Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

តឞយា ពស្ស ភកចះពា អរហះពា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អក្ខុត្តរតិកាះយ

ត្យុកតិបិព-ដីកា

១` បឝយបណ្ណាសកំ

១` កម្មការណចះក្កា

១` ចជ្ជុត្តចណ្ណតា

១` ត្យុកតិបិពស្ស បឝះយ បហារសាឆតត្តិ៍ ឥណ្ណប្យហារស្ស ឞុលសិទ្ធិ-អត្ថ` កឌ្ជិះពា តិឌ្ឋត្តំ កឌ្ជិយំ, អារតាល៍, យំ ពិលក្ខត្តិបិ ត្យុច្ចតិ, ពំ

យត្ត សិន្ទុតិ, សា កឌ្ជិះយាក្ខលិកា ពិលក្ខធាលិកា, ពំសឌិសំ ការណំ ពិលក្ខធាលិកំ` ឞឹសកដៃហំ ក្ខប្យាះដត្តាតិ

អះយាក្យុឮអប្យះចសប្យយាណំ ឈិទ្ធិ កត្វា` សក្ខយុណ្ណកម្មការណត្តិ សក្ខិ ចិយ យុណ្ណករណំ កម្មការណំ` រាហុយុលកម្មការណត្តិ

រាហុយុលកាពឞុរិយសឌិសកម្មការណំ`

ះឌាតិយាលិកត្តិ ះឌាតិយាលចត្តំ កម្មការណំ` ហត្ថបះឌ្ឍាតិកត្តិ ហត្ថស្ស បះឌ្ឍាតតកម្មការណំ` ឲរកចត្តកម្មការណត្តិ ឲរកចត្តសឌិះស

សរឹរះពា ចម្មចះត្ត ក្ខប្យាះឌតកម្មការណំ` ឌិរកចាសិកកម្មការណត្តិ សរឹរះពា ក្ខប្យាឌិ៍ពចត្តឌឹរះកហិ តិចាសាបតកម្មការណំ` ពំ កះរាត្តា

យធា កឹចះពា បដ្ដាយ ចះទ្ធ កត្តិត្វា កឌិ៍យំ ធះបត្តិ, ឲចំ ះកាប្យកះពា បដ្ដាយ កត្តិត្វាបិ កឌិ៍យះយច ធះបត្តិ` អដ្ដកធាយំ បត

“កឌិ៍ះពា បដ្ដាយ កត្តិត្វា ះកាប្យះកឞុ ធះបត្តិ៍”តិ ត្យុត្តំ` ឲះលាឈ្យកកម្មការណត្តិ ឲលិយិកសឌិសកម្មការណំ` អយចលយាតិ ឥត្វាតិ

អយចលយាតិ បឌិ៍យុទ្ធិត្វា` អយឞុលិតិ ះកាះដត្តិតិ កប្យរឌណ្ណុកះកាឌិ៍ឞុ អយឞុលិតិ បះចះសត្តិ` តត្តិ ពំ តធាកតកម្មការណំ សត្តំ`

ពញ្ញាសយំសិកត្តិ ពលិះសហិ យំឞុប្យាះឌតកម្មការណំ` កហាបណិកត្តិ កហាបណយត្តះសា ឈិត្តតកម្មការណំ` ះកាះដត្តិ៍តិ ឈិត្តត្តិ`

ពារាបតន្តិកត្តិ តះន្តត្វា ពារាបសិទ្ធាតកម្មការណំ` បលិឈបរិចត្តិកត្តិ បលិឈស្ស ចិយ បរិចត្តតកម្មការណំ` ឲកាពាត្តិ កះរាត្តិ

អយឞុលស្ស ះកាះដះតត` បលិលបឹធកត្តិ បលិលបឹធស្ស ចិយ សរឹរស្ស សំះចល្លតកម្មការណំ` ការណិកាតិ ឈាពតការកា` បលិលចដ៏

ចិយ កត្វាតិ យធា បលិលបឹធំ កះរាត្តា បលិល៍ ចដ៏ កត្វា សំះចល្លតចះសត ឞុត ះចះធត្តិ, ឲចំ កះរាត្តិតិ អះត្ថា` លាពកឞុតះលហិតិ

ល្យុត្តះកហិ ះកាះលឈ្យកឞុតះលហិ` ះព ហិ ពលចត្តា ឌចះយាកា ឞុរា ធ ះហាត្តិ` សហស្សកណ្ដិកត្តិ សហស្សត្ថចិកំ`

ឃាហត្តិ ឃំ អហំ៎ ឃត្តិ ច កាទលាចចតំ៎ ទេតាហ “ទឃត អហ”ត្តិ៎ លិត្តុប្បលទេកាតិ តលាប្បុលស្ស ដ្ឋិតត្តា សឋិតត្តុប្បលទេកា៎

ចន្ទសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៎

១៎ បឆាតសុត្តចណ្ណតា

១៎ ទុតិទេឃ ដ្ឋកទេតាញ្ញុញហសក្ខាឃបុទេចសតសជិសត្តិ ឃុទ្ធតាឃ ដ្ឋកទេតាទាសិកតចតុទក្ខិតិទេសតាឃឌ្ឍបុទេចសតសជិសំ៎ ឌាតទ្ទា ឃុទ្ធទ្ទា សឃាតឃាហុតិ ៦ត្ថ កាធំ បតិឌឃុកឃំ សឃាតំ? ឌឹចិតចិតាសកឹទុទេកា ហិ ឃុដ្ឋិត្បុំ ត សទេក្កាតិ, ទេកាកាក្លឃកឹទុទេកា ឌាតំ ឌាតុំ ត សទេក្កាតិ៎ “ឌឹចិតទ្ទា ទក្ខិស្សាឃិ, ឃុដ្ឋិស្សាឃី”តិ ហិ ចឌទេត្តា ត ឃុដ្ឋាតិ, ឌឹចិទេត បត អាលឃំ ចិស្សទេឌ្ឍតា “ហត្ថបិឌាឌិទេឆ្នទេឌា ចា ទេហាតុ ឃទហំ ចា, កាលិត្បុស្សាទេឃតំ ពុស្សទិឃ”ត្តិ ដ្ឋុស្សហទេត្តាច ឃុដ្ឋាតិ៎ “ទេកាទេក ច ទក្ខិស្សាឃិ, ឌាតទ្ទា ឌស្សាឃី”តិ ចឌទេត្តាបិ ត ឌឌាតិ, ទេកាទេកាសុ បត អាលឃំ បិស្សទេឌ្ឍតា “ឃហាឌាតំ ឌស្សាឃី”តិ ដ្ឋុស្សហទេត្តាច ទេឌតិ៎ ៦ចំ ឌាតទ្ទា ឃុទ្ធទ្ទា សឃំ ទេហាតិ៎ កិទ្ទា កិទេឃ្យា – អបុាបិ សត្តា ពាហុទេកា ឌិតត្តិ, ឃឆា ច ឃុទេទ្ធ អបុកាបិ ចឹទបុទិសា ពាហុទេកា កឹទុបុទិទេស ឌិតត្តិ, ៦ចំ សទ្ធាឌិសឃុទេត្តា អបុកឃ្បិ ឌាតំ ឌឌទេត្តា ពាហុចិឆំ ទេលិកទេឌាទិសស្សាឃឆ្នទិឃឌិដ្ឋិចិចិកិឆ្នាឌិទេកឆំ តបុដិបក្ខិ អភិកចតិ, ពាហុទ្ទា ឌាតចិបាកំ អធិកច្ឆតិ៎ ៦ចឃ្បិ ឌាតទ្ទា ឃុទ្ធទ្ទា សឃាតំ៎ ទេតាហ “អបុឃ្បិ ទេច សទ្ធហាទេតា ឌឌាតិ, ទេតទេតច ទេសា ទេហាតិ សុខី បទត្ថា”តិ៎

អកាទស្ស ហិតំ កសិទេកាទក្ខាឌិ អកាទិឃំ, តំ តត្ថិ ៦ត្ថាតិ អតកាទិឃំ, បញ្ញាឌ្ឍាតិ អាហ “អកាទស្ស…ទេប… អតកាទិឃំ បញ្ញាឌ្ឍ”ត្តិ៎ សញ្ញបធិបដិតិស្សក្កត្ថាឃាតិ ៦ត្ថ ចត្តាទេទា ដ្ឋបធី – កាឃុបធិ, លត្តុបធិ, កិទេលសុបធិ, អភិសន្ខាទុបធីតិ៎ កាឃាបិ ហិ “ឃំ បទ្ទា កាឃកុទេលា បដិច្ច ដ្ឋប្បឌ្ឍតិ សុខំ ទេសាឃតស្សំ, អឃំ កាឃាតំ អស្សាទេឌា”តិ (អ៎ តិ៎ ៥៎១៣) ៦ចំ ទុត្តស្ស សុលស្ស, តឌស្សាឌតិឃិត្តស្ស ចា ទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាតកាចទេតា ដ្ឋបធីឃតិ ៦ត្ថ សុលត្តិ ពុឃិតា ចចតទេត្តត “ដ្ឋបធី”តិ ទុច្ចត្តិ៎ លត្ថាបិ លត្ថុប្បលកស្ស ទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាតកាចទេតា, កិទេលសាបិ អបិឃទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាតកាចទេតា, អភិសន្ខាទាបិ កចទុក្ខស្ស អធិដ្ឋាតកាចទេតា “ដ្ឋបធី”តិ ទុច្ចត្តិ៎ សទេញ្ញសំ ដ្ឋបធីតំ បដិតិស្សទេក្កា បហាតំ ៦ត្ថាតិ សញ្ញបធិបដិតិស្សក្កំ, តិញ្ញាតំ៎ ទេតាហ “សទេញ្ញសំ លត្ថុបធិ…ទេប… តិញ្ញាតស្ស អត្ថាឃា”តិ៎

បឆាតសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៎

១៎ តបតិឃសុត្តចណ្ណតា

១៎ តតិទេឃ តបតិឃាតិ ៦ត្ថ កត្តុអទេត្ថ អតិឃ-សទេទ្ធាតិ អាហ “តបត្តីតិ តបតិឃា”តិ៎ តបត្តីតិ ចិតាទេឆត្តិ, ចិទេហទេឆត្តិតិ អទេត្ថា៎ តបតំ ចា ទុក្ខំ, ឌិទេដ្ឋ ទេចច ឆទេឃុ អភិសឃុទាឃទ្ទា តស្ស ដ្ឋប្បាឌទេតត ទេចច អតុពាលបុឌាទេតត ច ហិតាតិ តបតិឃា៎ អឆ ចា តបត្តិ ទេតតាតិ តបតំ,

អនុតាបេបិ, វិប្បដិសារេរាតិ អត្ថោ។ តស្ស ហេតុភាវតោ ហិតាតិ តបនីយា។ អនុសោចតីតិ វិប្បដិសារី ហុត្វា កតាកតំ អនុកម្ម

សោចតិ។ សោចនភិញ្ញាកតត្តា ច ហោតិ អកតត្តា ច។ តថា ចេវ បិញ្ញាយំ វិភត្តិ។ ននយក្ខារឹន វត្តិ បិកដឹនីតិ តានិ អវេស្សត្វា

ទេ្វកាតិកវត្ថុំ វេស្សន្តោ “តេ កិរា”តិ អាឌិយាហ។ តត្ថ តេតិ ទេ្វ ភាតរោ។ បុន កិំ យក្ខិនីតិ បុន កិំ ព្លស្សិ។

តបនីយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ឧបញ្ញាតសុត្តវណ្ណនា

៥. បញ្ចមេ ទ្វយធម្មទ្វយន្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ អសន្តុដ្ឋិតា, បធានស្មិំ អនោសក្កនបដ្ឋានំ ធម្មទ្វយំ ទេសិតាតិ “អសន្តុដ្ឋិតា កុសលេសុ ធម្មេសុ”តិ វចនេន។ ទេសំ នីវេបតីតិ “យាវ សោ ឧប្បជ្ជតិ, ន តាវាហំ សន្តុដ្ឋោ អហោសិ”ន្តិ ឯតំ បរិយន្តំ កត្វា វក្ខមានត្ថំ នីវេបតិ។ បធានស្មិន្តិ វីរិយារម្ភេ។ ទេសនាយត្តំ “បធានស្មិំ”តិអាឌិនា វុត្តមត្ថំ វីរិយប្បវាហេ វត្តមានេ អន្តរា ឯវ បដិកមនំ និវត្តនំ បដិវានំ, តទស្ស អត្ថីតិ បដិវានី, ន បដិវានី អប្បដិវានី, តស្ស ភាវោ អប្បដិវានិតា, អនោសក្កនាតិ អាហ “អប្បដិវានិតាតិ អប្បដិក្កមនា អនោសក្កនា”តិ។ តត្ថ អនោសក្កនាតិ អប្បដិនិវត្តិ។

អាកង្ខីយបដិបទាតិ សមថវិបស្សនាសង្ខាតា បុព្ពភាគបដិបត្តិ។ សា ហិ អាកង្ខន្តិ វិសេសមធិគន្តុំ ឯតាយ, អាកង្ខតិ វា វិសេសាធិគមោ ឯតាយាតិ អាកង្ខីយា, សា ឯវ បដិបជ្ជិតព្ពតោ បដិបទាតិ អាកង្ខីយបដិបទា។ អប្បដិវានបធានន្តិ ឧស្សក្កនាវហិតប្បធានំ, អន្តរា អនោសក្កិត្វា កតវីរិយន្តិ អត្ថោ។

ឧបញ្ញាតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. សំយោជនសុត្តវណ្ណនា

៦. ឆដ្ឋេ សំយោជនានំ ហិតា បច្ចយភាវេនាតិ សំយោជនិយា, តេភូមកា ធម្មា។ តេនាហ “ទសន្នំ សំយោជនានន្តិ”អាទិ។ សំយោជនិយេ ធម្មេ អស្សាទតោ អនុបស្សតីតិ សីលមស្សាតិ អស្សាទានុបស្សី, តស្ស ភាវោ អស្សាទានុបស្សិតា។ និព្ពិទានុបស្សិតាតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ ញាណយុត្តវសេនាតិ សំយោជនិយេសុ តេភូមកធម្មេសុ និព្ពិន្ទនវសេន ជនំ ជាតិ, ឧក្ខាតំ បិតុភាវេនាតិ អាហ “ជាតិយាតិ ឧក្ខន្តព្ពតោ”តិ, ឧក្ខាតំ តត្ថ តត្ថ ភវេ អបរាបរំ និព្ពត្តិតោតិ អត្ថោ។ ឧក្ខបរិបាកោ ឯកភវបរិយាបន្នានំ ឧក្ខានំ បុរាណភាវោ។ ឯកភវបរិយាបន្នខន្ធនិរោធោ មរណំ ឧក្ខានំ ភេទោ ពុធ មរណន្តិ អាហ “មរណេនាតិ ឧក្ខភេទេនា”តិ។ អន្តោនិជ្ឈានំ វិត្តសន្តាបោ។ បរិទេវោ នាម ញាតិព្យសនាទីហិ ផុដ្ឋស្ស វាចាវិប្បលាបោ។ សោ ច សោកសមុដ្ឋានោតិ អាហ “តន្និស្សិតលាលប្បិតលក្ខណេហិ បរិទេវេហី”តិ។ លាលប្បិតំ វាចាវិប្បលាបោ, សោ ច អត្ថតោ សទ្ទោយេវ។

ហុក្ខត្តិ ខ្ពុឆ កាឃិកំ ហុក្ខ អឆិបេ្យតត្តិ អាហ “កាឃបដិបិញ្ញអភហុក្ខហិ”តិ៑ យភោចិឈាតចោយភស្សេហិតិ យភសា ចិឈាតកទេហិ

ចោយភស្សហិ៑ ញ្ញាបិឥសយ្យឃោកេភ យភសា ចិហភភទសញ្ញាចោយភស្ស៑ ក្ុសា អាឃាសា ក្ខបិឃាសា ឃធា “ក្ុសយាឥាត់

ក្ខបិឥាភ”ត្តិ, សោ ច អត្តុតា ញាតិញ្ញសភាឌិហិ ឞុដ្ឋស្ស អឆិយត្តឆចតាហុក្ខប្យកាចិតោ ចោសោឃច៑ កាឃធិត្តាភញ្ញា

អាឃាសភចសេភ ចោសស្សេច បចត្តិអាកាទោ ក្ខបិឃាសាតិ ចុច្ចតិ សច្ចាទក្ខត្តបរិឃាបត្តោ៑ ចំ ហុក្ខសហិ អក្យសលឆេតសិកេហិ អតេ្តា

ឲកោ ចេតសិកឆយោតិ ឲកោ៑ ឃំ ចិសាឥាតិ ច ចឥត្តិ៑

សំឃោឌភហុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៑

លិ៑ កាឈ្យហុត្តចណ្ណភា

លិ៑ សត្តយេ ឃធា “កាឈ្យា កាចិ”តិអាឌិហុ កាញ្ញអចណ្ណភ សយត្តាកតា “កាឈ្យា”តិ ចុច្ចតិ, ភ ឲចំ កាញ្ញអចណ្ណតាឃ ឆយោ “កាឈ្យា”តិ ចុច្ចត្តិ,

អឆ ឥោ កាឈ្យាកិឌាតិតិត្តាត្តិហោតុតោ អប្យកស្សទកាចកាណោតោ ចា “កាឈ្យា”តិ ចុច្ចត្តិតិ ឥស្សោត្តា “ភ កាញ្ញអចណ្ណតាឃា”តិអាឌិយាហ៑

កាឈ្យាតាឃាតិ កាឈ្យាកិឌាតិតាឃ៑ កាឈ្យាកិឌាតីតិ ច អបិឃា ចុច្ចត្តិ យភុស្សេហុ ច ចោភក្កិឃំ៑ សទេសភាតិ សកាចេភ៑ ភ ហិរិឃតិ ភ

លជ្ជតីតិ អហិរិកោ, ប្ុក្កលោ, ចិត្តំ, ចំ សយ្យុហុត្តឆយុសយុទ្ធាឃោ ចា៑ តស្ស កាចោ អហិរិក្កត្តិ ចត្តព្ពេ ឲកាស្ស ក-កាទស្ស លោបំ កត្វា

អហិរិកត្តិ ចុត្តត្តិ អាហ “អហិរិកត្តិ អហិរិកកាចោ”តិ៑ ភ ឱត្តប្យតីតិ អភោត្តាបី, ប្ុក្កលោ, ឃធាចុត្តឆយុសយុទ្ធាឃោ ចា, តស្ស កាចោ

អភោត្តប្យត្តិ អាហ “អភោត្តាបិកាចោ”តិ៑

កាឈ្យហុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៑

ប័៑ ហុក្កហុត្តចណ្ណភា

ប័៑ អដ្ឋយេ “ហុក្កិ ចត្ត”ត្តិអាឌិហុ ចិឃ ភ ចណ្ណហុក្កតាឃ ឆយោត់ ហុក្កតា, អឆ ឥោ ហុក្កាកិឌាតិហោតុតោ បកស្សទកាចកាណោតោ ចាតិ

ឥស្សោត្តា “ភ ចណ្ណហុក្កតាឃា”តិអាឌិយាហ៑ ហុក្កតាឃាតិ ហុក្កាកិឌាតិតាឃ៑ ហិរី បិបឆយោ ក្ឆំ ចិឃ បស្សត្តិ ឌិក្ុច្ឆតីតិ អាហ

“បិបតោ ឌិក្ុច្ឆភលក្ខណា ហិរី”តិ៑ ឱត្តប្បំ តេ ក្ខឈ្យាចិឃ បស្សត្តិ តតោ កាឃតីតិ ចុត្តំ “កាឃភលក្ខណំ ឱត្តប្យ”ត្តិ៑ ខ្ពុឥញ្ញា ហិទោត្តប្បំ

អញ្ញាមញ្ញាចិប្យឃោកី បិបតោ ចិយុលក្ខតញ្ញា, តម្ភា តេភំ ខ្ពុឥំ តាភាកាទណំ – អជ្ឈត្តាសយុដ្ឋាភា ហិរី, ពាហិទ្ធាសយុដ្ឋាភំ ឱត្តប្បំ៑ អត្តាឆិបតិ

ហិរី, លោកាឆិបតិ ឱត្តប្បំ៑ លជ្ជាសកាចសណ្ឋិតា ហិរី, កឃសកាចសណ្ឋិតំ ឱត្តប្បំ៑ សប្បតិស្សចលក្ខណា ហិរី, ចជ្ជឌីទុកកឃឥស្សាចិលក្ខណំ

ឱត្តប្បត្តិ៑

តត្ថ អជ្ឈត្តសមុដ្ឋានំ ហិរឹ ចតូហិ ការណេហិ សមុដ្ឋាបេតិ ជាតឹ បច្ចវេក្ខិត្វា, វយំ, សូរភាវំ, ពាហុសច្ចំ បច្ចវេក្ខិត្វា។ កថំ? “បាបករណំ នាមេតំ ន ជាតិសម្បន្នានំ កម្មំ, ហីនជច្ចានំ កេវដ្ដាទីនំ កម្មំ, មាទិសស្ស ជាតិសម្បន្នស្ស ឥទំ កាតុំ ន យុត្ត”ន្តិ ឯវំ តាវ ជាតឹ បច្ចវេក្ខិត្វា បាបំ អករោន្តោ ហិរឹ សមុដ្ឋាបេតិ។ តថា “បាបករណំ នាមេតំ ទហរេហិ កត្តព្ពំ កម្មំ, មាទិសស្ស វយេ ឋិតស្ស ឥទំ កាតុំ ន យុត្ត”ន្តិ ឯវំ វយំ បច្ចវេក្ខិត្វា បាបំ អករោន្តោ ហិរឹ សមុដ្ឋាបេតិ។ តថា “បាបករណំ នាមេតំ ទុព្ពលជាតិកានំ កម្មំ, មាទិសស្ស សូរភាវសម្បន្នស្ស ឥទំ កាតុំ ន យុត្ត”ន្តិ ឯវំ សូរភាវំ បច្ចវេក្ខិត្វា បាបំ អករោន្តោ ហិរឹ សមុដ្ឋាបេតិ។ តថា “បាបកម្មំ នាមេតំ អន្ធពាលានំ កម្មំ, ន បណ្ឌិតានំ, មាទិសស្ស បណ្ឌិតស្ស ពហុស្សុតស្ស ឥទំ កាតុំ ន យុត្ត”ន្តិ ឯវំ ពាហុសច្ចំ បច្ចវេក្ខិត្វា បាបំ អករោន្តោ ហិរឹ សមុដ្ឋាបេតិ។ ឯវំ អជ្ឈត្តសមុដ្ឋានំ ហិរឹ ចតូហិ ការណេហិ សមុដ្ឋាបេតិ, សមុដ្ឋាបេត្វា ច ហិរឹ និស្សាយ បាបកម្មំ ន ករោតិ។

កថំ ពហិទ្ធាសមុដ្ឋានំ ឱត្តប្បំ? “សចេ ត្វំ បាបកម្មំ ករិស្សសិ, ចតូសុ បរិសាសុ គរហប្បត្តោ ភវិស្សសិ, តតោ តំ សីលវន្តោ សព្រហ្មចារី វិវជ្ជិស្សន្តី”តិ បច្ចវេក្ខិត្វា ពហិទ្ធាសមុដ្ឋានំ ឱត្តប្បំ និស្សាយ បាបកម្មំ ន ករោតិ។ ឯវំ ពហិទ្ធាសមុដ្ឋានំ ឱត្តប្បំ។

កថំ អត្តាធិបតិ ហិរី? ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ អត្តានំ អធិបតឹ ជេដ្ឋកំ កត្វា “មាទិសស្ស សទ្ធាបព្ពជិតស្ស ពហុស្សុតស្ស ធុតធរស្ស ន យុត្តំ បាបកម្មំ កាតុ”ន្តិ បាបំ ន ករោតិ។ ឯវំ អត្តាធិបតិ ហិរី។ តេនាហ ភគវា “សោ អត្តានំយេវ អធិបតឹ ករិត្វា អកុសលំ បជហតិ, កុសលំ ភាវេតិ, សាវជ្ជំ បជហតិ, អនវជ្ជំ ភាវេតិ, សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហរតី”តិ (អ។ និ។ ៣។៤០)។

កថំ លោកាធិបតិ ឱត្តប្បំ? ឥធេកច្ចោ កុលបុត្តោ លោកំ អធិបតឹ ជេដ្ឋកំ កត្វា “សចេ ខោ ត្វំ បាបកម្មំ ករេយ្យាសិ, សព្រហ្មចារិនោ តាវ តំ ជានិស្សន្តិ, មហិទ្ធិកា មហានុភាវា លោកេ ច សមណព្រាហ្មណា ទេវតា ច, តស្មា តេ ន យុត្តំ បាបំ កាតុ”ន្តិ បាបកម្មំ ន ករោតិ។ យថាហ – “មហា ខោ បនាយំ លោកសន្និវាសោ, មហន្តស្មិំ ខោ បន លោកសន្និវាសេ សន្តិ សមណព្រាហ្មណា ឥទ្ធិមន្តោ ទិព្ពចក្ខុកា បរចិត្តវិទុនោ។ តេ ទូរតោបិ បស្សន្តិ, អាសន្នាបិ ន ទិស្សន្តិ, ចេតសាបិ ចិត្តំ ជានន្តិ, តេបិ មំ ឯវំ ជានិស្សន្តិ ‘បស្សថ, ភោ, ឥមំ កុលបុត្តំ, សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ សមានោ វោកិណ្ណោ វិហរតិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហី’តិ។ សន្តិ ទេវតា ឥទ្ធិមន្តិនិយោ ទិព្ពចក្ខុកា បរចិត្តវិទុនិយោ, តា ទូរតោបិ បស្សន្តិ, អាសន្នាបិ ន ទិស្សន្តិ, ចេតសាបិ ចិត្តំ ជានន្តិ, តាបិ មំ ជានិស្សន្តិ ‘បស្សថ, ភោ, ឥមំ កុលបុត្តំ, សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ សមានោ វោកិណ្ណោ វិហរតិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហី’តិ…បេ… សោ លោកំយេវ អធិបតឹ ករិត្វា អកុសលំ…បេ… បរិហរតី”តិ។ ឯវំ លោកាធិបតិ ឱត្តប្បំ។

លជ្ជាសភាវសណ្ឋិតាតិ ឯត្ថ លជ្ជាតិ លជ្ជនាការោ, តេន សភាវេន សណ្ឋិតា ហិរី។ ភយន្តិ អបាយភយំ, តេន សភាវេន សណ្ឋិតំ ឱត្តប្បំ។ តទុភយំ បាបបរិវជ្ជនេ បាកដំ ហោតិ។ តត្ថ យថា ទ្វីសុ អយោគុឡេសុ ឯកោ សីតលោ ភវេយ្យ គូថមក្ខិតោ, ឯកោ ឧណ្ហោ អាទិត្តោ។ តេសុ យថា សីតលំ គូថមក្ខិតត្តា ជិគុច្ឆន្តោ វិញ្ញុជាតិកោ ន គណ្ហាតិ, ឥតរំ ឌាហភយេន។ ឯវំ បណ្ឌិតោ លជ្ជាយ ជិគុច្ឆន្តោ បាបំ ន ករោតិ, ឱត្តប្បេន អបាយភយភីតោ បាបំ ន ករោតិ, ឯវំ លជ្ជាសភាវសណ្ឋិតា ហិរី, ភយសភាវសណ្ឋិតំ ឱត្តប្បំ។

ពធំ នប្យតិឃ្សចលក្ខលា ហិទី, ចន្ទកឹទុ្រកឃឥឃ្សាចិលក្ខលំ ឱ្យតួបៀ? ឲពទេដ្ឋា ហិ ឌាតិយហត្ថបដ្ឋទេចក្ខលា, នត្ថុយហត្ថបដ្ឋទេចក្ខលា,

ឥាឃន្ទូយហត្ថបដ្ឋទេចក្ខលា, នព្រាហ្មចារិយហត្ថបដ្ឋទេចក្ខលាតិ ឲចំ ចតុ្វហិ ពារទេលហិ ពត្ត ការទេចត នប្យតិឃ្សចលក្ខលំ ហិទិ

នយុដ្ឋាទេបត្វា បិបំ ត ពទេរាតិ៉ ឲពទេដ្ឋា អត្ថាតុ្រចាឥកឃំ, បទោតុ្រចាឥកឃំ, ឥល្ហកឃំ, ឥ្យក្កតិកឃត្តិ ឲចំ ចតុ្វហិ ពារទេលហិ ចន្ទទេតា

កាឃទេត្តា ចន្ទកឹទុ្រកឃឥឃ្សាចិលក្ខលំ ឱ្យតួបៀ បដុ្ហបដ្ឋាទេបត្វា បិបពយុំ ត ពទេរាតិ៉ ឲត្ត ច អន្ទ្ឍ្តនយុដ្ឋាតាឌិតា ហិទេរាត្តប្យាតំ ពត្ត ពត្ត

បិពឥការទេចត ចុ្យត្តា, ត បត ទេតង ពឥាធិ អន្ទ្ឍាយន្ទ្ឍាចិប្យទេឃារទេកា៉ ត ហិ លន្ទូតំ តិក្ខុឃំ, បិបកឃំ ចា អលន្ទូតំ អត្ថិតិ៉ ឲចទេយត្ត

ចិត្តាទេតា អត្តចណ្ហតា ទេចឌិតន្ទ្ឍា៉

ឃុក្ករុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

៩៉ ចទិឃរុត្តចណ្ហតា

៩៉ តចទេយ ទេលិកត្តិ នត្តទេលិកំ៉ នត្ថាទេទត្តិតិ អាធារនត្ថារលាចទេនត ឆាទេទត្តិ៉ ឥទេបត្តិតិ យទិឃាឥាឃំ ឥទេបត្តិ៉ ទេក្លត្តិតិ

អាធារនត្ថារទេលាត យទិឃាឥាឃំ ឥទេបត្វា ទេក្លត្តិ៉ ការុទិត្តិពារទេចទេនត ត បន្ទ្ឍាទេឃធាតិ ការុ ពត្វា ធិទេត្ត ពទេលាចទេនត ត បន្ទ្ឍាទេឃធ,

អឃយាធាទេរា ត លត្ថុទេឃ្យ៉ យាតុ្រដ្ឋាតិ ចាតិ ឲត្ត ត្ពតិ-នទេដ្ឋា អាធ្យុទេត្វា៉ ទេពត យាតុ្រលិតឹតិ ចា អាចទិឃកទិឃាតិ ចា ការុ្ធតំ ឥារាតិ

ចាតិ ត្ពទេយ នក្កល្យាតិ៉ ពត្ត យាតុ្រ កពិតឹ យាតុ្រដ្ឋា៉ យាតុ្រលកទិឃា យាតុ្រលិតឹ៉ ការុ្ធតំ ឥារា យហាបិតុ្រធ្វត្យអបិតុ្រទេឌដ្ឋកាតុ្រអាឌឹតំ

ការុដ្ឋាតិឃាតំ កទិឃា៉ ឃធា អទេឌត្យអកាតិអាឌឹនុ អឃំ នទេក្លបទេត្វា – ឃធា អទេឌត្យអកាឥទេឃា តិទេដ្ឋាតា ហិទេរាត្តប្យទេហិតា យាតាតិ

នន្ទ្ឍា អពត្វា កិក្ខុយទិឃាឥា នត្ថត្ត នយុក្ខទេឥត ចត្តត្តិ, ឲចយំ យតុ្រឃ្សទេលិទេកា ឃឌិ ទេលិកបិលឥយ្វា ត កទេចឃ្យ៉, នត្ថត្ត នយុក្ខទេឥត

ចទេត្តឃ្យ៉ ឃដ្វា បតិទេយ ទេលិកបិលកឥយ្វា ទេលិកំ បិទេលត្តិ, ពដ្វា តត្ថិ នយុក្ខទេឥាតិ៉

ចទិឃរុត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ ចប្បុបតាឃិករុត្តចណ្ហតា

១០៉ ឥនទេយ អបន្ទ្ឍាត្តាតិ អតត្ថន្ទ្ឍាតា, អចិហិតា ចា៉ ចទេឃ្សតិ ចឃ្សាទេត្តំ នត្ថាឃ ចឥតិ, ដ្ឋតុ្រចទេឃ្សតិ ទេហយត្តំ នត្ថាឃ៉ ឲកិទ្រ្ទឹយំ ឌឹចំ

ចិទេហទេឥត្តាតិ ទុ្រក្លលតាឌឹនុ ឌឹចនន្ទ្ឍាតាឃ ឲចយាហំនុ៉ ឲកិទ្រ្ទឹយត្តិ ច ពាឃិទ្រ្ទឹយំ អត្ថិតិ យន្ទ្ឍាយាតា ចឥត្តិ៉ នឈ្ឍាតំ អាបិទេឥត្តាតិ ចិតាយំ

អាបិទេឥត្តា៉ នំពនាឃិឃ្សត្តិតិ អទេប្យាឃ្សុក្កា តិជាដ្ឋចាយំ ចនិឃ្សត្តិ៉ អបទេន្ទុកតាឃ អានាត្យហិឃា ដ្ឋបកត្តន្ទ្ឍាតិ ឲត្ត អបទេន្ទុ កតាឃ

អឃ្សាតិ អបទេន្ទុកតា, តឃ្សា អបទេន្ទុកតាឃ អតិក្កត្តាឃ, អបទេនិ្វ ឌិចទេនតិ អទេត្វា, ពដ្វា អានាត្យហិបុណ្ណយាឃ អតត្តទេទ បិឌិបឥឌិចទេន

ដ្ឋបកត្តន្ទ្ឍាតិ ឲចទេយត្ត អទេត្វា ឥដ្ឋទេន្ទ្ឍា៉ យានកតាឃ អានាត្យហិឃា ដ្ឋបកត្តន្ទ្ឍាតិ យាទេនា កតាឃ អឃ្សាតិ យានកតា, តឃ្សា

យានកតាឃ អតិក្កត្តាឃ, យាទេន បទិបុទេណ្ណតិ អទេត្វា៉ ពដ្វា អានាត្យហិបុណ្ណយទេតា បទោឃ បុណ្ណយាឃ អតត្តទេទ បិឌិបឥឌិចទេន

ក្របកត្តញ្ញាតិ អចត្វា ចក្ខុ ចត្តា៍

ចស្ស្បភាឃិកស្តចល្ហភា តិក្ខិតា៍

កយុការលចក្កចល្ហភាឃ លិភត្វប្យការសភា តិក្ខិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. អធិករណវគ្គវណ្ណនា

១១. ទុតិយវគ្គស្ស បឋមេ អប្បដិសង្ខានេន ន កម្បតីតិ បដិសង្ខានពលំ, ឧបបរិក្ខនបញ្ញាយេតំ នាមំ. វីរិយសីសេន សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេន្តស្ស ឧប្បន្នំ ពលំ ភាវនាពលំ. វីរិយុបត្ថម្ភេន ហិ កុសលភាវនា ពលវតី ថិរា ឧប្បជ្ជតិ, តថា ឧប្បន្នា ពលវតី កុសលភាវនា ពលវន្តត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិបិ វុច្ចន្តិ. អត្ថតោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គសីសេន សត្ត ពោជ្ឈង្គា ហោន្តិ. វុត្តម្បិ ចេតំ – "តត្ថ កតមំ ភាវនាពលំ? យា កុសលានំ ធម្មានំ អាសេវនា ភាវនា ពហុលីកម្មំ, ឥទំ វុច្ចតិ ភាវនាពលំ. សត្តបិ ពោជ្ឈង្គា ភាវនាពល"ន្តិ (ធ. ស. ១៣៥១).

អកម្បិយដ្ឋេនាតិ បដិបក្ខេហិ អកម្បិយដ្ឋេន. ទុរភិភវនដ្ឋេនាតិ ទុរភិភវនីយដ្ឋេន. អនជ្ឈោមទ្ទនដ្ឋេនាតិ អធិភវិត្វា អនវមទ្ទនដ្ឋេន. ឯតានីតិ ឯតានិ យថាវុត្តានិ ទ្វេបិ ពលានិ. ឯតគ្គំ ភាគតន្តិ "ឯតគ្គំ, ភិក្ខវេ, ទ្វិន្នំ ពលានំ យទិទំ ភាវនាពល"ន្តិ ឯវមេត្ថ ឯតគ្គំ ភាគតន្តិ អត្ថោ.

១២. ទុតិយេ វិវេកំ និស្សិតន្តិ វិវេកនិស្សិតំ, យថា ច វិវេកវសេន បវត្តំ ឈានំ "វិវេកជ"ន្តិ វុត្តំ, ឯវំ វិវេកវសេន បវត្តោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ "វិវេកនិស្សិតោ"តិ វេទិតព្ពោ. និស្សយដ្ឋោ ច វិបស្សនាមគ្គផលានំ វសេន មគ្គផលានំ វេទិតព្ពោ, អសតិបិ វា បុព្ពាបរការេវ "បដិច្ចសមុប្បាទោ"តិ ឯត្ថ បច្ចយេន សមុប្បាទនំ វិយ អវិនាភាវិធម្មព្យាបិតា និស្សយនភាវនា សម្ពន្ធន្តីតិ. "តទង្គសមុច្ឆេទនិស្សរណវិវេកនិស្សិត"ន្តិ វត្វា បដិប្បស្សទ្ធិវិវេកនិស្សិតស្ស អវចនំ "សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតី"តិអាទិនា ពោធ-ភាវេតព្វានំ សម្ពោជ្ឈង្គានំ វុត្តត្តា. ភាវិតពោជ្ឈង្គស្ស ហិ សច្ឆិកាតព្វា ផលពោជ្ឈង្គា, តេសំ កិច្ចំ បដិប្បស្សទ្ធិវិវេកោ. អជ្ឈាសយតោតិ "និព្វានំ សច្ឆិករិស្សាមី"តិ បវត្តអជ្ឈាសយតោ. យទិបិ ហិ វិបស្សនាក្ខណេ សង្ខារារម្មណំ ចិត្តំ, សង្ខារេសុ បន អាទីនវំ ទិស្វា តប្បដិបក្ខេ និព្វានេ និន្នតាយ អជ្ឈាសយតោ និស្សរណវិវេកនិស្សិតោ ហោតិ ឧណ្ហាភិតត្តស្ស បុគ្គលស្ស សីតនិន្នចិត្តតា វិយ.

"បញ្ចវិធវិវេកនិស្សិតម្បីតិ ឯកេ"តិ វត្វា តត្ថ យថាវុត្តវិវេកត្តយតោ អញ្ញំ វិវេកទ្វយំ ឧទ្ធរិត្វា ទស្សេតុំ "តេ ហី"តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ ឈានក្ខណេ តាវ កិច្ចតោ វិក្ខម្ភនវិវេកនិស្សិតំ, វិបស្សនាក្ខណេ អជ្ឈាសយតោ បដិប្បស្សទ្ធិវិវេកនិស្សិតំ ភាវេតីតិ វត្តព្ពំ "ឯវាហំ អរូប្បនិ វិវេកំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមី"តិ តត្ថ និន្នជ្ឈាសយតាយ. តេនាហ "តស្មា តេសំ មតេនា"តិអាទិ. ហេដ្ឋា កសិណជ្ឈានគ្គហណេន អារុប្បានម្បិ គហណំ ទដ្ឋព្ពំ, តស្មា "ឯតេសំ ឈានាន"ន្តិ ពហិនាបិ តេសំ សង្គហោ វេទិតព្ពោ. យស្មា បហានវិនយោ វិយ វិរាគនិរោធាបិ ពោធាធិប្បេតវិវេកេន អត្ថតោ និព្ពិសិដ្ឋា, តស្មា វុត្តំ "ឯស នយោ វិរាគនិស្សិតន្តិអាទីសុ"តិ. តេនាហ "វិវេកត្តា ឯវ ហិ វិរាគាទយោ"តិ.

វោស្សគ្គ-សទ្ទោ បរិច្ចាគត្ថោ បក្ខន្ទនត្ថោ ចាតិ វោស្សគ្គស្ស ទុវិធតា វុត្តា. វោស្សជ្ជនញ្ហិ បហានំ វិស្សដ្ឋការេន និរោធនបក្ខន្ទនម្បិ ច. តស្មា វិបស្សនាក្ខណេ តទង្គវសេន មគ្គក្ខណេ សមុច្ឆេទវសេន បដិបក្ខស្ស បហានំ វោស្សគ្គោ, តថា វិបស្សនាក្ខណេ តន្និន្នភាវេន,

មគ្គក្ខណេ អារម្មណករណេន វិស្សដ្ឋសភាវតា វោស្សគ្គោតិ វេទិតព្ពំ។ តេនេវាហ “តត្ថ បរិច្ចាគវោស្សគ្គោ”តិអាទិ។ អយំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោតិ អយំ មិស្សកនយេន វុត្តោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ។ យថាវុត្តេន បការេនាតិ តទង្គប្បហានសមុច្ឆេទប្បហានប្បការេន និព្ពានារម្មណប្បការេន ច។ បុព្ពេ វោស្សគ្គវចនស្សេវ អត្ថស្ស វុត្តត្តា អាហ “សកលេន វចនេនា”តិ។ បរិណាមេន្តន្តិ វិបស្សនាក្ខណេ តទង្គនិព្ពានប្បការេន បរិណាមេន្តំ។ បរិណតន្តិ មគ្គក្ខណេ សមុច្ឆេទនិព្ពានារម្មណប្បការេន បរិណតំ។ បរិណាមោ នាម វុឌ្ឍ បរិបាកោតិ អាហ “បរិបច្ចន្តំ បរិបក្កញ្ចា”តិ។ បរិបាកោ ច អាសេវនលាភេន លទ្ធសាមត្ថិយស្ស កិលេសេ បរិច្ចជិតុំ និព្ពានំ បក្ខន្ទិតុំ តិក្ខវិសទភាវោ។ តេនាហ “អយញ្ហី”តិអាទិ។ ឯស នយោតិ យ្វាយំ នយោ “វិវេកនិស្សិត”ន្តិអាទិនា សតិសម្ពោជ្ឈង្គេ វុត្តោ, សេសេសុ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គាទីសុបិ ឯសេវ នយោ, ឯសោ តត្ថ នេតព្ពោតិ អត្ថោ។

“វិវេកនិស្សិត”ន្តិអាទីសុ លព្ភមានមត្ថំ សាមញ្ញតោ ទស្សេត្វា វុឌ្ឍាតិ វុឌ្ឍាធិប្បេតមត្ថំ ទស្សេន្តោ “វុឌ្ឍ បនា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ សព្ពសង្ខតេហីតិ សព្ពេហិ បច្ចយសមុប្បន្នធម្មេហិ។ សព្ពន្តិ សង្ខតធម្មានំ។ វិវេកំ អារម្មណំ កត្វាតិ និព្ពានសង្ខាតំ វិវេកំ អារម្មណំ កត្វា។ តថា ហោតិ តទេវ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ។

១៦។ តតិយេ ចិត្តេកគ្គតាយាតិ ចិត្តសមាធានតាយ, ទិដ្ឋធម្មេ សុខវិហារាយាតិ អត្ថោ។ ចិត្តេកគ្គតាសីសេន ហិ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ វុត្តោ។ សុក្ខវិបស្សកខីណាសវានំ វសេន ហេតំ វុត្តំ។ តេ ហិ សមាបជ្ជិត្វា “ឯកគ្គចិត្តា សុខំ ទិវសំ វិហរិស្សាមា”តិ ឥច្ចេវ កសិណបរិកម្មំ កត្វា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេន្តិ។ វិបស្សនាបាទកត្ថាយាតិអាទីសុ បន សេក្ខបុថុជ្ជនា “សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ សមាហិតេន ចិត្តេន វិបស្សិស្សាមា”តិ និព្ពត្តេន្តា វិបស្សនាបាទកត្ថាយ ភាវេន្តិ។

យេ បន អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ “ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតី”តិ (ទី។ និ។ ១។២៣៨; ម។ និ។ ១។១៤៧; សំ។ និ។ ២។៧០; ៥។៨៣៤, ៨៤២) វុត្តនយា អភិញ្ញាយោ បត្ថេន្តា និព្ពត្តេន្តិ, តេ អភិញ្ញាបាទកត្ថាយ ភាវេន្តិ។ យេ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា “សត្តាហំ អចិត្តា ហុត្វា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និរោធំ និព្ពានំ បត្វា សុខំ វិហរិស្សាមា”តិ និព្ពត្តេន្តិ, តេ និរោធបាទកត្ថាយ ភាវេន្តិ។ យេ បន អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា “អបរិហីនជ្ឈានា ព្រហ្មលោកេ ឧប្បជ្ជិស្សាមា”តិ និព្ពត្តេន្តិ, តេ ភវវិសេសត្ថាយ ភាវេន្តិ។

យុត្តំ តាវ ចិត្តេកគ្គតាយ ភវវិសេសត្ថតា វិយ វិបស្សនាបាទកត្ថតាបិ ចតុក្កជ្ឈានសាធារណាតិ តេសំ វសេន “ចត្តារិ ឈានានី”តិ វុត្តំ, អភិញ្ញាបាទកត្ថតា បន និរោធបាទកត្ថតា ច ចតុត្ថស្សេវ ឈានស្ស អាវេណិកា, សា កថំ ចតុក្កជ្ឈានសាធារណា វុត្តាតិ? បរម្បរាធិដ្ឋានភាវតោ។ បទដ្ឋានបទដ្ឋានម្បិ ហិ បទដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ ការណការណន្តិ យថា “តិណេហិ ភត្តំ សិទ្ធ”ន្តិ។

១៧។ ចតុត្ថេ សសកស្ស ឧប្បតនំ វិយ ហោតីតិ បដិនិវត្តសសកស្ស ឧប្បតនំ វិយ ហោតិ។ តត្រាយំ អត្ថសល្លាបិកា ឧបមា – បថវី កិរ សសកំ អាហ – “ហេ សសកា”តិ។ សសកោ អាហ – “កោ ឯសោ”តិ។ កស្មា មមេវ ឧបរិ សន្និដ្ឋិយាបទេ កប្បេន្តោ ឧច្ចារបស្សាវំ

ករោន្តោ យំ ន ជានាសីតិ? ឥទ្ធ តថា អហំ ជិនិត្វា, យថា អក្កន្តដ្ឋានេញ្ញាអង្គុលគ្គេហិ ផុដ្ឋដ្ឋានំ វិយ ហោតិ, វិស្សដ្ឋដ្ឋានេកំ អប្បមត្តកំ, ករីសំ កេកបលមត្តំ, ហត្ថិអស្សាទីហិ បន អក្កន្តដ្ឋានម្បិ មហន្តំ, បស្សាវេនាបិ តេនំ ឈាមេត្វា, ន្ហានេនាបិ បន្ថិមេត្វា ហោតិ, អលំ មយ្ហំ តយាតិ ឧប្បតិត្វា អញ្ញស្មិំ ឋានេ បតិតោ។ តតោ តំ បច្ឆិ អាហ – “អហោ គុរុំ កេនាបិ នត្ថ មយ្ហំមេវ ឧបរិ បតិតោសី”តិ? សោ បុន តំ ជិគុច្ឆន្តោ ឧប្បតិត្វា អញ្ញត្ថ បតិតោ។ ឯវំ វស្សសហស្សម្បិ ឧប្បតិត្វា ឧប្បតិត្វា បតមានោ សសកោ នេវ បច្ឆិមា អត្ថិ បរិបុណិតំ សក្កោតិ។ ន កោដិន្តិ ន បុព្ពកោដិ។ ព្ពាតរេសត្ថិ វិបត្ថិតញ្ញាតេឃ្យបតបរយាតំ។

១៨។ បច្ចុរេ សមេថេហិ អធិករីយតិ វូបសម្មតីតិ អធិករណំ, អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ និស្សាយ ឧប្បន្នោ វិវាទោ វិវាទាធិករណំ។ “ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា”តិអាទិនា (ចូឡវ. ២១៥) ចតស្សោ វិបត្តិយោ និស្សាយ ឧប្បន្នោ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ។ បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ។ “សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណ”ន្តិ (ចូឡវ. ២១៥) វចនតោ អាបត្តិយេវ អាបត្តាធិករណំ។ “យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្ម”ន្តិ (ចូឡវ. ២១៥) ឯវមាគតំ ចតុព្ពិធំ សង្ឃកិច្ចំ កិច្ចាធិករណន្តិ វេទិតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

១៩។ ឆដ្ឋេ អបិលាបនាយាតិ “វេទេសិ, ភន្តេ”តិអាទិនា អនុវិញ្ញាបេតោ។ វេន វា ការាបេតាតិ ហេតុមិ ត្រាធំ ករណវចនំ។ ហេតុអត្ថោ ហិ កិរិយាការណំ, ន ករណំ វិយ កិរិយត្ថោ, តស្មា នានប្បការកុលវិសេសាធិកមត្ថោ ឥធ ឧបសង្កមនកិរិយាតិ “អនេន វសតិ, អន្នេនេន វសតី”តិអាទីសុ វិយ ហេតុអត្ថេវេតំ ករណវចនំ យុត្តំ, ន ករណត្ថំ តស្ស អយុជ្ជមានត្តាតិ ទដ្ឋព្ពំ “វេន វា ការាបេតា”តិ។ អធិការេតោ សតតំ បវត្តិតនិរតិសយសានុវិបុលមតរសសង្ខេបលតាយ សានុបលនិច្ចបលិតមហានុវេក្ខន ភវេវា ឧបមិតោ។ សានុបលស្សបភាកាធិប្បាយក្កមលោនេវ ហិ ទុក្ខស្ស សានុបលតា គហិតាតិ។ ឧបសង្កមីតិ ឧបសង្កន្តោ។ សម្បត្តកាមតាយ ហិ កិច្ចំ ជានំ កច្ឆន្តោ តំតំបទេសាតិក្កមនេន ឧបសង្កមិ, ឧបសង្កន្តោតិ វ វត្តព្ពំ លភតិ។ តេនាហ “កតោតិ ទុត្តំ ហោតី”តិ, ឧបគតោតិ អត្ថោ។ ឧបសង្កមិត្វាតិ បុព្ពកាលកិរិយានិទ្ទេសោតិ អាហ “ឧបសង្កមនបរិយោសានទីបន”ន្តិ។ តតោតិ យំ ជានំ បត្តោ “ឧបសង្កមី”តិ វុត្តោ, តតោ ឧបកដ្ឋានតោ។

យថា ខមនីយាទីនិ បុច្ឆន្តោតិ យថា ភវំ “កច្ចិ តេ, គោតម, ខមនីយំ, កច្ចិ យាបនីយ”ន្តិអាទិនា ខមនីយាទីនិ បុច្ឆន្តោ តេន គោតមេន សទ្ធិំ សមប្បវត្តមោទោ អហោសិ បុព្ពភាសិតាយ, ឯវំ សោបិ គោតមោ តេន ភវតា សទ្ធិំ សមប្បវត្តមោទោ អហោសីតិ យោជនា។ តំ បន សមប្បវត្តមោទនំ ឧបមាយ ទស្សេតុំ “សីតោទកំ វិយា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សម្មោទិតន្តិ សំសន្ទិតំ។ ឯកីភាវន្តិ សម្មោទនកិរិយាយ សមានតំ។ ខមនីយន្តិ “ឥទំ ចតុចក្កំ នវទ្វារំ សរីរយន្តំ ទុក្ខពហុលតាយ សភាវតោ ទុស្សហំ, កច្ចិ ខមិតុំ សក្កុណេយ្យ”ន្តិ បុច្ឆតិ។ យាបនីយន្តិ អាហារាទិប្បដិពទ្ធវុត្តិកំ ចិរប្បពន្ធសង្ខាតាយ យាបនាយ កច្ចិ យាបេតុំ សក្កុណេយ្យំ។ សីសរោគាទិអាពាធាភាវេន កច្ចិ អប្បាពាធំ, ទុក្ខជីវិកាភាវេន កច្ចិ អប្បាតង្កំ។ តំតំកិច្ចករណេ ឧដ្ឋានសុខតាយ កច្ចិ លហុដ្ឋានំ។ តទនុរូបពលយោគតោ កច្ចិ ពលំ។ សុខវិហារសម្ភវេន កច្ចិ ផាសុវិហារោ អត្ថីតិ សព្ពត្ថ កច្ចិ-សទ្ទំ យោជេត្វា អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ចាលប្បត្តា បីតិ បីតិវេគេន. តរុណបីតិ បិវេយាឌ្ឍ. សវេឡាងំ ជនេតិ កវេទាតីតិ សវេឡាងតីកំ, តវេគេច សវេឡាងតីយំ. សវេឡាងិតព្ពវេតា សវេឡាងតីយត្តិ ព្ពាយំ បត អត្ថំ ជវេស្សត្តំ “សវេឡាងិតំ ឃុត្តកាចវេតា”តិ អាហ. សរិតព្ពាការេនាតិ អត្ថុស្សរិតព្ពាការេនា. “សទលិយ”ត្តិ

ចត្តវេត្ត ឌិឈំ កត្វា “សារលិយ”ត្តិ ចុត្តំ. សុឃ្យយាតសុលវេតាតិ អាបិឆកាតយគុទតំ អាហ, អត្ថុស្សរិយយាតសុលវេតាតិ ចិយគ្គរយលិយតំ.

ព្យញ្ជនបរិសុទ្ធតាយាតិ សកាចតិរុត្តិការេចត តស្សា កឆាយ ចចតចាតុរិយយាហ. អត្ថបរិសុទ្ធតាយាតិ អត្ថស្ស តិរុបក្កិលេលសតំ.

អនេតវេកហិ បរិយាវេយហីតិ អនេតវេកហិ ការវេណហិ.

អតិគ្ទុទអដ្ឋានត្ថប្បជិវេក្ខបេត តាតិគ្ទុទិ តដ្ឋានត្ថិ តាយ កហិតំ, តំ បត អចកំសវេតា ភ្គិត្ថិ បសារិតហត្ថាឈ្ឍជ្ជវេតត ជដ្ឋព្ពំ. កឹចំ

បសារេត្វាតិ កឹចំ បរិចជ្ជតចវេសត បសារេត្វា.

ឲតជវេចាចាតិ ឲតំ “វេកា ត្យ វេលា, កវេន្ត, វេហត្យ”តិអាទិបុច្ឆាចចតំ អវេចាច. វេតវេតច “ឲតជវេចាចា”តិ បជំ ភ្គន្ធិត្វា ភ្ជិចឆា ហិ

បុច្ឆាតិអាទីតា បុច្ឆាចិកាកំ ជវេស្សតិ. តត្ថ អកាវេទ តិឃុវេត្តា អការិវេកា, តស្ស បុច្ឆា អការិកបុច្ឆា. អការិកវេតា អវេញ្ញា អតការិវេកា

បត្តព្ពុបកវេតា, តស្ស បុច្ឆា អតការិកបុច្ឆា. កិញ្ចាបិ អញ្ញត្ថ “ជតវេកា វេហត្យ, បក្កាហវេកា បច្ចវេយា. អសាឆារវេណា វេហត្យ, សាឆារវេណា

បច្ចវេយា. សការវេកា វេហត្យ, អសការវេកា បច្ចវេយា. បុព្ពកាលិវេកា វេហត្យ, សហបចវេត្តា បច្ចវេយា”តិអាទីតា វេហត្យបច្ចយា ចិកជ្ជ ចុច្ចន្តិ.

ព្ពាឆ បត “ចត្តារវេទា វេលា, ភិក្ខវេច, យហាភុតា វេហត្យ ចត្តារវេទា យហាភុតា បច្ចវេយា រុបក្ខន្ធស្ស បញ្ញាបតាយា”តិអាទីសុ (យ. តិ. ១.២៩)

ចិយ វេហត្យបច្ចយសទ្ទា សយាតត្ថាតិ ជវេស្សវេន្តា “ភ្គករវេយ្យតំ ការលវេចចចតវេយចា”តិ អាហ. ចិសយចរិយាតិ កាចតប៉ុសកតិទ្ទវេសា.

អភិក្កន្តាតិ អតិក្កន្តា, ចិកតាតិ អវេត្ថាតិ អាហ “លវេយ ជិស្សតី”តិ. តឆា ហិ “តិក្ខវេន្តា បឌវេយា យាវេយា”តិ ភ្គបរិ ចុត្តំ. អភិក្កន្តតវេទាតិ

អតិចិយ កន្តតវេទា យវេតារវេយា, តាជិវេសា ច សុន្ទវេទា កទ្ទវេកា តាយ វេហាតីតិ អាហ “សុន្ទវេទ ជិស្សតី”តិ. វេកាតិ ជវេចតាកយក្ខាកន្តព្ពាទីសុ

វេកា កតវេយា? វេយតិ យយ. បិឌាតីតិ បិវេជ. ព្ពាទ្ធិយាតិ ព្ពាយាឃ ឲចទ្ទបិឃ ជវេចិទ្ធិយា. យសសាតិ ព្ពាយិតា ឲជិវេសត បរិចារេត បរិវេច្ឆជេត

ច. ជលត្តិ ចិវេឌ្ឍាតយាវេតា. អភិក្កវេន្តតាតិ អតិចិយ កវេន្តត កយតីវេយត អភិទ្ទវេបត. ចវេណ្ណតាតិ លចិចវេណ្ណត សរីរចណ្ណតិកាយ. សព្ពា

ឲ្ឍកាសយំ ជិសាតិ ជស ជិសា បការវេសវេន្តា, ចវេន្តា ចិយ សុរិវេឃា ចិយ ច ឲវេកាកាសំ ឲការលិកំ កវេទាវេន្តាតិ កាឆាយ អវេត្ថ. អភិទ្ទវេបតិ

ភ្គញអារទ្ទវេប សយុត្តន្នវេប.

“វេចារេទា, វេចារេទា; សវេប្យា, សវេប្យា”តិអាទីសុ កវេយ អាវេយជិតំ. “ចិញ្ញ ចិញ្ញ បហទ, បហទា”តិអាទីសុ វេកាវេឆ. “សាគ្ទុ, សាគ្ទុ”តិអាទីសុ

(យ. តិ. ១១លិ. សំ. តិ. ១.១១លិ; ១.១៣; ទ.១០ប៉ឞ) បសំសាយំ. “កច្ឆ, កច្ឆ; លុតាហិ, លុតាហី”តិអាទីសុ តុរិវេត. “អាកច្ឆ,

អាកច្ឆា”តិអាទីសុ វេកាត្យហវេល. “ត្យវេទ្ធ, ត្យវេទ្ធាតិ ចិវេត្តវេត្តា”តិអាទីសុ (ត្យ. ចំ. ១.៣៣) អច្ឆវេទ. “អភិក្កយឆាយសុវេត្តា,

អភិក្កយឆាយសុវេត្តា”តិអាទីសុ ហាវេស. “កហំ ឲកបុត្តក, កហំ ឲកបុត្តកា”តិអាទីសុ (យ. តិ. ១.១៣ឲ; សំ. តិ. ១.៩១) វេសាវេក. “អវេហា

សុខំ, អវេហា សុខ”ត្តិអាទីសុ (ភ្គឌា. ១០; ឌី. តិ. ១.១០ឞ; ទ្ធញអច. ១១១) បសាវេជ. ច-សវេទ្ទា អចុត្តសមុច្ចយវេត្ថា. វេតត

កទហាអសយ្ខាតាជិតំ សក្កវេហា ជដ្ឋវេញ្ញា. តត្ថ “បិវេបិ, បិវេបិ”តិអាទីសុ កទហាយំ. “អភិទ្ទបក, អភិទ្ទបកា”តិអាទីសុ អសយ្ខាវេត ជដ្ឋព្ពំ.

តឃិំ អាខេយណិតចេសេត ទ្វិន្នត្តំ ចុត្តំ, អឆ ខេលា អត្តូឃចេសេតាតិ ឥខេស្សខេត្តា “អឆ ចា”តិអាឱយាហ៉ “អកិក្កត្តា”ត្តិ ចឥតំ អខេបក្លិត្តា

តប៉ុសកចេសេត ចុត្តំ, តំ បត កកចខេតា ចឥតំ ឆយ្ទូស្ស ខេឥសតាតិ កត្វា តឆា ចុត្តំ “ខេការខេតា ខេកាតយស្ស ឆយ្ទូខេឥសតា”តិ៉ ក្ឋតិឃបខេឥបិ

ទុខេសច តខេឃា៉ ខេឥាសតាសតខេតាតិ ទាកាឱកិខេលសចិឆយតខេតា៉ ក្ឋលាឆិកាយតខេតាតិ ឃឹលិឱក្ឋលាតំ សយ្យាបតខេតា៉ ខេឃ ក្ឋខេល ខេឥសតា

អឆិកខេយតិ, ខេតស្ស បឆាតក្វខេត តាច ឥខេស្សតុំ “សទ្ធាឌតតខេតា បញ្ញាឌតតខេតា”តិ ចុត្តំ៉ សទ្ធាបយុលា ហិ ខេលិកិឃា ក្ឋលា, បញ្ញាបយុលា

ខេលិកុត្តទា៉

ឃឹលិឱអត្ថូសយ្យត្តិឃា សាត្ថូខេតា, សកាចតិទុត្តិសយ្យត្តិឃា សញ្ញូខេតា៉ ស្ថុចិខេញ្ញាឃ្យសក្ខុប្យខេឃាកតាឃ ក្ខត្តាតបឥខេតា,

សល្យុក្ខុយការខេចត ក្ខុចិខេញ្ញាឃ្យត្តូតាឃ កឃ៉ឹទត្តូខេតា៉ ឃិតិទ្ធុយក្ខុយឆុទសក្ខុប្យខេឃាកតាឃ កល្លស្ថុលខេតា, ចិបុលចិស្ថុទ្ធខេបយតឹយត្តូតាឃ

ហឥឃក្កូយខេតា៉ ឃាតាតិឃាតចិឆយខេតត អតត្តុក្កិសតខេតា, ឆយ្កូសាទយ្កូតិយ្កូខេតត អបទចយ្កូតខេតា៉ ហិតាឆិប្យាឃប្យចត្តិឃា បខេទសំ

ទាកបរិត្យអាហាឱក្ខុបសយខេតត កក្ខុលាឃឹតលខេតា, កិខេលសគ្គការចិឆយខេតត បញ្ញាចឥាតខេតា៉ កទចឹកក្ខុតយឌ្ឍូតាឃ

អាបាិឆទយលឹឃខេតា, បុត្តាបទាចិក្ខុទ្ធុស្ថុចិស្ថុទ្ធូតាឃ ចិយក្ខុលូយខេតា៉ អាបាិឆទយលឹឃតាឃ ទុចំ ស្ថុឃ្យាឃាតស្ថុលខេតា, ចិយក្ខុលូយតាឃ

ហិតញ្ញាសឃប្យចត្តិតតាឃ ឆ ចឹយំឃិឃយាតហិតខេតា៉ ទុចយាឱហឹតិ អាឱ-សខេក្ខុត ឃំសាទចក្កិតិចត្តូតខេតា, សក្ខុយ្ទូចក្កប្យចត្តូតខេតា,

យិដ្ឋាចាឥចិកាយតខេតា, សយ្ទូចាឥបតិដ្ឋាបតខេតា, អក្ខុសលយ្ទូលសយុទ្ធូទលខេតា, ក្ខុសលយ្ទូលំខេទាបតខេតា, អបាិឃក្ខុទបិឆាតខេតា,

សក្កូខេយាក្លូក្ខុទចិចទលខេតា, បទិឃុដ្ឋាតក្ខុបសយតខេតា, អត្ថុសឃសយ្សូតតខេតាតិ ទុចយាឱតំ សក្កូខេហា ឥក្ខុខេត្តា៉

អខេឆាយុលក្ខុបិតត្តិ ខេកតចិ អខេឆាយុលំ ឆបិតំ៉ ខេហក្ខុាយុលខ្លាតត្តិ សការខេចតេច ខេហក្ខុាយុលខ្លាតំ៉ ក្ខុបទិយុលត្តិ ក្ខុទ្ធិយុលំ៉ ក្ខុល្យុខេឌ ឃ្យាតិ ចិចឥំ

កខេទឃ្យ៉ ហខេត្តូ កខេហត្វាតិ “ស្ថុទត្វាកិយុខេលា ក្ខុត្តុទាកិយុខេលា ចា កដ្ឋា”តិអាឱតិ អចត្វា ហខេត្តូ កខេហត្វា “តិស្សខេត្កុហំ ទុស យខេក្កា, ទុចំ

កខេដ្ឋឃ្យា”តិ ចខេឥឃ្យ៉ កាត្យអបក្លូចាត្យក្ខុឃឹតិ កាត្យអបខេក្លូ ចាត្យក្ខុឃឹ៉

តិក្កុខ្លិតំ អាខេឆឃ្យុស្ស អតាឆាទក្វតំ កាឌតំ អាឆាទកាចាបាិឥតចេសេត ក្ខុក្កុខេឌ្ឃ្យ៉ ខេហក្ខុាយុលខ្លាតតាឃ សទ្ធុយ្ទូចិយុលំ,

អខេឆាយុលឆបិតតាឃ អសទ្ធុខេយ្ទូ បតិតត្តិ ទុចំ បឥក្វឃំ ឃឆាទហំ ខេឃាខេឌតត្តាំ, ត ឃឆាសត្ត្យ កាយំ កាយដ្ឋុតាឥខេឃាបិ បដិដ្ឋាឥកា

តឹចទលកាចខេតា, យិដ្ឋាឱក្ខុ បត សចិខេសំ បដិដ្ឋាឱកា សខេត្តូ យិដ្ឋាកិតិខេចសតចេសេតាតិ អាហ “យិដ្ឋាឱក្ខុកហតបដិដ្ឋត្ត”ត្តិ៉ ខេតតាហ

កកចា “យិដ្ឋាឱក្ខុបទយាហំ, កិក្លូខេច, ចន្ថូ ចឥាឃឹ”តិ (អ៉ តិ៉ ១៉៣១០)៉ សខេត្តា អបាិឃកាយិយខេក្កា ក្ខុយ្ទូខេក្កា “ក្ខុដ្ឋិខេតា យខេក្កា”តិ កត្វា៉

សយ្ទូាឱក្ខុអាឱតំ ក្ខុទ្ធុបដិបក្លូតាឃ យិដ្ឋាឱក្ខុអាឥខេឃា អក្ខុ យិដ្ឋត្តូឆយ្ទូ យិដ្ឋាយខេក្កា៉ ខេតខេតច ហិ តក្ខុកឃប្យដិបក្លូតំ សត្ថាឃ “សក្កូខេយាក្លូយក្កូ

អាចិកខេទាខេត្តូតា”តិ ចុត្តំ៉ សប្បិអាឱសត្តិស្សខេឃា បឥឹខេបា ត តឆា ក្ខុខ្លូខេលា, ឃឆា ខេតលសត្តិស្សខេឃាតិ ខេតលបខេខ្លាតក្កូហលំ៉ទុខេតហិ

បរិឃាខេឃហឹតិ ទុខេតហិ តិក្កុខ្លិតុក្កុខ្លូតប្យដិដ្ឋត្តចិចទលាឱក្ខុបខេយាបយិតត្តាកាខេទហិ៉

បសត្កការត្តិ បសខេត្កុហិ កាតត្តាំ សក្កាទិ៉ សទលត្តិ បដិសទលំ៉ ខេតតាហ “បទាឃល”ត្តិ៉ បទាឃលកាខេចា ឆ អតត្តូតិខេសឆខេតត

អត្ថសម្បដិបាទកេន ច ហោតីតិ អាហ “អឃស្ស, តាតា, ហិតស្ស ច វិធាតា”តិ។ អឃស្សាតិ ទុក្ខតោតិ វទន្តិ, បាបតោតិ បន អត្ថោ យុត្តោ។ និស្សក្កេ ចេតំ សាមិវចនំ។ ឯត្ថ ច នាយំ គមិ-សទ្ទោ នី-សទ្ទាទយោ វិយ ទ្វិកម្មកោ, តស្មា យថា “អជំ គាមំ នេតី”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ “ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមី”តិ វត្តុំ ន សក្កា។ “សរណន្តិ គច្ឆាមី”តិ បន វត្តព្វំ។ ឥតិ-សទ្ទោ ចេត្ថ លុត្តនិទ្ទិដ្ឋោ។ តស្ស ចាយមត្ថោ – គមនត្ថា តទធិប្បាយេន ភជនំ ជាននំ ចាតិ ទស្សេន្តោ “ឥតិ ឥមិនា អធិប្បាយេនា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ភជាមីតិអាទីសុ បុរិមស្ស បុរិមស្ស បច្ឆិមំ បច្ឆិមំ អត្ថវចនំ។ ភជនំ វា សរណាធិប្បាយេន ឧបសង្កមនំ។ សេវនំ សន្តិកាវចរតា។ បយិរុបាសនំ វត្តប្បដិវត្តករណេន ឧបដ្ឋានន្តិ ឯវំ សព្វថាបិ អនញ្ញសរណតំយេវ ទីបេតិ។ “គច្ឆាមី”តិ បទស្ស ពុជ្ឈាមីតិ អយមត្ថោ កថំ លព្ភតីតិ អាហ “យេសំ ហី”តិអាទិ។

អធិគតមគ្គេ សច្ឆិកតនិរោធេតិ បទទ្វយេនបិ ផលដ្ឋា ឯវ ទស្សិតា, ន មគ្គដ្ឋាតិ តេ ទស្សេន្តោ “យថានុសិដ្ឋំ បដិបន្នេ ចា”តិ អាហ។ ន ច កល្យាណបុថុជ្ជនោបិ យថានុសិដ្ឋំ បដិបជ្ជតីតិ វុច្ចតីតិ? កិញ្ចាបិ វុច្ចតិ, និប្បរិយាយេន បន មគ្គដ្ឋា ឯវ តថា វត្តព្វា, ន ឥតរេ សម្មត្តនិយាមោក្កមនាភាវតោ។ តថា ហិ តេ ឯវ វុត្តា “អបាយេសុ អបតមានេ ធារេតី”តិ។ សម្មត្តនិយាមោក្កមនេន ហិ អបាយវិនិមុត្តិសម្ភវោ។ អក្ខាយតីតិ ឯត្ថ ឥតិ-សទ្ទោ អាទ្យត្ថោ, បការត្ថោ វា។ តេន “យាវតា, ភិក្ខវេ, ធម្មា សង្ខតា វា អសង្ខតា វា, វិរាគោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតី”តិ (ឥតិវុ· ៩០; អ· និ· ៤·៣៤) សុត្តបទំ សង្គណ្ហាតិ, “វិត្ថារោ”តិ វា ឥមិនា។ ឯត្ថ ច អរិយមគ្គោ និយ្យានិកតាយ, និព្ពានំ តស្ស តទត្ថសិទ្ធិហេតុតាយាតិ ឧភយមេវ និប្បរិយាយេន ធម្មោតិ វុត្តោ។ និព្ពានញ្ហិ អារម្មណបច្ចយភូតំ លភិត្វា អរិយមគ្គោ តទត្ថសិទ្ធិយា សំវត្តតិ, តថាបិ យស្មា អរិយផលានំ “តាយ សទ្ធាយ អវូបសន្តាយា”តិអាទិវចនតោ មគ្គេន សមុច្ឆិន្នានំ កិលេសានំ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានកិច្ចតាយ និយ្យានានុគុណតាយ និយ្យានបរិយោសានតាយ ច។ បរិយត្តិធម្មស្ស បន និយ្យានិកធម្មសមធិគមហេតុតាយាតិ ឥមិនា បរិយាយេន វុត្តភាវេន ធម្មភាវោ លព្ភតិ ឯវ។ ស្វាយមត្ថោ បិដារូឡ្ហោ ឯវាតិ ទស្សេន្តោ “ន កេវល”ន្តិអាទិមាហ។

កាមរាគោ ភវរាគោតិ ឯវមាទិភេទោ សព្វោបិ រាគោ វិរជ្ជតិ បហីយតិ ឯតេនាតិ រាគវិរាគោតិ មគ្គោ កថិតោ។ ឯជាសង្ខាតាយ តណ្ហាយ អន្តោនិជ្ឈានលក្ខណស្ស សោកស្ស ច តទុប្បត្តិយំ សព្វសោ បរិក្ខីណត្តា អនេជមសោកន្តិ ផលំ កថិតំ។ អប្បដិកូលន្តិ អវិរោធទីបនតោ កេនចិ អវិរុទ្ធំ, ឥដ្ឋំ បណីតន្តិ វា អត្ថោ។ បគុណរូបេន បវត្តិតត្តា, បកដ្ឋគុណវិភាវនតោ វា បគុណំ។ សព្វធម្មក្ខន្ធា កថិតាតិ យោជនា។

ទិដ្ឋិសីលសង្ឃាតេនាតិ “យាយំ ទិដ្ឋិ អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយ, តថារូបាយ ទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិសាមញ្ញគតោ វិហរតី”តិ (ទី· និ· ៣·៣២៤, ៣៥៦; ម· និ· ១·៤៩២; ៣·៥៤; អ· និ· ៦·១២; បរិ· ២៧៤) ឯវំ វុត្តាយ ទិដ្ឋិយា, “យានិ តានិ សីលានិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ទានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុជិស្សានិ វិញ្ញុប្បសត្ថានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាធិសំវត្តនិកានិ, តថារូបេហិ សីលេហិ សីលសាមញ្ញគតោ វិហរតី”តិ (ទី· និ· ៣·៣២៤; ម· និ· ១·៤៩២; ៣·៥៤; អ· និ· ៦·១២; បរិ· ២៧៤) ច ឯវំ វុត្តានំ សីលានញ្ច សំហតភាវេន, ទិដ្ឋិសីលសាមញ្ញេនាតិ អត្ថោ។ សំហតោតិ ឃដិតោ, សមេតោតិ អត្ថោ។ អរិយបុគ្គលា ហិ យត្ថ កត្ថចិ ទូរេ ឋិតាបិ អត្តនោ គុណសាមគ្គិយា សំហតា ឯវ។ អដ្ឋ ច បុគ្គល ធម្មទសា តេតិ តេ បុរិសយុគវសេន ចត្តារោបិ បុគ្គលវសេន អដ្ឋេវ អរិយធម្មស្ស

បច្ចុប្បន្នស្សាចិតាឃ ឆឡូឥនា៑ តឹលិ ចត្វុតិ នរលត្តិ កយតេត តិក្លត្ថុំ កយតេត ច តឹលិ នរលាកយតាតិ៑ បដិទេចនេសិទិ អត្ថទោ ហឥឃកថំ ចាធាយ បទេចនេសិ៑

នរលាកយតស្ស ចិនឃប្បទេកនេឋលនិកិលេលនទេកនាត់ ចិឃ កត្តុចិកាចតា ឋត្ថ ពោរាណល្លាយ ទោហាតីតិ នរលាកយតេស្ន អត្ថពោរាណល្លត្ថុំ "នរលាំ, នរលាកយតំ, ឈោ ច នរលាំ កថ្លុតិ, នរលាកយតប្បទេកនោ, នរលាកយតឋលំ, និកិលេលនា, ទេកនោតិ អយំ ចិធិ ទេចនីតឡោ"តិ ថុត្តំ ទោត ចិតា នរលាកយតឡេច អនឡុក្ខទោតា៑ ពន្ទា បទេត្ថ ទេចាឝាតំ ត កហិតំ, តត្ថ ទេចាឝាតចិកាចតាបិ ឋត្ថ ពោរាណល្លាយ ទោហាតីតិ? នច្ចុទេឋំ, ថំ បត និកិលេលនក្កុហទេលាត អត្ថទោតា ឌីបិតំ ទោហាតីតិ ត កហិតំ៑ ឃាតិ ហិ តេនំ និកិលេលនការលាតិ អន្ធាលាឌីតិ, ទោឋនំ នទេឡាត នឡុំ អត្ថប្បត្តាតំ អត្ថប្បាឥទេតត, ក្ខប្បត្តាតថ្នា បហាទេតត ទេចាឝាតំ ទោហាតីតិ៑

ហិនត្តស្ស ឥាព្យានឡ្យស្ស ចទេនទេតំ បឌំ ឥឌុឡ្ឆត្តិ "ហិនតីតិ នរលា"ត្តិ ចត្វា ថំ បត ហិនតំ ទោកនំ, កធំ, កស្ស ចាតិ ទេចាឝតំ ទោរាធេឆត្តោ "នរលាកតាត"ត្តិអាឌិយាហ៑ ឋត្ថ កឃត្តិ ចិដ្ឋកឃំ៑ នត្តានត្តិ ចិត្តុព្រានំ៑ ទោឋទេច ទេចឋនិកដ្ឋុល្លស្ស កហិតត្តា ដ្ឋុល្លត្តិ កាឃិកំ ដ្ឋុល្លុ៑ ដ្ឋុក្កុតិបរិកិលេលនត្តិ ដ្ឋុក្កុតិបរិឃាបត្តំ នឡ្ហាប្បិ ដ្ឋុល្លុ៑ ឋឃិដំ នឡ្ហា បទេឋា ឋលកធាឃ អាចិ កចិស្សុតិ៑ ឲតត្តិ នរលត្តិ បឌំ៑ ឲចំ អចិទេនទេឋា នរលានឡ្ហស្ស បឥត្ថុំ ឥទេស្សត្វា ខ្លុឝាតិ ចិទេនទេឋា ឥទេស្សុតុំ "អធ ចា"តិអាឌិ ថុត្តំ៑ ហិទេឋ បចត្តទេតតាតិ "នឃ្យត្តូនិលិ, កិក្លុទេច, ចិហទេចា"តិអាឌិតា (ឃ៑ តិ៑ ១៑៩៖, ៩៥) អទេត្ថ តិទេឃាឌទេតត៑ អហិតា តិចត្តទេតតាតិ "បិលាតិបិតស្ស ទេលា បិបទេកា ចិបិទេកា អកិនឃ្យទាឃ"ត្តិអាឌិតា អាឌីតចឥស្សតាឌិយុទេលត អតត្ថទោតា តិចត្តទេតត៑ កឃំ ហិនតីតិ ហិតាហិទេឋស្ន អប្បចត្តិប្បចត្តិទេហឋុកំ ឡ្យនតំ អប្បចត្តិកាទេលាត ចិតាទេឋតិ ឮទេឆ្លា៑ កចកត្តាទា ក្ខត្តាទេលាត ឃក្កុនឡ្ហាទេឋា ឆឡូឥនា៑ ខ្លុឋទេថា អស្សាឃនាទេតត នត្តាតំ កឃំ ហិនតីតិ ទោឃាឌតា៑ ការាតត្តិ ឌាតចទេនត ប្ញុឌាចទេនត ច ក្ខបតីតាតំ នក្កាទាតំ៑ ចិប្ញុលឋលប្បដិលិកកាទេលាត នត្តាតំ កឃំ ហិនតិ នឡ្ហោ អត្ថុត្តទេកក្លិលោឃ្យកាចទោតាតិ អធិប្បាទោឃា៑ ខ្លុឃិតាបិ បរិឃាទោឃតាតិ ខ្លុឃិតាបិ ចិកឌិត្វា ថុទេត្តត ការទេលាត៑

"នឡ្ហានឡ្ហុទេឆ្លា កកចា, ឋ្វាក្លាទោឋា ឆឡូឥនា, ឋុប្បដិបទេត្តា នឡ្ហោ"តិ ឲចំ បចទេត្តា ឋត្ថ រទេតត្តាទេឃ បនាទេឥា ឋប្បនាទេឥា, ឋទេឥច រទេត្តតត្ថឃំ កទ្ធុ ឲឋស្សាតិ ឋក្កុរុ, ឋទេក្ខាទេចា ឋក្កុរុតា, ឋប្បនាទេឥា ច ឋក្កុរុតា ច ឋប្បនាឥឋក្កុរុតា៑ ឋាហិ ឋប្បនាឥឋក្កុរុតាហិ៑ ចិដ្ឋុឋឌិដ្ឋុចិចិកិច្ឆានទេឡាហអស្សុឌ្ឌុឃាឌិតាឃ ចិហឋកិលេឝនា៑ ឋទេឥច រទេតត្តឃំ បទាឃលំ កតិ ឋាលំ ទេលលត្តិ ឲចំ បចត្តិឃា ឋប្បទាឃលាតាការប្បចទេត្តា ចិត្តុប្បាទោនរលាកយតំ នរលត្តិ កថ្លុតិ ឲទោតាតិ៑ ថំនឃដ្ឋីតិ ទោត ឃធាដុត្តចិត្តុប្បាទេឥត នឃត្តាកទោតា៑ ឲចំ ក្ខបតីតិ ឲចំ កឌតិ ទេនចតិ បឃិដ្ឋុបិនតិ, ឲចំ ចា ឌាតាតិ ឮឡ្ហ្យីតិ ឲចយទេត្វា ទេចឌិតឡ្ហា៑

ឲត្ថ ច បនាឥក្កុហទេលាត ទេលិកិឃនរលាកយតឃាហ៑ ឋញ្ញាបនាឥប្បឆាតំ៑ កដ្ឋុតាកហទេលាត ទេលិក្កុត្តទិ៑ អទិឃា ហិ រទេតត្តឃក្កុលាកិឡ្ហាតាឃ បិនាលាឆ្នុត្តំ បិឃ កទ្ធុំ កត្វា បឡ្សុត្តិ, ឋឡ្ហា ឋប្បនាទេឥត ចិក្លុឃុក្កចទេនត ចិហឋកិលេឝនា, ឋក្កុរុតាឃ នឃុទេឆ្លចទេនតាតិ ទោឃាឌឋឡ្ហា អការចការលាទេហត្ថុំ នឃុឌ្ឋិត្តទោតា៑ ឋប្បទាឃលាតា បទេត្ថ ឋក្កុតិកតាតិ ឋាឃ ចត្ថុឌ្ឋិឆប្បិ ចក្លុឃាតំ នរលាកយតំ កហិតត្តិ ឥឌុឡ្ហា៑ អចិទេនទេនត ចា បនាឥកដ្ឋុតា ឌោតិតាតិ បនាឥក្កុហទេលាត អទេចច្ចុប្បនាឥស្ស ខ្លុឋទេស្ស ច កហលាំ, ឋធា

ករុតាកហលោកាតិ ក្ករេឃតបិ ក្ករឃំ សរលាកយតំ េឃាេដតព្វំ៉

យក្កលេលា ព្ពុញ្ញាតិតិ េឃាេដតា៉ តិព្វាតារយុលំ ហុត្វាតិ ឲេតភ អត្ថេតា ចតុសច្ចានិករេយា ឲច េលាកុត្តរសរលាកយតត្តិ ឥស្សតិ៉ តត្ថ ហិ តិព្វាតឆេយុា សច្ចិកិរិឃាកិសយឃចេសត, យក្កឆេយុា កាចតាកិសយឃចេសត បដិចិក្ខុឃយាតេតាេឃច សរលាកយតត្តំ សារេឆតិ, ឮក្ខក្ខលា បត សាចកេកាចក្ខុតា បរិញ្ញាកិសយឃចេសត, តឆា អរិឃសច្ចក្កលា៉ េតភាហ "កិច្ចេតា សកេលបិ រតតត្តេឃ ព្ពុញ្ញាតិ"តិ៉ ព្ពុញ្ញុត្តតា សេហច ព្ពុញ្ញាតិ, ត េលាកិយំ ចិឃ បដិបិដិឃា អសេយុាហប្បដិេចឆេត បដិចិក្ខុត្តាតិ អធិប្បាេឃា៉ េឃ បត ចឥត្តិ "ត សរលាកយតំ តិព្វាតារយុលំ ហុត្វា បចត្តតិ, យក្កស្ស អធិកតត្តា បត អធិកតេយច េហាតិ ឲកច្ចាតំ េតចិញ្ញាឌិតំ េលាកិយចិញ្ញាឥេយា ចិឃា"តិ, េតសំ េលាកិយេយច សរលាកយតំ សិឃា, ត េលាកុត្តរំ, តច្ចា អឃុត្តំ ក្ខុចិឆស្សបិ ព្ពុច្ចិតព្វត្តា៉

តត្តិ េលាកិយសរលាកយតំ៉ សក្ខុបដិលិេកា "សយុាសប្បុក្ខ កកចា"តិអាឌិតា៉ សក្ខុាប្បុលិកាតិ ឃចាក្ខុត្តសក្ខុាបុព្ពក្កយា៉ សយុាឌិក្ខុ ឮក្ខុសុឮក្ខុតំ, ឆយុសុឆយុតំ, សញ្ញុសុប្បដិបត្តិច្ចា េលាកិឃាចេតាឆេចសេតច សយុា ឥាតេឃត ឥស្សតេតា៉ សក្ខុាប្បុលិកា ច សយុាឌិក្ខុតិ ឲេតភ សក្ខុបតិស្សឃា ឃចាក្ខុត្តលក្ខុលា បញ្ញា េលាកិឃសរលាកយតត្តិ ឥស្សតិ៉ េតភាហ "ឌិក្ខុ ក្ខុកយុត្តិ ក្ខុច្ចតិ"តិ៉ ឌិក្ខុ េឃច អត្ថេតា បច្ចេឃហិ ក្ខុ កិរិឃតិតិ កត្វា , ឌិក្ខុ ចា ក្ខុ កិរិឃតិ ឲេតភាតិ ឌិក្ខុក្ខុកយុំ, តឆាបចេត្វា ចិត្តប្បាេឥា៉ ឲចច្ចា កត្វា "តប្បរាឃលតាការប្បចេត្វា ចិត្តប្បាេឥា"តិ ព្ពុឥច្ចា ចឥតំ សយត្តំ េហាតិ, សក្ខុាបុព្ពក្កយសយុាឌិក្ខុក្កហលំ បត ចិត្តប្បាឥស្ស តប្បឆាតតាឃាតិ ឥក្ខុព្វំ៉ សក្ខុបដិលិេកាតិ ព្ពុយិតា ឃាតាឌិហិ ក្កស្សាហិតឥារកាឌិតំ ចិឃ ឥាកាលចិប្បឃុត្តំ សរលាកយតំ ឥស្សតិ, សយុាឌិក្ខុតិ ព្ពុយិតា ឥាកាលសយប្បឃុត្តំ សរលាកយតំ៉

តឃិដំ េលាកិយំ សរលាកយតំ៉ អត្តា សត្តិឃ្យាតិឃតិ អប្បិឃតិ បរិច្ចឌិឃតិ ឲេតភាតិ អត្តសត្តិឃ្យាតតំ, ឃចាក្ខុត្តំ ឌិក្ខុក្ខុកយុំ៉ តំ រតតត្តឃំ បរាឃលំ បដិសរលំ ឲតស្សាតិ តប្បរាឃេលា, បុក្កេលា ចិត្តប្បាេឥា ចា, តស្ស ការេចា តប្បរាឃលតា, ឃចាក្ខុត្តំ ឌិក្ខុក្ខុកយុេយច៉ សរលត្តិ អធិប្បាេឃត សិស្សកាចំ អេត្តចាសិកកាចំ ក្កបកច្ចតិ ឲេតភាតិ សិស្សកាច្ចុបកយតំ៉ សរលាកយតាធិប្បាេឃេតច បលិបតតិ ឲេតភាតិ បលិបិេតា៉ សត្តត្ត ឃចាក្ខុត្តឌិក្ខុក្ខុកយុចេសេតច អេត្វា េចឌិតេត្តា៉ អត្តបរិច្ចឌតត្តិ សំសារេក្ខុត្តិស្សរលត្តំ អត្តេតា អត្តកាចស្ស បរិច្ចឌតំ៉ ឲស តេឃា សេសេយុបិ៉ ឮក្ខុឌិតំេឃចាតិ អចឆាេរលំ អត្តសត្តិឃ្យាតតាឌិសុបិ តត្ថ តត្ថ ចត្តត្តំ៉ ឲចតិក្កា តឥញ្ញាតិចត្តតំ កតំ េហាតិ៉

ឲចំ អត្តសត្តិឃ្យាតតាឌិតិ ឲេកាភ បកាេរត ឥស្សេត្វា ព្ពុឥាតិ អបេរហិបិ បកាេរហិ ឥស្សេតុំ "អបិចា"តិអាឌិ អារេក្ខុំ៉ េតភ បរិឃាឃត្តេរហិបិ អត្តសត្តិឃ្យាតតំ កតេយច េហាតិ អត្តស្ស អកិត្តត្តាតិ ឥស្សេតិ៉ អាត្តអចកាឌិតត្តិ អាឌិ-សេឌ្តុត សាតាកិរិេហយចតាឌិតំ សក្កេហា ឥក្ខុេត្វា៉ តត្ថ ចេចត អាត្តអចកាឥេយា យេក្កេតច អាកតសរលាកយតា, កថំ េតសំ តប្បរាឃលតាសរលាកយតំ ក្ខុត្តត្តិ? យេក្កតាកតសរលាកយេតហិបិ "េសា អហំ ចិចរិស្សាមិ…េប… សុឆយុតំ (សំ៉ តិ៉ ១·១៣៩; សុ៉ តិ៉ ១៥៣)៉ េត យឃំ ចិចរិស្សាម, កាយា កាយំ តកា តកំ…េប… សុឆយុត"ត្តិ (សុ៉ តិ៉ ១៥១) ច េតហិ តប្បរាឃលតាការស្ស បេចឌិតត្តា តឆា ក្ខុត្តំ៉

យោ បនេស ញាតិ...បេ... វសេនាតិ ឯត្ថ ញាតិវសេន, ភយវសេន, អាចរិយវសេន, ទក្ខិណេយ្យវសេនាតិ បច្ចេកំ “វសេនា”តិ បទំ យោជេតព្ពំ. តត្ថ ញាតិវសេនាតិ ញាតិភាវវសេន. ឯវំ សេសេសុបិ . ទក្ខិណេយ្យបណិបាតេនាតិ ទក្ខិណេយ្យតាហេតុកេន បណិបាតេនាតិ អត្ថោ. ឥតរេហីតិ ញាតិភាវាទិវសប្បវត្តេហិ តីហិ បណិបាតេហិ. ឥតរេហីតិអាទិនា សង្ខេបតោ វុត្តមត្ថំ វិត្ថារតោ ទស្សេតុំ “តស្មា”តិអាទិ វុត្តំ. វន្ទតីតិ បណិបាតស្ស លក្ខណវចនំ . ឯវរូបន្តិ ទិដ្ឋធម្មិកំ សន្ធាយ វទតិ. សម្បរាយិកញ្ហិ និយ្យានិកំ វា អនិយ្យានិកំ វា អនុសាសនិំ បច្ចាសីសន្តោ ទក្ខិណេយ្យបណិបាតមេវ ករោតីតិ អធិប្បាយោ. សរណាគមនប្បភេទោតិ សរណាគមនវិភាគោ.

អរិយមគ្គោ ឯវ លោកុត្តរំ សរណាគមនន្តិ អាហ “ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ វិបាកផល”ន្តិ. សព្ពទុក្ខក្ខយោតិ សកលស្ស វដ្ដទុក្ខស្ស អនុប្បាទនិរោធោ. ឯតន្តិ “ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ, សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតី”តិ (ធ. ប. ១៩០) ឯវំ វុត្តំ អរិយសច្ចានំ ទស្សនំ.

និច្ចតោ អនុបគមនាទិវសេនាតិ និច្ចន្តិ អគ្គហណាទិវសេន. អដ្ឋានន្តិ ហេតុប្បដិក្ខេបោ. អនវកាសោតិ បច្ចយប្បដិក្ខេបោ. ឧភយេនបិ ការណមេវ បដិក្ខិបតិ. យន្តិ យេន ការណេន. ទិដ្ឋិសម្បន្នោតិ មគ្គទិដ្ឋិយា សម្បន្នោ សោតាបន្នោ. កញ្ចិ សង្ខារន្តិ ចតុភូមកេសុ សង្ខតសង្ខារេសុ ឯកសង្ខារម្បិ. និច្ចតោ ឧបគច្ឆេយ្យាតិ និច្ចោតិ គណ្ហេយ្យ. សុខតោ ឧបគច្ឆេយ្យាតិ “ឯកន្តសុខី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរំ មរណា”តិ (ទី. និ. ១.៧៦, ៧៩) ឯវំ អត្តទិដ្ឋិវសេន សុខតោ គាហំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ. ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តចិត្តេន បន អរិយសាវកោ បរិឡាហាភិភូតោ មត្តហត្ថិបរិតាសិតោ វិយ ចោក្ខព្រាហ្មណោ ឧក្ការភូមិំ កញ្ចិ សង្ខារំ សុខតោ ឧបគច្ឆតិ. អត្តវារេ កសិណាទិបណ្ណត្តិសង្គហត្ថំ “សង្ខារ”ន្តិ អវត្វា “កញ្ចិ ធម្ម”ន្តិ វុត្តំ. ឥធាបិ អរិយសាវកស្ស ចតុភូមកវសេន បរិច្ឆេទោ វេទិតព្ពោ តេភូមកវសេន វា. យំ យញ្ហិ បុថុជ្ជនោ គាហំ គណ្ហាតិ, តតោ តតោ អរិយសាវកោ គាហំ វិនិវេឋេតិ.

មាតរន្តិអាទីសុ ជនិកា មាតា, ជនកោ បិតា, មនុស្សភូតោ ខីណាសវោ អរហាតិ អធិប្បេតោ. កិំ បន អរិយសាវកោ អញ្ញំ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ? ឯតម្បិ អដ្ឋានំ, បុថុជ្ជនភាវស្ស បន មហាសាវជ្ជភាវទស្សនត្ថំ អរិយភាវស្ស ច ពលទស្សនត្ថំ ឯវំ វុត្តំ. បទុដ្ឋចិត្តោតិ វធកចិត្តេន បទុដ្ឋចិត្តោ. លោហិតំ ឧប្បាទេយ្យាតិ ជីវមានកសរីរេ ខុទ្ទកមក្ខិកាយ បិវនមត្តម្បិ លោហិតំ ឧប្បាទេយ្យ. សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យាតិ សមានសំវាសកំ សមានសីមាយំ ឋិតំ សង្ឃំ “កម្មេន ឧទ្ទេសេន វោហរន្តោ អនុស្សាវនេន សលាកគ្គាហេនា”តិ (បរិ. ៤៥៨) ឯវំ វុត្តេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ ភិន្ទេយ្យ. អញ្ញំ សត្ថារន្តិ អញ្ញំ តិត្ថករំ “អយំ មេ សត្ថា”តិ ឯវំ គណ្ហេយ្យាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតីតិ អត្ថោ.

ន តេ គមិស្សន្តិ អបាយន្តិ យេ ពុទ្ធំ សរណំ គតា តន្និមិត្តំ អបាយំ ន គមិស្សន្តិ, ទេវកាយំ បន បរិបូរេស្សន្តីតិ អត្ថោ. ទសហិ ឋានេហីតិ ទសហិ ការណេហិ. អធិគណ្ហន្តីតិ អភិភវន្តិ.

វេលាមសុត្តាទិវសេនាតិ ឯត្ថ “ករីសស្ស ចតុត្ថភាគប្បមាណានំ ចតុរាសីតិសហស្សសង្ខានំ សុវណ្ណបាតិរូបិយបាតិកំសបាតីនំ យថាក្កមំ

រូបិយសុចណ្ណហិរញ្ញបុរាតិ សណ្ឋាលង្ការប្បដិយល្លិតាតិ ចតុរាសីតិយា ហត្ថិសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា អស្សសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា រថសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា ធេនុសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា កញ្ញាសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា បល្លង្កសហស្សាតិ, ចតុរាសីតិយា ចត្តកោដិសហស្សាតិ, អបរិយាលាស្ស ច ឍន្ហខោឌ្ឋាឌិខេឌស្ស អាហារស្ស បរិច្ចជតចសេត សត្តយាសាឌិកាតិ សត្ត ឯចច្ឆរាតិ តិរន្តរំ បចត្តចេលិយយហាឌាតទេវា ទុកស្ស សោតាបន្នស្ស ឌិន្នឌាតំ យហប្បលតរំ។ តទេវា សតំ សោតាបន្នាតំ ឌិន្នឌាតទេវា ទុកស្ស សកឌាកាយិនោ, តទេវា ទុកស្ស អតាកាយិនោ, តទេវា ទុកស្ស អរហទេវា, តទេវា ទុកស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស, តទេវា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស, តទេវា ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ឌិន្នឌាតំ យហប្បលតរំ, តទេវា ចាតុទ្ទិសំ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស ចិហារករណំ, តទេវា សរណាកមតំ យហប្បលតរ”ន្តិ ព្លាមសុត្តំ បកាសេតព្វស្ស ចេលាមសុត្តស្ស (អ៑ តិ៑ ៨៑១០) ចសេត៑ ចុត្តមេវាហំ “យំ, កហបតិ, ចេលាមោ ព្រាហ្មណោ ឌាតំ អឌាសិ យហាឌាតំ, ឈោ ទុកំ ឌិដ្ឋិសម្បន្នំ ភោជេយ្យ, ឥឌំ តទេវា យហប្បលតរ”ន្តិអាឌិ (អ៑ តិ៑ ៨៑១០)៑ ចេលាមសុត្តាឌីតិ អាឌិ-សទ្ទេត អក្កប្បសាឌសុត្តាឌីតំ (អ៑ តិ៑ ៤៑១៤; ព្លតិចុ៑ ៩០) សង្កហោ ឌដ្ឋព្វោ៑

អញ្ញាណំ ចត្តត្តឈស្ស ក្យលាតំ អឌាតតំ ពត្ត សម្មោហោ, “ពុទ្ធោ តុ ខោ, ត តុ ខោ”តិអាឌិតា ចិចិកិច្ឆា ឯសសោ៑ មិច្ឆាទោណំ ពស្ស ក្យលាតំ អក្យលកាចបរិកប្បតេត ចិបរីតក្កាហោ៑ អាឌិ-សទ្ទេត អតាឌរាការចាឌីតំ សង្កហោ៑ ត មហាឌុតិកន្តិ ត ហុឌ្ឋលំ, អបរិសុទ្ធិ អបរិយោឌាតត្តិ អត្ថោ៑ ត យហាចិប្ផារន្តិ អតុឡារំ៑ សាចឌ្ឋោតិ ឌិដ្ឋិពណ្យាឌិចសេត សឌោសោ៑ លេកិកំ សរណាកមតំ សិក្ខាសមាឌាតំ ចិឈ អក្កហិតកាលបរិច្ឆេឌំ ឌីចិតបរិយត្តមេច ហោតិ, ពស្មា ពស្ស ឍន្ហខេឌត ខេឌាតិ អាហ “អតចឌ្ឋោ កាលកិរិយាឈា”តិ៑ សោតិ អតចឌ្ឋោ សរណាកមតខេឌោ៑ សតិបិ អតចឌ្ឋត្តេ ព្លដ្ឋចេលិបិ ត ហោតីតិ អាហ “អចេលោ”តិ៑ កស្មា? អចិបាកត្តា៑ ត ហិ តំ អក្យសលន្តិ៑

កោ ហ្លបិសកោតិ សរូបបុច្ឆា, ពស្មា “កិលក្ខណោ ហ្លបិសកោ”តិ ចុត្តំ ហោតិ៑ កស្មាតិ ហេតុបុច្ឆា៑ តេត កេត បចត្តិតិមិត្តេត ហ្លបិសកសទ្ទោ ពស្មិំ បុក្កលេ តិរុឡ្ហោតិ ឌស្សេតិ ៑ តេតាហ “កស្មា ហ្លបិសកោតិ ចុច្ចតី”តិ៑ សទ្ទស្ស អភិធេយ្យោ បចត្តិតិមិត្តំ ពឌត្តស្ស តព្ភាចការណំ៑ កិមស្ស សីលន្តិ កីឌិសំ អស្ស ហ្លបិសកស្ស សីលំ, កិត្តកេត សីលេតាយំ សីលសម្បន្នោ តាម ហោតីតិ អត្ថោ៑ កោ អាឌីចោតិ កោ អស្ស សម្មាអាឌីចោ? សោ បត មិច្ឆាឌីចស្ស បរិចជ្ជតេត ហោតីតិ សោបិ ចិភឌីឈតីតិ៑ កា ចិបត្តីតិ កា សីលស្ស, អាឌីចស្ស ចា ចិបត្តិ៑ អតន្តរស្ស ហិ ចិធិ ចា បដិសេធោ ចាតិ៑ កា សម្បត្តីតិ ទុត្តាបិ ទុសេច តសោ៑

ឈោ កោឌីតិ ឍត្តិឈាឌីសុ ឈោ កោចិ៑ តេត សរណាកមតេមេចត្ត ការណំ, ត ជាតិអាឌិចិសេសោតិ ឌស្សេតិ៑ ហ្លបិសតទេវាតិ តេតេច សរណាកមតេត ពត្ត ច សក្កច្ចកិរិយាឈ អាឌរការចពហុមាតាឌិយោកេត បឈិរុបិសតទេវា៑ ខេចមហិឈោតិ ខេចំ ចុច្ចតិ បិលាតិបិពាឌិក្រុស្សិល្សំ, ពស្ស មលតទេវា ហតតទេវា ចិតាសតទេវា ខេចមហិឈោ, បញ្ចា ចិរតិឈោ ចិរតិប្បឆាតត្តា ពស្ស សីលស្ស៑ តេតេចាហ “បដិចិរទេវា ហោតី”តិ៑

មិច្ឆាចលិជ្ជាតិ ត សម្មាចលិជ្ជា អយុត្តចលិជ្ជា អសារុប្បចលិជ្ជា៑ បហាឈាតិ អករណេតេច បជហិត្វា៑ ឆមុតាតិ ឆមុទេវា អតបេតេត៑ តេត អញ្ញាម្បិ អឆមុកំ ឌីចិកំ បដិក្កបតិ៑ សមេតាតិ អចិសមេត៑ តេត កាឈចិសមាឌិក្រុច្ចរិតំ ចជ្ជេត្វា កាឈសមាឌិតា សុចរិតេត អាឌីចំ

ជទស្សេតិ៍ សត្តចលិដ្ឋាតិ អាឃុឆកល្ដិ ពត្វា ចា កាទេត្វា ចា ឃធាពតំ ចា បដិលកិត្វា តស្ស ចិក្កទយា៍ សត្តចលិដ្ឋាតិ យត្យុស្សចិក្កទយា៍ យំសចលិដ្ឋាតិ ស្វុតកាទាឝទយា ចិឃ យិកស្វុកទាឌិទព ទបិទសត្វា យំសំ សយ្យាទឝត្វា ចិក្កទយា៍ យដ្ឋចលិដ្ឋាតិ ឃំ កិត្ថិ យដ្ឋ ទឃាទឌត្វា តស្ស ចិក្កទយា៍ ចិសចលិដ្ឋាតិ ចិសំ ទឃាទឌត្វា ចិសំ កទហត្វា ចា តស្ស ចិក្កទយា៍ តត្ត សត្តចលិដ្ឋា បទទាបទទាឆតិយិត្តតាឃ អកាទលិយា ចុត្តា៍ សត្តចលិដ្ឋា អក្យុឌិស្សកាចកាទលាទតា, យំសចិសចលិដ្ឋា ចឆទហត្យុទតា, យដ្ឋចលិដ្ឋា បយាឝដ្ឋាតទតា៍

តទស្សចាតិ បញ្ចទចទយលិលក្ខលាស្ស ឋិលស្ស ទចច បញ្ចាយិដ្ឋចលិដ្ឋាលក្ខលាស្ស អាឌិចស្ស ច៍ ចិបត្តិតិ ទកទគា បទកាទបិ ច៍ ឃាឃាតិ ឃាឃ បដិបត្តិយា៍ ចល្ដាទលិតិ ដ្ឋបិសកចល្ដាទលិ៍ យលត្តិ ដ្ឋបិសកយល៍ បដិក្យុដ្ឋាតិ ដ្ឋបិសកតិហិទតា៍ ត្យុដ្ឋាឌិស្យុ កយ្ចកយ្ចឆទលស្យុ ច សដ្ឋាចិបទិយាទយា អស្សុដ្ឋិឃំ យិដ្ឋាឆិទយាទក្ខា, ឃធាចុទត្តត អស្សុដ្ឋិទឃត សយត្នាកទតា អស្សុទដ្ឋា៍
ឃធាចុត្តឋិលចិបត្តិអាឌិចចិបត្តិចទសត គ្យុស្សិទលិ៍ “ត្តយិតា ឌិដ្ឋាឌិតា ត្តគំ តាយ យក្កល៍ ទហាតិ”តិ – ១ចំ
ធាលឌតបទិកប្បិតទកាត្យហលសត្ថាទតាត ឌិដ្ឋ ស្យុតយុតយក្កទលត សយត្នាកទតា ទកាត្យហលយក្កលិទកា៍ យក្កល៍ បទច្ចតិតិ ឌិដ្ឋយក្កលិឌិទកគំ យក្កលទយច បត្តិឃាឃតិ៍ ទតា កយុត្តិ កយុស្សុកតំ ទតា បត្តិឃាឃតិ៍ ត្តទតា ធាហិដ្ឋាតិ ត្តទតា សត្តញាត្យុដ្ឋសាសតទតា ធាហិដ្ឋា ធាហិទកសយទយ៍ គក្ខិទលាឃ្យ បទិទឃសតិតិ គ្យុប្បដិបត្តំ គក្ខិលាទហសញ្ញា កទចសតិ៍ បុត្តាកាទំ កទទាតិតិ ឌាតយាតតាឌិកំ ក្យុសលកិទិឃំ បឆយតទំ កទទាតិ៍ ១ត្ត ច គក្ខិទលាឃ្យបទិទឃសតបុត្តាកាទទ ១កំ កត្វា បញ្ចា ឆយ្ចា ទចឌិតត្តា៍

ចិបត្តិឃំ ចុត្តចិបទិយាទឃត សយ្យត្តិ ទចឌិតត្តា៍ អឃំ បត ចិទសទសា – ចត្យុត្តយ្យិ បទិសាតំ ទតិឌតតទដ្ឋត ដ្ឋបិសទកាច ទតតំ ដ្ឋបិសកទតតំ៍ ក្យុលទសាកាកិត្តិសដ្ឋស្យុកដ្ឋតាហិ ដ្ឋបិសទកាច បគ្យុំ ដ្ឋបិសកបគ្យុំ៍ តធា ដ្ឋបិសកបុល្ដិទិទកា៍

អាឌិយិតិ្វ អាឌិអទត្វ៍ ទកាដិឃត្តិ បទិឃត្តទកាដិឃំ៍ ចិហាទទក្កតាតិ ត្វចទកទកាដ្ឋាទសត, “ត្តយស្ចិ កត្តុទ ចសត្តាតំ ត្តគំ តាយ ឆល៍ បិបុលាតិ”តិអាឌិតា តំ តំ ចសតដ្ឋាតទកាដ្ឋាទសតាតិ អទត្វ៍ អដ្ឋតត្តិ អដ្ឋ ត្តទច្ចច អទត្វ៍

បិទលហិដ្ឋទបតត្តិ ត្តយិតា តស្ស សទលាកយតស្ស អាបិលាទកាដិកតំ ជទស្សទត្តា “ឃាច ទយ ឌិចិតំ បចត្តតិ”តិអាឌិតិ ចត្វា បុត ឌិចិទតតបិ តំ ចត្តត្តឃំ បដិប្វុទឌទត្តា សទលាកយតំ ទក្ខាយិតិ ដ្ឋប្បត្តំ តស្ស ច្រាហ្វុលាស្ស អឆិប្បាឃំ ចិកាទចទត្តា “អហញ្ចិ”តិអាឌិយាហ៍ បិទលហិ ដ្ឋទបតត្តិ ហិ ឃាច ទយ បិលា ឆទត្តិ, តាច សទលំ ដ្ឋទបតំ៍ ដ្ឋទបទត្តា ច ត ចាចាយទត្តត ត ១កចាទំ ចិត្តប្បាឝយទត្តត, អឆ ទលា បិលាតំ បទិច្ចឌតចទសតបិ ឃាចឌិចំ ដ្ឋទបតត្តិ ១ចទយត្ត អទត្វ ទចឌិតទត្តា៍

១៧-១៨៍ សត្តទយ ឌាលហុទស្សាលិតិ ទតតំ តស្ស យាតាបិត្យហិ កតំ តាយំ, អបិច ទលា ផាតត្តទប្បដិលិកលឆ្កត្តិ ជទស្សទត្តា អាហ “ឌាលហុទស្សាលិតិ ផាតត្តទំ កិទា”តិអាឌិ៍ ១កំ ផាតត្តទត្តិ ១កំ បុទទាហិតដ្ឋាតំ៍ ដ្ឋលិយអាឌិកក្យុឆកល្ដហិ សដ្ឋិ លដ្ឋិ តធា ចស្ស ទញ្ញា ឌិតត្តិ ចឝត្តិ៍ ទតតាហ “ទទញ្ញា សត្តិទព ច លដ្ឋឌាលហុទស្សាលិសក្កាទត្វា”តិ៍ ទសសទយត្ត ដ្ឋត្តាតទយច៍ អដ្ឋយតចទយស្យុ តត្តិ ចត្តត្តា៍

១០-១៧៍ ឥសមេ ទុត្តិក្ខិត្តត្តិ ឥដ្ឋ ត្តិក្ខិត្ត បដបដ្ឋាកដ្ឋិ ពត្ថា យតសិ ដបិតំ៍ បដ្ឋូតិ ចាយតិ អឥត្ថា ខុឥតតាតិ បឆំ, អត្ថិ ញ្ញញ្ញាយតិ

បកាឥសតីតិ ញ្ញញ្ញាតំ, បឥឥមដ៍ ឥតឥតចាហ “ប្បជ្ជិបិជ្ជិឃា…ឥប… ញ្ញញ្ញាតត្តិ ទុក្ខតី”តិ៍ បឥសមុដាយញ្ញតិឥឥពត ចិស្បុំ បិញ្ញត្ត តាយ

តត្ថិតិ អាហ “ក្រយឥមតំ បិញ្ញត្តឃាច តាយ”ត្តិ៍ បកដ្ឋាតចិញ្ញាចចតប្បតត្តាតំ អាញ្ញត្តឥឃច បិញ្ញព្រាតិ ទុក្ខតិ៍ ឥសសឥមត្ថ ខុកាដសមញ្ញា

ក្តាតត្ថឥមដ៍

អដិពឥលាចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិ តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១។ ពាលវគ្គវណ្ណនា

១១-១៣។ តតិយស្ស បឋមទុតិយតតិយានិ ឧត្តានត្ថានេវ។

១៤។ ចតុត្ថេ នេតព្វាតិ អញ្ញតោ អាហរិត្វា ទោបេតព្វា, ការាបេតព្វាតិ អត្ថោ។

១៥។ ឆដ្ឋេ នោ ចេបិ បដិច្ឆាទេត្វា ករោតីតិ បិលោតិកាទីហិ ករោន្តោ សចេបិ អប្បដិច្ឆាទេត្វា ករោតិ។ បដិច្ឆន្នមេវាតិ វិញ្ញូហិ ករហិតព្ពកាទេតោ បដិច្ឆាទការេហត្វា បដិច្ឆន្នមេវាតិ វុត្តំ។ អថិចិអាទយោ បទេសចិយេសា តត្វុបបន្នា សត្វា ច និរយក្ខហនាគ ករហិតាតិ អាហ “និរយោតិ សទ្ធាការកា ចន្ទា”តិ។ តិរច្ឆានយោនិ នាម ចិយំ បទេសចិយេសា នត្ថីតិ អាហ “តិរច្ឆានយោនិយំ ចន្ទាច លក្ខត្តី”តិ។

១៦។ ទសមេ អត្ថោ ចលំ តទនីនចុត្តិតាយ ចេសា ឧតស្សាតិ អត្ថចេសា, ហេតុតិ អាហ “អត្ថចេសតិ ការណានី”តិ។ អនុញ្ញាចនបត្តានីតិ អនុញ្ញាលក្ខណប្បត្តានិ ចនបត្តានិ។ ចនបត្ត-សទ្ទោ ហិ សណ្ឋានេ រុក្ខសមុហេបិ ចត្តតីតិ អនុញ្ញាក្ខហណំ។ ចនីយតិ ចិនេចកកាយេហិ ភជីយតិ, ចនុតេ ចា តេ អត្ថសប្បត្តិយា ចសនត្តាយ យាចន្តោ ចិយ ហោតីតិ ចនំ, បតិដ្ឋហន្តិ ឧត្ត ចិនេចកកាយា យចាឆិសេប្បតចិសេសាឆិកយេនាតិ បត្តំ, ចនេសុ បត្តំ ករហដ្ឋានេ សេនាសនំ ចនបត្តំ។ កិញ្ចាបីតិ អនុជានសម្មុចនត្ថេ និបាតោ។ កិំ អនុជានាតិ? និប្បរិយាយតោ អនុញ្ញាកាចំ កាយតោ ពាហិ អនុញ្ញាត្តិ។ តេនាហ “និប្បរិយាយេនា”តិអាទិ។ កិំ សម្មានេតិ? អារញ្ញកង្គនិប្ផាទកត្តំ។ យស្មាអារញ្ញកង្គនិប្ផាទកំ, តំ ចិសេសតោ អនុញ្ញាត្តិ ចត្តព្ពាត្តិ។ តេនាហ “ឯតំ តំ បញ្ចធនុសតិក”ន្តិអាទិ។ និក្ខមិត្វា ពាហិ ឥន្ទខីលាតិ ឥន្ទខីលតោ ពាហិ និក្ខមិត្វា, តតោ ពាហិ បដ្ឋាយាតិ អត្ថោ។ ពាហិ ឥន្ទខីលាតិ ចា យត្ថ ទ្វេ តីណិ ឥន្ទខីលានិ, តត្ថ ពាហិរា ឥន្ទខីលតោ បដ្ឋាយ។ យត្ថ តំ នត្ថិ, តទរហដ្ឋានតោ បដ្ឋាយាតិ ចទន្តិ។ កាយគត្តិ កាយសមីបំ។ អនុបចារដ្ឋានត្តិ និច្ចកិច្ចចសេន ន ឧបចរិតព្ពដ្ឋានំ។ តេនាហ “យត្ថ ន កសីយតិ ន ចបីយតី”តិ។

អត្ថតោ ច ឥដ្ឋឆន្ទសុខចិហារន្តិ ឧទេតន សត្ថា អត្ថតោ ចិនេចកាកិរតិ បការេសតិ។ តត្ថ ឥដ្ឋឆន្ទោ នាម អយំ បច្ចន្តោ អត្ថការេចា, សុខចិហារោ នាម ចតុត្ថំ ឈានិយាបថចិហារានំ ផាសុតា។ ឯកកស្ស ហិ អរញ្ញេ អត្តយសោ សញ្ចារចស្សាចកិញ្ចិ សុបិនាយ សទ្ទេ ឈានិយាបថា ផាសុកា ហោន្តិ, តស្មា ឥដ្ឋឆន្ទេ សុខចិហារំ ឥដ្ឋឆន្ទសុខចិហារន្តិ ឯចំ ចា ឯត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។

បព្ពជ្ជា ឧតតំ អនុគយ្ហមានោតិ កថំ អរញ្ញចាសេន បព្ពជ្ជា ឧតតា អនុគហិតា ហោតិ? សទ្ធាបព្ពជិតា ហិ កុលបុត្តា ភគចតោ អរញ្ញចាសំ ទិស្វា “ភគចាបិ នាម អរញ្ញសេនាសនានិ ន មុញ្ចតិ, យស្ស នេចត្ថិ បរិញ្ញាតព្ពំ ន បហាតព្ពំ ន ភាវេតព្ពំ ន សច្ឆិកាតព្ពំ, កិមង្គំ បន មយ”ន្តិ ចិន្តេត្វា តត្ថ ចសិតព្ពមេច មញ្ញិស្សន្តិ, ឯចំ ខិប្បមេច ទុក្ខស្សន្តករា ភចិស្សន្តិ។ ឯចំ បព្ពជ្ជា ឧតតា អនុគហិតា ហោតិ។

ទុតយត្ថំ ជេស្សេន្តោ អាហ “បដ្ឋិនេយ យយ ឈាចនេក អត្យាកយ្យន្តោ”តិ។

១៧។ ទុកាងសរេយ ចិន្តា កងត្តិតិ ចិន្តាកាកិឃា, ចិន្តាកាកេ ចិន្តាកោដ្ឋាសេ ចត្តត្តិតិបិ ចិន្តាកាកិឃា។ បង់ បដ្ឋិតតិតិ យក្កចិត្តស្ស បតិដ្ឋំ ដ្ឋបដ្ឋិតតិ, យក្កចិត្តំ បតិដ្ឋាបេត្វា ត ឥតិតិ អនេត្វា។ ដ្ឋព្វាដេដ្ឋតាតិ សយុច្ឆនចេសត សយុល ដ្ឋដ្ឋិតា។ អដ្ឋ ឃុ ធាតេស្យតិ ពុទ្ធាតឹស្ស អដ្ឋ ឃុ ធាតេស្ស។ ទាកស្ស លឃចិទាកេតាតិ ទាកស្ស លឃសញ្ញាតេត ចិទាកេត, ទាកស្ស អត្យប្បត្តិឆយុតាបិងតេតាតិ ចុត្តំ ហោតិ។

ខាលចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓᪨ ᩈᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨽᩪᨾᩥ, ᩋᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᨽᩪᨾᩥ ᩋᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᨽᩪᨾᩥ᪨ ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᨽᩪᨾᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨠᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪ, ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩈᨾᩣᩈᩮᩣᨿᩴ ᨣᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣ “ᩋᩈᩪᩁᩥᨿᨸᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨠᨲᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨸᩤᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ “ᨻ᩠ᨻᩣᨦ᩠ᨻᩥᨦ᩠ᨻ ᨾᩉᩣᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨶᩣ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣᩃᨿᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩤᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨳᩮᩣᨾᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

᪑᪓᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩅᩔᩈᨲᨸᩁᩥᨾᩣᨱᨾᩣᨿᩩ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩅᩔᩈᨲᩣᨿᩩᨠᩮᩣ, ᩅᩔᩈᨲᩣᨿᩩᨠᨲᩣ ᩅᩔᩈᨲᩣᨿᩩᨠᨠᩣᩃᩮ ᨩᩣᨲᩔᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩔᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩔᩈᨲᩣᨿᩩᨠᨠᩣᩃᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩔᩈᨲᩴ ᨩᩦᩅᨲᩥ ᩈᩦᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩔᩈᨲᨩᩦᩅᩦ᪨ ᩅᩔᩈᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩮ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨠᩃᩴ ᩅᩔᩈᨲᩴ ᨩᩦᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᩴ ᨾᩣᨲᩣ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᨲᩁᩣᨲᩥ ᨲᩔᩣ ᨾᩮᩅ ᨸᨮᨾᨽᩣᨣᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᩋᩴᩈᨠᩪᨭᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩉᨴᨿᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨸᩣᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨡᩦᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨡᩦᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩅ᩠ᨿᩣᩔᩣᨲᩥ ᨲᩮ ᩋᩔᩩ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪑᪔᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᨶᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᨶ ᩈᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ, ᨲᩴ ᨸᩤᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨿᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᩁᩮᩣᨾᩥ, ᩋᩅᩥᨸᩁᩦᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩏᨽᨲᩮᩣᨠᩮᩣᨭᩥᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᩏᨽᨲᩮᩣᨠᩮᩣᨭᩥᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ “ᨠᩥᩴᩅᩤᨴᩦ ᨽᩅᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᩉᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ “ᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩤᨴᩦᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᩤ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ “ᩋᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩤᨴᩦᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᩤ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨮᨾᩔ ᨸᨬ᩠ᩉᩔ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ “ᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩤᨴᩦᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ ᩑᨠᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥ, “ᩋᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩤᨴᩦᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥᨴ᩠ᩅᨿᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᩣ᪨ ᩏᨣ᩠ᨣᩥᩃᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨸᨶᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨲᩴ ᨻᩉᩥ ᨶᩦᩉᩁᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩥᩃᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩅᩮᩈᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨣᩥᩃᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨴᩔᨶᩴ ᨣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩅᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᩥᩴᩃᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ᪨ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩣᨴᩮᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᨠᩮᩣ ᩅᩣᨴᩮᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴᩅᩣᨴᩦ᪨ ᨠᩥᨾᨠ᩠ᨡᩣᨿᩦᨲᩥ ᨠᩥᨾᨽᩥᩅᩣᨴᩦ, ᨠᩦᨴᩥᩈᩦ ᩃᨴ᩠ᨵᩦ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᩥᩴ ᨶᩣᨾ...ᨸᩮ... ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪑᪕᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᩋᩣᩉᩩᨶᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨴᩣᨶᩴ, ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨

᪑᪖᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨠᨳᨾᩴ ᨾᩥᨣᩣᩁᨾᩣᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩣ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨮᨾᩴ ᨩᩣᨲᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᩣᨶᨶᩣᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨾᩥᨣᩣᩁᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩣ ᩑᩅ ᩈᨴᩥᩈᨶᩣᨾᨠᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩔᩣ ᨠᩥᩁ ᩈᨻ᩠ᨻᨩᩮᨭ᩠ᨮᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᩉᨱᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩔ ᨾᩥᨣᩣᩁᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᩋᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᩋᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨿᨲᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕ ᨽᨣᩅᩣ ᨣᩮᩉᩮ ᩅᩣᩈᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᩴ ᨲᩣᨲᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩣᩈᩥᨠᩴ

ចនិច្ចាបី”តិអាឌិៈ តត្ថ ក្ខត្យចស្សត្តិ េហយត្តកិេយ្យក្តាឃ ចឥតិៈ យក្កុ ឌេបត្វាតិ េឆេស្ស អាកាយតយក្កុ ឌេបត្វាៈ ក្ខឈ្យចលិហកាតិ ក្ខេិញ្យាត្យេតា បក្ខឃក្ខតេយឈយាលិឋយុដ្ឋាបកា េឥចបុត្តាៈ េតសំ កិរ តឆាឌិត្តុប្យាងឋយកាលេយច ឃឆិន្ទិតំ ឌាគំ ក្ខល្យ៉ាចេយាតា, ចលិហកយាលិ តាតិឌាហលិ ឌ្ដេតា ឌិេតា តក់ លាេឥត្តិ ចិឆាចតិៈ ខុឋ តេឃា ឃិតចលិហកចស្សចលិហកាឃុៈ អត្តុចលិហកា បត េឥចតា ឃិត្យល្យចេស្សហិ ចិតា េកចល់ អត្តុបឥលេស្សច ឋយុដ្ឋាបកា េចឌិតត្តាៈ េកចល់ ចា ចាតេស្សច, េតេតច េឥចតា ចាតចលិហកាៈ

ខុត្ត ច ឃំ ចស្សាេត ច ឃិឃិេរ ច អត្តុំ ក្ខប្យឌ្ឋតិ, តំ ក្ខត្យឋយុដ្ឋាគំ បិកតិកេយចៈ ឃំ បត អត្តុយិឡ្យេឃច អតិអត្តុំ ឋត្តាហយ្យិ ចត្តុឃ្វុទិេឃ លាេឥត្វា ខុកត្តកាទំ កេទាតិ, ឃេឡ្វា ចិត្តេចឋាលយាេឋឃុ អត្តុំ, តំ េឥចតាត្វុកាេចត ក្ខប្យត្តុំ អត្តុត្តិ េចឌិតត្តាៈ េឃា ច តស្សុំ តស្សុំ ក្ខត្យយិប្យា ក្ខត្តុេឥក្លិលាឌិបកតិចាេតា េហាតិ, អឃំ ក្ខត្យឋយុដ្ឋាេតាៈ ចាេតបិ ចតេុក្ខក្ខក្ខាឌិប្យឆាលេតា អតិចាេតា តាយ អត្តិៈ អឃេឡ្វាច, េឃា ច អឡេត្តាបិ អកាលចាេតា, អឃេឡ្វា េឥចតាត្វុកាេចត គិត្តុេត្តាៈ ឃំ កិយ្យាេត ក្ខល្យ៉ាតំ ក្ខត្យឋយុដ្ឋាគិកំ បិកតិេយចៈ ឃំ បត ក្ខេល្យឃិ អតិក្ខល្យ៉ា ឃិតកាេល ច ក្ខប្យត្តុំ ក្ខល្យ៉ាតំ េឥចតាត្វុកាេចត គិត្តុត្តុំៈ ឃំ ចស្សាេត ច េហេត្ត ច ឃិតំ េហាតិ, តំ ក្ខត្យឋយុដ្ឋាតេយចៈ ឃំ បត ឃិេតបិ អតិឃិតំ, កិេយ្យច ក្ខប្យត្តុំ ឃិតំ, តំ េឥចតាត្វុកាេចត គិត្តុត្តុំៈ ឃំ ចស្សិេក ចត្តាេទា យាេឋ ចស្សំ, តំ ក្ខត្យឋយុដ្ឋាតេយច, ឃំ បត ចេស្សេឃច អតិចស្សំ, ឃេឡ្វា ចិត្តេចឋាលយាេឋឃុ ចស្សំ, តំ េឥចតាត្វុកាេចត គិត្តុត្តុំៈ

តត្រិឌំ ចត្ថុ – ខុេកា កិរ ចស្សចលិហកេឥចបុេត្តា តាកេក្ខុងចាឃិលិលាឋចេត្ថេស្ស ឋត្តិកំ កត្វា ចត្តិត្វា អដ្ឋាឃិៈ េឆេទា – “េកាឃិ ត្វ”ត្តិ បុច្ឆិៈ អហំ, កេត្ត, ចស្សចលិហេកា េឥចបុេត្តាតិ ៈ ត្យេយ្យាកិ កិរ ចិេត្តត េឥេចា ចស្សតីតិ? អាយ, កេត្តតិៈ បឃ្សិត្យកាយា យឃត្តិៈ េតយិស្សច, កេត្តតិៈ េយឈឃិឃំ ចា កឌ្ឋិតំ ចា ត បត្តាាឃតិ, កតំ េតយិស្សាយាតិ? កេត្ត, អេយ្យាកិ ចិេត្តត េឥេចា ចស្សតិ, ត្យេយ្យុបណ្ណឋាល់ បឌិឋចាតិៈ ឋាត្យ េឥចបុត្តាតិ បិេឥ េឆាឌិត្វា បណ្ណឋាល់ បិឌិឃិៈ េឥចបុេត្តា តស្សុំ បឌិឋេត្តេឃច ខុកំ កីតំ កាឃិត្វា ហត្ថំ ក្ខក្លិបិ, ឋយត្តា តិេឃាឌត្ថដ្ឋាគំ ខុកេយឈំ អេហាឃិៈ េឆេទា អឌ្ឍតិេត្តា បណ្ណឋាល់ បឌិេដ្ឋាតិៈ

កាយំ េហដ្ឋា ត្វុត្តាបិ េឥចតា ចាត្យយហាទាឌិកាច, តា បត េតត េតត ចិេឋេឋត ចត្វា ឌ្ឌឆាតិ តេឥេឡ្វា បឌេយក្ខុយិេក កាយាចេទេឥេច ឋាយឡ្វាេតា កល្យុត្តា “ចាត្យយហាទាឌិកា”តិ អាហៈ ឌតេុដ្ឋ ចិទ្វូហកចិទ្វុបក្ខក្ខុេចេឋេក្ខាតា ចត្តាេទា យហាទាឌាេតា ខុេតឋត្តិ ចាត្យយហាទាឌិកា, េត ឃិេតុស្ស បត្តតស្ស េចយេឡ្វេហាត្តិៈ េតឃុ បត្តតដ្ឋកាបិ អត្តិ អាកាឋដ្ឋកាបិៈ េតសំ បេយ្យុទា ចក្កចាឡអបត្តតំ បត្តាៈ លិដ្ឋាបេឌាឃិកា យេតាបេឌាឃិកា ចត្តិយា េឥចបុេត្តា ឃ្វុទិេឃា េឥចបុេត្តាតិ ខុេត ឋេត្តបិ ចាត្យយហាទាឌិកេឥចេលិកដ្ឋា ខុចៈ

តាចតិឋាតិ តាចតិឋាគំ េឥចាគំ តាយំ, េតបិ អត្តិ បត្តតដ្ឋកា, អត្តិ អាកាឋដ្ឋកា, េតសំ បេយ្យុទា ចក្កចាឡអបត្តតំ បត្តាៈ តថា ឃាយាឌិគំៈ ខុកេឥចេលិេកបិ ហិ េឥចាគំ បេយ្យុទា ចក្កចាឡអបត្តតំ អប្យត្តា តាយ តត្តិៈ តត្ថ យេឈត យាឈេចត ឋឌ្ឍិ យចលកាេយ កាល់ កត្វា េតត្តិឋ ឋហបុញ្ញកាទិេតា ខុត្ត គិត្តុត្តាតិ តំ ឋហចាទិតំ ឌាគំ េតត្តិឋំ, តេឥច តាចតិឋំ, តំ គិចាេឋា ខុេតឋត្តិ តាចតិឋាតិ ចឥត្តិៈ ឃស្មា បត េឋឋចក្កចាឡខុស្សុបិ លាកាយាចេទេឥចេលិកា អត្តិៈ ត្វុត្តយ្យិ េឥតំ “ឋហស្សំ ចាត្យយហាទាឌិកាគំ ឋហស្សំ

តាវតិំសាន”ន្តិ (អ. និ. ៩.២១). តស្មា នាមបណ្ណត្តិយេវេសា តស្ស ទេវលោកស្សាតិ វេទិតព្វា. ទុក្ខតោ យាតា អបយាតាតិ យាមា. អត្តនោ សិរិសម្បត្តិយា តុសំ ឥតា គតាតិ តុសិតា. និម្មានេ រតិ ឯតេសន្តិ និម្មានរតិនោ. វសវត្តី ទេវតាតិ បរនិម្មិតវសវត្តិនោ ទេវា. បរនិម្មិតេសុ ភោគេសុ វសំ វត្តេន្តីតិ បរនិម្មិតវសវត្តិនោ.

ព្រូហិតោ បរិវុទ្ធោ តេហិ តេហិ ឈានាទីហិ វិសេសេហិ គុណេហីតិ ព្រហ្មា. វណ្ណវន្តតាយ ចេវ ទីឃាយុកតាយ ច ព្រហ្មបារិសជ្ជាទីហិ មហន្តា ព្រហ្មាតិ មហាព្រហ្មា. តស្ស បរិសាយំ ភវា បរិចារិកាតិ ព្រហ្មបារិសជ្ជា. តស្សេវ បុរោហិតដ្ឋានេ ឋិតាតិ ព្រហ្មបុរោហិតា. អាភស្សរេហិ បរិត្តា អាភា ឯតេសន្តិ បរិត្តាភា. អប្បមាណា អាភា ឯតេសន្តិ អប្បមាណាភា. ទីបិកាយ អច្ចិ វិយ ឯតេសំ សរីរតោ អាភា ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បតន្តី វិយ សរតិ វិស្សរតីតិ អាភស្សរា, យថាវុត្តប្បភាយ អាភាយ សរណសីលា វា អាភស្សរា. សុភាតិ សោភនា បភា. សុភាតិ ហិ ឯកគ្ឃនា និច្ចលា សរីរាភា វុច្ចតិ , សា បរិត្តា សុភា ឯតេសន្តិ បរិត្តសុភា. អប្បមាណា សុភា ឯតេសន្តិ អប្បមាណសុភា. សុភេន ឱកិណ្ណា វិកិណ្ណា, សុភេន សរីរប្បភាវណ្ណេន ឯកគ្ឃនា សុវណ្ណមញ្ជូសាយ ឋបិតសម្បជ្ជលិតកញ្ចនបិណ្ឌសស្សិរិកាតិ សុភកិណ្ណា. តត្ថ សោភនាយ បភាយ កិណ្ណា សុភាកិណ្ណាតិ វត្តព្វេ ភា-សទ្ទស្ស រស្សត្តំ អន្តិម ណ-ការស្ស ហ-ការញ្ច កត្វា “សុភកិណ្ហា”តិ វុត្តំ. វិបុលផលាតិ វេហប្ផលា. វិបុលផលាតិ ច វិបុលសន្តសុខាយុវណ្ណាទិផលា. អប្បកេន កាលេន អត្តនោ ឋានំ ន វិជហន្តីតិ អវិហា. កេនចិ ន តប្បន្តីតិ អតប្បា. អកិច្ឆេន សុខេន បស្សិតព្វា មនុញ្ញរូបតាយាតិ សុទស្សា. សុបរិសុទ្ធទស្សនតាយ សម្មា បស្សន្តិ សីលេនាតិ សុទស្សី. ឧក្កដ្ឋសម្បត្តីហិ យោគតោ នត្ថិ ឯតេសំ កនិដ្ឋា សម្បត្តីតិ អកនិដ្ឋា.

កាមសគ្គីហីតិ នាមកាមេន ទេវនាម វប្បជ្ជនវេលេន សគ្គុតេហិ. ហលាហលន្តិ កោលាហលំ. មហគ្គតចិត្តេនាតិ ចតុត្ថជ្ឈានបាទកេន អភិញ្ញាចិត្តេន.

តត្ថ ច “អជ្ឈត្តន្តិ កាមភវោ, ពហិទ្ធាតិ រូបារូបភវោ”តិ ច អយុត្តមេតំ? យស្មិញ្ហិ ភវេ សត្តា ពហុតរំ កាលំ វសន្តិ, សោ តេសំ អជ្ឈត្តំ. យស្មិំ អប្បតរំ កាលំ វសន្តិ, សោ តេសំ ពហិទ្ធាតិ វត្តុំ យុត្តំ. រូបារូបភវេ ច សត្តា ចិរតរំ វសន្តិ, អប្បតរំ កាមភវេ, តស្មា “អជ្ឈត្តន្តិ កាមភវោ, ពហិទ្ធាតិ រូបារូបភវោ”តិ កស្មា វុត្តន្តិ អាហ “កិញ្ចាបី”តិអាទិ. វត្តព្វមេវ កោដ្ឋាសន្តិ វិវដ្ដដ្ឋាយីសន្ធាតំ វត្តុំ អសង្ខេយ្យកប្បំ ឋត្វា វិវដ្ដវិវដ្ដដ្ឋាយីវិវដ្ដសណ្ឋានតោ ហិ អសង្ខេយ្យកប្បេសុ អាលយោតិ សង្គហោ បច្ចត្តាតិ “កិញ្ចិ នាម តព្ភវបត្តា នចិរស្សាយា”តិ អភិបត្តោ. អភិលិខោតិ តព្ភវបរិត្តកាយតា. តស្មាតិអាទិនា យថាវុត្តមត្ថំ និគមេតិ.

ឯត្ថាយំ អធិប្បាយោ – កិញ្ចិបិ កិលេសស្ស អវិក្ខម្ភិតត្តា កេនចិបិ បការេន វិក្ខម្ភយមានម្បិ អវិជហិត្វា កាមភវោ អជ្ឈត្តគ្គហណស្ស អត្តានំ អធិកិច្ច ប្រវត្តគ្គហណស្ស វិសេសបច្ចយោតិ អជ្ឈត្តំ នាម. តត្ថ ពន្ធនំ អជ្ឈត្តសំយោជនំ, តេន សំយុត្តោ អជ្ឈត្តសំយោជនោ. តព្ពិបរិយាយតោ ពហិទ្ធាសំយោជនោតិ.

លក្ខណាវចនេនេវ អជ្ឈត្តសំយោជនំ ពហិទ្ធាសំយោជនញ្ច បុគ្គលំ ទស្សេត្វា ឋបេតិ ឧទ្ធម្ភាគិយំ អធោភាគិយសំយោជនវសេនបិ ទស្សេតុំ

“ឱរម្ភាគិយានិ ចា”តិអាទិមាហ។ ឱរំ វុច្ចតិ កាមធាតុ, បដិសន្ធិយា បច្ចយភាវេន តំ ឱរំ ភជន្តីតិ ឱរម្ភាគិយានិ។ តត្ថ ច កម្មុនា វិបាកំ សត្តេន ច ទុក្ខំ សំយោជេន្តីតិ សំយោជនានិ, សក្កាយទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្ពតបរាមាសកាមរាគបដិឃា។ ឧទ្ធំ វុច្ចតិ រូបារូបធាតុ, វុត្តនយេន តំ ឧទ្ធំ ភជន្តីតិ ឧទ្ធម្ភាគិយានិ, សំយោជនានិ។ រូបរាគារូបរាគមានុទ្ធច្ចាវិជ្ជា។ អថ វា ឱរម្ភាគោ វុច្ចតិ កាមធាតុ រូបារូបភវតោ ហេដ្ឋាភូតត្តា, តត្រូបបត្តិយា បច្ចយភាវតោ ឱរម្ភាគស្ស ហិតានីតិ ឱរម្ភាគិយានិ យថា “វច្ឆាយោគោ ទុហកោ”តិ។ ឧទ្ធម្ភាគោ នាម មហគ្គតភាវោ, តស្ស ហិតានីតិ ឧទ្ធម្ភាគិយានិ។ បាទេសុ ពទ្ធបាសាណោ វិយ បញ្ចោរម្ភាគិយសំយោជនានិ ហេដ្ឋា អាកឌ្ឍមានាការានិ ហោន្តិ។ ហត្ថេហិ គហិតរុក្ខសាខា វិយ បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយសំយោជនានិ ឧបរិ អាកឌ្ឍមានាការានិ។ យេសញ្ហិ សក្កាយទិដ្ឋិអាទីនិ អប្បហីនានិ, តេ ភវគ្គេបិ និព្ពត្តេ ឯតានិ អាកឌ្ឍិត្វា កាមភវេយេវ បាតេន្តិ, តស្មា ឯតានិ បញ្ច គច្ឆន្តំ វារេន្តិ, គតំ បុន អានេន្តិ។ រូបរាគាទីនិ បញ្ច គច្ឆន្តំ ន វារេន្តិ, អាគន្តុំ បន ន ទេន្តិ។

អសមុច្ឆិន្នេសុ ឱរម្ភាគិយសំយោជនេសុ លទ្ធបច្ចយេសុ ឧទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អកលាទុបកានិ ហោន្តីតិ លព្ភមានានម្បិ បុថុជ្ជនានំ វសេន អវិភជិត្វា អរិយានំ យោគវសេន វិភជិតុកាមោ “ឧភយម្បិ ចេត”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ វដ្ដនិស្សិតមហាជនស្សាតិ បុថុជ្ជនេ សន្ធាយ វទតិ។ សេក្ខា បរិច្ឆិន្នាតិ កាមសុគតិរូបារូបវសេន ទ្វីហិ បការេហិ បរិច្ឆិន្នា។

វដ្ដកថាវសានេ? ឧត្តានត្ថមេវ។ ឱបម្មសំសន្ទនេ បន កស្សចិ កិលេសស្ស អវិក្ខម្ភិតត្តា, កិញ្ចាបិ អវិយុត្តា កាមភវា អញ្ញត្តគហណស្ស វិសេសបច្ចយត្តា, ភូមេយំ សត្តានំ អព្ភន្តរដ្ឋេន អត្តា នាម។ រូបារូបភវោ តន្តិបរិយាយតោ ពហិ នាម។ តថា ហិ យស្ស ឱរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ, សោ អជ្ឈត្តសំយោជនោ វុត្តោ។ យស្ស តានិ បហីនានិ, សោ ពហិទ្ធាសំយោជនោ។ តស្មា អត្តា អសមុច្ឆិន្នពន្ធនតាយ ពហិ ច បវត្តមានភវង្គសន្តានតាយ អត្តាពន្ធោ ពហិសយិតោ នាម។ និរន្តរប្បវត្តភវង្គសន្តានវសេន ហិ សយិតវោហារោ។ កាមំ តេសំ ពហិពន្ធនម្បិ អសមុច្ឆិន្នំ, អត្តាពន្ធនស្ស បន មូលតាយ ឯកំ វុត្តំ។ តេនាហ “សំយោជនំ បន តេសំ កាមាវចរូបនិពន្ធមេវា”តិ។ ភូមិកា នយេន សេសត្តយេបិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឯត្តាវតា ច កិរាតិ កិរ-សទ្ទោ អរុចិសំសូចនត្ថោ។ តេនេត្ថ អាចរិយវាទស្ស អត្តនោ អរុច្ចនាការំ ទីបេតិ។ “សីលវា”តិ អនាមដ្ឋវិសេសសាមញ្ញតោ សីលសង្ខេបេន គហិតំ, តញ្ច ចតុព្ពិធន្តិ អាចរិយត្ថេរោ “ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ ឧទ្ទិសិត្វា”តិ អាហ។ តត្ថាតិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលេសុ។ ជេដ្ឋកសីលន្តិ បធានសីលំ។ ឧភយត្ថាតិ ឧទ្ទេសនិទ្ទេសេសុ, និទ្ទេសេ វិយ ឧទ្ទេសេបិ បាតិមោក្ខសំវរោវ ថេរេន វុត្តោ “សីលវា”តិ វុត្តត្តាតិ អធិប្បាយោ។ សីលគ្គហណញ្ហិ បាឡិយំ បាតិមោក្ខសំវរវសេន អាគតំ។ តេនាហ “បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ”តិអាទិ។ តត្ថ អវធារណេន ឥតរេសំ តិណ្ណំ ឯកទេសេន បាតិមោក្ខន្តោគធភាវំ ទីបេតិ។ តថា ហិ អនោលោកិយោលោកនេ អាទីនវហេតុ ច សិក្ខាបទវីតិក្កមេ គិលានបច្ចយស្ស អបច្ចវេក្ខិតបរិភោគេ ច អាបត្តិ វិហិតាតិ។ តីណីតិ ឥន្ទ្រិយសំវរសីលាទីនិ។ សីលន្តិ ទុព្ពុទ្ធានំ នាម អត្ថីតិ សីលបរិយាយេន តេសំ កត្ថចិ វុត្តេ គហិតត្តានំ នាម កិំ អត្ថិ យថា “បាតិមោក្ខសំវរោ”តិ? អាចរិយស្ស សល្លហុកាយមាហ ចិត្តានិដ្ឋានកាយេនតន្តោ បដិបាកតិកកាបាបត្តិតោ។ ពុត្តោវ វិយ ចទតិ។ តេនាហ “អតិត្តនាមតន្តោ”តិ។ លហុការណេន្តិ តស្ស សល្លហុកាកយាហ ចិត្តាធិដ្ឋានកការយតន្តេ បដិបាកតិកាបាបត្តិតោ។ ព្រតរហេយបិ ឧសេច តយោ

បច្ចយុប្បត្តិបត្តកត្តិ ឋេលេត េហតុំ ឥេស្សតិ។ ខ្ញុប្បាទតេហតុកា ហិ បច្ចយានំ ខ្ញុប្បត្តិ។ ឃ្លេឥបត្តត្តិ ឃ្លេឥំ បេយាឌតំ ឃ្លបស្ស បច្ចយស្ស បរិក្ខុញ្ញេតតិ អធិប្បាេយា។ តិប្បរិយាេយតាតិ ឃ្លបិតា ឃ្លត្រ្កិយសំចទាឥីតិ ពីលិ បធានស្ស សីលស្ស បរិបិលតចេសត បចត្តិយា បរិយាយសីលិតិ តាយាតិ ឥេស្សតិ។ ឃ្លឥាតិ បិតិេយាក្ខសំចទេស្សច បធានកាចំ ញុតិេទកេតា អត្ថយេតា ច ខ្ញុបយាយ ចិការេចតុំ “យស្សា”តិអាឥិយាហ។ តត្ថ េសា បិតិេយាក្ខសំចេទា េសសាតិ ឃ្លត្រ្កិយសំចទាឥីតិ។

បិតិេយាក្ខសំចេទសំចុេតាតិ េឃា ហិ តំ បិតិ ទក្ខតិ, តំ េយាេក្ខតិ េយាេចតិ អាបិយិកាឥីហិ ទុេក្ខហីតិ បិតិេយាក្ខត្តិ លទ្ធនាេមត សិក្ខាបឥសីេលត បិហិតកាយចឌីន្ទ្វាេទា។ េសា បត យស្មា ឧចំក្ខុេតា េតត សេយត្តាកេតា តាយ េហាតិ, តស្មា ចុត្តំ “បិតិេយាក្ខសំចេទេត សេយត្តាកេតា”តិ។

អបេរា តេយា – កិេលសានំ តាលចកាចេតា, បិបកិរិយាយ ច ឃុកទកាចេតា, បុញ្ញកិរិយាយ ច ទុក្ខទកាចេតា តាហុក្ខត្តំ អបិេសឃុ បតតសីេលិតិ បិតិ, បុចុជ្ជេនា។ អតិច្ចតាយ ចា កចាឥីឃុ កបុេចក្ខិេត្តា ឈឌិយត្តំ ចិយ អតចង្គុរេតត បរិព្ភុយតេតា កយតេតា កយតសីេលិតិ បិតិ, យេលាចេសត តបិប្បាបិប្បសត្តត្តិការេយ អត្តកាចស្ស បិតតសីេលិ ចា បិតិ, សត្តសត្តាេតា, ចិត្តុេបច ចា។ តំ បិតិ សំសារទុក្ខេតា េយាេក្ខតីតិ បិតិេយាក្ខ។ ចិត្តស្ស ហិ ចិេយាេក្ខត សេត្តា ចិបុេត្តាតិ ចុច្ចតិ។ ចុត្តំហិ“ចិត្តេចាឥាតា ចិឃុទ្ធន្តិ”តិ, “អតុបិតាយ អាសេចហិ ចិត្តំ ចិបុត្ត”ន្តិ (បហាច។ ១៦) ច។

អថ ចា អចិជ្ជាឥិតា េហតុតា សំសាេទ បតតិ កច្ឆតិ បចត្តតីតិ បិតិ, “អចិជ្ជាតិចទណានំ សត្តានំ តណ្ហាសំេយាជនានំ សន្ធាចតំ សំសទត”ន្តិ (សំ។ និ។ ១។១១៣) ហិ ចុត្តំ, តស្ស បិតិេតា សត្តស្ស តណ្ហាឥិសំកិេលសត្តយេតា េយាេក្ខា ឧេតតាតិ បិតិេយាេក្ខា។ “កេណ្ហកាញជ្ជ”តិអាឥីតំ ចិយស្ស សយាសចិន្ធិ េចឥិតព្វា។

អថ ចា បិេតតិ ចិតិបិេតតិ ទុេក្ខតិ បិតិ, ចិត្តំ។ ចុត្តំហិ–

“ចិេត្តត តីយេត េលិេកា, ចិេត្តត បរិកស្សតី”តិ; (សំ។ និ។ ១។៦១);

តស្ស បិតិេតា េយាេក្ខា ឧេតតាតិ បិតិេយាេក្ខា។ បតតិ ចា ឧេតត អបិយទុេក្ខ សំសារទុេក្ខ ចាតិ បិតិ, តណ្ហាឥិសំកិេលេសា។ ចុត្តំហិ–

“តណ្ហា ជេតតិ បុរិសំ, (សំ។ និ។ ១។៥៥-៥៧) តណ្ហាទុតិេយា បុរិេសា”តិ (ឥតិចុ។ ១៥, ១០៥; អ។ និ។ ៤។៩) ច អាឥិ;

តេតា បិតិេតា េយាេក្ខាតិ បិតិេយាេក្ខា។

ອຖ ວາ ປຕຕີ ວຸຕ຺ຕາຕີ ປີຕີ, ລ ອັຍ຺ຍ຺ຕິກຄີຫິຣາຕີ ອາຍຕຕາຕີ ວຸຕ຺ຕຄິຍາ–

“ລສຸ ເລີເກາ ສຍຸປຍເຕ຺ຖາ, ລສຸ ຄຸນ຺ຕາຕີ ສຕ຺ວ”ຕ຺ຕີ (ສໍ ນິ ໑.໔໐; ສຸ ນິ ໑.໔໑);

ຕເຕາ ລອັຍ຺ຍ຺ຕິກຄີຫິຣາຍຕສສ຺ລາຕເຕາ ປີຕີເຕາ ເຍາເຄ຺ລາຕີ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ.

ອຖ ວາ ປີເຕາ ວີຕີປີເຕາ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕີ ປີຕີ, ສໍສາເຣາ ຕເຕາ ເຍາເຄ຺ລາຕີ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ.

ອຖ ວາ ສນ຺ເລີກາຄິປຕີກາວເຕາ ຄຍິສ຺ສເຣາ ກກວາ “ປີຕີ”ຕີ ວຸຈ຺ຈຕີ, ຍຸຈ຺ຈຕີ ວເຕກາຕີ ເຍາເຄ຺ລາ, ປຕີເກາ ເຍາເຄ຺ລາ ປຕີເຍາເຄ຺ລາ ເຕກ ປຍ຺ຍາຕ຺ຕຕາຕີ, ປຕີເຍາເຄ຺ລາ ວຸຈ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ. ສນ຺ຄຸລາກໍ ວາ ຍຸລກາວເຕາ ຄຕ຺ຕຍເຄ຺ກ ປຕີ ຈ ເສາ ຍວາວຸຕ຺ຕເຄ຺ກ ເຍາເຄ຺ລາ ວາຕີ ປຕີເຍາເຄ຺ລາ, ປຕີເຍາເຄ຺ລາ ວຸຈ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ. ຕວາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ “ປີຕີເຍາຄ຺ຄ຺ຕີ ອາຄິເຍຕໍ ຍຸລເຍຕໍ ປຍຸລເຍຕ”ຕ຺ຕີ (ຍຫາວ. ໑໑໓) ວີຕ຺ວາເຣາ.

ອຖ ວາ ປ-ຄ຺ຕີ ປກາເຣ, ອຕີຕີ ອຈ຺ຈຕ຺ເຕ ຕິປີເຕາ, ຕສ຺ມາ ປກາເຣຫິ ອຈ຺ຈຕ຺ຕີ ເຍາເຄ຺ລຕີຕີ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ. ຄ຺ຄຄິຍາສີລໍ ສໍ ຕຄ຺ຄວເສກ, ສຍາຄິສຫິຕໍ ປຍ຺ຍາສຫິຕຈ຺ຈ ວິກ຺ລຍຸກວເສກ, ສຍຸເວ຺ຈຄວເສກ ຈ ອຈ຺ຈຕ຺ຕີ ເຍາເຄ຺ລຕີ ເຍາເວຕີຕີ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ. ປຕີ ປຕີ ເຍາເຄ຺ລາຕີ ວາ ປຕີເຍາເຄ຺ລາ, ຕຍາຕຍາວີຕີກ຺ກຍເຄາສເຕາ ປເຈ຺ຈກໍ ເຍາເຄ຺ລາຕີ ອເຕ຺ຖາ. ປຕີເຍາເຄ຺ລາ ວຸຈ ປີຕີເຍາເຄ຺ລາ. ເຍາເຄ຺ລາ ວາ ຕິຄ຺ຄາຕໍ, ຕສ຺ສ ເຍາຄ຺ລສ຺ສ ປຕີຕີສຸຄ຺ຄວຕາຕີ ປຕີເຍາເຄ຺ລາ. ສີລສໍວເຣາ ຫິ ສຸຣິຍສ຺ສ ອຣຸໂຄກໍຍຕໍ ວິຍ ຕິຄ຺ຄາກສ຺ສ ຄ຺ຄຍກ຺ຄເຕາ ຕປ຺ປວີກາເກາ ວິຍ ຍວາຣຕໍ ກິເລສຕິຄ຺ຄາປກເຕາ ປຕີເຍາຄ຺ລໍ, ປຕີເຍາຄ຺ລເຍວ ປີຕີເຍາຄ຺ລໍ.

ອຖ ວາ ເຍາຄ຺ລໍ ປຕີ ວຕ຺ຕຕີ, ເຍາຄ຺ລາກິຍຸລຕ຺ຕີ ວາ ປຕີເຍາຄ຺ລໍ, ປຕີເຍາຄ຺ລເຍວ ປີຕີເຍາຄ຺ຄ຺ຕີ ວຸຈເຍຕ຺ເຕ ປີຕີເຍາຄ຺ລສຄ຺ຄສ຺ສ ອເຕ຺ຖາ ເວຄິຕເຕ຺ຖາ.

ອາວາຣເກາວຣສຍຸເຕ຺ຖາຕີ ກາຍິກວາວສິກອວີຕິກ຺ກຍສ຺ລາເຕກ ອາວາເຣກ, ກເວສິຍາຄິເກາວຣຕາຄິສ຺ລາເຕກ ເກາວເຣກ ສຍຸເຕ຺ຖາ, ສຍຸຕ຺ຖອາວາຣເກາວເຣາຕີ ອເຕ຺ຖາ. ອປຍຍຕ຺ຕເກາສ຺ສຕີ ປຣິຕ຺ຕເກາສຸ ອກາປຕ຺ຕິກຍຕີເຍສຸ “ວຸກ຺ກຄວຸກ຺ຄາສິຕຍເຕ຺ຕສ຺ສ”ຕີ ອປເຣ. ວເຍ຺ຊສ຺ສຕີ ກາເຣຍ຺ຍສ຺ສ ເຕ ປກ ວກຕ຺ຕເຕາ ອກຸສລສກາວາ ເຫາຕ຺ຕີຕີ ອາຫ “ອກຸສລຄເຍ຺ຍສ຺ສ”ຕີ. ກຍຄສ຺ສີຕີ ກຍເຕາ ຄສ຺ສກສີເລີ, ປເຣາຍຸຍຕ຺ຕຍີ ວເຊ຺ຊ ສິເກຣຸປຍາລໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ກາຍກສີເລີ. ສຍ຺ຍ ອາຄິຍິຕ຺ວາຕີ ສຍ຺ຍເຄວ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສນ຺ເສາວ ອາຄິຍິຕ຺ວາ. ນິກ຺ລປເຄສ຺ສຕີ ຕິຄ຺ຄາເຣລາ ກຸຍ຺ຕ຺ຕີ ສຍຸຄາຍເຕາ ອວຍວຕິຄ຺ຄາຣລໍ ຄສ຺ສເຕ຺ຖາ “ນິກ຺ລປເຄສຸ ຕໍ ຕໍ ນິກ຺ລປຄິ ສຍາຄິຍິຕ຺ວາ ນິກ຺ລຕີ”ຕີ ອຕ຺ວຍາຫ, ນິກ຺ລປຄເຍວ ຫິ ສຍາຄາຕຕ຺ຕາ ນິກ຺ລຕຕ຺ຕຍ຺ຍາຕີ ອຄິປຍາເຍາ. ຍໍ ກິຍ຺ຈ ນິກ຺ລປເຄສ຺ສຕີ ນິກ຺ລາເກາຄ຺ຄາເຣສຸ ຍຸລປຍ຺ຍາຕ຺ຕີອຄຸປຍ຺ຍາຕ຺ຕີສຕ຺ຕປຍ຺ຍາຕ຺ຕີປເຄສປຍ຺ຍາຕ຺ຕີອາຄິເກຄິ ຍໍ ກິຍ຺ຈ ນິກ຺ລຕຕ຺ຕໍ ຍໍ ປຄິປຍ຺ຸຕຕ຺ຕ ປຸເຣຕຕ຺ຕ ສີລໍ, ຕໍ ປກ ຄ຺ວາຣວເສກ ຄຸວີຄເຍວາຕີ ອາຫ “ກາຍິກໍ ວາ ວາວສິກໍ ວາ”ຕີ. ຄ຺ຄຍສຸ ອຕ຺ວວີກເປຍ ນິກ຺ລປເຄສ຺ສຕີ ອາຄາເຣ ກຸຍ຺ ນິກ຺ລກາເກສຸ ກສ຺ສວີ ວີສຸ ອກ຺ກຫລເຕາ. ເຕກາຫ “ຕໍ ສນ຺ຕາ”ຕ຺ຕີ.

អញ្ញាតទិ វេចឈេន្តិ អញ្ញាតទិ វេចតិកាយំ អាកាយិ ហោតីតិ បដិសន្ធិចវេន អាកយតសិលេ ហោតិ។ អាកត្តាតិ ឧត្តាបិ ឧវេច

តយោ។ ញាយិតា អវេក្កតាតិ ញាយិតា ការលោត។

ឃុក្ខបិបាស្សកោ ឃេកុឃ្យេត ចត្ឆាត្ចចត្តាតមុលេត កមុដ្ឋាតាកិតិចេសិ ហោតីតិ អាហ “ឃុក្ខបិបាស្សកស្ស ឆាតុកមុដ្ឋាតិកកិក្ខុតា”តិ។ ចុត្តមេចត្តំ សម្បិល្ហត្វា តិកមេត្តា “បធមេត អវេក្កតា”តិអាទិមាហ។

ទិត្តស្ស ឃុលុមការចា ញាឆ ឃុលមត្តកាចមាបវេត្ត ផដ្ឋេត្តាតិ អាហ “សញ្ញាបិ ហិ តា”តិអាទិ។ តត្តិចវេសតាតិ កោចលំ តត្តិដ្ឋបតចវេត, ត

បត ឆេរស្ស កស្សចិ មក្កស្ស ចា ឋលស្ស ចា ដ្ឋប្បាគតត្វាឃ, តាបិ សម្មាបដិបត្តិយំ ឃោរតត្វាយាតិ អធិប្បាយោ។

១៧. លវេដ្ឋ មហាកច្ចានតាតិ កិហិកាលេ ដ្ឋវេឌ្ឍតិរញ្ញោ បុរោហិតបុត្តោ អភិរូបោ ឥស្សតិយោ បិសាទិកោ សុចណ្ណចណ្ណោ ច។ ចរលា

តាយ រូពត្តា, តស្ស អចិក្ខុវេរ កចត្តា តការម្បិ ចរលាសវេក្ខ ចុច្ចតីតិ អាហ “ចរលា តាយ ឧកំ តការ”ត្តិ។ ធត្តបឥស្ស បច្ចេកំ អភិសម្ពុត្តោ

ហោតីតិ ហេតុសត្តំ បច្ចេកំ ឃោរុត្វា ឥវេស្សត្តា “កាយទាកាភិនិវេសហេតុ”តិអាទិមាហ។ ហេតុសវេក្ខ សម្ពុត្តោ សតិ ឃោ អត្ថោ

សម្ពុចតិ, តំ ឥស្សតុំ “ញាឆំ ចុត្តំ ហោតី”តិអាទិមាហ។ តត្ត កាយទាកោត អភិនិចិដ្ឋត្តាតិ ឧវេតត កាយទាកាភិនិវេសហេតុតិ ញាយស្ស អត្ថំ

ឌីបេតិ, តធា ចិតិដាដ្ឋត្តាតិអាឌីហិ កាយទាកចិតិដាដ្ឋហេតុតិអាឌីនំ។ តទោ មុលោតិ តឥកិមុលោ។ មាតត្តិ អាឌុហកាទិមាតកញ្ញំ

វេសវេមត្តដ្ឋត្តាតវេច។

១៨. សត្តវេ មឆុរាឃត្តិ ដ្ឋត្តវេមឆុរាឃំ។ កុត្តាចតេតិ កលុក្ខាចតេ, កាទ្យអបិប្បលិចតេតិ អត្ថោ។ ឌរាទិណ្ណោតិ ឌរាយ ទិណ្ណោ, ត

ញ្យាធិអាឌីតំ ចវេន ទិណ្ណសទិសេ តាបិ អកាលិកោត ឌរាយ អភិភូតោ។ ចឃោចុវេគ្គតិ ទិណ្ណត្តា ឧច ចស្ស ចឃោចុដ្ឋិប្បត្តិយា ចុវេគ្គត

សិលិទិចុដ្ឋិយា។ ឌាតិមហល្លកោតិ ឌាតិយា មហត្តតាឃ ទិរត្តតាឃ មហល្លកោ, ត ភោកបរិចារាឌីហីតិ អត្ថោ។ អទ្ធាគតោតិ ឧត្ត អទ្ធ-

សវេក្ខ ឌីឃកាលចាឌីតិ អាហ “ឌីឃកាលទ្ធាតំ អតិក្កត្តោ”តិ។ ចឃោតិ បុរិមបឥលេបតាយំ តិវេក្ខសាតិ អាហ “បច្ឆិមចឃ”ត្តិ,

ចស្សវេតស្ស តតិយកោដ្ឋាសវេញ្ញាតំ បច្ឆិមចយំ អនុប្បត្តោតិ អត្ថោ។

កចតិ ឧត្ត ចលំ តឥាឃត្តចុត្តិតាឃាតិ ក្វុមិ, ការលាត្តិ អាហ “ឃេត ការលោតា”តិអាទិ។ បរិបក្កាតិ បរិណតោ, ចុដ្ឋិកាចំ បត្តោតិ

អត្ថោ។ មោឈទិណ្ណោតិ អត្តោ ទិរការលាតំ ឥម្ពាតំ អភាវេត ឃុដ្ឋទិណ្ណោ តាយ។ ជិលឥាវកោបិ ឥហទោតិ ចុច្ចតីតិ តទោ ទិវេសតត្តំ

“ឃុចា”តិ ចុត្តំ។ អតិក្កត្តបឥមចយា ឧច សត្តា សភាវេត បលិតសិរា ហោត្តីតិ បឥមចយ ធិតកាចំ ឥស្សតុំ “ឃុឃុកាទ្យអកោវេរា”តិ

ចុត្តំ។ ករដ្រតាតិ លដ្ឋកោត។ ឧកច្ចា ហិ ឥហទោបិ សមាតោ ការលា ចា ហោតិ កុលិអាឌីតំ ចា អញ្ញាតវេរា, ឃោ ត ករដ្រត

ឃោញ្ញតេត សមត្ថាកតោ តាយ ហោតិ។ ឃោ បត អភិរូបោ ហោតិ ឥស្សតិយោ បិសាទិកោ សញ្ញសម្បត្តិសម្បវេត្តោ ឃំ ឃឥេច

អលង្ការបរិហារំ ញាច្ឆតិ, តេត តេត អលក្កតោ វេចបុត្តោ ទិឃ ចរតិ, អឃំ ករដ្រត ឃោញ្ញតេត សមត្ថាកតោ តាយ ហោតិ។

តេតតចាហ “ឃេត ឃោញ្ញតេត សមត្ថាកតោ”តិអាទិ។

ᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩈᩮᩣᩊᩈᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩅᩅᩥᨵᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᩉᩥᩴᩈᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᨸᨶ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩣᨸᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨬ᩠ᨬᩣᨽᩣᩅᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩴᨿᨾᩮᩣ ᨴᨾᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨧ᪨ ᩅᨶ᩠ᨲᨾᩃᩮᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨶᩦᩉᨭᨾᩃᩮᩣ᪨ ᨵᩦᩁᩮᩣᨲᩥ ᨵᩥᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨳᩥᩁᨽᩣᩅᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪐᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ “ᨧᩮᩣᩁᩣ ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨲᩮ ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨸᨠ᩠ᨡᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩣ ᨣᩥᩁᩥᨴᩩᨣ᩠ᨣᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲᩥᨿᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩣᨲᩩᩴ, ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩅᩥᩈᨶᩴ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨻᩉᩥᨣᨲᩔ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨩᨶᨸᨴᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲᩩᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨻᩉᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᩴ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣᨠᩁᨱᩦᨿᩮ ᩈᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨧᩮᩣᩁᩣ ᨩᨶᨸᨴᩴ ᩅᩥᩃᩩᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨶᩩᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᩈᨬ᩠ᨧᩁᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪓᪑᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩉᩮᨲᩪᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᩣᩁᨱᩉᩮᨲᩪ”ᨲᩥ᪨ ᨶ ᩋᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᨠᩮᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩮᩣ᪨ ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨲᩴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᨲᨶᨲᩮᩣ ᨵᩣᩁᨱᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩉ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩉᩅᩥᨸᩔᨶᨠᩴ ᨾᨣ᩠ᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩁᩣᨵᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩈᩴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ, ᩈᩣ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᨶᩮᨶ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨱᩮᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪓᪒᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨣᩉᩥᨲᩮᩉᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᨠᩅᩥᨸᩁᩦᨲᨸᨴᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᩣᨣᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨣᩉᩥᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᨶᩥᨴᩔᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᩉᩔ ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᨠᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨸᩣᩊᩥᨬ᩠ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩈᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ឃថា “ខេតឃិកោ”តិ (អ៑ និ៑ ប័៑១១; បរិវា៑ ប័; ឃ៑ និ៑ ១៑១៣៩)៑ ខេ បត ឃស្មា បច្ចឃតហុកាថាឃ ឃុត្តប្បឃុត្តា តាឃ ហោន្តិ, តស្មា អាហ “ឌីចវាឌិតាហុល្លាឃ បដិបត្តា”តិ៑ និក្លាឃ អាឌវការថាកាឆខោ និមិលំ អឆឡហំ កណ្ហិតិ ឃាធលិកាតិ ទុត្តំ៑ និមិលន្តិ ច កាចតប៉ុឃកតិខ្ពេសា, និមិលឃខ្ពេត ថា ឃឃាតត្តស្ស ឃាធលឃខ្ពស្ស ថឃេត ឃាធលិកាតិ បឆឃិឌ្ឋិ ខេឌិតព្ពា៑ អថកឃតខ្ពេតាតិ អឆោកឃតខ្ពេត, ឈ្លុវឃ្យាកិឃការខេតាតិ អខេត្ត៑ ឪបឆិចិខេខកាតិ ឃត្ថុបឆិបដិតិឃ្សុក្កតាឃ ឪបឆិចិខេត្ត៑ ឈ្លុវាបិតឆុវាតិ ឪន្ឌ្យ៉ារុស្សាហា៑ ទុចិឆយ្យិ ចីទិឃន្តិ កាឃិកំ ខេតនិកញ្ចា ចីទិឃំ៑

៣៩៑ ចព្វេត្ត ព្ពងំ ទុក្ខន្តិ ទុក្ខស្ស អទិឃឃច្ចស្ស បច្ចក្ខតា អក្កហិតកាថឆស្សតត្ថិ ទុត្តំ៑ ឲត្តកឃេច ទុក្ខន្តិ តស្ស បទិច្ឆិន្ន អក្កហិតកាថឆស្សតត្ថិ៑ ព្ពខេតា ខ្ពង្គំ ទុក្ខ តត្តិតិ អតចឃេឃេត្តា អក្កហិតកាថឆស្សតត្ថិ៑ ឃថាឃកាថខោ តប្បខាតត្តិតិ ឃេឃលក្ខហប្បដិខេឆេត អឃខ្ចាហខោ តប្បដិចិញ្ញត្តិ៑ អឃខ្ចាហបដិខេឆោ ច ឃថា តស្មិ ងាខេណ បថខេត្ត បច្ចា ទុក្ខស្ស ឡុបិឌិបទិខ្ចុខេ ឃខ្ចាខេហា ត ហោតិ, តថា បថត្តិ៑ អច្ចត្តក្ខឃោតិ អច្ចត្តក្ខឃតិមិត្តំ តិព្ពាត៑ អឃឃុប្បត្តិតិ ឲត្តាបិ ឲឃេច តឃោ៑ ឃំ តិព្ពាតំ ឃក្កស្ស អាវឃ្ខាហបច្ចឃខ្ពេត កាវណក្ខតំ អាកឃ្ខ តក្ខឃយ្យិ តិវុន្ធតិ, តំ ខេតំ អឃឃុប្បត្តិ តិព្ពាតំ ទុក្ខតិខោឆោតិ ទុច្ចតិ៑

៤០៑ បច្ចាខេឃ ចិឃេឃតស្ស បឃតិបខេតត “បទិឃាកឃដោ”តិ ទុត្តន្តិ អាហ “កឃដបទិឃា”តិអាឌិ៑ “កឃដបទិឃា”តិ ហិ ចត្តខ្ពេ “បទិឃាកឃដោ”តិ ទុត្តំ៑ បទិឃាឃណ្ណោតិ ឲត្តាបិ ឲឃេច តឃោ៑ ខេឃឃេត្ត ឪត្តាតឃេច៑

៤១៑ លខ្ពេ កម្មិវាតិ អកាឆា ទុក្ខាកាឡហា៑ បិឡព្ពថឃេតាតិ ព្ពឃិតា ឃោ ឆយ្យបដិឃម្មិដាឃ ចិឃឃោ កម្មិកាខេថា, តឃាហ៑ ឆយ្យប្បដិខេឆស្ស ហិ ទុក្កកាថខោ ឆយ្យស្ស បិឡព្ពឃា ទុក្ខាកាឡហតាឃ កម្មិកាខេថា៑ “បិឡព្ពថឃេត កម្មិវា”តិ ចត្តា “ឃល្លឃុត្តឃឌិឃា”តិ ទុត្តំ តស្ស “អតិមិត្តឃតណ្ណាត”ន្តិអាឌិតា (ឃុ៑ និ៑ ៥៤៨) បិឡព្ពថឃេត កម្មិតាឃ លព្ភតខោ៑ តថា ហិ តត្ត តា កាថា ទុចិខ្ពោឃ្យឡុបិ តិដ្ឋន្តិ៑ ទុចិខ្ពោឃ្យព្រោងាវណេត ទុក្ខាកាឡហន្តិ កត្វា “កម្មិ”ន្តិ ទុច្ចតិ៑ បុត្តាបខេឃ្យត្ត កាឃត្វិ កាថាតំ ទុចិខ្ពោឃ្យតាឃ ទុក្ខាកាឡហខេឃច, តស្មា តំ “បិឡព្ពថឃេត កម្មិវា”តិ ទុត្តំ៑ ព្ពឃិតាច តឃេត “អត្តថឃេត កម្មិវា”តិ ឲត្តាបិ អខេត្ត ខេឌិតព្ពា៑ ឃហាខេចល្លឃុត្តស្ស (ឃ៑ និ៑ ១៑៣៣៥ អាឌឃោ) អត្តថឃេត កម្មិវតា ឃុចិខ្ពោឃ្យាថ៑ លោកំ ឪត្តវតីតិ លោកុត្តខេវា, តថចិឆោ អប្បឃាណឆយ្យោ៑ ឃោ អត្តក្ខុខោ ឲខេតឃំ អត្តិតិ លោកុត្តវា៑ ខេតតាហ “លោកុត្តវអត្តឌីបកា”តិ៑

ឃត្តឃុញ្ញា ឆយ្យឃត្តឃេចាតិ ឃខេត្តត អត្តតា ឃុញ្ញា កោចលំ ឆយ្យឃត្តឃេច៑ ឪក្កហេតព្ពា បទិឃាបុហិតព្ពាន្តិ លិក្កចតតិបល្លាឃេត ទុត្តន្តិ អាហ “ឪក្កហេតព្ពោ ច បទិឃាបុហិតព្ពោ ចា”តិ៑ កចិខេតា កឃ្យំ កចិតា៑ ឃំ បតស្ស កឃ្យំ, តំ ខេតត កតន្តិ ទុច្ចតីតិ អាហ “កចិតាតិ កចីហិ កតា”តិ៑ ព្ពតាវន្តិ ការខេឃ្យាតិ បឆំ, កាឡន្តិ ទុត្តំ ហោតិ៑ កាឡន្តិ ច កចិតា ទុត្តន្តិ អខេត្ត៑ ខេតតាហ “តឃ្ស្បច ខេចចត”ន្តិ៑ ចិចិត្រអក្ខវាតិ ចិចិត្តាការក្ខវា ចិន្តាបតីឃា៑ ឃាឃតខោ ពាហិវុតាតិ ត ឃាឃតាថធវា៑ ខេតឃំ ឃាធខេកហីតិ ឡុទ្ធាតំ ឃាធកាតិ អបព្ពាតាតំ ខេឃឃំ កោឃច្ចិ ឃាធខេកហិ៑ ត ខេចច អញ្ញាឃញ្ញា បដិបុច្ឆន្តិតិ ខេឃ ថាខេចន្តិ, ខេឃ ច ឃុណន្តិ, ខេត អញ្ញាឃញ្ញា អត្តាឌិ តប្បដិបុច្ឆន្តិ, កោចលំ ថាចតឃចតឃខេត្តតេច បទិតុដ្ឋា ហោន្តិ៑ ថាទិកំ ត ចិខេវន្តីតិ អឃុកស្មិំ ឋាខេត អត្តាឌិ ខាតត្វា អត្តីតិ បុច្ឆតត្តាឃ

ចារិកំ ន គច្ឆន្តិ តាទិសស្ស បុគ្គលស្ស អភាចនតោ តស្ស ច បុញ្ញាបរចិនេវាននេតា៉ កថំ នេវាបេតព្ពន្តិ ខេត បការេន តិក្ខបិតព្ពំ៉ អនេត្វា តាយ សភាចនតោ អត្ថសន្ធិតោ សព្ពត្ថតោ បុញ្ញាបរតោ អាទិបរិយោសានតោ ច ញាណតោ សព្វាញាណតោ ទេហាតីតិ អាហ "ទេកា អនេត្វា"តិអាទិ៉ អត្ថុត្តាតិកតន្តិ អក្ខរសន្តិចេសាទិតា អត្ថុត្តាតិកតំ៉ កន្លាឃាតិ សំសឃស្ស៉

៣៥៉ សត្តេយ គិលេសេហិ អាយសិតព្ពតោ អាយិសំ, ចត្តារោ បច្ចយា៉ តនេឆច គទុ គទុកាតព្ពំ ឲុតេសំ, ន ឆយោតិ អាយិសគទ្ធ៉ តេនាហ "លេកុត្តរឆម្មំ លិយកតោ កហេត្វា ឋិតបរិសា"តិ៉ ភ្ជកេតោ ភាកតោ ចិមុត្តោតិ ភ្ជកេតាភាកចិមុត្តោ៉ ឌ្វីហិ ភាគេហិ ធេ្វ ចារេ ចិមុត្តោ៉ បញ្ញាយ ចិមុត្តោតិ សមឆសត្តិស្សេឃត ចិតា អក្កយក្កបញ្ញាយ ចិមុត្តោ៉ តេនាហ "សុក្ខចិបស្សកលឹណាសចោ"តិ៉ កាយេនាតិ នាយកាយេន៉ ឈាតផស្សំ ផុសិត្វាតិ អដ្ឋសមាបត្តិសញ្ញិតំ ឈាតផស្សំ អឆិកយចយេត ផុសិត្វា៉ បឆ្ឆា តិរោធំ តិព្ពាតំ ឃថា អាលេចិតំ នាយកាយេន សច្ឆិករោតីតិ កាយសក្ខិ៉ ន តុ ចិមុត្តោ ឲុគច្ចាតំ អារសចាតំ អបរិក្ខិណត្តា៉ ទិដ្ឋន្តំ បត្តោតិ ទិដ្ឋស្ស អត្តោ អតត្តរោ កាលេ ទិដ្ឋត្តា, ឥស្សានសន្តាតស្ស សោតាបត្តិយក្កញាណស្ស អតត្តរំ បត្តោតិ អត្ថោ៉ បឆយផលតោ បដ្ឋាយ ហិ ឃាច អក្កយក្កា ទិដ្ឋិប្បត្តោ៉ តេនាហ "ត្តាយេ ធេ្វបិ ឋេសុ ឋានេសុ លព្ភន្តី"តិ៉

សទ្ធហន្តោ ចិមុត្តោតិ ឲុតេត សព្ពថា អចិមុត្តស្ស សទ្ធាយ ត្តេត ចិមុត្តភាចឥស្សតេត សទ្ធាចិមុត្តស្ស សេក្ខភាចយេច ចិភាចេតិ៉ សទ្ធាចិមុត្តោតិ ចា សទ្ធាយ អចិមុត្តោតិ អត្ថោ៉ ឋេសុ ឋានេសុតិ បឆយផលតោ បដ្ឋាយ ឋេសុ ឋានេសុ៉ ឆម្មំ អត្តុស្សរតីតិ បឆយយក្កបញ្ញាសន្តាតំ ឆម្មំ អត្តុស្សរតិ៉ សទ្ធំ អត្តុស្សរតីតិ ឲុត្តាបិ ឲុសេច ឥយោ៉ ភ្ជកាបិ ហេតេ សោតាបត្តិយក្កដ្ឋានេយេច៉ ត្តាយំ គម្ភា គណ្ហន្តីតិ ឲុចំ ឲុគត្តបិសំសេសុ អរិយេសុ គឃ្យសានេសុ ត្តាយំ ឲុគត្តតិត្តិតំ លិយកំ ទុស្សីលំ គម្ភា គណ្ហន្តិ៉ សព្ពេសុ សព្ពថា សទិសេសុ លព្ភយាតោបិ ចិសេសោ ន បញ្ញាយតិ, ចិសភាគេ បត សតិ ឲុច បញ្ញាយតិ បដភាគេត ចិយ ចិត្តបដស្សាតិ អាហ "ឲុគច្ឆេសុ បតា"តិអាទិ៉ គត្តិតាតិ អចពទ្ធា៉ យុច្ឆិតាតិ យុច្ឆំ សយោតំ អាបន្នា៉ ឋត្ថរាកអបកឌ្ឍតាឃាតិ ឋត្ថរាកស្ស អបតយតត្ថំ៉ តិស្សរណបញ្ញាឃាតិ តតោ តិស្សរណាចហាយ បញ្ញាយ ចិរហិតា៉

បញ្ញាឆុរេតាតិ ចិបស្សតាគិតិចេសេត៉ អគិតិចិវេដ្ឋាតិ ចិបស្សតាយក្កំ ឰតិណ្ណោ៉ តស្មិំ ឍណេតិ សោតាបត្តិយក្កក្ខណេ៉ ឆយាត្ថុសារី តាយ បញ្ញាសន្តាតេត ឆម្មេត អរិយយក្កសោតស្ស អត្តុស្សរណតោ៉ កាយសក្ខិ តាយ នាយកាយេត សច្ឆិកាតព្ពស្ស តិព្ពាតស្ស សច្ឆិករណតោ៉ ចិក្ខម្ភតសមុច្ឆេទាតំ ចសេត ឌ្វិក្ខត្តុំ អរូបជ្ឈាតេហិ រូបកាយតោ, អក្កយក្កេត សេសកាយតោតិ ឌ្វីហិ ភាគេហិ តិស្សក្កចចតន្ទោតំ៉ ទិដ្ឋន្តំ បត្តោ, ទិដ្ឋត្តា ចា បត្តោតិ ទិដ្ឋិប្បត្តោ៉ តត្ថ ទិដ្ឋន្តំ បត្តោតិ ឥស្សានសន្តាតស្ស សោតាបត្តិយក្កញាណស្ស អតត្តរំ បត្តោតិ អត្ថោ៉ ទិដ្ឋត្តាតិ ចតុសច្ចឥស្សានសន្តាតាយ បញ្ញាយ តិរោធស្ស ទិដ្ឋត្តា៉ ឈាតផស្សរហិតាយ សាតិសយាយ បញ្ញាយ ឲុច ចិមុត្តោតិ បញ្ញាចិមុត្តោ៉ សេសំ ទុត្តតយត្តា សុចិញ្ញេយ្យមេច៉

៣០៉ អដ្ឋេយ ន សយាតិ ចិសយា៉ កាយកយោឌិតំ ចិសយត្តា តតោ ឲុច តត្ថ បក្ខលតំ សុលភន្តិ អាហ "សបក្ខលតដ្ឋេតា"តិ៉ តិប្បក្ខលតដ្ឋេតាតិ បក្ខលតាភាចេត៉ ភ្ជឌ្ឍយាតីតិ ឆយេតោ អបេតាតិ៉ ភ្ជញ្ញិតឃាតីតិ ឲុត្តាបិ ឲុសេច តតេយា៉

᪅᪀᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪅᪁᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩴ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨿᨳᩣ ᩅᩪᨷᩈᨾ᩠ᨾᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨻᩩᨲᩁᩦᨲᩮᩁ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨩᩣᨶᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᩣᨲᩮ ᩈᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᨳᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩮ ᨷᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨶ ᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨣᩉᩥᨲᨷᨠ᩠ᨡᩔ ᨻᩃᩴ ᩏᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨻᩃᩣ᪨ ᨶ ᨲᨳᩣ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩁᩣᨾᩣᩈᩦᩋᩣᨵᩣᨶᨣ᩠ᨣᩣᩉᩦᨴᩩᨷ᩠ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩦᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᨳᩣ ᨶ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨳᩣᨾᩈᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣᨾᩮᩅ ᨣᨱ᩠ᩉᩮᨠ᩠ᨡ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨷᩁᩥᩈᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨷᨮᨾᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

᪁᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៦) ១. បុគ្គលវគ្គវណ្ណនា

៥៣. ទុតិយបណ្ណាសកស្ស បឋមេ ហិតគ្គហណេន មេត្តា វុត្តា ហោតិ, ន ករុណា, អនុកម្បាគហណេន បន ករុណាតិ ចក្កវត្តិនា សង្គិ
គហិតត្តា "លោកានុកម្បាយា"តិ ន វុត្តំ។ និប្បរិយាយតោ លោកានុកម្បា នាម សម្មាសម្ពុទ្ធាធិកាតិ។ ទ្វេតិ មនុស្សទេវសម្បត្តិវសេន ទ្វេ
សម្បត្តិយោ។ តា ទ្វេ, និព្ពានសម្បត្តិ ចាតិ តិស្សោ។

៥៤. ទុតិយេ ពាហុសោ លោកេ ន ចិណ្ណា ន បចត្តា មនុស្សាតិ អាចិណ្ណមនុស្សា។ កទាចិទេវ ហិ តេសំ លោកេ និព្ពត្តិ អព្ភុតបុព្ពា ភូតាតិ
អព្ភុតមនុស្សា។

៥៥. តតិយេ ទសសុ ចក្កវាឡសហស្សេសុ អនុតាបំ ករោតិ តស្ស ឯកពុទ្ធខេត្តការណតោ។

៥៦. ចតុត្ថេ ថូបស្ស យុត្តាតិ ធាតុយោ បក្ខិបិត្វា ថូបករណស្ស យុត្តា។

៥៧. បញ្ចមេ អត្តនោ អានុភាវេនាតិ សយម្ភុញាណេន។ ពុទ្ធាតិ ពុទ្ធវន្តោ។

៥៨. ឆដ្ឋេ បហីនត្តា ន តាសតីតិ អត្តសិនេហាភាវតោ ន តាសតិ។ សក្កាយទិដ្ឋិគ្គហណេ ហាបេត្វា និស្សរណម្បិ, អត្តសិនេហស្ស បដិឃស្ស
ឃដេកដ្ឋសមោហស្ស ច វសេន តាសំ ហោតីតិ តេសម្បិ បហីនត្តា ន តាសតិ, អញ្ញថា សោតាបន្នាទីនំ អភយេន ភវិតព្ពំ សិយា។
សក្កាយទិដ្ឋិយា ពលវត្តាតិ ឯត្ថ អហំការមមំការាទីនម្បិ ពលវត្តាតិ វត្តព្ពំ។

៥៩. សត្តមេ អស្សាជានីយោតិ សិន្ធវោ, ឧសភាជានីយោតិ បន បវេណីតិ។

៦១. នវមេ តត្វាតិ អត្ថវសេ។ ឯកេតិ ខ្លីសុ កិន្នរេសុ ឯកេ។ អម្ពិលិកាផលញ្ញ អដ្ឋសាតិ អានេត្វា សព្ពេ ត្វា។ អម្ពិលិកាផលន្តិ
តិត្តិលីផលន្តិ ចឃន្តិ, ចតុព្ពិលន្តិ អបរេ។ ទ្វេ អត្ថេតិ បិញ្ញាយំ ទុវត្ត ទ្វេ អត្ថេ។

៦២. ទសមេ យថាអារទ្ធេ កិច្ចេ វត្តមានេ អត្ថា ឯវ បដិការំ បដិចារំ, នត្ថិ ឯតស្ស បដិចារកន្តិ អប្បដិចារោ។ តត្ថ
អសំកោចប្បវត្តោ។ តេនាហ "អនុក្កណ្ឋិតោ"តិអាទិ។

៦៣. ឯកាទសមេ សន្និវាសន្តិ សហវាសំ។ យថា អសប្បុរិសា សហ វសន្តា អញ្ញមញ្ញំ អគារវេន អនាទរិយំ ករោន្តិ, តប្បដិបក្ខេន

ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᩈᨣᩣᩁᩅᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨴᩔᨶᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨

᪙᪓᪨ ᨡ᩠ᨳᩣᨾᩈᩮᨿ ᨡ᩠ᨳᩦᩈᩩᨸᩥ ᨸᩮᨣ᩠ᨣᩈ᩠ᨳᩥ ᨧᩥᨧᩣᨾᩣᨸᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨠᩥᨣ᩠ᨣᨶᩴ ᨡ᩠ᨳᩦᩈᩩᨸᩥ ᨸᩮᨣ᩠ᨣᩈᩩ᪨ ᨶᩴᩈᩁᨿᩣᨶᩣᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨿᩣᨶᩣ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᩅᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥᩔᩮᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᩅᩣ ᨿᩩᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨫᩣᨲᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩣᩊᩮᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨶᨠᩥᩁᩣᨷᨶᩅᩮᩈᨶᩣᨲᩥ ᨿᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᨴᩮᨭ᩠ᨮᩣᩈᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᨶᨠᩥᩁᩣᨷᨶᩅᩮᩈᨶ᪨ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩃᩥᩴᩈᩣᩁᩮᩁᩣᨲᩥ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿᨲᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᨴ᩠ᨵᩣ᪨

ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪕) ᪒᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪓᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᨾᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩅᩥᩈᩣᨸᨽᩮᩣᨣᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᨠᩣᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪄᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨠᩣᨾᩮᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩅᩣ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᨾᨶᩦᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᩣᨾᩣ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪑)᪨ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᨾᩮᩅ ᩅᩣ –

“ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨮᨾᩴ ᨥᩁᩣᨲᩴ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨸᩔᨲᩣ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᩁᩮ”ᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪐᪘) –

ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪕᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩏᨸᨵᩦ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩩᨸᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨲᨶ᩠ᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᨵᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨻ᩠ᨻᩥᨸᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨶᩥᩁᩩᨸᨵᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪖᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᨭ᩠ᨭᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩅᩉᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪘᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᨭ᩠ᨭᨣᩣᨾᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩈᩉᨣᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪕᪐᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᨾᩮᩅ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩁᩥᨿᩣᨶᨾᩮᩅ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᨶᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪕᪑᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪕᪒᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩈᩉ ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᩦᨲᩥᨠᩴ, ᨸᩦᨲᩥᩈᩉᨣᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩥᩁᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩔ ᨸᩦᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩦᨲᩥᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨫᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨴᩔᩥᨲᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧ “ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩈᨸ᩠ᨸᩦᨲᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨶᩥᨸ᩠ᨸᩦᨲᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨶᩥᨸ᩠ᨸᩦᨲᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩮᩅᩣᨲᩥ ᨠᩩᨾᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

លិ៦៉ តចេយ សាតសកាចេយច ស្ព៌ សាតស្ព៌, ត ្ខេបក្លាស្ព៌ ចិឃ អសាតសកាច៉ កាយេឡ្កាត្ត កាឃចិឡ្កាលាសហកាតយ្បិ សាតស្ពេយច,
អ្ខកាឆាឃំ បត “តឹស្ ឍសាេតស្ ស្ព”េត្តច ច្ត្តា៉

លិ៣៉ ឥសេយ សយាឆិសយ្យឃត្តំ ស្ព៌ សយាឆិស្ព៌៉ ត សយាឆិសយ្យឃត្តំ ស្ព៌ អសយាឆិស្ព៌៉

លិ៥៉ ៩កាឥសេយ ស្ត្តត្តកាឆា ៩សាតិ “សប្យីតិកំ ឍសាត្ខឃ”ត្តិ ច្ត្តា៉

លិលិ៉ េតរសេយ ទ្បឡ្យាតំ ទ្បំ ្ខត្តរបឥេលិេបត, តំ អារេយ្ពំ ៩តស្យ្យាតិ ទ្បំរេយ្ពំ៉ ចត្យត្តឡ្យាតក្កហពំ បត ឃឥស្យ្ប បជិេឃាកឹ, េតត
សយាតេឃាកក្លយឥស្យ្យតបទិ៉ ឃំ កិឡ្ហិ ទ្បត្តិ ឃំ កិឡ្ហិ ទ្យេតលក្លពំ ទ្បំ៉ តប្យជិេក្លេបត អទ្បំ េចឌិតខ្ខ៉

ស្ពចក្កចណ្ហតា តិខ្ខិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៧) ១។ សនិមិត្តវគ្គវណ្ណនា

៦៧-៦៨។ តតិយស្ស បឋមេ និមីយតិ ឯត្ថ ផលំ អវសេសបច្ចយេហិ បក្ខិបីយតិ វិយាតិ និមិត្តំ, ការណន្តិ អាហ “សនិមិត្តាតិ សការណា”តិ។ ទុតិយាទីសូតិ ទុតិយសុត្តាទីសុ។ ឯសេវ នយោតិ ឥមិនា និទានាទិបទានិ ការណបរិយាយមេវ ទីបេតិ។ និទទាតិ ផលន្តិ និទានំ, ហិនោតិ ផលំ បតិដ្ឋាតិ ឯតេនាតិ ហេតុ, សង្ខរោតិ ផលន្តិ សង្ខារោ, បដិច្ច ឯតស្មា ផលំ ឯតីតិ បច្ចយោ, រុប្បតិ និរុប្បតិ ផលំ ឯត្ថាតិ រូបន្តិ ឯវំ និទានាទិបទានិ ហេតុបរិយាយតា វេទិតព្វា។

៧៣។ សត្តមេ បច្ចយភូតាយាតិ សហជាតាទិបច្ចយភូតាយ។

៧៦។ ទសមេ សមេច្ច សម្ភុយ្យ បច្ចយេហិ កតាតិ សង្ខតា, សង្ខតា ធម្មា អារម្មណំ ឯតេសន្តិ សង្ខតារម្មណា។ មគ្គក្ខណេ ន ហោន្តិ នាម បហីយន្តីតិ កត្វា។ នាហេសុន្តិ ឯត្ថ “វុច្ចន្តី”តិ អជ្ឈាហរិតព្វំ។ យាវ អរហត្តា ទេសនា ទេសិតា តំតំសុត្តបរិយោសានេ “ន ហោន្តី”តិ វុត្តត្តា។

សនិមិត្តវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៩) ៣។ ធម្មវគ្គវណ្ណនា

៨៨។ ចតុត្ថស្ស បឋមេ ផលសមាធីតិ ចតូសុបិ អរិយផលេសុ សមាធិ។ តថា ផលបញ្ញា វេទិតព្ពា។

៨៩។ ទុតិយេ សម្បយុត្តធម្មេ បគ្គណ្ហាតីតិ បគ្គាហោ។ ន វិក្ខិបតីតិ អវិក្ខេបោ។

៩០។ តតិយេ នមនដ្ឋេន នាមំ។ រុប្បនដ្ឋេន រូបំ។ សម្មសនចារស្ស អធិប្បេតត្តា “ចត្តារោ អរូបក្ខន្ធា”ត្វេវ វុត្តំ។ តេនាហ “ធម្ម-កោដ្ឋាសបរិច្ឆេទញាណំ នាម គហិត”ន្តិ។

៩១។ ចតុត្ថេ វិជាននដ្ឋេន វិជ្ជា។ វិមុច្ចនដ្ឋេន វិមុត្តិ។

៩២។ បញ្ចមេ ភវោ នាម សស្សតំ សទា ភាវតោ, សស្សតវសេន ឧប្បជ្ជនទិដ្ឋិ ភវទិដ្ឋិ។ វិភវោ នាម ឧច្ឆេទោ វិនាសនដ្ឋេន, វិភវវសេន ឧប្បជ្ជនទិដ្ឋិ វិភវទិដ្ឋិ។ ឧត្តានត្ថានេវ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា។

៩៣។ អដ្ឋមេ ទុក្ខំ វចោ ឯតស្មិំ វិប្បដិកូលគាហិម្ហិ វិបច្ចនីកសាតេ អនាទរេ បុគ្គលេតិ ទុព្ពចោ, តស្ស កម្មំ ទោវចស្សំ, តស្ស ទុព្ពចស្ស បុគ្គលស្ស អនាទរិយវសេន បវត្តា ចេតនា។ តស្ស ភាវោ ទោវចស្សតា។ តស្ស ភាវោតិ ច តស្ស យថាវុត្តស្ស ទោវចស្សស្ស អត្ថិភាវោ, អត្ថតោ ទោវចស្សមេវ។ វិត្ថារតោ បនេសា “តត្ថ កតមា ទោវចស្សតា? សហធម្មិកេ វុច្ចមានេ ទោវចស្សាយ”ន្តិ អភិធម្មេ អាគតា។ សា អត្ថតោ សង្ខារក្ខន្ធោ ហោតិ។ ចតុន្នំ វា ខន្ធានំ ឯតេនាការេន បវត្តានំ ឯតំ អធិវចនន្តិ វទន្តិ។

បាបយោគតោ បាបា។ អស្សទ្ធាទយោ បុគ្គលា ឯតស្ស មិត្តាតិ បាបមិត្តោ, តស្ស ភាវោ បាបមិត្តតា។ វិត្ថារតោ បនេសា “តត្ថ កតមា បាបមិត្តតា? យេ តេ បុគ្គលា អស្សទ្ធា ទុស្សីលា អប្បស្សុតា មច្ឆរិនោ ទុប្បញ្ញា។ យា តេសំ សេវនា និសេវនា សំសេវនា ភជនា សម្ភជនា ភត្តិ សម្ភត្តិ តំសម្បវង្កតា”តិ (ធ។ ស។ ១៣៣៣) ឯវំ អាគតា។ សាបិ អត្ថតោ ទោវចស្សតា វិយ ទដ្ឋព្ពា។ យាយ ហិ ចេតនាយ បុគ្គលោ បាបសម្បវង្កោ ហោតិ, សា ចេតនា ចត្តារោបិ វា ខន្ធា តទាការប្បវត្តា បាបមិត្តតា។

៩៤។ នវមេ សុខំ វចោ ឯតស្មិំ បទក្ខិណគ្គាហិម្ហិ អនុកូលសាតេ សាទរេ បុគ្គលេតិ សុវចោតិអាទិនា, កល្យាណា សទ្ធាទយោ បុគ្គលា ឯតស្ស មិត្តាតិ កល្យាណមិត្តោតិអាទិនា ច វុត្តវិបរិយាយេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

៩៥។ ទសមេ បថវីធាតុអាទយោ សុខធាតុកាមធាតុអាទយោ ច ឯតាស្វេវ អន្តោគធាតិ ឯតាសុ កោសល្លេ ទស្សិតេ តាសុបិ

កោសល្លំ ឥច្ឆិតព្ពំ ហោតីតិ “អដ្ឋារស ធាតុយោ”តិ វុត្តំ។ ធាតូតិ ជាតត្តិ ទ្ធយិតា អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ សភាវបរិច្ឆេទិកា សភាវធារណសមូហប្បដិវេធបញ្ញា វុត្តា។ តត្ថ ធាតូនំ សភាវធារណបញ្ញា សុតមយា, ទ្ធតទា ភាវនាមយា។ តត្ថាបិ សមូហបញ្ញា លោកិយា ។ ចិបស្សតា ហិ សា, ទ្ធតទា លោកុត្តរា។ លក្ខណាទិវសេន អតិច្ចាទិវសេន ច យតសិកទណំ យតសិការោ, តត្ថ កោសល្លំ យតសិការកុសលតា។ អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ សមូហប្បដិវេធបច្ចវេក្ខណបញ្ញា យតសិការកុសលតា, សា អាទិមជ្ឈបរិយោសានវសេន តិធា ភិន្នា។ តថា ហិ សមូហបញ្ញា តស្សា អាទិ, បដិវេធបញ្ញា មជ្ឈេ បច្ចវេក្ខណបញ្ញា បរិយោសានំ។

៨៥។ ឧកាទសមេ អាបត្តិយោច អាបត្តិក្ខន្ធា។ តា បន អន្តរាបត្តីនំ អគ្គហណេន បញ្ច, តាសំ គហណេន សត្ត ហោន្តីតិ អាហ “បញ្ចក្ខន្ធា សត្តក្ខន្ធា អាបត្តិក្ខន្ធា”ន្តិ។ ជាតត្តិ “ឥមា អាបត្តិយោ, ឯត្តកា អាបត្តិយោ, ឯវញ្ច តាសំ អាបជ្ជនំ ហោតី”តិ ជាននំ។ ឯវំ តិប្បការេន ជាននបញ្ញា ហិ អាបត្តិកុសលតា នាម។ អាបត្តិតោ វុដ្ឋានបរិយោគតាយ កម្មក្ខតា វាចា កម្មវាចា, តថាក្ខតា អនុស្សាវនវាចា។ “ឥមាយ កម្មវាចាយ ឥតោ អាបត្តិតោ វុដ្ឋានំ ហោតិ, ហោន្តញ្ច បឋមេ, តតិយេ វា អនុស្សាវនេ យ្យ-ការំ បត្តេ, ‘សំវរិស្សាមី’តិ វា បទេ បរិយោសិតេ ហោតី”តិ ឯវំ តំ តំ អាបត្តីហិ វុដ្ឋានបរិច្ឆេទជាននបញ្ញា អាបត្តិវុដ្ឋានកុសលតា។ វុដ្ឋានន្តិ ច យថាបន្នាយ អាបត្តិយា យថា តថា អនត្តរាយតាបាទនំ។ ឯវំ វុដ្ឋានគ្គហណេនេវ ទេសនាយបិ សង្គហោ សិទ្ធោ ហោតិ។

ធម្មចក្កចក្ខុតា តិដ្ឋិតា។

(᪑᪐) ᩐ᩺ ᨴᩦᩃᨧ᩠ᨧᨧ᩠ᨨᨲ

ᨯᨯᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᨶᩣᨣᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨩᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᨶ ᨶᩥᨿᩣᨾᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᩮᩉᩥ ᨩᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨴᩦᨥᨠᩣᩃᩈᨾᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨠᩣᨶᩥᨠᩣᩁᨱᩴ ᨩᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨿᨳᩣᨧ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪈᪗-᪑᪙᪐) ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨠᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩦᨲᩥᨿᩮᩣᨣᨻ᩠ᨻᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨩᨶᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨣᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩣᨣᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩮᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ ᨸᨴᩦᨸᩮᨲᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ“ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩣᨿᩥ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ, ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩪᨸᨾᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ”ᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨧ –

“ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ ᨸᨴᩦᨸᩮᨲᩥ ᨧ, ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᨧ;

ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩔ ᩏᨷᩣᨾᩥ, ‘ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

“ᩃᨴ᩠ᨵᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩮᩣᨻ᩠ᨻᩮᨣᩣᩉᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᩃᨲᩣ ᨧ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩣ;

ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩔ ᩏᨷᩣᨾᩥ, ‘ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᨿᨳᩣᨧ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ ᪑᪙᪐) –

ᩏᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩦᨥᩮᩉᩥ ᨶᩣᨶᩮᨿᩮᩉᩥ ᨶᨧ᩠ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨩᩥᩔᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩋᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩴ ᨣᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᨧᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩣᨿᩥ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ, ᩈᩮᩈᩮᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨶᨧ᩠ᨧ ᨠᩥᩃᩮᩈ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲᩥ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨩᨶᨶᨲᩮᩣ ᩈᩮᩈᩮᨶ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩋᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩪᨸᨾᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩦᨲᩥᨿᩴ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨲᩦᨿᩴ ᨸᩩᨷ᩠ᨷᩮᨷᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᨴᩦᨸᩮᨲᩥ ᨣᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨣᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨣ᩠ᨣᩢ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩈᩮᨶᨷᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᨲᨶᨷᩥ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨣᨾ᩠ᨽᩴ ᨣᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣ ᩈᨴᩣ ᨠᩣᩃᩮᨿᩮᨶ ᩏᨣᩣ ᨧᩣ ᨠᩣᩁᨲᩥᨲ᩠ᨲᩁᩉᩮᨠᩣ ᨧᩣ ᩈᩁᨠᩣᩉᩣᨣᨴᩩᨷ᩠ᨷᨠᩥᨠᩣᨶᩦᩈᩩ ᨧᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩣ ᨶ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩪᨸᨾᩣᨠᩣᩁᩮᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᨶᨲᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨧᩮᩅᩈᩣ ᨸᨶ ᨧᩣᩁᩮᨶ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᨧ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨧᨠᩣᩃᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᩈᩣᨲᩣᨽᨣ᩠ᨣᩴ ᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩦᨷᨠᩁᩮᩉᩣᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲ᩠ᨲᨶ ᨧ “ᩋᨿᩴ ᨣᩩᨾ᩠ᨽᩦ ᨶᩣᨿ ᨴᩩᨠᩣᨶᩮᩈ ᨲᩮᩃᩴ ᨧᩣ ᨣᨷᩃ᩠ᩃᩥᨠᩣ ᨧᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩁᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᨧ ᨲᩮᩃᨴᩦᨶᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩥ ᨧ ᨣᨷᩥᩃ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨩᩣᩃᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᩣᩈᨶᨸᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣᩉᩣᨲ᩠ᨳᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨷᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩈᩮᨧ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᩪᨸᨾᩣᨠᩣᩁᩮ ᩋᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩣᨧᩣᩁᩈᩮᨲᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ, ᩋᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᩋᩈᨲᩥ ᨣᨭᩈᩣᩁᨠᩮᨷᩥ ᨲᨭ᩠ᨭᩥᨠᩣᨿᩣᨷᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩᩴ ᨧᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨲᩣᩈᩩᨷᩥ ᩋᩈᨲᩥ ᩈᩣᨲᩣᨽᨣ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᨠᩣᩁᨠᩴ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᨣᨷ᩠ᨷᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ឆន្ទបារិសុទ្ធីតិ ឯត្ថ ឧបោសថករណត្ថំ សន្និបតិតេ សង្ឃេ ពហិ ឧបោសថំ កត្វា អាគតេន សន្និបាតដ្ឋានំ គន្ត្វា កាយសាមគ្គិំ អទេន្តេន ឆន្ទោ ទាតព្វោ. យោបិ កិលន្តោ វា កិច្ចប្បសុតោ វា, តេន បារិសុទ្ធិំ ទេន្តេន ឆន្ទោ ទាតព្វោ. កថំ ទាតព្វោ? ឯកស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកេ "ឆន្ទំ ទម្មិ, ឆន្ទំ មេ ហរ, ឆន្ទំ មេ អារោចេហី"តិ អយំ វត្វា កាយេន វា វាចាយ វា ឧភយេន វា វិញ្ញាបេតព្វោ. ឯវំ ទិន្នោ ហោតិ ឆន្ទោ. អកតូបោសថេន បន កិលន្តេន វា កិច្ចប្បសុតេន វា បារិសុទ្ធិ ទាតព្វា. កថំ ទាតព្វា? ឯកស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកេ "បារិសុទ្ធិំ ទម្មិ, បារិសុទ្ធិំ មេ ហរ, បារិសុទ្ធិំ មេ អារោចេហី"តិ អយំ វត្វា កាយេន វា វាចាយ វា ឧភយេន វា វិញ្ញាបេតព្វា. ឯវំ ទិន្នា ហោតិ បារិសុទ្ធិ. តំ បន ទេន្តេន ឆន្ទោបិ ទាតព្វោ. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា – "អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, តទហុបោសថេ បារិសុទ្ធិំ ទេន្តេន ឆន្ទម្បិ ទាតុំ, សន្តិ សង្ឃស្ស ករណីយ"ន្តិ. តត្ថ បារិសុទ្ធិទានំ សង្ឃស្សបិ អត្តនោបិ ឧបោសថករណំ សម្បាទេតិ, ន អវសេសំ សង្ឃកិច្ចំ. ឆន្ទទានំ សង្ឃស្សេវ ឧបោសថករណញ្ច សេសកិច្ចញ្ច សម្បាទេតិ, អត្តនោ បន ឧបោសថោ អកតោយេវ ហោតិ, តស្មា បារិសុទ្ធិំ ទេន្តេន ឆន្ទោបិ ទាតព្វោ.

ឧតុក្ខានន្តិ "ហេមន្តាទីនំ ឧតូនំ ឯត្តកំ អតិក្កន្តំ, ឯត្តកំ អវសិដ្ឋ"ន្តិ ឯវំ ឧតូនំ អាចិក្ខនំ. ភិក្ខុគណនាតិ "ឯត្តកា ភិក្ខូ ឧបោសថគ្គេ សន្និបតិតា"តិ ភិក្ខូនំ គណនា. ឥទម្បិ ឧភយំ កត្វាវ ឧបោសថោ កាតព្វោ. ឱវាទោតិ ភិក្ខុនោវាទោ. ន ហិ ភិក្ខុនីហិ យាចិតំ ឱវាទំ អនារោចេត្វា ឧបោសថំ កាតុំ វដ្ដតិ. ភិក្ខុនិយោ ហិ "ស្វេ ឧបោសថោ"តិ អាគន្ត្វា "អយំ ឧបោសថោ ចាតុទ្ទសោ, បន្នរសោ"តិ បុច្ឆិត្វា បុន ឧបោសថទិវសេ អាគន្ត្វា "ភិក្ខុនិសង្ឃោ, អយ្យ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស បាទេ វន្ទតិ, ឱវាទូបសង្កមនញ្ច យាចតិ, លភតុ កិរ, អយ្យ, ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឱវាទូបសង្កមន"ន្តិ ឯវំ ឱវាទំ យាចន្តិ. តំ ឋបេត្វា ពាលគិលានគមិយេ អញ្ញោ សចេបិ អារញ្ញកោ ហោតិ, អប្បដិគ្គហេតុំ ន លភតិ, តស្មា យេន សោ បដិគ្គហិតោ, តេន ភិក្ខុនា ឧបោសថគ្គេ បាតិមោក្ខុទ្ទេសកោ ភិក្ខុ ឯវំ វត្តព្វោ "ភិក្ខុនិសង្ឃោ, ភន្តេ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស បាទេ វន្ទតិ, ឱវាទូបសង្កមនញ្ច យាចតិ, លភតុ កិរ, ភន្តេ, ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឱវាទូបសង្កមន"ន្តិ.

បាតិមោក្ខុទ្ទេសកេន វត្តព្វំ – "អត្ថិ កោចិ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ"តិ. សចេ ហោតិ កោចិ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ, តតោ តេន សោ វត្តព្វោ – "ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ, តំ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឧបសង្កមតូ"តិ. សចេ នត្ថិ, តតោ តេន បុច្ឆិតព្វំ – "កោ អាយស្មា ឧស្សហតិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុ"ន្តិ. សចេ កោចិ ឧស្សហតិ, សោបិ ច អដ្ឋហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ, តំ តត្ថេវ សម្មន្និត្វា ឱវាទបដិគ្គាហកោ វត្តព្វោ – "ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ, តំ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឧបសង្កមតូ"តិ. សចេ បន ន កោចិ ឧស្សហតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសកេន វត្តព្វំ – "នត្ថិ កោចិ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មតោ, បាសាទិកេន ភិក្ខុនិសង្ឃោ សម្បាទេតូ"តិ. ឯត្តាវតា ហិ សិក្ខត្តយសង្គហិតំ សកលំ សាសនំ អារោចិតំ ហោតិ. តេន ភិក្ខុនា "សាធូ"តិ សម្បដិច្ឆិត្វា បាដិបទេ ភិក្ខុនីនំ អារោចេតព្វំ. បាតិមោក្ខម្បិ "ន, ភិក្ខវេ, អនជ្ឈិដ្ឋេន បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្វំ, យោ ឧទ្ទិសេយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា"តិ វចនតោ អនាលបន្តេន ន ឧទ្ទិសិតព្វំ. "ថេរាធេយ្យំ បាតិមោក្ខ"ន្តិ ហិ វចនតោ សង្ឃត្ថេរោ វា បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ, "អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, យោ តត្ថ ភិក្ខុ ព្យត្តោ បដិពលោ, តស្សាធេយ្យំ បាតិមោក្ខ"ន្តិ វចនតោ នវកតរោ វា ថេរេន អាណត្តោ. ទុតិយាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ.

១០៨។ ឯកាទសមេ ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ កុក្កុច្ចាយតីតិ ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ យុត្តកំ កុក្កុច្ចាយតិ។ សូករមំសំ លភិត្វា "អច្ឆមំស"ន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ, "សូករមំស"ន្តិ ជានន្តោបិ "អច្ឆមំស"ន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ, ន បរិក្ខតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ មិគមំសំ "ទីបិមំស"ន្តិ, កាលេ សន្តេយេវ "កាលោ នត្ថី"តិ, អប្បវារេត្វា "បវារិតោម្ហី"តិ, បត្តេ រជស្មិំ អបតិតេយេវ "បតិត"ន្តិ, អត្តានំ ឧទ្ទិស្ស មច្ឆមំសេ អកតេយេវ "មំ ឧទ្ទិស្ស កត"ន្តិ កុក្កុច្ចាយតិ។ កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ ន កុក្កុច្ចាយតីតិ កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ យុត្តំ ន កុក្កុច្ចាយតិ។ អច្ឆមំសំ លភិត្វា "សូករមំស"ន្តិ ន កុក្កុច្ចាយតិ, "អច្ឆមំស"ន្តិ ជានន្តោបិ "សូករមំស"ន្តិ ន កុក្កុច្ចាយតិ, មទ្ទិត្វា វីតិក្កមតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ ទីបិមំសំ មិគមំសន្តិ...បេ... អត្តានំ ឧទ្ទិស្ស មច្ឆមំសេ កតេ "មំ ឧទ្ទិស្ស កត"ន្តិ ន កុក្កុច្ចាយតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ អដ្ឋកថាយំ បន "ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពន្តិ សង្ឃភោគស្ស អបដ្ឋបនំ អវិចារណំ ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ នាម, តំ កុក្កុច្ចាយតិ។ កុក្កុច្ចាយិតព្ពន្តិ តស្សេវ បដ្ឋបនំ វិចារណំ, តំ ន កុក្កុច្ចាយតី"តិ វុត្តកមេវ វុត្តំ។ តត្ថ សង្ឃភោគស្សាតិ សង្ឃស្ស ចតុបច្ចយបរិភោគត្ថាយ ទិន្នខេត្តវត្ថុតឡាកាទិកស្ស, តតោ ឧប្បន្នធញ្ញហិរញ្ញាទិកស្ស ច សង្ឃស្ស ភោគស្ស។ អបដ្ឋបនន្តិ អនុដ្ឋហនំ។ តថាហ "អវិចារណ"ន្តិ។ តស្សេវាតិ យថាវុត្តស្សេវ សង្ឃភោគស្ស។

បាលិមុត្តកកថា និដ្ឋិតា។

ទុតិយបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ។

៣។ តតិយបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១. អាវាទុប្បជហចក្កចណ្ណនា

១១៥. តតិយបណ្ណាសកស្ស បធមេ ទុក្ខត បដហិតព្ពាតិ ទុប្បជហា. ទុច្ចជាតិអាឌីស្សុបិ ឧមេវច តមេយា. ខ្ចិត្តំ អាវាតំ ទុច្ចជកាមេចា ពធំ ជាតិតព្ពោតិ បធមំ តាច លិការាវាយ ទុច្ចជកាធំ ចិការេចតិ "លិការាវាយា"តិអាឌិតា. ក្ខមេតាឡ្យូឡហត្តិ យុច្ឆតាយ ក្ខមេតា វត្តិបតិតំ. បល្លត្តិតិ អត្ថប្បចិរត្តិ. ឌិចិតាវាយ ទុប្បជហត្តាតិអាឌិតា ឌិចិតាវាយ ទុច្ចជកាធំ ចិការេចតិ.

១១០. ទុតិយេ ទុល្លកាតិ ត ស្វុលកា. ពួលំ ចេឌីតិ វព្ហា ពមោទាតីតិ ឧចំ វព្ហា ពមោទាមេត្តា ចិយ មេហាតីតិ អមេត្វា. ឧត្ត ច "បុព្ហាការីតិ បធមំ ក្ខបការស្ស ការមេកា. ពតព្ហា ពតមេចឌីតិ មេតត ពតំ ជាតូ បច្ឆា ការមេកា. មេតស្វុ បុព្ហាការី 'ពួលំ ចេឌី'តិ វព្ហា ពមោទាតិ, បច្ឆា ការមេកា 'ពួលំ ឌីមោបេឌី'តិ វព្ហា ពមោទាតី"តិ ឧត្តាមេយច ពួឆ ទុត្តំ. បុគ្គលបណ្ណត្តិអដ្ឋកថាយំ (បុ. ប. អដ្ឋ. ប័១) បត –

"បុព្ហាការីតិ បធមមេយច ការមេកា. ពតមេចឌីតិ ពតំ មេចមេគតិ, ចិឌិតំ បិពេដ ពមោទាតិ. មេត អការិយាតការិមេយហិ ឌីមោបតព្ហា. អការិមោកស្វុហិ យាតាបិតមោ បុព្ហាការិមោ តាយ, បុត្តឌីតមោ បត យាតាបិតមោ បជិឌក្កត្វា អកិចាឌតាឌីតិ មេតវំ ក្យុយាតា ពតមេចឌិមោ តាយ. អតការិមេយស្វុ អាចរិយុបព្ហាយា បុព្ហាការិមោ តាយ, អន្តេចាវិកសទ្ធិចិហាវិកា អាចរិយុបព្ហាមេយ បជិឌក្កត្វា អកិចាឌតាឌីតិ ច មេតវំ ក្យុយាតា ពតមេចឌិមោ តាយ. មេតវំ អាចិកាចត្វាយ ក្ខបព្ហាយមេបរិវកមេវាលាមេត្វាឌីតំ ចត្វត្តិ ពមេចតព្ហាតិ.

"អបមោ តមេយា – បមេទត អកមេតមេយច ក្ខបការេ អត្តតិ ពតំ ក្ខបការំ អតមេបក្ខិត្វា ការមេកា បុព្ហាការី, មេសឃ្យុចាបិ យាតាបិតមោ មេចច អាចរិយុបព្ហាយា ច. មេវា ទុល្លមេកា វត្តាតំ តណ្យាកិក្ខតត្វា. បមេទត ពតស្ស ក្ខបការស្ស អត្ថុបប្បចត្តិ អត្តតិ ពតំ ក្ខបការំ ក្ខបការមេតា ជាតមេត្តា មេចឌិយមេត្តា ពតព្ហាពតមេចឌី មេសឃ្យុចាបិ យាតាបិតុអាចរិយុបព្ហាមេយស្វុ វយ្យាបជិបមេត្តា. មេវាបិ ទុល្លមេកា វត្តាតំ អចិន្ហាកិក្ខតត្វា. អបិច អការលាចន្ធមេលិ បុព្ហាការី, វការលាចន្ធមេលិ ពតព្ហាពតមេចឌី. 'ពរិស្សុតិ មេយ'តិ ឧចយាឌិការលាតិទមេបក្ខិរិមេយា បុព្ហាការី, 'ពរិស្សុតិ មេយ'តិ ឧចយាឌិការលាវាមេបក្ខិរិមេយា ពតព្ហាពតមេចឌី. តមេយាមេជាតិបរាយមេលា បុព្ហាការី, មេជាតិមេជាតិបរាយមេលា ពតព្ហាពតមេចឌី. មេឌមេវតា បុព្ហាការី, បជិបន្ទិតា ពតព្ហាពតមេចឌី. វមេឌចមេព មេលិមេព អវហំ វយ្យាវម្ហុទ្ធា បុព្ហាការី, អរិយវាចមេកា ពតព្ហាពតមេចឌី"តិ ទុត្តំ.

តត្ត ការមេលាត ចិតា បចត្តហិតចិមេត្វា អការលាចន្ធមេលិ. អតាពតយិប្បមេយាឌតំ អមេបក្ខយាមេតា "ពរិស្សុតិ មេយ"តិអាឌិតា ចិមេត្វត បធមំ ពហិតំ តាឌិវំ ពតំ ក្ខបិដាយ ពតព្ហា ឧច តាយ មេហាតិ, ត បុព្ហាការីតិ អឌិប្បាមេយត "ពរិស្សុតិ មេយតិ ឧចយាឌិការលាវាមេបក្ខិរិមេយា ពតព្ហាពតមេចឌី"តិ ទុត្តំ. តមេយាមេជាតិបរាយមេលា បុព្ហាផលតិ អត្ថបឌីចមេត្តា ឧច បុព្ហាតិ ពមោទាតីតិ "បុព្ហាការី"តិ ទុមេត្វា. បុព្ហាផលំ ក្ខបឌីចមេត្តា ហិ ពតព្ហាបមេក្ខ តិដ្ឋតិ.

១២០ ។ តតិយេ តិត្តោតិ សុហិតោ បរិយោសិតោ និដ្ឋិតកិច្ចតាយ និរុស្សុក្កោ ។ គុណបារិបូរិយា ហិ បរិបុណ្ណោ យាចនេត្វា ឥថ តិត្តោ វុត្តោ ។ តប្បេតាតិ អញ្ញេសម្បិ តិត្តិករោ ។ បច្ចេកពុទ្ធា ច តថាគតសាវកា ច ខីណាសវា តិត្តោតិ វុត្ត បច្ចេកពុទ្ធា នវលោកុត្តរធម្មេហិ សយំ តិត្តោ បរិបុណ្ណោ, អញ្ញេ បន តប្បេតុំ ន សក្កោតិ ។ តស្ស ហិ ធម្មកថាយ អភិសមយោ ន ហោតិ, សាវកានំ បន ធម្មកថាយ អបរិមាណានំ ទេវមនុស្សានំ អភិសមយោ ហោតិ ។ ឯវំ សន្តេបិ យស្មា តេ ធម្មំ កថេន្តា ន អត្តនោ ចិត្តំ កត្វា កថេន្តិ, ពុទ្ធានំ ចិត្តំ កត្វា កថេន្តិ, សោតុំ និសិន្នបរិសាបិ – "អយំ ភិក្ខុ ន អត្តនា បដិវិទ្ធំ ធម្មំ កថេតី"តិ ចិត្តីការំ ករោតិ ។ ឥតិ សោ ចិត្តីការោ ពុទ្ធានំយេវ ហោតិ ។ ឯវំ តត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធោវ តប្បេតា នាម ។ យថា ហិ "អសុកស្ស នាម ឥទញ្ចិទញ្ច ទេថា"តិ រញ្ញា អាណត្តា កិញ្ចាបិ អានេត្វា ទេន្តិ, អថ ខោ រាជាវ តត្ថ ទាយកោ ។ យេហិបិ លទ្ធំ ហោតិ, តេ "រញ្ញា អម្ហាកំ ទាតត្តំ ទិន្នំ, ឥស្សរិយវិសេសេន ទិន្នា"ត្វេវ គណ្ហន្តិ, ន "រាជបុរិសេហី"តិ ឯវំសម្បទមិទំ វេទិតព្វំ ។

១២១ ។ ចតុត្ថេ ទុត្តប្បយាតិ អតប្បយា, ន សក្កា កេនចិ តប្បេតុំ ។ យោ ហិ ឧបដ្ឋាកកុលំ វា ញាតិកុលំ វា និស្សាយ វសមានោ ចីវរេ ជិណ្ណេ តេហិ ទិន្នំ ចីវរំ និក្ខិបតិ, ន បរិភុញ្ជតិ ។ បុនប្បុនំ ទិន្នម្បិ គហេត្វា និក្ខិបតេវ ។ យោ ច តេនេវ នយេន លទ្ធំ លទ្ធំ វិស្សជ្ជេតិ, បរស្ស ទេតិ, បុនប្បុនំ លទ្ធម្បិ តថេវ ករោតិ ។ ឥមេ ទ្វេ បុគ្គលា សកដេហិបិ បច្ចយេ ឧបនេន្តេន តប្បេតុំ ន សក្កាតិ ទុត្តប្បយា ។

១២២ ។ បញ្ចមេ ន វិស្សជ្ជេតីតិ អត្តនោ អកត្វា បរស្ស ន ទេតិ, អតិរេកំ បន សតិ ន និក្ខិបតិ, បរស្ស ទេតិ ។ តេនេវាហ "សព្វំយេវ បរេសំ ន ទេតី"តិអាទិ ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ "យោ ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាកកុលា វា ញាតិកុលា វា ជិណ្ណចីវរោ សាដកំ លភិត្វា ចីវរំ កត្វា បរិភុញ្ជតិ ន និក្ខិបតិ, អគ្គឡំ ទត្វា បិរុបន្តោបិ បុនបិ និយ្យាតេ សហសា តប្បដិគ្គណ្ហាតិ ។ យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ អត្តនា បរិភុញ្ជតិ, បរេសំ ន ទេតិ ។ ឥមេ ទ្វេបិ សុខេន សក្កា តប្បេតុន្តិ សុតប្បយា"តិ ។

១២៣-១២៤ ។ ឆដ្ឋសត្តមាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ ។

អាសាទុប្បជហវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១. អាយាចនវគ្គវណ្ណនា

១៣១. សទ្ធោ ភិក្ខូតិ សទ្ធាយ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ។ យោ ភិក្ខុ សារិបុត្តមោគ្គល្លានេហិ សទិសភាវំ បត្ថេតិ, សោ យេហិ គុណេហិ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា ឯតទគ្គេ ឋបិតា, តេ គុណេ អត្តនោ អភិកង្ខេយ្យាតិ អាហ “យាទិសោ សារិបុត្តត្ថេរោ បញ្ញាយា”តិអាទិ។ ឥតោ ឧត្តរិ បត្ថេន្តោ មិច្ឆា បត្ថេយ្យាតិ សារិបុត្តមោគ្គល្លានានំ យេវ បញ្ញាទយោ គុណា ឧបលព្ភន្តិ, តតោ ឧត្តរិ បត្ថេន្តោ មិច្ឆា បត្ថេយ្យ។ អគ្គសាវកគុណបរមោ ហិ សាវកគុណបរិយាទោ។ តេសំ សាវកគុណានំ យទិទំ អគ្គសាវកគុណា, ន តតោ បរំ សាវកគុណា នាម អត្ថិ។ តេនេវាហ “យំ នត្ថិ, តស្ស បត្ថិតត្តា”តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

១៣៥. បញ្ចមេ យស្ស គុណា ខតា ឧបហតា ច, សោ ខតោ ឧបហតោ នាម ហោតីតិ អាហ “គុណានំ ខតត្តា”តិអាទិ។ ខតត្តាតិ ឆិន្នត្តា។ ឧបហតត្តាតិ នដ្ឋត្តា។ តេនាហ “ឆិន្នគុណំ នដ្ឋគុណន្តិអត្ថោ”តិ។ អបុញ្ញស្ស បសវោ នាម អត្តនោ បដិលាភោតិ អាហ “បសវតីតិ បដិលភតី”តិ, អត្តនោ សន្តានេ ឧប្បាទេតីតិ អត្ថោ។ អននុបវិសិត្វាតិ ញាណេន អនោគាហេត្វា។ សេសមេត្ថ ឆដ្ឋាទីនិ ច សុវិញ្ញេយ្យានេវ។

អាយាចនវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(꩑꩗) ꩗꩝ ꨎꨩꨘꨚꨆꨴꨚꨘꨵꨘꨩ

꩑꩓꩗꩝ ꨓꨓꨪꨢꨧꨳ ꨚꨜꨯꨠ ꨎꨫꨢꨓꨫꨓꨪ ꨎꨩꨘꩌ, ꨯꨆꨢꨳꨇꨢꨭꨯꨧꨳꨓꩌ ꨀꨇꨪꨌꨌꨘꩌ꩝ ꨎꨫꨢꨓꨪ ꨀꨯꨘꨘꨩꨓꨪ ꨌꨩ ꨎꨩꨘꩌ, ꨚꨣꨪꨔꨳꨩꨈꨯꨌꨓꨘꨩꨯꨢꨓꩌ ꨀꨇꨪꨌꨌꨘꩌ꩝ ꨀꨢꩌ ꨆꨴꨚꨪꨯꨇꨩꨚꨪ ꨀꨯꨓꨳꨩ ꨔꨳꨈꨇꨩꨇꨪꨯꨚꨳꨯꨓꨩꨓꨪ ꨀꨩꨨ “ꨎꨪꨢꨳꨘꨆꨌꨯꨧꨘ ꨎꨩꨘꨩꨓꨫ”ꨓꨪꨀꨩꨎꨪ꩝ ꨓꨓꨳ ꨎꨪꨢꨳꨘꨆꨌꨯꨧꨘꨩꨓꨪ ꨎꨩꨓꨔꨳꨌꨯꨧꨘ꩝ ꨀꨢꨓꨚꨓꨳꨪꨚꨎꨪꨚꨆꨓꨳꨪ ꨀꨢꨓꨚꨳꨓꨳꨪꨯꨨꨓꨴꨆꨳꨓꩌ ꨧꨢꨭꨩꨚꨎꨪꨚꨆꩌ꩝

꩑꩓꩗-꩑꩗꩘꩝ ꨆꨴꨓꨪꨢꨩꨎꨫꨘꨪ ꨌ ꨚꨴꨌꨪꨯꨔꨳꨩꨢꨳꨩꨯꨘꨌ꩝

ꨎꨩꨘꨚꨆꨴꨚꨘꨵꨘꨩ ꨘꨪꨔꨳꨪꨓꨩ꩝

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៣) ៣៎ សត្ថាទចក្កចណ្ឌតា

១៥៧៌ ចតុត្ថស្ស បឋមេ អាយិសស្ស ច ឆម្ពស្ស ច អលិកេត អត្តតោ បរស្ស ច អត្តទេ សម្ពុចត្តស្ស លិង្គស្ស ចិចទស្ស តេគស្ស សត្ថទលំ បិឥហតិ សក្កហេត្វា សត្ថាទេរា៎ អយសិក្បាលេលិកសត្ថិចាទេរា អលក្ខយាទេតត អាយិទេសត ឆទេម្ពត ចាតិ ខ្ទិហិ លិទេង្គា៎ តស្ស តំ លិង្គំ យថា ត បញ្ញាយតិ , ៤ចំ បឹធស្ស ចិយ បច្ចត្តទេលាត អាយិទេសត ឆទេម្ពត ច សត្ថទលំ សក្កហេត្វា សត្ថាទេរាតិ ចុច្ចតិ៎ ៤ត្ត ច អាយិទេសត សក្កទេហា អាយិសសត្ថាទេរា តាយ៎ តំ កទេរាទេត្តត យាតាបិតុតំ កិក្កាតិកស្ស ទេចយ្យាចច្ចកទស្ស ទទេញ្ញា ទេចាទាតច្ចា អក្កំ អក្កទេហត្វាបិ តាតុំ ចដ្ឋតិ៎ អាយសិត្វា ជិទេត្តហិ ទាឌាទេតា ច ទេចាទា ច អតត្តយ្បិ កទេទាត្តិ, ឌីចិតក្កយយ្បិ បិទេបត្តិ៎ អតាយសិត្វា ជិទេត្តត អត្តយតា ទេហាត្តិ, ទេចាទតាកចត្តអាឌីតិ ទេចត្ត ចត្តតិ កទេឆតញ្ញាតិ៎ តាតិ សយត្តបិសាឌិកាយ ចិតឃដ្ឋកឆាយំ (បិទា៎ ១ប័ឳ) ចិត្តាទិតាតិ៎ សក្កច្ចំ វ្ទេទ្ធសដាតំ បិញ្ចត្តចណ្ណតា ឆម្ពកឆាកឆតត្តិ ៤ចំ ឆទេម្ពត សក្កទេហា ឆម្ពសត្ថាទេរា តាយ៎

១៥៧-១៤៧៎ ក្ខតិយាឌីតិ វ្ពត្តាតត្តាទេតច៎

សត្ថាទចក្កចណ្ឌតា តិដ្ឋិតា៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪁᪃) ᪃᪨ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪉᪃᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨸᨮᨾᩮ “ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨸᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩉ ᨸᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨶᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᨶᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩩᩈᩃᨲᩣ᪨ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᩩᩈᩃᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᩩᩈᩃᨲᩣ᪨ ᨸᨣᩮᩅ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪁᪉᪄᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩏᨩᩩᨶᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᩴ, ᩋᨩᩥᨾ᩠ᩉᨲᩣ ᩋᨠᩩᨭᩥᩃᨲᩣ ᩋᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᨸᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪁᪃᪃᪉) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᩮᩣ? ᨿᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᨲᩣ ᩋᨩᩥᨾ᩠ᩉᨲᩣ ᩋᨠᩩᨭᩥᩃᨲᩣ ᩋᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᨩ᩠ᨩᩅᨬ᩠ᨧ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨣᩮᩣᨾᩩᨲ᩠ᨲᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ, ᨧᨶ᩠ᨴᩃᩮᨡᩣᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ, ᨶᨦ᩠ᨣᩃᨠᩮᩣᨭᩥᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨶᨩ᩠ᨩᩅᩣ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᨮᨾᩅᨿᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾ-ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᨿᩮ ᨧ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩮᩈᨶᩣᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨧ ᩋᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩈᩩ ᨧᩁᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨣᩮᩣᨾᩩᨲ᩠ᨲᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩣ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᨦ᩠ᨠᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᨸᨮᨾᩅᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᨿᩮ ᨧ ᨧᨲᩩᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᩦᩃᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲᩥ, ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨠᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩅᨿᩮ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩃᩮᨡᩣᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩅᨦ᩠ᨠᨽᩣᩅᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᨸᨮᨾᩅᨿᩮᨸᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩅᨿᩮᨸᩥ ᨧᨲᩩᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᩦᩃᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲᩥ, ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨠᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᨿᩮ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᨠᩮᩣᨭᩥᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ ᨶᩣᨾ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩅᨦ᩠ᨠᨽᩣᩅᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᨲᩴ ᩅᨦ᩠ᨠᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᨿᩮᩈᩩ ᨸᩮᩈᩃᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨠᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩔ ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩏᨩᩩᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩍᨴᩴ ᩋᨩ᩠ᨩᩅᩴ ᨶᩣᨾ, ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨩᩩᨽᩣᩅᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨾᨴ᩠ᨴᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᩃᨩ᩠ᨩᩅ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ – “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩅᩮᩣ? ᨿᩮᩣ ᩉᩥᩁᩦᨿᨲᩥ ᩉᩥᩁᩦᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩉᩥᩁᩦᨿᨲᩥ ᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩦᨠᩣᩁᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩅᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨴᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨧᨶᩴ – ᩃᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩮᩣ, ᩉᩥᩁᩥᨿᩣ, ᨲᩔ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩅᩴ, ᩉᩥᩁᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᨩ᩠ᨩᩣ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨿᨳᩣ “ᨾᩣᩃᩦ ᨾᩣᨿᩦ”ᨲᩥ, ᨲᩔ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩦᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᩃᨩ᩠ᨩᩮᩣ᪨

᪁᪉᪅᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨡᨾᨶᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᨴᩩᩁᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨠᩁᨱᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᩈᨶᨲᩮᩣ “ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨧᩥᩈᩦᩃᨲᩣ ᩈᩮᩣᩁᨧ᩠ᨧᩴ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨽᨶᨠᨾ᩠ᨾᩁᨲᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩅᩣ ᨸᩣᨸᨲᩮᩣ ᩒᩁᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩥᩁᨲᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩩᩁᨲᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᨸᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪁᪃᪃᪄) –

“ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩮᩣᩁᨧ᩠ᨧᩴ? ᨿᩮᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩮᩣᩁᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨸᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩈᩮᩣᩁᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

᪁᪉᪆᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨡᩥᩃᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᨱ᩠ᩉᩅᩣᨧᩮᩣ, ᨲᩔ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᩣᨡᩃ᩠ᨿᩴ, ᩈᨱ᩠ᩉᩅᩣᨧᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨱ᩠ᩉᩅᩣᨧᩣᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨾᩣᨶᨠᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

សណ្ឋានាធានរេនត ហិ សរេខ្ចាឌយាតស្ស បុក្កលស្ស ភារេចា តាយ សណ្ឋានតា៍ រេតរេតច អភិឆរេខ្ចុ (ឆ៍ ស៍ ១៦៧០) –

“តត្ថ កតមំ សាលេយ្យំ? ឃា សា ចាចា អណ្ឌកា កក្កសា បរកដុកា បរាភិសជ្ជនី រកាធសាមន្តា អសមាធិសំចត្តនិកា, តធារូបិ ចាចំ បហាយ ឃា សា ចាចា រតលា កណ្ណសុខា រេបមនីឃា ហឌយង្គមា រេបារី ពហុជតកន្តា ពហុជតមតាបា, តធារូបិ ចាចំ ភាសិតា រេហាតិ, ឃា តត្ថ សណ្ឋានតា សតិលចាឌតា អផរុសចាឌតា, ឥធំ ចុច្ចតិ សាលេយ្យ”ន្តិ ចុត្តំ៍

តត្ថ អណ្ឌកាតិ សទោរេស សចរេលា រុរក្ខ តិឃ្យាសបិរេណ្ឌា, អហិច្ឆត្តានីតិ ចា វ្ឌិតាតិ អណ្ឌកានីតិ ចគន្តិ, រេឋក្រុក្ខស្ស បត កុធិតស្ស អណ្ឌានិ ចិឃ វ្ឌិតា នុណ្ណបិណ្ឌិរេឃា ចា កណ្ឌិរេឃា ចា អណ្ឌកា៍ ឡាឆ បត ឭាបជ្ជតកក្កសាឌិសភាចរេតា កណាកប្បដិភារេកត ចាចា អណ្ឌកាតិ ចុត្តា៍ បដុមតាឭអំ ចិឃ រេសាតំ ឈំសឃមាតា បចិសន្តិ កក្កសា ឌដ្ឋា៍ រេកាធេត និព្ពត្តា តស្ស បរិចារក្ខា រេកាធសាមន្តា៍ បុនេ សំចណ្ឌនាទិ រេបារិ៍ សា ចិឃ សុកុមារា មុដុកា ចាចា រេបារី ចិឃាតិ រេបារិ៍ សណ្ឋានតាតិអាទិគា ចំ ចាចំ បចត្តយាតំ ឌរេស្សតិ៍

១៩៥៍ បញ្ចរេម “អចិហិំសាតិ ករុណាបុព្ពភារេកា”តិ ឧត្តករេមច ឡាឆ ចុត្តំ, ឌីឈតិកាឃដ្ឋកធាឃ សជ្ជិតិសុត្តចណ្ណតាយំ (ឌី៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍ ១០៣) បត “អចិហិំសាតិ ករុណាបិ ករុណាបុព្ពភារេកាបិ”តិ ចុត្តា៍ អភិធរេខ្ចបិ (ចិភ៍ ១៥៤) “តត្ថ កតមា អចិហិំសា? ឃា សរេត្តសុ ករុណា ករុណាឃតា ករុណាឃិតត្តំ ករុណារេចរេតាចិមុត្តិ, អយំ ចុច្ចតិ អចិហិំសា”តិ អាកតំ៍ ឧត្តាបិ ហិ ឃា កាចិ ករុណា “ករុណា”តិ ចុត្តា, ករុណារេចរេតាចិមុត្តិ បត អប្បតាប្បត្តាច៍

សុចិសន្ទេតា ភារេច ឃកាទិ ឡាកាទស្ស ច វ្កាទារេឌសំ កត្វា អយំ តិទ្ទេសោតិ អាហ “រេសាចេញ្ញំ សុចិភារេចា”តិ៍ ឧត្ត ច រេសាចេញ្ញន្តិ សីលចរេសត សុចិភារេចាតិ ចុត្តា៍ ឌីឈតិកាឃដ្ឋកធាឃ សជ្ជិតិសុត្តចណ្ណតាយំ (ឌី៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១០៣) បត “រេសាចេយ្យន្តិ រេមត្តាយ ច រេមត្តាបុព្ពភាកស្ស ច ចរេសត សុចិភារេចា”តិ ចុត្តា៍ រេតរេតច អភិធរេខ្ចបិ “តត្ថ កតមំ រេសាចេញ្ញំ? ឃា សរេត្តសុ រេមត្តិ រេមត្តាឃតា រេមត្តាឃិតត្តំ រេមត្តារេចរេតាចិមុត្តិ, ឥធំ ចុច្ចតិ រេសាចេញ្ញ”ន្តិ តិទ្ទេសោ កតោ៍ ឧត្តាបិ ហិ “រេមត្តី”តិអាទិគា ឃា កាចិ រេមត្តា ចុត្តា, រេមត្តារេចរេតាចិមុត្តិ បត អប្បតាប្បត្តាច៍

១៩៨-១៩៩៍ ឈដ្ឋ សត្តមអដ្ឋមានិ រេហដ្ឋា ចុត្តតយារេតច៍

១៩៩៍ តចរេម កាមំ សមុឃុត្តធរេខ្ចសុ ធីរភារេចាបិ ពលរេដ្ឋា ឧច, បដិបរេក្ខហិ បត អកម្បនីយតំ សាតិសយំ ពលរេដ្ឋាតិ ចុត្តំ “មដ្ឋស្សរេច្ច អកម្បរេតតា”តិអាទិ៍

១៩៩៍ ឌសរេម បច្ចនីកធរេខ្ចសមតរេតា សមរេថា, សមានីតិ អាហ “សមរេថាតិ ចិរេត្តកក្គតា”តិ៍ អតិច្ចាទិគា ចិចិរេធតាការេទត ឌស្សតរេតា បស្សតរេតា ចិបស្សតា, បញ្ញាតិ អាហ “សង្ខារបរិក្កាហកញាណ”ន្តិ៍

᪁᪄᪁᪨ ᩑᨠᩣᨴᩈᨷᨴᩮ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩦᩃᩔ ᨽᩮᨴᨠᩁᩮᩣ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩪᩈᩥᨠᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦ”ᨲᩥ᪨

᪁᪄᪂᪨ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈᨷᨴᩮ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ᪨ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩃᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨠᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩣᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨬᩣᨱ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣ”ᨲᩥ᪨

᪁᪄᪃᪨ ᨲᩮᩁᩈᨷᨴᩮ ᩈᩦᩃᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᩣᨷᩥᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩦᩃᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᨷᩁᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨽᩅᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨾᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩴ ᨲᩔᩣ ᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᩦᩃᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨠᩴ ᩈᩦᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᨷᩁᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪁᪃᪄᪃) ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣ ᩈᩦᩃᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ? ᨠᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩦᩃᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ”ᨲᩥ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᩣᨷᩥᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ, ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᩥᨲᩴ ᩏᨷᨣᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᩣᨴᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᩥᨠᩣ…ᨷᩮ… ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩈᩣᨷᩥ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᩥᨠᩣᨲᩥ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨴᩔᨶᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪁᪃᪄᪃) ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ? ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩥᨠᩴ ᨬᩣᨱᩴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩔ ᨬᩣᨱᩴ, ᨹᩃᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩔ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩮᩣ ᩈᨠᩴ, ᨬᩣᨱᩴ ᨷᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨻ᩠ᨿᨲᩥᩁᩮᨠᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᨩᩣᨶᨶᨬᩣᨱᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨲᩥᩅᩥᨵᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲᩴ ᩅᩤ ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨷᩁᩮᨶ ᨠᨲᩴ ᩅᩤ, ᩈᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨽᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ, ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᩈᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨩᨶᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨬᩣᨱᩴ ᨷᨶ ᩅᨧᩦᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩥᨠᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨬᩣᨱᨬ᩠ᩉᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩈᩮᨶ “ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨲᨳᩮᩅ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᨲᩮᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨲᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨶᨲᩮᩣ᪨

᪁᪄᪄᪨ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨷᨴᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᨷᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᨧ ᨷᨵᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪃᪨᪃᪀᪁) “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᨧ ᨷᨵᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨱᨽᩪᨲᩴ ᨴᩔᨶᩴ᪨ ᨴᩔᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩅᩦᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᩦᩁᩥᨿᨾᩣᩉ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᨿᨳᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᨧ ᨷᨵᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ “ᩋᨷᩥᨧ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨴᩮᨶ ᨧᨲᩩᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩴ, ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨷᨴᩮᨶ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

អថ វា ទិដ្ឋិវិសុទ្ធីតិ កម្មស្សកតញាណាទិសង្ខាតា សព្វាបិ សម្មាទិដ្ឋិ វុត្តា· យថាទិដ្ឋិស្ស ច បធានន្តិ យោ ចេតសិកោ វីរិយារម្ភោ...ពេ... សម្មាវាយាមោតិ· អយមេវ បាឡិយា សមេតិ· អភិធម្មេ ហិ "ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ខោ បនាតិ យា បញ្ញា បជានតា...ពេ... អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ· យថាទិដ្ឋិស្ស ច បធានន្តិ យោ ចេតសិកោ វីរិយារម្ភោ...ពេ... សម្មាវាយាមោ"តិ ឯវមេវំ ទុកោ វិភត្តោ· តេនេវ អភិធម្មដ្ឋកថាយំ (ធ· ស· អដ្ឋ· ១៦៣) "យា បញ្ញា បជានតាតិអាទីហិ ហេដ្ឋា វុត្តានិ កម្មស្សកតញាណាទីនេវ ចត្តារិ ញាណានិ វិភត្តានិ· 'យោ ចេតសិកោ វីរិយារម្ភោ'តិអាទីហិ បទេហិ និទ្ទិដ្ឋំ វីរិយំ កថិតំ បញ្ញាយ លោកិយដ្ឋានេ លោកិយំ, លោកុត្តរដ្ឋានេ លោកុត្តរ"ន្តិ វុត្តំ·

ឥធាបិ វិសុទ្ធិសម្បាបិកា ចតុមគ្គសម្មាទិដ្ឋិ, បញ្ចវិធាបិ វា សម្មាទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធីតិ អធិប្បាយេន "ទិដ្ឋិវិសុទ្ធីតិ វិសុទ្ធិសម្បាបិកា សម្មាទិដ្ឋិយេវា"តិ វុត្តំ· ហេដ្ឋិមមគ្គសម្បយុត្តំ វីរិយន្តិ ឥទំ បន "យថាទិដ្ឋិស្ស ច បធានន្តិ បឋមមគ្គសម្បយុត្តំ វីរិយន្តិ វុត្ត"ន្តិ អធិប្បាយេន វទតិ· ឯត្ថ ច តំតំភាណកានំ មតភេទេនាយំ វណ្ណនាភេទោតិ ន អដ្ឋកថាវចនានំ អញ្ញមញ្ញវិរោធោ សង្កិតព្វោ· អថ យថាទិដ្ឋិស្ស ច បធានន្តិ ហេដ្ឋិមមគ្គសម្បយុត្តមេវ វីរិយំ កស្មា វុត្តន្តិ អាហ "តជ្ជាតស្សា ទិដ្ឋិយា អនុរូបត្តា"តិអាទិ· តត្ថ តស្សា ទិដ្ឋិយាតិ ហេដ្ឋិមមគ្គសម្បយុត្តាយ ទិដ្ឋិយា· យថាទិដ្ឋិស្សាតិ អនុរូបទិដ្ឋិស្ស កល្យាណទិដ្ឋិស្ស និដ្ឋិតត្តិតប្បការទិដ្ឋិស្ស វា និដ្ឋាបេតព្វបធានានុរូបទិដ្ឋិស្ស យថាទិដ្ឋិប្បវត្តកិរិយស្ស វាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថំ វណ្ណយន្តិ·

១៤៥· បន្នរសមេ សមត្តំ តុស្សនំ តិត្តិ សន្តុដ្ឋិ, នត្ថិ ឯតស្ស សន្តុដ្ឋីតិ អសន្តុដ្ឋិ, អសន្តុដ្ឋិស្ស ភាវោ អសន្តុដ្ឋិតា· យា កុសលានំ ធម្មានំ ភាវនាយ អសន្តុដ្ឋស្ស ភិយ្យោកម្យតា, តស្សា ឯតំ អធិវចនំ· តាយ ហិ សមង្គីភូតោ បុគ្គលោ សីលំ បូរេត្វា ឈានំ ឧប្បាទេតិ, ឈានំ លភិត្វា វិបស្សនំ អារភតិ, អារទ្ធវិបស្សកោ អរហត្តំ អគ្គហេត្វា អន្តរា វោសានំ នាបជ្ជតិ, "អលមេត្តាវតា កតមេត្តាវតា"តិ សង្កោចំ ន បាបុណាតិ· តេនាហ "អញ្ញត្រ អរហត្តមគ្គា កុសលេសុ ធម្មេសុ អសន្តុដ្ឋិភាវោ"តិ· តត្ថ អញ្ញត្រ អរហត្តមគ្គាតិ អរហត្តមគ្គមត្តំ វិនាតិ អត្ថោ· "អប្បដិវានិតា ច បធានស្មិ"ន្តិ ឯត្ថ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ញាតព្វមេវាតិ ន វិភត្តំ·

១៤៦· សោឡសមេ មុដ្ឋា នដ្ឋា សតិ ឯតស្សាតិ មុដ្ឋស្សតិ, តស្ស ភាវោ មុដ្ឋស្សច្ចន្តិ អាហ "មុដ្ឋស្សច្ចន្តិ មុដ្ឋស្សតិភាវោ"តិ· មុដ្ឋស្សតិភាវោតិ ច សតិបដិបក្ខោ ធម្មោ, ន សតិយា អភាវមត្តំ· អសម្បជញ្ញន្តិ "តត្ថ កតមំ អសម្បជញ្ញំ? យំ អញ្ញាណំ អទស្សនំ...ពេ... អវិជ្ជាលង្គី មោហោ អកុសលមូល"ន្តិ (ធ· ស· ១៦៤) ឯវំ វុត្តា អវិជ្ជាយេវ· តថា ហិ វិជ្ជាបដិបក្ខា អវិជ្ជា វិជ្ជាយ បហាតព្វតោ, ឯវំ សម្បជញ្ញបដិបក្ខា អសម្បជញ្ញំ· យស្មា បន សម្បជញ្ញបដិបក្ខោ សតិ តស្ស វសេន ញាណស្ស អភាវោ ហោតិ, តស្មា វុត្តំ "អញ្ញាណភាវោ"តិ·

១៥០· សត្តរសមេ អបិលាបនលក្ខណា សតីតិ ឧទកេ លាពុ វិយ យេន ចិត្តំ អារម្មណេ បិលវិត្វា វិយ តិដ្ឋតិ, ន ឱគាហតិ, តំ បិលាបនំ· ន បិលាបនំ អបិលាបនំ, តំ លក្ខណំ សភាវោ ឯតិស្សាតិ អបិលាបនលក្ខណា·

សយាបត្តិចក្កចណ្ណភា និដ្ឋិតា

តតិយបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. កោធបេយ្យាលំ

១៥១. ឥតោ បរេសុ កោធវគ្គាទីសុ ឧបនន្ធនលក្ខណោតិ ពន្ធនវសេន “អក្កោច្ឆិ មំ អវធិ មំ”ត្តិអាទិនា (ធ. ប. ៣, ៤) ចិត្តបរិយោនន្ធនលក្ខណោ. បុព្វកាលិកំ កោធំ ឧបនយ្ហតិ ពន្ធតិ, ពន្ធាការំ បពន្ធតិ ឃដេតិ. អាឃាតវត្ថុនា ចិត្តំ ពន្ធន្តី វិយ ហោតីតិ អបរកាលេ កោធោ ឧបនាហោ. សុដ្ឋុ កតំ ការណំ ឧបការោ សុកតការណំ, តស្ស បុព្វការិតាលក្ខណស្ស គុណស្ស មក្ខនំ ឧទកបុញ្ឆនិយា វិយ សរីរាគតស្ស ឧទកស្ស បុញ្ឆនំ វិនាសនំ លក្ខណមេតស្សាតិ សុកតករណមក្ខនលក្ខណោ. តថា ហិ សោ បរេសំ គុណានំ មក្ខនវសេន មក្ខេតិ បុញ្ឆតិ. ពាហុស្សុតេបិ បុគ្គលេ អជ្ឈោត្ថរិសុ, “ឦទិសស្ស ច ពាហុស្សុតស្ស អនិយតា គហិតា, តវ ច មម ច កោ វិសេសោ”តិអាទិនា នយេន ឧប្បជ្ជមានោ យុគគ្គាហី បឡាសោតិ អាហ “យុគគ្គាហលក្ខណោ បឡាសោ”តិ. តត្ថ យុគគ្គាហោ នាម សមធុរគ្គាហោ, អសមម្បិ អត្តានំ សមំ កត្វា គណ្ហាតិ. បឡាសតីតិ បឡាសោ, បរេសំ គុណេ ដំសិត្វា ឆេត្តហិ វិយ លិខិត្វា អត្តនោ គុណេហិ សមេ ករោតីតិ អត្ថោ.

ឧស្សូយនលក្ខណាតិ បរេសំ សក្ការាទីសុ ខិយ្យនលក្ខណា. មច្ឆរស្ស ភាវោ មច្ឆរិយំ. តញ្ច អាវាសមច្ឆរិយាទិវសេន បញ្ចវិធន្តិ អាហ “បញ្ចមច្ឆេរភាវោ មច្ឆរិយ”ន្តិ. មច្ឆរាយនលក្ខណន្តិ អត្តនោ សម្បត្តិយា បរេហិ សាធារណភាវេ អសហនលក្ខណំ. កតប្បដិច្ឆាទនលក្ខណាតិ កតបាបប្បដិច្ឆាទនលក្ខណា. កេរាដិកភាវេន ឧប្បជ្ជមានំ សាឋេយ្យន្តិ អាហ “កេរាដិកលក្ខណំ សាឋេយ្យ”ន្តិ. អញ្ញថា អត្តនោ បវេទនបុគ្គលោ កេរាដិកោ នេកតិកវាណិជោតិ វទន្តិ. កេរាដិកោ ហិ បុគ្គលោ អានន្ទមច្ឆោ វិយ ហោតិ.

១៥២. យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេតិ យថា អាភតំ កញ្ចិ អាហរិត្វា ឋបិតោ, ឯវំ អត្តនោ កម្មុនា និក្ខិត្តោ និរយេ ឋបិតោយេវាតិ អត្ថោ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪂᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᩃᩴ

᪁᪈᪁-᪂᪀᪀᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧᨶ᩠ᨴᩥ ᩅᩮᨲᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨧᨶ᩠ᨴᩥᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ ᨧᩮᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᩩᨽᨷ᩠ᨿᩩᨲᩢ ᨬᨷ᩠ᨿᩣᩮᨴᨲ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧᨶ᩠ᨴᩥ ᩮᨲᩈᩢ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᨧᩢ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨽᨧᨶ᩠ᨴᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᩅᩮᩈᨧ ᨽᩮᨿᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. វិនយបេយ្យាលំ

១០១. អត្ថវសេតិ វុឌ្ឍិវិសេសេ អានិសំសវិសេសេ។ តេន បន សិក្ខាបទបញ្ញត្តិការណត្តា អាហ “ទ្វេ ការណានិ សន្ធាយា”តិ។ អត្ថាយេវ វា អត្ថវសា, ទ្វេ អត្ថេ ទ្វេ ការណានីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អថ វា អត្ថោ ផលំ តទធីនវុត្តិតាយ វសោ ឯតស្សាតិ អត្ថវសោ, ការណំ។ ឯវម្បេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ យថា “អនភិជ្ឈា ធម្មបទ”ន្តិ វុត្តេ អនភិជ្ឈា ឯកោ ធម្មកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ ហោតិ។ ឯវមិធាបិ សិក្ខាបទន្តិ សិក្ខាកោដ្ឋាសោ សិក្ខាយ ឯកោ បទេសោតិ អយមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោតិ អាហ “សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តន្តិ សិក្ខាកោដ្ឋាសោ ឋបិតោ”តិ។

សង្ឃសុដ្ឋុ នាម សង្ឃស្ស សុដ្ឋុភាវោ “សុដ្ឋុ ទេវា”តិ (បារា. អដ្ឋ. ១៥) អាគតដ្ឋានេ វិយ “សុដ្ឋុ, ភន្តេ”តិ វចនសម្បដិច្ឆនភាវោ។ តេនាហ “សង្ឃសុដ្ឋុតាយាតិ សង្ឃស្ស សុដ្ឋុភាវាយា”តិអាទិ។ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយាតិ ទុម្មង្កូ នាម ទុស្សីលបុគ្គលា។ យេ មង្កុតំ អាបាទិយមានាបិ ទុក្ខេន អាបជ្ជន្តិ, វីតិក្កមំ ករោន្តា វា កត្វា វា ន លជ្ជន្តិ, តេសំ និគ្គហត្ថាយ។ តេ ហិ សិក្ខាបទេ អសតិ “កិំ តុម្ហេហិ ទិដ្ឋំ, កិំ សុតំ, កិំ អម្ហេហិ កតំ, កតមស្មិំ វត្ថុស្មិំ កតមំ អាបត្តឹ រោបេត្វា អម្ហេ និគ្គណ្ហថា”តិ សង្ឃំ វិហេឋេស្សន្តិ, សិក្ខាបទេ បន សតិ តេសំ សង្ឃោ សិក្ខាបទំ ទស្សេត្វា ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន និគ្គហេស្សតិ។ តេន វុត្តំ “ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយា”តិ។

បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយាតិ បេសលានំ បិយសីលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារត្ថាយ។ បិយសីលា ហិ ភិក្ខូ កត្តព្វាកត្តព្វំ សាវជ្ជានវជ្ជំ វេលំ មរិយាទំ អជានន្តា សិក្ខត្តយបារិបូរិយា ឃដមានា កិលមន្តិ, ឧព្ពាឡ្ហា ហោន្តិ, កត្តព្វាកត្តព្វំ បន សាវជ្ជានវជ្ជំ វេលំ មរិយាទញ្ច ញត្វា សិក្ខត្តយបារិបូរិយា ឃដេន្តា ន កិលមន្តិ, ន ឧព្ពាឡ្ហា ហោន្តិ។ តេន តេសំ សិក្ខាបទបញ្ញាបនា ផាសុវិហារាយ សំវត្តតិ។ យោ វា ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហោ, ស្វេវ ឯតេសំ ផាសុវិហារោ។ ទុស្សីលបុគ្គលេ និស្សាយ ហិ ឧបោសថោ ន តិដ្ឋតិ, បវារណា ន តិដ្ឋតិ, សង្ឃកម្មានិ នប្បវត្តន្តិ, សាមគ្គី ន ហោតិ, ភិក្ខូ អនេកគ្គា ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាកម្មដ្ឋានាទីនិ អនុយុញ្ជិតុំ ន សក្កោន្តិ។ ទុស្សីលេសុ បន និគ្គហិតេសុ សព្ពោបិ អយំ ឧបទ្ទវោ ន ហោតិ, តតោ បេសលា ភិក្ខូ ផាសុ វិហរន្តិ។ ឯវំ “បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយា”តិ ឯត្ថ ទ្វិធា អត្ថោ វេទិតព្វោ។

“ន វោ អហំ, ចុន្ទ, ទិដ្ឋធម្មិកានំយេវ អាសវានំ សំវរាយ ធម្មំ ទេសេមី”តិ (ទី. និ. ៣.១៨២) ឯត្ថ វិវាទមូលភូតា កិលេសា អាសវាតិ អាគតា។

“យេន ទេវូបបត្យស្ស, គន្ធព្វោ វា វិហង្គមោ;

យក្ខត្តំ យេន គច្ឆេយ្យំ, មនុស្សត្តញ្ច អព្ពជេ;

តេ យស្មាអាសវា ខីណា, វិទ្ធា វិតញ្ញព្រាហ្មណា”តិ (អ॰ និ॰ ៣.១៩) –

ឯត្ថ តេភ្ជុយកំ ភយំ អវេរេយវា ច អកុសលំ ឆយ្ហុ ញាណ បន បទ្ទបវាគវិប្បដិសារវឆពត្ថតាគយោ វេច អបិយហ្វក្ខុក្ខតា ច តាតប្បការា ទុក្ខា អាសវាតិ អាហ – “ទិដ្ឋធម្មេ ញាយម្ហិ ចេយ អត្តការេន ជីវិតក្ខយបច្ចយា បដិលទ្ធញ្ញាត”ន្តិអាទិ៎ យទិ ហិ កាវា សិក្ខាបទំ ន បញ្ញាបេយ្យ, តតោ អសទ្ធម្មប្បដិសេវនអទិន្នាទានបាណាតិបាតាទិហេតុ យេ ទិដ្ឋធម្មិកា បទ្ទបវាទាគយោ ទិដ្ឋធម្មិកា តាតប្បការា អនត្ថា, យេ ច តត្ថិមិត្តុយេច តិរេយាទិសុ តិព្វាតុស្ស បញ្ញាវិឆពត្ថតកម្មការណាទិវសេន មហាទុក្ខានុភវនប្បការា អនត្ថា, តេ សន្ធាយ ញាណំ វុត្តំ “ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយា”តិ៎ ទិដ្ឋធម្មា វុច្ចតិ បច្ចក្ខោ អត្តភាវោ, តត្ថ ភវា ទិដ្ឋធម្មិកា៎ សម្បរេតព្វតោ វេបច្ច គន្តព្វតោ សម្បរាយោ, បរលោកោ, តត្ថ ភវា សម្បរាយិកា៎

អកុសលវេរានត្តិ បាណាតិបាតាទិបញ្ចទុច្ចរិតានិ៎ តានិ វេរការណត្តា “វេរានី”តិ វុច្ចន្តិ, បុគ្គលស្ស បន ទិដ្ឋធម្មិកានិ វេរានិ៎ តេ ឧច វា ទុក្ខធម្មាតិ ហេដ្ឋា វុត្តា វធពន្ធនាទយោ៎ តេសំ បក្ខុបច្ឆេទនត្ថាយាតិ តេសំ បិបិច្ឆានំ បក្ខុបច្ឆេទាយ ករណោកាសនិសេធំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ៎ បណ្ឌិតមនុស្សានន្តិ លោកិយបរិក្ខកជនានំ៎ តេ ហិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា សតិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិំ ញត្វា វា យថាបញ្ញត្តំ បដិបជ្ជមានេ ភិក្ខូ ទិស្វា វា – “យានិ វត លោកេ មហាជនស្ស រជ្ជនទុស្សនមុយ្ហនដ្ឋានានិ, តេហិ ញាណេ សមណា សក្យបុត្តិយា អារកា វិហរន្តិ, ទុក្ករំ វត ករោន្តិ, ភារិយំ វត ករោន្តី”តិ បសាទំ អាបជ្ជន្តិ វិនយបិដកេ បោត្ថកំ ទិស្វា មិច្ឆាទិដ្ឋិកតវេទិព្រាហ្មណោ វិយ៎ ទិដ្ឋបទ្ទបរិបសាទកាចាយាតិ ភិយ្យោ ភិយ្យោ បសាទុប្បាទនត្ថំ៎ យេបិ ហិ សាសនេ បសន្នា កុលបុត្តា, តេបិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិំ វា ញត្វា យថាបញ្ញត្តំ បដិបជ្ជមានេ ភិក្ខូ វា ទិស្វា “អហោ, អយ្យា, ទុក្ករការិនោ, យេ យាវជីវំ ឯកភត្តំ ព្រហ្មចរិយំ វិនយសំវរំ អនុបាលេន្តី”តិ ភិយ្យោ ភិយ្យោ បសីទន្តិ៎

សទ្ធម្មស្សចិរដ្ឋិតត្ថន្តិ បរិយត្តិសទ្ធម្មោ, បដិបត្តិសទ្ធម្មោ, អធិគមសទ្ធម្មោតិ តិវិធស្សបិ សទ្ធម្មស្ស ចិរដ្ឋិតត្ថំ៎ តត្ថ បិដកត្តយសង្គហិតំ សព្ពម្បិ ពុទ្ធវចនំ បរិយត្តិសទ្ធម្មោ នាម៎ តេរស ធុតគុណា, ចុទ្ទស ខន្ធកវត្តានិ, ទ្វេអសីតិ មហាវត្តានិ, សីលសមាធិវិបស្សនាតិ អយំ បដិបត្តិសទ្ធម្មោ នាម៎ ចត្តារោ អរិយមគ្គា ចត្តារិ ច សាមញ្ញផលានិ និព្ពានញ្ចាតិ អយំ អធិគមសទ្ធម្មោ នាម៎ សោ សព្ពោ យស្មា សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា សតិ ភិក្ខូ សិក្ខាបទេ សន្ទិស្សមានេ តទនុរូបំ បដិបត្តិំ បូរេត្វា បដិបត្តិយា អធិគន្តព្ពំ លោកុត្តរធម្មំ អធិគច្ឆន្តិ, តស្មា សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា ចិរដ្ឋិតិកោ ហោតិ៎

បញ្ចវិធស្សបិវិនយស្សាតិ តទង្គវិនយាទិវសេន បញ្ចប្បការស្ស វិនយស្ស៎ វិនយដ្ឋកថាយំ (បារា៎ អដ្ឋ៎ ១៥) បន សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា សតិ សំវរវិនយោ ច បហានវិនយោ ច សមថវិនយោ ច បញ្ញត្តិវិនយោ ចាតិ ចតុព្ពិធោបិ វិនយោ អនុគ្គហិតោ ហោតិ ឧបត្ថម្ភិតោ សុបត្ថម្ភិតោ៎ តេន វុត្តំ “វិនយានុគ្គហាយា”តិ៎ តត្ថ សំវរវិនយោតិ សីលសំវរោ, សតិសំវរោ, ញាណសំវរោ, ខន្តិសំវរោ, វីរិយសំវរោតិ បញ្ចវិធោបិ សំវរោ យថាសកំ សំវរិតព្ពានំ វិនេតព្ពានញ្ច កាយទុច្ចរិតាទីនំ សំវរណតោ សំវរោ, វិនយនតោ វិនយោតិ វុច្ចតិ៎ បហានវិនយោតិ តទង្គប្បហានំ, វិក្ខម្ភនប្បហានំ, សមុច្ឆេទប្បហានំ, បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានំ,

និស្សរណប្បហានន្តិ បញ្ចវិធម្បិ បហានំ យស្មា ចាគដ្ឋេន បហានំ, វិនយដ្ឋេន វិនយោ, តស្មា បហានវិនយោតិ វុច្ចតិ. សមថវិនយោតិ សត្ត អធិករណសមថា. បញ្ញត្តិវិនយោតិ សិក្ខាបទមេវ. សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា ហិ វិជ្ជមានាយ ឯវ សិក្ខាបទសម្ភវតោ សិក្ខាបទសង្ខាតោ បញ្ញត្តិវិនយោតិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា អធិប្បេតោ ហោតិ.

២០២-២១០. កិច្ចំ បច្ចាតិ និទានបរិវារាទិកស្សបាទិសេសានិយតចិត្តានុរូបេនសេន បច្ចោ កិច្ចំ ឋបេត្វា. កិច្ចានិ ចត្តារោតិ កិច្ចំ ចុទ្ទសសុ អនិយតុទ្ទេសំ ឋបេត្វា អវសេសា ចត្តារោ.

ឯហិភិក្ខូបសម្បទាតិ “ឯហិ ភិក្ខូ”តិ វចនមត្តេន អនុញ្ញាតឧបសម្បទា. ភគវា ហិ ឯហិភិក្ខុភាវាយ ឧបនិស្សយសម្បន្នំ បុគ្គលំ ទិស្វា រត្តបំសុកូលន្តរតោ សុវណ្ណវណ្ណំ ទក្ខិណហត្ថំ នីហរិត្វា ព្រហ្មឃោសំ និច្ឆារេន្តោ “ឯហិ ភិក្ខុ, ចរ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយា”តិ វទតិ. តស្ស សហេវ ភគវតោ វចនេន គិហិលិង្គំ អន្តរធាយតិ, បព្ពជ្ជា ច ឧបសម្បទា ច រុហតិ, ភណ្ឌុកាសាវវសនោ ហោតិ – ឯកំ និវាសេត្វា ឯកំ បារុបិត្វា ឯកំ អំសេ ឋបេត្វា វាមអំសកូដេ អាសត្តនីលុប្បលវណ្ណមត្តិកាបត្តោ.

“តិចីវរញ្ច បត្តោ ច, វាសិ សូចិ ច ពន្ធនំ;

បរិស្សាវនេន អដ្ឋេតេ, យុត្តយោគស្ស ភិក្ខុនោ”តិ. (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.២១៥; ម. និ. អដ្ឋ. ១.២៩៤; ២.២៤៩; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.១៩៨; បារា. អដ្ឋ. ៤៥ បឋមកាណ្ឌវណ្ណនា; អប. អដ្ឋ. ១.អវិទូរេនិទានកថា; ពុ. វំ. អដ្ឋ. ២៧ អវិទូរេនិទានកថា; ជា. អដ្ឋ. ១.អវិទូរេនិទានកថា; មហានិ. អដ្ឋ. ២០៦) –

ឯវំ វុត្តេហិ អដ្ឋហិ បរិក្ខារេហិ សរីរេ បដិមុក្កេហេវ វស្សសដ្ឋិកត្ថេរោ វិយ ឥរិយាបថសម្បន្នោ ពុទ្ធាចរិយកោ ពុទ្ធុបជ្ឈាយកោ សម្មាសម្ពុទ្ធំ វន្ទមានោយេវ តិដ្ឋតិ.

សរណគមនូបសម្បទាតិ “ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមី”តិអាទិនា នយេន តិក្ខត្តុំ វាចំ ភិន្ទិត្វា វុត្តេហិ តីហិ សរណគមនេហិ អនុញ្ញាតឧបសម្បទា. ឱវាទូបសម្បទាតិ ឱវាទប្បដិគ្គហណូបសម្បទា. សា ច “តស្មាតិហ តេ, កស្សប, ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ‘តិព្វំ មេ ហិរោត្តប្បំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ភវិស្សតិ ថេរេសុ នវេសុ មជ្ឈិមេសូ’តិ. ឯវញ្ហិ តេ, កស្សប, សិក្ខិតព្វំ. តស្មាតិហ តេ, កស្សប, ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ‘យំ កិញ្ចិ ធម្មំ សុណិស្សាមិ កុសលូបសំហិតំ, សព្វំ តំ អដ្ឋិំ កត្វា មនសិ ករិត្វា សព្វចេតសា សមន្នាហរិត្វា ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណិស្សាមី’តិ, ឯវញ្ហិ តេ, កស្សប, សិក្ខិតព្វំ. តស្មាតិហ តេ, កស្សប, ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ‘សាតសហគតា ច មេ កាយគតាសតិ ន វិជហិស្សតី’តិ, ឯវញ្ហិ តេ, កស្សប, សិក្ខិតព្វ”ន្តិ (សំ. និ. ២.១៥៤) ឥមិនា ឱវាទប្បដិគ្គហណេន មហាកស្សបស្ស អនុញ្ញាតឧបសម្បទា.

បញ្ហាព្យាករណូបសម្បទា នាម សោបាកស្ស អនុញ្ញាតឧបសម្បទា. ភគវា កិរ បុព្ពារាមេ អនុចង្កមន្តំ សោបាកសាមណេរំ

“ស្ត្វយាតកសញ្ញាតិ ចា, ឥសាបិក, ទ្វបសញ្ញាតិ ចា ឰឥយ ឆយ្ង ភាភត្វា ភាភាញ្ញូភា, ស្តាហ្ ឲកត្វា ញ្ញូភឥយច ភាភ”ត្ថិ ឥស អស្ទកតិស្សិឥត បឥញាបុត្ថិ៍ ឥសា ញ្ញាកាសិ៍ កកចា តស្ស សាត្ញាទ៌ ឥត្វា “កតិចឥស្សាសិ, ត្ថំ ឥសាបិកា”តិ បុត្ថិ៍ សត្តចឥស្សាហំ កកចាតិ៍ ឥសាបិក, ត្ថំ យយ សត្តញ្ញុតញ្ញាឥលាភ សត្តិ សំសត្តិត្វា បឥញាញ្ញាកាសីតិ អាឥត្តចិឥត្តា ស្តបសយ្យ៌ អត្ថុជាតិ៍ អយំ បញាញ្ញាកឥល្ងបសយ្យា៍

ញាត្តិចត្រទ៍ត្វាបសយ្យា ភាយ កិក្ខត៌ ឲតឥហិ ស្តបសយ្យា៍ កទ្ធឆយ្ទបសយ្យាតិ កទ្ធឆយ្ទបរ្យិក្កហឥលាភ ស្តបសយ្យា៍ សា ច យហាបឌាបតិយា អដ្ឋកទ្ធឆយ្ទបរ្យិក្កហឥលាភ អត្ថុញ្ញាតា ៍ ស្តកឥតាសឥត្តស្តបសយ្យា ភាយ កិក្ខតិយា កិក្ខតិសត្ដូតា ញាត្តិចត្រឥត្តភ, កិក្ខុសត្ដូតា ញាត្តិចត្រឥត្តភាតិ ឰឥយហិ ត្ថិហិ កឥយ្ទហិ អត្ថុញ្ញាតា អដ្ឋចាឩក្ខបសយ្យា៍ ត្មឥតភ ស្តបសយ្យា ភាយ អត្តកាសិយា កលិកាយ អត្ថុញ្ញាតា ស្តបសយ្យា៍

ញាត្តិកយ្ទភច ឍាភាតិ កត្ថតីតិ កតយាតិ ភច ឍាភាតិ កត្ថតិ? ឍ្លសាឥលំ, តិស្សាឥលំ, ស្តឥបិសឥឆា, បចាឥលា, សយ្ទតិ, ឥាត់, បឌិក្កហំ, បត្តក្កត្ថត៌, កយ្ទលក្ខលាឥញ្ញាច ភចយត្តិ ឲចំ ចុត្វាតិ ភច ឍាភាតិ កត្ថតិ៍ តត្វ “ស្វលាត្វ ឥយ, កឥត្ត, សឥត្តា, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាយស្ស អាឃស្ទឥតា ស្តបសយ្យាឥបឥក្លា, អត្ថុសិឥដ្ឋា ឥសា យឃា, ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាឥយា អាកឥត្ថយ្យ, អាកត្ថាហីតិ ចត្តឥត្តា”តិ (យហាច៍ ១១៩) ឲចំ ស្តបសយ្យាឥបក្ខស្ស ឍ្លសាឥលា ឍ្លសាឥលា ភាយ៍

“ស្វលាត្វ ឥយ, អាឃស្ទត្តា, អយំ ឰត្វត្តាឥយា កិក្ខុ ឆយ្ទកចឹឥកា, ឰយស្ស ឥភច ស្វត្តំ អាកត្ថតិ, ឥភា ស្វត្តចិកឥក្កា, ឥសា អត្តំ អសល្លឥក្ខត្វា ញ្ញូភត្ថាឃាឃ អត្តំ បឌិឥាហតិ៍ ឃឥាឃស្ទត្តាត់ បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាយំ កិក្ខុ ចុដ្ឋាឥបត្វា អចឥសសា ឰយំ អឆិកឥលំ ត្មបសឥយយ្យាយា”តិ ឲចំ ស្តត្តាហិកចិតិត្ថឥឃ ឆយ្ទកចិកស្ស កិក្ខុឥភា តិស្សាឥលា តិស្សាឥលា ភាយ៍

“ស្វលាត្វ ឥយ, កឥត្ត, សឥត្តា, អត្ថុឥបិសឥឆា បត្តុឥសា៍ ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, សឥត្តា ស្តឥបិសធំ កឥឥយ្យា”តិ ឲចំ ស្តឥបិសធកយ្ទចឥសភ ឍបិតា ញាត្តិ ស្តឥបិសឥឆា ភាយ៍

“ស្វលាត្វ ឥយ, កឥត្ត, សឥត្តា, អត្ថ បចាឥលា បត្តុសី៍ ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, សឥត្តា បចាឥឥយ្យា”តិ ឲចំ បចាឥលាកយ្ទចឥសភ ឍបិតា ញាត្តិ បចាឥលា ភាយ៍

“ស្វលាត្វ ឥយ, កឥត្ត, សឥត្តា, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាយស្ស អាឃស្ទឥតា ស្តបសយ្យាឥបឥក្លា៍ ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, អហំ ឰត្វត្តាយំ អត្ថុសាឥសយ្យ”ត្តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាយំ អត្ថុសាឥសយ្យា”តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, អហំ ឰត្វត្តាយំ អត្តទាឃិឥក ឆឥយ្ទ បុឥត្ថយ្យ”ត្តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាយំ អត្តទាឃិឥក ឆឥយ្ទ បុឥត្ថយ្យា”តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, អហំ ឰត្វត្តាយំ ចិតឃំ បុឥត្ថយ្យ”ត្តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាយំ ចិតឃំ បុឥត្ថយ្យា”តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, អហំ ឰត្វត្តាឥយភ ចិតឃំ បុឥដ្ឋា ចិស្សឥត្តយ្យ”ត្តិ, “ឃឌិ សត្ដស្ស បត្តកល្លំ, ឰត្វត្តាឥយា ឰត្វត្តាឥយភ ចិតឃំ បុឥដ្ឋា ចិស្សឥត្តយ្យា”តិ ឲចំ អត្តាត់ ចា បទ៌ ចា សយ្ទត្តិតំ

ចបិតា ខាត្តិ ឃយុតិ ភាយ៍

“ឃុលាត្យ ខេយ, កនេត្តា, ឃនេ្ឈា, ឰាគំ ឌឹចទំ ឰាត្ត្ឥត្ថាយឃ្យ កិក្លុនេតា តិឃ្យុក្កិយំ ឃឈ្លឃ្យ តិឃ្យុដ្ឋំ៍ ឃតិ ឃឈ្លឃ្យ បត្តាកល្លិ, ឃនេ្ឈា ឰាយំ ឌឹចទំ ឰាត្ត្ឥត្ថាយឃ្យ កិក្លុនេតា ចនេចឃ្យា”តិ, “ឃចាឃឃ្លត្តាត់ បត្តាកល្លិ, អាឃឃ្លត្តា ឰាយំ ឌឹចទំ ឰាត្ត្ឥត្ថាយឃ្យ កិក្លុនេតា ចនេចឃ្យុ”ត្តិ ៩ចំ តិឃ្យុដ្ឋ ឌឹចទបត្តាឌឹត់ ចាត់ ចាត់ ភាយ៍

“ឃុលាត្យ ខេយ, កនេត្តា, ឃនេ្ឈា, អឃំ ឰាត្ត្ឥត្ថានេយា កិក្លុ អាបត្តិ ឃទតិ ចិចទតិ ភ្នត្តាតិ កនេទាតិ ខេចនេឃតិ៍ ឃតិ ឃឈ្លឃ្យ បត្តាកល្លិ, អហំ ឰាត្ត្ឥត្ថាយឃ្យ កិក្លុនេតា អាបត្តិ បដិក្កនេលាឃ្យ”ត្តិ, “ឃចាឃឃ្លត្តាត់ បត្តាកល្លិ, អហំ ឰាត្ត្ឥត្ថាយឃ្យ កិក្លុនេតា អាបតិ បដិក្កនេលាឃ្យ”ត្តិ, ខេតាត ចត្តនេត្តា “បឃ្យុឃឹ”តិ? អាយ បឃ្យាយឹតិ៍ “អាឃតិ ឃំចនេឃ្យាឃឹ”តិ ៩ចំ អាបត្តិប្យដិក្កនេហា បដិក្កនេហា ភាយ៍

“ឃុលាត្តុ ខេយ, អាឃឃ្លត្តា អាចាឃិកា, ឃចាឃឃ្លត្តាត់ បត្តាកល្លិ, ឰាចាតិ ភ្នេបិឃចំ កនេទឃ្យាយ, បិតិនេយាក្លិ ភ្នឌ្ឍិនេឃឃ្យាយ, អាកនេយ កានេល បចានេឃ្យាយា”តិ, ខេត ខេច, កិក្លុនេច, កិក្លុ កល្លូតកាទកា កលហកាទកា ឃឈ្លអធិករលាការកា តំ កាលំ អត្តុចនេឃឃ្យុ, អាចាឃិនេកាត កិក្លុតា ឰ្យនេត្តត បដិឌានេលត អាចាឃិកា កិក្លុ ខាតនេបតត្តា “ឃុលាត្តុ ខេយ, អាឃឃ្លត្តា អាចាឃិកា, ឃចាឃឃ្លត្តាត់ បត្តាកល្លិ, ឰាចាតិ ភ្នេបិឃចំ កនេទឃ្យាយ, បិតិនេយាក្លិ ភ្នឌ្ឍិនេឃឃ្យាយ, អាកនេយ ឌុនេលាឃបចានេឃ្យាយា”តិ ៩ចំ កតា បចាទលា បត្តុកន្លូតា ភាយ៍

ឃនេត្តុនេហច ៩កាឌ្ឍឃត្ថុបតិតត្តំ, ឃត្ថុបតិត្វា ឰ្យនេត្តត កិក្លុតា បដិឌានេលត ឃនេ្ឈា ខាតនេបតនេត្តា “ឃុលាត្យ ខេយ, កនេត្តា, ឃនេ្ឈា, អយ្យាក់ កល្លូតខាតាត់ កលហខាតាត់ ចិចាចាបត្តាត់ ចិហទតំ ឌាហុ អឃ្យាយលាក់ អត្តាចិល្លិ កាឃិតបទិក្កត្តិ៍ ឃនេច យឃំ ឰាយាហិ អាបត្តិហិ អត្តាយត្តា កានេទឃ្យាយ, ឃិឃាបិ តំ អធិករលំ កក្លុឰ្យអត្តាយ ចាឰ្យអត្តាយ នេកចាយ ឃំចនេត្តឃ្យ៍ ឃតិ ឃឈ្លឃ្យ បត្តាកល្លិ, ឃនេ្ឈា ឰាយំ អធិករលំ តិលាចត្តានេកាត ចុបឃនេយឃ្យ ចនេបត្វា ចុល្លចឌ្ឍំ, ចនេបត្វា កិហិបដិឃំយុត្ត”ត្តិ ៩ចំ តិលាចត្តានេកាឃនេច កតា ឃត្តាបចេយា ឃត្តាឃក្កាហិកខាត្តិ កយុលក្លលំ ភាយ៍

ខាត្តិកុតិឃំកយុំ ឃត្តា ចាតាតិ កត្ថតិតិ កតយាតិ ឃត្តា ចាតាតិ កត្ថតិ? ឌ្លឃទលំ , តិឃ្យាទលំ, ឃយុតិ, ចាត់, ភ្នត្តូទលំ, ខេចឃត់, កយុលក្លលានេត្តាច ឃត្តាខត្តិ ៩ចំ កុត្តាតិ ឃត្តា ចាតាតិ កត្ថតិ៍ តត្ត ចត្តូឃ្យ លិត្ថចិនេតា បត្តតិក្កឌ្ឍតចនេឃត លត្តុនេក កុត្តា តិឃ្យាទលា, តនេឃ្យច បទ័តាក្កឌ្ឍតចនេឃត កុត្តា ឌ្លឃទលា ច ខេចដិតត្តា៍ ឃឹយាឃយុតិ តិឌឹចនេទត អចិប្យចាឃឃយុតិ ឃត្តុតាឃយុតិ កត្តុនេត្តុឃកនេឃតាឃតក្កាហាបកកល្លាកាទិក- ឌឹចទប្យដិក្កាហក-ឌឹចទកាខក-ឃាក្យកាខក-ចលកាខក-លឌ្ឍកាខក-អប្យឃត្តាកចិឃ្យុឌ្ឍក-ឃាដិឃក្កាហាបក-បត្តក្កាហាបក-អាទាយិកនេបឃក-ឃាយនេលាទនេបឃកឃយុតីតិ ៩តាឃំ ឃយុតីត់ ចនេឃត ឃយុតិ ខេចដិតត្តា៍ កដិតឌឹចទចាតយតាកឌឹចទចាតចនេឃត ចាត់ ខេចដិតត្តំ៍ កដិត្យុទលាចនេឃត ភ្នត្តូនេទា ខេចដិតនេត្តា៍ ក្យុដិចត្តុចិហាទចត្តុនេចឃតាចនេឃត ខេចឃតា ខេចដិតត្តា៍ ឃា បត តិលាចត្តានេកាឃនេច ឃត្តាឃក្កាហិកខាត្តិត្តា ៩នេកាកឃ្ញិ បនេក្លុ ៩នេកាក់ ខាត្តិត្តាតិ តិនេឃ្យាបិ ខាត្តិនេឃា ចនេបត្វា បុត ៩កាឃ្ញិ បនេក្លុ ៩កា, ៩កាឃ្ញិ បនេក្លុ ៩កាតិ នេច្ងបិ ខាត្តិកុតិឃកយុចាចា កុត្តា៍ តាឃំ ចនេឃត កយុលក្លលំ ខេចដិតត្តា៍

ញត្តិចតុត្ថកម្មំ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតីតិ កតមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ? ឱសារណំ, និស្សារណំ, សម្មុតិ, ទានំ, និគ្គហំ, សមនុភាសនំ, កម្មលក្ខណញ្ញេវ សត្តមន្តិ ឯវំ វុត្តានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ។ តត្ថ តជ្ជនីយកម្មាទីនំ សត្តន្នំ កម្មានំ វសេន និស្សារណា, តេសំយេវ ច កម្មានំ បដិប្បស្សម្ភនវសេន ឱសារណា វេទិតព្វា។ ភិក្ខុនោវាទកសម្មុតិវសេន សម្មុតិ វេទិតព្វា។ បរិវាសទានមានត្តទានវសេន ទានំ វេទិតព្វំ។ មូលាយបដិកស្សនកម្មវសេន និគ្គហោ វេទិតព្វោ។ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា, អដ្ឋ យាវតតិយកា, អរិដ្ឋោ, ចណ្ឌកាឡី ច ឥមេ តេ យាវតតិយកាតិ ឥមានំ ឯកាទសន្នំ សមនុភាសនានំ វសេន សមនុភាសនា វេទិតព្វា។ ឧបសម្បទកម្មអព្ភានកម្មវសេន កម្មលក្ខណំ វេទិតព្វំ។

ធម្មសម្មុខតាតិអាទីសុ យេន ធម្មេន, យេន វិនយេន, យេន សត្ថុសាសនេន សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ, អយំ ធម្មសម្មុខតា, វិនយសម្មុខតា, សត្ថុសាសនសម្មុខតា។ តត្ថ ធម្មោតិ ភូតំ វត្ថុ។ វិនយោតិ ចោទនា ចេវ សារណា ច។ សត្ថុសាសនំ នាម ញត្តិសម្បទា ចេវ អនុស្សាវនសម្បទា ច។ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា, តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា នប្បដិក្កោសន្តិ, អយំ សង្ឃសម្មុខតា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ, តស្ស សម្មុខីភាវោ បុគ្គលសម្មុខតា។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។

ឥតិ មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

ទុកនិបាតវណ្ណនាយ អនុត្តានត្ថទីបនា សមត្តា។

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អង្គុត្តរនិកាយេ

តិកនិបាត-ដីកា

១។ បឋមបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៓ ឥាលចរក្កា

១៓ កឃវុត្តចណ្ណតា

១៓ ឋិកតិបិតឞ្ស បចរយ កឃត្តិ គីតិ រចតរឞា ញ្យឆោតិ អាហ “ចិត្ត្យតារឞា”តិ៓ ្កបច្គរចាតិ អត្តូរាឃា៓ តឞ្ស បត ចិរក្លបការលត្តា ចុត្តំ “អរតកក្កតាការរា”តិ៓ ្កបឞរក្កាតិ ្កបឞជ្ជតំ, ឆេចរតាបបឹញូអាឌិតា អប្យឌិការចិឈាតាបត្តិ៓ ឞា បត ឃុ្ខា បឌិការាការចត ចិហញ្ញាយាតឞ្ស កិច្ចិ កាតុំ អឞយត្តុ្ស ឡឞឹឆតការលំ, តុ្ខា ចុត្តំ “តត្តុ តត្តុ លក្កតាការរា”តិ៓ ឃចាចុរត្ត ឌិចរឞ អតាកច្ឆរត្តឞ្ទុតិ ចរញ្ញត្តុ អាកត្តុំ តិឃយិតឌិចរឞ អតាកច្ឆរត្តឞ្ទ៓ ក្ខារេ អក្កិ ឆត្តុាតិ ឥាហិ អតិក្លូយតត្តុាឃ ក្ខារេ អក្កិ ឆត្តុា៓

តញូុហិលត្តុបឌិច្ឆត្តុាតិ តញូុហិ ឋិលច្ឆឆតឞរជ្លបត ្កបរិ លាឆត្តុា រតហិរឃច ឆារុក្យឌិកតិឃារយត បរិរតាបិ លាឌិតា៓ ុរឞច តរឃាតិ ត្តុយិតា ឋិរលហិ លត្តុំ រឞឞឞញ្ចារាតំ រុក្លូយឃតញ្ចា អតិឌិឞតិ៓

ចិឆចបុរត្តតិ អត្តុការចាបលក្លូលំ៓ រត ហិ តិប្បិតិកា អចិតឹតា អឞំឃតា ឃំ កិច្ចិ ការិរតា៓ រឞឞរយត្តុ ្កត្តាតរយច៓

កឃវុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

៦៓ លក្លូលវុត្តចណ្ណតា

៦៓ កុតិរឃ លក្លិឃតិ ឥារលិ អឃត្តិ ឥាឃតិ ុរតតាតិ លក្លូលំ, កយ្ញុំ លក្លូលរយតឞ្សាតិ កយ្ញុលក្លូលាតិ អាហ “កាឃក្ខារាឌិបចត្តុំ កយ្ញុ”ត្តិអាឌិ៓ អបឌិឃត្តិ រឆាឞា ុរតត រក្លិឃត្តិ, លុឃត្តិ លិជ្ជត្តិ ចាតិ អបឆាតំ, ឞត្តុាតំ ឞយ្ញុ, យិច្ឆា ចា បចត្តុប្បរឃារកា៓ រតត រឞាកតឹតិ អបឆាតរឞាកតឹ៓ រតតាហ “បញ្ញា តាយា”តិអាឌិ៓ អត្តុរតា ចរិរតរតចាតិ អត្តុរតា ចរិឃាឃ ុច៓ រឞឞរយត្តុ ្កត្តាតរយច៓

លក្លូលវុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៓

៦-៣៓ ចិត្តិវុត្តាឌិចណ្ណតា

៦-៣៓ តតិរឃ ុរតហឹតិ កុច្ចិត្តិតចិត្តិតាឌីហិ៓ ុរតត លក្លូលឞច្គ្ឞ្ស ឞរលត្តុតយាហ៓ តារតចាតិ លក្លូលាតិ ុច៓ អឞ្សាតិ ឥាលឞ្ស៓ ឥារលិ អឃត្តិ តិយិឃតិ ឞញ្ញាតិឃតិ ុរតហឹតិ ឥាលតិយិត្តាតិ៓ អបឆាតំ ចុច្ចតិ, ចិញ្យាតំ កយ្ញុំ, កុច្ចិត្តិតចិត្តិតាឌីតិ ច ឥារល ចិញ្យាតាតិ

អសាធារណការណេន. តស្មា “ពាលស្ស អបទានានី”តិ. អភិជ្ឈាទីហិ ទុដ្ឋំ ទូសិតំ ចិន្តិតំ ទុច្ចិន្តិតំ, តំ ចិន្តេតីតិ ទុច្ចិន្តិតចិន្តី. លោភាទីហិ ទុដ្ឋំ ភាសិតំ មុសាវាទាទិំ ភាសតីតិ ទុព្ភាសិតភាសី. តេសំយេវ វសេន កត្តព្ពតោ ទុក្កដកម្មំ បាណាតិបាតាទិំ ករោតីតិ ទុក្កដកម្មការី. តេនាហ “ចិន្តយន្តោ”តិអាទិ. វុត្តានុសារេនាតិ “ពាលោ អយ”ន្តិអាទិនា វុត្តស្ស អត្ថវចនស្ស “បណ្ឌិតោ អយន្តិ ឯតេហិ លក្ខីយតី”តិអាទិនា អនុស្សរណេន. មនោសុចរិតាទីនំ វសេនាតិ “ចិន្តយន្តោ អនភិជ្ឈាព្យាបាទសម្មាទស្សនវសេន សុចិន្តិតមេវ ចិន្តេតី”តិអាទិនា មនោសុចរិតាទីនំ តិណ្ណំ សុចរិតានំ វសេន យោជេតព្ពានិ. វត្ថុ វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ.

ចិន្តីសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣-១០. អយោនិសោសុត្តាទិវណ្ណនា

៣-១០. បញ្ចមេ កតិ នុ ខោ អនុស្សតិដ្ឋានានីតិអាទិ ឧបរិ អាវិ ភវិស្សតីតិ. ឯវំ ចិន្តិតន្តិ អយោនិសោ ចិន្តិតំ. អបញ្ញាយេវ បញ្ញាត្តិ គវេសីតិ អបញ្ញាយេវ បញ្ញា អយន្តិ បញ្ញាយាតោ វិស្សជ្ជេសិ. ទសវិធំ ព្យញ្ជនពុទ្ធិំ អបរិហាបេត្វាតិ –

“សិថិលំ ធនិតញ្ច ទីឃរស្សំ, គរុកំ លហុកញ្ច និគ្គហីតំ;

សម្ពន្ធំ វវត្ថិតំ វិមុត្តំ, ទសធា ព្យញ្ជនពុទ្ធិយា បភេទោ”តិ. (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៩០; ម. និ. អដ្ឋ. ២.២៩១; បរិ. អដ្ឋ. ៣៩៣; វិ. សង្គ. អដ្ឋ. ១៣១) –

ឯវំ វុត្តំ ទសវិធំ ព្យញ្ជនពុទ្ធិំ អបរិហាបេត្វា.

តត្ថ ឋានករណានិ សិថិលានិ កត្វា ឧច្ចារេតព្ពំ អក្ខរំ សិថិលំ, តានិយេវ ធនិតានិ អសិថិលានិ កត្វា ឧច្ចារេតព្ពំ អក្ខរំ ធនិតំ. ទ្វិមត្តកាលំ ទីឃំ, ឯកមត្តកាលំ រស្សំ. គរុកន្តិ ទីឃមេវ, យំ វា “អាយស្មតោ ពុទ្ធរក្ខិតត្ថេរស្សា”តិ សំយោគបរំ កត្វា វុច្ចតិ, លហុកន្តិ រស្សមេវ, យំ វា “អាយស្មតោ ពុទ្ធរក្ខិតថេរស្សា”តិ ឯវំ វិសំយោគបរំ កត្វា វុច្ចតិ. និគ្គហីតន្តិ យំ ករណានិ និគ្គហេត្វា អវិស្សជ្ជេត្វា អវិវដេន មុខេន សានុនាសិកំ កត្វា វត្តព្ពំ. សម្ពន្ធន្តិ យំ បរបទេន សម្ពន្ធិត្វា “តុណ្ហស្សា”តិ វុច្ចតិ. វវត្ថិតន្តិ យំ បរបទេន អសម្ពន្ធំ កត្វា វិច្ឆិន្ទិត្វា “តុណ្ហី អស្សា”តិ វុច្ចតិ. វិមុត្តន្តិ យំ ករណានិ អនិគ្គហេត្វា វិស្សជ្ជេត្វា វិវដេន មុខេន អនុនាសិកំ អកត្វា វុច្ចតិ. ទសធា ព្យញ្ជនពុទ្ធិយា បភេទោតិ ឯវំ សិថិលាទិវសេន ព្យញ្ជនពុទ្ធិយា អក្ខរុប្បាទកចិត្តស្ស ទសប្បការេន បភេទោ. សព្ពានិ ហិ អក្ខរានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានិ យថាធិប្បេតត្ថព្យញ្ជនតោ ព្យញ្ជនានិ ច.

“អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ, អាវុសោ សារិបុត្តា”តិអាទិ បញ្ចកេ អាវិ ភវិស្សតិ. “កតិ នុ ខោ, អាវុសោ, អនុស្សតិដ្ឋានានី”តិអាទិ បន ឧបរិ អាវិ

កចិស្យតិ៍ ល្ដ្ឋាឌឹស្ ភត្ដិ ចត្តត្តាំ៍

អឧឃាភិឧឃាស្ត្តាឌិចល្ហភា ភិដ្ឋិតា៍

ឩលចក្កចល្ហភា ភិដ្ឋិតា៍

២. រថការវគ្គោ

១. ញាតសុត្តវណ្ណនា

១១. ទុតិយស្ស បឋមេ ញាតោយេវ បញ្ញាតោតិ អាហ “ញាតោ បញ្ញាតោ”តិ។ កស្ស អននុលោមិកេតិ អាហ “សាសនស្សា”តិ, សាសនស្ស អននុលោមិកេ អប្បតិរូបេតិ អត្ថោ។ ឥទានិ អននុលោមិកសទ្ទស្ស និព្ពចនំ ទស្សេន្តោ “ន អនុលោមេតីតិ អននុលោមិក”ន្តិ អាហ។ សាសនស្សាតិ ច សាសនន្តិ អត្ថោ។ សាសនំ ន អនុលោមេតីតិ អននុលោមិកន្តិ ឯវមេត្ថ សម្ពន្ធោ ទដ្ឋព្ពោ។ សភាគវិសភាគន្តិ លិង្គតោ សភាគវិសភាគំ។ “វិយបុគ្គលេ”តិ អាហាតិ លិង្គសភាគេហិ អវិសេសេត្វា អាហ។ ឧព្ពាឡ្ហំ បីឡិតន្តិ។ សោ កិរ សីលំ អធិដ្ឋាយ បិហិតទ្វារគព្ភេ សយនបិដ្ឋេ និសីទិត្វា ភរិយំ អារព្ភ មេត្តំ ភាវេន្តោ មេត្តាមុខេន ឧប្បន្នេន រាគេន អភិភូតោ ភរិយាយ សទ្ធិំ កត្តុកាមោ ទ្វារំ អសល្លក្ខេត្វា ភិត្តិំ ភិន្ទិត្វាបិ និក្ខមិតុកាមតាយ ភិត្តិំ បហរន្តោ សព្ពរត្តិំ ភិត្តិយុទ្ធមកាសិ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ញាតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. សារណីយសុត្តវណ្ណនា

១២. ទុតិយេ ចតុបារិសុទ្ធិសីលម្បិ បព្ពជ្ជានិស្សិតមេវាតិ ទីបិតា បព្ពជ្ជូបគតសមនន្តរមេវ ចតុបារិសុទ្ធិសីលម្បិ សមាទិន្នមេវ ហោតីតិ ទស្សេតិ។ មគ្គសន្និស្សិតានេវ ហោន្តីតិ មគ្គាធិគមត្ថាយ បដិបជ្ជិតព្ពត្តា កសិណបរិកម្មាទីនិ មគ្គសន្និស្សិតានេវ ហោន្តិ, តថា មគ្គគ្គហណេនេវ តេសម្បិ គហណំ វេទិតព្ពំ, តេហិ វិនា មគ្គាធិគមស្ស អសម្ភវតោតិ អធិប្បាយោ។

អគ្គមគ្គាធិគមេន អសេក្ខាហប្បដិវេធស្ស និដ្ឋាបិតត្តា មគ្គផលេសុ វិយ ផលេសុបិ សាតិសយោ អសេក្ខោ ហោតីតិ “សយំ អភិញ្ញា”តិ វុត្តំ, សាមំ ញត្វាតិ អត្ថោ។ តថា ញាតតា បនស្ស សច្ឆិករណំ អត្តបច្ចក្ខកិរិយាតិ “សច្ឆិកត្វា”តិ វុត្តំ។ តេនាហ “អត្តនាវ អភិវិសិដ្ឋាយ បញ្ញាយ បច្ចក្ខំ កត្វា”តិ។ តថា សច្ឆិកិរិយា ចស្ស អត្តនិ បដិលាភោតិ “ឧបសម្បជ្ជា”តិ វុត្តន្តិ អាហ “បដិលភិត្វា”តិ។

សារណីយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. អាសំសសុត្តវណ្ណនា

១៣. តតិយេ សន្តោតិ ឯត្ថ សន្ត-សទ្ទោ “ទីឃំ សន្តស្ស យោជន”ន្តិអាទីសុ (ធ. ប. ៦០) កិលន្តភាវេ អាគតោ។ “អយញ្ច វិតក្កោ,

អយប្ហា ចិចាទោ សទេត្តា ទោហត្តិ សយិតា”តិអាឌីសុ (ចិក៑ ៥លិ៩) តិរុទ្ធកាទេច៑ “អឆិកទេតា ទោ យ្បាយំ ឆទេមុ, កយ្ហិទោ ទុទ្ធទេសា ទុទតុទទៅទេឆា សទេត្តា បលិទេតា”តិអាឌីសុ (ឌី៑ តិ៑ ៗ៑៩លិ; យ៑ តិ៑ ១៑ៗប័១; ស៑ តិ៑ ១៑១លិៗ; យហាច៑ លិ-ប័) សត្តទោកាណទេកាចទេតាយំ៑ “ស្ថបសត្តស្ស សកា សតិយទេតា”តិអាឌីសុ (ស្ថកា៑ ៗលិ) កិទេលសច្ចុបសទេយ៑ “សទេត្តា ហទេច សត្តិ បទេចគឃត្តិ”តិអាឌីសុ (ឆ៑ ប៑ ១៥១) សាធុសុ៑ “បន្ហិទេយ, កិក្ខទេច, យហាទេចាទា សទេត្តា សំចិដ្ឋយាតា”តិអាឌីសុ (បិទា៑ ១៥៥) អត្ថិកាទេច៑ ព្ភឆាបិ អត្ថិកាទេចទេឃចាតិ អាហ “សទេត្តាតិ អត្ថិ ស្ថបលព្ភត្តី”តិ៑ តត្ថ អត្ថីតិ ទេលិកសទេច្ចតចទេសត សំចិដ្ឋត្តិ៑ អត្ថិកាទេចា ទេហត្ថ បុក្កលសព្ពទេត្តត ទុត្តត្តា ទេលិកសយញ្ញាចទេសទេតច ទេចឌិតទេព្ពា, ត បទេយត្ថចទេសត៑ អត្ថីតិ ទេចតំ តិបាិតបគំ ឌទ្ទព្ពំ “អត្ថិ ព្ពយស្មិ កាទេឃ ទេកសា”តិអាឌីសុ (យ៑ តិ៑ ១៑១១០) ចិឃ៑

សំចិដ្ឋយាតាតិ ស្ថបលព្ភយាតា៑ ឃញ្ញាសំចិដ្ឋតិ, តំ ស្ថបលព្ភតិ៑ ទេតតាហ “សំចិដ្ឋយាតាតិ តទេស្សច ទេចចទេត”ត្តិ៑ អតាទេសាតិ បត្ថតាទហិទេតា៑ ទេតតាហ “អបត្ថទេតា”តិ៑ អាសំសតិ បទេត្ថតីតិ អាសំទេសា៑ ទេចញុទេចត្តាឌិចិលិទេចហិ សុបប្បាឌិកាឌតកាទកា ចិលិចកាទកា៑ យិកយឆ្លាឌិតំ តិសាឌតទេតា ទេតសាឌា, យាកចិកយឆ្លាតន្តាឌទេឃា៑ ទទេចសុ ចទេយុត តហតកាទណទេតា ទចកាទា, ឆយុកាទា៑ បុព្ពតិ កទិសស្ស តាយំ, តំ ក្ញុសត្តិ អបទេតត្តីតិ បុក្កសា, បុបឬឆ្នួកា៑

ទុព្ភទេណ្ណាតិ ចិទូទេបិ៑ ខ្ពទេកាឌិយទេកាតិ អាទេទាហាកាទេចត ទេហដ្ឋិយទេកា, ទស្សកាទេឃាតិ អទេត្ថា៑ ទេតតាហ “លក្កុឈ្ហទេកា”តិ៑ លក្កុ ចិឃ ឈឌិកា ចិឃ ទេឆតិ បចត្តតីតិ ហិ លក្កុឈ្ហទេកា, ទទេស្សា៑ កណតិ តិឃីលតីតិ កាទេណា៑ តំ បតស្ស តិឃីលតំ ឲទេកាត អក្ខិតា ខ្ញុំហិបិ ចាតិ អាហ “ឲកក្ខិកាទេណា ចា ស្ថកឃក្ខិកាទេណា ចា”តិ៑ ក្ញុណតំ ក្ញុទេណា, ហត្ថទេចកល្លុំ៑ តំ ឲតស្ស អត្ថីតិ ក្ញុណិ៑ ឈទេញ្ញា ទុក្ខតិ បិឌចិកទេលិ៑ ទេហដ្ឋិយកាឃសព្ហទេតា សទិទស្ស បទេក្ខា បទេឆទេសា ហទេតា អស្សាតិ បក្ខហទេតា៑ ទេតតាហ “បិឌសប្បី”តិ៑ បឌីទេប បឌីបទេត ឲតព្ពំ ទេតត្ថព្ពត្តិ បឌីទេបឃ្យំ, ទេតលិឌ្ឋិស្ថបកទេណំ៑

អាសំ ត កទោតីតិ ទព្ហាកិទេសទេក កតិទ្ធោ បត្ថិតំ ត កទោតិ ទេឌទេឌ្ឋ សតិ កតិដ្ឋស្ស អតឆិកាទត្ថា៑ អកិទេសកំ អទហតីតិ អកិទេសកាទេហា, ត អកិទេសកាទេហា កាណក្ញុលិអាឌិទេឆាឃសយត្តាកទេតា៑

ឃិលស្ស ឌទ្ធ តាយ តត្ថិ, តយ្លា អកាចទេត្ថា ព្ពឆ ទុ-សទេទ្ធាតិ អាហ “តិស្សីទេលិ”តិ៑ “បិបំ បិទេបត សុកទ”ត្តិអាឌីសុ (ស្ថកា៑ ១ប័; ធុម្មអច៑ ៗ១ៗ) ចិឃ បិប-សទេទ្ធា តិហីតបទិឃាទេឃាតិ អាហ “លិយកឆទេមុ”តិ៑ ឃិលចិបត្តិឃា ចា ទុស្សីទេលិ ឌិដ្ឋិចិបត្តិឃា បិបឆទេមុ៑ កាឃចាចាសំចទទេកទេឌត ចា ទុស្សីទេលិ, យទេតាសំចទទេកទេឌត, សតិសំចទាឌិទេកទេឌត ចា បិបឆទេមុ៑ អសុទ្ធប្បទេឃាកតាឃ ទុស្សីទេលិ, អសុទ្ធាសឃតាឃ បិបឆទេមុ៑ ក្ញុសលឃិលចិទទេហត ទុស្សីទេលិ, អក្ញុសលឃិលសយត្តាកទេយត បិបឆទេមុ៑ អសុចីហីតិ អបទិសុទ្ធេហិ៑ សព្ហាហិ សទិតព្ពសយាចាទោតិ “ព្ពយស្ស យទេព្ហា ព្ពគំ កយុ”ត្តិ ឲចំ បទេទហិ សព្ហាឃ សទិតព្ពសយាចាទោ៑ ទេតតាហ “កិច្ចិទេឌចា”តិអាឌិ៑ អត្តតាទេឃច ចា សព្ហាហិ សទិតព្ពសយាចាទោតិ ឲទេតតបិ កយុសាឌតតំទេឃច សព្ហស្សទសទ្ធស្ស ឌទេស្សតិ៑ អត្តទេតា សព្ហាឃ បទេទសំ សយាចាទកិទិឃំ សទតិ អាសព្ហតិ ចិឆាចតីតិបិ សព្ហស្សទសយាចាទោតិ ឲចទេយត្ថ កត្តុសាឆតតាបិ ឌទ្ទព្ពា៑ តស្ស ហិ ទេក្ខ តទេឃា ឌទេត កទេចទេត្ត ឌិដ្ឋា “យយ ទេគាសំ យទេព្ហា កទេចត្តី”តិ ទេតសំ សយាចាទំ សព្ហាឃ សទតិ ឆាចតិ៑

ᩑᩅᩴᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣᨴᩦᩈᩩ “ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩈᨾᨱᩣ”ᨲᩥ ᨣᨱᨶᩣᨿ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣᨿ “ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ, ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴᩈᨾᨱᨸ᩠ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨸᨲ᩠ᨲᨴᩁᩮᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨸᨲ᩠ᨲᨴᩁᩮ᪨ ᨸᩪᨲᩥᨶᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ, ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩩᨱᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨣᩩᨱᩈᩣᩁᩅᩥᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩪᨲᩥ᪨ ᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨠᨧᩅᩁᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᨧᩅᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨲᩥᨶ᩠ᨲᨠᩩᨱᨸᨠᩈᨭᩴ ᩏᨴᨠᩴ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩦᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᨶ᩠ᨲᨠᩩᨱᨸᩣᨴᩥᨠᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩ ᩅᩥᨿ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᨲᩔᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᩉᩣᩈᩦᩃᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲᩩᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨿ᪨

ᩋᩣᩈᩴᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩅᨲ᩠ᨳᩪᩉᩦᨲᩥ ᨴᩣᨶᨸᩥᨿᩅᨧᨶᩋᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᨲᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩉᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨱᩣᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩍᨵ ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ, ᩁᨳᨦ᩠ᨣᩮ, ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮ, ᨴᩣᨶᩮ, ᩁᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᩩᩁᨧᨠ᩠ᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ, ᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪓᪑) ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨸᩣᨴᨲᩃᩮᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪕; ᪓᪨᪒᪐᪔) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ᪨ “ᨧᨠ᩠ᨠᩴᩅ ᩅᩉᨲᩮᩣ ᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩁᨳᨦ᩠ᨣᩮ᪨ “ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩅᨴ᩠ᩅᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮ᪨ “ᨴᨴᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩ ᨾᩣ ᨧ ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ, ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨱᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪗᪨᪑᪔᪙) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩣᨶᩮ᪨ “ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪔᪓) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᨾᨿᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪖᪒) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩉᨲᩔ ᨸᩮᩣᩈᩔ, ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨽᨾᨲᩥ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ”ᨲᩥ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪕᪨᪑᪐᪓) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩏᩁᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᨡᩩᩁᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨧᩮᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩮᨶᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪖᪖) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩉᩁᨱᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᩋᩈᨶᩥᩅᩥᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪖᪑) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᨶᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩑᨠᨦ᩠ᨣᩩᩃᨴ᩠ᩅᨦ᩠ᨣᩩᩃᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦᨶᨬ᩠ᩉᩥᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᩈᨶᨲᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩈᨾᩦᨸᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩈᩮᩣᨱ᩠ᨯᩈᨴᩥᩈᨸᨶᩣᩊᩥᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨽᩥᨦ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩮᨶ ᩋᨽᩥᩈᩥᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨽᩥᩅᩥᨩᩥᨶᩣᨲᩩ ᨽᩅᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨾᩮᩅ ᩅᩮᩉᩣᩈᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨠᩣᩃᩮᨿᩮᩅ, ᩈᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨴᩈᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨴᩈᩅᩥᨵᩴ ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩈᩅᩥᨵᩮ ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨣᩁᩉᩥᨲᩮ ᩅᩣ ᩁᩣᨩᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩴ ᩁᨬ᩠ᨩᩮᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩁᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨬᩣᨿᩮᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨶ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ᪨ ᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩈᨸ᩠ᨸᨽᩮᨴᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᪨

កិំ បត តំ ឧសបិធំ ចក្កចត្តិចត្តន្តិ? ចុច្ចេព –

“កតមំ បត តំ, ទេច, អរិយំ ចក្កចត្តិចត្តន្តិ? តេត ហិ ត្វំ, តាត, ឆម្មំយេច តិស្សាយ ឆម្មំ សក្កេរោន្តោ ឆម្មំ គរុំ ករោន្តោ ឆម្មំ មានេន្តោ ឆម្មំ បូជេន្តោ ឆម្មំ អបចាយមាតោ ឆម្មទ្ធជោ ឆម្មកេតុ ឆម្មាធិបតេយ្យោ ឆម្មិកំ រក្ខាចរណគុត្តិំ សំចិធេហិ អន្តោជតស្មិំ ពលកាយស្មិំ ខត្តិយេសុ អនុយន្តេសុ ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ តេគមជាតបទេសុ សមណព្រាហ្មណេសុ មិគបក្ខីសុ។ មា ច តេ, តាត, ចិជិតេ អធម្មការោ បចត្តិត្ថ។ យេ ច តេ, តាត, ចិជិតេ អធតា អស្សុ, តេសញ្ច ធតមតុប្បទេយ្យាសិ។ យេ ច តេ, តាត, ចិជិតេ សមណព្រាហ្មណា មទប្បមាទា បដិចិរតា ខត្តិសោរច្ចេ តិចិដ្ឋា ឯកមត្តាតំ ទមេត្តិ, ឯកមត្តាតំ សមេត្តិ, ឯកមត្តាតំ បរិតិព្វាបេត្តិ។ តេ កាលេត កាលំ ឧបសង្កមិត្វា បរិបុច្ឆេយ្យាសិ បរិគ្គណ្ហេយ្យាសិ – ‘កិំ, ភន្តេ, កុសលំ កិំ អកុសលំ, កិំ សាចជ្ជំ កិំ អតចជ្ជំ, កិំ សេចិតព្ពំ កិំ ត សេចិតព្ពំ, កិំ មេ ករិយមាតំ ឌីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ អស្ស, កិំ ចា បត មេ ករិយមាតំ ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ អស្សា’តិ។ តេសំ សុត្វា យំ អកុសលំ, តំ អភិតិចជ្ជេយ្យាសិ, យំ កុសលំ, តំ សមាទាយ ចត្តេយ្យាសិ។ ឥទំ ខោ, តាត, តំ អរិយំ ចក្កចត្តិចត្ត”ន្តិ –

ឯចំ ចក្កចត្តិសុត្តេ (ទី៓ តិ៓ ៩៓បំ៖) អាគតតយេត អន្តោជតស្មិំ ពលកាយេ ឯកំ, ខត្តិយេសុ ឯកំ, អនុយន្តេសុ ឯកំ, ព្រាហ្មណគហបតិកេសុ ឯកំ, តេគមជាតបទេសុ ឯកំ, សមណព្រាហ្មណេសុ ឯកំ, មិគបក្ខីសុ ឯកំ, អធម្មការប្បដិក្ខេបោ ឯកំ, អធតាតំ ធតាតុប្បទាតំ ឯកំ, សមណព្រាហ្មណេ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហបុច្ឆតំ ឯកន្តិ ឯចមេតំ តំ ចក្កចត្តិចត្តំ ទសចិធំ ហោតិ។ គហបតិកេ បត បក្ខិជាតេ ច ចិសុំ កត្វា គណ្ហន្តស្ស ទ្វាទសចិធំ ហោតិ។

អញ្ញាតា ចត្តិត្ចុំ អចេចន្តោ សោ ធម្មោ អធិដ្ឋាតំ ឯតស្សាតិ តទធិដ្ឋាតំ។ តេត តទធិដ្ឋាតេត ចេតសា។ សក្កេរោន្តោតិ អាទរកិរិយាចសេត ករោន្តោ។ តេតាហ “យថា”តិអាទិ។ គរុំ ករោន្តោតិ បាសាណច្ឆត្តំ ចិយ គរុករណចសេត គរុំ ករោន្តោ។ តេតេចាហ “តស្មិំ គារចុប្បត្តិយា”តិ។ ធម្មាធិបតិភូតាគតភាចេតាតិ ឌ្ឋបិតា យថាចុត្តធម្មស្ស ទេដ្ឋកភាចេត បុរិមតរំ អត្តភាចស្ស សក្កច្ចំ សមុបចិតភាចំ ធស្សេតិ។ ធម្មចសេតច ច សព្ពកិរិយាតំ ករណតោតិ ឯតេត ធាតុតិសជ្ជាទីសុ យថាចុត្តធម្មតិន្តបោណបព្ភារភាចំ ធស្សេតិ។ អស្សាតិ រក្ខាចរណគុត្តិយា។ បរំ រក្ខន្តោតិ អញ្ញំ ទិដ្ឋធម្មិកាទិអតត្ថតោ រក្ខន្តោ។ តេតេច បររក្ខសាធតេត ខត្តិអាទិគុណេត អត្តាតំ តតោ ឯច រក្ខតិ។ មេត្តចិត្តតាតិ មេត្តចិត្តតាយ។ តិចាសតបារុបតគេហាទីតិ សីតុណ្ហាទិប្បដិឃាតតេត អាចរណំ។

អន្តោជតស្មិន្តិ អត្តតោ ព្ភន្តរភូតេ បុត្តទារាទិជតេ។ សីលសំចរេ បតិដ្ឋាបេន្តោតិ ឌ្ឋបិតា រក្ខំ ធស្សេតិ។ ចត្ថគន្ធមាលាទីតិ ចស្ស ធតមាតោតិ ឌ្ឋបិតា អាចរណំ, ឌ្ឋតេត គុត្តិំ។ សេយ្យាតេតបីតិ បិ-សទ្ទេត សីលសំចរេសុ បតិដ្ឋាបតាទីតំ សម្បិណ្ឌេតិ។ ឯស តយោ បរេសុបិ បិ-សទ្ទគហណេ។ តិគមោ តិចាសោ ឯតេសន្តិ តេគមា។ ឯចំ ជាតបទាតិ អាហ “តថា តិគមចាសិតោ”តិអាទិតា។

រក្ខាចរណគុត្តិយា កាយកម្មាទីសុ សំចិធាតំ ធបតំ តាម តត្ថបទេសោ ចាតិ ចុត្តំ “ករេធត្វា”តិ។ ឯតេតស្សតិ បាឡិព្ភយំ ចុតេត្តសុ

ᩈᨾᨱᩣᨴᩦᩈᩩ᪨ ᨷᨭᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨡᩦᨱᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨷᩩᨶ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᩈᨧᩮᨲᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩍᩈᨿᩮᩣ ᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩍᩈᩥᨷᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩪᨷᨠᩁᨱᩣᨶᩥ ᩈᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨨᩮᨴᨶᨲᨧ᩠ᨨᨶᩣᨴᩥᩈᩣᨵᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩏᨷᨠᩁᨱᩣᨶᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᨴᩥᩅᩈᩮᨿᩮᩅ ᩈᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨶᩣᨶᩣ ᨠᩁᩦᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᩴ, ᨶᩣᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩁᩃᩮᨷᨶᩣᨿᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨶ ᩑᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᨱᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨲᩔ ᨣᨲᩥ ᩅᩮᨣᩈᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᨷᨿᩮᩣᨣᩔ ᨣᨾᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨣᨱ᩠ᨯᩣᨲᩥ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨣᨱ᩠ᨯᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩏᨱ᩠ᨱᨲᩮᩣᨱᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨠᩈᩣᩅᩣᨲᩥ ᩈᨠᩈᨭᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨷᩪᨲᩥᩈᩣᩁᩮᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨣᩩᨱᨷᨲᨶᩮᨶ ᨷᨲᩥᨲᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨽᩥᩋᩁᨶᩮᨾᩦᨶᩴ ᩈᨴᩮᩣᩈᨲᩣᨿ ᨶ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩣᨿᩅᨦ᩠ᨠᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨴᩮᩣᩈᨲᩣᨿ ᨣᩩᨱᨷᨲᨶᩮᨶ ᨷᨲᩥᨲᩮᩣ ᩈᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨹᩁᩩᩈᩅᩣᨧᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᩋᨷᩣᨿᨣᨾᨶᩦᨿᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ ᨷᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩈᨧᩮᨲᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖᪨ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨫᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩅᩥᩁᨩ᩠ᨫᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨷᨶ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᩅᨲᩣᨲᩥ ᨲᩴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩮᩣ, ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᨷᨭᩥᨷᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᩁᨴ᩠ᨵᨷᨭᩥᨷᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᨲ᩠ᨳᩈᩣᨵᨶᩮᨶ ᩑᨠᩴᩈᩥᨠᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩣᩅᩉᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩣᩁᩣᨷᨣᨲᩣ ᩋᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨿ ᩋᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩥᨠᩣ ᩋᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩑᨠᩴᩈᨷᨭᩥᨷᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨶ ᨲᨠ᩠ᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣ ᨶᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨠ᩠ᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩴ ᩋᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨣᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨲᨠ᩠ᨠᨣᩉᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ᪨ ᨶᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨶᨿᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨾᩣᨶᨲᩮᩣ ᨣᩉᨱᩮᨶ᪨ ᩑᩅᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨶᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨶ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨

ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨷᩁᩥᩉᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨩᩣᨲᨠᩮ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪑) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨣᩣᨳᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨩᨶᩣ – ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩅᩥᩁᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨱᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᨠᩣᩁᨱᩴ ᩑᨠᩮ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩣ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᨾᨶᩩᩔᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨿᩮ ᨷᨶ ᨲᩮ ᨻᩣᩃᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᨷᩩᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩣ ᨲᨠ᩠ᨠᩥᨠᩣ

ᩋᩣᩉ, ᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩈᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩥᨠᩴ ᨵᩣᨲᩩ ᩋᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩉᨲᩴ, ᨲᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩋᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨷᨭᩥᨷᨴᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩮ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩮ ᩋᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩥᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᩮ ᨷᨶ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩮ ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩩᩴ ᨠᨳᩣ ᩋᨶᩣᨴᩥᨾᨲᩥᩔᩣᨠᩣᩃᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩉᨷᨲᩥᨶᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᩉ

"ᨴᩩᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᨿᩮᩅᩣᨸᩥ, ᨲᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᨷᨱ᩠ᨱᨠ"ᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᨿᩮᩅᩣᨸᩦᨲᩥ ᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᨵᩣᨲᩩ ᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩥ ᩅᩥᨴᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᨠᩣᨾᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᩈᩩ ᨣᩉᨱᩮᩈᩩ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩉᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨲᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᨷᨱ᩠ᨱᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩥᨠᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨷᨭᩥᨷᨴᩣᩋᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨿᨷᨭᩥᨷᨴᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᨠᩣᩁᨱᩴ, ᨲᨴᩮᩅ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩥᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ᩺ ᨾᨲᩴ ᨷᨶ ᨶ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ᩺ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ᩺

ᩅᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸᩥᩔᩥᨲᩣᨷᩥ ᩈᨷᩣᨶᨽᩣᨲᩥᨲᩣᨿ ᨸᩥᩔᩥᨲᩣ ᨧᩥᨿ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᩣᨲᩥ᩺ ᩈᩣ ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩥᩋᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨠᩣᨠᩈᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩃᨴ᩠ᨵᨠᩣᨾᩣᩈᩣ ᩅᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿᩣ"ᨲᩥ᩺ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿ, ᩅᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨲᩴ ᨹᩃᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨷᨧᩥᨲᨠᩣᩃᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨴᩩᨧᩁᩥᨲᩮᩉᩥ ᨲᩣᨿ ᨸᩥᩔᩥᨲᩴ ᨧᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᩺ ᩅᩮᩣᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᩅᨲ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨧᩣᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩣᩈᩥᨲᩴ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ᩺ ᨷᩔᩣᨧᨿᨲᩮᩣ ᩅᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᩅᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᩣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᩥᩔᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᩺ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ, ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᩣᨿ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣ᩺

"ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨲᩮᩣᨷᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᩈᩩ ᨲᨴᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣᨲᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩩ ᨧ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩣᨿᩣᩈᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿ ᨷᨶ ᨿᨴᩮᩅ ᨳᨾ᩠ᨽᩴ ᨧᩥᨿ ᨷᩃᨿᨠᩣᨾᩈᩩᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿ "ᩋᩣᩈᨿᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨷᩃᨿᨠᩣᨾᩈᩩᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᩈᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨶᩥᨿᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᩺ ᨶᨿᨲᩮᩣ ᨿᩣᨴ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨲᩮᩣ ᨷᨴᩴ ᨿᨠ᩠ᨡᩅᩮᩈᩩ ᩋᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨲᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᩺ ᨴᩩᨲᩮ ᩉᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᩣᩁᨱᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨶᨿᨾ᩠ᨽ ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨴᩴ ᨶ ᨠᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨶᨶᩩ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨴᩴ ᨠᨴᨷ᩠ᨷᩦᨶᩥᨷᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧᩮ? ᨶ, ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩣᩃᨾ᩠ᨻᩥᨲᩮᩈᩩ ᩅᩥᩈᨿᩥᨠᨶᨿᩮᩈᩩ ᩈᩣᩈᨿᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨴᨲᩣᨠᩣᨴᨲᩮᩣ᩺ ᨴᩩᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨹᩃᩈᨷᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᨴᩣᩁᩥᨠᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᩺ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨸᩩᨻ᩠ᨻᨴᩣᩁᩥᨠᩮᨿᩮᩅ ᨧᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩣ ᩋᩅᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨴᩴ ᨷᨶ ᨿᨠ᩠ᨡᨹᩃᩈᨷᩣᨲᨲᩣᨿ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᩈᩩ ᨿᨠ᩠ᨡᨷᩦᩉᩥ ᩈᨷᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶᩣᨲᩮᩈᩩ ᨹᩃᩮᩈᩩ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨧ ᩋᩣᩈᨿᨲᩣᨶᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨴᩣᩁᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᩺ ᩈᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᩣᩁᨱᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᩅᨵᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩣ-ᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᩅᨵᩥ ᨧ ᨿᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨽᩥᩅᩥᨵᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩁᩥᨿᩣᨴᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᨻᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨿᨳᩣ "ᩋᩣᨷᩣᨭᩃᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ"ᨲᩥ᩺ ᩋᨽᩥᩅᩥᨵᩥ ᨷᨶ ᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨿᨳᩣ "ᩋᩣᨽᩅᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨿᩈᩮᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ"ᨲᩥ᩺ ᩋᨽᩥᩅᩥᨵᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧᩣᨿᩴ ᩋᩣ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮᩣ"ᨲᩥ᩺

ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺ ᨵᨾ᩠ᨾᨷᩥᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨷᩁᩥᨴᩩᨭ᩠ᨮᨲᩣ ᨷᩩᩁᩣᨱᨠᩣᩁᩮᩣ᩺ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨶᩣᩈᩮᩣᨲᩣᩈᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ "ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, ᨠᩮᩣᨭᩥ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨠᨴᨲᩃ᩠ᨿᩣᨿᩣ"ᨲᩥ (ᩋ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪐᩺᪙᪑) ᨴᩦᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᩺

អចិន្តានចកចានចារំ ចិរបរិចុដ្ឋតាយ ឧស្សិតាយ តក្ខាចកាចិតោ កាមានចស្ស ចិរបរិចុដ្ឋតា ឧស្សិតាច ហោតិ· អញ្ញាសុ ច យឆាចុត្តេ ឆមេ្ម ឌូកានញ្ចា អាមេ្ហ ពក្វា បចត្តមានេតសុ មាតាឌីសុ ចិន្តមានេតសុ អត្តត្តតិយាឌិក្កាហចនេត អភិញ្ញាបតំ មឝកលាចនេត អានចនឌិនតា ច ឲតេតរំមេច, ត អញ្ញេនត្ថិ ឲតេតស្វច អានចនេត្ថា តិទ្រូហោតិ ឌជ្ជេត្ថា· អាឃតំ អភាឌិកាលិកត្តា· បនចត្តិតិ ចលត្តិ· ត ហិ កិញ្ចិ រំនាទក្លួ អត្ថិ, ឃំ អានចេហិ ចិតា ង្គូបមេខ្ចឃ្យា· បុរិមាតិ ចេត្វាតិ ឲតេតសុ ចត្វសុ អត្វចិកមេ្យសុ បុរិមាតិ ពីឃិ· យត្វាតិ មេឃសុ សុត្តាកិឆមេ្យមេឆេនសុ· តត្វ ឃុឌ្ឌត្តិ កិលេនេសុមេច យឆាចុត្តស្ស អត្វត្តឃស្ស នមុក្ខេតា· បន្ធំ កមេ្ហបីតិ បន្ធំ “អាឃតំ ចា រំនាទក្លួ នចត្តិ បនចត្តិ”តិ ចុត្តតិទ្ឋចតំ កមេ្ហបិ ឃុឌ្ឋតិ ទក្លូមេ្យនចតស្ស កិលេនកមេ្ហនាឆាទលត្តា·

ឌិដ្ឋឆមា្ហ ចុច្ចត្តិ បច្ចក្ខតា លត្ថា, ឌិដ្ឋឆមេ្ម កចា ឌិដ្ឋឆម្ហិកា· ចិចាឌមួលក្ខតាតិ ចិចាឌស្ស មួលការណក្ខតា

កោឆួបតាហមក្លួបលិទ័មស្សាមធ្ធិឃមាឃានាឌេឃ្យខមុក្ខនាមុក្ខមាតាតិមាតា· មេត ឌេច្ចបបត្យស្សាតិ មេត កមេ្ហកិលេនមេ្យកាមេត អានចេត ឌេចេសុ ង្គូបបត្តិ តិទ្ឋាត្តិ អស្ស មឃត្តិ នមុទ្ធេត្ថា· ពត្ថេត្ថា ចា ចិហក្តមោ អាកានចាទី អស្សត្តិ ចិកត្តិ ចិបរិណាមេត្វា មេយាឌេតត្តាំ· ឲត្វ ច ឃក្លួកត្ថត្តចិតិមុត្តា នត្ថា ឌេចតា ឌេចក្កហលោត ពហិតា· តញ្ញួ ចុច្ចតិ មួលំ, តស្មា ចិតញ្ញ្រាកតាតិ ចិកតតញ្ញអាចិកតមួលិ កតាតិ អត្វោ· អចនេនា ច អក្សុនលិ ឆមោ្ហតិ អក្សុនលកមេ្ហតា អចនេនា អក្សុនលិ ឆមោ្ហ អានចាតិ អាកតាតិ នមុទ្ធេត្ថា·

បឌិឈាតាឃាតិ បឌិមេឆតាឃ· បទ្ធបចាឌ…បេ… ង្គូបដ្ដចាតិ ត្ថាឌំ ឃឌិ កកចា និក្លាបឌំ ត បញ្ញាមេឃ្យ, តតោ អនដ្ឋមេ្ហបឌិមេចតអឌិត្ថាឌាតបណាតិបាតាឌិមេហត្យ មេឃ ង្គូបមេខ្ចឃ្ញ បទ្ធបចាឌាឌមេឃា ឌិដ្ឋឆម្ហិកា តាតបក្យការា អតត្វា, មេឃ ច តក្ថិមិត្តមេច តិទមាឌីសុ តិទ្ឋាត្តស្ស បញ្ចាចិឆតត្តតកមេ្ហការណាឌិចនេត មហាទក្លាតុកចាឌិបក្យការា អតត្វា, តេ នត្ថាឃ ចុត្តំ·

តេបនេតេតិ ឲតេ កាមរាកាឌិកិលេនតេក្ខមកកមេ្ហបទ្ធបចាឌាឌិង្គូមេ្យដ្ដចក្យការា អានចា· ឃត្វាតិ ឃស្មិំ ចិតឃាឌិបិញ្ញត្ថមេ្យឌេមេ· ឃឆាតិ មេត ទុចិឆាឌិបក្យកាមេត អចនេនមេសុ ច សុត្តមេត្តសុ ពិឆា អាកតាតិ នមុទ្ធេត្ថា· តិទមំ កមេត្តិតិ តិទមេកាមិតិឃា· លក្កតិបិតេតិ លក្កតិបិតេ អាហុតេឃ្យសុត្តេ (អ· តិ· ៩·៣៤)· តត្វ ហិ អានចា លឆា អាកតា·

នទនេកឆោតិ លហិកតិទោទឆា· ពីហាកាទោតិ អច្ចត្ថាឃ ពីហតា· អានចា ពីឃត្តិ បហីឃត្តិ ឲតេតាតិ អានចក្លួមេឃា, មេក្កា· អានចាតំ លឃត្តេ ង្គូបមេជ្ជតេតា អានចក្លួមេឃា, ចលំ· អានចក្លួមេឃត បត្តត្ថេតា អានចា ពីឃត្តិ ឲត្វាតិ អានចក្លួមេឃា, តិទ្ឋាតំ· ចិសុទ្ធិមេក្កេ (ចិសុទ្ធិ· ១·៣៥-៤០) ចិត្វាទិតោ, តស្មា តត្វ, តំ រំចណ្ណតាឃ ច ចុត្តតមេឃត ចេឌិតេត្ថា·

តឆាតិ ត្ថាមិតា ចិសុទ្ធិមេក្កេ ចិត្វាទិតតំ ង្គូបរំហទតិ· ក្សុនលបក្យចត្តិ អាចទត្តិ តិចាទេត្តិតិ អាចទណិឃា· បុរិមបក្យចត្តិចនេតាតិ តិឌេ្ឋាក្កមតេតា បុទ្ធេ កម្ពដ្ឋាតស្ស បចត្តិចនេត· ឌេបត្វាតិ ហត្វកតំ កិញ្ចិ ឌេបេត្តា ចិឃ កម្ពដ្ឋាតំ នតិនមេ្យឌញ្ញាចនេត ឌេបត្វា កម្ពដ្ឋាតមេច មតនិកទោត្តា តិឌ្ឋិ ឌូក្កមតិ, ឈាតនមាបត្វា ចិឃ ឃឆាបរិទ្ធិត្តុតេច កាលេត បត្សុដ្ឋមាតោ កម្ពដ្ឋាតំ ឌបិតដ្ឋាតេត កណាបត្តាមេឃច បត្សុដ្ឋាតិ តាម· តេត ចុត្តំ “តស្មា…បេ… តាម ហោតី”តិ· មួលកម្ពដ្ឋាតេតិ អាឌិតោ បដ្ឋាឃ បរិហរិឃមាតកម្ពដ្ឋាតេ·

បរិគ្គហកប្បដ្ឋានចរេសតាតិ សមតំ វបកដ្ឋេត្តក បរិគ្គហយាតកប្បដ្ឋានយតនិការចរេសត។ សោ បត ឆាត្យតនិការចរេសត ពុទ្ធិតឡោតិ ឌសេ្សតំ “អយំ ហិ”តិអាឌិ ចុត្តំ។

អបណ្ណកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. អត្តញ្ញាតាវិសុត្តវណ្ណនា

១៧. សត្តមេ ញ្ញាតាវិតំ ទុក្ខាបតត្តិ អាហ “អត្តញ្ញាតាវិតាយាតិ អត្តទុក្ខាយា”តិ។ យក្កឋលធិត្តុប្បាទាបិ កាយសុចរិតាឌិសង្ករោហា ឧចាតិ អាហ “អចារិតាតេចា”តិ។

អត្តញ្ញាតាវិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. ចេចលេហិកសុត្តវណ្ណនា

១៨. អដ្ឋមេ ពុតីតិ បឌសត្តិញ្ញាតនិលិដ្ឋតាតិ បុរិមបឌាតំ បដ្ឋិមបឌេហិ អត្ថតោ សមិតតាយ ញ្ញាតាតំ ចាញ្ញាតំ និលិដ្ឋតាយ ឌឹបតេ និបិតោ។

ចេចលេហិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. បឋមបិបហិកសុត្តវណ្ណនា

១៩. តចមេ វណ្ណរេពាតិ អាសតន្តារេន្ទោច កណ្ហបរិត្តេក ច ចិចរិត្វា។ តាឌិដ្ឋាតីតិ តំតំកាយចិក្កមេ អត្តតា ចោរេយាកំ តាបន្តតិ។ ឌិចាការេលតិ យញ្ញត្តិក្រាសមេយេ។ អស្សាយិកោ ហោតិ តឹសុបិ ការេលសុ លទ្ធព្ពាលិកស្ស អលកតតោ។ អបតិចាតាតាវិឆំ ទត្តិដ្ឋាតំ។ លាឃុឌកាសយត្តំ ឌិចាដ្ឋាតំ។ ចិបស្សតាបិ ចដូតិ ចិបស្សតាកយ្ចិការេយច។ តេតបិ ហិ តចឆា ពុត្តិយាតំ តិក្កត្តំ អាបិនេឌេត្តក សយាឆិនិមិត្តំ កហេតព្ពំ, ចិបស្សតានិមិត្តំ សយាហិតាការសល្លក្ខណាយ។

បឋមបិបហិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ទុតិយបិបហិកសុត្តវណ្ណនា

១០៉ ឥឋេយ ចិឋិដ្ឋិស្វេរាតិ ចិឋិដ្ឋិស្វេឋយ្យក្កេហា ឌិទិឃឋយ្យេត្ថា៉ ខាោឍឌិទិឃាឃត្វា ហិ អត្តឋិដ្ឋិឃោ៉ េតនាហ “ខ្វត្តយស្វេរា”តិអាឌិ៉ ចិក្កាឃិពកល្ឌត្តិ ចិក្កេឃតទ្ឋាកល្ឌ៉ តិក្លិត្តឆេតនាតិ តិឥហិត្ថា ៩បិតឆតចេឋត៉ ចឡ្យអឆ្លាតកចេឋតាតិ ឌិចេឋ ឌិចេឋ ឥាត្វបេកាកចេឋត ចឡ្យអញ្ចាតទ្ឋាឆតចេឋត៉ ខ្វបេកាកបទិេកាកកេល្ឌតាតិ ខ្វបេកាកបទិេកាក្វបកទេណាត៉ តិបតត្តិតិ តិបិេតត្តិ, អត្តេតា ឆតក្កេហត តិបិតច្វត្តិេក កេរាត្តិ៉ េតនាហ “តិយេត្តត្តិ”តិ៉

ខាោឍឆាេយតាតិ ខាោឍស្ស ឌិទេកាេចត៉ ខាោឍបេក្កេយតាតិ ខាោឍឋហិេតត ឌិទិេឃត៉ ឌិដ្ឋឆយ្យិកឋយ្យាឃិកបេយត្តេកឥញ្យេឃត ស្វេតត ឰត្លាតិ, តំ ស្វតំ តាយ៉ ខ្វក្កដ្ឋតិេដ្ឋេឋត ឥេស្សេត្តា “៤កតិកាឃ…េប… ឰហុស្សុតា”តិ អាហ៉ អាកេតាតិ ស្វឞ្យចត្តិកាេចត ស្វាកេតា៉ េតនាហ “បក្វេណា បចត្តិេតា”តិ៉ អកិឆេយ្វ អាកតា ក្វឋលិឌិក្លត្ថាឌិេកឥកិត្ថា ឆយ្វា ស្វត្តត្តបិដេកបិ ឰ្ឌតេត្តិតិ “ឆយ្វឆរាតិ ស្វត្តត្តបិដកឆរា”ឰ្លេច្ចច ច្វត្តា៉ ត ហិ អាកិឆយ្វិកកាេចត ចិតា តិឞ្យទិឃាឃេតា ស្វត្តត្តបិដកឡ្យាតា ឋយ្កចតិ៉ េច្ចយាតិកាឆរាតិ កិក្លូកិក្លូតិយាតិកាចេឋត េច្ចយាតិកាឆរាតិ ចឥត្តិ, “ចិតឃាកិឆយ្វយាតិកាឆរា”តិ ឃ្វត្តា៉ បទិបុច្ឆតិតិ ឋទ្ឋាកាេកត ប្វច្ឆិតទ្ឋា ប្វច្ឆតិ៉ េតនាហ “អត្តាតត្តំ កាេរណាកាេរណំ ប្វច្ឆតិ”តិ៉ បទិក្កណ្យាតិតិ ចិធាេរតិ៉

ត ៤ចំ អេត្តា ឥដ្ឋេទ្ឋាតិ ៤ចំ េឥឋតាត្វក្កេយត អេត្តា ត កេហតេទ្ឋា៉ អេឡ្យា ហិ េឥឋតាក្កេយា េចេតឃ្យញ្ញាឋឃចេឋត បចត្តតេតា, អេឡ្យា បដិបត្តិក្កេយា៉ េហដ្ឋិេយត ចា បទិេច្ឆេឥាតិ ឋិលឋយាឌិបឡ្យាឋឡ្លាេតស្វ តិស្វ កាេកស្វ កត្តចិ េហដ្ឋិយតេឃត េឥឋតាឃ បទិេច្ឆឌំ េចឌិតទ្ឋា ឋិេលត, កត្តចិ ខ្វបទិេយត កាេកត បឡ្យាឃ, កត្តចិ ឌ្វិហិបិ កាេកហិ ឋិលបឡ្យាចេឋត៉ ឰ្លឆ បត ស្វេត្ត ខ្វបទិេយត កាេកត បទិេច្ឆេឥា េចឌិតេទ្ឋាតិ ចត្តា តំ ឥេស្សេត្តា “តឋ្វា”តិអាឌិយាហ៉ ឃឋ្វា ចា កកចា េចេតឃ្យញ្ញាឋឃចេឋត បឆយំ កល្យាណយិត្តំ ឥេស្សេត្តា អេហត្តំ បេចេឥត្វា “តឃិឌំ អេហត្តំ ឰ្លយាឃ អាេច្ឆឌិទិឃតាឃ េហាតិ”តិ ឥេស្សេត្តា ឌិទិឃាេយុំ បេចេឥត្វា “ស្វាឃំ ឌិទិឃាេយ្កធា ឰ្លយិតា កល្យាណយិត្តឋត្តិស្សេឃត កចតិ”តិ ឥេស្សេត្តា តិស្សឃឋយ្យត្តិ បេចេឥតិ េហដ្ឋា ឥស្សិតតិឥស្សតាត្វបត្តិ ឥដ្ឋាំ៉

ក្វតិឃបិបហិកស្វត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

រធកាេចក្កចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. បុគ្គលវគ្គោ

១. សមិទ្ធសុត្តវណ្ណនា

២១. តតិយស្ស បឋមេ រុច្ចតីតិ កាយសក្ខិអាទីសុ បុគ្គលេសុ អតិវិយ សុន្ទរតរបណីតតរភាវេន តេ ចិត្តស្ស អភិរុចិប្បាទកោ ខមេយាតិ បុច្ឆតិ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ធុរំ អហោសីតិ សទ្ធាធុរំ មគ្គវុដ្ឋានន្តិ កត្វា, សេសិន្ទ្រិយានិ បន គច្ឆន្តិ អាហ “សេសានី”តិអាទិ។ បដិវិទ្ធមគ្គោចាតិ តីហិបិ ភេទេហិ អត្តនោ អត្តនោ បដិវិទ្ធអរហត្តមគ្គោ ឯវ កថិតោ, តស្មា ន សុករំ ឯកំសេន ព្យាកាតុំ “អយំ...បេ... បណីតតរោ ចា”តិ។ ឧត្តរេនេវ កថេសិ “តីសុបិ បុគ្គលេសុ អគ្គមគ្គដ្ឋោវ បណីតតរោ”តិ។

សមិទ្ធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. គិលានសុត្តវណ្ណនា

២២. ទុតិយេ ហិតានីតិ ភព្យានិ។ វុទ្ធិករានីតិ អារោគ្យាទិវុទ្ធិករានិ។ អនុច្ឆវិកន្តិ ឧបដ្ឋាកកិរិយាយ អនុរូបំ។ វាតាបមាររោគេនាតិ វាតរោគេន ច អបមាររោគេន ច, វាតជាតេន វា អបមាររោគេន។ និដ្ឋប្បត្តគិលានោតិ “ឥមិនា រោគេន ន ចិរស្សេវ មរិស្សតី”តិ និដ្ឋំ បត្តោ គិលានោ។ និបិតកំ នាយ វយធុរោគោ។ គច្ឆតិ ថុល្លច្ឆអាពាធោ។ ហិលាបុប្បគមេរោ វិសមវាតសម្បុស្សឃរោគោ។ ឃេសន្តិ ឃេសំ រោគោ។ បដិឃគ្គោនាតិ បដិការមេត្តោ។ ផាសុកន្តិ ព្យាធិវូបសមេនេន សរីរស្ស ផាសុការោ។ ព្យាធិនិជាតសមុដ្ឋានជាតេន បល្លិតោ, បដិការកិរិយាយ យុត្តការិតាយ ឆេក្លា, ឧដ្ឋានវីរិយសម្បត្តិយា អភលេនា។

បឋមបរោមាបុគ្គលោ កថិតោ សម្មត្តនិយាមោក្កមនស្ស អយោគ្គភាវតោ។ អលភន្តោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ ឧក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ បច្ចេកពោធិំ។ យន្តិ, យោតា។ ឱវាទំ លភិត្វាតិ អភិសមាចារិកវត្តំ ឱវាទមត្តំ ឯត្តកោបិ ហិ តស្ស ហិតាវហោតិ។ តន្និស្សិតោចាតិ វិបញ្ចិតញ្ញុនិស្សិតោច ហោតិ។ បុនប្បុនំ ទេសេតព្វោវ សម្មត្តនិយាមោក្កមនស្ស យោគ្គភាវតោ។

គិលានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. សង្ខារសុត្តវណ្ណនា

២៣. តតិយេ វិវិធេហិ អាការេហិ អាពាធនតោ ព្យាពាធោ ច ព្យាពជ្ឈំ កាយិកំ ចេតសិកញ្ច ទុក្ខំ។ សហ ព្យាពជ្ឈេន វត្តតីតិ

សព្យាពជ្ឈំ តេនាហ “សទុក្ខ”ន្តិ។ ចេតនារាសិន្តិ បុញ្ញចេតនាទិរាសិំ។ ចេតេតិ បកប្បេតិ បវត្តេត្វា “រាសិំ ករោតិ បិណ្ឌំ ករោតី”តិ ច វុត្តា។ សទុក្ខន្តិ និរន្តរទុក្ខំ។ តេនាហ “សាពាធំ និរស្សាទ”ន្តិ។ អត្ថីតិ ឧទុកំ ទុក្ខវេទនា តត្ថីតិ អវត្ថុតា វុត្តំ។ អភិជ្ឈាវសាទវេត្វា អភិជ្ឈាទយោ ឧប្បត្វា ច ទុក្ខបត្តិកាវ សា ទដ្ឋព្វា។ ន ហិ អកុសលចេតសិកា ទុក្ខា នាម អត្ថិ, កុសលចេតសិកា បន ឧបេក្ខាវេទនា តត្ថ អប្បាវសរា។ អដ្ឋកថាយំ បន និរយស្ស ទុក្ខពហុលត្តា ទុក្ខស្ស ច តត្ថ ពលវតាយ សា អវេក្ខាហារិកដ្ឋានេ ឋិតាតិ វុត្តំ។ ឧបមំ កត្វា អាហរេវា ចិរេសេនា ចិយ សាមញ្ញស្ស យថា អយោបិណ្ឌិវោហិតោ ចិយ ទុបិតត្តា បដិភាគទារកាតិ បដិនិទ្ទេសា។

តេ អក្កុហត្វាតិ ហេដ្ឋិមព្រហ្មលោកេ អក្កុហត្វា។ ទេវាបិស្សកសុខទុក្ខត្តិ ចិបិស្សកសុខទុក្ខំ បីតិបិស្សកភាវតោ។ កម្មត្តិ បិបកម្មំ។ កម្មម្បិ នេវ ជលំ ចតតិ។ កាមស្ដោត្ត “អញ្ញាតព្ពលោកេ ឧបបជ្ជតី”តិ អាគតំ, “អញ្ញាតព្ពា ជស្សា ជុសន្តី”តិ បន ចនេនេ លោកុត្តរជស្សាបិ សង្គយ្ហន្តីតិ “តីហិ សុចរិតានិ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកានិ កថិតានី”តិ វុត្តំ។

សង្ខារសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ ពាហុការសុត្តវណ្ណនា

២៤។ ចតុត្ថេ អវស្សយំ គតោតិ ចតុទុក្ខបរិមុត្តិយា អវស្សយោ យស្សាតិ សរណាគមនេន ឧបគតោ ហោតិ។ សតត្តិកត្តិ សបរិយត្តិធម្មំ។ អក្កុហិតសរណបុគ្គលស្សាតិ អក្កុហិតបុគ្គលសរណស្ស។ អគតាគិគិវេចសស្ស ចនេន វុត្តត្តិ តស្មិំ អត្តភាវេ ន គតោ សរណាគមនតាគិគិវេចសា ធេតាតិ អគតាគិគិវេចសា, តស្ស ចនេន វុត្តំ។ កាមំ បុព្វេបិ សរណគមនេកោ អាចរិយោ វុត្តោ, បព្ពជ្ជាគមនេកោបិ សរណគមនេកោវ។ បុព្វេ បន ឧបសម្បាទាបិតកាចនេន សរណគមនេកោ អធិប្បេតោ។ ពុទ្ធំ បន ពោធិតបព្ពជ្ជស្ស សរណាគមនំ។ បព្ពជា ហិ សមិសេវំ សរណាគមនត្តិ បព្ពជ្ជាគមនេកោ បុន វុត្តោ។ ឧតេតិ បព្ពជ្ជាគមនកាវេយា។ ទុចិនេន បរិច្ឆិន្នាតិ លោកិយធម្មសម្បាបកោ លោកុត្តរធម្មសម្បាបកោតិ ទ្វិប្បការេន បរិច្ឆិន្នា, គតាគិគិវេចសអគតាគិគិវេចសចនេន ចា។ ឧបរីតិ បធយយក្កុតោ ឧបរិ។ នេវ សក្កាតីតិ អាចរិយេន កតស្ស ឧបការស្ស មហាគ្ឃភាវត្តា តស្ស បតិការំ នាម កាតុំ ន សក្កាតិ។

ពាហុការសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ វជិរូបមសុត្តវណ្ណនា

២៥។ បញ្ចមេ អរុក្កតិ បុរាណំ ទុដ្ឋវណំ វុច្ចតិ។ ក-ការោ បទសន្ធិករោតិ អរុក្កូបមំ ចិត្តំ ឧតស្សាតិ អរុក្កូបមចិត្តោ អប្បមត្តកស្សបិ ទុក្ខស្ស អសហនតោ។ សេសបទេសុបិ ឧបេច តយោ។ ពុត្តការលោភាសេនាតិ បរិត្តមេច កាលំ ពារោភាសចិរេហេន។ លភតីតិ កោធាសក្កចនេន កុប្បេត្វា បុក្កលោ សមុតា, “កិំ ចទសី”តិអាទិនា បរមុតា ច ឧបនយ្ហនចនេន លភតិ, ន តណ្ហាសក្កចនេន។ កុប្បតីតិ

កញ្ញាតិ៍ ញ្យាបជ្ជតីតិ ចិបត្តចិត្តា ហោតិ៍ ឆន្ទកាចំ អាបជ្ជតិ ព្រៃសកយ្យិ យុទ្ធាកាចតោ៍ ដុដ្ឋាទុកោតិ យំសលិហិតានំ ដុដ្ឋការេចត បកតិកាចំ ឌហិត្វា ជំតោ ដុដ្ឋចណោ៍ "ដុដ្ឋាទុតា"តិបិ បផត្តិ, តត្វាបិ តាកាទោ បផសត្តិកទោ៍

តស្សាតិ ដុដ្ឋាទុកស្ស៍ សចតត្តិ អសុចិចិសត្តនំ ដ្ឋធ្វយាតស្ស ចិឃាតិ កោរផត ដ្ឋដ្ឋំ ដ្ឋដ្ឋំ ធុយាតកស្ស ចិឃ កោធុបិឃាសស្ស អចិស្សជ្ជតតោ៍ ចល្លិកតស្សាតិ កុបិតស្ស៍ ឲត្វ ច កិច្ចាបិ ហេដ្ឋិយយក្កចន្លាបិ កិលេសា តេហិ អត្ថុប្បត្តិផយុតំ អាបិឌិតត្វា សយុឆ្ថិត្វា, តថាបិ តស្មិំ សត្តានេ អក្កុយក្កស្ស អត្ថុប្បត្តត្វា តត្វ អប្បហីតាបិ កិលេសា អតេច្វចាតិ កត្វា តេសំ ឆាកាណានំ ចិឆ្ជុបយតា ធុត្តា, ត តេហិ យក្កេហិ បហីតានំ កិលេសានំ អត្ថិកាចតោតិ ដុដ្ឋព្វំ៍

ចឌ្ឍុបយសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

៩៍ សេចិតត្ថាសុត្តចណ្ណនា

១៩៍ លេដ្ឋ ដ្ឋបសក្កយិតត្ថាតិ កាលេត កាលំ ដ្ឋបសក្កយិតត្ថា៍ អល្លិឃិតត្ថាតិ លាឃាឃ ចិឃ ចិតា កាចតាឃ តិល្លិឃិតត្ថា៍ បុតប្បុតំ ដ្ឋបិសិតត្ថាតិ អភិណ្ហសេា ដ្ឋបតិសិឌិតត្ថា៍ អត្ថឌ្ឍឃាតិ យេត្វាបុត្តការកោ៍ ដ្ឋបសក្កយិតុំ ចដ្ឋតីតិ "ឲតស្ស សីលេត អភិចុឌ្ឍិ កចិស្សតី"តិ ដ្ឋបការត្វំ ដ្ឋបសេចតាឌិ ចដ្ឋតិ៍

ត បដិហត្ថិស្សតីតិ "អបេហិ, កិំ ឲតេតា"តិ បដិក្កូបិកាចតោ បិឃសីលត្វា ត បដិហត្ថិស្សតិ៍ ឋាសុ កចិស្សតីតិ ខ្ពីសុ ហិ សីលចត្តេសុ ឲកោត សីលស្ស ចណ្ណោ កថិតោ ប្តតទោ អត្ថយោគតិ៍ តេត តេសំ កថា ឋាសុ តេច ហោតិ បចត្តិតី ច៍ ឲកស្មិំ បត ធុស្សីលេ សតិ ធុស្សីលស្ស សីលកថា ធុក្កថា, តេច សីលកថា ហោតិ, ត ឋាសុ ហោតិ, ត បចត្តិតិ៍ ធុស្សីលស្ស ហិ សីលកថា អឋាសុ កចិស្សតិ៍ សីលកថាឃ ចុត្តយត្វំ សមាធិបត្ថាកថាសុបិ អតិឌិសតិ "សមាធិបត្ថាកថាសុបិ ឲសេច តយោ"តិ៍ ខ្វេ ហិ សមាធិលិកិតោ សមាធិកថំ សប្បត្ថា ច បត្ថាកថំ កថេត្វា ទត្វិ ចា ឌិចសំ ចា អតិក្កយត្តយ្យិ ត ឌាតត្តិ៍

តត្វ តត្វ បត្ថាឃ អត្ថុក្កហេស្សាយីតិ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថុក្កហេតត្ថា បត្ថាឃ សោផតត្ថា ចទ្ធតត្ថា ច អផិកសីលំ តិស្សាឃ ដ្ឋប្បត្តបត្ថាឃ អត្ថុក្កហេស្សាយីតិ អតេ្វា៍ តត្វា អត្ថុក្កណ្ហាតិ សីលស្ស អសប្បាឃាត្ថបការផយ្យេ ចជ្ជេត្វា តប្បដិបក្ខសេចតេត ហោតីតិ អាហ "សីលស្ស អសប្បាយេ"តិអាឌិ៍ សីលស្ស អសប្បាឃាត្ថបការផយ្យា តាយ អតាចារាកោចរាផយោ, តប្បដិបក្ខតោ ដ្ឋបការផយ្យា ចេឌិតត្ថា៍ តស្មិំ តស្មិំផាតេតិ ចំចំសិក្ខាកោដ្ឋាសបដ្ឋានេ៍ អត្ថុក្កណ្ហាតិ តាយាតិ អភិត្ថំ អសំកិលិដ្ឋំ កត្វា អត្ថុក្កណ្ហាតិ តាយ៍ លាចបរិស្សាចតេតិ ទជកានំ ដ្ឋាសលាចាឌិលាចបរិស្សាចតបទេ៍ ហាឃតីតិ សីលិឌិតា បរិហាឃតិ៍ សេដ្ឋំ បុក្កលត្តិ សីលិឌិក្ស៍លាហិ សេដ្ឋំ ដ្ឋត្តទិតទំ ដ្ឋត្តយំ បុក្កលំ៍

សេចិតត្ថាសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

᪗᪨ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨷᨿᩮᩣᨣᩣᨿ “ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᨾᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩔᩣ”ᨲᩥ “ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨷᩣᨷᨠᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᩃᩣᨾᨠᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᨳᩮᨲᨻ᩠ᨻᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨴᩩᩔᩦᩃᩔ ᨣᩪᨳᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ “ᨣᩪᨳᨠᩪᨷᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ᪨ ᩈᩩᨧᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩣᨧᩣᩁᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩈᩩᨧᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩉ ᩋᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩉᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩉᩣᨿᨠᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪘᪨ ᨣᩪᨳᨽᩣᨱᩦᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪘᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨣᩪᨳᨽᩣᨱᩦᨲᩥ ᨣᩪᨳᩈᨴᩥᩈᩅᨧᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩪᨳᨽᩣᨱᩦ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨣᩪᨳᩴ ᨶᩣᨾ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨵᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᩈᩩᨧᩥᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨲᩣᨿ ᨣᩪᨳᩴ ᩅᩥᨿ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨵᩅᩣᨿᨶᨠᨳᩴ᪨ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨽᩣᨱᩦᨲᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩈᨴᩥᩈᩅᨧᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨽᩣᨱᩦ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨹᩩᩃ᩠ᩃᩣᨶᩥ ᩅᩔᩥᨠᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩍᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨧᨾ᩠ᨷᨠᩈᩩᨾᨶᩣᨴᩥᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ᪨ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨧᩥᨣᨶ᩠ᨵᩅᩣᨿᨶᨠᨳᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨴᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨵᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨾᨵᩩᨽᩣᨱᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᨾᨵᩩᨽᩣᨱᩦ”ᨲᩥᨷᩥ ᨷᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨾᨵᩩᩁᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᨾᨵᩩᩁᩅᨧᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨧᨲᩩᨾᨵᩩᩴ ᨶᩣᨾ ᨾᨵᩩᩴ ᨷᨱᩦᨲᩴ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨾᨵᩩᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨾᨵᩩᩁᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨱ᩠ᨱᩈᩩᨡᨲᩣᨿ ᨷᩮᨾᨶᩦᨿᨲᩣᨿ ᨧ ᩈᨴ᩠ᨴᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᨵᩩᩁᩈᨽᩣᩅᨠᨳᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩣᨴᩣᨴᩥᨨᩮᨴᨶᩉᩮᨲᩩ᪨ ᨷᩁᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

“ᨶᩮᩃᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᩦᩃᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪓᪔᪗) ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᩦᩃᩴ ᩅᩥᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨷᩪᩁᩦᨲᩥ ᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨿᩣ᪨ ᩈᩩᨠᩩᨾᩣᩁᩣᨲᩥ ᩋᨹᩁᩩᩈᨲᩣᨿ ᨾᩩᨴᩩᨠᩣ ᨠᩮᩣᨾᩃᩣ᪨ ᨷᩩᩁᩔᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᩁ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩅᩣᩈᩦᩅᩣᨧᨠᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ “ᨣᩣᨾᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩦᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩣᨿᨲᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᨶᩣᨷᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨠᩁᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨣᩪᨳᨽᩣᨱᩦᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᩋᨶ᩠ᨵᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១៩៎ ភចរេ អនន្តាតិអាទីសុ បរិញ្ញាបនេសុ បធរេយា ទិដ្ឋធម្មិកេកាឃសំហេលបញ្ញាចក្ខុតោ ច សម្បរាយិកត្ថសាធកបញ្ញាចក្ខុតោ ច

អភាចា "អនន្តា"តិ ចុក្ខុតិ ក្ខុតិយោបិ, ពតិយោ បត ទិក្ខុម្បិ ភាចា "ទិចក្ខុ"តិ ចុក្ខុតិ៎ បញ្ញាចក្ខុតិ អាយកោឃសល្លក្ខណា បញ្ញាចក្ខុ៎

ពេភាហ "ចាតិ កេទេឃ្យា"តិ៎ អធម្មត្តេមតិ អធរេ ចេច ក្ខុតេ ច៎ បដិបក្ខចេសភាតិ បដិបក្ខស្ស អត្ថិតាចេសត៎ សុក្កសប្បដិភាគាតិ

សុក្កធម្មេហិ បហាយកេហិ សប្បដិភាគាតិ ឌាកេឃ្យ៎ កណ្ហសប្បដិភាគាតិ កណ្ហធម្មេហិ បហាតព្ពេហិ សប្បដិភាគាតិ ឌាកេឃ្យ៎

ពធាឌាតិកាតិ យាទិសេហិ សបុត្តធានបរិឌតសនាតិមិត្តជាត្តចក្កិ អត្តាគិ សុទេលតិ បឹណោតិ, តាទិសា កេកាបិ ត សត្តិ៎ បុញ្ញាតិ ច ត

កេទាតីតិ សមហេ្រាហ្វហាកបហទ្ធិកឃាចកាត៌ សត្តប្បតចេសត បុញ្ញាតិ ត កេទាតិ៎ ក្ខុឃត្តាតិ ក្ខុឃម្ពិ លេកេ, ក្ខុឃម្ពិ ចា អនត្តតិ

ចិក្កេហាតិ ចនេស្សនេត្តា "ញ្ញធលេកេ"តិអាទិយាហ៎ ក្ខុកេឃភាតិ ចុត្តមត្តិ យោឌេត្វា ចនេស្សត្ថំ "កាឆ"ត្តិអាទិ ចុត្តំ៎ ឃម្ពិ ធាតេតិ ឃម្ពិយេច

ធាតេ៎ ត សោចតីតិ សោកេហេតុគិ តត្ត អភាចតោ ត សោចតិ៎

អត្តសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៎

១០៎ អចក្ខុ្ជសុត្តចណ្ណភា

១០៎ ធសមេ អចក្ខុ្ជបន្នោតិ តិក្ខុ្ជបន្នោ៎ ពេភាហ "អនោរុលបន្នោ"តិ៎ បុញ្ញបដ្ឋបភាតិ បធយាទេទ្ទោ៎ សត្តិដ្ឋាភត្តិ

កធាបរិយោសាត៌ អប្បភាតិ ចេសភាឃ តិដ្ឋាបត៌ អនេភកេ ចា អត្ថុសត្តិយោតិ យោឌេពញ្ញុំ៎ សមាធិ ចាតិអាទីសុ លេកិត្តទេធម្ម

បនេយត្តេតា សាសតត្តិ ពធេត្តាបិធកសមាធិ តស្ស អាទីតិ ចុនេត្តា, ពធាសត្តា ចិបស្សតា, តស្ស មូលភាពេចត ឲកេធេសត្តា មនេក្ខា៎

សាសតស្ស បរិបុទ្ធិសុទ្ធិយោ ភាម សព្វាទា ចេសិតតិយាមេកេច សិទ្ធា, តា បនេត្ត កេឆត្តស្ស ចេសេត កេហពញ្ញាតិ ចនេស្សត្ថំ "អត្ថំ កត្វា

ចេសេត្តី"តិ, "តិក្ខុំ កត្វា ចេសេត្តី"តិ ច ចុត្តំ៎ ពត្ត តិទ្ឌុតត្តិ តិក្ខុំ អភាក្ខុ៎ តិក្ខុំត្តិ កស្ឋាភទេហិតំ សុចិនេញ្ញាឃ្យំ កត្វា៎

អាកិណ្ណាតីតិ អាកិទិត្វា សំកិទិត្វា ធបិតាតីតិ អនត្ថា៎ ពេភាហ "បក្ខិត្តាតី"តិ៎ ក្ខុធេក្ខា ចិឃ ក្ខុធក្ខុបន្នោ បុក្កេលេ ធក្ខុនេញ្ញាតិ

ក្ខុធក្ខុសទិសបញ្ញាតាឃ ក្ខុធក្ខុបន្នោ៎ ឲចំ បញ្ញា ចិឃ បុក្កេលេបិ ក្ខុធេក្ខា ចិឃ ហោតិ, តម្ពិ ធម្មាត៌ អចិទដ្ឋាភតោតិ អធិប្បាយេត ចុត្តំ៎

ឃធា ច ក្ខុធក្ខុសទិសា បញ្ញា, ឲចំ តិក្ខុ្ជក្ខុ្ជសទិសា បញ្ញា ឲចាតិ ធដ្ឋញ្ញា៎

សំចិធហតបញ្ញាឃាតិ "ឲចំ កេត ញ្ញធំ ភាម កចិស្សតី"តិ ឲចំ តំតំអត្ថកិច្ចំ សំចិធាតុំ សមត្ថតាឃ ចិធាទេលបញ្ញាឃ ទេហិតោ៎ សេនេឃ្យាតិ

សេនេដ្ឋា បរិសំសោ៎ បុញ្ញកាកបដិបធត្តិ ចិត្តចិសុទ្ធិអាទិកំ អទិឃមក្កស្ស អធិកមាឃ បុញ្ញកាកបដិបត្តិ៎

អចក្ខុ្ជសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៎

បុគ្គលចគ្គចល្ហភា ទិដ្ឋិ ហា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤។ ទេវទូតវគ្គោ

១។ សព្រហ្មកសុត្តវណ្ណនា

៣១។ ចតុត្ថស្ស បឋមេ សព្រហ្មកានីតិ សសេដ្ឋកានិ។ យេសន្តិ យេសំ កុលានំ។ បុត្តានន្តិ បុត្តេហិ។ បូជិតសទ្ទយោគេន ហិ ឥទំ ករណត្ថេ សាមិវចនំ។ តេនាតិ អាហារាទីនា។ បដិជគ្គិតា គោបិតាតិ យថាកាលំ តស្ស តស្ស ទាតព្ពស្ស ទានេន វេយ្យាវច្ចស្ស ច ករណេន បដិជគ្គិតា ចេវ ឧប្បន្នានត្ថប្បហរណេន គោបិតា ច ហោន្តិ។ តេសន្តិ មាតាបិតូនំ។ ព្រហ្មាទិភាវសាធនត្តន្តិ តេសំ គុណានំ អត្ថិតាយ លោកេ ព្រហ្មា នាម វុច្ចតិ, អាចរិយោ នាម វុច្ចតិ, អាហុនេយ្យោ នាម វុច្ចតិ, តេ មាតាបិតូនំ បុត្តកំ បដិលភន្តីតិ ទស្សនវសេន តេសំ ព្រហ្មាទិភាវសាធនត្ថំ “ពហុការា”តិ, វត្វា តំ តេសំ ពហុការតំ នានាការតោ ទស្សេតុំ “អាបាទកា”តិអាទិ វុត្តំ។ មាតាបិតរោ ហិ បុត្តានំ ជីវិតស្ស អាបាទកា, សរីរស្ស បោសកា, អាចារសមាចារានំ សិក្ខាបកា, សកលស្សបិ ឥមស្ស លោកស្ស ទស្សេតារោ។ តេនាហ “បុត្តានំ ហិ”តិអាទិ។ ឥដ្ឋារម្មណំ តាវ តេ ទស្សេន្តុ, អនិដ្ឋារម្មណំ កថន្តិ? យម្បិ ទស្សេតព្ពមេវ វជ្ជនីយភាវជានាបនត្ថំ។

អវិជហិតា ហោន្តីតិ តាសំ ភាវនាយ ព្រហ្មានំ ព្រហ្មលោកេ ឧប្បន្នា អវិជហិតា ហោន្តិ ភាវនា។ លោកនីយវយម្បិ បឋមយោជ្ជនេ អតិវិយ មុទុភាវប្បត្តទស្សនត្ថំ សន្តិហិតក្កហលំ។ បរិវេយ្យក្តិ វិសុំ។ ឥមិនា ការណេនាតិ ឥមិនា យថាវុត្តេន បុត្តេសុ បវត្តិតេហិ អតិក្កមេន មេត្តាទីសមុប្បត្តិសង្ខាតេន ការណេន។

វុទ្ធិប្បត្តិ អបិ សត្តិកុក្កុលិបិទិអាយុធសិប្បំ។ មុដ្ឋាគណនាតិ អង្គុលិសំកោចនាទីនា ហត្ថមុទ្ធាយ គណនា។ អាទិសទ្ទេន បិណ្ឌាទីនំ សង្គហោ។ បញ្ញាវរិយា នាម មាតាបិតូនំ សត្តិកោ វុក្កហិតាកហដ្ឋចត្តស្សេវ បុគ្គលស្ស យថាសកំ ហត្ថាវរិយាទីនំ សិប្បុក្កាហាបនត្តិ កត្វា សត្តបញ្ចំ អាវរិយា នាមាតិ យោជេតព្ពំ។ អានីយ ហុតំ អាហុតំ។ បការេហិ ហុតំ បហុតំ។ អភិសង្ខតន្តិ តស្សេវ វេវចនំ។

នមោ ករេយ្យាតិ សាយំ បាតំ ឧបដ្ឋានំ គន្ត្វា “ឥទំ មយ្ហំ ឧត្តមបុញ្ញក្ខេត្ត”ន្តិ នមក្ការំ ករេយ្យ។ តាយ នំ បរិចរិយាយាតិ ឯត្ថ នន្តិ និបាតមត្តំ, យថាវុត្តបរិចរណេនាតិ អត្ថោ។ អថ វា បរិចរិយាយាតិ ករណកិច្ចករណកុលវំសប្បតិដ្ឋានាទិនា បញ្ចវិធោបដ្ឋានេន។ វុត្តញ្ហេតំ –

“បញ្ចហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ បុត្តេន បុត្តិយា ជីវា មាតាបិតរោ បច្ចុបដ្ឋាតព្ពា – ‘ភតោ នេសំ ភរិស្សាមិ, កិច្ចំ នេសំ ករិស្សាមិ, កុលវំសំ ឋបេស្សាមិ, ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជាមិ, អថ វា បន បេតានំ កាលកតានំ ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សាមី’តិ។ ឥមេហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, បញ្ចហិ ឋានេហិ បុត្តេន បុត្តិយា ជីវា មាតាបិតរោ បច្ចុបដ្ឋិតា បញ្ចហិ ឋានេហិ បុត្តំ អនុកម្បន្តិ, បាបា និវារេន្តិ, កល្យាណេ និវេសេន្តិ, សិប្បំ សិក្ខាបេន្តិ, បតិរូបេន ទារេន សំយោជេន្តិ, សមយេ ទាយជ្ជំ និយ្យាទេន្តី”តិ (ទី។ និ។ ៣។២៦៧)។

អបិច ខោ មាតាបិតរោ តីសុ វត្ថូសុ អភិប្បសន្នេ កត្វា សីលេសុ វា បតិដ្ឋាបេត្វា បព្វជ្ជាយ វា និយោជេត្វា ឧបដ្ឋហតិ, អយំ មាតាបិតុបដ្ឋាកានំ អគ្គោតិ វេទិតព្វោ។ សា បនាយំ បារិចរិយា បុត្តស្ស ឧភយលោកហិតសុខាវហាតិ តំ ទស្សេតុំ “ឥធេវ នំ បសំសន្តិ, បេច្ច សគ្គេ បមោទតី”តិ វុត្តំ។ បសំសន្តីតិ “អយំ បុគ្គលោ មត្តេយ្យោ បេត្តេយ្យោ សគ្គសំវត្តនិយំ បដិបទំ បូរេតី”តិ ឥធេវ នំ បសំសន្តិ។ អាមោទតិ អាទិតោ បដ្ឋាយ មោទប្បត្តិយា។ បមោទតិ នានប្បការមោទសម្បត្តិយា។

សព្រហ្មកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. អានន្ទសុត្តវណ្ណនា

៣២. ទុតិយេ តថាជាតិកោតិ តថាសភាវោ។ ចិនេត្តកក្កតាលេកោតិ ចិនេត្តកក្កតាយ អធិកោយា។ រូបយេច កិលេសុប្បត្តិយា ការណភាវេនោ រូបនិមិត្តំ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ សស្សតាទិនិមិត្តន្តិ សស្សតុច្ឆេទភាវនិមិត្តំ។ បុគ្គលនិមិត្តន្តិ បុគ្គលិកនិវេសនិមិត្តំ។ ធម្មនិមិត្តន្តិ ធម្មានម្មណសត្ថានំ និមិត្តំ។ “សិយា នុ ខោ, ភន្តេ”តិ ឥមិនា បុច្ឆា កតា។ “សិយា”តិ អវោចាតិ លោកុត្តរសមាធិប្បដិលាភំ សន្ធាយ។ សោ ហិ និព្វានំ សន្តំ បណីតន្តិ ច បស្សតិ។ តេនាហ “ឯតំ សន្ត”ន្តិអាទិ។

និព្វានំសន្តន្តិ សមាបត្តឹ អប្បេត្វាតិ និព្វានំ សន្តន្តិ អារុឡ្ហិត្វា ផលសមាបត្តឹ អប្បេត្វា ។ ទិវសម្បិតិអាទិនា អសង្ខតាយ ធាតុយា អច្ចន្តសន្តបណីតាទិភាវំ ទស្សេតិ។ អដ្ឋចិនេតិ “សន្តំ បណីតំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វុបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្វាន”ន្តិ ឯវំ អដ្ឋចិន អារកោសម្ភោទោ សមន្នាហារេ។ និទ្ទេសោ វេទំ ភុម្មំ ព្រហ្មំ ផាតេ…បេ… លព្ភន្តេចាតិ “ព្រហ្មាតន្ត, កិច្ចតោ ឯវំ ហោតី”តិ អាកវេ ព្រហ្មំ សុត្តប្បទេសេ ឯកោបិ អារកោសមន្នាហារោ វេទបិ សព្វេ អដ្ឋបិ អារកោសមន្នាហារា លព្ភន្តេ សមន្នាហរតំ អត្ថាវហត្តា។

ការណេន ជានិត្វាតិ វិបស្សនាញាណសហិតេន មគ្គញាណេន ជានិត្វា។ បរានិ ច ឱបរានិ ច វណ្ណាទីនិ អាយតនានិ។ សត្តានាយាតិ បដិប្បស្សទ្ធិតាយ។ កាយទុច្ចរិតាទិទ្វយវិរហិតោតិ កាយទុច្ចរិតាទិ ឯវ សត្តាបភេទ្ទេន ទ្វយោ, តេន វិរហិតោ។ អនីឃោតិ អបិនេបិ។ ជាតិជរាភិហរណេនាច ព្យាធិមរណម្បិ ពហិតមេវាតិ ពន្ធាវភាវេនាតិ វុត្តំ។

អានន្ទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. សារិបុត្តសុត្តវណ្ណនា

៣៣. តតិយេ, “សារិបុត្ត, យថា សំខិត្តេន ទេសិតំ ធម្មំ តាទិសេនាបិ ន សុករំ វិញ្ញាតុ”ន្តិ ឥមិនា អធិប្បាយេនេវ វទន្តោ ថេរស្ស ញាណំ សព្ពមតិក្កមំ។ អញ្ញាតារោ ច ទុល្លភាតិ ហិ ឥមិនា សាមញ្ញវចនេន សារិបុត្តត្ថេរម្បិ អន្តោគធំ កត្វា ទស្សេន្តោ តេនាបិ អត្តនោ ទេសនាយ ទុប្បដិវិទ្ធភាវំ ទស្សេតិ។

សម្មាតិ ហេតុនា ការណេន។ តេនាហ “ឧបាយេនា”តិអាទិ។ មានាភិសមយាតិ មានស្ស ទស្សនាភិសមយា។ បហានាភិសមយោតិ ច ទស្សនាភិសមយោតិ ច បរិញ្ញាភិសមយោ វុត្តោ។ អរហត្តមគ្គោ ហិ បរិញ្ញាកិច្ចសិទ្ធិយា កិច្ចវសេន មានំ បស្សតិ, អសម្មោហប្បដិវេធវសេនាតិ វុត្តំ ហោតិ, អយមស្ស ទស្សនាភិសមយោ។ តេន ទិដ្ឋោ បន បហានាភិសមយោ ច។ ទស្សនាភិសមយេន ហិ បរិញ្ញាភិសមយមេវ បហីយតិ។ ទិដ្ឋិវសេន ទិដ្ឋសត្តានំ ជីវិតំ វិយ អយមស្ស បហានាភិសមយោ។ អដ្ឋកថាយំ បន បហានាភិសមយស្ស ទស្សនាភិសមយានន្តរិយកត្តា “បហានាភិសមយេន”ត្វេវ វុត្តំ។ បហានាភិសមយេ ហិ គហិតេ ទស្សនាភិសមយោ គហិតោវ ហោតិ។

អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ អរហត្តមគ្គេន មានស្ស បហីនត្តា យេ ឥមេ “កាយពន្ធនស្ស អន្តោ ជីរតិ (ចូឡវ. ២៧៨), ហរិតន្តំ វា”តិ (ម. និ. ១.៣០៤) ឯវំ វុត្តអន្តិមមរិយាទន្តោ ច “អន្តមិទំ, ភិក្ខវេ, ជីវិកាន”ន្តិ (សំ. និ. ៣.៨០; ឥតិវុ. ៩១) ឯវំ វុត្តលាមកន្តោ ច “សក្កាយោ ឯកោ អន្តោ”តិ (សំ. និ. ៣.១០៣) ឯវំ វុត្តកោដ្ឋាសន្តោ ច “ឯសេវន្តោ ទុក្ខស្ស សព្ពបច្ចយសង្ខយា”តិ ឯវំ វុត្តកោដ្ឋាសន្តោ ចាតិ ចត្តារោ អន្តា, តេសុ សព្ពស្សេវ វដ្ដទុក្ខស្ស អន្តំ ចតុត្ថកោដិសង្ខាតំ អន្តមកាសិ, បរិច្ឆេទំ បរិវដុមំ អកាសិ, អន្តិមសមុស្សយមត្តាវសេសំ ទុក្ខមកាសីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តេនាហ “វដ្ដទុក្ខស្ស អន្តមកាសី”តិ។

ឯត្ថ ច “បហាន”ន្តិ ឥមស្ស និទ្ទេសេ និព្ពានំ អាគតំ? ឥធ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានសង្ខាតំ អរហត្តផលំ វុត្តំ, តស្មា និទ្ទេសេនាយំ វណ្ណនា វិរុជ្ឈតីតិ អាហ “និទ្ទេសេ បនា”តិអាទិ។ តត្ថ តានិ បទានិ អាគតានីតិ តស្មិំ និទ្ទេសេ “បហានំ វូបសមំ បដិនិស្សគ្គ”ន្តិអាទីនិ (ចូឡនិ. ៦៧ ឧទយមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសោ) បទានិ អាគតានិ។

ធម្មតក្កបុរេជវន្តិ ឥមិនា តស្មិំ ចតុត្ថជ្ឈានវិមោក្ខេ ឋត្វា ឈានង្គានិ វិបស្សិត្វា អធិគតំ អរហត្តវិមោក្ខំ វទតិ។ អរហត្តវិមោក្ខស្ស ហិ មគ្គសម្បយុត្តសម្មាសង្កប្បសង្ខាតោ ធម្មតក្កោ បុរេជវោ ហោតិ។

សារិបុត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. និទានសុត្តវណ្ណនា

៣៤. ចតុត្ថេ បិណ្ឌការកត្តាយាតិ អាយូហនវសេន រាសិការកត្តាយ។ អភិន្នានីតិ ឯកទេសេនបិ អខណ្ឌិតានិ។ ភិន្នកាលតោ បដ្ឋាយ ហិ ពីជំ ពីជកិច្ចាយ ន ឧបកប្បតិ។ អបូតីនីតិ ឧទកតេមនេន បូតិភាវំ ន ឧបគតានិ។ បូតិពីជញ្ហិ ពីជត្ថាយ ន ឧបកប្បតិ។ តេនាហ

“ប្ងតិការេចត អតឹឌត្ត អប្បត្តាតឹ”តិ៉ ត ចារេតត ត ច អាតរេបត ហតាតឹតិ ចារេតត ច អាតរេបត ច ត ហតាតិ, តិរេរាឌតំ ត ឋិឋិតាតិ៉ តិរេរាឌត៌្យកាឃឌតឹឌំ តឹឌត្វាឃ ត ៗបកប្បតិ៉ ឃារាគាតឹតិ តណ្ហុលឃារឃ្ស អាគាតរេតា ឃារាគាតិ៉ តិឃ្សារត៌្យតឹឌំ តឹឌត្វាឃ ត ៗបកប្បតិ៉ រេតតាហ “កហិតឃារាតឹ”តិ, បតិដ្ឋិតឃារាតឹតិ អរេត្វា៉ ឃត្ថិចឃការេចត ឃុលំ ឃឃិតាតឹតិ ចត្តារេរា ឃារេឃ រេកាដ្ឋបក្កិត្តតិឃារេឃរេតច ឃុលឃឃិតាតិ៉

កប្ចិកត្តឹតិ កប្ចិការេកា៉ ឌិដ្ឋឆរេប្ខ ចុច្ចតិ បច្ចក្ខរេតា បច្ចប្បរេត្ត អត្តការេចា, តត្វ រេចឌិតន្តាថល់ កប្បំ ឌិដ្ឋឆប្ខរេចឥតឹឃំ៉ បច្ចបត្តកចរេតា អតត្តរំ រេចឌិតន្តាថល់ កប្បំ ៗបបឌ្ជរេចឥតឹឃំ៉ អបរបរិឃាឃរេចឥតឹឃត្តិ ឌិដ្ឋឆប្ខាតត្តរកចរេតា អន្តាឃិ អត្តកាចបរិឃារេឃ អត្តកាចបរិចរេត្ត រេចឌិតន្តាថល់ កប្បំ៉ បឌិបរេក្ខហិ អតកិក្ខតតាឃ បច្ចឃចិរេឃរេឃត បឌិលទ្ធចិរេឃឃតាឃ ច ពលចកាចប្បត្តា តាឌិឃឃ្ស បុត្តាកិឃក្ខារឃ្ស ចរេឃត ឃាតិឃឃា ហុត្វា បចត្តា បឲឃឌចតរេចតតា តឃ្មិរេឃច អត្តការេច ថលគាឃិតឹ ឌិដ្ឋឆប្ខរេចឥតឹឃកប្បំ តាឃ៉ ឃា ហិ ចុត្តាការរេត ពលចតឹ ឌចតឃត្តារេត ក្បលចិរេឃឃឃុរេត្តឃុ ៗបការាតុបការចឃប្បចត្តិឃា អារេឃចតាលិរេកត អប្បចិបិកតាឃ ច បឲឃឌចតរេចតតា ឌ្ឋតរេទ្ធឃំ ចិឃ បចត្តឃត្តាតុបរឃារេបក្ក ឌ្ឋកាឃលិការេបក្ខ្លា កប្បំ ត រេហាតឹតិ ឌ្ឋរេឆច បុប្បឃត្តំ ចិឃ បចត្តិចិបិកឃត្តំ ថល់ រេឥតិ៉ តឆា អឃរេក្កាត្តត្តិ កប្ខឃ្ស ចិបិកគាត់ តាឃ ៗបឌិប្បរេឃាកាឌិបច្ចឃត្តរឃឃចារេឃរេតច រេហាតឹតិ តឥការេចតា តឃ្មិរេឃច អត្តការេច ចិបិកំ គាតំ អឃរេក្កាត្តំ៉ អរេហាឃិកប្ខត្តិ អរេហាឃិ ៧ច កប្បំ, ត តឃ្ស ចិបិរេកា អរេហាឃិ អត្តិ កចិឃ្សតិ ចាតិ ៧ចំ រេចឌិតន្តំ កប្បំ៉

អត្វឃាឌិកាតិ គាតាឌិបិលាតិបិតាឌិអត្វឃ្ស តិប្បាឌិកា៉ កា បត ឃាតិ អាហ “ឃត្តឃឌចតរេចតតា”តិ៉ ឃា ហិ ឃត្ថិដ្ឋាបករេចតតា ចុត្តតរេឃត បឌិលទ្ធចិរេឃឃា បុរិឃឌចតរេចតតាហិ លទ្ធារេឃចតា ច ឃឃាតា អតត្តរត្តការេច ចិបិកគាឃិតឹ ៗបបឌ្ជរេចឥតឹឃកប្បំ តាឃ៉ បុរិរិឃាបឃាឃរេឃចាតិ ឃិកលុទ្ធរេកាបឃាឃរេឃច៉

ឃតិ ឃំឃារប្បចត្តិឃាតិ ឌ្ឋឃិតា អឃតិ ឃំឃារប្បចត្តិឃំ អរេហាឃិកប្ចបរេក្ខ តិដ្ឋតិ ចិបច្ចរេតាកាឃឃ្ស អកាចរេតាតិ ឌឹរេបតិ៉ ឃំ ករុកត្តិ ឃំ អក្សឃល់ ឃហាឃាចឌ្ជំ, ក្សឃលច្ចា ឃហាតុកាចំ កប្បំ៉ ក្សឃល់ ចា ហិ រេហាតុ អក្សឃល់ ចា, ឃំ ករុកំ ឃាតុឈាតាឌិកប្បំ ចា ឃហក្កតកប្បំ ចា, តរេឆច បឲឃំ ចិបច្ចតិ៉ រេតតាហ “ក្សឃលិក្សឃលេឃុ បតា”តិអាឌិ៉ ឃំ ពាហុលត្តិ ឃំ ពាហុលំ អតិណ្ហឃា កតំ ឃឃារេឃចិតំ៉ រេតតាហ “ក្សឃលិក្សឃលេឃុ បត ឃំ ពាហុលំ រេហាតឹ”តិអាឌិ៉ ឃគាឃត្តិ តាឃ ឃរណកាលេ អតុឃ្សរិតំ កប្បំ, អាឃត្តកាលេ ករេតា បត ចត្តន្តារេឃច តត្តឹតិ អាហ “ឃំ បត ក្សឃលិក្សឃលេឃុ អាឃត្តឃរណ”តិអាឌិ៉ អតុឃ្សរិតុត្តិ បរិញ្ញតការេចត អតុឃ្សរិតំ៉

រេតឃំ អការេចតិ រេតឃំ ឃំករុកាឌិតំ តិណ្ណំ កប្ខាតំ អការេច៉ ឃត្វ កត្វចិ ចិបិកំ រេឥតឹតិ បឌិឃត្ថិឌតកចរេឃត ចិបិកំ រេឥតិ៉ បឌិឃត្ថិឌតកចរេឃត ហិ ករុកាឌិកប្ចតុក្កំ ចុត្តំ៉ តត្វ ករុកំ ឃត្តបឲឃំ ចិបច្ចតិ, ករុរេក អឃតិ ពាហុលឹកតំ, តឃ្មិ អឃតិ ឃគាឃត្តំ, តឃ្មិ អឃតិ “កដត្តា ចា បតា”តិ ចុត្តំ បុរិឃជាតឹឃុ កតកប្បំ ចិបច្ចតិ៉ ពាហុលិឃត្តបុគ្គករេតឃុ ច ពាលិជាលំ ឌាតិតន្តំ៉ ឋិបរេតា ឋិបត្តរំ កល្យាណច្ចា, កល្យាណរេតា កល្យាណត្តរំ ឋិបច្ចា ពាហុលឹកតំ៉ តរេតា ឃហរេតាច បុគ្គកតាឌិ អប្បច្ចា ពាហុលិតុឃ្សរណត

ວິປ຺ປຏິສາຣາທິຊນກເຕາ, ປຏິປກ຺ຂສ຺ສ ອປຣິປຸຓ຺ຓຕາຍ ອາຣທ຺ຘວິປາກສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກມ຺ມເສສສ຺ສ ວາ ອປຣປຣິຍາຍເວທນີຍສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂີຓຕາຍ ສນ຺ຕຕິຍາ ປຣິຓາມວິເສສເຕາຕິ ເຕຫິ ເຕຫິ ກາຣເຓຫິ ອາຍູຫິຕຜລໍ ປຊໍ ວິປຈ຺ຈຕິ. ມຫານາຣທກສ຺ສປຊາຕເກ (ຊາ. ໒. ໒໒. ໑໑໕໓ ອາທເຍາ) ວິເທຫຣເຎ຺ຎາ ເສນາປຕິ ອລາເຕາ, ພີຊເກາ ທາເສາ, ຣາຊກ຺ຎາ ຣຸຈາ ຈ ອຸຕ຺ຕ ຕິສ຺ສນ຺ນໍ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ພຄວຕາ –

“ຕຕ຺ຣານນ຺ທ, ຍ຺ວາຍໍ ປຸຄ຺ຄເລາ ອິທ ປາຓາຕິປາຕີ…ເປ… ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐີ. ກາຍສ຺ສ ເພທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປ຺ຊ຺ຊຕິ, ປຸພ຺ເພ ວາສ຺ສ ຕໍ ກຕໍ ເຫາຕິ ປາປກມ຺ມໍ ທຸກ຺ຂເວທນີຍໍ, ປຈ຺ຉາ ວາສ຺ສ ຕໍ ກຕໍ ເຫາຕິ ປາປກມ຺ມໍ ທຸກ຺ຂເວທນີຍໍ, ມຣຓກາເລ ວາສ຺ສ ເຫາຕິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ສມຕ຺ຕາ ສມາທິນ຺ນາ, ເຕນ ເສາ ກາຍສ຺ສ ເພທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ –

ອາທິ. ສພ຺ພໍ ມຫາກມ຺ມວິພງ຺ຄສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໓.໓໐໓) ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍ. ກິໍ ພຫຸນາ. ຍໍ ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫາກມ຺ມວິພງ຺ຄຎາຓໍ, ຕສ຺ເສວາຍໍ ວິສເຍາ, ຍທິທໍ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ເຕນ ເຕນ ກາຣເຓນ ປຸພ຺ພາປຣວິປາກຕາ ສມຕ຺ຖີຍຕິ.

ອິທານິ ຊນກາທິກມ຺ມຈຕຸກ຺ກໍ ວິພເຊນ຺ເຕາ “ຊນກໍ ນາມາ”ຕິອາທິມາຫ. ປວຕ຺ຕິໍ ນ ຊເນຕີຕິ ປວຕ຺ຕິວິປາກໍ ນ ຊເນຕິ. ປາເຍນ ຊນກກມ຺ມສ຺ສ ປຏິສນ຺ທິວິປາກມຕ຺ຕເສ຺ສວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິວິປາກທາຍກຕ຺ຕມ຺ປິ ອນຸຊານນ຺ເຕາ “ອປເຣາ ນເຍາ”ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປຏິສນ຺ທິທານາທິວເສນ ວິປາກສນ຺ຕານສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕກໍ ຊນກໍ, ສຸຂທຸກ຺ຂສນ຺ຕານສ຺ສ ນາມຣູປປ຺ປພນ຺ທສ຺ສ ວາ ຈິຣຕຣໍ ປວຕ຺ຕິເຫຕຸພູຕໍ ອຸປຕ຺ຖມ຺ພກໍ. ເຕນາຫ “ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຸປຕ຺ຖມ຺ເພຕິ, ອທ຺ຘານໍ ປວຕ຺ເຕຕີ”ຕິ. ອຸປປີຬກໍ ສຸຂທຸກ຺ຂປ຺ປພນ຺ເຘ ປວຕ຺ຕມາເນ ສຓິກໍ ສຓິກໍ ຫາເປຕິ. ເຕນາຫ “ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ປີເຬຕິ ພາເຘຕິ, ອທ຺ຘານໍ ປວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ເທຕີ”ຕິ.

ວາຕກາຬເກາ ມຫລ຺ລເກາ ເຈາເຣ ຆາເຕຕຸໍ ນ ສກ຺ເກາຕີຕິ ເສາ ກິຣ ມຫລ຺ລກກາເລ ເອກປ຺ປຫາເຣນ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ເກາຕິ, ທ຺ເວ ຕເຍາ ວາເຣ ປຫຣນ຺ເຕາ ມນຸສ຺ເສ ກິລເມຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕ ອຸວມາຫໍສຸ. ອນຸເລາມິກໍ ຂນ຺ຕິໍ ປຏິລພິຕ຺ວາຕິ ເສາຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສ ເອາເຣເຕາ ອນຸເລາມິກໍ ຂນ຺ຕິໍ ລພິຕ຺ວາ. ຕຸຓ຺ຫວຈ຺ຉາຍ ກາວິຍາ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປເຕາຕິ ເອກາ ກິຣ ຍກ຺ຂິນີ ເຘນຸເວເສນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸເຣ ປຫຣິຕ຺ວາ ມາເຣສິ, ຕໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ນເຄເຣ ນເວວາ ນາຄຣິເຍາ.

ຆາເຕຕ຺ວາຕິ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ. ກມ຺ມສ຺ສ ອຸປຈ຺ເຉທນໍ ນາມ ຕສ຺ສ ວິປາກປ຺ປຏິພາຫນເມວາຕິ ອາຫ “ຕສ຺ສ ວິປາກໍ ປຏິພາຫິຕ຺ວາ”ຕິ. ຕຎ຺ຫິ ອຕ຺ຕເນາ ວິປາກຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໂອກາສກຣຓນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຕ຺ຕເນາ ວິປາກສ຺ສ ໂອກາສໍ ກເຣາຕີ”ຕິ. ວິປຈ຺ຈນາຍ ກເຕາກາສໍ ກມ຺ມໍ ວິປກ຺ກເມວ ນາມ ເຫາຕີຕິ ອາຫ “ເອວໍ ປນ ກເມ຺ມນ ກເຕ ໂອກາເສ ຕໍ ວິປາກໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ນາມ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ. ອຸປປີຬກໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ວິປາກໍ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ທຕິ, ນ ສຍໍ ອຕ຺ຕເນາ ວິປາກໍ ເທຕິ. ອຸປຆາຕກໍ ປນ ທຸພ຺ພລກມ຺ມໍ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ວິປາກໍ ອຸປ຺ປາເທຕີຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສເສາ. ກິຎ຺ຈິ ພຫ຺ວາພາຘາທິປຈ຺ຈຍຸປນິປາເຕນ ວິປາກສ຺ສ ວິພາຘກໍ ອຸປປີຬກໍ, ຕຖາ ວິປາກເສ຺ສວ ອຸປເຈ຺ຉທກໍ ອຸປຆາຕກກມ຺ມໍ ປນ ອຸປຆາເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ວິປາກສ຺ສ ໂອກາສກຣເຓນ ວິປຈ຺ຈເນ ສຕິ ຊນກເມວ ສິຍາ. ຊນກາທິພາເວາ ຈ ນາມ ວິປາກໍ ປຕິ ອິຈ຺ຉິຕເພ຺ພາ, ນ ກມ຺ມໍ ປຕີຕິ

ចិបាកស្សេច ្ហបឈាតកតា ឃុត្តា ចិឃ ឌិស្សតិ, ឌិយ៉សិតន្តា៉

អបរេរា តរយា – ឃស្មិ៍ កម្មេ កតេ បដិសន្ធិឃំ បចត្តេ ច ចិបាកកដត្តារូបាតំ ្ហប្បត្តិ ហោតិ, តំ ឌតកាំ៉ ឃស្មិ៍ បត កតេ អនេន្តាត ឌតិតស្ស ញ្ញដ្ឋស្ស ចា អតិដ្ឋស្ស ចា ចលស្ស ចិតាឆែកចិន្ទេន្ទកាបច្ចយាគុប្បត្តិយា ្ហបត្ថា្ហតបច្ចយុប្បត្តិយា ឌតកឃាយត្តិយាត្តូប៉ បរិយុត្តិនិរតប្បតន្តា ហោតិ, តំ ្ហបត្ថម្ភកាំ៉ ឌតតោត តិន្តាត្តិតំ ក្សលចលំ ចា អក្សលចលំ ចា ឃេត បន្នតិកក្ខតេត នោកនោត្យចិឃតាឌិតិតិត្តតាឃ ចិតាឆែឃតិ, តំ ្ហបបឹឡអកំ៉ ឃេត បត កម្មុតា ឌតកឃាយត្តិឃធេឃេត ចិរតប្បតន្តារហយ្យ៉ ឃយាតំ ចលំ ចិន្ទេន្ទកាបច្ចយុប្បត្តិយា ្ហបហន្តាតិ ចិន្តិដ្ឋតិ, តំ ្ហបឈាតកត្តិ អឃេមត្តេ ឃាតេរា៉

តត្តេ កេចិ ទុតិឃស្ស ក្សលកាចំ ញាត្តត្តយាកតស្ស អប្បាតាឆែឌឹឈាឃុកតាឃំចត្តតចធេឃេត, បន្ទិយាតំ ខ្និត្ត អក្សលកាចំ ញាត្តាតាឆែអប្បាឃុកតាឃំចត្តតចធេឃេត ចល្លាត្តិ៉ តថា ច ទុត្តំ ឃដ្ឋិឃតិការយេ ត្តឡអកម្មចិកក្កុត្តចល្លាតាយំ (ឃ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉១៥០) –

“ចត្តារិ ហិ កម្មាតិ – ្ហបបឹឡអកំ, ្ហបត្ថេន្ទកំ, ឌតកំ, ្ហបត្ថម្ភកត្តិ៉ តាលចកម្មេត ហិ តិន្តាត្តំ បចត្តេ ្ហបបឹឡអកំ អាកន្តា អត្តតោ ឲចំ ចចតិ តាយ ‘ឃចាហំ បចយតាទិ ឌាតេតឃ្យំ, ត តេ ញ្ញឆ តិន្តាត្តិតំ ឌឌេឃ្យំ, ចត្តុស្សេច តំ អបិឃេស្ស តិន្តាត្តារបឃ្យំ៉ ហោតុ, ត្វំ ឃត្តេ កត្តេចិ តិន្តាត្ត, អហំ ្ហបបឹឡអកកម្មំ តាយ តំ បឹឡឲត្វា តិនោរាដ តិឃុយំ កឃដ កាទិស្សាមី’តិ៉ តតោ បដ្ឋាយ តំ តាឌិយំ កនោតិ៉ កិំ កនោតិ? បរិស្សយំ ្ហបតេតិ, តោគេ ចិតាឃេតិ៉

“តត្តេ ឌារកស្ស មាតុក្សច្ឆិឃំ តិន្តាត្តកាលតោ បដ្ឋាយ មាតុ អស្សាឌោ ចា ស្ខំ ចា ត ហោតិ, មាតាបិតូតំ បឹឡអាច ្ហប្បន្នតិ៉ ឲចំ បរិស្សយំ ្ហបតេតិ៉ ឌារកស្ស បត មាតុក្សច្ឆិម្ហិ តិន្តាត្តកាលតោ បដ្ឋាយ តេហេ គោកា ្ហឌកំ បត្វា លោហំ ចិឃ ទាឌាឌិតំ ចធេឃេត ត្សស្សត្តិ, ក្សដ្ឋតោហតឆេតុយា លីទ ត ឆេត្តិ, ស្ទតា គោលា ចល្លា ហោត្តិ, កាលា ហោត្តិ, ឈន្តា ហោត្តិ, គោយល្លេល នោរកា បតតិ, ឌាឃាឌយា ចចតំ ត កទោត្តិ, ចាបិតំ ឃស្ស ត ឌាឃតិ, កោហកតំ តេហេ, អទន្តាកតំ អទេន្តា តស្សតិ, អត្តប្បន្តោត ឈាឃឆ្នាឌតមត្តំ ទុល្លភំ ហោតិ, កន្តបរិហាររោ ត ហោតិ, ចិឌាតកាលេ មាតុ ឆន្តា លិន្ទតិ, ឌារគោ បរិហាទិ អលកន្តោ បឹឡត្តតោ តិនោរាឌោ តិឃុឃោ កឃដេ ហោតិ៉ ញ្ញឆំ ្ហបបឹឡអកកម្មំ តាយ៉

“ឌីឈាឃុកកម្មេត បត តិន្តាត្តស្ស ្ហបត្ថេន្ទកកម្មំ អាកន្តា អាឃុំ លិន្ទតិ៉ ឃថា ហិ បុរិឃោ អដ្ឋឃករាយតំ កត្វា ឃទិ លិបេឃ្យ, តយន្តោ ឆតុតោ មុត្តមត្តំ មុក្ខទេត បហរិត្វា តត្តេច បាតេឃ្យ, ឲចំ ឌីឈាឃុកកម្មេត តិន្តាត្តស្ស ្ហបត្ថេន្ទកកម្មំ អាឃុំ លិន្ទតិ៉ កិំ កនោតិ? ចោរាតំ អដចិំ បចេឃេតិ, ចាឡអឃត្ថោដកំ ឈ្លតាតេតិ, អន្តាតាទិ ចា បត ឃបរិស្សឃធាតំ ្ហបតេតិ៉ ញ្ញឆំ ្ហបត្ថេន្ទកកម្មំ តាយ៉ ‘្ហបឈាតក’ន្តិបិ ឲតស្សេច តាមំ៉ បដិសន្ធិតិន្តាត្តកំ បត កម្មំ ឌតកកម្មំ តាយ៉ អប្បគោកក្សលាឌីស្ ត្តាត្តស្ស គោកាឃប្បតាឌិកភលោត ្ហបត្ថម្ភកកម្មំ ្ហបត្ថម្ភកកម្មំ តាយ៉

“ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨾᩮᨷᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩦᩅᩥᨵᩥᨲᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᨲᩥ ᨶᩣᨾ ‘ᩈᨧᩣᩉᩴ ᨷᨮᨾᨲᩁᩴ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨶ ᨲᩮ ᩍᨵ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᩩᩴ ᨴᨴᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᨿᩮᩅ ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣᨷᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲ, ᩋᩉᩴ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩮ ᨲᩮ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ? ᨷᩁᩥᩔᨿᩴ ᨶᩣᩈᩮᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨣᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩥ᪨

“ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩣᩈᨠᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩪᨶᩴ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩈᩣᨲᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨷᩥ ᨷᨠᨲᩥᨿᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨾᨶᩩᩔᨷᩁᩥᩔᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨷᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩥᩔᨿᩴ ᨶᩣᩈᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩣᩈᨠᩔ ᨷᨶ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨣᩮᩉᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᨷᨾᩣᨱᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨵᩥᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨿᩮᩣ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣᨷᩥ ᨣᩮᩉᩴ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ ᨷᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩁᩮᩣ ᨷᩁᩮᩉᩥ ᨮᨷᩥᨲᨽᨱ᩠ᨯᩔᩣᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩦᨽᩣᩅᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨵᩮᨶᩩᨿᩮᩣ ᨻᩉᩩᨡᩦᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᩮᩣᨱᩣ ᩈᩩᨡᩈᩦᩃᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᨷ᩠ᨷᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩔᩣᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩣᩅᨠᩣᩃᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨵᨶᩴ ᩋᨧᩮᩣᨴᩥᨲᩣ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩣᩈᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᩩᨻ᩠ᨻᨧᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᨠᩮᩣᨾᩣᩁᩥᨠᩅᩮᨩ᩠ᨩᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩉᩥᨲᩣᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨣᩉᨷᨲᩥᨠᩩᩃᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩋᨾᨧ᩠ᨧᨠᩩᩃᩣᨴᩦᩈᩩ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩈᩮᨶᩣᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩮᩣᨣᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨷᩁᩥᩔᨿᩮᩣ ᩈᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨧᩥᩁᩴ ᨩᩦᩅᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩮᩅ, ᨩᨶᨠᩴ ᨠᩩᩈᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾ᩠ᨷᩥ, ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩴ ᨠᩩᩈᩃᨾᩮᩅᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨻᩣᨵᩪᨷᨥᩣᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩣᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ “ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᨶ ᨶᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᨮᩣᨶᩮᨲᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨴᩥᨶ᩠ᨶᨿᩣᨷᨶᨠᩮᨷᩥᨲᩣᨶᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩁᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩣᨠᩪᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩪᨷᨷᩦᩊᩪᨷᨥᩣᨲᨠᩣᨶᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣ ᨶ ᩅᩥᨶ᩠ᨴᩥᨿᩣ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣ ᨻᩉᩪᩈᩩ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᩮᩈᩩ ᨠᨲᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩔ ᩍᨲᩁᩮᩈᩴ ᨲᩔ ᩋᨶᩩᨻᩃᨷ᩠ᨷᨴᩣᨿᩥᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣᨷᩥ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩑᨠᩣᨴᩈ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨠᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨷᩣᨷᨠᩣᨶᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨷᩣᩊᩥᩴ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪘᪑᪐) ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨭᩥᨻᩣᩊ᩠ᩉᩣᨶᩦᨲᩥ ᨣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨶᩥᩅᩣᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᩈᩮᨵᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨷᨴᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨣᨲᩥ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨧ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨧ᪨ ᨣᨲᩥᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨷᩣᨿᩣ᪨ ᩏᨷᨵᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᩏᨷᨵᩥᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩉᩦᨶᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨲᩣ᪨ ᨠᩣᩃᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᩁᩣᨩᩈᩩᨾᨶᩩᩔᨠᩣᩃᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮᩣ᪨ ᨠᩣᩃᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᩁᩣᨩᨴᩩᨾᨶᩩᩔᨠᩣᩃᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮᩣ᪨ ᨷᨿᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨷᨿᩮᩣᨣᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ᪨

ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣᩁᩩᨲᨷᩣᩊᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨲᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩩᨽᩅᨶᩣᩁᩉᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᨷᩦᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩩᨽᩅᨶᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨷᩣᨷᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᨷᩣᨷᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩔ ᩉᩥ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩩᨽᩅᨶᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩉᩩᨷᩣᨷᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᨲᩥᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨮᩥᨲᩔᩮᩅ ᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᨷᨶ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩔᩮᩅᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨭᩥᨻᩣᩊ᩠ᩉᩴ ᨶ ᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨻᩣᨵᩥᨲᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩁᩦᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨠᨾ᩠ᨾᩔᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨾᩮᨱ᩠ᨯᩋᩔᨻᨶ᩠ᨵᨠᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩣᨴᩥᨠᨾ᩠ᨾᩔ᪨

បលិឃិតត្ថាឃុត្តការេលតិ ហត្ថិអាឌិបច្ចត្តិការយាកយការេល៉ លញ្ជា ឥេតីតិ ៧ចិ៎ េឃ ៣ិឆត៌ បេទសំ ចេឃ ត េហាតីតិ ឥេតិ៉ េចាទិកឃុត្តការេលតិ បក្លូពលិឌីតំ លក្ខយាតការេល៉ អត្តូរកេប្យតិ បទិេឃាឃាតប្យេត្តូ អត្តូរកេប្យ៉

អកិឆយុតេឃត េឃាឮអឃ កយ្យាតិ ចិកឌិត្វា បឌិឃុក្ខិាយក្កបទិឃាេឃត (បឌិ៉ យ៉ ១៉ ១៦៣-១៦៥) ត្វាគឃ កយ្យាតិ ចិកឌិត្វា ឥេឃ្យុតំ “អបទាតិបី”តិអាឌិយាហ៉ តត្ថ អតីតកេចឃុ កតឃ្យ កយ្យុស្ស អតីតកេចឃុេឃច ចិបក្កចិបិកំ កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ អេហាសិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ កយ្យុំ អតីេត អាឃុ្ហិត”ត្តិអាឌិ៉ ចិបិកចាទត្តិ ចិបច្ចតាចឃទំ ចិបិកចាទំ៉ “ចិបិកចាទំ លកតី”តិ ត្ថយិតា ច្វុត្តេឃចត្ថំ “បឌិឃត្ថិ ឌេតឃី”តិអាឌិតា ចិកាេចតិ៉ តត្ថ បឌិឃត្ថិ ឌេតឃីតិ ត្ថយិតា ច បឌិឃត្ថិងាឃកឃ្យ កយ្យុស្ស បចត្តិចិបិកងាឃិតាបិ ច្វុត្តា េហាតិ៉ បចត្តិចិបិកេឃ្យច បត ងាឃកំ ទុ្ចបឌតកឃីេឃត ចឥតិ៉ តេឃ្យច អតីតឃ្យ កយ្យុស្ស ឌិដ្ធឆយុេចឥតិឃស្ស ជ្ញុបបឌ្ឋេចឥតិឃស្ស ច បច្ចឃេចកេល្លត អតីតកេចឃុេឃច អចិបក្កចិបិកច្ចា, អតីេតេឃច បទិតិត្ថុតឃ្យ ឌិដ្ធឆយុេចឥតិទិឃាបបឌ្ឋេចឥតិឃអបរបទិឃាឃេចឥតិឃស្ស កយ្យុស្ស អចិបក្កចិបិកច្ចា កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ តាេហាសិ កយ្យុចិបិេកា”តិបិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ បត ចិបិកចាទំ ត លកី”តិអាឌិ៉

អតីតេឃ្យច កយ្យុស្ស អចិបក្កចិបិកឃ្យ បច្ចុប្បត្តកេច បច្ចឃឃេប្យត្តិឃា ចិបច្ចយាតំ ចិបិកំ កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ អត្ថិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ បត អតីេត អាឃុ្ហិត”ត្តិអាឌិយាហ៉ អតីតេឃ្យច កយ្យុស្ស អតិក្កត្តចិបិកកាលឃ្យ ច បច្ចុប្បត្តកេច បទិតិត្ថាឃត្តឃ្យ ច អចិបច្ចយាតចិបិកំ កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ តត្ថិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “អលទ្ធចិបិកចាទ”ត្តិអាឌិ៉ អតីតេឃ្យច កយ្យុស្ស ចិបិកាេហឃ្យ អចិបក្កចិបិកឃ្យ អតាកតកេច បច្ចឃឃេប្យត្តិឃា ចិបច្ចិតត្ថំ ចិបិកំ កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ កចិឃ្យតិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ ឥេឃ្យេត្តា “ឃំ បត អតីេត អាឃុ្ហិត”ត្តិអាឌិយាហ៉ អតីតេឃ្យច កយ្យុស្ស អតិក្កត្តចិបិកកាលឃ្យ ច អតាកតកេច បទិតិត្ថាឃិតត្ថឃ្យ អចិបច្ចិតត្ថចិបិកច្ចា កេហត្វា “អេហាសិ កយ្យុំ ត កចិឃ្យតិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ អតាកេត ចិបិកចាទំ ត លកិឃ្យតី”តិអាឌិ៉ ៧ចិ៎ តាច អតីតកយ្យុំ អតីតបច្ចុប្បត្តាតាកតចិបិកាចិបិកចេឃត ឈឆា ឥេឃ្យិតំ៉

ត្ថងាតិ បច្ចុប្បត្តកេច កតឃ្យ ឌិដ្ធឆយុេចឥតិឃស្ស ត្ថេឆច ចិបច្ចយាតំ ចិបិកំ កេហត្វា “អត្ថិ កយ្យុំ អត្ថិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ ឥេឃ្យេត្តា “ឃំ បត ៧តទហិ អាឃុ្ហិត”ត្តិអាឌិយាហ៉ ឃំ បត ៧តទហិ ចិបិកចាទំ ត លកតីតិអាឌិតា តេឃ្យច បច្ចុប្បត្តឃ្យ កយ្យុស្ស បច្ចឃេចកេល្លត ត្ថឆ អចិបច្ចយាតច្ចា ឌិេដ្ឋច ឆេម្ម បទិតិត្ថាឃត្តឃ្យ ត្ថឆ អចិបច្ចយាតច្ចា ចិបិកំ កេហត្វា “អត្ថិ កយ្យុំ តត្ថិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ ឥេឃ្យតិ៉ បច្ចុប្បត្តេឃ្យច កយ្យុស្ស ជ្ញុបបឌ្ឋេចឥតិឃស្ស អបរបទិឃាឃេចឥតិឃស្ស ច អតាកតកេច ចិបច្ចិតត្ថចិបិកំ កេហត្វា “អត្ថិ កយ្យុំ កចិឃ្យតិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ បត ៧តទហិ អាឃុ្ហិតំ អតាកេត ចិបិកចាទំ លកិឃ្យតី”តិអាឌិ៉ បច្ចុប្បត្តេឃ្យច កយ្យុស្ស ជ្ញុបបឌ្ឋេចឥតិឃស្ស បច្ចឃេចកេល្លត អតាកតកេច អចិបច្ចិតត្ថច្ចា អតាកតកេច បទិតិត្ថាឃិតត្ថឃ្យ អបរបទិឃាឃេចឥតិឃស្ស អចិបច្ចិតត្ថច្ចា ចិបិកំ កេហត្វា “អត្ថិ កយ្យុំ ត កចិឃ្យតិ កយ្យុចិបិេកា”តិ ច្វុត្តត្តិ អាហ “ឃំ បត ចិបិកចាទំ ត លកិឃ្យតី”តិអាឌិ៉

៧ចច្ចា បច្ចុប្បត្តកយ្យុំ បច្ចុប្បត្តាតាកតចិបិកាចិបិកចេឃត ចតុឆា ឥេឃ្យត្វា ត្ថងាតិ អតាកតកេច កតឃ្យ កយ្យុស្ស អតាកេត

ចិបច្ចិតព្ពចិបាកំ កតេហត្វា “កចិស្សតិ កម្មំ កចិស្សតិ កម្មចិបាកោ”តិ ចុត្តត្ថិ ជស្សេត្វា “ឃំ បតាភាកតេ អាឃ្មហិស្សតី”តិអាឌិយាហ៍ តស្សេច អតាកាតស្ស កម្មស្ស បច្ចយចេកល្លេត អចិបច្ចិតព្ពញ្ច អតាកាតកេច បរិតិព្ពាឃិតព្ពស្ស អចិបច្ចិតព្ពញ្ច ចិបាកំ កតេហត្វា “កចិស្សតិ កម្មំ ត កចិស្សតិ កម្មចិបាកោ”តិ ចុត្តត្ថិ អាហ “ឃំ បត ចិបាកចារំ ត លកិស្សតី”តិអាឌិ ៍ ឲចំ អតាកាតកម្មំ អតាកាតចិបាកាចិបាកចរេត ក្ខិឆា ជស្សិតំ៍ ឲចត្តិអាឌិតា ឃចាចុត្តក្ខាជបកម្មាតិ តិកេយតិ៍

ព្ពជាតិ បេព្ពាស្ន ឃចាចុត្តប្បកេជស្ន កម្មេស្ន ឃាតិ អកិឆម្មតេឃត ចិកត្តាតិ សោឮអប កម្មាតិ, ឃាតិ ត បដិបម្ភិជាយក្កបរិឃាយេត ចិកត្តាតិ ក្ខាជប កម្មាតិ, តាតិ បព្ពាតិ ស្នត្តត្ថិកបរិឃាយេត ចិកេត្តាស្ន ឲកាជបចិឆេស្នេឃច កម្មេស្ន អត្តោកឆាតិ, តាតិ ត ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីទិឃាបបជ្ជចេជតីឃអបរបរិឃាឃចេជតីយេស្ន តីស្នេឃច អត្តោកឆាតីតិ ជស្សេត្វា “ព្ពតិ ព្ពយាតិ ចេចា”តិអាឌិយាហ៍ តត្ថ អត្តតោ ជាតា ឮបក្កិក្ខាតិ អត្តតោ ឃចាចុត្តក្ខាជបសោឮអបប្បកេជបព្ពាតដ្ឋាតតោ បរិហាបេត្វា, តំ តំ បកេជំ ហិក្ខាតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ ឲកាជប កម្មាតិឃេចកចត្តីតិ តំបកាចាតំឃេច កម្មាតំ ក្ខាជបឆា សោឮអបឆា ត ចិកឌិត្វា ចុត្តត្វា ឲចយាហ៍ ឃស្មា ឲកាជបឆា ចុត្តកម្មាតិ ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃាតិ ចា បិឃំ ក្ខបបជ្ជចេជតីឃាតិ ចា អបរបរិឃាឃចេជតីឃាតិ ចា, តស្មា ចុត្តំ “តីហិឃេច កម្មាតិ ហោត្តី”តិ៍

ហោតំ បក្កយតំ តត្ថីតិ ហោតំ ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃាឌីតំ បក្កយតំ តត្ថិ, បក្កយតំ ក្ខបបជ្ជចេជតីឃាឌិកាចាបត្តិ៍ ហោតាហ “ឃចាជាតេឃច តិដ្ឋត្តី”តិ, អត្តតោ ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃាឌិដ្ឋាតេឃច តិដ្ឋត្តីតិ អតេត្វា៍ ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃយេច ហិ បជយដចតចេតតា, ក្ខបបជ្ជចេជតីឃយេច បត្តយដចតចេតតា, យត្ថេបព្វា អបរបរិឃាឃចេជតីឃយេចាតិ តត្ថិ ហោតំ អញ្ញាយញ្ញា បក្កហោ, តស្មា អត្តតោ អត្តតោ ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃាឌិបកាចេឃច តិដ្ឋត្តិ៍ ហោតេច កាចតា – “ឌិដ្ឋេ ចា ឆម្មេ, ក្ខបបជ្ជ ចា, អបរេ ចា បរិឃាយេ”តិ តយោ ចិកប្បា ជស្សិតា៍ ហោតេចាហ “ឌិដ្ឋឆម្មចេជតីឃំ កម្ម”ត្តិអាឌិ៍ តត្ថ “ឌិដ្ឋេ ចា ឆម្មេ”តិ បត្វា ត ចជេឃ្យាតិ អបតិ តិឃាយេ ត ចជេឃ្យ៍ ឃស្មា បត ហោតំ បក្កយតំ តត្ថិ, តិឃតបកាចា ហិ តាតិ, តស្មា បត្វា “ឌិដ្ឋេ ចា ឆម្មេ”តិអាឌិយចោច៍

ស្នក្កបក្ខេតិ “អលោភោ តិជាតំ កម្មាតំ បម្បុជឃាឃា”តិអាឌិតា អាកតេ ក្សុបលបក្ខេ៍ តិទ្ធដ្ឋេតិ អរិឃយក្កាឌិកេយត អត្សុប្បាជតិទោឆេត តិទ្ធដ្ឋេ៍ តាលចត្ថុ ចិឃ កាតត្តិ ឃចា តាលេ ឆិត្ត្ន ចិតដ្ឋាតេ កិត្តិ ត ហោតិ, ឲចំ កម្មេ បហីតេ កិត្តិ ត ហោតីតិ អតេត្វា៍ តាលចត្ថុតិ ចា យត្វកត្ថិត្ត្ន តាលេ ចុត្តោ បត្តផលយក្សុលស្នចិអាឌីតំ អកាចតោ៍ តតោ ឲច សោ អចិទ្រឮហិឆម្មោ៍ ឲចំ បហីតកម្មោ បត្តបត្តាតោ៍ ហោតាហ “យត្វកត្ថិត្តតាលេ ចិឃា”តិ៍ អត្សុអកាចំ កតំ បត្តតោ ឆម្មប្បចត្តិឃា អកាចតោ៍ ហោតាហ “ឃចា”តិអាឌិ៍ អប្បចត្តិកតកាលេ ចិឃាតិ តីដាតំ បព្ពសោ អប្បចត្តិឃា កតកាលេ ចិឃ៍ ឆិត្តមូលកាតត្តិ កិលេសម្មុលស្ស បព្ពសោ ឆិត្តត្វា ឆិត្តមូលកាតំ៍ កិលេសា ហិ ពត្តាតំ ម្មលិតិ៍

ចេជតីឃត្តិ ចេចិតព្ពំ៍ អញ្ញា ចត្ថុ តត្ថីតិ អញ្ញា អឆិដ្ឋាតំ តត្ថិ៍ ស្នកាតិបញ្ញាតាបិ ហេដ្ឋិយត្តេត បព្ពាទក្ខតោ អតបកាតត្តា ទក្កាតិយោ ឲចាតិ ចុត្តំ “បព្ពា ទក្កាតិយោ”តិ, ឲចំ ចា ឲត្ថ អតេត្វា ជដ្ឋព្ពា៍ លោភោ ឲតស្ស ការលាក្សតោ អត្ថីតិ លោភំ, លោភតិមិត្តំ កម្មំ៍ តចា

ទោសន្តិ ឯត្ថាបិ។ តេនាហ “លោភទោសសីសេន លោភជញ្ច ទោសជញ្ច កម្មមេវ និទ្ទិដ្ឋ”ន្តិ។ វដ្ដវិវដ្ដន្តិ វដ្ដញ្ច វិវដ្ដញ្ច។

និទានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ហត្ថកសុត្តវណ្ណនា

៣៥. បញ្ចមេ អាឡវិយន្តិ អាឡវិរដ្ឋេ, ន អាឡវិនគរេ។ តេនាហ “អាឡវិយន្តិ អាឡវិរដ្ឋេ”តិ។ អថាតិ អវិច្ឆេទត្ថេ និបាតោ។ តត្ថ ភគវតោ និសជ្ជាយ អវិច្ឆិន្នាយ ឯវាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ឯវ”ន្តិអាទិ។ ហត្ថតោ ហត្ថំ គតត្តាតិ អាឡវកស្ស យក្ខស្ស ហត្ថតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហត្ថំ, តតោ រាជបុរិសានំ ហត្ថំ គតត្តា។

យាឈស្សាតិ យាឈយានស្ស។ ឯវំ ចក្កស្សាតិ ឯត្ថាបិ។ លុទ្ទកេហិ គន្ធេយា ឆ្កក្កា តិដ្ឋតីតិ គន្ធេយា លុទ្ទកេហិ ឆ្កក្កា តិដ្ឋតិ។ ចតូហិ ទិសាហិ វាយន្តោ វាតោ វេរម្ភាតិ វុច្ចតិ វេរម្ភវាតសទិសត្តា។

បញ្ចទ្វារកាយន្តិ បញ្ចទ្វារានុសារេន បវត្តំ វិញ្ញាណកាយំ។ លោភជាតាតិ កិលេសលោភវសេន លោភជាតា ចិត្តំ សន្តាបេន្តា គេរាត្តា។ ចេតសិកាតិ មនោទ្វារិកចិត្តសន្និស្សិតា។ តេនាហ “មនោទ្វារេ លោភជាតា”តិ។ សោ រាគោតិ តំសទិសោ រាគោ។ កថំ ហិ តំសទិសេ តព្ពោហារោ យថា “សា ឯវ តិត្តិរិកា, តានិ ឯវ ឱសធានី”តិ។ យាទិសោ ហិ ឯកស្ស បុគ្គលស្ស ឧប្បជ្ជនករាគោ, តាទិសោ ឯវ តតោ អញ្ញស្ស រាគការណសាមញ្ញតោ។ តេន វុត្តំ “តថារូបា រាគា”តិអាទិ។ ព្ពឋិតាលិកេន រជតីយេសុ ច តិសុទ្ធេសុ វត្ថូសុ ទោមនស្សុប្បត្តិយា ទោសបរិឡាហានំ សម្ភវោ វេទិតព្វោ។

ន លិម្បតិ អនុបលិត្តចិត្តតា។ សីតិភូតោ និព្ពុតសព្ពបរិឡាហតា។ អាសត្តិយោ វុច្ចន្តិ តណ្ហាយោ តត្ថ តត្ថ អាសញ្ជនដ្ឋេន។ ទរថន្តិ បរិឡាហជាតំ។ ចេតសោតិ សាមិវចនំ។

ហត្ថកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. ទេវទូតសុត្តវណ្ណនា

៣៦. ឆដ្ឋេ ទេវទូតានីតិ លិង្គវិបល្លាសំ កត្វា វុត្តន្តិ អាហ “ទេវទូតា”តិ, បកតិលិង្គំ បន ឯវំ បទំ, តស្មា នបុំសកលិង្គវសេន បវត្តស្ស វុត្តស្ស បុល្លិង្គវសេន អត្ថទស្សនំ កតំ។ ទេវោតិ មច្ចុ អភិភវតិ ឯតេន សត្តេ អត្តនោ វសេ វត្តាបនតោ។ យថាហ “ទេវោ”តិ មច្ចុស្ស …

ឃថា ហិ ទេវោ បកតិសេចត្ត អភិភវតិ, ឯវំ … ទេវោ …តិ ទេវោ “តស្ស ទូតា”តិ វត្វា …

ទ្វេត តេសំ ទ្វេតកាចញ្ញា ចិការចេត្យំ “ឱឡ្ហាញ្ជ្យាឆិយតា ហឹ”តិអាទិ ចុត្តំ។ តេភ ចោគភទ្វេភ គេចស្ស ទ្វេតា ចិឃាតិ គេចទ្វេតាតិ គស្សេតិ។ “អហំ អស្មុកំ បយដ្ឋិត្យំ អាកាយិស្សាមិ, ត្យចំ តស្ស ពេឯ កេហត្វា យា ចិស្សឌ្ឍេហឹ”តិ យក្ខុគេចស្ស អាឈាកេរា ទ្វេតា ចិឃាតិ ហិ ទ្វេតាតិ ចុក្ខត្តិ។

ញ្ញាគាតិ សដ្ឋាតញ្ញាដ្ឋេភ គេចា ចិឃ ទ្វេតាតិ គេចទ្វេតាតិ គស្សេត្តា “គេចា ចិឃ ទ្វេតា”តិអាទិយាហ។ តត្ថ អលក្ខតប្បទិ ឃត្តាឃាតិ ញ្ញាគំ អត្តភោ ទិន្នាត្បកាចំ អាចិពត្វា ចិតាឃាតិ គស្សភត្ថំ ចុត្តំ។ គេចតាឃ ញ្ញាករេលាឯទិសយេច ហោតិ ត ចិរស្សេច ឌរោញ្ញាឆិយលោស្ស សយ្ហចោតា។ ចិឃុទ្ធិគេចាភត្តិ លិឈាឃចទ្រាហូាភំ។ តេ ហិ ចរិយកចេ ពោឆិសត្តាភំ ឱឡ្ហាទិកេគំ គស្សេត្តិ, តស្វា អត្តិយកចិពពោឆិសត្តាភំ ចិឃុទ្ធិគេចេហិ ឋបដ្ឋាបិតកាចំ ឋបិកាឃ តគញ្ញោសយ្បិ តេហិ អត្យបដ្ឋាបិតាភយ្បិ តឆា ចោហរិតន្នាតា បរិឃាឃសិដ្ឋាតិ ចេឌិតន្នា។ ចិស្វាចាតិ ចិឃុទ្ធិគេចេហិ គស្សិតេ ចិស្វាច។ តតោឃេច ហិ តេ ចិឃុទ្ធិគេចាភំ ទ្វេតា ចុត្តា។

ពស្វា អារទ្ឋិ ពេចលំ គេចទ្វេត ឲច សទ្វេបតោ អគស្សេត្វាតិ អឆិប្បាយោ។ គេចាភំ ទ្វេតាភំ គស្សត្តុបិឃត្តា តឆា ចុត្តត្តិ គស្សេត្តា “គេចទ្វេតា...បេ... សយត្យឃុញ្ញាតឹ”តិ អាហ។ តត្ថ គេចទ្វេតា...បេ... គស្សភត្ថត្តិ គេចទ្វេតាភំ អត្យឃុញ្ញាភដ្ឋាត្វបាកស្ស ពយូស្ស គស្សភត្ថំ។

ឲពច្ឆេ ឆេរាតិ អត្តពាឌិពេ ចិន្នាឈចាឌិភោ ឆ សត្តាឃ ចគតិ។ ភរេឃិពេ តិរឃេ បិលេត្តិ តតោ តិក្កត្យំ អប្បគាភចសេភ រក្ខត្តិតិ តិរឃបិលិ។ អឆ ចា តិរឃបិលតាឃ ភរេឃិកាភំ តិរឃទ្រុក្ខេភ បរិឃោភដ្ឋាឃ អលំ សយត្វាតិ តិរឃបិលិ។ តត្តិ “ភត្វិ តិរឃបិលិ”តិ ចចភំ។ បទិសេឆិតយេចាតិ “អត្វិ តិរឃេស្ម តិរឃបិលិ អត្វិ ឆ ការលិកា”តិអាទិកា ភឃេភ អតិឆយូេ (ពឆា។ ប័៩៩) បទិសេឆិតយេច។ ឃទិ តិរឃបិលិ ភាឃ ត សិឃ្យំ, ពយូការលាបិ ត កចេយ្យ។ សតិ ហិ ការលិពេ ពយូការលាឃ កចិតន្នត្តិ អឆិប្បាយោ។ តេភាហ “ឃឆា ហឹ”តិអាទិ។ ឲត្វាហ – “កំ បភេតេ តិរឃបិលិ ភរេឃិកា, ឋទាហុ អភរេឃិកា”តិ។ កិញ្ចោត្វ – ឃទិ តាច ភរេឃិកា តិរឃសំចត្តតិឃេភ ពយូេភ តិន្នាត្តា, សឃយ្បិ តិរឃទ្រុក្ខំ បក្ខត្យកចេយ្យំ, តឆា សតិ អញ្ញោសំ ភរេឃិកាភំ ឈាតភាឃ អសយត្វា សិឃ្យំ, “ញ្ញាយេ ភរេឃិកា ញ្ញាយេ តិរឃបិលិ”តិ ចចត្វាភញ្ញា ត សិឃា។ ឃេ ឆ ឃេ ឈារតេត្តិ, តេហិ សយាភរ្វបតាលប្បយាលោហិ ញ្ញាតរេសំ កឃសត្តាសា ត សិឃ្យំ។ អឆ អភរេឃិកា, ភេសំ តត្ថ ពចំ សយ្ហចោតិ? ចុច្ឆតេ – អភរេឃិកា តិរឃបិលិ អតិរឃពាតិសំចត្តតិឃពយូតិន្នាត្តិតោ។ តិរឃ្វបបត្តិសំចត្តតិឃពយូតោ ហិ អញ្ញោភចេ ពយូភា តេ តិន្នាតត្តិ រក្ខសដាតិពត្តា។ តឆា ហិ ចគត្តិ សន្នាត្វិចាឌិភោ –

“កោឆា ព្យុទ្វរពយូត្តា, បិបិកិទ្រុចិភោ តឆា;

ទ្រុក្ខិតេស្ម ឆ ភគ្គត្តិ, ឌាឃត្តិ ឃយរក្ខសា”តិ។

តត្ថ ឃគេពេ ចគត្តិ “ឃាតភាទ្រុក្ខំ បទិសំចេគេយ្យំ, អឆ ចា អញ្ញាយញ្ញា ឈារតេយ្យ”ត្តិអាទិ, តឃិគំ អសារំ តិរឃបិលិភំ ភរេឃិកកាចស្សេច អកាចតោ។ ឃទិបិ អភរេឃិកា តិរឃបិលិ, អឃោយឃាឃ បភ អាទិត្តាឃ សយ្យដ្ឋលិតាឃ សឌោតិទ្វេតាឃ តិរឃទ្វេយិឃា បរិក្កយយាភា ពចំ ទាហទ្រុក្ខំ ភាត្យកចត្តិតិ? ពយ្វាត្យកាចតោ។ ឃឆា ហិ ញ្ញាដ្ឋិយត្តោ ចតោចសិប្បត្តា យហាយោក្កល្លាភាគឃោ

នេរយិកេ អភិភវន្តា ឥទ្ធិពលេន និរយបាលា ឧបគតា ដាហទុក្ខេន ន បាធីយន្តិ, ឯវំ សម្បទមិទំ ទដ្ឋព្វំ។

ឥទ្ធិវិសយស្ស អចិន្តេយ្យភាវតោតិ ចេ? ឥតរស្សាបិ តំសមានំ កម្មវិបាកស្ស អចិន្តេយ្យភាវតោ។ តថារូបេន ហិ កម្មុនា តេ និព្វត្តា យថា និរយទុក្ខេន អបាធិតា ឯវ ហុត្វា នេរយិកេ ឃាតេន្តិ, ន ចេត្តកេន ពាហិរវិសយាភាវតោ យុជ្ជតិ ឥដ្ឋានិដ្ឋតាយ បវេទ្ធក ទ្វារបុរិសេសុបិ វិកប្បសភាវត្តា។ តថា ហិ ឯកស្ស ទ្វារស្ស បុរិសស្ស ច ឥដ្ឋំ ឯកស្ស អនិដ្ឋំ, ឯកស្ស ច អនិដ្ឋំ ឯកស្ស ឥដ្ឋំ ហោតិ។ ឯវញ្ច កត្វា យទេកេ វទន្តិ “នត្ថិ កម្មតោ ពហិទ្ធា រូបាយតន”ន្តិអាទិ, តទបាហតំ ហោតិ។ យំ បន វទន្តិ “អនេរយិកានំ តេសំ កថំ តត្ថ សម្ភវោ”តិ និរយេ នេរយិកានំ យាតនាសង្ខាតកម្មតោ នេរយិកសត្តយាតនាយោគ្គាអត្តភាវំ និព្វត្តេន្តំ កម្មំ តាទិសភិកន្តិ វិធាយិតំ និរយដ្ឋានេ ឯវ និព្វត្តេតិ។ តេ ហិ នេរយិកេហិ អធិកតរពលវរោហបរិណាហា អតិវិយ ភយានកកណ្ហតា កុរូរតរបយោគា ច ហោន្តិ។ ឯតេនេវ តត្ថ នេរយិកានំ វិពាធកកាកសុនខាទីនម្បិ និព្វត្តិយា អត្ថិភាវោ សំវណ្ណិតោតិ ទដ្ឋព្វោ។

កថមញ្ញគតិកេហិ អញ្ញគតិកពាធនន្តិ ច ន ចោទេតព្វំ អញ្ញត្ថាបិ តថា ទស្សនតោ។ ឯវំ បនេកេ វទន្តិ “អសត្តសភាវា ឯវ និរយេ និរយបាលា សុនខាទយោ ចា”តិ, តទយុត្តំ យតិយត្តំ អញ្ញត្ថ តថា អទស្សនតោ។ ន ហិ កោចិ អត្ថិ តាទិសោ ធម្មប្បវត្តិ, យា អសត្តសភាវា, សព្វទិសត្តេហិ អប្បយោជិតា ច អត្ថកិច្ចំ សាធេន្តី ទិដ្ឋបុព្វា។ បេតានំ បានីយនិវារកានំ ទណ្ឌាទិហត្ថានំ បុរិសានំ សត្តភាវេ អសត្តភាវេ ច វិសេសការណំ នត្ថីតិ តាទិសានំ សត្តភាវេ កា បន កថា។ សុបិនោបឃាតោបិ អត្ថកិច្ចសាធកតាយ អប្បមាណំ ទស្សនាទិមត្តេនបិ តទត្ថសិទ្ធិតោ។ តថា ហិ សុបិនេ អាហារូបភោគាទិនា ន អត្ថសិទ្ធិ, ឥទ្ធិនិម្មានរូបំ បនេត្ថ លទ្ធបរិហារំ ឥទ្ធិវិសយស្ស អចិន្តេយ្យភាវតោ។ ឥធាបិ កម្មវិបាកស្ស អចិន្តេយ្យភាវតោតិ ចេ? តំ ន, អសិទ្ធត្តា។ នេរយិកានំ កម្មវិបាកោ និរយបាលាតិ អសិទ្ធមេតំ, ភូតាទិភេហិ បដិញ្ញាតោ ច តេសំ សត្តភាវោ ឯវ សិទ្ធោ។ សត្តា ហិ ចត្តារោ សត្តសញ្ញិតា និរយបាលសញ្ញិតា ឧប្បជ្ជន្តិ សភាវសិទ្ធិកបរូបឃាតិ អត្ថកិច្ចសង្ខាតោ ផលាហារាទិ ទព្ពសមត្ថោ វិយ។ អភិសមិទ្ធិបុញ្ញកតា ទេវ ន សក្កា បដិក្ខិបិតុំ តថា តថា អភិសម្ពុទ្ធិយា ឃាតនតោ។ តតោ ឯវ ន សញ្ញាតបញ្ញតោហិ អនេកន្តិកតា។ យេ បន វទន្តិ “ភូតវិសេសា ឯវ តេ វណ្ណសណ្ឋានាទិវិសេសវន្តោ ភេរវាការា នរកបាលាតិ សមញ្ញំ លភន្តី”តិ, តទសិទ្ធំ ឧបេច្ច បដិញ្ញាយំ “អត្ថិ និរយេ និរយបាលា”តិ វាទស្ស បតិដ្ឋាបិតត្តា។

អបិច យថា អរិយវិនយេ នរកបាលានំ ភូតមត្តតា អសិទ្ធា, តថា បញ្ញត្តិមត្តវាទិនោបិ ភូតមត្តតា អសិទ្ធា សព្វសោ រូបធម្មានំ អត្ថិភាវស្សេវ អប្បដិជានតោ។ ន ហិ តស្ស ភូតានិ នាម បរមត្ថតោ សន្តិ។ យទិ បរមត្ថំ គហេត្វា វោហរតិ, អថ កស្មា ចក្ខុរូបាទីនិ បដិក្ខិបតីតិ? តិដ្ឋតេសា អនប្បនិតតណ្ហានំ អប្បហីនវិបល្លាសានំ វាទវិមំសា។ ឯវំ អនេកធា និរយេ និរយបាលាតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ។ សតិ ច នេសំ សព្ភាវេ អសតិបិ ពាហិរេ វិសយេ នរកេ វិយ ទេសាទិនិយមោ ហោតីតិ វាទោ ន សិជ្ឈតិ, សតិ ឯវ បន ពាហិរេ វិសយេ ទេសាទិនិយមោតិ ទដ្ឋព្វំ។

ទេវទូតវណ្ណនាយំ សត្ត យមបុរិសេ បុញ្ញកម្មេ យមយតិ និយមេតីតិ យមោ។ តស្ស យមស្ស ទេយ្យាតិកបេតានំ រាជភាវតោ

វណ្ណា។ តេនាហ “យមរាជា នាម វេមានិកបេតរាជា”តិ។ កម្មវិបាកន្តិ អកុសលកម្មវិបាកំ។ វេមានិកបេតា ហិ កណ្ហសុក្កវសេន មិស្សកំ កម្មំ កត្វា វិនិបាតិកទេវតា វិយ សុក្កេន កម្មុនា បដិសន្ធិំ គណ្ហន្តិ។ តថា ហិ មក្កផលការិនោបិ ហោន្តិ, បវត្តិយំ បន កម្មានុរូបំ កទាចិ បុញ្ញផលំ, កទាចិ អបុញ្ញផលំ បច្ចនុភវន្តិ។ យេសំ បន អរិយមគ្គោ ឧប្បជ្ជតិ, តេសំ មគ្គាធិគមតោ បដ្ឋាយ បុញ្ញផលមេវ ឧប្បជ្ជតីតិ វទន្តិ។ អបុញ្ញផលំ បុព្វេ វិយ កដុកំ ន ហោតិ, មនុស្សត្តភាវេ ឋិតានំ វិយ មុទុកមេវ ហោតីតិ អបរេ។ ធម្មិកោ រាជាតិ ឯត្ថ តស្ស ធម្មិកភាវោ ធម្មទេវបុត្តស្ស វិយ ឧប្បត្តិនិយមតោ ធម្មតាវសេន វេទិតព្វោ។ ទ្វារេសូតិ អវីចិមហានរកស្ស ចតូសុ ទ្វារេសុ។ ឥលាយចា ព្រាហ្មណា នាម ឧក្កដ្ឋនិទ្ទេសេន។

អនុយោគវត្តន្តិ អនុយោគេ កតេ វត្តិតព្វវត្តំ។ អារោបេត្វាតិ ការាបេត្វា, អត្តនោ បុច្ឆំ ឧទ្ទិស្ស បដិវចនំ ទាបេត្វា បុច្ឆតិ។ បរស្ស ហិ អធិប្បាយំ ញាតុំ ពុជ្ឈន្តោ តទុបកំ បយោគំ ករោន្តោ បុច្ឆតិ នាម។ លទ្ធិន្តិ គាហំ។ បតិដ្ឋាបេន្តោតិ តត្ថ និច្ចកាលំ ការាបេន្តោ។ ការណំ បុច្ឆន្តោតិ យុត្តិំ បុច្ឆន្តោ។ សមនុភាសតីតិ យថានុយុត្តមត្ថំ វិភូតំ កត្វា កថេតិ។

ជិណ្ណន្តិ ជរាបត្តិយា ជិណ្ណំ។ ឯកច្ចោ ទហរកាលតោ បដ្ឋាយ បណ្ឌុរោគាទិនា អភិភូតកាយតាយ ជិណ្ណសទិសោ ហោតិ, អយំ ន តថា ជរាបត្តិយា ជិណ្ណោតិ ទស្សេតិ។ គោបានសី វិយ វង្កន្តិ វង្កគោបានសី វិយ វង្កំ។ ន ហិ វង្កភាវស្ស និទស្សនត្ថំ អវង្កគោបានសី គយ្ហតិ។ ភគ្គន្តិ ភគ្គសរីរំ កដិយំ ភគ្គកាយត្តា។ តេនាហ “ពហិនាបិស្ស វង្កភាវេន ជីរេបតី”តិ។ ទណ្ឌបដិសរណន្តិ ឋានគមនេសុ ទណ្ឌោ បដិសរណំ ឯតស្សាតិ ទណ្ឌបដិសរណោ។ តេន វិនា វត្តិតុំ អសមត្ថត្តា។ តេនាហ “ទណ្ឌទុតិយ”ន្តិ។ ជរាតុរន្តិ ជរាយ បត្តតំ កិលន្តកាយំ។ សព្វសោ កិមិហតំ វិយ មហាខល្លាដំ សីសមស្សាតិ មហាខល្លាដសីសំ។ សញ្ជាតវលិន្តិ សមន្តតោ ជាតវលិកំ។ ជរាធម្មោតិ ជរាបកតិកោ។ តេនាហ “ជរាសភាវោ”តិ។ សភាវោ ច នាម តេនេវ ធាតុយា ខុញ្ញា វិយ ន កទាចិ វិគច្ឆតីតិ អាហ “អបរិមុត្តោ ជរាយា”តិអាទិ។

អត្តនោ ធម្មំ ជហតិ នាម, ជរាយ អជហន្តោបិ អត្តាបត្តិតោ ធម្មំ ជហន្តោ វិយ ហោតិ វិញ្ញុតន្តិ អត្ថោ។ តរុណា អហោសិ យោព្ពនេន សមន្នាគតោ។ ឧដ្ឋាតុំ វាលំ ឯតស្ស អត្ថីតិ ឧដ្ឋាតុវាលី។ តេន ទ្វេបិ កមនាគមនលង្ឃនាទិសមត្ថំ ទស្សេតិ, វាហុវាលីតិ បន ពាមិនា ហត្ថេហិ កាតព្ពកិច្ចសមត្ថំ, ជវគ្គហណេន វេគសា បវត្តិសមត្ថំ។ អត្ថរហិតាតិ នដ្ឋា។ ឯត្ថ ច ន ចោ បនាហន្តិអាទិ ជរាយ ទេវទូតភាវទស្សនត្ថំ។ តេនាហ “ទេវទូតោ នាម ជរា”តិ។ អាគាឡ្ហស្ស អត្ថិតាយ អាគាឡ្ហិកំ។ វិវិធំ ទុក្ខំ អាទហតីតិ ព្យាធិ, វិសេសេន វា អាធិយតីតិ ឧទេនាតិ ព្យាធិ, ព្យាធិ សញ្ជាតោ ឯតស្សាតិ ព្យាធិតោ។ ឯស នយោ ទុក្ខិតន្តិ ឯត្ថាបិ។

ទុតិយំ ទេវទូតន្តិ ឯត្ថាបិ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ព្យាធិតា អភិហតោតិ ព្យាធិនា បាធិតោ, ឧបទ្ទុតោតិ អត្ថោ។

វិបរិភិន្នវណ្ណោតិ វិបរិភិន្នខីលវណ្ណោ។ តត្ថ តត្ថ គហិតបុព្ពកំ, តត្ថ តត្ថ បណ្ឌុវណ្ណំ, មំសុស្សទដ្ឋានេ រត្តវណ្ណំ, សេសដ្ឋានេ ច ខីលសាដកបារុតំ វិយ ហោតិ។ តេន វុត្តំ “វិបរិភិន្នខីលវណ្ណោ”តិ។

“កោលកតិ, កោ ន លកតី”តិ និរយុបគស្ស ច ទេសនាយំ វិចារណាតិ “យេន តាវ ពហុ បាបំ កត”ន្តិអាទិ អារព្ភ។ ពហុ បាបំ កតន្តិ ពហុសោ បាបំ កតំ។ តេន បាបស្ស ពហុលីករណមាហ។ ពហូតិ វា មហន្តំ។ មហន្តម្បិ ហិ ពហុសទ្ទោ ទិស្សតិ “ពហុ វត កតំ អស្សា”តិអាទីសុ, គរុកន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ សោ គរុកំ ពហុលំ វា បាបំ កត្វា ឋិតោ និរយេ និព្ពត្តតីតិ យេន, ន យមបុរិសេហិ យមស្ស សន្តិកំ នីយតីតិ។ បរិវត្តន្តិ បរិយាយបរិវត្តនាយ ការណបរិវត្តនាយ ច បរិវត្តំ។ បុរិមស្មិំ អត្ថេ អការណន្តិ អត្ថោ, ទុតិយស្មិំ អពហុលន្តិ។ យថាវុត្តមត្ថំ ឧបមាយ វិភាវេតុំ “យថា ហី”តិអាទិ វុត្តំ។ កត្តព្វយេន ករោន្តីតិ ឆន្ទេន ករោន្តិ។ អនុវិជ្ជិត្វាតិ វីមំសិត្វា។ វិនិច្ឆយដ្ឋានន្តិ អដ្ដករណដ្ឋានំ។ បរិត្តបាបកម្មាតិ ទុព្ពលបាបកម្មា។ អត្តនោ ធម្មតាយាតិ បរេហិ អសារិយមានាបិ អត្តនោ ធម្មតាយ សរន្តិ។ តេ ហិ បាបកម្មស្ស ទុព្ពលភាវតោ កតូបចិតស្ស ច ឱឡារិកកុសលកម្មស្ស ពលវភាវតោ អត្តនោ ធម្មតាយបិ សរន្តិ។ សារិយមានាបីតិ “ឥមំ នាម តយា កតំ បុញ្ញកម្ម”ន្តិ បរេហិ សារិយមានាបិ។

អាកាសចេតិយន្តិ គិរិសិខរេ អព្ភោកាសេ វិវដង្គណេ កតចេតិយំ។ រត្តបដេនាតិ រត្តវណ្ណេន បដេន។ បដាកំ កត្វា។ អគ្គិជាលសទ្ទន្តិ បដបដាយន្តំ នរកេ អគ្គិជាលសទ្ទំ សុត្វា។ អត្តនា បូជិតបដំ អនុស្សរីតិ តទា បដាកាយ វាតប្បហារសទ្ទេ និមិត្តស្ស គហិតត្តា “មយា តទា អាកាសចេតិយេ បូជិតរត្តបដសទ្ទោ វិយា”តិ អត្តនា បូជិតបដំ អនុស្សរិ។

សុមនបុប្ផកុម្ភេនាតិ កុម្ភបរិមាណេន សុមនបុប្ផរាសិនា។ “ឯកាធិកំ នាឡិមត្តសហស្សកុម្ភ”ន្តិ កេចិ, “បញ្ចអម្ពណ”ន្តិ អបរេ។ ធីតិបិន សរតិ ពលវតា បាបកម្មុនា ព្យាមោហិតោ។ តុណ្ហីអហោសីតិ “កម្មារតោ អហ”ន្តិ តត្ថ បដិការំ អបស្សន្តោ តុណ្ហីអហោសិ។

ឧក្កដ្ឋដ្ឋិតមត្តាហីតិ មជ្ឈិមព្យាមស្ស ហេតុស្ស ឧក្កដ្ឋព្យាមេហិ។ សុត្តាហតំ ករិត្វាតិ កាឡសុត្តំ បាតេត្វា។ យថា វេធា សណ្ឋេសោ បជ្ជលិតោ ហោតិ អមោយមោ, ឯវំ យុគគោមោបិស្ស បជ្ជលិតា សមោជោតិភូតា ឯវ ហោន្តីតិ អាហ “សម្បជ្ជលិ...បេ... វេទេ មោហេត្វា”តិ។ មហាកូដាការប្បមាណន្តិ សត្តភូមកមហាកូដាការប្បមាណំ។

វិភជេត្វាតិ សត្តានំ សាធារណេន បាបកម្មុនា វិភជេត្វា។ ហីនំ កាយន្តិ ហីនំ សត្តនិកាយំ, ហីនំ វា អត្តភាវំ។ ឧបាទានេតិ ចតុព្ពិធេ ឧបាទានេ។ អត្ថតោ បន តណ្ហាទិដ្ឋិគ្គហណេតិ អាហ “តណ្ហាទិដ្ឋិគ្គហណេ”តិ។ សម្ភវតិ ជរាមរណំ ឯតេនាតិ សម្ភវោ, ឧបាទានន្តិ អាហ “ជាតិយា ច មរណស្ស ច ការណភូតេ”តិ។ អនុបាទាតិ អនុបាទាយ។ តេនាហ “អនុបាទិយិត្វា”តិ។ សកលវដ្ដទុក្ខា អតិក្កន្តាតិ ចរិមចិត្តនិរោធេន វដ្ដទុក្ខស្ស កិលេសាភាវេន អសមុដ្ឋនតោ សព្វំ វដ្ដទុក្ខំ អតិក្កន្តា។

ទេវទូតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. ចតុមហារាជសុត្តវណ្ណនា

᪓᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩋᨾᩣ ᩈᩉ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣ, ᩈᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨸᩁᩥᩈᨲᩥ ᨽᩅᩣᨲᩥ ᨸᩤᩁᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣ, ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᨭ᩠ᨮᩤᨶᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩈᩤᨸᩁᩥᨿᩤᨸᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᩥᨠᨴᩮᩅᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩃᨸᨶᩴ᪨ ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨻᩉᩪ ᨾᨶᩩᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩅᩤᩁᩮᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩤᩈᩮ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨲᨳᩣ ᩋᨸᩁᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩅᩤᩁᩮ᪨ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨭᩥᨩᩣᨣᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥ ᨸᨭᩥ ᨩᩣᨣᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩣᨣᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩩᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᩩᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩉᩥᨲᨸᩁᩉᩥᨲᩅᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᨷᩥᩃᩈᩮᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩥᩈᩮᩈᩩ ᨸᨧ᩠ᨨᨾᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨴᩥᩅᩈᨽᩣᨣᩮᨶᩣ᪨

ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ᪨ ᨲᩴ ᨸᩩᨷᨻᩥᩈᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩣ ᨲᩣ ᨠᩣᨿᨻᩥᨠᩣᨿᩁᩣᨩᨵᩣᨶᩥᨿᩮᩣ ᨸᩩᨷᨻᩥᩈᨿᩣᨿ᪨ ᩋᨽᩥᩅᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᩣᨾᩅᨶᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨽᩥᩅᨯ᩠ᨰᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨲᩥ ᨲᩮ ᨴᩮᩅᩣ᪨ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨳᩣ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩴ ᨶᩥᩅᨯ᩠ᨰᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥ ᨸᨲᩥ ᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨸᩤᨭᩥᩉᩤᩁᩥᨿᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨣᩩᩊ᩠ᩉᨣ᩠ᨣᩉᩦᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᨵᨣ᩠ᨣᩉᩥ᪨

ᩅᩩᨲ᩠ᨳᩅᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩮᩣ᪨ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ᪨ ᨩᩣᨲᩣᩁᩮᩣᨸᩥᨲᩥ ᩃᩮᨴ᩠ᨵᩮᨲᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨱᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨽᩅᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨠᩣᩁᩮᨶᩮᨶ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩉᩥᨲᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ “ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᩮᩣ ᨽᩅᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩣᨾᩈ᩠ᩈ ᨣᩩᨱᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᨲᩣᨲᩥ ᨿᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᩣᩁᩅᩣ ᩅᩥᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᩉᩥᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᩩᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣᩁᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᩅᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨷᩩᩃᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨴᩮᩅᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪙᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩉᩥ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨡᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩣᩅᩔ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᨾᩩᨠ᩠ᨠᩴᩈᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨸᩁᨾᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨠᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩁᩥᨿᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨴᩮᩣᩈᩥᨶᩅᩁᩥᨿᩣᨿ ᩅᩈᨶᨠᩣᩃᩮ᪨ ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩮᩣᩈᩥᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨸᩩᨷ᩠ᨷᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ᪨ ᨷᨲᩁᩣᨲᩥ ᨷᨲᩁᩮᩈᩩ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᩈᩩ᪨ “ᨴᩮᩣᩈᩥᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩᩔ ᨠᩥᩁᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᨶᩴ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨲᨽᩣᩅᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩴ᪨ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᩏᨸ᩠ᨸᩃᨶᩥᨿᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᩁᩥᩈᩦᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩅᨶᩥ᪨ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᩈᨾ᩠ᨽᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨴᩥᩈᩩ ᨸᨴᩩᨾᩈᩩᨷᩩᨷᩮᨿ᩠ᨿ ᨶᩥᩁᩮᩣᨴᩮᩉ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᩣᨴᩥᩈᩩ ᨧᩥᨿ᪨ ᩈᩮᩣᨷᩥᨲᨷᩥᨷᩩᩃᨠᩣᨶᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨸᩥᨲᩴ᪨ ᨸᨴᩩᨾᩈᩮᨲᨶᩣᨷᩩᨷ᩠ᨷᨠᩣᨲᩥ ᨸᨴᩩᨾᩈᩮᨲᨶᩣᨷᩩᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩣᨲᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩈᩮᨶ ᨩᩣᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ᪨

ខោ បនស្សាតិ និបាតមត្តំ។ កាសិក-សទ្ទោ អតិវិយ សណ្ហសុខុមេ មហគ្ឃវត្ថេ និរុឡ្ហោ, អញ្ញានិបិ តថាជាតិកេ រុឡ្ហិវសេន បវត្តតីតិ ទដ្ឋព្វំ។ តេនាហ “អកាសិកំ ចន្ទន”ន្តិ។ ហេមន្តេ វាសោ ហេមន្តំ, ហេមន្តំ អរហតីតិ ហេមន្តិកោ, បាសាទោ។ “ឥតរេសុបិ ឯសេវ នយោ”តិ វត្វា តទេវ តេសំ អរហតំ ទស្សេតុំ “តត្ថ ហេមន្តិកោ”តិអាទិ វុត្តំ។ សជាលិកីតិ សជាលវាតបានានិ, ឯកឃន្តានីតិ ឯកធារាទិស្សន្តកឃន្តានិ។ បាសាទមត្ថកេតិ បាសាទស្ស ឧបរិអាកាសតលេ។ ពន្ធិត្វាតិ បមោទិតមន្តេ សុក្ខមហិសចម្មំ ពន្ធិត្វា។ យន្តំ បរិវត្តេត្វាតិ យថាបមោទិតំ យន្តំ បាសាណារោបនត្ថេត្ថ បុន តេសំ វិស្សជ្ជនត្ថញ្ច បរិវត្តេត្វា។ តស្មិំ វិស្សជ្ជេន្តីតិ លេឌ្ឌុបិណ្ឌេ ពន្ធសុក្ខមហិសចម្មេ វិស្សជ្ជេន្តិ។

សហស្សថាមន្តិ បុរិសសហស្សពលំ, បុរិសសហស្សេន វហិតព្ពភារវហំ។ បល្លង្កេ និសិន្នោវាតិ រតនមយបល្លង្កេ មថានិសិន្នោ ឯវ។ ឧប្បតនាការបត្តន្តិ ឧប្បតិត្វា ជិតំ ជិយំ ខិមំ បេរិចត្តស្សាតិ ខិយាឈាតំ កទោត្តស្ស។ ខិមប្បហារសទ្ទោតិ ខិយាឈាតសទ្ទោ។ មទេត្ត ពន្ធន្តិ មន្តពន្ធំ កត្វា ឋបិតំ។ សន្តត្តទេតិ ថាមមជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស សន្តវនដ្ឋានេ។ កាឡុតស្ស វទេត្វា ភាគោ គោគោសាតិបិ វុច្ចតិ ខ្ជិសហស្សទណ្ឌប្បមាណដ្ឋានំ។

សព្ពដ្ឋានាតីតិ មហាបុរិសស្ស ទាតិ ទាតិ សព្ពាតិ វសនដ្ឋានានិ។ សិលាបាទន្ទោតិ បុរិសសកាវសេស្សវ វិសេសតោ ទស្សនមតំ។ ន ឧប្បិលិវិតកាវត្តន្តិ ឧប្បិលិវិតកាវសប្លាតំ អត្ថំ ន កថេសីតិ អវត្វា។ តស្ស ហិ ខោនិម្ពុលេមេវ សេវុឈាតោ។ តេនេវាតិ អប្បមាណលក្ខណស្ស ជីវនតោ ឯវ។ អត្តានំ អតិក្កមិត្វាតិ អត្តនោ ឧរាបត្តិំ អជិនេត្វា អភិយតិ។ ន បនេស មគ្គេន បហីនោ តថា មគ្គស្ស អនធិគតត្តា។ និក្ខំ បដិក្ខិបិត្វាតិ មថាសមាទិន្នសិក្ខំ បហាយ។

អភិបរីតញ្ញាណអាទិសកាវាវាតិ ឧភតោ ញ្ញាណអាទិសកាវា ឯវ។ ឯវំ គិលានុបដ្ឋាកោតិ ឯវំ សភាវស្សេវ វដ្ដុក្ខស្ស គិលានបដ្ឋាកេ វិហរន្តស្ស។ ឯវំ គិលានន្តិ ឯវំ បរស្ស គិលានំ។ បរំ អគិលានេតាតិ ករុណាយនេន ឯវំ បរំ អគិលានន្តោ។ អភិភោសីតិ អភិភវិតា អសិំ ភវិស្សាមិ ។ អហូតិ វេរូបសមនំ ជីវិតមេវ វេត្តិតសមុប្បាទជីវិតញ្ញា អហោសិ, តេន មគ្គព្រហ្មចរិយបរាយណោ ជាតោ។

សុខុមាលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. អាធិបតេយ្យសុត្តវណ្ណនា

៤០. ទសមេ អភិភវិត្វា បវត្តនដ្ឋេន អធិបតិ យំ កិញ្ចិ ជេដ្ឋកំ ន ការកំ អត្តានំ អធិបតីតិ កត្វា អត្តា វ អធិបតិ, តតោ អាគតំ អត្តាធិបតេយ្យំ។ តេនាហ “អត្តាន”ន្តិអាទិ។ លោកន្តិ សត្តលោកំ។ សោ ច ខោ ឥទ្ធិវិធាទិគុណវិសេសយុត្តោ អធិបេយ្យតោ អធិបតិកាវស្ស

អនិេយ្យតត្តា។ តចចិធំ លោកុត្តរធម្មត្តិ ឧក្កដ្ឋកិរិយេន ចុត្តា។ ឋាតិ កេចាតិ ឧចំ យេ្យត្តិកេចា, តត្ថ ឧចំ អកិច្ចិន្ទ្រិតិ។ យេ្យត្តិកចស្ស ហេតុតិ តំតំយេ្យត្តិកចស្ស តត្ថ ច អកិច្ចិទ្ធិយា ហេតុ។ ខាតិភិយិត្តស្ស កយុកចស្ស កតុបធិតត្តា ខាតិ អេត្តាបចិដ្ឋា។ ខេទាឌិស្សុបិ ឧេយច ភេយា ហេតុសិទ្ធិយា ផលសិទ្ធិតោ។

អសល្លិភត្តិ ភ សេក្កាចប្យត្តិ។ ឧបដ្ឋិតាតិ កាយាឌិសកាចសល្លក្ខណចេសភ ឧបដ្ឋិតា។ អសម្ពុទ្ធា សេម្មាសាកាចេតា។ អសារេទ្ធាតិ សារម្ភស្ស សារម្ភេហតុភឡា ចិក្ខម្ភេភភ អសារេទ្ធា។ ឧកក្កំ អេភកក្កកាចស្ស ឆ្នុរសយុស្សាបិតត្តា។ ភិម្មុលំ កត្វាតិ ទាកាឌិយលិភំ អបភយេភភ យលទហិតំ កត្វា។ កោបិឃតីតិ សំកិលេសាភត្តេតា ទក្ខតិ។ អឃត្តិ ឧចំបឋិបេត្តា កិក្ខ។ សុទ្ធយត្តាភំ បរិហទតិ អសុទ្ធកាចស្ស កិលេសស្សបិ អកាចេតា។

អតិក្កមិត្វាយញ្ញាឌិតិ អសក្ខិ កត្វា យញ្ញាសិ។ តាឃ តណ្ហាឃ ភិន្នេត្វាតិ តបុយា, តណ្ហាចសិកោ។ តស្ស កាេចា តបុឃតា, តស្សា តបុឃតាឃ អកាេចភ។ ភ ហាឃតិ បញ្ញាឌិក្ខាចេបុល្លប្បត្តិឃា។

អាឌិបតេឃ្យបុត្តចណ្ណភា ឋិដ្ឋិតា។

ឈេចទ្ធាចក្កចណ្ណភា ឋិដ្ឋិតា។

៣៉ ក្ខុឡអចក្កោ

១៉ សយ្ទុលិកាចសុត្តចណ្ណុតា

៣១៉ បញ្ចាយស្ស បធេយ សយ្ទុលោ កចតិ ឈេត ឈេសា សយ្ទុលិកាចោ, បុខេតា ចិជ្ជយាតតា, តស្មា សយ្ទុលិកាចា៉ បុញ្ញាកយ្យត្តិ ឆាតសន្លាតំ បុញ្ញាកយ្ទុ៉ ឥច្ឆ ឆយ្ទា សុលកា ឆាហិទត្តា ឃធាសកំ បច្ចយសយចាឈេត លត្តុតេតា៉ សន្ឋា បត ក្សូលកា បក្សុខេតស្ស អតចថ្ផិតកិច្ចត្តា៉ ខេតតចាហ "បុត្សុជ្ជតស្សា"តិអាឌិ៉

សយ្ទុលិកាចសុត្តចណ្ណុតា តិដ្ឋិតា៉

៧៉ តិធាតសុត្តចណ្ណុតា

៣៧៉ ក្សុតិឈេយ យច្ឆទិយឈេយច យលំ យច្ឆទិយយលំ, ចិត្តស្ស យលិតសកាចាបិតេតេតា ចិកតំ យច្ឆទិយយលំ ឲត្តាតិ ចិកតយច្ឆទិយយលំ៉ ខេកឆាកាខេចត ខេកាចិ កិច្ចិ ខេតត្តាបិ តត្ត អាសត្តិ ត ចិស្សខេជ្ជតិ, អឃំ បត ត តាឌិខេសាតិ អាហ "ចិស្សដ្ឋចាខេកា"តិ៉ យលិតហេត្តាច ចិត្តចិសុទ្ធិយា អកាចខេតា៉ ខេឆាតហេត្តាច ខេឆាតហេត្តត កាតត្តាកិច្ចសាឆតេតា៉ ខេតត ក្សុត្តំ – "ចិខេត្ត សុខេន្ឋ ចិសុជ្ឈត្តិ, ត្តាតិ ក្សុត្តំ យខេហសិតា"តិ៉ ឃាចិតុំ ឃុខេត្តា ឃាចកាតំ យខេតាខធប្បុខលខេតា៉ ឃាចឃេខាកោ បឃេខាកាសខេហតិ ឃាចខេកហិ សុដ្ឋ ឃុត្តកាចខេតា៉ តំសយគ្គិ ឲច តត្ត ខខេតា តាយ, ត ចិត្តយខេត្តតេចាតិ អាហ "ឆាតំ...ខេប... ខខេតា តាយ ខេហាតិ"តិ៉

"ដ្ឋច្ចា, កខេត្ត"តិ ចត្តា អឃំ ឃំ ដ្ឋច្ចខេតា ចឆតីតិ ចិខេត្តឃ្យាតិ បុត "តាតិដ្ឋច្ចា តុខេយ្យ"តិ អាហ, សទិខេតាតិ អឆិប្បាខេយា៉ ខេយចកចណ្ណុស្សាតិ តិខេលិកាសស្ស៉ បុដ្ឋិតិ កិច្ចុ បុដ្ឋិ៉ ក្សុយិឃំ ខេលល លិលខេត្តា អដ្ឋិតិ បធេយំ យខេច្ចា តិបជ្ជិត្តា ដ្ឋដ្ឋាយ ក្សុយិឃំ ខេលល លិលខេត្តា អដ្ឋិ "អលិណាសខេចាតិ យញ្ញាតា ខេហាតុ"តិ៉ តធា ហិ ខាឌា លិណាសចស្ស តាយ...ខេប... តិចត្តិ៉ ឆឌបក្កហិតាចាតិ បក្កហិតឆឌាច៉ សិលិខេចតិយដ្ឋាតត្តិ ក្សុបិខាយស្ស ច យហាខេចតិយស្ស ច អត្តខេខ សិលិយ កតខេចតិយដ្ឋាតំ៉ ខេចតិឃំ...ខេប... អដ្ឋាសិ សាចកស្ស តំ ក្សុជិកាខត្តិ កត្តា៉

បន្ឋាកាខេកតាតិ ឆយ្ទុកធិកស្ស ខេធខស្ស បិដ្ឋិបខេស្សតំ ខេកាតខេសាតិ យណ្ឋលសខេប្បា៉ ឆយ្ទុស្សចតត្តខាយ តាហុតំ សក្កយក្កប្បជិលិកត្តខាខេយា កខេចឃ្យាតិ អឆិប្បាខេយត "ឆយ្ទុស្សចតត្តខាឃំ ត កខិស្សាយិ"តិ ចិខេត្តសិ៉ ចិសំ ចិក្កុយ្យខេត្តាតិ ចិបស្សតាខេតខេឌត ចិសខេចកំ ចិក្កុយ្យខេត្តា៉ កាធាសហស្សត្តិ កាធាសហស្សចត្តិ៉ បដ្ឋាតកាធាឃាតិ បដ្ឋាបតកាធាយ, អាឌិកាធាឃាតិ អខេត្ត៉ បដ្ឋាត...ខេប... អចសាតកាធំ ឲច ចចត្តខេបសិ, ត ដ្ឋិត្តំ អត្តខេខ ក្សុត្តំ កិលត្តកាឃត្តា៉ សខកាលំ សាឃតត្សយ្ទុកធា៉ បក្កណ្យាតីតិ បច្ចុក្លុ កខេខាត្តិ កណ្យាតិ, សក្កច្ចំ សុណាតីតិ អខេត្ត៉ ឆយ្ទុកធតឌិចខេស ឆយ្ទុកធិកាតំ អកិលយតត្តំ សន្ឋា ដ្ឋបិសកា សិតិន្ឋខេកាឌតំ យក្សុបិតកច្ចា ខេតត្តិ សខស្ស យក្សុខកាចាយ

ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨿᨹᩩᨠᩮᨲᩃᩥᨠᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᩮᩈᨬ᩠ᨩᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᩁᩥᨿᩅᩴᩈᩴ ᨠᩁᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨠᩣᨱᩣᩉᩥ ᨯᩴᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩮᩉᨠᨭ᩠ᨮᨠᩣᩅᨴᩔᩴ᪨ ᩅᩁᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨩᩮᩔᩣᨾᩥ, ᩈᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᩩᩃᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩩᨬ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩩᨬ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᩥᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪓᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨹᩃᩴ, ᨲᩴ ᩑᨲᩔ ᩅᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᩣ᪨ ᩉᩮᨲᩩ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩅᩈᩮᩣ ᩑᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮ ᨠᩣᩁᨱᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ ᨶᩣᨾ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᨸᨭᩥ ᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᩊᩥᨿᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥ ᨸᨭᩥ ᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦᨲᩥ “ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩔ ᨽᩣᩈᩥᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨬᩣᨱᨸᩁᩥᨿᩣᨿ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠᩣᩁᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩣᩊᩥᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨸᨭᩥ ᨸᨭᩥ ᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ
ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨬᩣᨱᨸᩁᩥᨿᩣᨿ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᨠᨳᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩦᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᩋᨶᩩᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣᨿᨲᩣ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩦ᪨ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩉᨲᩣ᪨ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨭᩥᩉᩦᩁᨠᩣ᪨

ᨠᨳᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨳᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩦᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ᪨ ᨠᩁᩩᨱᩣᨲᩥ ᨠᩁᩩᨱᩣᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᩣᩁᩥᨠᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨴᨿᩣᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿᨶᩅᩈᩮᨶ “ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩣᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿᨲᩥ ᨴᨿᨲ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ
ᩋᨲ᩠ᨳᨴᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨴᨿᨲᩴ᪨ ᨸᩩᩁᩮᩣᩊᩣᩈᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪘᪙) “ᩈᨠ᩠ᨠᩥᩔᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᨾᩪᨸᩈᨾᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ
ᩅᩥᨠ᩠ᨠᨸᩥ᪨ ᩋᩣᨧᩣᩁᩅᩣᨴᩮ ᩋᩣᨧᩣᩁᩅᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪔᪙; ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪘᪐) “ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨴᨿᩣ ᨧᩣᨣᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ “ᨴᨿᩣ”ᨲᩥ
ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩴ ᨲᩮᩣᨸᩮᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩩᩴ ᨿᨲ᩠ᨳᩈ᩠ᩈᩣᨿᨲ᩠ᨳᩈ᩠ᩈᨠᨲ᩠ᨳᨸᨭ᩠ᨮᩅᨲᩣ ᨠᩣᨿᩴ, ᨬ᩠ᨿᩣᨿᩮᩋᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨲᩮᩣᨸᩮᩴ, ᨳᩣᨾᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨴᩦᩉᩥ
ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩴ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᨴᩁᨳᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣᨸᨣᨾᩮᨶ ᩈᩪᨸᩈᨶ᩠ᨲᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨾᨶᩮᩣᩈᨾᩣᨧᩣᩁᨲᩣᨿ ᩅ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ

សត្តាភន្តិ យទេត្ថឃ្យតាតិហិ សេដ្ឋេដ្ឋភ សត្តាភំ

ភ្ពាឆ ភ្ពាទេយសំទេឃច តិល្ហិ ផាភាភំ ពទទេលភាតិ ភ្ពាយស្ថិ សុទេត្ត អាពាតាភំ តិល្ហិ ផាភាភំ ពទទេលភ ភិគ្គាត្តទេភភ ឲតាភិ...ទេប... ពាទលាភិតិ យាតុបដ្ឋាភំ បិតុបដ្ឋាភន្តិ ឲតាភិ ទេ្ធ ក្ខត្តយបុរិសាភំ ពាទលាភិំ ក្ខត្តយកិច្ចពទទេលភ ហិ យាតាបិតុក្ខបដ្ឋាពា "ក្ខត្តយបុរិសា"តិ ចុទេត្តាំ ទេតភាហ "យាតាបិតុ...ទេប... ចុទេត្តា"តិំ អភុបឌ្ឍចភាទេចភ ទេលយំ

បល្ហិតសុត្តចល្ហភា ភិដ្ឋិតាំ

៩ំ ឃិលចត្តសុត្តចល្ហភា

៣៩ំ លទេដ្ឋ ទេលិកិឃទេលិក្យត្តទយិស្សាពន្តិ ឲត្ត "យតុស្សា បុញ្ញា បសចត្តិ"តិ អចិទេសទេសភ ចុត្តត្តា ភាចភាយឃស្សបិ បុញ្ញាស្ស សក្កលាភទេតា ទេលិក្យត្តទស្សបិ សម្ពុទេចា ភដ្ឋទេត្តាំ

ឃិលចត្តសុត្តចល្ហភា ភិដ្ឋិតាំ

លិំ សល្ខតលក្ខលសុត្តចល្ហភា

៣លិំ សត្តទេយ សទេយច្ច សម្ពុយ បច្ចទេឃហិ ពតំ សល្ខតំ ភិយិត្តាភិតិ សព្ហាភភស្ស ភិយិត្តាភិំ ទេហតុបច្ចឃសយចាទេឃ ក្ខប្បជ្ជភំ ក្ខប្បាទេផា, អត្តលិទេភាំ ចទេឃាតិ ភទេក្កាំ ជិតស្សាតិ ក្ខប្បាភក្ខលទេតា ក្ខឌ្ឍិ ជិតិក្ខលបត្តស្សំ សា បភស្ស អចត្ថា ក្ខប្បាភាចត្ថាឃ ភិន្កាតិ ពត្ថា អញ្ញាឆត្តំ ឌទាតិ ច ចុត្តាំ ឃស្មា ឆទេម្ភា ក្ខប្បជ្ជយាទេតា ឲច ភិជ្ជតិ, តឆា សតិ ក្ខប្បាភក្កា សយាភក្ខលា សិឃំ, ភ ច តំ ឃុជ្ជតិ, តស្មា ក្ខប្បាភាចត្ថាឃ ភិន្កា ភក្កាភិយុលាចត្ថា ឌទាតិ ទេចជិតត្ថាំ ទេឃ បភ "សល្ខាទាភំ ជិតិ ភត្ថិ"តិ ចភន្តិ, ទេតសំ តំ យិច្ឆាំ ឃឆា ហិ តទេស្សច ឆម្ភស្ស ក្ខប្បាភាចត្ថាឃ ភិន្កា ភក្កាចត្ថា ភ្ពាច្ឆិតា, អញ្ញាឆា "អញ្ញា ក្ខប្បជ្ជតិ, អញ្ញា ភិទុជ្ឈតី"តិ អាបជ្ជតិ, ឲចំ ក្ខប្បជ្ជយាភស្ស ភក្កាភិយុលា ឆម្ភា ភ្ពាច្ឆិតត្ថាំ សា ច ជិតិក្ខទេលាំ ភ ហិ ក្ខប្បជ្ជយាទេតា ភិជ្ជតីតិ សក្កា ចិញ្ញាតុន្តិំ

សល្ខតន្តិ ទេតក្សយពា ឆម្ភា បច្ចឃសយុប្បន្នត្តាំ ឃជិ ឲចំ យក្កចលិឆម្ភា ពចន្តិ អាហ "យក្កចលិភិ បភា"តិអាជិំ លក្ខលពឆា ហិ ឃាចទេឆច សម្ភសភត្ថាំ ក្ខប្បាភក្ខទេល ក្ខប្បាទេផា, ភ ផាភភក្កក្ខទេលស្សំ ពស្មា? ក្ខប្បាទិជាប្បាភក្ខលាភំ អញ្ញាយញ្ញា បរិច្ឆិន្នត្តាំ ឃឆា ហិ ក្ខប្បាភសល្ខាទេតភ ចិពាទេទភ ក្ខប្បាភក្ខទេលា បរិច្ឆិទេន្កា, ឲចំ ក្ខប្បាភក្ខទេលភបិ ក្ខប្បាទេផា បរិច្ឆិទេន្កាំ ទេសសទ្ធេឃបិ ឲទេសច ភទេឃាំ ឆម្ភប្បចត្តិយត្តតាឃបិ ពាលស្ស ទេលិកសយញ្ញាចទេសភេច ចុត្តំ លក្ខលំ ភ សល្ខតំ, សល្ខតំ ភ លក្ខលន្តិ ទេភសំ ទេភភភស្សភំ អចត្ថាចទេតា ហិ អចត្ថា ភិន្កាចាតិ ៉ បរិច្ឆិន្នន្តិ ឲត្ត ក្ខប្បាភចទេឃហិ តាច សល្ខតំ បរិច្ឆិន្កំ ទេហាតុ, ឌទាឃ បភ តំ ពឆំ បរិច្ឆិន្នន្តិ ចុច្ចតិ? ភ ចុច្ចតិ បរិទេច្ឆទេផា

បុព្ពន្តាបរន្តវសេន, អថ វា សភាវភេទនាតិ តាយំ ភេទសា។ សង្ខតំ ឧប្បាទំ បរិច្ឆិន្នំ ឋានំ ឧប្បាទំ សង្ខតន្តិ បញ្ញាយតិ ឯវំ តេសំ អភាវេន និព្ពានមេតន្តិ លក្ខិតព្ពតោ សញ្ជានិតព្ពតោ។ ពុទ្ធាទិ "យថា ហី"តិអាទិនា យថាវុត្តមត្ថំ ឧបមាហិ វិភាវេតិ។

សង្ខតលក្ខណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ អសង្ខតលក្ខណសុត្តវណ្ណនា

៤៨។ អដ្ឋមេ អសង្ខតស្សាតិ វុត្តនយេន ន សង្ខតស្ស។ តេនាហ "បច្ចយេហី"តិអាទិ។ យថា ឧប្បាទាទីនំ ភាវេន សង្ខតឧប្បាទំ សង្ខតន្តិ បញ្ញាយតិ, ឯវំ តេសំ អភាវេន និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ បញ្ញាយតិ។

អសង្ខតលក្ខណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ បព្ពតរាជសុត្តវណ្ណនា

៤៩។ នវមេ ឯត្ថ សាល-សទ្ទោ រុក្ខសាមញ្ញបរិយាយោ, ន រុក្ខវិសេសបរិយាយោតិ អាហ "មហាសាលាតិ មហារុក្ខា"តិ។ កុលជេដ្ឋកន្តិ តស្មិំ កុលេ ជេដ្ឋភូតំ សាមិភូតំ។ និស្សយោ ន បរិយោ មិស្សកោ វ។ កាយំ កាមុបចារេ ផេបធ្វា សង្ខា អត្ថាតិ អាហ "អត្ថាមន្តិ អហាយកដ្ឋាតេ"តិ។ មហន្តា បត្តតោ វេវេលិតិ វោធនា។

បព្ពតរាជសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ អាតប្បករណីយសុត្តវណ្ណនា

៥០។ ទសមេ សន្ធិសមុច្ឆេទនន្តិ សន្ធិស្ស សមុច្ឆេទនំ។ និល្លោបនន្តិ អតិវិយ លោបនំ។ ឯកាគារិកន្តិ និវត្តបរិបន្ថិយា អចិរប្បវត្តំ។ ចាបនទេវេនាតិ និល្លោបនទេវេន។ តិដ្ឋតីតិ កិច្ចរាគំ។ តានិ យថាវុត្តានំ អឈិវាសនាយ បហានព្ពនិល្លោបនទេវនានំ បដហនំ នាម មយនវេទាតិ អាហ "មយនត្ថាយា"តិ។ អាហារេបត្វាតិ "អាតប្បំ ករណីយ"ន្តិ ឥទ្ធិការំ វិនាយ។ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកា ពន្ធនា សម្មាទានំ ឧបក្កមន្តំ ពន្ធនត្ថា។

អាតប្បករណីយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ មហាចោរសុត្តវណ្ណនា

៥១។ ឯកាទសមេ មហាពលវចោរោ មហាចោរោតិ អាហ “មហន្តោ ពលវចោរោ”តិ។ ពលវចោរោតិ ច មហាថាមតាយ មហាបរិវារតាយ មហាចោរិយកម្មសមត្ថតាយ ច វេទិតព្ពោ។ មហនំ កាយនិកយានំ ឋិលុប្បនំ មហាឋិលេបិ។ តំ តំ ការណំ បក្ខិបិត្វាតិ តំ តំ អការណមេវ ការណំ កត្វា តប្បដិពទ្ធាយ កថាយ បក្ខិបិត្វា។ អត្ថំ កថយិស្សតីតិ តស្ស តស្ស អត្ថញ្ច កថយិស្សតិ។ ហរន្តាតិ អបនេន្តា បរិហរន្តា។ ទសច្ឆកាយាតិ “សស្សតោ លោកោ”តិ (ម។ និ។ ១។២៩៨) អាទិទសច្ឆសត្តិស្សិតាយ។ អត្តំ គហេត្វា ឋិតទិដ្ឋិយាតិ តមេវ សស្សតាទិអត្តំ គហេត្វា អភិនិវេសេត្វា ឋិតទិដ្ឋិយា។

មហាចោរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ចូឡវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បឋមបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ។

២។ ទុតិយបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៦) ១. ព្រាហ្មណវគ្គោ

១. បឋមទ្វេព្រាហ្មណសុត្តវណ្ណនា

៥១. ព្រាហ្មណវគ្គស្ស បឋមេ ជរាជិណ្ណាតិ ជរាវសេន ជិណ្ណា, ន ព្យាធិអាទីហិ វសេន ជិណ្ណសទិសត្តា ជិណ្ណា។ វយោវុទ្ធាតិ វយសោ វុទ្ធិប្បត្តិយា វុទ្ធា, ន សីលាទិវុទ្ធិយា។ ជាតិមហល្លកាតិ ជាតិយា មហន្តតាយ ចិររត្តញ្ញុតាយ ជាតិមហល្លកា។ តយោ អទ្ធេ អតិក្កន្តាតិ បឋមោ, មជ្ឈិមោ, បច្ឆិមោតិ តយោ អទ្ធេ អតីតា។ តតិយំ វយំ អនុប្បត្តាតិ តតោ ឯវ បច្ឆិមំ វយំ អនុប្បត្តា។ អកតភយបរិត្តាណាតិ ឯត្ថ ភយបរិត្តាណន្តិ ទុគ្គតិភយតោ បរិត្តាយកំ បុញ្ញំ, តំ អកតំ ឯតេហីតិ អកតភយបរិត្តាណា។ បតិដ្ឋាកម្មន្តិ សុគតិសន្តានប្បតិដ្ឋាវហំ កម្មំ។ ឧបសំហរីយតីតិ សម្បាបីយតិ។ "ឧបនីយតី"តិ វុត្តំ, កិំ កេន ឧបនីយតីតិ អាហ "អយញ្ហិ ជាតិយា ជរំ ឧបនីយតី"តិអាទិ។ អយន្តិ លោកោ។ ជាតោ ន ជាតកាលេយេវ តិដ្ឋតិ, អថ ខោ តតោ បរំ ជរំ បាបីយតិ, ជរាយ ព្យាធិំ បាបីយតិ។ ឯវំ បរតោ បរំ មច្ចុមេវ ឧបនីយតិ។

តាណដ្ឋេនាតិ រក្ខណដ្ឋេន។ និលីយនដ្ឋេនាតិ និលីនដ្ឋានការណេន។ បតិដ្ឋានដ្ឋេនាតិ បតិដ្ឋានការណេន។ អវស្សយដ្ឋេនាតិ អវស្សយិតព្វការណេន។ ឧត្តមគតិដ្ឋេនាតិ បរមគតិការណេន។

បឋមទ្វេព្រាហ្មណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយទ្វេព្រាហ្មណសុត្តវណ្ណនា

៥២. ទុតិយេ ភជិតព្ពេន បរេសំ ភាជិតព្ពេន ភាជនំ, ភណ្ឌកំ។

ទុតិយទ្វេព្រាហ្មណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣-៤. អញ្ញតរព្រាហ្មណសុត្តាទិវណ្ណនា

៥៣-៥៤. តតិយេ អយំ រាគាទីហិ អប្បហានេន បុរិសស្ស អត្តព្យាពាធាទីហិ សម្ភវា, បហានេន អសម្ភវាតិ ឯវំ រាគាទីហិ បហាយកោ អរិយមគ្គោ មហានុភាវតាយ មហានិសំសតាយ ច សយំ បស្សិតព្វោតិ សន្ទិដ្ឋិកោ។ ឥមិនា នយេន សេសេសុ បទេសុបិ យថារហំ នីហរិត្វា វត្តព្វោ។ សង្ខេបតោ បន វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាយំ (វិសុទ្ធិ. មហាដី. ១.១៣៥) វុត្តនយេន វេទិតព្វោ។ ចតុត្ថំ ឧត្តានត្ថមេវ។

អដ្ឋាតាទ្រោហ្មលាស្វាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៓៑ តិត្ថ្យាតាស្វត្តចណ្ណតា

៓៙៑ បញ្ចារេយ ត កាលត្តូទេ បត្តត្តាត្តិ ឃជា ឃច្ចប្យជិដេចឆេ, តជា ៙ច លឆ្ណាត្តា ត កាលត្តូទេ បត្តត្តាំ៑ យក្កោការណត ៘បទេតព្វាត្តា ៘បទេតឃ្យ៑ ៘បទេតឃ្យូរេយច ឌ្លបទេតឃ្យិកត្តិ អាហ "បជិបត្តិយា ៘បកត្តត្តា"ត្តិ៑

តិត្ថ្យាតាស្វត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៙៑ បទេលិកាស្វត្តចណ្ណតា

៓ល៑ លជេដ្ឋ អាចទិយបិចទិយាតត្តិ អាចទិយាតយ្យិ អាចទិយាតំ៑ តិទត្តទឲ្យដេ្ឋ ទេតទឃិកឃទេត្តហិ តិទេយកាយិកយ្ញុស្ស កាទកាតំ ពាហ្យកាចា៑ ៘កឃទេយ្យតត្តិ ឃចាទ្យត្តិ អត្តត្ថួឃំ៑ ឈតតិចាឃតត្តិ កាយាតំ ឈតឃត្តិចាឃតំ៑ ៙កាទេត្តទេតច អឆទេយ្យាតិ អទេឃាតិទេឃាយតឃិការទេហត្យកត្តា អតត្តូទេហត្យតាឃ ច តិឃទេយទេតច អឆទេយ្យា៑ ត អឆយ្យទាទេកាតិ អឃិទេប្យទេតាតិ បទេបទិក្លាទេទស្វ ទាទេកា ចិយ ត យហាឃាចទេដ្ឋាតិ កត្វា ទ្យត្តំ៑ តឆា ហិ ឃកឃកបទិក្លាទចិឃទេឃា ទាទេកា ចិឃយទេលិទេកា ចិយ ត ៙កត្តូទេតា អបិឃ្យប្យត្តិឌតទេកា៑ បទេបទិក្លាទេទស្វ ៘ប្យដ្ឋយាតស្ស យហាឃាចដ្ឋតាឃ អឆយ្យទាកតា៑ ទេលិកស្ស ឃយកាទេលិ តាយ តត្តិ កាឃទ្ធ្វទិតាឌឹតំ ចិយ អទេឃាតិទេឃាយតឃិការឃយដ្ឋានតត្តា៑ ៙ឃាតិ ៙ទេឃា បិបឆទេយ្យា៑ ឃយទេលិទេកា ចិឃយលក្លហាកាចទេតា៑ តឆា ហិ តំឃយដ្ឋានទេតា បទេឃាទេកា យិឆ្នាចាទេទាតិ ត ទ្យច្ចតិ៑ អចត្តប្បជិទេឃចតឃក្លាទេតតាតិ ឃំ ទេលិកិឃឃាឆ្វឃយត្យញ្ញាតំ ទាកស្ស ចត្តដ្ឋានំ, តទេតា អញ្ញាតិ ចត្តិ បជិទេឃចតឃក្លាទេតត៑

ចិចិឆឃស្សាតត្តិ ឃាលិចិហិអាឌិតាតប្យការឃស្សាតំ៑ ទ្យស្សស្សត្តិ បច្ចយទ្យទេឃត ទ្យឃិតំ ឃស្សំ៑ ឃយ្យដ្ឋយាទេតតិ តិប្យដ្ឋតទេតា បទេកច កត្តបទិទ្យឆ្លិកាទេល៑ បិលកាតិ ឃលកាឌិបិលកា៑ បតត្តឹតិ ឃស្សាតំ យត្តទេក បតត្តិ៑ ឃលិកាយត្តទេយច ឃយ្យដ្ឋតឹតិ ចឆ្លិត្វា កត្ថុំ កទេហត្យំ អឃយត្តំ ឃយ្យដ្ឋតិ៑ ទេតតិ ចាត្យអអយត្យស្សា៑ លទេឆ្នាកាឃាតិ ឃក្លាឌិបតឹហិ អត្យញ្ញាតត្តា លទេឆ្នាកាឃា៑

បទេលិកាស្វត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

ល៑ ចឆ្នទេកាត្តស្វត្តចណ្ណតា

៓ប៑ ឃត្តទេយ យហាចិបិលកត្តិ ៘ត្យអាទេឲល់ ពាហ្យចិបិលកំ៑ ឆទេយ្យា តាយ កឆិតកឆា "អត្តំ ជហតិ ចិជហតឹ"តិ កត្វា៑ អត្យឆទេយ្យា តាយ បជិកឆតំ "តំ

អនុកោ ធម្មោ”តិ កត្វា។ សហ ធម្មេនាតិ សហធម្មោ, សោ ឯវ សហធម្មិកោ។ ធម្មសទ្ទោ ចេត្ថ ការណបរិយាយោតិ អាហ “សការណោ”តិ។ វាទស្សាតិ វទន្តស្ស។ អនុបាតោ អនុបន្ធា បវត្តិ។

បរិបន្ថេ តិដ្ឋតីតិ បារិបន្ថិកោ។ បន្ថេ ឋត្វា បរេសំ សាបតេយ្យំ វិលុម្បនកា បន្ថទូហនចោរា។ យេហិ បញ្ចវក្ខណោកាហំ, កេនំ តំ អនេកក្ខន្តិ អាហ “អនេកក្ខស្ស បវត្តត្តា”តិ។ ឋានានីតិ សីលក្ខន្ធាទីនិ។ សមយ្យីតិ បិ-សទ្ទោ “អនេកក្ខស្ស បវត្តា វា”តិ ឋានយន្តំ សមយ្យិទ្ធ្វតិ។

និព្ពានសង្ខាតោ វិវេកតោ ចិនោតិ វិតតវិវេកឋានានោ។ ន រូបបរិគ្គហិតំ ន វិរាគន្តិ។ ទាតិ និព្ពានំ យាតិ រូបាគន្ធតីតិ ទាតិយោ, ទាតោតិ អត្ថោ។ តេនាហ “យត្ថ គត្វា គុលទាតោ”តិ។

កេវលីតិ កេវលវា, បារិបូរិយាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “បរិបុណ្ណការេន យុត្តោ”តិ។ ឯតំ កេវលីតិ បទំ។ អភិញ្ញាបារិបូរិ អភិញ្ញាតស្ស បារិ។ បរិយត្តិ គហេត្វា បារគូ។ ឯវ ពហោ សេវនទេវុបិ។ វុត្តចិនិន្ឋយវេនោតាតិ “ឋាយេហិ សីលាទិគុណសម្បន្នា វទេវនេ លោកេ បុញ្ញស្ស វុត្តំ, តទញ្ញា ន វុត្ត”ន្តិ ឯវំ វុត្តចិនិន្ឋយវេនោន រហិតា។

វច្ឆគោត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. តិកណ្ណសុត្តវណ្ណនា

៥៨. អដ្ឋេយ ទុរាសទាតិ ទុរុបសង្កមតា។ ករហា យុជ្ជិស្សតីតិ យទិ ឯវំ ករេធន្តេ សមណោ គោតមោ កិញ្ចិ ករេធស្សតិ, ឯវំ វេ វិវន្តមត្តមិ ន លទ្ធំ អយំ ករហា យុជ្ជិស្សតីតិ។ បណ្ឌិតាតិ បណ្ឌិច្ចេន សមន្នាគតា។ ធីរាតិ ធិតិសម្បន្នា។ ព្យត្តាតិ បរិចយបញ្ញាសមន្នាគតេន វេយ្យត្តិយេន សមន្នាគតា។ ពហុស្សុតាតិ ពាហុសច្ចវន្តោ។ វាទីនោតិ វាទីមគ្គកុសលា។ សម្មតាតិ ពហុនោ ជនស្ស សាធុសម្មតា។ បណ្ឌិតាទិអាការបរិច្ឆេទន្តិ តេសំ តេវិជ្ជានំ បណ្ឌិតាការាទិអាការបរិច្ឆេទំ។ អាការសទ្ទោ ការណបរិយាយោ, បរិច្ឆេទសទ្ទោ បរិយាយវចនោតិ អាហ “ឯត្តកេន ការណេនា”តិ។

យថាតិ យេនាការេន, យេន ការណេនាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “យថាតិ ការណវចន”ន្តិ។ “ទ្វីហិបិ បក្ខេហី”តិ វត្វា តេ បក្ខេ សរូបតោ ទស្សេន្តោ “មាតិតោ ច បិតិតោ ចា”តិ អាហ។ តេនំ បក្ខាតិ វទន្តស្ស សុជាតតំ ទស្សេតុំ “យស្ស មាតា”តិអាទិ វុត្តំ។ ជនកជនិកាភាវេន បិតាបិ លោកេ មាតាបិតុសមញ្ញំ លភតិ, ឋាន បន សា ឧភយបុត្តវសេន ឋាបិតាតិ ទស្សេតុំ “សំសុទ្ធគហណិកោ”តិ វុត្តំ។ គព្ភំ គណ្ហាតិ ធារេតីតិ គហណី, គព្ភាសយសញ្ញិតោ មាតុកុច្ឆិប្បទេសោ។ យថាភុត្តស្ស អាហារស្ស វិបាចនវសេន គណ្ហនតោ អច្ឆឌ្ឌនតោ គហណី, កម្មជតេជោធាតុ។

ปิตา จ ยาตา จ ปิตเรา, ปิตุนํ ปิตเรา ปิตายหา, เตสํ ฆุเขา ปิตายหฆุเขา, ตฺสฺมา “ฆาจ ฆตฺตยา ปิตายหฆุกา ปิตายหฏฺฐา”ติ ๑จเยตฺ อเตฺว ฌงฺเฆฺฐา อฏฺฐกจาฒํ ปต ฐฺฆิ อกฺกเหตฺวา “ฆุกตฺติ อาฆุปฺปยาณํ ฐุจฺจติ”ติ ฐุตฺตํ ฆุก-ฆฏฺฐฺสฺส จ อตฺตฺกจา ฌฺสฺสิตา “ปิตายเหาเฆจปิตายหฆุก”ตฺติ บุฎฺฐปุริสาติ ปุริสกฺกหเฌตฺฐาตฺ ฐฺฤฏฺฐตเฌฺฐสจเสต กตตฺติ ฌฺฐฐฺฐํ ๑จณ๎ิา “ยาติเตา”ติ ปิญฺฉฺฉจตํ ฆยตฺติตํ เหาติ อกฺฆิเตฺตาติ อเกฺฆเปิ อตจกฺฆิเตฺตาติ ฆฏฺฐฉาลิปิกาชิฺสุ อตจกฺฆิเตฺตา ต ฌฐฺฐิเตา ฆาติจาเฌตาติ เหตุยิฐฺาเฌจจตตฺติ ฌเสฺสุตํ “เกต กาเรเฌตา”ติอาฐิ ฐุตฺตํ ๑ตฺ จ “ฐฺกเตา...เป... ปิตายหฆุกา”ติ ๑เตต ฐฺาหฺ๑ฌสฺส เฆาติเฉาสาการเจา ฌสฺสิเตา ฆํฆุฏฺฐกหฌิกตากิตฺตฺตเตา “อกฺฆิเตฺตา”ติ ฐฺฆยิฆา กิริยาปเราฌาการเจา ฆํฆุฏฺฐฌาติกาปิ หิ ฆตฺตา กิริยาปเราเฌต เฌปํ ปิปุฌตฺติ “อตุปกฺกฐฺฐ”ติ ฐฺฆยิฆา อฆุตฺตฆํฆกฺกาการเจา อฆุตฺตฆํฆกฺณ๎ิาปฏิจฺจ ฆตฺตา ฆุฏฺฐฌาติกา กิริยาปเราเฌหิตาปิ อเกฺกาสํ ฌกตฺติ

ตตฺติ กเหาจจตํ ยเตฺต ปริจเตฺตติติ เจเฌ ฆฎฺฌฺฆติ, ปริฆาปุฌาติติ อเตฺว ยเตฺต ฌาเรติติ ฆจาอติเต ยเตฺต อฆยุฐฺฐ กตฺวา หเฌฆ ฌเปติ

ฆฏฺฐปหตกเฌจเฆตาติ อตฺวาจฌาเฌจเฆต ฆติฌฺฌฺฌเกฐฺกาตตฺติ ๑ตฺ จจติฆจาจกาเจต อตฺตํ ฆฏฺฐฺฐา ฌฺฌติ กิฐฺติ ปิกฐฺฐ ฌฆฺสฺฆติติ ติฌฺฌ, เฆา ๑จ ฐฺฆฉ ฌ-การสฺส ฌ-การํ กตฺวา “ติฌฺฌ”ติ ฐุเตฺตา กิฏติ กเยติ กิริยาฐิปิกากํ, ตํ จา อตจเฆฆปริฆาฉาตเตา กเยเตฺตา ปุเรติติ เกฐุกํ เจจตปฺกาฆกตฺติ ปริฆาฆฆฐฺฐิปกํ, ๑เกกสฺส อตฺตฺสฺส อเตกปริฆาฆจจตปิกาจกตฺติ อเตฺว ติฌสฺสตยตฺตเฐฺฐาตํ อเตเกฆยฺสิ อตฺวาตํ ๑กฆฐฺฐจจติฆตาปิกาจตเฆตปิ ตสฺส กตฺตฺสฺส ปจตฺตตฺตา จชิเตฉาฐิลกฺฆฌา กิริยา กปฺปิฆติ ปิกปฺปิฆติ ๑เตตาติ กิริยากเปฺปา, เฆา ปต จฌฺฌปฌฆยฺฐฺตฺปฌตฺวฐิปิกาเตา ฉาหุกเปฺปาติ อาห “กิริยากปฺปปิกเปฺปา”ติ ฐฺฆฌฐฺฐา ยุลกิริยากปฺปกตฺวํ ฆตฺฆาฆ ฐุตฺตํ เฆา หิ ยหาปิฆเฆา ฆตฆหสฺสปริยาเฌา ตยาจริยาฐิปฺปกเฌํ ฌาตกเฌาฐิปิกาเตา ติฐฺฐจตปิกาเตา จ อกฺฆรา ปเตฉิฆตฺติ ๑เตหิติ อกฺฆรปฺปเตฌา, ฆิกฺฆาติรุตฺติเฆา ๑เตฆตฺติ จตฺตฺติ เจฉาตํ

ปฌตฺติ จตุตฺติฐํ, ปฐฺฐาปิฐํ จา ปฌํ, ตํ ปฌํ กาฆติติ ปเฌกา, เตเฆจ จา เจเฌ ปเฌฆา กาฆติติ ปเฌกา ตฌจเฆฆตฺติ ฐุตฺตาจเฆสํ จาณ๎ิ ๑ตฺตาจตา ฆฏฺฐฐฺยากเฌํ จตฺวา ปุต “ฐฺยากเฌ”ตฺติ อตฺตฐฺยากเฌยาหํ ตํ ตํ ฆทฺฐํ ตฌตฺฐฺฐา ฐฺยากเราติ ฐฺยาฐิกฺฆติ ๑เตตาติ ฐฺยากเฌํ, ฆฏฺฐฆตฺวํ อาฆติ หิตํ เตต เฌิเกา ต ฆตติ ต ฐฺาหติติ เฌิกาฆตํ ตณ๎ิากตฺวํ ติสฺสาฆ ฆตฺตา ปุฎฺฐกิริยาฆ ฐิตฺตยิปิ ต ฐฺปฺปาเฌตฺติ

อฆีติ ยหาฆาจกาติ อฏฺฐาฆิเกาฌฺฌเฐฺฐา, จเปฺปา, กฐฺฐิเฆา, ยหาตาเยา, อสฺสชิ, ตาฐฺอเกา, ฆเฆา, ชิยเลิ, ฆุฐีหุ, ปุณฺณชิ, กจยฺปติ, ฐฺฐุเจลกสฺสเปิ, ตฌีกสฺสเปิ, กฆากสฺสเปิ, ฆาริปุเตฺตา, ยหาเยากฺคลฺลาเตา, ยหากสฺสเปิ, ยหากจฺจาเตา, ยหาเกาฏฺฐิเกา, ยหากปฺปิเตา, ยหาจุเตฺตา, อตุรุเฐฺฐา, กฐฺฐาเรจเตา, อาตเฐฺฐา, ตฐฺฐเกา, กกุ, ตฐฺฐิเฆา, กิยิเลิ, กฐฺฐิเฆา,

រាហុលោ, សីវលិ, ឧបាលិ, នន្ទោ, ឧបសេនោ, ខទិរវនិយរេវតោ, បុណ្ណោ មន្តានិបុត្តោ, បុណ្ណោ សុនាបរន្តកោ, សោណោ កុដិកណ្ណោ, សោណោ កោឡិវីសោ, រាធោ, សុភូតិ, អង្គុលិមាលោ, វក្កលិ, កាឡុទាយី, មហាឧទាយី, បិលិន្ទវច្ឆោ, សោភិតោ, កុមារកស្សបោ, រដ្ឋបាលោ, វង្គីសោ, សភិយោ, សេលោ, ឧបវាណោ, មេឃិយោ, សាគតោ, នាគិតោ, លកុណ្ឌកភទ្ទិយោ, បិណ្ឌោលោ ភារទ្វាជោ, មហាបន្ថកោ, ចូឡបន្ថកោ, ពាកុលោ, កុណ្ឌធានោ, ទារុចីរិយោ, យសោជោ, អជិតោ , តិស្សមេត្តេយ្យោ, បុណ្ណកោ, មេត្តគូ, ធោតកោ, ឧបសីវោ, នន្ទោ, ហេមកោ, តោទេយ្យោ, កប្បោ, ជតុកណ្ណី, ភទ្រាវុធោ, ឧទយោ, បោសាលោ, មោឃរាជា, បិង្គិយោតិ ឯតេ អសីតិ មហាសាវកា នាម។

កស្មា បនេតេ ឯវ ថេរា “មហាសាវកា”តិ វុច្ចន្តីតិ? អភិនីហារស្ស មហត្តភាវតោ។ តថា ហិ ទ្វេ អគ្គសាវកាបិ មហាសាវកេសុ អន្តោគធា។ តេ ហិ សាវកបារមិញាណស្ស មត្ថកប្បត្តិយា សាវកេសុ អគ្គធម្មាធិគមេន អគ្គដ្ឋានេ ឋិតាបិ អភិនីហារមហត្តតាសាមញ្ញេន “មហាសាវកា”តិបិ វុច្ចន្តិ, ឥតរេ បន បកតិសាវកេហិ សាតិសយំ មហាភិនីហារា។ តថា ហិ តេ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កតបណិធានា, តតោ ឯវ សាតិសយំ អភិញ្ញាសមាបត្តីសុ វសិនោ បភិន្នបដិសម្ភិទា ច។ កាមំ សព្វេបិ អរហន្តា សីលវិសុទ្ធិអាទិកេ សមាទហិត្វា ចតុសុ សតិបដ្ឋានេសុ សុប្បតិដ្ឋិតចិត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ យថាភូតំ ភាវេត្វា មគ្គប្បដិបាដិយា អនវសេសតោ កិលេសេ ខេបេត្វា អគ្គផលេ បតិដ្ឋហន្តិ, តថាបិ យថា សទ្ធាវិមុត្តតោ ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស, បញ្ញាវិមុត្តតោ ច ឧភតោភាគវិមុត្តស្ស បុព្ពភាគភាវនាវិសេសសិទ្ធោ មគ្គភាវនាវិសេសោ, ឯវំ អភិនីហារមហត្តត្តបុព្ពយោគមហត្តត្តា ហិ សសន្តានេ សាតិសយស្ស គុណវិសេសស្ស និប្ផាទិតត្តា សីលាទីហិ គុណេហិ មហន្តា សាវកាតិ មហាសាវកា។ តេសុយេវ បន យេ ពោធិបក្ខិយធម្មេសុ បរិយោគាឡ្ហការេន ធុរភូតានំ សម្មាទិដ្ឋិសង្កប្បាទីនំ សាតិសយំ កិច្ចានុភាវនិប្ផត្តិយា ការណភូតាយ តជ្ជាភិនីហារាភិនីហដាយ សក្កច្ចំ និរន្តរំ ចិរកាលសម្ភាវិតាយ សម្មាបដិបត្តិយា យថាក្កមំ បញ្ញាយ សមាធិម្ហិ ច ឧក្កដ្ឋបារមិប្បត្តិយា សវិសេសំ សព្វគុណេហិ អគ្គភាវេ ឋិតា, តេ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា។ ឥតរេ អដ្ឋសត្តតិ ថេរា សាវកបារមិយា មត្ថកេ សព្វសាវកានំ អគ្គភាវេន អដ្ឋិតត្តា “មហាសាវកា”ត្វេវ វុច្ចន្តិ។ បកតិសាវកា បន អភិនីហារមហត្តត្តាភាវតោ បុព្ពយោគមហត្តត្តាភាវតោ ច “សត្ថុសាវកា”ត្វេវ វុច្ចន្តិ។ តេ បន អគ្គសាវកា វិយ មហាសាវកា វិយ ច ន បរិមិតា, អថ ខោ អនេកសតា អនេកសហស្សា។

វយតីតិ វយោ, អាទិមជ្ឈបរិយោសានេសុ កត្ថចិ អបរិកិលមន្តោ អវិត្ថាយន្តោ តេ គន្ថេ សន្តានេតិ បរិណាមេតីតិ អត្ថោ។ ទ្វេ បដិសេធា បកតិំ គមេន្តីតិ ទស្សេតុំ “អវយោ ន ហោតី”តិ វត្វា តត្ថ អវយំ ទស្សេតុំ “អវយោ នាម…បេ… ន សក្កោតី”តិ វុត្តំ។

ឥធាតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ។ ឯតន្តិ “វិវិច្ចេវ កាមេហី”តិអាទិវចនំ។ តតិយវិជ្ជាធិគមាយ បដិបត្តិក្កមោ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ. ១.៥០) សាតិសយំ វិត្ថារិតោ, តថា ឥធ អវត្ថុកាមតាយ ភយភេរវសុត្តាទីសុ (ម. និ. ១.៣៧ អាទយោ) វិយ សង្ខេបតោ ច វត្ថុកាមតាយ “ទ្វិន្នំ វិជ្ជាន”មិច្ចេវ វុត្តំ។

វិជ្ជាតិ បុព្ពេនិវាសប្បដិច្ឆាទកស្ស មោហក្ខន្ធស្ស វិជ្ឈនដ្ឋេនបិ វិជ្ជា។ មោហោ បដិច្ឆាទកដ្ឋេន តមោតិ វុច្ចតិ តមោ វិយាតិ កត្វា។

កាតព្ពតោ កម្មំ, ឋានសោ ច កម្មំ ឋានសោកម្មំ, អត្តនោ បច្ចយេហិ ឋានសោ ការេន តិដ្ឋតេត្តតដ្ឋេតាតិ អនេថ្វា។ អយំ អនេថ្វាតិ អយមេច អធិប្បេតនេថ្វា។ បសំសាចចនត្តិ តស្សេច អត្ថស្ស ទោរយតាចចនំ បដិបក្ខវិធមនបវត្តិវិសេសនាតំ ទោឡនតោ។ ឃោរតាតិ បសំសាចវសេន វុត្តបទានំ អត្ថឥស្សនវសេន វុត្តបទស្ស ច ឃោរតា។ អវិជ្ជា វិហតាតិ ឲតោន វិជ្ជនេនន វិជ្ជាតិ អយម្បិ អនេថ្វា ឌីបិតោតិ ឥដ្ឋព្វំ។ យស្មា វិជ្ជា ឧប្បន្នាតិ ឲតោន វិជ្ជាបដិបក្ខា អវិជ្ជា, បដិបក្ខតា ចស្សា បហាតព្ពការេន វិជ្ជាយ ច បហាយកការេនាតិ ឥស្សេតិ។ ឯតស្មិម្បិ បទទ្វយេតិ “តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ”តិ បទទ្វយេបិ។ ឲសេច នយោតិ យថាវុត្តយោជនំ អតិទិសតិ។ តត្ថាយំ យោជនា – ឲចំ អធិគតវិជ្ជស្ស តមោ វិហតោ វិនដ្ឋោ។ កស្មា? យស្មា អាលោកោ ឧប្បន្នោ ញាណាលោកោ បាតុភូតោតិ។ សេសំតត្ថស្សាតិ យថាធិប្បេតត្ថសិទ្ធិប្បត្តិ វិស្សជ្ជនត្ថស្ស, បធបវិជ្ជាធិកាយាយ សេសំតវិត្តស្សាតិ វុត្តំ ហោតិ។

វិបស្សនាបាទកត្តិ ឪ្ពយិតា តស្ស ឈានចិត្តស្ស កិច្ចឆកាវិឃតយាយហ។ វិបស្សនា តិចិធា វិបស្សកបុគ្គលភេទេន យហាពោធិសត្តានញ្ហិ បច្ចេកពោធិសត្តានញ្ច វិបស្សនា ចិន្តាយយញាណសំចន្ធិតត្តា សយម្ភុញាណភូតា, ឪ្ពតទេសំ សុតយញាណសំចន្ធិតត្តា បទោបទេសសម្ភូតា។ សា “ឥបេត្វា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ អវសេសរូបារូបធម្មានំ អញ្ញាតរទោ ចុឌ្ឍាយា”តិអាទិនា អនេកធា អរូបមុខវសេន ចតុធាតុវវត្ថានេ វុត្តានំ តេសំ តេសំ ធាតុបរិគ្គហមុខានំ អញ្ញាតរមុខវសេន ច អនេកធាច វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ។ ១។ ៣០៩) នានានយតោ វិភាវិតា។ មហាពោធិសត្តានំ បន ចតុវីសតិកោដិសតសហស្សមុខេន បភេទកមនតោ នានានយំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណសន្និស្សយស្ស អរិយមគ្គញាណស្ស អធិដ្ឋានភូតំ បុព្ពភាគញាណគព្ភំ គណ្ហាបេន្តំ បរិបាកំ គច្ឆន្តំ បរមគម្ភីរំ សណ្ហសុខុមតរំ អនញ្ញសាធារណំ វិបស្សនាញាណំ ហោតិ, យំ អដ្ឋកថាសុ “មហាវជិរញាណ”ន្តិ វុច្ចតិ។ យស្ស ច បវត្តិវិភាគេន ចតុវីសតិកោដិសតសហស្សបភេទស្ស បាទកភាវេន សមាបជ្ជិយមានា ចតុវីសតិកោដិសតសហស្សសង្ខា ទេវសិកំ សត្ថុ វឡញ្ជនកសមាបត្តិយោ វុច្ចន្តិ, ស្វាយំ ពុទ្ធានំ វិបស្សនាចារោ បរមត្ថមញ្ជូសាយំ វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាយំ (វិសុទ្ធិ។ មហាដី។ ១។១៣៣) ឥស្សិតោ, អត្ថិកេហិ តតោ គហេតព្វោតិ។ ឥធ បន សាវកានំ វិបស្សនាចារំ សន្ធាយ “វិបស្សនាបាទក”ន្តិ វុត្តំ។

កាយំ ទេហ៍ីយបុគ្គលានាតិបិ អាសចានំ ទេបនានាតិ ឲច, អនចេសសតោ បន តេសំ ទេបនំ អគ្គបុគ្គលានទេនចាតិ អាហ “អរហត្តមគ្គញាណត្ថាយា”តិ។ អាសចវិនាសនតោតិ អាសចានំ តិស្សេស សមុច្ឆិន្ទនតោ។ អាសចានំ ទេយេ ញាណំ អាសចក្ខយញាណន្តិ ឥស្សេត្វា “តត្រ ទេចតំ ញាណ”ន្តិ ចត្វា “ទេយេ”តិ អាធារទេ ភុម្មំ, ន វិសយេតិ ឥស្សេត្វា “តត្ថ បរិយាបន្នត្តា”តិ អាហ។ អភិនីហរតីតិ អភិមុខំ នីហរតិ, យថា មគ្គាភិសមយោ ហោតិ, សចតំ តទភិមុខំ បចទ្តេតិ។ ឪ្ពធំ ទុក្ខន្តិ ទុក្ខស្ស អរិយសច្ចស្ស តទា ភិក្ខុតា បច្ចក្ខតោ គហិតភាចឥស្សនំ។ ឲត្តកំ ទុក្ខន្តិ តស្ស បរិច្ឆិជ្ជ គហិតភាចឥស្សនំ។ ន ឥតោ ភិយ្យោតិ តស្ស អនចេសសតោ គហិតភាចឥស្សនំ។ តេនាហ “សព្ពម្បិ ទុក្ខសច្ច”ន្តិអាទិ។ សរសលក្ខណបដិវេធេនាតិ សភាវសង្ខាតស្ស លក្ខណស្ស អសម្មោហតោ បដិវិជ្ឈនេន។ អសម្មោហបដិវេធោតិ ច យថា តស្មិំ ញាណេ បវត្តេ បច្ឆា ទុក្ខសច្ចស្ស សរូបាទិបរិច្ឆេទេ សម្មោហោ ន ហោតិ, តថា បវត្តិ។ តេនេវាហ “យថាភូតំ បជានាតី”តិ។ ទុក្ខំ សមុទេតិ ឲតស្មាតិ ទុក្ខសមុទយោ។ យំ ឋានំ បត្វាតិ យំ និព្ពានំ មគ្គស្ស អារម្មណបច្ចយដ្ឋេន ការណភូតំ អាគម្ម។ បត្វាតិ ច តទុភយវតោ បុគ្គលស្ស បវត្តិយាតិ កត្វា វុត្តំ។ បត្វាតិ វា បាបុណនហេតុ។ អប្បវត្តិន្តិ អប្បវត្តិនិមិត្តំ។ តេ វា ន បវត្តន្តិ

ឯត្ថាតិ អប្បវត្តិ, និព្ពានំ។ តស្សាតិ ទុក្ខនិរោធស្ស។ សម្បាបកន្តិ សច្ឆិកិរិយាវសេន សម្មទេវ បាបកំ។

កិលេសវសេនាតិ អាសវសង្ខាតកិលេសវសេន។ យស្មា អាសវានំ ទុក្ខសច្ចបរិយាយោ តប្បរិយាបន្នត្តា សេសសច្ចានញ្ច តំសមុទយាទិបរិយាយោ អត្ថិ, តស្មា វុត្តំ “បរិយាយតោ”តិ។ ទស្សេន្តោ សច្ចានីតិ យោជនា។ អាសវានេវេត្ថ គហណំ “អាសវានំ ខយញាណាយា”តិ អារទ្ធត្តា។ តថា ហិ “កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតី”តិអាទិនា អាសវវិមុត្តិសីសេនេវ សព្ពកិលេសវិមុត្តិ វុត្តា។ “ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតី”តិអាទិនា មិស្សកមគ្គោ ឥធ កថិតោតិ “សហ វិបស្សនាយ កោដិប្បត្តំ មគ្គំ កថេសី”តិ វុត្តំ។ ជានតោ បស្សតោតិ ឥមិនា បរិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាភាវនាភិសមយា វុត្តា។ វិមុច្ចតីតិ ឥមិនា បហានាភិសមយោ វុត្តោតិ អាហ “ឥមិនា មគ្គក្ខណំ ទស្សេតី”តិ។ ជានតោបស្សតោតិ ច ហេតុនិទ្ទេសោ។ យំ ជាននហេតុ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ យោជនា។ ធម្មានញ្ហិ សមានកាលិកានម្បិ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នតា សហជាតកោដិយា លព្ភតិ។ ភវាសវគ្គហណេនេវ ឯត្ថ ភវរាគស្ស វិយ ភវទិដ្ឋិយាបិ សមវរោធោតិ ទិដ្ឋាសវស្សបិ សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ។

ខីណា ជាតីតិអាទីហិ បទេហិ។ តស្សាតិ បច្ចវេក្ខណញាណស្ស។ ភូមិន្តិ បវត្តិដ្ឋានំ។ យេនាធិប្បាយេន “កតមា បនស្សា”តិអាទិនា ចោទនា កតា, តំ វិវរន្តោ “ន តាវស្សា”តិអាទិមាហ ។ តត្ថ ន តាវស្ស អតីតា ជាតិ ខីណា មគ្គភាវនាយាតិ អធិប្បាយោ។ តត្ថ ការណមាហ “បុព្វេវ ខីណត្តា”តិ។ ន អនាគតា អស្ស ជាតិ ខីណាតិ យោជនា។ ន អនាគតាតិ ច អនាគតភាវសាមញ្ញំ គហេត្វា លេសេន ចោទេតិ។ តេនាហ “អនាគតេ វាយាមាភាវតោ”តិ។ អនាគតវិសេសោ បនេត្ថ អធិប្បេតោ, តស្ស ខេបនេ វាយាមោ លព្ភតេវ។ តេនាហ “យា បន មគ្គស្សា”តិអាទិ។ ឯកចតុបញ្ចវោការភវេសូតិ ភវត្តយគ្គហណំ វុត្តនយេន អនវសេសតោ ជាតិយា ខីណភាវទស្សនត្ថំ។ តន្តិ យថាវុត្តំ ជាតិំ។ សោតិ ខីណាសវោ ភិក្ខុ។

ព្រហ្មចរិយវាសោ នាម ឥធ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស និព្ពត្តនេនាតិ អាហ “បរិវុត្ថ”ន្តិ។ សម្មាទិដ្ឋិយា ចតូសុ សច្ចេសុ បរិញ្ញាទិកិច្ចសាធនវសេន បវត្តមានាយ សម្មាសង្កប្បាទីនម្បិ ទុក្ខសច្ចេ បរិញ្ញាភិសមយានុគុណា បវត្តិ, ឥតរេសុ ច សច្ចេសុ តេសំ បហានាភិសមយាទិវសេន បវត្តិ វេទិតព្វា។ តេន វុត្តំ “ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាបហានសច្ឆិកិរិយាភាវនាភិសមយវសេនា”តិ។ បុថុជ្ជនកល្យាណកាទយោតិ អាទិ-សទ្ទេន សត្តសេខេ សង្គណ្ហាតិ។

ឥត្ថត្តាយាតិ ឥមេ បការា ឥត្ថំ, តព្ភាវោ ឥត្ថត្តំ, តទត្ថន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ តេ បន បការា អរិយមគ្គព្យាបារភូតា បរិញ្ញាទយោ ឥធាធិប្បេតាតិ អាហ “ឯវំសោឡសកិច្ចភាវាយា”តិ។ តេ ហិ មគ្គំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គានុភាវេន បាកដា ហុត្វា ឧបដ្ឋហន្តិ, បរិញ្ញាទីសុ ច បហានមេវ បធានំ តទត្ថត្តា ឥតរេសន្តិ អាហ “កិលេសក្ខយាយ វា”តិ។ បហីនកិលេសបច្ចវេក្ខណវសេន វា ឯតំ វុត្តំ។ ទុតិយវិកប្បេ ឥត្ថត្តាយាតិ និស្សក្កេ សម្បទានវចនន្តិ អាហ “ឥត្ថភាវតោ”តិ ។ អបរន្តិ អនាគតំ។ ឥមេ បន ចរិមកត្តភាវសង្ខាតា បញ្ចក្ខន្ធា បរិញ្ញាតា តិដ្ឋន្តីតិ ឯតេន តេសំ អប្បតិដ្ឋតំ ទស្សេតិ។ អបរិញ្ញាមូលកា ហិ បតិដ្ឋា។ យថាហ “កពឡីការេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ អត្ថិ រាគោ, អត្ថិ នន្ទី, អត្ថិ តណ្ហា, បតិដ្ឋិតំ តត្ថ វិញ្ញាណំ វិរូឡ្ហ”ន្តិអាទិ (សំ។ និ។ ២។៦៤; កថា។ ២៩៦; មហានិ។ ៧)។

ទេតេចាហ – “លិត្តម្ពលកា ទុក្ខា ចិយា”តិអាទិ៍

ឃស្សាតិ បុគ្គុត្តស្ស៍ តស្ស ហិ សីលំ កទាចិ ចដ្ឋតិ, កទាចិ ហាយតិ៍ សេក្ខាបិ បត សីលេសុ បរិបូរការិនោច, អសេក្ខេសុ ចត្តត្តាសេច តត្ថិ៍ ទេតាហ “តីណាសចស្សា”តិអាទិ៍ ចសិប្បត្តត្តិ ចសីកាចប្បត្តិ៍ ឞ្ឞុ សយាហិតត្តិ អក្កុបលសយាឆិតា សឞុខេច សយាហិតំ៍ ឆិតិសយ្យត្ថិ អក្កុបលឆិតិយា សយត្តាកតំ៍ យដ្ឋុ ឌហិត្វា ឆិតត្តិ អាឃតិ បុតត្ថុចាកាចទោតា ចុត្តិ៍ កចំ បុតត្ថុចាការចេចាតិ អាហ “សទ្ធោ បិបឆខេឞុ បឌហិត្វា ឆិត”ត្តិ៍ សទ្ធាស្សបិ ទោឃ្យុឆឞុស្ស ចត្យសច្ចន្តោកឆត្តា ចុត្តំ “ត្យូដ្ឋុត្តិ ចត្យសច្ចត្យុដ្ឋ”ត្តិ៍ ត្យូដ្ឋសាចកាតិ សាចកត្យូដ្ឋា តយស្សត្តិ, បទេកច ត្ថតទា បឌា៍ ត្ថតទា ហិ បឌា សាចទោបិ តយស្សត្តិ៍ ត្ថតិ ឲត្តទោគ ឆទេតត សឞុាសឞុដ្ឋស្ស ចទេសត កាទាត់ អត្ថុ ចត្វា ត្ថតាតិ សាចកស្សបិ ចទេសត អត្ថុ ទោយាឌេត្វា ឆទស្សត្យុ “អធ ចា”តិអាទិ៍ ចុត្តិ៍ សាចទោកាបិ ទោកាតទេយា យុតឹត្តទេត្តត សយ្យទេត្តត សឞ្ញទេត្ត, ឃទេតា សទ្ធាបិ អរិឃសាចកា កាចទោតា ត្ថុទេសបុត្តាតិ ចុច្ចត្តិតិ៍

តិចុស្សតីតិ តិចារសេ, តិចុទេត្វា លក្ខសត្តាទេតាតិ អាហ “តិចុត្តុក្ខុសបទេយ្យទ”ត្តិ៍ អទេចតិ, អទេចឌីតិ បិធឆ្នទោយតបិ បុទ្ធោតិចាសទោណស្ស កិច្ចុសិទ្ធិទោយច ឆទេស្សតិ៍ ឲកត្តកាយឲកត្តសត្ថុកាចសាយត្ថុទេតា ទេចហប្បលិបិ ឲទេត្វច សក្កហំ កដ្ឋត្តិតិ “ល កាយាចឆទេទ, តច ព្រាហ្វុទេលិទេក”ត្ថុទេច្ចុច ចុត្តិ៍ ត្ថតទេទ បត អបច្ចុទកាចទោតា ត ចុត្តា៍ ឲកច្ចាត់ អចិសឃកាចទោតា ធ អចឆត់ ឥដ្ឋត្ថា៍ ឌាតិ លឹឃតិ ឲទេតាតិ ឌាតិក្ខុទេឃា, អទហត្តត្តិ អាហ “អទហត្តំ បទេត្វា”តិ៍ “អភិត្ថុាឃា”តិ ចត្តទេត្ថ ឃកាទេលិទេបត “អភិត្ថុា”តិ តិទេដ្ឋុសេ កទេតាតិ អាហ “ឌាតិត្វា”តិ៍ កិច្ចុទេចាសាទេតតាតិ ចត្វហិ យទេក្កុហិ កត្តត្ថាស្ស ទេសាឡូអសចិឆស្ស កិច្ចុស្ស បរិទេឃាសាទេត៍ ទេចាសិទេតាតិ បរិទេឃាសិទេតា, តិដ្ឋុទេតាតិ អទេត្វា៍ ទេយាទេតទេឃ្យុត សយត្តាកទេតាតិ កាឃទេយាទេតឃ្យាឌីហិ សយត្តាកទេតា៍ លបិតំ លបតីតិ លបិតលិបទេតា៍ អត្តបច្ចុក្ខុទេតា ទាត្វាតិ ត្ថយិតា ទេតសំ ចិន្ថាត់ បដិលទ្ធកាចំ ឌីទេបតិ៍

តិកណ្ណុសុត្តចណ្ណុតា តិដ្ឋុតា៍

៥៍ ឌាណុទេស្សាលិសុត្តចណ្ណុតា

៩០៍ តចទេយ ទេឆឃ្យុឆឞុទេស្សុតំ តាយត្តិ ឃាតំ កទេទាទេត្តត ឆាតត្ថាទេឆឃ្យុឆឞុំ សត្តាឃ ចឆតិ តឆត្ថាស្ស បិឡត្ថឃំ ទេឆឃ្យុឆឞុក្កុហទេណទេតច កហិតត្តា៍ យតកកត្តត្តិ យតទេក ដ្ឋុដ្ឋុស្ស ឆាតត្ថាកត្តំ, បិត្យបិណ្ឌត្តិ ចុត្តំ ទេហាតិ៍ ចទបុទិសាតត្តិ ចិសិដ្ឋុបុទិសាត់, ដ្ឋុត្តយបុទិសាតត្តិ អទេត្វា៍ សត្ថាទេយតំ ឆាតត្តិ ឃធាចុត្តទេកឆំ ឃត្ថាសដ្ឋាឌិឆាត់៍

ឌាណុទេស្សាលិសុត្តចណ្ណុតា តិដ្ឋុតា៍

១០៍ សក្កាទចសុត្តចណ្ណុតា

៩១។ ធសេយ ខិណ្ណាតំ ហត្ថិសាលិនំ បដិសន្ធរណំ បុន បាកតិកករណំ ខិណ្ណបដិសន្ធរណំ, តស្ស ការកោ ខិណ្ណបដិសន្ធរណការកោ។ ឆាហិរសមយេយតិ សត្តុសាសនតោ ឆាហិរេ អញ្ញាតិតិត្ថិយសមយេ។ សន្ធានុរក្ខតាតិអាទីសុ សន្ធានុ ខ្លិបជនទុប្បដានិរកនេសុ បរិលោសុ ឧរេកក្ខិ ជត្តារោ ជត្តារោ បរិលោ ជនិត្វា យន្តិតត្ថំ យញ្ញំ សន្ធានុក្កំ តាយ។ រសរសស្សបិ ឧបមិតា តរេយត អទេត្វា ខេចដិតរន្ថា។ យស្ស ចា តស្ស ចាតិ និស្សក្កេ សាមិវចនន្តិ អាហ “យស្សា ចា តស្សា ចា”តិ។ ឧចយស្សាយត្ថិ ឧទ្ធ អស្សុតិ និបាតបទន្តិ អាហ “ឧចំ សន្តម្បិ អយ”ន្តិ។

ចង្កមន្តោតិ បង្កបន្តោ។ យក្កព្រហ្មចរិយស្ស ឋាកឆំ យុលំ បតិដ្ឋាក្ខតំ ព្រហ្មចរិយោកឆំ។ តេនាហ “អរហត្តយក្កសន្ថាតស្សា”តិអាទិ។ ស្កព្ពដ្ឋានិខ្ទេសត ខេចត្ត អរហត្តយក្កស្សេច កហណំ កតត្ថិ ឥដ្ឋញ្ញំ។ ស្កត្តយំ បតិដ្ឋាក្ខតំ អារទ្ធហ្សុបតិស្សយការេចត។

អសេប្បហិ ខេចយ្យាចក្ខុកខ្ទាតីហិ អទេត្វា ឧតិស្សាតិ អបដ្ឋា ត្ត-ការស្ស ដ្ឋ-ការំ កត្វា។ តេនាហ “យត្ត ឆាហ្ស”តិអាទិ។ យត្ថាតិ យស្មិំ បដិបទាយំ។ អសេប្បា សយារេម្ហា ឧតស្សាតិ អប្បសយារេម្ហា។ បរិសំសាតិ បសំសារេហា។ ឧតំ ខេយច កទារេបស្សាយីតិ ឧទេតតេច ព្រហ្មលោក កទារេបស្សាយិ។

សោរេប្បតាតិ តិដ្ឋាយ។ បយារេងតាតិ ឌាករិយាទីសុ អគគ្យុញ្ញតោ សតិចិប្បចារលក្ខលោក បយារេងត។ បច្ចនិកបដិហរណចរេសតាតិ បដិបក្ខបតយតចរេសត។ តទា ហិ កកចតោ ច សាសនស្ស ច បដិបក្ខា តិត្ថិយា, តេសំ ហរណតោ បដិហារិយំ។ តេ ហិ ឌិដ្ឋិហរណចរេសត ឌិដ្ឋិប្បការេសត អសមត្ថការេចត ច ឧទ្ធិអារេងសតាត្យសាសតីហិ ហរិតា អបតីតា ហោន្តីតិ។ “បដី”តិ ចា អយំ សទ្ទោ “បច្ឆា”តិ ឧតស្ស អត្ថំ ទៅរេឆតិ “តស្មិំ បដិបវិដ្ឋម្ហិ, អញ្ញោ អាកញ្ឆិ ព្រាហ្មណោ”តិអាទីសុ (ស៊ុ. និ. ៥៩៤; ចូឡនិ. ចត្ថុកាថា ៣) វិយ, តស្មា សមាហិតេ ចិត្តេ ចិកត្សុបក្កិលេសេ កតកិច្ចេន បច្ឆា ហរិតព្ពំ បចត្តតព្ពន្តិ បដិហារិយំ, អត្តនោ ចា ឧបក្កិលេសេសុ ចតុត្ថជ្ឈានមគ្គេហិ ហរិតេសុ បច្ឆាហរណំ បដិហារិយំ, ឧទ្ធិអារេងសតាត្យសាសនីយោ ច ចិកត្សុបក្កិលេសេត កតកិច្ចេន ច សត្តហិតត្ថំ បុន បចត្តតព្ពា, ហរិតេសុ ច អត្តនោ ឧបក្កិលេសេសុ បរសត្តានំ ឧបក្កិលេសហរណានិ ហោន្តីតិ បដិហារិយានិ ភវន្តិ, បដិហារិយមេវ បាដិហារិយំ។ បដិហារិយេ ចា ឧទ្ធិអារេងសតាត្យសាសនីសមុទាយេ ភវំ ឯកេកំ បាដិហារិយន្តិ វុច្ចតិ។ បដិហារិយំ ចា ចតុត្ថជ្ឈានំ មគ្គោ ច បដិបក្ខហរណតោ, តត្ថ ជាតំ និមិត្តភូតេ, តតោ ចា អាគតន្តិ បាដិហារិយំ។

អាកាសគតិចេត្តាតិ អាកាសាការសល្លក្ខណចរេសត។ ឧស តយោ រសរសស្សបិ។ ឧរោ រាជាតិ ឥក្ខិលាយទុរាធិបតិ ឧរោ បណ្ឌុរាជា។ ឧចយិ តេ យតោតិ ឧបមិតា អាការេត តច យតោ បចត្តាតិ អទេត្វា។ តេត បការេត បចត្តាតិ អាហ “សោយតស្សិតោ ចា”តិអាទិ។ សាយញ្ញាខោទាតា ចិរេសេ អចតិដ្ឋតីតិ អធិប្បាយោ។ តេចំ ទុត្តំ “ឧចំ តច យតោ”តិ ឧបងដ្ឋា យតរេសា សោយតស្សិតតានិយត្តងស្សតំ, ត បត យេត សោ សោយតស្សិតោ ចា ទោយតស្សិតោ ចា, តំងស្សតំ។ សោយតស្សក្កហណេត ខេចត្ត តងោកដ្ឋា រាកាងយោ សន្ទាងយោ ច ងស្សិតា ហោន្តិ, ទោយតស្សក្កហណេត ទោសាទងយោ។ ទុតិយន្តិ “ឧត្តយិ តេ យតោ”តិ បងំ។ ឧតិបីតិ ឧត្ត ឧតិ-សទ្ទោ តិងស្សតត្ថេ “អត្ថីតិ តោ, កច្ចាន, អយមេកោ អន្តោ”តិអាទីសុ (សំ. និ. ៣.៩៤; ៣.៥០) វិយ។ តេនាហ “ឧបយច្ចោ ឧបយច្ចោ អត្ថំ ចិត្តយយាត”ន្តិ។ បិ-សទ្ទោ

ចុត្តត្ទសប្បិល្ឌភេត្ថា៍

ពេឆត្វាតំ សុត្វាតិ ពេឆត្វាតំ សទ្ធំ សុត្វា៍ តស្ស ចេសតាតិ តស្ស ចិតក្កិតស្ស ចេសត៍ អចួការេពតាតិ ចិតិត្ថួយការេពត៍

ត អរិយាតត្តិ អរិយាតំ យក្កផលចិត្តំ ត ជាតាតីតិ អេត្ថា៍ តត្យែតេត អតតិកតត្តា ចេះតាបរិយញាណេណតបិ ត សក្កា ចិញ្ញាតុំ, អញ្ញា បត ចិត្តំ ជាតាតិវេយច៍ ហេដ្ឋិមោ ឧបរិមស្ស ចិត្តំ ត ជាតាតីតិអាទីតិបិ យក្កផលចិត្តមេវ សន្ធាយ ចុត្តាតីតិ ចេទិតព្វាតិ៍ សោតាបត្តាទយោបិ ហិ អត្តតា អតិកតមេវ យក្កផលំ បរេហិ ឧប្បាទិតំ សមា ចេះតាបរិយញាណេណ ជាតិតុំ សក្កោត្តិ, ត អត្តតា អតតិកតំ៍ សព្ពេបិ អរិយា អត្តតោ ផលំ សមាបជ្ជត្តិ អតិកតត្តាតិ ទស្សេត្តា “ឧតេសុ ចា”តិអាទិមាហ៍ យទិ អរិយា អត្តតា អតិកតផលំ សមាបជ្ជត្តិ, ឧបរិមាបិ ហេដ្ឋិមំ ផលំ សមាបជ្ជត្តិ អតិកតត្តា លោកិយសមាបត្តិយោ ចិយាតិ កស្សចិ អាសង្កា សិយា, តត្តិចត្តតព្វមាហ “ឧបរិមោ ហេដ្ឋិមំ ត សមាបជ្ជតី”តិ៍

ឧបរិមោតិ សកទាកាមិអាទិអរិយបុគ្គលោ៍ ហេដ្ឋិមត្តិ សោតាបត្តិផលាទិ៍ ត សមាបជ្ជតីតិ សតិបិ អតិកតត្តេ ត សមាបជ្ជតិ៍ កស្មាតិ ចេ? ការណមាហ “តេសញ្ហី”តិអាទិ, តេសំ សកទាកាមិអាទីតំ ហេដ្ឋិមា ហេដ្ឋិមា ផលសមាបត្តិ តេសុ តេសុយេវ ហេដ្ឋិមេសុ អរិយបុគ្គលេសុ បចត្តតិ, ត ឧបរិមេសូតិ អេត្ថា៍ ព្យតិកា ហេដ្ឋិមំ ផលចិត្តំ ឧបរិមស្ស ត ឧប្បជ្ជតីតិ ទស្សេតិ៍ កស្មាតិ ចេ? បុគ្គលត្តរាធិបតយតេត បដិប្បស្សទ្ធត្តា៍ ឧតេត ឧបរិមា អរិយោ ហេដ្ឋិមំ ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ អត្តតា អតិកតត្តា យថា តំ លោកិយសមាបត្តិត្តិ ឧចំ បចេត្តា ហេតុ ញាភិចារិតោតិ ទស្សេតិ៍ ត ហិ លោកិយជ្ឈាតេសុ បុគ្គលត្តរាធិបតយតំ តាម អត្ថិ ចិសេសាភាចតោ, ព្យាធ បត អសមុច្ឆិតកម្មកិលេសតិទោធតេត បុថុជ្ជតេហិ ចិយ សោតាបត្តស្ស សោតាបត្តាទីហិ សកទាកាមិអាទីតំ បុគ្គលត្តរាធិបតយតំ អត្ថិ៍ យតោ ហេដ្ឋិមា ហេដ្ឋិមា ផលធម្មា ឧបរូបរិមគ្គធម្មេហិ តិចត្តិតា បដិបក្ខេហិ ចិយ អភិភូតា អប្បចត្តិធម្មតំយេច អាបត្តា៍ តេតេច ចុត្តំ “បដិប្បស្សទ្ធត្តា”តិ៍

អបិច កុសលកិរិយប្បចត្តិ តាម អញ្ញា, ចិបាកប្បចត្តិ ច អញ្ញាតិ អតត្តរផលត្តា ច លោកុត្តរកុសលាតំ ហេដ្ឋិមតោ ឧបរិមា ភចត្តរកតោ ចិយ ហោតិ៍ តំតំផលចសេតេច ហិ អរិយាតំ សោតាបត្តាទិតាយលោកោ៍ តេ សចេ អញ្ញាផលសមង្គិតោបិ ហោត្តិ, សោតាបត្តាទិតាយម្បិ តេសំ អចចត្តិតំ សិយា៍ តស្ស តស្ស ចា អរិយស្ស តំ តំ ផលំ សទិសត្តិ កត្វា ត ឧបរិមស្ស ហេដ្ឋិមផលសមង្គិតាយ លេសោបិ សម្ភចតិ, កុតោ តស្សា សមាបជ្ជតត្តិ ទដ្ឋព្វំ៍ ហេដ្ឋិមា ច សោតាបត្តាទយោ ឧបរិមំ សកទាកាមិផលាទិ៍ ត សមាបជ្ជត្តិ អតតិកតត្តា៍ ត ហិ អតតិកតំ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិតុំ សក្កា, តស្មា សព្ពេបិ អរិយា អត្តតោតេយច ផលំ សមាបជ្ជត្តីតិ តិដ្ឋមេត្ថ គត្តព្វំ៍

បចេត្តត្តាតិ បចត្តកា ហុត្វា, បចត្តតចសេតាតិ អេត្ថា៍ ឧចត្តិ យថាតុសិដ្ឋាយ អនុសាសតិយា ចិធិចសេត បដិសេធចសេត ច បចត្តិតាការេបរាយសត៍ សា ច សមា្ចិតក្កា តាម យិដ្ឋាចិតក្កាតត្វា បចត្តិអាការេទស្សតចសេត បចត្តតិ៍ តត្ត អាតិសំសស្ស អាទីតចស្ស ច ចិភាចតត្តំ អតិច្ចសញ្ញាមេច, ត តិច្ចសញ្ញាត្តិ អេត្ថា៍ បដិសេធាកិតិចត្តតត្តេហ្យុឧច-ការក្កហណំ៍ ព្យធាបិ ឧចសគ្គហណស្ស អេត្ថា៍

បរេយាឌតញ្ហា ចុត្តតរយរេតច រេចឌិតត្ថាំ៑ ឮគង់-កហរណាបិ ៦ររេច តរេយា៑ បញ្ហាកាយក្សាទាកត្តិ តិឥស្សតយត្តំ ឥដ្ឋត្ថាំ តឥញ្ញាទាកស្ស

រេភាឃាឌីតញ្ហា បហាតស្ស ឮគន្ធិតត្តា តប្បហាតស្ស ច តឥញ្ញាទាកាឌិរលបស្ស ក្ខបិឃកាចរេតា៑ តចា ចុត្តំ ឥដ្ឋរេលិហិតចិរេយាចតស្ស

បុព្ពាឥដ្ឋយំររេលបត្វបិឃតា ចិឃ៑ រេលិក្យុត្តាទឆយុរេយចាតិ អចឆាទឈ៌ា បឌិរេក្លបកាចរេតា ឃាចជ្ជឆយុតិចត្តតបទិ ឥដ្ឋត្ថាំ, តស្ស

អឆិកយ្វបិឃាតិឃំឃក្វតាតំ តឥរេញ្ញាឃំ អតចជ្ជឆយ្វាតំ តាតត្តទិឃកាចរេតា៑

ចិត្តាយឈិកចិជ្ជាឃទិក្លកតត្តិ ឮយិតា “ចិត្តាយឈី”តិ ៦ចំ លឆ្កតាយា រេលិរេក ៦កា ចិជ្ជា អត្ថិ, ឃាឃ បររេទឃំ ចិត្តំ ចិឌាតត្តីតិ ឌីរេបតិ៑

“តស្សា កិទ ចិជ្ជាឃ ឃាឆរេកា បុក្កលិ តាឌិរេឃ រេឥឃការេល យត្តំ បទិឌប្បិត្វា ឃស្ស ចិត្តំ ឌាតិត្យការេយា, តស្ស

ឌិដ្ឋហត្ថាឌិចិរេឃឃឃញ្ញាតតយុរលត ចិត្តាចាទិ អត្យិតរេត្តា ករេឆតី”តិ រេកចិ៑ អបររេទ “ចាចំ តិច្ឆទារេបត្វា តត្ថ អក្លទឃល្លក្លហាចរេឃតា”តិ

ចឥត្តិ៑

ឮឥញ្ហាបត ឃព្ពត្តិ “កចំ រេកាតរេយា អរេតកចិហិតំ ឮឥិ្កចិឆំ បច្ចត្យរេកាតី”តិអាឌិតឃប្បចត្តំ ឃព្ពាយ្យិ៑

ឃក្កាទចយុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

ទ្រាហ្វលចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(សិ) ៦៍ យហាចក្កោ

១៍ ពិត្តាយពតក្សុត្តចណ្ណកា

៩៦៍ ក្សុពិយស្ស បចរយ ពិត្តំ តាយ ក្លាយដ្ឋី ឌិដ្ឋិរយា ពន្តិតិយុត្តស្ស កស្សចិ ឌិដ្ឋិចិបត្តិពស្ស អកាចពោ៍ ៩ត្ត ហិ សត្តា ពទត្តិ ក្ខប្បិលចត្តិ ក្ខមុន្តិមុន្តិ កទោត្តិ, ពស្មា "ពិត្ត"ត្តិ ចុក្ខពិ៍ បិទកយតសប្លាពញ្ចិតាទលំ ឌិដ្ឋិកពិកាត់ តត្តិ, ពទត្តច អបរាបទំ តិមុន្តិក្សុមុន្តិតចរសត បិលចតរយច ពោនំ ពទលំ តាយ៍ ក្ខប្បាឥកាពិ ប្អុទលាកស្សបិឥរយា៍ ពិទត្ត ឌាពា ពិត្តិយា, យចាចុត្តំ ចា ឌិដ្ឋិកពសប្លាត់ ពិត្តំ ៩ទពនំ អត្តិពិ ពិត្តិកា, ពិត្តិកា ៩ច ពិត្តិយា៍ យពតាទរយពិ សាក្សុបលកទិពពាយ អកយឌិសពាយ ច យពតាទរយ៍ ត្តរយសុរយច ពិសុ ឌាទតស្សុពិ យចាចុទត្តសុ ពិត្តាយពទតសុ៍

រយា យចា ឌាតាពិ, ពស្ស ពចា ចុក្ខពិពិ ត្តមិតា បុក្កលន្លាសយចរសត ពចា ចុត្តត្តិ ឥរស្សពិ៍ បុក្កល-សដ្ឋោ ច ពិស្សត្តស្បិ បកពិត់ សាឈាទលោ, ពស្មា បុទិសក្កហលោត ពពោ ចិរសសត់ យចា "អដ្ឋ បុទិសបុក្កលិ"ពិ៍ បដិសំចិឌិត់ កទោពិពិ រកចលំ ឌាតតចរសត ចិឌិត់ កទោពិ៍ អតុកចពិ ចាពិ ចិបិកលក្លលាប្បត្តំ អតុកចពិ៍ បុទត្តាកពទហត្សុពិ អទត្តាកឆាចឆាទលំ បឥត្តិ អាហ "បុទត្តាកពកាយុបក្ខរយតចា"ពិ៍ ត្តមិតាពិ "សត្តំ ពំ បុទត្តាកពទហត្សុ"ពិ ត្តមិតា ចចតត៍ កាយុចចឥតត្តិ ក្សុសលិក្សុសលកាយុសហដ្ឋ៍ រចឥត់៍ កិទិយចចឥតត្តិ "តតច ក្សុសលិក្សុសលិ ត ច កាយុចិបិកា"ពិ ៩ចំ ចុត្តំ កិទិយចិត្តសហដ្ឋ៍ រចឥត់៍ ត រកចលត្សោ ទព កាយុកិទិយចចឥតា ៩ច បដិក្លិបត្តិ, អឆ លោ សាសតេ លេិកេ ច បិកដដ ចាពាឌាឆាឌិទោក ច បដិក្លិបត្តិ ៩ចាពិ ឥរស្សត់ "រយ ចា ត្តរយ"ពិអាឌិយាហ៍ ពត្ត បិត្តសមុដ្ឋាតាពិ បិត្តចិកាទាឆិកសមុក្ខតា ៍ អតត្តទក្ខរយបិ ៩រសច តរយា៍ សត្តិបិពិកាពិ បិត្តាឌិត់ ពិណ្ណស្បិ ចិកាទាត់ សត្តិបិពទពា ឌាពា៍ ក្ខត្សុបទិលាយឌាពិ ឝីពាឌិក្ខត្សុតា ចិបទិលាយទពា ចិសយបទិចុត្តិទពា ឌាពា៍ ចិសយបទិហាទឌាពិ អសប្បាយាហាទរយាកបដិរសចតចរសត កាយស្ស ចិសមំ បទិហទលាទពា ឌាពា៍ ឌ្ឍបក្កមិកាពិ ក្ខបក្កមទពា តិន្តត្តា៍ កាយុចិបិកឌាពិ កាយុស្ស ចិបិកក្សុតក្លត្តទពា ឌាពា៍ ចិទោឆិបក្ខយសមុដ្ឋាតា ឆាពុត់ ចិកាទាចត្តា, ពប្បក្ខយា ចា ក្សុក្លា ចចឥតា អាឌាឆតដ្ឋេត អាឌាឆា, រសា ៩ច ក្សុន្តតដ្ឋេត ទោកា៍ ពត្ត "រយា យាប្បលក្ខលោ, រសា ទោកា, ត្តពទោ អាឌាឆា"ពិ ចឥត្តិ៍ សទត្តសក្ខា តតនំ ពំពំឆាពុត់ ចិសមំ អាសត្តកាទលំ, ត ពចា ត្តពទាតិ៍ ពត្តាបិ ច បទកាបិចត្តា ឆាពុរយា អាសត្តកាទលំ, ត ពចា បទបក្ខយាចត្តាពិ ឥដ្ឋត្តំ៍ អដ្ឋមំរយច កាយុចិបិកដ្ឋ៍ អាឌាឆំ សប្បដិក្ខត្តិ "សត្តំ ពំ បុទត្តាកពទហត្សុ"ពិ ចិបល្លាសក្កាទហត៍ "បុទត្តា"ពិ បុទាពតរស្សច កាយុស្ស កហិពត្តា ក្ខបបន្តិចចឥតិយស្បិ ទព បដិក្លិបត្តិពិ ចុត្តំ "ឥក្ខ បដិឌាហិត្តា"ពិ៍ សប្បដិក្ខត្តិពិ អតុឌាតត្តិ៍

អត្តតា កពយ្មលរកតាពិ សាហត្តិកកាយុទហត្សុ៍ អាលាត្តិយ្មលរកតាពិ បទស្ស អាលាបតចរសត កពកាយុទហត្សុ៍ ត្តយាពិ ពិរស្សា ចចឥតា៍ សទត្តា បដិឌាហត្តិពិ សទត្តា ទោកេ បដិរសឆត្តិ សទត្តាសប្បិ ពោនំ ៩រកាត ត្តស្សទទតច តិយ្បិពត្តា ពត្តាចិកាចាសមុក្ខទពា៍ ៩ស តរយា រសរសសុបិ៍ សត្តំ បដិឌាហត្តិពិ រហត្សុបក្ខយបដិរសឆតទពា សត្តំ តិរសឆត្តិ៍

មាតិកំ និក្ខិបិត្វាតិ តិណ្ណម្បិ វាទានំ អសាធារណភាវទស្សនត្ថំ ឧទ្ទេសំ កត្វា· តន្តិ តំ មាតិកំ· វិភជិត្វា ទស្សេតុន្តិ ទោសទស្សនេនេវ វិភាគេន ទស្សេតុំ· លទ្ធិបតិដ្ឋាបនត្ថន្តិ អត្តនោ លទ្ធិយា បតិដ្ឋាបនត្ថំ· លទ្ធិតោ លទ្ធិំ សង្កមន្តីតិ មូលលទ្ធិតោ អញ្ញលទ្ធិំ ឧបគច្ឆន្តិ បតិដ្ឋហន្តិ· បុព្វេកតហេតុមេវ បដិសំវេទេតីតិ កម្មវេទនម្បិ វិបាកវេទនំ កត្វា វទន្តិ· ទិដ្ឋិគតិកា ហិ ព្យាមូឡ្ហចិត្តា កម្មត្ថវិបាកត្ថវេទនីតិ អាវេណិកវត្តិ, អសច្ចរតោ សញ្ញាវេទំ ន សល្លក្ខេន្តិ· យថា ច អកុសលកម្មំ, ឯវំ កុសលកម្មម្បីតិ ទស្សេតុំ “ឯវំ បាណាតិបាតិនោ”តិអាទិ វុត្តំ· តត្ថ ឯវន្តិ យថា បុព្វេកតហេតុ ឯវ បាណាតិបាតិនោ នាម ហោន្តិ, ន ឥទានិ សយំកតការណា, ឯវំ បាណាតិបាតា វិរមណម្បិ បុព្វេកតហេតុ ឯវាតិ វិវរិយមានោ បុព្វេកតវាទោ អកិរិយវាទោ ឯវ សម្បជ្ជតិ·

កត្តុកម្មវាទោ ន តណ្ហាវាទោ· កត្តុកម្មវាទោតិ ការាបេន្តា· បច្ចត្តបុរិសការោតិ តេន តេន បុរិសេន កត្តព្ពកិច្ចំ ន ហោតិ បុព្វេកតហេតុ ឯវ សិទ្ធត្តា· ឆន្ទោបិ ឯវំ ន លព្ភតីតិ កត្តព្ពាករណំ សុចរិតទុច្ចរិតំ, អកត្តព្ពាករណំ ទុច្ចរិតវិរតីតិ ឥទំ ឆន្ទម្បិ ឯវំ ន លភតិ· សយំការោបិ ហិ បុព្វេកតការណាយេវ ហោតីតិ បុព្វេកតការណាយេវ សយំការោបិ ហោតិ, ន វិសុំ សយំការោតិ· អញ្ញាយនាបិ បុព្វេកតការណាយេវាតិ បុព្វេកតការណាយេវ អញ្ញាយនាបិ ហោតិ, ន វិសុំ

យថា បុព្វេកតវាទេ ទោសោ ទស្សិតោ, តថា ឥស្សរនិម្មានវាទេ អហេតុវាទេ ច ទោសោ ទស្សេតព្ពោ· តត្ថ “បុព្វេកតវាទេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា”តិ ឯវំ និយមេត្វា “អហេតុកវាទេបី”តិ អាហ “តថា អហេតុកវាទេបី”តិ·

និយមេត្វាទិនា និយមំ តិត្ថាយតនានំ សុត្តន្តរេ ឥមេសំ វុត្តោ បាឡិបមត្តស្សបិ អធិមោក្ខោ វិយ បមាទស្សបិ អការោ, តថា ឥទានិ អាកាសតោ ចេតោ ផលិកម្មស្សបិ អការោ វិយ អត្តនោ អធិកស្សបិ អប្បដិឃាតោ វិយ សព្ពត្ថ និស្សាយ មិច្ឆាការេន វិបល្លត្ថតាយ ព្រហ្មជាលេ (ទី· ១·១·៣៦-៣៧) សស្សតវាទោ ច វិភាវិតោ ហោតិ· សារកម្មន្តិ សីលសារាទិសម្បត្តិយា សារភូតំ· និយ្យានិកការណន្តិ ឯកន្តេន វដ្ដតោ និយ្យានាវហការណំ· អនិគ្គហិតោតិ ន និគ្គហេតព្ពោ· តេនាហ “និគ្គហេតុំ អសក្កុណេយ្យោ”តិ· អសំកិលិដ្ឋោតិ សំកិលេសវិរហិតោ· តេនាហ “និក្កិលេសោ”តិអាទិ· អនុបវជ្ជោតិ ឧបវទិតុំ ន ឧបវទិតព្ពោ· អប្បដិក្កុដ្ឋោ នាម អប្បដិសេធិតំ វា និយ្យានិកវា អតក្កាវចរំ វាតិ តទុភយំ ទស្សេន្តោ “អប្បដិពាហិតោ អនុបក្កុដ្ឋោ”តិ អាហ·

តស្ស ធម្មស្សាតិ “អយំ ខោ បន, ភិក្ខវេ”តិអាទិនា វុត្តស្ស ធម្មស្ស· បញ្ញាបនត្ថាតិ ការណវិភាវនេន បញ្ញាបនត្ថា យថាបដិបាទិយាតិ មាតិកាយ យថានិក្ខិត្តប្បដិបាទិយា· ធាតុយោតិ សភាវធារណដ្ឋេន ធាតុយោ· តា បន យស្មា តណ្ហាទិដ្ឋិកប្បតាបរិកប្បិតអត្តសុខសុភសស្សតាទិបកតិអាទិសុញ្ញាទិភាវាទិកា វិយ ន ព្រហ្មសភាវា ទិដ្ឋិអាទិរហិតោតិ វិសុទ្ធសភាវានិ តាសំ សុញ្ញរូបបញ្ញាទិលោកោ ចោទនាបច្ចត្តិ វិយ ន វាវានុវត្តនា, អថ ខោ សព្ពបច្ចយុត្តាតិ អាហ “សភាវា”តិ, សព្ពសភាវាតិ អត្ថោ· អត្តនោ សភាវំ ធារេន្តីតិ ហិ ធាតុយោ· និជ្ជីវនិស្សត្តភាវប្បកាសនកោតិ វិហិតបរិកប្បិតជីវភាវប្បកាសនកោ

ទលិកិឃយហាឌតឯិកប្បិតរត្ថាកាចប្យកាឃទកោ ច៑ អាកាទទ្ទេតាតិ ក្ខប្បជ្ជតដ្ឋាតកាទចត៑ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាតយ្យិ ហិ អាកាទទា អាឃតាតត្តិ ចុទ្ទតិ ឃធា "កទម្ពាទឌា អឃ្យាត់ អាឃតាត"ត្តិ៑ យទតាបចិធារាតិ តំ តំ អារទ្ធុណំ ក្ខទបទ្ធ យតទឃា ចិចិឆធទណាកាទទា៑ ទកហិ កត្វាតិ អាហ "ចិតក្កចិធារបិទេហិ"តិអាឌិ៑ អដ្ឋារឃបុ ធាទតឃុតិ ល ទឃាយតឃ្យដ្ឋាតិឃាតិ , ល ទធាយតឃ្យដ្ឋាតិឃាតិ, ល ក្ខទបក្ខាដ្ឋាតិឃាតីតិ ឲចំ អដ្ឋារឃបុ ធាទតឃុ៑

បតិដ្ឋាធាតុតិ ទឃឃក្ខុតត្តឃឃ្យ ទធធ ឃត្ថុបិធារទ្វុបិតក្ខុ បតិដ្ឋាឃកាធា ធាតុ៑ ញុយិតា តទឃត អាឌាតត្តតធាតុតិអាឌីឃុបិ អទត្ថា ទចឌិតទត្ថា៑ អបិធ កក្ខុឮអកាចឃិទ្ធា ឃហឌាតឆយ្ខាត់ អាឆារកាទធា បតិដ្ឋាកាទធា៑ (ន៍ចកាចឃិទ្ធ ឃយ្យិល្លត់ អាឌាតត្តត់៑ ក្ខណុកាចឃិទ្ធ យុក្ខុតាបក្កាតាចឋំ បរិបិចត់៑ ធន្តកាធាចឋំ ក្ខុយាតត់ ចិត្តុអ្វុត់៑ ទ្វុបចិចិទត្តា ទ្វុបបរិឃទត្តា អាកាទឃាតិ ទឃឯំ ទឃា បរិទន្ធទធា, ទតហិ ទឃា អឃយ្យទ្ទេាចាតិ ចុត្តុ "អាកាឃធាតុតិ អឃយ្យដ្ឋធាតុ"តិ៑ ឃដ្ឋាតតចិធុទា អារទ្ធុណុបលទ្ធិ ចិឌាតតធាតុ៑ ចិត្តារទតាបិ កទធតុំ ចដ្ឋតិ ឃទ្ធេបទត្តាកឆត្តា ចិត្តារឃ្យ៑ ឃទ្ធេបទតា កទធតុំ ត ចដ្ឋតិ កទធតត្ថុឃ្យ អត្តុឃ្យ អតធទឃឃបរិឃាធាតាកាធទតា៑ ទតតាហ "ចិត្តារទតាធ ចដ្ឋតី"តិ៑ ក្ខកឃធាតិ ឃទ្ធេបទតា ចិត្តារទតា ច៑

អតិបុត្តាបិ អាកាឃធាតុ ក្ខុតាតិ ក្ខបិធាឃ កទហតត្ថុតាយទត្តត "ក្ខបិធារទ្វុប"ទត្តច ចុទ្ធតិ៑ ឌិដ្ឋារតចាតិ ឃល្លទក្ខុតត្ថាតិ ក្ខបិធារទ្វុបកាចឃាយត្តុទតា៑ ទតត ឃហឌាតា ទចឌតា ទចឌតាក្ខុទត្តា ឃយុធាទយ បចត្តុទចាហារឃ្យ អចឃទចបិ ឌិឃ្យតទតា ឃធា "ចទត្ខុកទធទឃ ឌទន្ទ ចតុំ ឌន្ទ"ត្តិ៑ "ឋឃ្យា ច ទធតា ច ឃដ្ឋារក្ខុទត្តា"តិ ចុត្តុ យហាក្ខុយកត្តា ទតឃំ តប្យធាតត្តា ច ឃដ្ឋារក្ខុត្តឃ្យ៑ អទ្វុបក្ខុត្តា តាយំ អារទ្ធុណាកិយុច់ តយតទតា តាយាឌឹតក្កហណទតា ច៑ ទ្វុបក្ខុទត្តា ទ្វុបំ បរិច្ឆុត្តុ ទុប្បតទ្ទេត៑ បច្ចុយត្តិ តិឃ្យយក្ខុត់ បច្ចុយំ៑ ចិកាទកត ក្ខាចត្តាលិឃ៑ ឲកាឃិតិចិត្តាតិ "ឃយុឃតធារទាឃ"ត្តិ កត្វា៑ អត្ថក្កទយត បឌិបដ្ឋយាទតាតិ ឲចំ កដ្ឋាចិតទលាចិឃុទ្ធិឃំ ឌិទតា ក្ខបទិទយត តិឃ្យត្ត ចិឃុទ្ធីត់ ឃយ្យាតតចទឃត ចិឃុទ្ធិកាចត់ ក្ខឃ្យុក្កាទបទត្តា៑

ឋឃ្យាឃតាតត្តិ ឋឃ្យុឃ្យ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាត់៑ ឃុចណ្ណាឌីតត្តិ ឃុចណ្ណុយហិចឌិទាឌីត់៑ អាកិណ្ណំ ចិឃ ហុត្វា ក្ខប្បជ្ជតិ ឲត្វាតិ អាកាទទា៑ ឃធា ចក្ខុ ចិបិរាកឋឃ្យុឃ្យ ចិទឃឃបច្ចុទឃា, ត តធា ញុតទឃត្តិ កត្វា ចុត្តុ "ទទ្វ ចក្ខុចិញ្ញាណាតី"តិអាឌិ៑ ឲឃ តទឃា ទឃឃធាទឃុបិ៑ ក្ខត្តិឃាឃ ចិបិរាកឋទឃ្យុឃុ ក្ខិបក្ខុចិញ្ញាណឃហកាតឋទឃ្យ ធទបត្វា ទឃឃា ក្ខាឌីឃតិ ចិបិរាកឋឃ្យា ទចឌិតត្ថា៑ ឌិដ្ឋទយធ ទហាតិ ទតត ឃយាតទឃាកក្ខុយត្តា៑ "ឃទ្ធេបទតា តាធា"តិ ឃទ្ធេបកធំ អារកិត្វាបិ ចិត្តារកធារទបត្វ ចុត្តតឃត្តា ឃុចិទត្ថាឃ្យាធាតិ ចុត្តុ "ទហដ្ឋា... ទប... ទចឌិតត្ថា"ត្តិ៑

ទឃាយតឃ្យុឃ្យ ក្ខប្បត្តិដ្ឋាតក្ខុត់ ទឃាយតឃ្យដ្ឋាតិឃំ៑ ទតតាហ "ទឃាយតឃ្យុឃ្យ កាទលក្ខុត"ត្តិ៑ ក្ខបចិធទតីតិ ក្ខទបទ្ធ បចត្តតិ៑ ឃកាចទតា ឃក្កប្យទតា ច ទឃាយតឃ្យាឌិក្ខប្បត្តិទហតុកា ទឃាយតឃ្យដ្ឋាតិឃាឌិតាតិ អាហ "ញុដ្ឋំ ធា ទហាតុ"តិអាឌិ៑ ចតុត្តុ ឌិដ្ឋទយធ ទហាតិ តឆចិតាកាចទតា៑

អរិយសច្ចានីតិ បុរិមបទេ ឧត្តរបទលោបេនាយំ និទ្ទេសោតិ អាហ “អរិយភាវករានី”តិអាទិ។ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ។ ២។៥៣១) បកាសិតំ, តស្មា ន ឥធ បកាសេតព្ពន្តិ អធិប្បាយោ។ សុខាវពោធនត្ថន្តិ ទេសិយមានាយ វដ្ដកថាយ សុខេន អវពោធនត្ថំ។ តេនាហ “យស្ស ហិ”តិអាទិ។ ទ្វាទសបទន្តិ អវិជ្ជាទីហិ បទេហិ ទ្វាទសបទំ។ បច្ចយវដ្ដន្តិ បច្ចយប្បពន្ធំ។ កថេតុកាមោ ហោតិ បច្ចយាការមុខេន សច្ចានិ ទស្សេតុកាមតាយ។ គព្ភាវក្កន្តិវដ្ដន្តិ គព្ភោក្កន្តិមុខេន វិបាកវដ្ដំ ទស្សេតិ “គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតី”តិអាទិនា។ តស្មា បនេត្ថ គព្ភាវក្កន្តិវសេន វដ្ដំ ទស្សិតន្តិ អាហ “គព្ភាវក្កន្តិវដ្ដស្មិំ ហី”តិអាទិ។ គព្ភាវក្កន្តិវដ្ដស្មិន្តិ មាតុកុច្ឆិយំ និព្ពត្តនវសេន បវត្តធម្មប្បពន្ធេ។ ទស្សិតោតិ ទេសនាវសេន ទស្សិតោ។ បុរិមា ទ្វេ យោនិយោ ឥតរាហិ ឱឡារិកតាយ បរិព្យត្តតរាតិ វុត្តំ “គព្ភាវក្កន្តិ...បេ... អវពោធេតុយ្យី”តិ។

បច្ចយមត្តន្តិ ឆន្នំ ធាតូនំ សាធារណំ បច្ចយភាវមត្តំ, ន តេហិ ភាគសោ និប្ផាទិយមានំ បច្ចយវិសេសំ “កុតោ បនេតំ ឆន្នំ ធាតូន”ន្តិ អធិការតោ វុត្តត្តា។ តេនាហ “ឥទំ វុត្តំ ហោតី”តិអាទិ។ ន មាតុ ន បិតុ តាសំ ធាតូនំ ឥមស្ស សត្តស្ស ពាហិរការណតោ។ គព្ភស្សាតិ ឯត្ថ គព្ភតិ អត្តភាវភាវេន វត្តតីតិ គព្ភោ, កលលាទិអវត្ថោ ធម្មប្បពន្ធោ។ តន្និស្សិតត្តា បន សត្តសន្តានោ គព្ភោតិ វុត្តោ យថា មញ្ចនិស្សិតា “មញ្ចា ឧក្កុដ្ឋិំ ករោន្តី”តិ។ តន្និស្សយភាវតោ មាតុកុច្ឆិ គព្ភោតិ វុច្ចតិ “គព្ភេ វសតិ មាណវោ”តិអាទីសុ (ជា។ ១។១៥។ ១៦១)។ គព្ភោ វិយាតិ វា គព្ភោ។ យថា ហិ និវាសដ្ឋានតាយ សត្តានំ ឱវរកោ “គព្ភោ”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ គព្ភសេយ្យកានំ សត្តានំ យាវ អភិជាតិ និវាសដ្ឋានតាយ មាតុកុច្ឆិ “គព្ភោ”តិ វុច្ចតិ។ ឥធ បន បឋមំ វុត្តអត្ថេន គព្ភោតិ វេទិតព្ពោ។ តេនាហ “គព្ភោ ច នាមា”តិអាទិ។

និរតិអត្ថេន និរយោ ច សោ យថាវុត្តេន អត្ថេន គព្ភោ ចាតិ និរយគព្ភោ។ ឯស នយោ សេសបទេសុបិ។ អយំ បន វិសេសោ – ទេវមនុស្សាទយោ វិយ ឧទ្ធំ ទីឃា អហុត្វា តិរិយំ អញ្ចិតា ទីឃាតិ តិរច្ឆានា។ តេ ឯវ ឯកកោដ្ឋាសភាវេន យោនិ ច សោ វុត្តនយេន គព្ភោ ចាតិ តិរច្ឆានយោនិគព្ភោ។ បកដ្ឋេន សុខេន អបេតំ អបាយោ បេតភាវោ, តំ បត្តានំ វិសយោតិ បេត្តិវិសយោ, បេតយោនិ។ មនស្ស ឧស្សន្នតាយ សុខាវាទិគុណេហិ ឧបចិតមានសតាយ ឧក្កដ្ឋគុណចិត្តតាយ មនុស្សា។ ទិព្វន្តិ កាមគុណេហិ កីឡន្តិ លឡន្តិ ជោតន្តីតិ ទេវា។ គព្ភសេយ្យា វុត្តនយា ឯវ។ នានប្បការោតិ យថាវុត្តេន ភេទន្តរភេទេន ច នានប្បការោ។ មនុស្សគព្ភោ អធិប្បេតោ សុបាកដតាយ បច្ចក្ខភាវតោ។ ឱក្កន្តីតិ មាតុកុច្ឆិំ ឱក្កមិត្វា វិយ ឱបតិត្វាតិ កត្វា។ និព្ពត្តំ និព្ពត្តិ។ ឋិតាការោ ឧប្បត្តិប្បការោ ច។

សន្និបតិតា កាយ អវេកល្លធាតីហិ សវេកល្លេតិ ទស្សេតុំ “ឥធ មាតាបិតរោ”តិអាទិ វុត្តំ។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ។ សន្និបតិតាតិ សមោធានវសេន សន្និបតិតា សមាគតា សំសិលិដ្ឋា។ ឧតុនីតិ ឧតុមតី សញ្ជាតបុប្ផា។ ឥទញ្ច ឧតុសមយំ សន្ធាយ វុត្តំ, ន លោកសមញ្ញាការស្ស លក្ខណវចនមត្តំ។ មាតុកាយស្ស ហិ យស្មិំ គព្ភាសយសញ្ញិតេ ឱកាសេ ធាតុកា និព្ពត្តតិ, តត្ថ មហតី លោហិតបីឡកា សណ្ឋហិត្វា អគ្គហិតបុព្វា ឯវ ភិជ្ជិត្វា បគ្ឃរតិ, វត្ថុ សុទ្ធំ ហោតិ។ បគ្ឃរិតលោហិតត្តា អនាមយត្តា ច។ វិសុទ្ធេ វត្ថុម្ហិ មាតាបិតូសុ ឯកវារំ សន្និបតិតេសុ យាវ សត្ត ទិវសានិ ខេត្តមេវ ហោតិ។ សុទ្ធំ វត្ថុ តតោ បរំ កតិបយានិ ទិវសានិ

កម្មសមុដ្ឋានតាយ ចេត្តេវ ហោតិ បរិត្តស្ស លោហិតលេសស្ស វិជ្ជមានត្តា។ តស្មិំ សមយេ ហត្ថកោហចោលិក្កាហានិតា អង្គបរាមសនេនបិ ការកោ និដ្ឋិតតិវេច។ ឋិតិសន្តានេនបិ ហិ សន្តបិ ធាតុ លក្ខណេន។ តថា ហិ បរិកាយ នាតិបរាមសនេន សាមស្ស ពោធិសត្តស្ស, ទីឃង្គុលិកាយ នាតិបរាមសនេន (ជា។ អដ្ឋ។ ៣។៨៥។មាតង្គជាតកវណ្ណនា; ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៩៥) មហាបុញ្ញស្ស និដ្ឋត្តិ អហោសិ។ កណ្ឌនេន ឧប្បត្តិកាយ និមិត្តបដិឃាតេន ម្ចនេន ឧបតេន ខន្ធាតិ លទ្ធភាវេន ករការិយមុតា អដ្ឋាតិ បវត្តតីតិ កណ្ឌន្តិ, តត្ថ ឧប្បជ្ជមានករណត្តា។ បច្ចុប្បន្នោ ហោតីតិ ន យាតាបិត្វា អន្តិមិតំ ចូឡលោកមាតា សមីប ឋិតោ បច្ចុប្បន្នោ នាម ហោតិ, កមុមត្តមត្តិតោ បន ឧក្កា នត្ថា តស្មិំ ខណេ និដ្ឋត្តកោ ហោតីតិ អយមេត្ថ អធិប្បាយោ។ តថា ហិ តន្ត្របកាសេត្វា តន្ត្របវត្តិអាចមហត្តកមុសន្តានេន បរិហាយន្តេន តទត្ថាយ បវត្តិតោ ឧបតិតោ វិយ ហោតិ។

វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបន្តិ ឯត្ថ វិញ្ញាណស្ស បច្ចយភាវេន គហិតត្តា “តយោ អរូបិនោ ខន្ធា”តិ វុត្តំ។ ឥធ បន វិញ្ញាណំ បច្ចយភាវេន អគ្គហេត្វា កម្មាទិក្កត្តិយា ឯវ បច្ចយភាវេន គហិតត្តា “វិញ្ញាណក្ខន្ធម្បិ បក្ខិបិត្វា”តិ វុត្តំ។ ឥធ បន មនុស្សកម្មស្ស ជុក្កត្តិយា អធិប្បេតត្តា “កម្មសម្បត្តិំ បដិសន្ធិក្ខណេ”តិ វុត្តំ។

តណ្ហាយ សមុទយបច្ចយភាវេន គហិតត្តា “ឋបេត្វា តណ្ហន្តិ” វុត្តំ។ តស្សេវ បភាវិកាតិ តស្សេវ យថាវុត្តស្ស ទុក្ខសច្ចស្ស ឧប្បាទិកា។ ទុក្ខនិរោធោតិ ឯត្ថ ទុក្ខគ្គហណេន តណ្ហាបិ គហិតាតិ អាហ “តេសំ ទ្វិន្នម្បិ...បេ... ទុក្ខនិរោធោ”តិ។ អវិសេសេន ហិ តទុភយគ្គហណំ ឋាន ទុក្ខន្តិ អធិប្បេតំ។ អថ វា ទុក្ខស្ស អនុប្បត្តិនិរោធោ តព្ពាហិកាយ តណ្ហាយ អនុប្បត្តិនិរោធេន វិនា ន ហោតីតិ វុត្តំ “តេសំ ទ្វិន្នម្បិ... បេ... ទុក្ខនិរោធោ”តិ។ អនុប្បត្តិនិរោធោតិ ច អនុប្បត្តិនិរោធនិមិត្តំ និព្ពានំ ទស្សេតិ។

“តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ព”ន្តិ វត្វា ឧភយត្ថ បរិញ្ញាយ បវត្តិអាការេ ទស្សេតុំ “អយំ បន វិសេសោ”តិ អាហ។ តត្ថាតិ វិសុទ្ធិមគ្គេ។ ឋានាតិ ឋានស្មិំ វុត្តា។ អវិជ្ជាយ ត្វេវាតិ អវិជ្ជាយ តុ ឯវ។ អសេសវិរាគនិរោធាតិ ឯត្ថ អច្ចន្តមេវ សង្ខារេ វិរជ្ជតិ ឯតេនាតិ វិរាគោ, មគ្គោ, តស្មា វិរាគសង្ខាតេន មគ្គេន អសេសនិរោធោ អសេសេត្វា និរោធោ សមុច្ឆិន្នតាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។

សកលស្សាតិ អនវសេសស្ស។ កេវលស្សាតិ វា សុទ្ធស្ស, បរបរិកប្បិតសត្តជីវាទិវិរហិតស្សាតិ អត្ថោ។ លីលាការេនាបិ វុច្ចតិ “និរុជ្ឈតិ និរោធោ”តិ ឋបិតា អត្ថេន។ អរហត្តម្បិ និរោធោតិ វុច្ចតិ និរោធន្តេ ឧប្បន្នត្តា។ និព្ពានម្បិ និរោធោតិ វុច្ចតិ អវិជ្ជាទីនំ និរោធស្ស និមិត្តការណតោ អវិជ្ជាទយោ និរុជ្ឈន្តិ ឯត្ថាតិ និរោធោតិ កត្វា។ លីលាការេនស្សានុសនតាតិ អវិជ្ជាទីនំ អនុប្បត្តិនិរោធេន និរុជ្ឈនាការេនស្សានុសនេន និព្ពានន្តេវ សត្ថាយ, ន បន អរហត្តន្តិ អធិប្បាយោ។ សកវាទីនំ និគ្គហោ នាម យថាវុត្តធម្មប្បវត្តិនិវត្តនេន ថេរនានិកាយការបញ្ញាកាសនេន អត្តសភាវវិភាវនេន ហោតីតិ អាហ “និព្ពុន្តា ហិ”តិអាទិ។

តតិយតនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១។ កយសុត្តចណ្ណតា

៩១។ ក្ខតិយេ បរិត្តាតំ្យ សយត្តការេចតាតិ ឌ្ឋប្បត្តកយតោ រក្ខិតំ្យ សយត្តការេចត។ តត្តិ ឲត្ត យាតាបុត្តំ អញ្ញាយញ្ញា តាឃិតំ្យ សយត្តត្តិ អយាតាបុត្តាតិ, តាតិរេយច អយាតាបុត្តិកាតិ។ តោតាហ "តត្តិ ឲត្តា"តិអាឌិ។ ឃត្តិ កុម្ភេត្ត ឌ្ឋបេឃាកចចតត្តិ អាហ "ឃឞ្ហិ សយេឃ"តិ។ យាតាបិ បុត្តំ បឃ្សិតំ្យ ត លកតិ, បរិត្តាតំ្យ ត សយត្តត្តិ អឆិប្បារេឃា ៍ បុតោ្តាបិ យាតរត្តិ ឲត្តាបិ ឲសេច តឃោ។ ចិត្តព្វាតេសាវេយច កឃំ ចិត្តព្វាសកឃំ។ ត្តរិយិតា ឱត្តប្បកឃាឌិ តិចត្តេតិ។ អដចិក្កហោឈត អដចិចាសិតោ ចុត្តា "សោឡោ ការេយា អាកេតា"តិអាឌិស្ ចិឃាតិ អាហ "អដចិតិ េចត្ត អដចិចាសិតោ េចារា េចឌិតញ្ញា"តិ។ ឲេតតិ អដចិចាសិតោ េចារា។ ឲតំ ចុត្តត្តិ "អដចិសេក្ខាបេ"តិ ត្តាឆំ ចុត្តា។ ផាតកយតាឌិត្តរិឃាបចចក្កសយក្កិតោ ត្តរិឃាបចចក្កសយារ្យហា តាយ េហាត្តិតិ អាហ "ត្តរិឃាបចចក្កយ្បិ ចដ្ឋិតិ"តិ។ ត្តរិឃាបេចារេយច បចត្តតេដ្ឋត ចក្កត្តិ ត្តរិឃាបចចក្កា។

បរិឃាឃត្តិតិ បរិេតា េតត េតត ឌិសាការេកត កច្ឆត្តិ។ េតតាហ "ត្តេតា ចិេតា ច កច្ឆត្តិ"តិ។ យាត្យេបេយត កត្តិ អចិសហិត្វា អត្តេតា សត្តិកំ អាកច្ឆត្តិ។ អត្តសិេតហស្ស ពាលចកាចេតា យាតរេយ្យិ អតេបក្ខិត្វា "អត្តាតំេយច រក្ខិស្សាយិ"តិ កច្ឆត្តិ។ ឲកស្មិ ផាេត តិលិតត្តិ ចុត្តតេឃតេច កត្តា ឲកស្មិ េលេយ បេឆេស តិសិត្តា។ ក្យេល្ល ចាតិអាឌិស្ ក្បល់ បរតិរ៉ែ ចហតិ បិេបតិហិ ក្យេល្លា, តេហាត្វាឃ េចញ្ឍតញ្ញអាឌិហិ ពលិបំ ពត្វា ពេឌ្ឋា។ បត្តរិត្វា ពេឌ្ឋា បត ឌ្ឋញ្ញេយ្យា, ចាឌិអាឌិ យត្តិកាកាឌតំ។ ចុឃ្យឃាតត្តិ ឌ្ឋេការឈេត អេឆាេសាតំ តិឃយាតំ។

ឃឆាចុត្តាតិ តិលិ កឃាតិ សយាតាបុត្តិកាតិេយច អស្សាតចេតា បុចុជ្ជតស្ស ចេសត អយាតាបុត្តិកាតិ ឥស្សិតាតិតិ អាហ "ឲចំ បរិឃាឃេតា អយាតាបុត្តិកាតិ កឃាតិ ឥេស្សត្វា"តិ។

កយសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១។ េចតាកបុរសុត្តចណ្ណតា

៩៣។ តតិេឃ ឲចំតាយេក ឌតបេឆតិ ឃត្ត តាយក្កហោឈត េកាសលសដ្ឋស្ស រ្យញ្ញហិសដ្ឋំ ឥេស្សតិ។ តឆា ហិ េកាសលិ តាយ ឌាតបឌិតោ រាឌក្យារា, េតសំ តិចាេសា ឲេកាបិ ឌតបេឆា រ្យញ្ញហិសេដ្ឋត "េកាសលិ"តិ ចុច្ចតិ។ អក្ខរចិត្តកា ហិ ព្រាឌិេសស្ ផាេតស្ ឃុេត្ត ចិឃ សលិក្ខចចតាតិ (បាលិតិ ៧.១.៣៧) ត្តច្ឆត្តិ។ អឃេយត្ត រ្យញ្ញហិ ឃឆា អញ្ញាត្វាបិ "ក្យុន្ទស្ ចិហេតិ, អេក្កស្ ចិហេតិ"តិ ច។ តត្តិេសសេត បត ឌតបឌសេដ្ឋ ឌាតិសេដ្ឋ ឲកចចតេយច ឃឆា "េកាសេលស្ ឌតបេឆ"តិ។ ចារិកត្តិ ចេរ៉ាំ។ ចេរ៉ាំ ចា ចារោ, េសា ឲច ចារិកា។ តឃិឌំ យក្កកយតំ ត្តឆាឆិេប្យតំ, ត ចុក្ខិកាយតយត្តត្តិ អាហ "អដ្ឋាតកាយតំ កច្ឆេត្តា"តិ។ តំ ចិការេកត ឥេស្សតំ្យ "ចារិកា ច តាេយសា"តិអាឌិ ចុត្តំ។

តត្ថ ទូរេបីតិ ទូរេបិ ភាតិទូរេបិ។ សហសា កយត្តិ សិឃកាយតំ។ យថាកម្មុបបច្ចុក្កយភាឌីស្សតិ អាទិ-សទ្ទេន អាឡអចកាឌីតំ អត្ថាយ កយតំ សក្កញ្ញាតិ។ ភកចា ហិ យថាកម្មុបគេ ត្វំ បច្ចុក្កច្ឆន្តោ យុហុគ្គេត តិកាចុតយក្កយកយាសិ។ អាឡអចកស្សត្ថាយ តិសអេឃាឌតំ, តឆា អង្គុលិយាលស្ស, បុក្កុសាតិស្ស បភ បញ្ចចត្តាលិសអេឃាឌតំ, យថាកប្បិតស្ស ចិសអេឃាឌតសតំ, ឆតិយស្សត្ថាយ សត្ត អេឃាឌតសតានិ, ឆយុរសតាបតិអេភា សន្ធិចិហារិកស្ស ចភចាសិស្ស តិស្សសាយអេលាអេស្ស តិកាចុតាឆិកំ ចិសអេឃាឌតសតំ អកយាសិ។ ត្ថយំ សត្ថាយាតិ ត្ថយំ អតុរិតចារិកំ សត្ថាយ។

ឧបលក្ខិស្សតិ ឲត្ថ សចភចអេសភ ឧបលក្ខិស្សតិ ត្ថយយត្ថំ ឝអេស្សន្តោ “អេសាតទ្វារ...អេប... ឌាតិស្ស”តិ អាហ។ សត្ថាយបិ ចាញ្ញ អចឆារលាឞលត្តា អអេត្តាកឆាចឆារលាត្តិ អាហ “បឝប្ចអេលាយអេត្ត ចា តិបិអេតា”តិ។ អចឆារលាអេត្ថភាតិ បភ ត្ថយិភា ត្ថដ្ថត្ថអេតាចឆារលាត្ថំ អេលា-សក្កុហលាត្តិ ឝអេស្សតិ។ អអេស្សាសិតិ បឝំ អេលា-សទ្ទេ កហិអេត អេតភ ចុល្លិតយល្លិតចិក្ខសិតំ ចិឃ អេហាត្តុ ប្ចរិតំ ភាយ អេហាតិ, អេតភ ច បុរិយបច្ឆិយបឝាតិ សំសិលិដ្ឋាតិ ភាយ អេហាត្តិ, ភ តស្មិំ អក្កហិអេតតិ អាហ “បឝប្ចអេលាភ ញ្ជញ្ញាភសិលិដ្ឋតាយត្តអេយចា”តិ។ យត្តសទ្ទោ ចិអេសសតិចត្តិអត្ថោ។ អេតភស្ស អភត្ថត្ថអឌីបភតា ឝស្សិតា អេហាតិ, ឲចសទ្ទេន បភ ញ្ជញ្ញាភសិលិដ្ឋតាយ ឲកត្តិកតា។

សយិតបិបត្តាតិ អច្ឆត្តិ អភចអេសសអេតា សចាសតំ សយិតបិបត្តា។ ឲចតិញ្ញាឌាហិរកចិតរាកអេសក្កាអេសក្កុបិបសយភអេតា ភកចអេតា បិបសយតំ ចិអេសសិតំ អេហាតិ។ អេតភស្ស ឃឆាក្ខតកុលាឆិកតអេយតំ ភាយំ ឃឌិឝំ សយអេលាតិ ឌីអេបតិ។ អអេភកត្ថត្តា តិបិតាតំ ត្ថយឆ អត្ថុស្សចអេត្ថា អឆិអេប្យអេតាតិ អាហ “លល្ខតិ អត្ថុស្សចអេត្ថ តិបិអេតា”តិ។ អាលបភយត្តត្តិ បិឃាលិបចចភយត្តំ។ បិឃសយុឝាហារា អេហអេត “អេភា”តិ ចា “អាចុអេសា”តិ ចា “អេឝចាតំ បិឃា”តិ ចា។ អេកាត្តចអេសភាតិ ឲត្ថ កំ តាឃតិតិ អេកាត្តំ។ អេកាតអេយាតិ ហិ បចត្តយាតំ ចចតំ ត្ថុឌ្ឍិញ្ញ តាឃតិ ឲកំសិកចិសឃតាឃ រក្កុតិតិ អេកាត្តំ។ ឃឆា ហិ ត្ថុឌ្ឍិ អារយុលាក្ខអេតភ អអេត្ថភ ចិភា ភ ចត្តតិ, តឆា អតិឆាតំ អតិអេឆញ្ញក្ខអេតភ, តស្មា អេសា អេកាត្តសក្កអេតា អអេត្ថ តាតិ តាឃតិ រក្កុតិតិ ចុច្ឆតិ។ អេកា បភ អេសាតិ? អញ្ញាកុលបរយ្យរាសាឆារលំ តស្ស កុលស្ស អាឌីបុរិសសយុឝាកតំ តំកុលបរិឃាបត្តុសាឆារលំ សាយញ្ញាប្បត្តិ ឝដ្ឋត្ថំ។ ឲត្ថ ច សយអេលាតិ ត្ថយិភា បរិក្កកឌអេភហិ ភកចអេតា ត្ថាហុយតភារអេចា ឝស្សិអេតា សយិតបិបតាកិត្តភអេតា។ អេកាតអេយាតិ ត្ថយិភា អេលិកិឃឌអេភហិ ឧច្ឆាកុលសយុក្ខតតា ឌីបិតា អេតភ
ឧឌីអេតាឌីតចិបុលលត្តិឃកុលចិភាចភអេតា។ សត្ថាលត្តិឃាភតិញ្ញាអាឌីក្ខតយហាសយុតយហារាឌអេតា បដ្ឋាឃ អសម្ពិត្តំ ឧញ្ញអារតយំ សញ្ញរាឌកុលំ។

អេកភចិ បរិឆុអេញ្ញាភាតិ អេកាតិបរិឆុញ្ញាអេភាកបរិឆុញ្ញាឌិភា អេកភចិបិ បរិឆុអេញ្ញាភ បរិហាតិឃា អភកិក្ខអេតា អភអេញ្ញាត្ថអេដា។ តឆា ហិ តស្ស កុលស្ស ភ កិញ្ចិ បរិឆុញ្ញា អេលិកភាឆស្ស អកិឌាតិឃំ, អឆ អេលា ចឌ្ឍិអេឃច។ អកិតិក្កយអេភ ច តអេតាបិ សយិឌ្ឍតយភារអេចា អេលិអេក បិកអេដា បញ្ញាអេតាតិ។ សញ្ញកុលិ បត្ថុឌ្ឌអេតាតិ ត្ថយឝំ ចចតំ ភកចអេតា សឌ្ឍាបត្ថុឌ្ឌតភាចឌីបតំ ចុត្តំ យហត្តំ អេកាតិបរិចដ្ឋំ យហត្តញ្ញ អេភាកក្កឌ្ឍំ បហាឃ បត្ថុឌ្ឌតភាចសិឌ្ឍិអេតា។

ត្ថត្ថយុត្តាញ្ញាភអេត្ថតិ ត្ថត្ថំ ឲចំបកាអេរា ក្ខអេតា ឌាអេតាតិ ឲចំ កឆភអេត្ថ ឧបអេឃាកចភត្តិ “អត្ថុក្កអេតា”តិ ឲត្ថ អតិ-សទ្ទោ

ប្ដុត្តមូតាឡ្យាភត្វឧខាតកោ, ខេតភ ខឈាករតា “តំ ខេលា បត ភចត្ត”ត្តិ ប្ដុង៌ សាយិអត្វេ ស្កុបខឈាកចតំ៌ ខេតភាហ “តស្ស ខេលា បត ខភារតា ខកាតយស្សាតិ អខត្វា”តិ៌ កល្យាណក្យាណសយភ្កាករតាតិ កល្យារណហិ ក្យរណហិ ឃុខត្តា, តត្តិស្សិខេតា តន្តិសឃតាឃាតិ អឆិប្បាខឈា៌ ខសខដ្ឋាតិ ខុត្តាបិ ខុខសច ភខឈា៌ កិខេត្តតន្តខេតា កិត្តិ, សា ខុច សដ្គិឃខតា សខដ្ឋាតិ អាហ “កិត្តិសខដ្ឋាតិ កិត្តិខឃចា”តិ៌ អភិត្វចភចខសភ បចខេត្តា សខដ្ឋា ឌុតិខឈារសា៌ សខេចកំ ខលិកំ អខន្លោត្វទិត្វា ស្កុកខតាតិ អភន្តោបាឆារខេលា ក្យរេលា អារខត្ត បចត្តត្តា សខេចកំ ខលិកំ អខន្លោត្វទិត្វា អភិភចិត្វា ស្កុកខតា៌

ខសា ភកចាតិ ខឃា ខសា សយតិំស ប៉ាខយិខឈា ប្ងុខេត្វា សត្តកិលេខស ភញ្ចិត្វា អត្ថុត្តរំ សយុាសខ្យោឆិ អភិសម្ពុដ្ឋោ ខេចាតំ អតិខេចា សត្តាតំ អតិសខេត្តា ព្រហ្មាតំ អតិព្រហ្មា ខលិកភារខឆា ភាព្យចត្តតាឌីហិ ការខេណហិ សខេចខក ខលិខក “ភកចា”តិ បត្វុដកិត្តិសខដ្ឋោ, ខសា ភកចា៌ “ភកចា”តិ ច ប្ដុង៌ សត្វ ភាយកិត្តតំ៌ ខេតភាហ អាឃម្មា ឆម្មខសភាបតិ “ភកចាតិ ខនតំ ភាយំ យាតខរា កត”ត្តិអាឌិ (យហានិ៌ ប៉ឺរ)៌ បរខេតា បត ភកចាតិ ក្យាកិត្តតំ៌ ឃចា កម្ពុដ្ឋាតិកោត “អខរហ”ត្តិអាឌីសុ ភចសុ ឆារភសុ បខច្ចកំ ប្ដុតិ-សដ្គំ ខឈារខត្វា ព្វុដ្ឋក្យាណា អត្ថុស្សរិឃត្តិ, ខុចំ ព្វុដ្ឋក្យាណកិត្តខភភបីតិ ឌខស្សខេត្តា “ប្ដុតិបិ អខរហំ ប្ដុតិបិ សយុាសម្ពុដ្ឋោ...ខប... ប្ដុតិបិ ភកចា”តិ អាហ៌ “ប្ដុតិខបតំ ភុតំ ប្ដុតិខបតំ តដ្ឋ”ត្តិអាឌីសុ (ឌី៌ និ៌ ១៌៩) ចិឃ ប្ដុឆ ប្ដុតិសខដ្ឋោ អាសត្តបច្ចក្ខការណខេត្វា, បិ-សខដ្ឋោ សម្បិណ្ឌខេនត្វា, ខេតភ ច ខេតសំ ក្យាណាតំ ព្វហុភារខចា ឌីបិខេតា, តានិ ច សំកិខេត្តខេត្តភ ចិត្តាភា ចិត្តស្ស សម្មុខីភូតាខភច កត្វា សំកិខេត្តតន្តាតីតិ ឌខស្សខេត្តា “ប្ដុយិភា ច ប្ដុយិភា ច ការខេណភាតិ ភុត្តំ ខេហាតី”តិ អាហ៌ ខុចំ ភិត្វុខបត្វា កិខេត្តខេត្តា ខឈា កិខេត្តតិ, តស្ស ភកចតិ អតិចិឃ អភិប្បសារខឆា ខេហាតិ៌

អារកត្តាតិ ឃុចិត្វុខេត្តា៌ អខីតត្តិ កិខលសារិតំ៌ អខរាតត្តិ សំសារចក្កស្ស អខរាតំ៌ ហតត្តាតិ ចិដ្ឋំសិតត្តា៌ បច្ចយាឌីតត្តិ ចីចខរាឌិបច្ចយាតខេញ្ញច ប្ងុខាចិខសសាតខេញ្ញា៌ តខេតាតិ ចិសុដ្ឋិយក្កខេតា (ចិសុដ្ឋិ ១៌១២៥-១២៧)៌ ឃចា ច ចិសុដ្ឋិយក្កខេតា, ខុចំ តំសំចណ្ណការតាបិ ខនសំ ចិត្វាខេរា កខេហតខន្តា៌

ប្ដុយំខលិកត្តិ ភឃិតំ យហាឌភស្ស សម្មុខយត្តំ សន្លាឃ ភុត្តំ, អច ខេលា អភចខសសំ បរិឃាឌាឃាតិ ឌខស្សតុំ “សខេចក”ត្តិអាឌិ ភុត្តំ៌ ខេតភាហ “ប្ដុឌាតិ ចត្តន្តា តិឌខស្សតី”តិ៌ បខាតត្តាតិ ឃចាសកំ កម្មុកិលេខសហិ តិន្តាតត្តា៌ បច្ចាកាយាចខរខេចក្កុហតំ បិរិខសសភខឈភ ប្ដុតខរសំ បឆត្តខេភ កហិតត្តា៌ សខេចកត្តិ ច អចឃខេចភ ចិក្កខេហា សយុឌាខឈា សយាសខេត្វា៌ ឈដ្ឋកាយាចខរខេចក្កុហតំ បច្ចាសត្តិភខឈភ៌ តត្វ ហិ ខសា ខាតា តត្តិចាឃី ច៌ សព្រហ្មកចខនភ ព្រហ្មកាឃិកាឌិព្រហ្មក្កុហណត្តិ ខុត្តាបិ ខុខសច ភខឈា៌ បច្ចត្តិកសយណព្រាហ្មណក្កុហណត្តិ តិឌស្សភយត្តខយតំ អបច្ចត្តិកាតំ សយិតឌាំហិតបិបិតច្ចា សយណព្រាហ្មណាតំ សយណព្រាហ្មណចខរភភ កហិតត្តា៌ កាយំ “សខេចក”ត្តិអាឌិចិខសសភាតំ ចខសភ សត្តចិសខឈា ខលិកសខដ្ឋោតិ ចិត្តាឃតិ ត្យុត្យខឈាកចិសឃត្តា ខេតសំ, “សខលិយខកា សបក្កខកា”តិអាឌីសុ បត អត្យុត្យខឈាកបិ អឃំ សយាខសា លព្ភតីតិ ញ្យាភិចារឌស្សភខេតា បខាកហណត្តិ អាហ “បខាចខរខេភ សត្តខលិកក្កុហណ”ត្តិ៌

អត្វុបិខភា សត្តា អត្តខភា អារភន្ធចិហារខេភ ចិហរត្តា ចិត្តត្តីតិ ខេចាតិ ប្ដុយំ ភិត្តាចតំ លភត្តីតិ អាហ “សខេចកក្កុហណេភ

អរូបាវចរទេវលោកា គហិតា”តិ។ តេនាហ “អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យត”ន្តិ (អ. និ. ៣.១១៧)។ សទេវកគ្គហណេន ឆកាមាវចរទេវលោកា គហិតា តស្ស សវិសេសំ ឋានស្ស ចេវ វុត្តត្តា។ សព្រហ្មកគ្គហណេន រូបីព្រហ្មលោកា គហិតា អរូបីព្រហ្មលោកស្ស គហិតត្តា។ ចតុបរិសវសេនាតិ ខត្តិយាទិចតុបរិសវសេន។ ឥតរា បន ចតស្សោ បរិសា សមារកាទិគ្គហណេន គហិតា ឯវាតិ។ អវសេសសត្តលោកោ នាគគរុឡាទិភេទោ។ តីហាការេហីតិ ទេវមារព្រហ្មសហិតតាយ សង្ខាតេហិ តីហិ បការេហិ។ តីសុ បទេសូតិ “សទេវក”ន្តិអាទីសុ តីសុ បទេសុ។ តេន តេនាការេនាតិ សទេវកត្តាទិនា តេន តេន បការេន។ ទេសេតុកាមេន បរិយាទិន្នន្តិ ពោរាណា អាហូតិ យោជនា។

អភិញ្ញាតិ យការលោបេនាយំ និទ្ទេសោ, អភិជានិត្វាតិ អយមេត្ថ អត្ថោតិ អាហ “អភិញ្ញាយ អធិកេន ញាណេន ញត្វា”តិ។ អនុមានាទិបដិក្ខេបោតិ អនុមានអត្ថាបត្តិអាទិបដិក្ខេបោ ឯកប្បមាណត្តា។ សព្វត្ថ អប្បដិហតញាណចារតាយ ហិ សព្វបច្ចក្ខា ពុទ្ធា ភគវន្តោ។

អនុត្តរំ វិវេកសុខន្តិ ផលសមាបត្តិសុខំ។ តេន វិមិស្សាបិ កទាចិ ភគវតោ ធម្មទេសនា ហោតីតិ “ហិត្វាបី”តិ បិ-សទ្ទគ្គហណំ។ ភគវា ហិ ធម្មំ ទេសេន្តោ យស្មិំ ខណេ បរិសា សាធុការំ វា ទេតិ, យថាសុតំ វា ធម្មំ បច្ចវេក្ខតិ, តំ ខណំ បុព្វភាគេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ, យថាបរិច្ឆេទេន សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ ឋិតដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ធម្មំ ទេសេតិ។ អប្បំ វា ពហុំ វា ទេសេន្តោតិ ឧគ្ឃដិតញ្ញុស្ស វសេន អប្បំ វា, វិបញ្ចិតញ្ញុស្ស នេយ្យស្ស ច វសេន ពហុំ វា ទេសេន្តោ។ ធម្មស្ស កល្យាណតា ច និយ្យានិកតា ច សព្វសោ អនវជ្ជភាវេនេវាតិ អាហ “អនវជ្ជមេវ កត្វា”តិ។

ទេសនាយ វត្តន អាណាទីវិធិតា អតិសជ្ជំ បទោវធំ ទេសនាតិ សា បរិយត្តិធម្មទេសនា ទេសិតត្តាតិ អាហ “ទេសនាយ តាវ ចាតុប្បទិកាយបិ គាថាយា”តិអាទិ។ និទាននិគមានិបិ សព្វា ទេសនាយ អនុវិធានតោ តទេកទេសាតិ អាហ “និទានំ អាទិ, ឥទមវោចាតិ បរិយោសាន”ន្តិ។

សាសិតព្វបុគ្គលភេទេន យថាបរាធាទិសាសិតព្វការេន អនុសាសនំ តទង្គវិនយាទិវសេន វិនយនំ សាសនន្តិ តំ បដិបត្តិធម្មវសេន វេទិតព្វន្តិ អាហ “សីលសមាធិបញ្ញា”តិអាទិ។ កុសលានន្តិ អនវជ្ជធម្មានំ សីលសមាធិបញ្ញានំ សីលទិដ្ឋីនញ្ច អាទិភាវតោ តំមូលិកត្តា ឧត្តរិមនុស្សធម្មានំ។ អរិយមគ្គស្ស អន្តទ្វយវិគមេន មជ្ឈិមាបដិបទាភាវតោ វិយ សម្មាបដិបត្តិយា អារទ្ធ និព្វានតីតំ វេមជ្ឈាបិ មជ្ឈការេនាតិ វុត្តំ “អត្ថិ, ភិក្ខវេ...បេ... មជ្ឈិមំ នាមា”តិ។ ផលំ បរិយោសានំ នាម សឧបាទិសេសតាវសេន។ និព្វានំ បរិយោសានំ នាម អនុបាទិសេសតាវសេន។ ឥទានិ ឧភយម្បិ សាសនស្ស បរិយោសានតំ អាការេន ទស្សេតុំ “តស្មាតិហ ត្វ”ន្តិអាទិ វុត្តំ។ “សាត្ថំ សព្យញ្ជន”ន្តិអាទិវចនតោ ធម្មទេសនាយ អាទិមជ្ឈបរិយោសានំ អធិប្បេតន្តិ អាហ “ឥធ...បេ... អធិប្បេត”ន្តិ។ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថេ គាថាទិសន្ធិប្បភេទោ គាថាវសេន សុត្តវសេន ច វត្តិតោ បរិយត្តិធម្មោ, សោ ឥធ ទេសនាតិ វុត្តោ, តស្ស បន អត្ថោ វិសេសតោ សីលាទី ឯវាតិ អាហ “ភគវា ហិ ធម្មំ ទេសេន្តោ...បេ... ទស្សេតី”តិ។ តត្ថ សីលំ ទស្សេត្វាតិ សីលគ្គហណេន សសម្ភារំ សីលំ គហិតំ, តថា

ឧគ្គហណេន សម្មោហោ(?) ឧគ្គណ្ហាតិ តក្កបរិយេសនេន អត្ថរសេន បរិយត្តិអត្ថំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។ តេនាតិ សីលាទិនិស្សរណេន(?) អត្ថវសេន ហិ ឧភយ ទេសនាយ អាទិកល្យាណាទិភាវោ អធិប្បេតោ។ កាមសុខល្លិកាតិ កាមសុខស្ស វណ្ណនំ កាមគុណវសេន សមុដ្ឋាតិ។

ន សោ សាត្ថំ ទេសេតិ និយ្យានត្ថវិរហតោ។ តស្សា ទេសនាយ។ ឯកព្យញ្ជនាទិយុត្តា វាតិ សិថិលាទិភេទេសុ ព្យញ្ជនេសុ ឯកប្បការេនេវ ទ្វិប្បការេនេវ វា ព្យញ្ជនេន យុត្តា ទមិឡភាសា វិយ។ វិវដករណតាយ ឱដ្ឋេ អផុសាបេត្វា ឧច្ចារេតព្វតោ សព្ពនិគ្គហីតព្យញ្ជនា វា កិរាតភាសា វិយ។ សព្ពស្សេវ វិស្សជ្ជនីយយុត្តតាយ សព្ពវិស្សដ្ឋព្យញ្ជនា វា យវនភាសា វិយ។ សព្ពស្សេវ សានុសារតាយ សព្ពនិគ្គហិតព្យញ្ជនា វា បារសិកាទិមិលក្ខភាសា វិយ។ សព្ពាបេសា ព្យញ្ជនេកទេសវសេនេវ បវត្តិយា អបរិបុណ្ណព្យញ្ជនាតិ កត្វា “អព្យញ្ជនា”តិ វុត្តា។

ឋានករណានិ សិថិលានិ កត្វា ឧច្ចារេតព្វំ អក្ខរំ បញ្ចសុ វគ្គេសុ បឋមតតិយន្តិ ឯវមាទិ សិថិលំ។ តានិ អសិថិលានិ កត្វា ឧច្ចារេតព្វំ អក្ខរំ វគ្គេសុ ទុតិយចតុត្ថន្តិ ឯវមាទិ ធនិតំ។ ទ្វិមត្តកាលំ ទីឃំ។ ឯកមត្តកាលំ រស្សំ។ តទេវ លហុកំ លហុកមេវ។ សំយោគបរំ ទីឃញ្ច គរុកំ។ ឋានករណានិ និគ្គហេត្វា ឧច្ចារេតព្វំ និគ្គហិតំ។ បរេន សម្ពន្ធំ កត្វា ឧច្ចារេតព្វំ សម្ពន្ធំ។ តថា ន សម្ពន្ធំ វវត្ថិតំ។ ឋានករណានិ វិស្សដ្ឋានិ កត្វា ឧច្ចារេតព្វំ វិមុត្តំ។ ទសធា ព្យញ្ជនពុទ្ធិយា បភេទោតិ ឯវំ សិថិលាទិវសេន ព្យញ្ជនពុទ្ធិយា អក្ខរុប្បាទកចិត្តស្ស ទសប្បការេន បភេទោ។ សព្ពានិ ហិ អក្ខរានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានិ យថាធិប្បេតត្ថព្យញ្ជនតោ ព្យញ្ជនានិ ច។

អបរិហាបេត្វាតិ អបរិច្ចជិត្វា, អសង្ខិបិត្វា, អហាបេត្វាតិ អត្ថោ។ ឯកំបិ ឯកក្ខរំ ឯកព្យញ្ជនម្បិ ន ហាបេត្វា តាយ ទេសនាយ បរិបុណ្ណព្យញ្ជនាយ ឯវ ទេសេតីតិ អាហ “បរិបុណ្ណព្យញ្ជនមេវ កត្វា ធម្មំ ទេសេតី”តិ។ ឯវំ កេវលសទ្ទោ អនវសេសវាចកោ, ន អវោមិស្សតាទិវាចកោតិ អាហ “សកលាធិវចន”ន្តិ។ បរិបុណ្ណន្តិ សព្ពសោ បុណ្ណំ។ តំ បន កិញ្ចិ ឩនំ វា អធិកំ វា ន ហោតីតិ “អនូនាធិកវចន”ន្តិ វុត្តំ។ តត្ថ យទត្ថំ ទេសិតំ, តស្ស សាធកត្តា អនូនតា វេទិតព្វា, តទត្ថស្ស បន អសាធកត្តា អនធិកតា។ សកលន្តិ សព្ពភាគេហិ បរិបុណ្ណតាយាតិ សព្ពសោ បរិបុណ្ណតាយ។ តេនាហ “ឯកទេសនាបិ អបរិបុណ្ណា នត្ថី”តិ។ អបរិសុទ្ធា ទេសនា នាម ហោតិ តណ្ហាសំកិលេសត្តា។ លោកាមិសំ ចីវរាទយោ បច្ចយា, តត្ថ អគធិតចិត្តតាយ លោកាមិសនិរបេក្ខោ ហិតផរណេនាតិ ហិតូបសំហរណេន។ មេត្តាភាវនាយ មុទុហទយោតិ មេត្តាភាវនាយ ករុណាយ ច មុទុហទយោ។ ឧល្លុម្បនសភាវសណ្ឋិតេនាតិ សកលសំកិលេសតោ វដ្ដទុក្ខតោ ច ឧទ្ធរណាការាវដ្ឋិតេន ចិត្តេន, ករុណាធិប្បាយេនាតិ អត្ថោ។ តស្មាតិ យស្មា សិក្ខត្តយសង្គហំ សកលំ សាសនំ ឥធ ព្រហ្មចរិយន្តិ អធិប្បេតំ, តស្មា។ ព្រហ្មចរិយន្តិ ឥមិនា សមានាធិករណានិ សព្ពបទានិ យោជេត្វា អត្ថំ ទស្សេន្តោ “សោ ធម្មំ ទេសេតិ…បេ… បកាសេតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ”តិ អាហ។

សុត្តន្តិ គន្ថំ។ គន្ថតោ ច បស្សន្តស្ស ហិតសុខាវហការេន ទេសិតត្តាតិ អាហ “អត្ថាវហំ សុខាវហ”ន្តិ។ តត្ថ អត្ថាវហន្តិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកបរមត្ថសំហិតហិតាវហំ។ សុខាវហន្តិ យថាវុត្តតិវិធសុខាវហំ។ តថាវុត្តវិបត្តិតោ តាទិសោ សោ ហោតិ ឯវ ភូមិ

ករោចា សយត្តាភេទា, តេហិ ចតុប្បយាហិកស្ស លោកស្ស សព្ពាបិ អត្ថសម្បត្តិយោ តេសំ យថាវុត្តសុខាវហត្តាតិ ទស្សេន្តោ

“ឃឆាទុបេបិ”តិអាទិយាហ៍ ពត្ថុ ឃឆាក្ខព...បេ... អទហពត្តិ ព្ពយិតា ឆយុប្បយាលាលុលប្បយាលាត់ បត្តាត់ កាចតោ បងាធាចហតា ឥឃ្សិតា, ព្ពុតនេត ព្ពុតនេង់ ឥឃ្សុតយត្តុយ្យិ ឃាឆុ ហោតីតិ ឲត្ថុ កោយិឃចត្ថុ កចេតត្ថា ក្តុកតោបក្ខិកាតិ ឋិត្ថាទិវ្ទិ បយាទិវ្ទិចនេត ក្តុកឃបក្ខិកា កោទាឋិកាតិ បធា

អនេតកាព្ធុត្តា តិបិតាត់ ឃាចផ្ដ៉ិងត្តិ តិបិពយបុគោឃា អឆិយត្តប្បយាលាបទិច្ឆេត់ ឌីបេតីតិ អាហ “អឆិយត្តប្បយាលាបទិច្ឆេងចតេយព”ត្តិ អឆិយត្តចិប្បយត្តាតិតិ អឆិកប្បយាលោត ចិប្បយត្តាតិ ចិប្បយត្តាតិតិ ច បកតិអាកាទេ អតិក្កយិត្វា ចិប្បយត្តាតិតិ អត្ថោ តត្ថ ច ចក្ខាឌីតំ ព្ពុត្រ្ទិយាត់ យតោចិឡោឃ្សុត្តា កធំ តោត តោង់ ចិប្បយត្តា ចិឡោឃតីតិ អាហ “ពឃ្សុ ហិ”តិអាទិ ពឃ្សាតិ ទ្រាហ្មលាឃ្ស តោងត្តិ ចក្ខាឌីតំ បទ្ទាត្តំ ព្ពុត្រ្ទិយាត់ ឲចយ្យិ យតិត្រ្ទិយេត បតិវ្ទិតោកាលាឃ្ស អវិទ្ទត្តា កធំ យតិត្រ្ទិយឃ្ស ចិប្បយត្តា តោត ចិឡោឃតីតិ អាហ “ឃយ្ចា បតា”តិអាទិ តឃក្កាហបឡោ ហេបា ពឃ្ស ទ្រាហ្មលាឃ្ស យតេ ចិប្បយត្តេឃច ហោតិ បបត្តចិត្តបយ្វិតទុបបយ្យគាហិ ឲច ចក្ខាឌីតំ បតិវ្ទិតោកាលាឃ្ស បបត្តាបយ្កចតោ

ឌេទ្ធោតឌឃុចហ្លំ ទត្តចហ្លយេច ហោតីតិ អាហ “ឃុទត្តចហ្លឃ្សា”តិ ឌេទ្ធោតឌឃុចហ្លឃ្ស ឈដិកាតិ ឌេទ្ធោតឌឃុចហ្លបិហ្លំ ព្ពយិតា តេកហ្លត្តិ តេកហ្លប្បយាលាឌេទ្ធោតឌឃុចហ្លេត កតំ អកពកហ្លំ ចុត្តត្តិ ឥឃ្សតិ តេកហ្លត្តិ ចា អតិទេកបទ្ទាឃុចហ្លេត កពបិលត្តត់ កពកហ្លំ ចុត្តា តចិត្យា ឈដ្ដតយឌ្ឌតក្ខយំ ហោតីតិ ឃុចហ្លត្តិ ច បទ្ទាឆទលាឃ្ស បយឡោ, ពឃ្យា បទ្ទាចីបតិឆទលាហិទឡោចិចិតំ អាកទលំ ព្ពុឆ តេកហ្លត្តិ អឆិបេ្យតិ ឌេទ្ធោតឌត្តិ យហាឌត្យបាលាឃ បចត្តតឌិឃំ តិព្ពាត្តា តំ កិទ ទតត់ ទត្តា ឃុចហ្លាកាទេ យហាឌត្យឋលទេប ចា បឆចិឃំ បចិវ្ទេ ឃុចហ្លាឌទា ក្តុដ្ឋហត្តិ, តោត ឃុចហ្លេត កពបិលត្តតត្តិបិ អត្ថោ ឃុបទិកយុកពត្តិ ឃុវ្ទ កពបទិកយុំ បយ្យហវ្ទត្តិ បយ្យា បហវ្ទិ ឈដ្ដតាឌិចនេត ឃុកពបទិកយុំ តោតាហ “ឃុចហ្លកាទ...បេ... ឃុបទិយឌ្ឌិពត្តិ អត្ថោ”តិ

ចាត្យអទុបិតីតិ អាហទិយាតិ ចាត្យអទុបិតិ “អកប្បិឃទុបិកុលេ អកប្បិឃយច្ចោ បល្លច្ឆោតិ បាទបយាបេ ទតតចិត្រត្តិ កិត្តិច្ឆ្វាឌិចនេត ទតតចិត្រ ទុក្ខតុលលតាតុលបោឋកិតុលិត់ ចនេត តិហ្លំ តុលិត់ ក្តុដ្ឋលេឋិឃំ កោឌីតិ បាទបយាបាចទិឃា ក្តុត្តុទចិហាទិតោ ច តធា ឲកត្តូលេឋិឃំ កោរេឃ្សកវ្ទិឃ្សុយឃត្តិ កោរេឃ្សកបវយឃំ អឌិតចេយុហិតិ អឌិតយិកចេយុហិ តាតិ កិទ ចយ្យាតិ ឃុកុយពទាតិ ពឃ្យា តុបដ្ដតិបដ្ដាតិ កត្វា បិព្ពាត្តិ តោត ចុត្តំ “អឌិតប្បចេលី”តិអាទិ

តិកាយលិកីតិ ឃធិច្ឆិតលិកី តោតាហ “ព្ពច្ឆិតិច្ឆិតលិកី”តិ ចិបុលលិកីតិ ក្តុត្យអាទលិកី កបិទត្តិ ហិ បទិត្តុំ ចុត្តតិ, តប្បដិគ្គេបត អកបិទេ ក្តុត្យអាទេ តោតាហ “យហត្តលិកី”តិអាទិ

លទ្ធា ច ត កប្បត្តីតិ បាយចឡោត បដិបិទ្ធត្តា បត្តាឆា ត កប្បតីតិ កឃ្សចិ អាបក្កា បិឃា, តត្តិចត្តតត្ថុំ “កិច្ចិា កិច្ចិា កប្បតី”តិអាទិយាហ ពត្ថុ ឃុវ្ទកោរេឃ្សុត្តិ ទតតបទិបិព្ពាតទហិតំ ឲត្ថុ ច “ឃុវ្ទកោរេឃ្សុ បត ចដ្ដតី”តិ ចិតរេឃ (យហាច អដ្ឋ ១៥៦) ចុត្តត្តា ព្ពុឆាបិ ឲត្តកយេច ចុត្តា ឌីឈតិកាឃដ្ឋកធាឃំ (ឌី តិ អដ្ឋ ១.១៩) បត “ឆេបត្វា តុលិកំ បត្តាតេច កោតកាឌីតិ ទតតបទិបិព្ពិតាតិ ត

ចង្កន្តី”តិ វុត្តំ។ តត្ថ “ឆេបត្វា ហុលិក”ន្តិ ឯវេតន នោតសិទ្ធាសហិតាបិ ហុលិកា ន ចង្គីតិ ទីបេតិ។ ចមនតោតិ ឯវេតន ចិនេយ (ខ្វុអ. ១៨៥) វុត្តកាចំ ជនស្សតិ។ ឯវេកន ចិនាមេតាតិ យថាវុត្តមេវ ចិនាតិ សន្តាយ ចជតិ។ យទិ ឯវំ កស្មា ភាវេតា “លទ្ធា ច ន កប្បន្តី”តិ សាមញ្ញេន បដិសេធោ កតោតិ អាហ “អកប្បិយំ បន រូបិទាយា”តិអាទិ។

បល្លង្កន្តិ ឯត្ថ បរិ-សទ្ទោ សមន្តតោតិ ឯតស្មិំ អត្ថេ វត្តតិ, តស្មា វាមូរុំ ទក្ខិណូរុញ្ច សមំ ឋបេត្វា ឩភោ បាទេ អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធេ កត្វា និសជ្ជា បល្លង្កន្តិ អាហ “សមន្តតោ ឩរុពទ្ធាសន”ន្តិ។ ឩរូនំ ពន្ធនវសេន និសជ្ជា។ បល្លង្កំ អាភុជិត្វាតិ ច យថា បល្លង្កវសេន និសជ្ជា ហោតិ, ឯវំ ឩរូ បាទេ អាភុជេ សមិញ្ជិតេ កត្វាតិ អត្ថោ។ តំ បន ឩរុពន្ធំ បិធាតំ តថា សម្ពន្ធតាករណន្តិ អាហ “ពន្ធិត្វា”តិ។ ឩជុំ កាយំ បណិធាយាតិ ឩបរិមំ សរីរំ ឩជុកំ ឋបេត្វា អដ្ឋារស បិដ្ឋិកណ្ដកេ កោដិយា កោដិំ បដិបាទេត្វា។ ឯវញ្ហិ និសិន្នស្ស ចម្មមំសនហារូនិ ន បណមន្តិ។ អថស្ស យា តេសំ បណមនបច្ចយា ខណេ ខណេ វេទនា ឩប្បជ្ជេយ្យុំ, តា ន ឩប្បជ្ជន្តិ។ តាសុ អនុប្បជ្ជមានាសុ ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ, កម្មដ្ឋានំ ន បរិបតតិ, វុឌ្ឍិំ ផាតិំ គច្ឆតិ។ តេនាហ “អដ្ឋារស បិដ្ឋិកណ្ដកេ”តិអាទិ។ ឩជុំ កាយំ ឋបេត្វាតិ ឩបរិមំ កាយំ ឩជុកំ ឋបេត្វា, អយមេវ វា បាឋោ។ ហេដ្ឋិមកាយស្ស ហិ អនុជុកដ្ឋបនំ និសជ្ជាវសេនេវ ទោសិតន្តិ។ ឩជុំ កាយន្តិ ឯត្ថ កាយ-សទ្ទោ ឩបរិមកាយវិសយោ។

បរិមុខន្តិ ឯត្ថ បរិ-សទ្ទោ អភិសទ្ទេន សមានត្ថោតិ អាហ “កម្មដ្ឋានាភិមុខ”ន្តិ, ពហិទ្ធា បុថុត្តារម្មណតោ និវារេត្វា កម្មដ្ឋានំយេវ បុរក្ខត្វាតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ យថា “វនន្តញ្ញេវ បវិសាមី”តិអាទិនា កាយវិវេកំ ទស្សិតំ, ឯវំ “និសីទាមី”តិ ឥមិនា អលីនានុទ្ធច្ចបក្ខិយោ សន្តោ ឥរិយាបថោ ទស្សិតោ, “បល្លង្កំ អាភុជិត្វា”តិ ឥមិនា និសជ្ជាយ ទឡ្ហភាវោ, “បរិមុខំ សតិំ ឩបដ្ឋបេត្វា”តិ ឥមិនា អារម្មណបរិគ្គហូបាយោ។ បរិគ្គហិតនិយ្យានន្តិ សព្ពថា គហិតាសម្មោសំ បរិច្ចត្តសម្មោសំ សតិំ កត្វា, បរមសតិនេបក្កំ ឩបដ្ឋបេត្វាតិ អត្ថោ។ បរីតិ បរិគ្គហដ្ឋោ “បរិណាយិកា”តិអាទីសុ (ធ. ស. ១៦.២០) វិយ។ មុខន្តិ និយ្យានដ្ឋោ “សុញ្ញតវិមោក្ខ”ន្តិអាទីសុ (បដិ. ម. ១.២០៩-២១០) វិយ។ បដិបក្ខតោ និគ្គមនដ្ឋោ ហិ និយ្យានដ្ឋោ។

ចត្តារិ រូបាវចរជ្ឈានានិ ឈានកាលាទិវសេន ឈានវិហារា នាម ហោន្តីតិ តទាសនុប្បវត្តជ្ជនេនាបិ តទុបចារតោ ឈានា នាម ហោតីតិ អាហ “ចត្តារិ ហិ រូបជ្ឈានានី”តិអាទិ។ សមាបជ្ជិត្វា ចង្កមន្តស្សាតិ ឥធ ចង្កមន្តស្ស អន្តរន្តរា សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ វុដ្ឋាយ ចង្កមំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ន ហិ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា អវុដ្ឋិតេន សក្កា ចង្កមិតុំ។ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ ចង្កមន្តស្សាបិ ចង្កមោតិ ឥទំ បន សមាបត្តិតោ វុដ្ឋហិត្វា អន្តរន្តរា សមាបជ្ជិត្វា ចង្កមន្តស្ស វសេន វុត្តំ។ ទិព្វវិហារេហីតិ ព្រហ្មវិហារេ, អរិយវិហារេ ច សេដ្ឋានានាភាវេន តិវិធវិហារាទិវសេន បវត្តិយា ព្រហ្មភូតា សេដ្ឋភូតា វិហារាតិ ព្រហ្មវិហារា។ អនញ្ញសាធារណត្តា បន អរិយានំ វិហារាតិ អរិយវិហារា, ចតស្សោបិ ផលសមាបត្តិយោ។ ឥធ បន អរហត្តផលសមាបត្តិយេវ អាគតា។

បច្ចវេក្ខណាយ ផលសមាបត្តិ កថិតា សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋិតស្ស បច្ចវេក្ខណាសម្ភវតោ។ ចង្កមាទយោតិ ផលសមាបត្តិំ សមាបន្នស្សាបិ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្សាបិ ចង្កមដ្ឋាននិសជ្ជាទយោ អរិយចង្កមាទយោ ហោន្តិ ន បន បច្ចវេក្ខន្តស្សាតិ អធិប្បាយោ។

ᨴᨱ᩠ᨯᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪄᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪄᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩩ ᨠᩩᨱᩴ᪨ ᨲᩴ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩩᨠᩩᨱᩮᩣ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩩ ᨠᩩᨱᩴ᪨ ᨲᩴ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩩᨠᩩᨱᩮᩣ, ᨸᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩩᨠᩩᨱᩮ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨽᩥᩁᨸ᩠ᨸᨠᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨩᩮᩈᨲ᩠ᨲᩁᨸ᩠ᨸᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᩁᩮᨸᩥᨲᩴ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᨸ᩠ᨸᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᨿᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨴᩥᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩉᩥ “ᨴᩥᨾᩔᩣ ᨩᨾ᩠ᨾᩩᩅᩥᨶᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩃᩣᨽᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩑᩅ ᩉᩥ ᨸᨱᩦᨲᨸᨱᩦᨲᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩁᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᩣᩁᩅᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨸᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᨸᩪᨩᩣ᪨ ᩃᩣᨽᩮᩣ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ, ᨲᩮ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᩉᩦᨶᩣ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨭ᩠ᨮᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩦᨲᩥ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩮ ᨸᩪᩁᩥᨲᨴᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩦᩈᨬ᩠ᨧᨿᩔ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᩉᩥ ᨿᨾᨠᨾᩉᩣᨾᩮᨥᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩮᩣᨥᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ “ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨴᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨾᩉᩮᩣᨥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨶᨸᩣᨶᨿᩣᨶᩅᨲ᩠ᨳᨾᩣᩃᩣᨣᨶ᩠ᨵᩅᩥᩃᩮᨸᨶᩣᨴᩥᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨠᩉᩴ ᨽᨣᩅᩣ, ᨠᩉᩴ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ ᨶᩁᩣᩈᨽᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩦᩉᩮᩣ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨠᨭᩈᨲᩮᩉᩥᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨽᨾᩣᨶᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨣᩣᩅᩩᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨠᨭᨵᩩᩁᩮᨶ ᩈᨠᨭᨵᩩᩁᩴ ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩅᩥᨶ᩠ᨴᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩔᨸᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ –

“ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨣᩁᩩᨠᨲᩮᩣ ᨾᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᩋᨸᨧᩥᨲᩮᩣ ᩃᩣᨽᩦ ᨧᩦᩅᩁᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨣᩥᩃᩣᨶᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣᨸᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩏᨴᩣ᪨ ᪑᪔)᪨

ᨲᨳᩣ –

“ᨿᩣᩅᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩣ ᩅᩣ ᨣᨱᩣ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩣᨾᩥ ᩑᩅᩴᩃᩣᨽᨣ᩠ᨣᨿᩈᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪕᪙)᪨

ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩘ᩠ᨥᩔ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨶᨴᩦᨶᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩔ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨿᩮᩅ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨽᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ

“តិណ្ណំ រតនានំ មហាលាភសក្ការោ ឧប្បជ្ជី”តិ។

ឧត្តមត្ថំ បរិញ្ញាយ តិកេស្សេត្វា “យថាហា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ សក្កតោតិ សក្ការប្បត្តោ។ យស្ស ហិ ចត្តារោ បច្ចយេ សក្កត្វា សុអភិសង្ខតេ បណីតបណីតេ ឧបនេតិ, សោ សក្កតោ។ គរុកតោតិ គរុការចេតោហេតុំ ឧត្តមគុណានំ យថាភូតប្បត្តិយា អញ្ញាសាធារណេន គរុការេន សព្វទេវមនុស្សេហិ បាសាណច្ឆត្តំ វិយ គរុកតោ។ យស្មិំ ចិត្តគរុការំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា បច្ចយេ ទេន្តិ, សោ គរុកតោ។ មានិតោតិ សម្មាបដិបត្តិយា មានិតោ មនេន បិយាយិតោ។ តាយ ហិ វិញ្ញូនំ មនាបតា។ បូជិតោតិ មាននាទិបូជាយ ចេវ ចតុបច្ចយបូជាយ ច បូជិតោ។ យស្ស ហិ សព្វមេតំ បូជនំ ករោន្តិ, សោ បូជិតោ។ អបចិតោតិ នីចវុត្តិករណេន អបចិតោ។ សត្ថារញ្ហិ ទិស្វា មនុស្សា ហត្ថិក្ខន្ធាទីហិ ឱតរន្តិ, មគ្គំ ទេន្តិ, អំសកូដតោ សាដកំ អបនេន្តិ, អាសនតោ វុដ្ឋហន្តិ, វន្ទន្តីតិ ឯវំ សោ តេហិ អបចិតោ នាម ហោតិ។

អវណ្ណំ បត្ថរិត្វាតិ អវណ្ណំ តត្ថ តត្ថ វិកិត្តកវេសេន បត្ថរិត្វា។ អាវដ្ដនិមាយន្តិ អាវដ្ដេត្វា គហណមាយំ។ អាវដ្ដេតិ បុរិមាការតោ និវត្តេតីតិ អាវដ្ដនី, មាយា, តំ អាវដ្ដនិមាយំ ឱសារេត្វា បរិយេសិត្វាតិ អត្ថោ។ កោវិទោ បដ្ឋាយាតិ អត្ថិយកោវិទោ បដ្ឋាយ។ ឆន្ទការេន វសេន ចាបាយ តិណ្ណំ រតនានំ អវណ្ណកថំ អត្ថាវហត្ថា ចិរនិវាសនិសា ហោតីតិ អាហ “ចិរំ និវត្ថា”តិ។ អញ្ញាតោតិ អាការតោ។ តេនាហ “អាការតោ”តិអាទិ។

កាយង្គន្តិ កាយោ ឯវ អង្គំ, កាយស្ស វា អង្គំ, សីសាទិ។ វាចង្គន្តិ “ហោតុ, សាធូ”តិ ឯវមាទិវាចាយ អវយវំ។ ឧក្កោតាតិ អសហាយេន ធនស្ស បត្តស្សាតិ “ចរិមំ ចេលកាលេ”តិអាទិនា ឧត្តស្ស។ យតោ យតោ គរុ ធុរន្តិ យស្មិំ យស្មិំ ឋានេ ធុរំ គរុ ភារិកំ ហោតិ, អញ្ញេ ពលិពទ្ទា ឧក្ខិបិតុំ ន សក្កោន្តិ។ យតោ គម្ភីរវត្តនីតិ វត្តនិ ឧត្តាតិ វត្តនី, ធុរុត្តស្សេតំ នាមំ, យស្មិំ ឋានេ ឧទកចិក្ខល្លមហន្តតាយ វា វិសមច្ឆិន្នតដភាវេន វា មគ្គោ គម្ភីរោ ហោតីតិ អត្ថោ។ តទាស្សុ កណ្ហំ យុញ្ជន្តីតិ អស្សុ តិ និបាតមត្តំ, តទា កណ្ហំ យុញ្ជន្តីតិ អត្ថោ។ យទា ធុរញ្ច គរុ ហោតិ មគ្គោ ច គម្ភីរោ, តទា អញ្ញេ ពលិពទ្ទេ អបនេត្វា កណ្ហមេវ យុញ្ជន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ស្វាស្សុ តំ វហតេ ធុរន្តិ ឯត្ថបិ អស្សុ តិ និបាតមត្តមេវ, សោ តំ ធុរំ វហតីតិ អត្ថោ។

កោហញ្ញេតន្តិ កោហេ និច្ចុដ្ឋការចេតោហេតុ ភាវត្ថំ។ កាឡអហោ នាម នាមេនាតិ អញ្ញាតវណ្ណា កិរេស, តេនស្ស “កាឡអហោ”តិ នាមំ។ អគ្គិស្ស កាឡអគ្គិ ឧបសង្កមិត្វា អាហាតិ កាឡអហោ កិរ ឯកទិវសំ ចិន្តេសិ “មយ្ហំ មាតា ជម្ពូតា យំ បុត្តដ្ឋានេ ឋបេត្វា ជម្ពូកេន បោសេតិ, យំនូនាហំ ភតិំ កត្វា ឥមំ ជម្ពូតកាវេតា មោចេយ្យ”ន្តិ។ សោ តតោ បដ្ឋាយ ភតិំ ឧបធារេន្តោ វិចរតិ។ អថ តស្មិំ ទិវសេ កាយកោដ្ឋេហិ សទ្ធិំ តត្ថ សមីបេ វរតិ។ សត្ថវាហបុត្តោបិ កោដ្ឋុត្តចិត្តកោ, សោ “អត្ថិ នុ ខោ ឯតេសំ គុន្នំ អន្តរេ សកដានិ ឧត្តារេតុំ សមត្ថោ ឧសភាជានីយោ”តិ ឧបធារយមានោ ពោធិសត្តំ ទិស្វា “អយំ អាជានីយោ សក្ខិស្សតិ មយ្ហំ សកដានិ ឧត្តារេតុ”ន្តិ អញ្ញាសិ។ តេន តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមាហ។ សោ អញ្ញាសិ...បេ... កោហេមេវ អាយាសីតិ តទា កិរ គោបាលកា “កិំ នាមេតំ កាឡអហស្ស គលេ”តិ តស្ស សន្តិកំ អាគច្ឆន្តិ។ សោ តេ អនុពន្ធិត្វា ទូរតោវ បលាយន្តោ មាតុ សន្តិកំ គតោ។ តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

នាមរូបប្បច្ចយត្តិ នាមរូបការណេ។ កុសលេន ឯតំ រូបវោហារេន។ ន ហេត្ថ អជ្ឈត្តសំវោហារោ នយុជ្ជតិ។ បដិសន្ធិតោ ចុតិតោតិ ឯត្ថ តោហិ តោហិ នគ្គិចិហារិកអត្ថោ ចានិទិកាបិសទិកាបិសិកាទិសទ្ធេហិ ចេច ទ្វិបិរូបហាទិសង្ខារេហិ ច បដិតិចទេត្វា អបសក្កិត្វា តិលីយតំ ចិចេចតំ កាយចិទេត្វហិ តតោ ចិចិត្តតាយ បដិសល្លានំ កាយចិចេចកា, ចិត្តចិចេចកា ច។ ឥមា តតោ ឧបធិចិចេចកតោ ចុដ្ឋិតោ កចក្កប្បត្តិយា សព្រហ្មចារីហិ សយាកយេត ច អវេបតោ។ សោ បដិសល្លានា ចុដ្ឋិតោ តាយ ហោតិ។ អយំ បន យស្មា បដិសល្លានានំ ជ្ជត្តយតោ ចលសមាបត្តិតោ ចុដ្ឋានំ, តស្មា "ចលសមាបត្តិតោ"តិ វុត្តំ។ កាយសក្កិតោ កចិដ្ឋាយាតិ តាយការេយត ឥេសតាសម្បដិដ្ឋតចរេសត សក្កិក្ខុតា កចិដ្ឋាយ។ តត្រ ច "បញ្ញាទេត្វ អាសនេ តិសីទី"តិ ខ្ពង់ កស្មា វុត្តំ។ តិត្ថិយា ហិ កាចតោ បដិបន្នា, តេ កស្មា តស្ស អាសនំ បញ្ញាបេត្តីតិ អាហ "តថាគតោ ហី"តិអាទិ។

ចិក្កាហិកកឆត្តិ ចិក្កាហសំចត្តតិកំ សារម្ភកធំ។ អាយាចេយ្យាសីតិ ចតីកេងំ កត្វា យាចេយ្យាសិ។ បទេត្វយ្យាសីតិ យតសា អាសីសេយ្យាសិ។ បិហេយ្យាសីតិ តស្សេវ ចេចចតំ។ តិទេត្តជតំ អាបន្នោតិ តេជហាតិយា តិទេត្តជកាចំ អាបន្នោ, តិទេត្តជក្ខតោតិ អត្ថោ។ តតោ ឯច កិក្ខុអាគយោបិ សមុហា ខ្ពងលិទិកតុំ អសមត្ថតាយ បត្តក្ខន្ធោ, បតិតក្ខន្ធោតិ អត្ថោ។ តេតាហ "ខ្ពតតកឹចេចា"តិ។ គស្សិតឆមុខ្ញុតិ វុត្តឆមុខ្ញុ។ ចចតយត្តរេច ហិ តេសំ, ត បត គស្សតំ តាទិសស្សេច ឆមុស្ស អកាចតោ។ កកចតោ ឯច ចា "ខ្ពុយ ឆមុា អតកិសមួង្គា"តិ បទស្ស ចចតចរេសត គស្សិតឆមុខ្ញុ។ បដិចទិស្សតីតិ បដិដ្ឋាគតចរេស ចទិស្សតិ បចត្តិស្សតិ, បដិដ្ឋាគតទេត្វ ឯច ចា ចទតិ-សទ្ធោ អតេកត្ថត្តា ឆាតុតត្តិ អាហ "បដិដ្ឋាទេស្សតី"តិ។ អញ្ញាតចា អញ្ញាត្តិ បត បដិដ្ឋាគតាការេស្សតត្តិ អាហ "អញ្ញាត ចា ចចតេតា"តិអាទិ។

តត្ថ អញ្ញា ចចតត្តិ យំ សយតុយុញ្ញានេត្តត កកចតា បទស្ស គោរសចិកាចតំ ចចតំ វុត្តំ, តំ តតោ អញ្ញាតេច ចចតេត បដិដ្ឋាគតិ។ "អាបត្តិ អាបន្នោសី"តិ ចោគេពេត វុត្តចចតំ ចិយ "កោ អាបន្នោ, កិំ អាបន្នោ, កិស្មិំ អាបន្នោ, កំ កលាច, កិំ កលាចា"តិអាទិចចតេត អញ្ញា អាកត្តុកកធំ អាហរន្តោ "ត្វំ ខ្ពុត្តន្តាយំ អាបត្តិ អាបន្នោសី"តិ បុដ្ឋោ "បាដលិបុត្តំ កតោយី"ចិ ចត្វា បុត "ត តច បាដលិបុត្តកាយតំ បុដ្ឋាយ, អាបត្តិ បុដ្ឋាយា"តិ វុត្តេ តតោ រាជកហំ កតោយិដ្ឋារាជកហំ ចា យាហិ ព្រាហ្មណកហំ ចា, អាបត្តិ អាបន្នោសីតិ។ "តត្ថ មេ សូករមំសំ លទ្ធ"ត្តិអាទីតិ ចគេន្តោ ចិយ សយតុយុញ្ញាពេត វុត្តចចតតោ អញ្ញា អាកត្តុកកធំ អាហរន្តោ អបតាមេស្សតិ, ចិក្ខេបំ កយយិស្សតិ។ អប្បតីតា ហោត្តិ តេត អតុដ្ឋា អសោយតស្សិកាតិ អបច្ចយោ, គោយតស្សតំ អធិចចតំ គតច អត្តតោ, ត បទេសំ ហិតំ អកិរាធយតីតិ អតកិទន្ធិ, គោយតស្សយេច។ តេតេតចាហ "អបច្ចយេត គោយតស្សំ វុត្ត"ត្តិ។

យស្ស តោ បត តេ អត្ថាយ ឆមុា ទេសិតោតិ ឯត្ថ ឆមុ-សទ្ធោ ចតុសច្ចឆមុា វុត្តោតិ អាហ "យស្ស មក្កស្ស ចា ចលស្ស ចា អត្ថាយា"តិ។ ចតុសច្ចឆមុា ហិ មក្កចលនិធិកមត្ថាយ ទេសីយតិ។ ត តិក្កដ្ឋតីតិ ត បចទេត្តតិ។ តត្តិ តំ ឆមុំ ខ្ពុគាតិ "យស្ស តោ បត តេ អត្ថាយ ឆមុា ទេសិតោ"តិ ឯត្ថ ឆមុ-សទ្ធោ បដិបត្តិឆមុា គស្សិតោ, ត បត ចតុសច្ចឆមុាតិ អធិប្បាយេត អត្ថចិកប្បំ គស្សេត្តោ "អថ ចា"តិអាទិមាហ។ បច្ចា ឆមុាតិ កម្មិទោកាលចទិយក្ខតានំ ពន្ធាធីតំ វក្កហសចតឆារលបទិចយយោគិសោយតសិកាទេ សន្ធាយាហ។ តក្កទស្ស សមុា ទុក្ខក្ខយាយាតិ ឯត្ថ សមុាសទ្ធោ វុកយត្វាបិ យោជេតព្វោ "សមុា តក្កទស្ស សមុា ទុក្ខក្ខយាយា"តិ។ យោ ហិ សមុា ឆមុំ បដិបជ្ជតិ, តស្សេច សមុា ទុក្ខក្ខយោ ហោតីតិ។ យោ បត វុត្តតយេត តក្កទោ, តស្ស តិយ្យាតំ អត្ថតោ ឆមុស្សេច តិយ្យាតត្តិ តប្បដិក្ខេបេត "យោ

ឆេយ្ទា...បេ... ន និយ្យាតិ ន និក្ខមតី”តិ អាហ។

យទិ តិរច្ឆានសីហស្ស នាទោ សព្ពតិរច្ឆានទុព្ពលមស្សាយនស្សនាទតោ សេដ្ឋតា សេដ្ឋនាទោ, កិមង្គ បន តថាគតសីហស្ស នាទោតិ អាហ “សីហនាទន្តិ សេដ្ឋនាទ”ន្តិ។ យទិ ច តិរច្ឆានសីហនាទស្ស សេដ្ឋនាទតា និព្ភយតាយ អប្បដិសត្តុតាយ ហុត្វា, តថាគតសីហនាទស្សេវ អភយត្តា សាតិសយោតិ អាហ “អភីតនាទំ អប្បដិនាទ”ន្តិ។ “អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ”តិអាទិនា (ម॰ និ॰ ៣॰ ១២៨; អ॰ និ॰ ១॰២៦៨-២៩៥) ហិ យោ អត្ថោ វុត្តោ, តស្ស ភូតតាយ អយំ នាទោ សេដ្ឋនាទោ នាម ហោតិ វុត្តមនាទោ។ ភូតត្ថោ ហិ វុត្តមត្ថោតិ។ ហុមមត្ថំ បន ចនត្តស្ស កេចនោ អញ្ញតោ ភយំ វា អាសង្កា វា នត្ថីតិ អភីតនាទោ នាម ហោតិ។ អភូតត្ថវាទិនោ ហិ ភយំ វា អាសង្កា វា សិយា, ឥទំ បន ចនត្តំ កេនចិ វិនិហិត្វា បដិនាហិតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថីតិ អយំ នាទោ អប្បដិនាទោ នាម ហោតិ។

សមត្តតោ និក្កិលេសតោ ទោនតំ ចិត្តំ សន្តិទោនកំ, សមុខា ច និមនត្តិ ហិមុខត្តិ ឧទោនាតិ សន្តិទោនកំ។ ចាចាយាតិ ន បច្ចេត្ត ករលចចនំ ទោនាហ “ចចនបទោនេកា”តិ។ សញ្ញាមុទ្រិយកំស្វតិ សមត្តតោ សមុទ្រិតំ អកំសុ, សទ្ធា បរិប្ផានការ ចាចារទានទោនេហិ ត្វជិស្វតិ អត្ថោ។ ទោនាហ “សមុទ្រិតំ...បេ... ចិត្តិស្វ”តិ។ និក្កាលកំវេយចាតិ និក្កាលវេយច, “វេសកាលកំវេយចា”តិបិ បាឋោ។ តវេស្សចាតិ និក្កាលរចវេស្សច។ អថ ចា កេរណ្ហកំវេយចាតិ កេនណ្ហសក្ខលិសជិសំវេយចាតិ អត្ថោ។ កេនណ្ហំ នាម ឧវេកា បក្ខិ ខ្ចិមុវេលា, តស្ស កិរ សទ្ទោ អតិមិចិយ ចិត្តវេបិ អយនាវេបិ។ ទោនាហ “អបិច កិត្តស្សវំ អយនាបសុខំ ភនតី”តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេច។

សរកសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. កោសម្ពិសុត្តចណ្ណនា

៩៨. បច្ចមេ កោសម្ពិំ និចាវេសា ឧទោសត្តិ កោសម្ពិយាតិ អាហ “កោសម្ពិនគរេចាសិនោ”តិ។ អដ្ឋិចឆបិនកានីតិ អមូលបិនាធិអដ្ឋិចឆានិ បិនានិ។

“យា អនុស្សវេនា”តិអាទីសុ បន ឧវេកា នហរកាលតោ បដ្ឋាយ ឧចំ អនុស្សវោ អត្ថិ, ឧចំ ធិរកាលកតាយ អនុស្សុតិយា លទ្ធយានំ កចយិជំ អញ្ញថា សិយា, តស្មា ភូតវេយតត្ថិ អនុស្សវេន គណ្ហាតិ, តថា គហណំ បដិក្ខិបន្តោ “យា អនុស្សវេនា”តិ អាហ។ អនុ អនុ សចនំ អនុស្សវោ។ អបវេរា “អយ្យាកំ បិតុបិតាមហាទិចុឌ្ឍានំ ជ្ជបវេនសបវេយ្យរាយ អាគយាកតំ, ឧចំ បវេយ្យរាកតាកចំ នាម ន អញ្ញថា សិយា, តស្មា ភូតវេយត”ន្តិ គណ្ហាតិ, តំ បដិក្ខិបន្តោ “យា បវេយ្យរាយា”តិ អាហ។ ឧវេកា វេកនចិ កិស្មិញ្ចិ ចុត្តមត្តេ “ឧចំ កិរ ឧត”ន្តិ គណ្ហាតិ, តំ និវេសេន្តោ “យា អាតិកិរាយា”តិ អាហ។ បិដកំ កវេន្តោ សម្បឹយតិ ឧតស្សាតិ បិដកសម្បទានំ, គន្ថស្ស ជ្ជក្ខល្ឡនកោ។ ទោន បិដទិកាក្កល្ឡនកាការេចន ឧកវេច្ឆា តាទិសំ គន្ថំ បគុណំ កត្វា វេតន តំ សវេយត្ថំ សវេយតិ, តស្មា “ភូតវេយត”ន្តិ គណ្ហាតិ, តំ សន្តាវេយស

បដិក្ខេបោ “យា បិដកាបយ្យគោតតា”តិ, អត្ថតោ ឱក្កហកត្តបយ្យត្តិយា យា ពហិព្ភាតិ ទុត្តំ ហោតិ៉ សរេយតត្ថិ សំកតិ៉

កោធិ កញ្ចិ ចិតក្កេត្តា “ឧចឆេច តេត កចិតត្ថា”ត្តិ កោចលំ អត្ថតោ សប្ចប្បចសេត “ក្ខតបិឥ”ត្តិ ពហ្យាតិ, តំ សន្ធាយេតំ ទុត្តំ “យា តក្កហេត្វា”តិ៉ អត្ថោ “ឡាយាឃ ឃុត្តិឃា ក្ខតបិឥ”ត្តិ កោចលំ អត្យាតតោ តឃក្កហេត ពហ្យាតិ, តំ បដិក្ខិបត្តា “យា តឃហេត្វា”តិ អាហ៉ កស្សចិ “ឧចឆេចតំ សិឃា”តិ បរិកបេយ្យត្តស្ស ឧក់ ការលំ ឱ្យបដ្ឋាតិ, សោ “អត្ថេត”ត្តិ អត្ថតោ បរិកប្បិតាការេត ពហ្យាតិ, តំ បដិសេធេត្តា “យា អាការបរិចិតក្កេតា”តិ អាហ៉ អបរស្ស ចិត្តឃតោ ឃឆាបរិកប្បិតំ កញ្ចិ អត្ថំ “ឧចឆេចតំ ត អត្ថោឆា”តិ អភិតិចិសត្តស្ស ឧកា ឌិដ្ឋិ ឱ្យប្បជ្ជតិ៉ ឃា ឃស្ស តំ ការលំ តិជ្ជាយត្តស្ស បច្ចក្ខិ ចិឃ តិទ្ធបេត្វា ចិត្តេត្តស្ស លយតិ៉ សោ “អត្ថេត”ត្តិ ឌិដ្ឋិតិជ្ជាតក្ខត្តិឃា ពហ្យាតិ, តំ សន្ធាឃាហ “យា ឌិដ្ឋិតិជ្ជាតក្ខត្តិឃា”តិ៉

អកុសលចេទស្សាតិ បិលាតិបិតាឌិបច្ចិចិឆំ ចេទំ សន្ធាយ ចឥតិ៉ កោធោ តាយ ចេតសោ ទុក្ខត្តិ អាហ “កោធចិត្តស្ស អភាចេតា”តិ៉ កិលេសស្សាតិ ចិត្តំ ចិតាសិធេត្តស្ស ឱ្យបតាបេត្តស្ស ឱ្ឆឆ្ចក្ខក្ខច្ចាឌិកិលេសស្ស៉ សេសេយត្ថ ឱ្យត្តាតយេច៉

កោសយុត្តិទុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១៉ សាឡហទុត្តចណ្ណតា

១៤៉ លេដ្ឋ បិតោ អសិតត្ថតោកាឌតំ បិតទាសំ, ក្ខត្តំ បិតទាសំ ឧតោសត្តិ ក្ខត្តបិតទាសា៉ ឌាសា តាយ អតេត្តាឌាតា ចា ឆតក្កិតា ចា ករយរាតីតា ចា សឃំ ចា ឌាសញ្ញ ឱ្យបកតា៉ កត្តចេតតកតា កយុការា តាយ៉

តិដ្ឋតាតិ ឧត្ត លោតំ ទុច្ចតិ តណ្ហា ឌិឈដ្ឋហេត្វតាឃ, សា អស្ស តត្ថីតិ តិដ្ឋតា៉ តេតាហ “តិត្តហ្យា”តិ៉ អត្ថត្តេទ សត្តាបកទាតំ កិលេសាតត្តិ អត្ថតោ សត្តាតេ ឌទឆបរិញ្ញអាហឌតតេត សត្តាបតកិលេសាតំ៉ អតេត្តាតាបតកិលេសាតំ អភាចា សីតោ សីតលេរិ ក្ខតោ ឌាតោតិ សីតិក្ខតោ៉ តេតាហ “សីតលីក្ខតោ”តិ៉ យក្កឋលតិត្ថាតស្សលាតិ ចា បដិសំចេឆតីតិ ស្សលប្បដិសំចេឆី៉ សេសំ ស្សចិត្តោញ្ញយេច៉

សាឡហទុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

លិ៉ កឆាចត្ថុទុត្តចណ្ណតា

១៥៉ សត្ថេយ កឆាចត្ថុតីតិ កឆាឃ បចត្តិដ្ឋាតាតិ៉ ឃស្មា តេហិ ចិតា កឆា ត បចត្តតិ, តស្មា “កឆាការលាតី”តិ ទុត្តំ៉ អតតិ សតតិ សតតំ កច្ឆតិ បចត្តតីតិ អទ្ធា, ការលេតិ អាហ “អតីតយទ្ធាតំ តាយ ការលេបិ ចត្តតី”តិ៉ ឆយុប្បចត្តិយត្តតាឃ ហិ បរេយត្តេតា

អវិជ្ជមានោបិ ការណេហិ តស្សេវ ធម្មស្ស បវត្តិអវត្ថាវិសេសំ ឧបាទាយ តេនេវ វោហារេន អតីតោតិអាទិកា វោហរីយតិ, អតីតាទិភេទោ ច នាមាយំ និប្បរិយាយតោ ធម្មានំយេវ ហោតិ, ន កាលស្សាតិ អាហ “ខន្ធាបិ វត្តន្តី”តិ។ យថាវុត្តមេវ ឋានេសុ ខន្ធេសុ អតិទិសតិ “អនាគតបច្ចុប្បន្នេសុបិ ឯសេវ នយោ”តិ។ អតីតមទ្ធានន្តិអាទីសុ ច ទ្វេ បរិយាយា សុត្តន្តបរិយាយោ, អភិធម្មបរិយាយោ ច។ សុត្តន្តបរិយាយេន បដិសន្ធិតោ បុព្ពេ អតីតោ អទ្ធា នាម, ចុតិតោ បច្ឆា អនាគតោ អទ្ធា នាម, សហ ចុតិបដិសន្ធីហិ តទន្តរំ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធា នាម។ អភិធម្មបរិយាយេន តីសុ ខណេសុ ឧប្បាទតោ បុព្ពេ អតីតោ អទ្ធា នាម, ឧប្បាទតោ ឧទ្ធំ អនាគតោ អទ្ធា នាម, ខណត្តយំ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធា នាម។ តត្ថាយំ សុត្តន្តទេសនាតិ សុត្តន្តបរិយាយេនេវ អតីតាទិវិសយំ កតំ ទស្សេន្តោ “អតីតេ កស្សបេបិ នាមា”តិអាទិមាហ។

ឯកេកស្សេវ ញាណាវត្ថា វិស្សជ្ជេន្តាតិ ឯកេកស្ស ញាណស្សេវ “ចក្ខុ អនិច្ច”ន្តិ បវត្តញាណុប្បាទនាការំ សន្ធាយ “ឯកេកស្សេវ ញាណាវត្ថា”ន្តិ វុត្តំ និច្ចតាយ លេសស្សាបិ តត្ថ អភាវតោ, បុរិមបាទនាសនេ បន វិភជ្ជញាណាភិមុខតាយ។ តេនាហ “អនិច្ចំ នាម ចក្ខុន្តិ បុដ្ឋេន បនា”តិអាទិ។ ចក្ខុសោតេ វិសេសមត្តមាយដ្ឋាតាតំ អសាធារណភាវតោ ឋិត្វា តេសំ សទិសេ ទោសតា បដិច្ឆន្នត្ថេនេវ ញាណាភិញ្ញា បដិវិជ្ឈនេន អត្ថញ្ញាណេន ច វិស្សជ្ជិតព្ពតោតិ អាហ “យថា ចក្ខុ, តថា សោតំ...បេ... អយំ បដិបុច្ឆាញាណាភិញ្ញា បញ្ញា”តិ។ តំ ទីឃំ តំ សរីរន្តិ ទីឃសរីរានំ អនញ្ញតាបញ្ញាយស្ស ឯវំ អនញ្ញតា វោទិតា, សោ ឯវ បរមត្ថតោ នុបលព្ភតីតិ ច សោតាបន្នស្ស មេត្តាយ មាតាបិតុនសទិសោតិ អញ្ញាណាតញ្ញាតាយ ទស្សិតោ វុត្តោ។ ឯវរូបេបិ ហិ បញ្ញា ទិដ្ឋា អវិស្សជ្ជនីយត្តា ញាណំ អនត្វា ទស្សិតព្ពា។

ឋានន្តិ ឯត្ថ ផលំ តទាយត្តវុត្តិតាយាតិ ឋានំ, ការណន្តិ អាហ “ការណាការណេ”តិ។ យុត្តំ ការណន្តិ អត្ថវសេន ការណំ បវត្តតីតិ និក្កិលេសោ ហោតិ។ សស្សតវាទិកាវេមេ ទីឃតីតិ អត្ថតោ គហិតោ ឧបច្ឆេទវាទេ ទោសំ ទិស្វា អត្ថតោបិ សស្សតវាទិកាវេមេ ទីឃតិ។ បុគ្គលវាទីហិ វិវិតា ឧបក្ខិត្តិយថាទិ ទស្សតិ។ បញ្ហាបុច្ឆន្តេហិ បដិបជ្ជិតព្ពា បដិបទា បញ្ហាបុច្ឆនកានំ វត្តំ។

បដិចរតីតិ បដិច្ឆាទនវសេន ចរតិ បវត្តតិ។ បដិច្ឆាទេន្តោ វិយ វា ចរតីតិ អនេកត្ថត្តា ធាតូនន្តិ អាហ “បដិច្ឆាទេតី”តិ។ អញ្ញេនញ្ញន្តិ បន បដិច្ឆាទនាការទស្សនន្តិ អាហ “អញ្ញេន វចនេនា”តិអាទិ។ តត្ថ អញ្ញេន វចនេនាតិ យំ ចោទកេន វុត្តំ វចនំ តតោ អញ្ញេន វចនេន បដិច្ឆាទេតិ។ យោ ហិ “អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ វុត្តោ “កោ អាបន្នោ, កិំ អាបន្នោ, កិស្មិំ អាបន្នោ, កំ ភណថ, កិំ ភណថា”តិ វទតិ។ “ឯវរូបំ កិញ្ចិ តយា ទិដ្ឋ”ន្តិ វុត្តោ “ន សុណាមី”តិ សោតំ វា ឧបនេតិ, អយំ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ នាម។ “កោ អាបន្នោ”តិអាទិកា ហិ វោទនំ អវិស្សជ្ជេត្វាវ វិក្ខេបាបជ្ជនំ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរណំ, ពហិទ្ធា កថាបនាមនំ វិស្សជ្ជេត្វាតិ អយមេតេសំ វិសេសោ។ តេនេវាហ “អាគន្តុកកថំ អារោហេន្តោ”តិអាទិ។ តត្ថ អបនាមេតីតិ វិក្ខេបេតិ បរិហរតិ តស្មិំ ពហិទ្ធាកថាយ អបនាមេតិ។

ᩏᨸᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ ᨹᩃᩴ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩏᨸᨶᩥᩈᩣ, ᩏᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨶᩥᩔᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩤ ᩏᨸᨶᩥᩈᩣ, ᩈᩉ ᩏᨸᨶᩥᩈᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩏᨸᨶᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᩈᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩒᩉᩥᨲᩈᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩅᩥᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᩣᨿ ᩋᨸᨶᩣᨾᩥᨲᩈᩮᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨮᨸᩥᨲᩈᩮᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪘᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨽᨣᩅᩣ ᨾᩪᩃᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨿᩣᨳᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨾᩣᨿᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩴᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨾᨿᩴ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨿᩣᨳᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨾᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩪᩃᨠᩣᨶᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩅᩥᩈᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨠᩔᨸᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨬᩣᨱᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨩᩣᨶᩣᨾ᪨ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩣᨾᩣᨲᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ, ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨶᩮᨲᩣ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩴᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ᪨ ᨶᩮᨲᩣᨲᩥ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲᩣ᪨ ᩅᩥᨶᩮᨲᩣᨲᩥ ᩋᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨸᨶᩮᨲᩣ᪨ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᩅᩥᨶᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩤ ᩅᩥᨶᩮᨲᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨿᨳᩣ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨶᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩮᨲᩣ᪨ ᩋᨶᩩᨶᩮᨲᩣᨲᩥ “ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩍᨾᩮ ᨶ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᩏᨽᨿᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᨶᩣᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨸᨭᩥᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ, ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩴᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩣ᪨ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᩏᨸᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨸᨭᩥᩈᩁᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩅᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᩏᨸᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩅᩤ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ, ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩴᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩣ᪨ ᨸᨭᩥᩈᩁᨲᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᩅᩤ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩅᩈᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩴᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸᩥᨧᩤ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩋᩈᨲᩥᨸᩥ ᨾᩩᨡᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨹᩔᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᩉᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨹᩔᩮᩣ ᨬᩣᨱᩔ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ “ᩋᩉᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᨽᨣᩅᩣ ᨧᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩩᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ “ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩩᨲᩥ ᨧ ᨽᩣᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᩈ ᨽᩣᨣᩮᩣ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨴᩮᩈᨶᩣ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨸᨶ ᨽᩣᨣᩮᩣ ᩈᩅᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨸᨾᩣᩈᨴ᩠ᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩈᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩩᨲᩥ ᨸᨴᩔ ᨴᩥᩔᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨴᩥᩔᨲᩩ, ᨴᩮᩈᩥᨿᨲᩪᨲᩥ ᩅᩤ

អត្ថោ។ ឧបដ្ឋាតព្វាតិ ខាលស្ស បច្ចុបដ្ឋិតព្វំ។ បិញ្ញត្តយំ ឯកោ អភិប្បសាទេសាតិ ឯត្ថ ឯកោ អភិកប្បទេសាកោតិ អត្ថោ។

លោកវជ្ជវសេនាតិ លោកិយជនេហិ បកតិយា គរហិតព្ពវជ្ជវសេន។ ជិបិកវជ្ជវសេនាតិ ជិបិកស្ស អបិយសំវត្តិកវជ្ជវសេន។ ពទ្ធិអាទិនា ឧភយវជ្ជវសេនបិ អប្បសាវជ្ជតាយ ជិនយំ ននុស្សតិ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អញ្ញាតិតិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. អកុសលមូលសុត្តវណ្ណនា

៥០. តតិយេ លុព្ភន្តីតិ លោភោ។ ទុស្សន្តីតិ ទោសោ។ មុយ្ហន្តីតិ មោហោ។ លោភាទីនិ បនេតានិ អសហជាតានំ បិណ្ឌាតិបិតានីនំ គោសន្តិ អកុសលានំ ឧបត្ថម្ភបច្ចយដ្ឋេន, សហជាតានំ អនិដ្ឋាគាតានីនំ គោសន្តិ សម្បយុត្តា ហុត្វា ឧប្បាទកដ្ឋេន, សមន្តា អកុសលានីតិ សាវជ្ជទុក្ខវិបាកដ្ឋេនាតិ អាហ “អកុសលានិ មូលានិ, អកុសលានិ ច តានិ មូលានី”តិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “វេត្តា វេខា, អាវុសោ, វាទេកេ អភិក្ខេតា បរិយាទិន្នចិត្តោ បិលាលម្បិ ហនតី”តិអាទិ។ លោភោបីតិ លិង្គវិបល្លាសេន វុត្តន្តិ អាហ “លោភោបិ, កិលេសោ, លោភោ”តិ។ តថាបីតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោតិ អាហ “សោបិ អកុសលមូល”ន្តិ។ ជិនាបិ លិង្គវិបល្លាសេន អត្ថយោជនំ ទស្សេន្តោ “អកុសលមូលំ វា”តិអាទិមាហ។ សង្ខត្វាតិ “លោភោបិ, កិលេសោ, ទោសោ, តថាបិ អកុសលមូល”ន្តិអាទីសុ។ អភិសង្ខរោតីតិ ឯត្ថ អាយូហតីតិ អត្ថំ វត្វា តត្ថ អាយូហនំ បច្ចយសមវាយសិទ្ធិតោ សម្បិណ្ឌនំ រាសិករណំ ជិយ ហោតីតិ អាហ “សម្បិណ្ឌេតិ រាសិំ ករោតី”តិ។

បិញ្ញត្តយំ “ចវេតា”តិអាទីសុ ចវេតាតិ មារេតេ វា បវោធេតេ វា។ ចវសន្តោ ហិ ហិំសន្តោ ជិហេឋេន្តោ ច ហោតិ។ ជាតួនេតាតិ អជ្ឈាជាតួនេតា។ ជាតិយាតិ ឆន្នជាតិយា, “សតំ គណ្ហថ, សហស្សំ គណ្ហថា”តិ ឯវំ បវត្តិតទណ្ឌនេនាតិ អត្ថោ។ ករហាយាតិ បញ្ចសិលម្ពណ្ឌកករណំ, ពោរាយសិត្ថនំ, កិវាយ ពុវណ្ឌពន្ធនន្តិ ឯវមាទីនិ កត្វា ករហបិបនេន។ តត្ថ បញ្ចសិលម្ពណ្ឌកករណំ នាម កាកបក្ខករណំ។ ពោរាយសិត្ថនំ សីសេ គោលោមកាវសេវនំ។ ពុវណ្ឌពន្ធនំ គទ្រុលពន្ធនំ។

កាលស្មិំ ន វទតីតិ យុត្តកាលេ ន វទតិ, វត្តព្ពកាលស្ស បុរេ វា បច្ឆា វា អយុត្តកាលេ វត្តា ហោតិ។ អភូតវាទីតិ យំ នត្ថិ, តស្ស វត្តា។ តេនាហ “ភូតំ ន វទតី”តិ។ អត្ថំ ន វទតីតិ ការណំ ន វទតិ, អការណនិស្សិតំ និប្ផលំ វត្តា ហោតិ។ ធម្មំ ន វទតីតិ សភាវំ ន វទតិ, អសភាវំ វត្តា អយថាវាទីតិ អត្ថោ។ ជិនយំ ន វទតីតិ សំវរជិនយំ ន វទតិ, ន សំវរជិនយប្បដិសំយុត្តស្ស វត្តា ហោតិ, អត្តនោ សុវាក្យស្ស ច ន សំវរជិនយាវហស្ស វត្តាតិ អត្ថោ។

អតច្ឆន្តិ អភូតត្ថំ។ តេនាហ “ព្ពតំ វតស្ស វេចេត”ន្តិ។ អច វា អភូតន្តិ អសន្តំ អជិជ្ជមានំ។ អតច្ឆន្តិ អតថាការំ។

បុញ្ញាកម្មតោ ឯតិ ឧប្បជ្ជតីតិ អយោ, វឌ្ឍិ. តប្បដិក្ខេបេន អនយោ, អវឌ្ឍីតិ អាហ "អនយំ អាបជ្ជតីតិ អវឌ្ឍិំ អាបជ្ជតី"តិ. មាលុវាសិបាដិកា នាម ទីឃសណ្ឋានំ មាលុវាបក្កំ, មាលុវាផលបិណ្ឌលិកាតិ អត្ថោ. ផលិតាយាតិ អាតបេន សុក្ខិត្វា ភិន្នាយ. វដរុក្ខាទីនំ មូលេតិ វដរុក្ខាទីនំ សមីបេ. សកភាវេន សណ្ឋាតុំ ន សក្កោតីតិ កស្មា ន សក្កោតិ? ភវនវិនាសភយា. រុក្ខមូលេ បតិតមាលុវាពីជតោ ហិ លតា ឧប្បជ្ជិត្វា រុក្ខំ អភិរុហតិ. សា មហាបត្តា ចេវ ពហុបត្តា ច មហាកោលិរបត្តសណ្ឋានេហិ តតោ ច មហន្តតរេហិ សាខាវិដបន្តេហិ បត្តេហិ សមន្តាកតា. អថ តំ រុក្ខំ មូលតោ បដ្ឋាយ វិនន្ធមានា សព្ពវិដបានិ សង្ឃាដេត្វា មហន្តំ ភារំ ជនេត្វា តិដ្ឋតិ, សា វាតេ វាយន្តេ ទេវេ វា វស្សន្តេ ឱឃនហេដ្ឋាកតា ឱលម្ពនហេតុភូតំ ឃនភារំ ជនេត្វា តស្ស រុក្ខស្ស សព្ពសាខា ភញ្ជតិ, ភូមិំ និបាតេតិ. តតោ តស្មិំ រុក្ខេ បតិដ្ឋិតវិមានំ ភិជ្ជតិ វិនស្សតិ. ឥតិ តា ទេវតាយោ ភវនវិនាសភយា សកភាវេន សណ្ឋាតុំ ន សក្កោន្តិ. ឯត្ថ ច យំ សាខដ្ឋកវិមានំ ហោតិ, តំ សាខាសុ ភិជ្ជមានាសុ តត្ថ តត្ថ ភិជ្ជិត្វា សព្ពសាខាសុ ភិន្នាសុ សព្ពំ ភិជ្ជតិ, រុក្ខដ្ឋកវិមានំ បន យាវ រុក្ខស្ស មូលមត្តម្បិ តិដ្ឋតិ, តាវ ន នស្សតីតិ វេទិតព្ពំ. តត្ថ តត្ថ បលុជ្ជិត្វាតិ តត្ថ តត្ថ ភិជ្ជិត្វា. សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ.

អកុសលមូលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. ឧបោសថសុត្តវណ្ណនា

៧១. ទសមេ តទហូតិ ឯត្ថ តស្មិំ អហនីតិ អត្ថោតិ អាហ "តស្មិំ អហុ ឧបោសថេ"តិ. ឧបវសន្តិ ឯត្ថាតិ ឧបោសថោ, ឧបោសថទិវសោ. ឧបវសន្តីតិ ច សីលេន វា អនសនេន វា ខីរបានាទិវិធិនា វា ឧបេតា ហុត្វា វសន្តីតិ អត្ថោ. ឧបោសថវសេន ហិ សាសនិកា សីលេន, ពាហិរកា សព្ពសោ អាហារស្ស អភុញ្ជនេន ខីរបានមធុបានាទិវិធិនា វា ឧបេតា ហុត្វា វសន្តិ. សោ បនេស ឧបោសថទិវសោ អដ្ឋមីចាតុទ្ទសីបន្នរសីភេទេន តិវិធោ, តស្មា សេសទ្វយនិវារណត្ថំ "បន្នរសិកោបោសថទិវសេ"តិ វុត្តំ. វចស្សុក្កេទ្ទតិ វចសាមេទ្ទ. ទិវសទ្ទោ ទិវាសទ្ទោ វិយ ទិវសបរិយាយោ, តស្ស វិសេសនភាវេន វុច្ចមានោ ទិវាសទ្ទោ សវិសេសេន ទីបេតីតិ អាហ "ទិវសស្ស ទិវា, មជ្ឈន្តិកកាលេតិ អត្ថោ"តិ. បដិក្ខារេបត្វាតិ សម្បដិក្ខន្តំ ការេត្វា. វិបាកផលេនាតិ សមិទ្ធផលេន. ន មហប្ផលោ ហោតិ មនោក្ខុទិតក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋភាវតោ. វិបាកានិសំសេនាតិ ឧទយផលេន. វិបាកោភាសេនាតិ បដិបក្ខវិគមនេន សភាវបភស្សរេន វិបាកោភាសេន. ន មហោភាសោ អបរិសុទ្ធភាវតោ. វិបាកវិប្ផារស្សាតិ វិបាកវេបុល្លស្ស.

នាហំ ក្វចនីតិអាទិវចនស្ស មិច្ឆាភិនិវេសវសេន បវត្តត្តា "ឋានំ តស្ស មុសាវាទស្មិំ វទាមី"តិ បាឡិយំ វុត្តំ, ចតុកោដិកសុញ្ញតាទស្សនវសេន បវត្តំ បន អរិយទស្សនមេវាតិ ន តត្ថ មុសាវាទោ. វុត្តញ្ហិ –

"បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ 'នាហំ ក្វចនិ, កស្សចិ កិញ្ចនតស្មិំ, ន ច មម ក្វចនិ, កិស្មិញ្ចិ កិញ្ចនតត្ថី'"តិអាទិ (ម. និ. ៣.៧០).

ឧត្ត ហិ ចត្វកោដិកសុញ្ញតា កធិតា៍ កធំ? អរិយោ (ចិសុទ្ធិ៍ ៦៍លិ៩០; ម៍ និ៍ អដ្ឋ៍ ៦៍លិ០) ហិ នាហំ ក្វចនីតិ ក្វចិ អត្តានំ ន បស្សតិ, កស្សចិ កិញ្ចនតស្មិន្តិ អត្តនោ អត្តានំ កស្សចិ បរស្ស កិញ្ចនភាវេ ឧបនេតព្ពំ ន បស្សតិ, ភាតិដ្ឋានេ ភាតរំ, សហាយដ្ឋានេ សហាយំ, បរិក្ខារដ្ឋានេ បរិក្ខារំ មញ្ញិត្វា ឧបនេតព្ពំ ន បស្សតីតិ អត្ថោ៍ ន ច មម ក្វចនីតិ ឧត្ត មម-សទ្ទំ តាវ ធបេត្វា ក្វចនិ បរស្ស ច អត្តានំ ក្វចិ ន បស្សតីតិ អយមត្ថោ៍ ព្ពោនំ មម-សទ្ទំ អាហរិត្វា "មម កិស្មិញ្ចិ កិញ្ចនតត្ថិ"តិ សោ បរស្ស អត្តានំ "មម កិស្មិញ្ចិ កិញ្ចនភាវេន អត្ថិ"តិ ន បស្សតិ, អត្តនោ ភាតិកដ្ឋានេ ភាតរំ, សហាយដ្ឋានេ សហាយំ, បរិក្ខារដ្ឋានេ បរិក្ខារន្តិ កិស្មិញ្ចិ ធានេ បរស្ស អត្តានំ ព្ពយិតា កិញ្ចនភាវេន ឧបនេតព្ពំ ន បស្សតីតិ អត្ថោ៍ ឧចមយំ យស្មា នេច កត្ថចិ អត្តានំ បស្សតិ, ន តំ បរស្ស កិញ្ចនភាវេ ឧបនេតព្ពំ បស្សតិ៍ ន កត្ថចិ បរស្ស អត្តានំ បស្សតិ, ន បរស្ស អត្តានំ អត្តនោ កិញ្ចនភាវេ ឧបនេតព្ពំ បស្សតិ, តស្មា អយំ សុញ្ញតា ចត្វកោដិកាតិ វេទិតព្ពា៍

យស្មា បន មិច្ឆាទិដ្ឋិកានំ យាថាវគស្សតស្ស អសម្ភុចនោ យថាវុត្តចត្វកោដិកសុញ្ញតាគស្សនំ ន សម្ភចតិ, តស្មា "នត្ថិ មាតា, នត្ថិ បិតា"តិអាទិវចនំ (ធី៍ និ៍ ១៍១លិ១) ចិយ មិច្ឆាកាហចនេសន "នាហំ ក្វចនី"តិអាទិ វុត្តន្តិ យុវេត្តា េចត្ត មុសាចាគសម្ភចោ៍ កត្ថចីតិ ធានេ, កាលេ ចា៍ អច "និប្បេលិ"តិ កស្មា វុត្តំ៍ "ន មហប្បេលិ"តិ សន្ទេន ហិ មហប្បលិភាេចាច ខោតិេតា, ន បន សព្ពចា ចលិភាេចាតិ អាហ "ញ្ញញ្ញានមេច ហិ ឧត្ត សាចេស"ន្តិអាទិ៍ េសបេស្សបីតិ "ន មហានិរេសា"តិអាទីសុបិ៍

អដ្ឋហិ ការណេហីតិ –

"អច េវា, ភន្តេ, សេក្កា េឲចានមិន្ទ្រោ េឲចានំ តាចតិំសានំ ភាចេតា អដ្ឋ យថាភុេច្ច ចណ្ណេ បយិរុទាហាសិ – 'តំ កិំ មញ្ញន្តិ, េភាេន្តា េឲចា តាចតិំសា, យាចញ្ចា េសា ភាចា ពហុជនហិតាយ បដិបេន្នា ពហុជនសុខាយ េលាកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ េឲចមនុស្សានំ, ឧចំ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នំ ពហុជនសុខាយ េលាកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ េឲចមនុស្សានំ ព្ពយិតាបេឡក សមន្នាគតំ សត្ថារំ េនច អតីតំេស សមនុបស្សាមិ, ន បេនតរហិ អញ្ញត្រ េតន ភាចតា"តិ –

អាទិនា មហាេកាចិន្ទសុេត្ត (ធី៍ និ៍ ៦៍៦២៩) ចិត្តារិេតហិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នាទីហិ ញូទ្ធានុភាចទីបេកហិ អដ្ឋហិ ការណេហិ៍ អច "នចហិ ការណេហី"តិ អចត្វា "អដ្ឋហិ ការណេហី"តិ កស្មា វុត្តន្តិ អាហ "ឧត្ត ហិ...េប... សេព្ព េលាកិយេលាកុត្តរា ញូទ្ធគុណា សង្គហិតា"តិ៍ ព្ពនំ វុត្តំ េហាតិ – ព្ពមស្មិំ សុេត្ត "ព្ពតិបិ េសា ភាចា"តិ ព្ពយិតា ចចេនន អចិេសសេតា សេព្ពបិ េលាកិយេលាកុត្តរា ញូទ្ធគុណា ទីបិតា, តស្មា េតន ទីបិតគុេណ សន្ធាយ "អដ្ឋហិ ការណេហី"តិ វុត្តន្តិ៍ អរហត្តិអាទីហិ បដិេយក្កគុណាច និទ្ទិដ្ឋាតិ អរហត្តិអាទីហិ ឧេកេកហិ បេឲហិ ឧេកេក គុណាច និទ្ទិដ្ឋាតិ អត្ថោ៍

សហតត្តិកត្តិ បញ្ញព្ពសម្មសហិតំ៍ បុរិមនេយេនច េយាជនា កាតព្ពាតិ "កិលិដ្ឋសមិញ្ចកាេយ បសាឆំ បសាេឆត្វា នក្ខត្តំ កឹញអមាតា ន

សោកត្ថិ”តិអាទិនា តយេត យោដនា កាតព្វាតិ អត្ថោ។

សញ្ឈស្ស អនុស្សរណំ នាម តស្ស គុណានុស្សរណមេវាតិ អាហ “អដ្ឋន្នំ អរិយបុគ្គលានំ គុណេ អនុស្សរតី”តិ។ ឯត្ថ តយោ ចាតេវ កាយាបិតំ ដ្ឋស្សុមត្តិ ឯត្ថ តយោ ចាតេវ ដ្ឋន្តំ អារោរបត្វា សេតតចសេត កាយាបិតំ ដ្ឋស្សំ។ បុរិមតយេតេច យោជនា កាតព្វាតិ “កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ចរេត្វ បសាធតំ បសារធេត្វា តណ្ណត្តំ កិច្ចអយាតា ត សោកត្ថិ”តិអាទិនា តយេត យោជនា កាតព្វា។

បហីតកាលតោ បដ្ឋាយ...បេ... ចិរតាចាតិ ឧទេតត បហាតហេតុកា ព្ទសាធិប្បេតា ចិរតិតិ ឥរស្សតិ។ កប្បក្លយកោរោតោឈោត ហិ បិឈាតិបិតក្ស្សីល្យស្ស បហីតត្តា អរហន្តោ អច្ចត្តមេច តតោ បដិចិរតាតិ ទុច្ចតិ សមុច្ឆេទចសេត បហាតចិរតិតំ អធិប្បេតត្តា។ កិច្ចាបិ បហាតចិរយណាតំ បុរិមបច្ឆិមកាលតា តត្វិ, មក្គធម្មាតំ បត សម្មាទិដ្ឋិអាទីតំ សម្មាចាចាទីតច្ចា បច្ចយបច្ចុប្បន្នភាវេច អបេក្ខិតេ សហជាតាតម្បិ បច្ចយបច្ចុប្បន្នភាវេចត ឈហណំ បុរិមបច្ឆិមភាវេចតេច ហោតីតិ, ឈហណប្បចត្តិអាការេចសេត បច្ចយក្ខតេសុ សម្មាទិដ្ឋិអាទីសុ បហាយកធម្មេសុ បហាតកិរិយាយ បុរិមកាលតោហាតោ, បច្ចុប្បន្នាសុ ច ចិរតីសុ ចិរយណកិរិយាយ អបរកាលតោហាតោ ច ហោតីតិ បហាតំ ចា សមុច្ឆេទចសេត, ចិរតិ បដិប្បស្សទ្ធិចសេត យោជេតព្វា។

អច ចា បិតេណា អតិបិតីយតិ ឧទេតតាតិ បិណាតិបិតោ, បិណឈាតហេតុក្ខតោ ធម្មសម្ពុហោ។ កោ បត សោ? អហិរិកាតោត្តប្បធោរសមោហចិហិសារធយោ កិលេសា។ តេ ហិ អរហន្តោ អរិយមគ្គេត បហាយ សម្មាសេតត្វា បិណាតិបិតក្ស្សីល្យតោ អច្ចត្តមេច បដិចិរតាតិ ទុច្ចត្តិ, កិលេសេសុ បហីតេសុ កិលេសនិមិត្តស្ស កម្មស្ស អនុប្បជ្ជតតោ។ អធិគ្គាធាតំ បហាយាតិអាទីសុបិ ឧសេច តយោ។ ចិរតាចាតិ អចឆារណោត តស្សា ចិរតិយា កាលនិធិចសេត អបរិយត្តត្តំ ឥរស្សតិ។ យថា ហិ អញ្ញោ សមាទិន្នចិរតិកាបិ អតចដ្ឋិតចិត្តតាយ លិកឌីចិតាធិហេតុ សមាធាតំ កិត្តត្តិ, ត ឧចំ អរហន្តោ, អរហន្តោ បត សព្ទសោ បហីតបិណាតិបិតត្តា អច្ចត្តចិរតា ឧចាតិ។

ឥល្ទតសព្ទាតស្ស បរចិរេហឆតស្ស ច បរិចជ្ជតកាចឌីបតត្វំ ឥល្ទសត្វាតំ តិរេក្ខបចចតត្តិ អាហ “បរុបឈាតត្វាយា”តិអាទិ។ លជ្ជីតិ ឧត្ត ទុត្តលជ្ជាយ ឌត្តប្បម្បិ ទុត្តមេចាតិ ឥដ្ឋន្តំ។ ត ហិ បិបជិក្ឫច្ឆតបិបុត្តាសរហិតំ, បិបកឃំ ចា អលជ្ជតំ អត្ថីតិ។ ឆម្មក្ខតាយ ចា អរហន្តាតំ ឆម្មស្ស ច អត្តា ឆិតត្តា អត្តាឆិបតិក្ខតា លជ្ជាច ទុត្តា, ត បត លោកាឆិបតិ ឌត្តប្បំ។ “ឥឃំ មេត្តចិត្តតំ អាបន្នា”តិ កម្មា ទុត្តំ, តត្ត ឥឃា-សទ្ទា “អឥឃាបន្នា”តិអាទីសុ ករុណាយ បចត្តតីតិ? សច្ចមេតំ, អឃំ បត ឥឃា-សទ្ទា អត្ថុរក្ខណត្វំ អន្តោតីតំ កត្វា បចត្តមាតោ មេត្តាយ ករុណាយ ច បចត្តតីតិ ព្ទឆ មេត្តាយ បចត្តមាតោ ទុត្តោ។ មិជ្ជតិ សិតិយ្យតីតិ មេត្តា, មេត្តា ឧតស្ស អត្ថីតិ មេត្តំ, មេត្តំ ចិត្តំ ឧតស្សាតិ មេត្តចិត្តោ, តស្ស ភាវោ មេត្តចិត្តតា, មេត្តាព្ទឆ្ចេច អត្ថោ។

សព្ទបិណក្ខតហិតាតុកម្បីតិ ឧទេតត តស្សា ចិរតិយា បចត្តចសេត អបរិយត្តត្តំ ឥរស្សតិ។ បិណក្ខតេតិ បិណធារេតោ។ អតុកម្បកាតិ ករុណាយតកា, យស្មា បត មេត្តា ករុណាយ ចិសេសបច្ចយោ ហោតិ, តស្មា ទុត្តំ “តាយ ឧច ឥឃាបន្នតាយា”តិ។ ឧចំ មេហិ ឆម្មេហិ

ᨸᩤᨱᩣᨲᩥᨸᩤᨲᩣ ᩅᩥᩁᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩮᩉᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩣᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨠᩁᩩᨱᩣᨴᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨸᩁᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩔ ᩋᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩈᨶ᩠ᨲᨠᩔ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ᪨ ᨳᩮᨶᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ, ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨳᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨠᩣᨾᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ "ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨴᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩣᨴᨿᩮᩣ ᨸᩤᨱᩣᨲᩥᨸᩤᨲᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩔ ᩅᩥᩈᩮᩈᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩑᩅᩴ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩔᩣᨸᩦᨲᩥ , ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᨸᩥ ᨸᩣᩊᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᩅ ᨶᨿᩮᩣ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨸᩁᨲᩮᩣᨸᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᩩᨧᩥᨽᩪᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣ, ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩣᨲᩥ "ᩃᨩ᩠ᨩᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᨧᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩦᨶᩣᨶᩴ, ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩣ ᩃᩣᨾᨠᩴ ᨧᩁᩥᨿᩴ, ᨶᩥᩉᩦᨶᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨳᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᩣᨧᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨳᩩᨶᩅᩥᩁᨲᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩋᩣᩁᩣᨧᩣᩁᩦ ᨾᩮᨳᩩᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ – "ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᨿᩴᨴ᩠ᩅᨿᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩔ ᩏᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᨸᩁᩥᨾᨴ᩠ᨴᨶᨶ᩠ᩉᩣᨸᨶᩈᨾ᩠ᨻᩣᩉᨶᩴ ᩈᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩋᩔᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶᩥᨠᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨧ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪗᪨᪕᪐) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩥᨵᨾᩮᨳᩩᨶᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨸᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨

"ᩈᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨳᩮᨲᨲᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘) ᩅᩥᨿ ᨳᩮᨲ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨳᩥᩁᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨳᩥᩁᨽᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᩈᨧ᩠ᨧᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨳᩣ ᨠᨳᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨮᩥᨲᨠᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨮᩥᨲᨠᨳᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩉᩃᩥᨴ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᩋᨶᩅᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨽᩣᩅᨲᩣᨿ ᨶ ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨶ ᨮᩥᨲᩣ ᨠᨳᩣ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᨶ ᨮᩥᨲᨠᨳᩮᩣᨲᩥ ᩉᩃᩥᨴ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᩁᩪᨸᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨲᩥ "ᨸᩣᩈᩣᨱᩃᩮᨡᩣ ᩅᩥᨿᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨿᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣ ᩑᩅ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩥᨠᩣ ᨿᨳᩣ ᩅᩮᨶᨿᩥᨠᩣ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩣ ᩋᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩥᨠᩣ, ᩈᨴ᩠ᨵᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨

ᩑᨠᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩑᨠᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ, ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩑᨠᩅᩣᩁᩴᨿᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶᨠᩣ᪨ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩮᨶᨸᩥ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩁᨲ᩠ᨲᩪᨸᩁᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩣᨿᨱ᩠ᩉᨽᩮᩣᨩᨶᩮᨶᨸᩥ ᩈᩥᨿᩴ ᩑᨠᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣᩈᨦ᩠ᨠᩣᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩴ "ᩅᩥᩁᨲᩣ ᩅᩥᨠᩣᩃᨽᩮᩣᨩᨶᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩁᩩᨱᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᩉᩥᨠᩣ ᩋᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩈᨾᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩔ ᨠᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨲᨴᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨴᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩔ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸᩁᨱ᩠ᩉᩮᩣ "ᩅᩥᨠᩣᩃᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ "ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨸᩔ ᩋᨠᩁᨱ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᨿᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪙᪐; ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪘᪓) ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩁᩣᨣᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨶᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᨴᩔᨶᩴ ᨶ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩈᩣᩈᨶᩔ ᩋᨶᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨸᨿᩮᩣᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᨸᩁᩮᩉᩥ ᨸᨿᩮᩣᨩᩣᨸᩥᨿᨾᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨶᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨧ᩠ᨧᨽᩣᩅᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩑᨠᩮᨶᩮᩅ ᨶᨧ᩠ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨲᨳᩣ ᨣᩦᨲᩅᩣᨴᩥᨲ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨶᨧ᩠ᨧᨶᨧ᩠ᨧᩣᨸᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶᩣ"ᨲᩥ ᪨ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨣᩣᨿᨶᨣᩤᨿᩣᨸᨶᩅᩣᨴᨶᩅᩣᨴᩣᨸᨶᩣᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩅᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩅᩥᩁᩪᨸᩮᨠᩈᩮᩈᨶᨿᩮᨶ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨧᨶᩈᨽᩣᩅᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᩴ ᩈᩅᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᨸᩥ ᨴᩔᨶᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ ᨴᩔᨶᩣᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩅᩥᩈᩪᨠᨽᩪᨲᩔ ᨣᩦᨲᩔ ᩈᩅᨶᩴ ᨠᨴᩣᨧᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩅᩥᩈᩪᨠᨽᩪᨲᩴ ᨴᩔᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨸᩣᨮᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ "ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᨣᩦᨲᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ,

ກິຕຸປນໍຫິເຕາ ສເຍ຺ຍາ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ.

ຍໍກິຍ຺ຈີຕິ ຄນ຺ຖິຕໍ ວາ ອຄນ຺ຖິຕໍ ວາ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ປຸປ຺ຜໍ. ຄນ຺ຘຊາຕນ຺ຕິ ຄນ຺ຘຊາຕິຍໍ. ຕສ຺ສາປິ “ຍໍ ກິຍ຺ຈີ”ຕິ ວຈນເຕາ ສຸປິຕສ຺ສປິ ອສຸປິຕສ຺ສປິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ວິເລປນາທິ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ທເສ຺ສຕິ. ມາລາຕິ ມາລາວິເສເສນ ມຍາຕຕ຺ວາ ເອກໍ ມຍ຺ຍຕ຺ເຕ ເຣຕິ ເອຕ຺ວາຕິ ມຍຕໍ. ມາລາມຍຕໍ ຈຫາມຍເນ຺ຕາ ມຍລມາລາປຸປ຺ເຫຕໍ ອສິເປຕນ຺ຕິ ອາຫ “ປຍາລາຕິຄ຺ຄຕ຺ຖໍ ອກປ຺ປິຍຕ຺ເຖລ”ນ຺ຕິ, ອາມນ຺ຕາທິອາມນ຺ເຕເຕາຕ຺ວ ມຍເນນ ມຈ຺ຫິຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐໍ. ຍເສ຺ມາ ປນ ອາສາເຣ ປຏິກ຺ກເຕ຺ຕ ຕທາສາຣກິຣິຍາ ປຏິກ຺ກຕ຺ຕາວ ໂຫຕິ, ຕເສ຺ມາ “ມາລາມຍນມຫາມຍນາ”ທເຈ຺ຈວ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ເຕາ ປນ ຕທຸປເກາຄຸຕນິມຍ຺ຊນິປຊ຺ເຊເຕຫິ ວິເຣຕິ ທສ຺ສິຕາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ອຈ ວາ “ມາລາມຍນາມຍຫາມຍນາມຍນາ”ຕິ, ເອຕສ຺ມິໍ ອເຕ຺ຖ ເອກເມເກສໍ ມເຍຕ ອຍໍ ນິເທ຺ທເສາ ກເຕາ ຍຖາ “ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ມຍ຺ຍາຍຕນ”ນ຺ຕິ. (ມ. ນິ. ໓.໑໒໙; ສໍ. ນິ. ໒.໑) ອາມນກິຣິຍາປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ວາ ມຍນກິຣິຍາຍ ມຍນຄ຺ຄຫເນເນວ ອາມນມ຺ປິ ມຄ຺ຫິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

“ກີຈາ”ຕິ ອຍໍ ຕິປິເຕາ. “ກິຕ຺ຕກ”ນ຺ຕິ ຍຸມສ຺ສ ອຕ຺ເຖ ເວເທຕີຕິ ອາຫ “ກີຈມຫປ຺ເປລີຕິ ກິຕ຺ຕກໍ ມຫປ຺ເປລີ”ຕິ. ເສສປເທສຸຕິ “ກີຈມຫານິສໍເສາ”ຕິອາທີສຸ. ຣຕ຺ຕ-ມເທ຺ວາ ຣຕນປຣິຍາເຍາຕິ ອາຫ “ປຫຸຕຣຕ຺ຕຣຕນານນ຺ຕິ ປຫຸເຕນ ຣຕ຺ຕມຍ຺ຍາເຣນ ຣຕເນນ ມຍນ຺ນາຄຕານ”ນ຺ຕິ. ປິຈຸຍໍ ປນ “ປຫຸຕມຕ຺ຕຣຕນານ”ນ຺ຕິປິ ປິເຣາ ທິສ຺ສຕິ. ເກຣິຕລມທິສໍ ກຕ຺ວາຕິ ເກຣິຕໍ ວິຍ ມຍໍ ກຕ຺ວາ. ຕເຕາ ເອກໍ ກາເຣ ນ ອຎ຺ຍີຕິ ຍຈາຈຸຕ຺ຕໍ ຈກ຺ກຈຕ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ ຕເຕາ ເມາຍອມກາເກາເຕາ ເອກໍ ກາເຣ ນ ອຎ຺ຍຕິ. ຕເຕາ ພຫຸຕຣໍ ໂຫຕີຕິ ຈກ຺ກຈຕ຺ຕິຣຊ຺ຊສິຣິເຕາ ພຫຸຕຣໍ ໂຫຕິ.

ຈາຕຸມຫາຣາຊິການ຺ຕິອາທີສຸ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາ ນາມ ສິເນຣຸປພ຺ພຕສ຺ສ ເວມຊ຺ເຊ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສຸ ພຫູ ປພ຺ພຕຏ຺ຐາປິ ອາກາສຏ຺ຐາປິ, ເຕສໍ ປຣມ຺ປຣາ ຈກ຺ກວາຬປພ຺ພຕໍ ປຕ຺ຕາ, ຂິຑ຺ຑາປເທາສິກາ, ມເນາປເທາສິກາ, ສີຕວລາຫກາ, ອຸຓ຺ຫວລາຫກາ, ຈນ຺ທິມາ, ເທວປຸຕ຺ເຕາ, ສູຣິເຍາ, ເທວປຸຕ຺ເຕາຕິ ເອເຕ ສພ຺ເພ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກເທວເລາກຏ຺ຐາ ເອວ. ເຕຕ຺ຕິໍສ ຊນາ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປນ຺ນາຕິ ຕາວຕິໍສາ. ອປິຈ ຕາວຕິໍສາຕິ ເຕສໍ ເທວານໍ ນາມເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕປິ ອຕ຺ຖິ ປພ຺ພຕຏ຺ຐກາ, ອຕ຺ຖິ ອາກາສຏ຺ຐກາ, ເຕສໍ ປຣມ຺ປຣາ ຈກ຺ກວາຬປພ຺ພຕໍ ປຕ຺ຕາ, ຕຖາ ຍາມາທີນໍ. ເອກເທວເລາເກປິ ຫິ ເທວານໍ ປຣມ຺ປຣາ ຈກ຺ກວາຬປພ຺ພຕໍ ອປ຺ປຕ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຕຕ຺ຖ ທິພ຺ພສຸຂໍ ຍາຕາ ປຍາຕາ ສມ຺ປຕ຺ຕາຕິ ຍາມາ. ຕຸຏ຺ຐາ ປຫຏ຺ຐາຕິ ຕຸສິຕາ. ປກຕິປຏິຍຕ຺ຕາຣມ຺ມຓເຕາ ອຕິເຣເກນ ຣມິຕຸກາມກາເລ ຍຖາຣຸຈິເຕ ເພາເຄ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຣມນ຺ຕີຕິ ນິມ຺ມານຣຕີ. ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ຎຕ຺ວາ ປເຣຫິ ນິມ຺ມິເຕສຸ ເພາເຄສຸ ວສໍ ວຕ຺ເຕນ຺ຕີຕິ ປຣນິມ຺ມິຕວສວຕ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ຈາຕຸມຫາຣາຊິການໍ ເທວານໍ ມນຸສ຺ສຄຓນາຍ ນວຸຕິວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ອາຍຸປ຺ປມາຓໍ. ຕາວຕິໍສານໍ ເທວານໍ ຕິເສ຺ສາ ຈ ວສ຺ສເກາຏິເຍາ ສຏ຺ຐິ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ. ຍາມານໍ ເທວານໍ ຈຸທ຺ທສ ຈ ວສ຺ສເກາຏິເຍາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ. ຕຸສິຕານໍ ເທວານໍ ສຕ຺ຕປຎ຺ຎາສ ຈ ວສ຺ສເກາຏິເຍາ ສຏ຺ຐິ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ. ນິມ຺ມານຣຕີນໍ ເທວານໍ ເທ຺ວ ຈ ວສ຺ສເກາຏິສຕານິ ຕິເສ຺ສາ ຈ ວສ຺ສເກາຏິເຍາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ. ປຣນິມ຺ມິຕວສວຕ຺ຕີນໍ ເທວານໍ ນວ ຈ ວສ຺ສເກາຏິສຕານິ ເອກວີສ ເກາຏິເຍາ ຈ ສຏ຺ຐິ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ.

យដ្ឋិហត្ថបិធេពតិ បិធេតាលទេតា ឃាច អដេតិឃា ទេហដ្ឋិយទេត្តា, តាច យដ្ឋិទេតតប្បូយាណបិធេពោ៉ តត្ថា ទេលា យឌ្ឍិយឃ្សូ បុទិឃឃ្ស ហទេត្ថត, ឃឃ្សិដាតិ ចឆ្លពិហទេត្ថាតិ ឞយឌ្ឍាោ៉ ឞិលឞយាគាតទេតា បដ្ចាឃ អឌ្ឍោ កិច្ចិោ អកត្វា ឆយ្យឃ្សចទេតត ចា កយ្ចាតយតឞិកាទេរត ចា ឌីតិភាទេយតព្ពាត្តិ អាហ “តំ បត ប្ចបចឞទេត្តត...ទេប... ចិចាទេរតព្វា”ត្តិ៉

ចាចំ កិត្តិត្វា ប្ចទេបិឞចឆ្កាតិ ឞយាគាតព្ពាតីតិ “ព្ហយត្ថា ទត្តិ ព្ហយត្ថា ឌិចឞ”ត្តិ កាលបទិទេច្ឆចំ កត្វា “ប្ចទេបិឞចឆ្កចទេឞត អដ្ច ឞិក្ខាបដាតិ ឞយាឌិឃាយី”តិ ឲកទេតា កត្វា បុត បទេច្ចកំ “បិណាតិបិតា ទេចទេយលិឞិក្ខាបចំ ឞយាឌិឃាយិ...ទេប... ប្ចច្ចាឞឃតយហាឞឃតា ទេចទេយលិឞិក្ខាបចំ ឞយាឌិឃាយី”តិ ឲចំ ចឌីទេកចំ កត្វា ឃចាបិញ្ចុ ឞយាគាតព្ពាតិ៉ បិញ្ចុំ អដាតទេត្តត បត អត្ថទេតា ភាឞាឃ បទេច្ចកំ ចា “ញដ្ឋបព្ពាត្តិ ប្ចទេបិឞចំ អឆិដ្ចាយី”តិ ឲកទេតា អឆិដ្ចាតចទេឞត ចា ឞយាគាតព្ពាតិ, អឌ្ឍោ អលកទេត្តត អឆិដ្ចាតព្ពាតិ៉ ប្ចបិឞកឞិលញ្ញោ អត្ថតា ឞយាឌិឃទេត្តតបិ ឞយាឌិត្តំ បទេឞត្តិទេក ឞយាឌិឃទេត្តតបិ, ឲកឌ្ឍ្សូឞយាឌិត្តយ្យិ ឞយាឌិត្តទេយច ទេហាតិ បទេច្ចកំ ឞយាឌិត្តយ្យិ៉ តំ បត ឲកឌ្ឍ្សូ ឞយាឌិឃទេតា ឲកាទេឃច ចិទតិ ឲកា ទេចតតា ទេហាតិ៉ ឞា បត ឞព្ពាចិទតិទេចតតាតំ កិច្ចការីតិ ទេតតបិ ឞព្ពាឞិក្ខាបដាតិ ឞយាឌិត្តាទេតច៉ បទេច្ចកំ ឞយាឌិឃទេតា បត តាតាចិទតិទេចតតាទេឃា ឃចាឞកំ កិច្ចចទេឞត ប្ចប្បដ្ឍត្តិ , ឞព្ពាឞយាគាទេត បត ចឌីទេកដា កាតទេព្ពាទេឃច៉ បទ្ទុបទោឆបដិឆំឃុត្តា បទចិហិឞាឆំឃុត្តា៉

តត្យ ច “យលិ”ត្តិ ចុទេត្ថ ទេចញ្ញុទិឃយ្យិ ឞក្កហិតទេយច, កិយត្ថំ បត ទេចញ្ញុទិឃត្តិ អាហ “ទេចញ្ញុទិឃត្តិ...ទេប... ដឃ្សូតី”តិ៉ “យលិ”ត្តិ ចត្វាច “ទេចញ្ញុទិឃ”ត្តិ ព្ហយិតា ឌាតិយលិកាចំ ដឃ្សូតីតិ ទេឃាទេដតព្ពា៉ ឲកចឃ្សិកទេចញ្ញុចណ្ណាត្តិ ឌាតិទេតា ឲកចឃ្សាតិក្កត្តទេចញ្ញុចណ្ណា៉ លដ្ឋកត្តិ ឃុត្តទិ៉ ចត្តប្បិកា តាទកណាច ឞទេព្ពាតិ ឃចា ចត្តប្បិកាឃ កលំ ឞទេព្ពា តាទាកណា តាត្យុកចត្តីតិ អឃទេយត្ថ អទេត្វាតិ អាហ “ចត្តប្បិកាតិ ឞាយិអទេត្ថ បច្ចត្តា”ត្តិ៉

ប្ចទេបិឞចឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ចិតា៉

យហាចក្កចណ្ណតា តិដ្ចិតា៉

(ប) ២. អាភត្តចរក្កា

១. ចក្ខុសុត្តវណ្ណនា

៦២. តតិយស្ស បឋមេ ចក្ខុបរិត្តាទេកោតិ ក កក្កបរិត្តាទេកោ។ ទាហិរកសមយំ លុទ្ធិត្វា ហរន្តាតិ ទាហិរកានំ សមយំ និរោធេត្វា អាបន្តោ។

បញ្ញាចក្ខុស្ស ចិទាត្ថភតោ អត្ថំ កទេរាតីតិ អត្ថករណោតិ អាហ “យស្ស រាគោ ហ្បជ្ជតី”តិអាទិ។ អចក្ខុករណោតិ អសមត្ថសមាធោយំ “អសុរិយបស្សាតិ យុលាតី”តិអាទីសុ ចិយាតិ អាហ “បញ្ញាចក្ខុំ ក កទេរាតីតិ អចក្ខុករណោ”តិ។ បញ្ញានិរោធិកោតិ អនុប្បន្នាយ លោកិយលោកុត្តរាយ បញ្ញាយ ហ្បជ្ជិតុំ ក ទេតិ, លោកិយបញ្ញា បក អដ្ឋសមាបត្តិបញ្ចាភិញ្ញាចរេក ហ្បន្នម្បិ សមុច្ឆិន្ទិត្វា ពិបតីតិ បញ្ញានិរោធិកោតិ ខុចេយ្យត្វ អត្វា ឥដ្ឋេត្វា។ អនុប្បន្នានុប្បារិកាប្បន្នបរិហានិនិមិត្តតាយ ហិ បញ្ញំ និរោធេតីតិ បញ្ញានិរោធិកោ។ ចិហតតិ ចិទាធេតីតិ ចិឃាតោ, ទុក្ខន្តិ អាហ “ទុក្ខសង្ខាតស្ស ចិឃាតស្សា”តិ។ កិលេសនិព្វានត្តិ ព្លូយិភា អសង្ខតនិព្វានមេច ចទតិ។ អសង្ខតធាតុនិព្វានំ ភាយ, តំ បច្ចក្ខំ កាតុំ ក ទេតីតិ អនិព្វានសំចត្តនិកោ។ លោកុត្តរមិស្សកោ កថិតោ បុព្វភាគិយស្សបិ អរិយមគ្គស្ស កថិតត្តា។

ចក្ខុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. អាខីចកសុត្តវណ្ណនា

៦២. ទុតិយេ ក អញ្ញាតុការេយាតិ ក អាឌានិតុការេយេធាតិ អត្វា។ តេភាហ “បរិក្កហន្ភត្វំ បក អាករតោ”តិ, បញ្ញាយ បរិច្ឆិន្ទិត្វា ហ្សបបរិច្ឆិត្វា កហន្ភតត្តិ អត្វា។ ការណាបទេះសាតិ ការណានិទ្ទេសា។ សេសមេត្ថ ហ្សុត្តានមេច។

អាខីចកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. យហាភាយសក្កសុត្តវណ្ណនា

៦៣. តតិយេ កិលិកស្ស ភារេចា រេកលញ្ញាត្តិ អាហ “កិលិកភាចតោ”តិ។ ឌីរេបតីតិ រេកសភាក្កមេយភេច បញ្ញារេបតិ។ បឋមញ្ញា រេសឍឹលសយាឌិបញ្ញារេយា ចត្វា បដ្ឋា អរេសឍឹលិឌីតិ ចទេន្តា ព្លុយយត្វំ ឌីរេបតិ។

មហានាមសក្កសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. និគណ្ឋសុត្តវណ្ណនា

៧៤. ចតុត្ថេ ហំសវដ្ដកច្ឆន្នេនាតិ ហំសវដ្ដកបរិច្ឆន្នេន, ហំសមណ្ឌលិកាការេនាតិ អត្ថោ។ តត្ថ ឯតស្ស បរិសេសន្តិ អបរិសេសំ។ តេនាហ “អប្បមត្តកម្បិ អសេសេត្វា”តិ។ អបរិសេសសមុទាគតតោ វា អបរិសេសសង្ខាតំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ សតតន្តិ និច្ចំ។ សមិតន្តិ តស្សេវ វេវចនន្តិ អាហ “សតតំ សមិតន្តិ សព្វកាលំ និរន្តរ”ន្តិ។ អថ វា និច្ចេន សតត-សទ្ទេន អភិណ្ហប្បវត្តិ ជោតិតា, សិយាតិ “សមិត”ន្តិ វុត្តំ តេន និរន្តរប្បវត្តិ ទស្សិតាតិ អាហ “សព្វកាលំ និរន្តរ”ន្តិ។

វិសុទ្ធិសម្បាបនត្ថាយាតិ រាគាទីហិ មលេហិ អភិជ្ឈាវិសមលោភាទីហិ ច ឧបក្កិលិដ្ឋចិត្តានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិបាបនត្ថាយ។ សមតិក្កមនត្ថាយាតិ សោកស្ស ច បរិទេវស្ស ច បហានត្ថាយ។ អត្ថំ គមនត្ថាយាតិ កាយិកទុក្ខស្ស ច ចេតសិកទោមនស្សស្ស ចាតិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ អត្ថង្គមនាយ, និរោធាយាតិ អត្ថោ។ ញាយតិ និច្ឆយេន កមតិ និព្ពានំ, តំ វា ញាយតិ បដិវិជ្ឈីយតិ ឯតេនាតិ ញាយោ, អរិយមគ្គោតិ អាហ “មគ្គស្ស អធិគមនត្ថាយា”តិ។ អបច្ចយនិព្ពានស្ស សច្ឆិករណត្ថាយាតិ បច្ចយរហិតត្តា អបច្ចយស្ស អសង្ខតស្ស តណ្ហាវានវិរហិតត្តា និព្ពានន្តិ លទ្ធនាមស្ស អមតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ, អត្តបច្ចក្ខតាយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ផុសិត្វា ផុសិត្វាតិ បត្វា បត្វា។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

និគណ្ឋសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. និវេសកសុត្តវណ្ណនា

៧៥. បញ្ចមេ កិច្ចករណីយេសុ សហភាវេន អមា ហោន្តីតិ អមច្ចា។ “អយំ អជ្ឈត្តិកោ”តិ ឯវំ ញាតន្តិ, ញាយន្តិ វាតិ ញាតី។ សស្សុសសុរបក្ខិកាតិ សស្សុសសុរា ច តប្បក្ខិកា ច សស្សុសសុរបក្ខិកា។ លោហិតេន សម្ពន្ធាតិ សាលោហិតា។ បិតុបក្ខិកា វា ញាតី, មាតុបក្ខិកា សាលោហិតា។ មាតុបិតុបក្ខិកា វា ញាតី, សស្សុសសុរបក្ខិកា សាលោហិតា។ អវេច្ច រតនស្ស គុណេ យាថាវតោ ញត្វា បសាទោ អវេច្ចប្បសាទោ។ សោ បន យស្មា មគ្គេនាគតត្តា កេនចិ អកម្បិយោ ច អប្បធំសិយោ ច ហោតិ, តស្មា វុត្តំ “អចលប្បសាទោ”តិ។ ភាវញ្ញថត្តន្តិ សភាវស្ស អញ្ញថត្តំ។

វីសតិយា កោដ្ឋាសេសូតិ កេសាទិមត្ថលុង្គបរិយោសានេសុ។ ទ្វាទសសុ កោដ្ឋាសេសូតិ បិត្តាទិមុត្តបរិយោសានេសុ។ ចតូសុ កោដ្ឋាសេសូតិ “យេន ច សន្តប្បតិ, យេន ច ជីរីយតិ, យេន ច បរិឌយ្ហតិ, យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆតី”តិ (ម. និ. ១.៣០៤) ឯវំ វុត្តេសុ ចតូសុ កោដ្ឋាសេសុ។ ឆសុ កោដ្ឋាសេសូតិ “ឧទ្ធង្គមា វាតា, អធោគមា វាតា, កុច្ឆិសយា វាតា, កោដ្ឋាសយា វាតា,

អក្ខយក្កាត្យសាទិរតា ចាតា, អយ្យ្យារសា បយ្យ្យារសា”តិ (ឧ៉ តិ៉ ៧៉៧០៥) ៨ចំ ចុរត្តសុ លសុ រកាដ្ឋារសសុ៉ ចិត្តមុគ្គំ

រសសក្ខតត្តយសត្ថុម្ពិតតាបរិងតំ, “ក្ខបកឹឡអត”ត្តិ ៨រកា៉ រសសំ សុចិរឡ្លាឃ្យរមច៉

តិរចសកសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៩-លិ៉ បថមកចសុត្តាទិចណ្ណតា

លិលិ-លិប៉ លរដ្ឋ អកិសប្លារចិឡ្លាលាត្តិ កមុសហខាតំ ចិឡ្លាលំ៉ រសសរមត្ត សុចិរឡ្លាឃ្យរមច៉ សត្តរម តត្ថិ ចត្តត្ថំ៉

បថមកចសុត្តាទិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ប៉ សឹលត្ថតសុត្តចណ្ណតា

លិង៉ អដ្ឋរម ត្កក្ករកាទិកាត្យរឃារកាតិ ត្កក្ករកិទិឃាឃ អត្យរឃារកា៉ ក្ខបដ្ឋារតត សារត្តិ ក្ខបដ្ឋាតាការរត សារ៉េ “ត្ថាជំ ចរ”ត្តិអាជិតា ក្ខបដ្ឋាតាការ៉េ ចិការរចតិ៉ ៨ត្តាតិ ៨តស្ហិ សត្តារា បុត្ថិរត បររញ្ញា

សឹលត្ថតសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ង៉ កត្តខាតសុត្តចណ្ណតា

ប៉០៉ តចរម មុរល, មុលសុ្ស ចា កត្តា មុលកត្តាតិ អាហ “មុលចត្តរកា កត្តា”តិ៉ មុលំ ចត្ត ៨តស្សាតិ មុលចត្តរកា៉ ត្ថខាតិ មុលំ កត្តរឃាករតា កត្តាតិ ត្ថមមត្តំ ងរសុ្សត្តា “កត្តសមត្ថំ ចា មុលរមច មុលកត្តា”តិ អាហ៉ បស្ថិរមារឃរចត្ត អត្តចិករប្យា ឃុត្តតររាតិ ងរសុ្សតំ “តសុ្ស ហិ កត្តា”តិអាជិយាហ៉ ចស្សិកបុបុ្យាជឹតត្តិ សុមតបុបុ្យាជឹតំ៉

កត្តខាតសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ ក្ខឡអតិកាសុត្តចណ្ណតា

ប៉១៉ ងសរម អត្យលាចតិសុត្តត្តអដ្ឋុប្បត្តិឃត្តិ “ក្ខតបុត្ថំ, កិក្លរច, រាខា អរហាសិ អត្យលាចា តាឃ៉ ររឡ្លា រលា បត, កិក្លរច, អត្យលាចរតា

ອຣຸຓວຕີ ນາມ ຣາຊຘານີ ອເຫາສິ. ອຣຸຓວຕິໍ ເຂາ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຊຘານິໍ ສິຂີ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫາສິ. ສິຂິສ຺ສ ເຂາ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠຄວເຕາ ອຣຫເຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຠິຠູສມ຺ຠູ ນາມ ສາວກຍຸຄໍ ອເຫາສິ ອຄ຺ຄໍ ຠທ຺ທຍຸຄໍ. ອຖ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສິຂີ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາ ອຠິຠຸໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາມເນ຺ຕສີ”ຕິອາທິກາ (ພ຺ຣຫ຺ມສໍຍຸເຕ຺ຕ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໘໓) ອາຄຕສ຺ສ ອຣຸຓວຕິສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ. ອຕິປ຺ປເຄາຕິ ອຕິວິຍ ປເຄາ, ອຕິວິຍ ປາເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ, ນ ຕາວ ກຸເລສຸ ຠຕ຺ຕໍ ນິຏ຺ຐາຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ.

ວຸຏ຺ຐາຍນ຺ຕີຕິ ອວຈາຍນ຺ຕິ, ເຕຈ຺ຉາ ຄຕ຺ວາ ທິເນ຺ຕຕິ, ເວຍ຺ຍເຕາ ທິເນ຺ຕຕິ. ອເນກວິຫິຕໍ ອິທ຺ຘິວິກຸພ຺ພນ຺ຕິ ຄຕ຺ວາຕິ “ເອເກາປິ ຫຸຕ຺ວາ ພຫຸຘາ ເຫາຕິ, ພຫຸຘາປິ ຫຸຕ຺ວາ ເອເກາ ເຫາຕີ”ຕິອາທິກາ (ປຏິ. ມ. ໓.໑໓) ອເນກປ຺ປກາຣໍ ອິທ຺ຘິວິກຸພ຺ພນໍ ຄຕ຺ວາ. ສຫສ຺ສິເລາກຘາຕຸຍ຺ຍາ ຊາຄຈາຕຸສຫສ຺ສໍ ຄາທາຍ໌ຍໍ ອຠາສີຕິ ເຍເຣາ ກິຣ “ອາຣຸຠ຺ຣ ນິກ຺ຂມຖ, ຍຸຍ຺ຊຖ ພຸທ຺ຘສາສເນ. ຘຸເນຖ ມຈ຺ຈຸເນາ ເສນໍ, ນເລາຄາຣໍວ ກຸຍ຺ຊເຣາ”ຕິ ອິມໍ ຄາຖໍ ພາສິຕ຺ວາ ສທ຺ທໍ ສາເວສີ, ສຫສ຺ສຸປິ ... ວິຣິຍສ຺ສ ອນຸຣູປໍ ຄາຖໍ ວຣ຺ຓຕ຺ວາ “ອາຣຸຠ຺ຣ ນິກ຺ຂມຖາ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໘໙) ອິມໍ ຄາຖໍ ອຠາສິ.

ກິໍ ອາເລາເກາ ອຍນ຺ຕິ ກສ຺ສ ຍາ ເຂາ ອຍໍ ອາເລາເກາຕິ. ວິວິຕ຺ຕາຣຕ຺ຕິ ວິເວຈນາໍ. ສຫສ຺ສິ ເລາກຘາຕຸຍໍ ສຫສ຺ສ ເທວາ ຈ ມນຸສ຺ສາ ຈ. ອຸຍຍໍ ປຣິສາຍາຕິ ອຠຸຕ຺ຕປຸພ຺ພໍ ສເວສຍໍ ປຣິສາຍາ ປຣິມໍຉລາຍ ປຣິສາຍ. ອເຕ຺ຖາປິ ເຕສໍ ປາກເຏາ ອເຫາສີຕິ ນ ເກວລໍ ເຕ ສຫ຺ຕເຍາ ອສ຺ສານໍ, ອຖ ເຂາ ອເຕ຺ຖາປິ ເຕສໍ ປາກຕິສທ຺ທປ຺ປເຠາເທ ວິຍ ປາກເຏາ ອເຫາສິ. ເຕນ ສຫສ຺ສ ເລາກຘາຕໍ ວິຍ຺ຍາເປຕີຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ.

ປຣິຫຣນ຺ຕີຕິ ສິເນຣຸໍ ປທ຺ກ຺ຂິຓເຕາ ກຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕິ. ວິເຣາຈນາຠາຕີຕິ ອຕ຺ເຖາ ຈນ຺ທິມາ ສູຣິຍາຠາ, ເຣາຈນາຠາ ຈາ. ຕາວ ສຫສ຺ສຘາ ເລາເກາຕິ ຍຕ຺ຖເກາ ຈນ຺ທິມສູຣິເຍຫິ ເອາຠາສິຍມາເນາ ເລາກຘາຕຸປ຺ປເທເສາ ເອເກາ ເລາເກາ, ຕຕ຺ຖເກນ ປມາເຓນ ສຫສ຺ສຘາ ເລາເກາ, ພຸທ຺ທິກາ ຈກ຺ກວາຬເອກ ສທ຺ທິ ຈກ຺ກວາຬສຫສ຺ສນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຄຈ຺ຉາ ປເທສາ ອາກາສຕາຕີຕິ ເອສາ ປຖມາຄຕາ ເລາກຘາຕຸ ຄຈ຺ຉາ ອາກາສຕາ, ເນສາຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຍສ຺ສິໍ ເລາກຘາຕຸຍາ ປຣິເຈ຺ຉທສ຺ສຕຕ຺ຕິ ຕໍສຫສ຺ສິເລາກຘາຕຸຍາ ປຣິມາຓທສ຺ສຕຕ຺ຕໍ.

ສຫສ຺ສິເລາກຘາຕຸຍາ ສຫສ຺ສໍ ທ຺ວິສຫສ຺ສິເລາກຘາຕຸ, ສາ ຈກ຺ກວາຬອເນກາຍ ຈສສຕສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬປຣິມາຓາ. ເຕນາຫ “ສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬອານິ ສຫສ຺ສກາເຣນ ຄເຫຕ຺ວາ”ຕິອາທິ. ກປ຺ປເຈເທວປຏ຺ຏຍາທິກາ ທາຕຈກ຺ກວາຬເອກ ສຫ ເຍາຄກ຺ເຂັຍ ຊາຕິ ຊາຕິເກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຕກາຍ ເອວ ຊາຕິເກ຺ຂຕ຺ຕກາເຣາ ສມ຺ຕາເວເສຕ຺ວ ເວທິຕເພ຺ພາ, “ປຣິຄ຺ຄຫເວເສນາ”ຕິ ເຄາຕິ. ສເພ຺ພສມ຺ປິ ພຸທ຺ຘານໍ ເອວໍ ຊາຕິເກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຕກ຺ກາວາສິເກຍ຺ຍ ນ ເວເທວຕານໍ ສມ຺ມາກິສມ຺ພເຍາທີ ວຕ຺ຕິ. ປຏິສນ຺ຘຄ຺ຄຫຓາທີສຸ ສຕ຺ຕກ຺ຂເຍຍ຺ຍ ກຫເຣາ ກິຈ຺ຈສ຺ສຕປຕ຺ຕໍ ຍທາກິຍ຺ຈາຫາຣາທິກາເລປິ ຕສ຺ສ ປກ຺ເຄສ຺ສ ລກ຺ຂເຓາ.

ສຫສ຺ສໍ ສຫສ຺ສຘາ ຄຕ຺ວາ ຄຫິຕໍ ຍທ຺ທິຍິກຕ຺ຕິອາທິກາ ຍທ຺ທິຍິກາຍ ເລາກຘາຕຸຍາ ສຫສ຺ສໍ ຕິສຫສ຺ສິເລາກຘາຕຸ, ສາເຍວ ຈ

យហារហឃ្សិលេិកឆាត្ធតិ ឌឝេស្សតិ៍ ឞនេឞេតេច អាឈាបចត្តត៌ អាឈារេក្លត្តិ, ឃំ ឲកឌ្ឍ្យឞំចខ្ចតិ ខិចខ្ចតិ ច៍ អាឈា ឋខតិតិ តត្ថិចាឞិឌេចតាត៌ ឞិខឞា ឞយ្យខិឆ្លេតត ចត្តតិ, តឌ្ឍា េឍា េកចល៌ ញ្ញាគ្ធាត្យការេចេតច, អឌិប្បាឃចេឞត ច បត “ឃាចតា បត អាកេខ្លឃ្យា”តិ (អ៍ តិ៍ ៦៍ប័៨) ចចតេតា ញ្ញាគ្ធាត៌ អខិឞេឃា តាយ តត្តិ, ខិឞឃេក្លត្តឃ្ឞ បយាឈបរិេឆ្លេឆា តាយ តត្តិ៍ ខិឞេយាតិ ឞ្ទរិឃ្យក្កយតាឌិត៌ ខិឞយកាចេតា ខិឞេយា៍ េតេតចាហ “ឲកឃ្ទិ ឌាេត ឞ្ទរិេឃា ក្ខក្កេតា េហាតិ”តិអាឌិ៍ េឞឞេយត្ត ឞុចិេឌ្ឍាឃ្យេយច៍

ភ្ធញអតិកាឞ្យត្តចណ្ណតា តិខ្ចិតា៍

អាតត្ថចក្កចណ្ណតា តិខ្ចិតា៍

(᪉) ᪄᪨ ᩈᨾᨱᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪅᪨ ᩈᨾᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪂-᪈᪆᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ ᨣᩉᨱᩴ ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨣᩉᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨵᩥᨠᩴ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩴ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩈᩦᩃᩔ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᨽᩣᩅᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩋᨷᩥᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩈᩦᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨷᩥ ᨴᩈᨷᩥ ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᩈᩦᩃᩴ ᨶᩣᨾ, ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩈᩴᩅᩁᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᩦᩃᩔ ᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᩣᨵᩥᩔ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨬᩣᨱᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᩋᨵᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᨳᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩦᩃᩴ ᨴᩈᩈᩦᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᨾᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨵᩥᨣᨾᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᨳᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨷᩥ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨

“ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠᩣᩁᩦ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ, ᨷᩣᨷᨠᩣᩁᩦ ᨧ ᨷᩣᨷᨠᩴ;

ᩋᨶᩩᨽᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᨾᩮᨲᩴ, ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ –

ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨧ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᩴᩅᩮᨣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩣᨿ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩣᨿ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩪᨲᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥ ᩋᨵᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨷᨬ᩠ᨧᨾᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᩈᨾᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪆᪨ ᨷᨮᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪇᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩦᨲᩥ ᩋᨶᩪᨶᩮᨶ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩮᨶ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨠᩮᩣ᪨ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩣᨶᩥ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣᨶᩥ ᩋᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᨲᩕᩣᨷᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩴ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᩉᩣᨶᩥᨠᩣᨿᩅᩊᨬ᩠ᨩᨶᨠᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣ, ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨽᩣᨱᨠᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨶᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩈᩣᨵᨠᩔ ᨠᩥᩃᩮᩈᨣᩉᨶᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩᨾᩮᩅ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᩅᩣ ᩋᨩᩣᨶᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩥᨿᨷ᩠ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩈᩣᨴᩥᨿᩮᨶ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩔ ᩋᩣᨴᩥᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩋᩣᨴᩥᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩑᩅ ᩋᩣᨴᩥᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣ “ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᨶᨿᩥᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ

“មគ្គព្រហ្មចរិយស្សា”តិអាទិ។ ចត្តារិ មហាសីលសិក្ខាបទានីតិ ចត្តារិ បារាជិកានិ សន្ធាយ វទតិ។ បដិបក្ខភូតានំ អនវសេសតោ សវនតោ បគ្ឃរណតោ សោតោ, អរិយមគ្គោតិ អាហ “សោតសង្ខាតេន មគ្គេន”តិ។ វិនិបាតេតីតិ វិរូបំ សទុក្ខំ ទិសាបាយានំ និបាតេតីតិ វិនិបាតោ, អបាយទុក្ខេ ខិបនកោ។ ធម្មោតិ សភាវោ។ តស្ស វិនិបាតោ ធម្មោតិ អវិនិបាតធម្មោ, ន អត្តានំ អបាយេសុ វិនិបាតនសភាវោតិ វុត្តំ ហោតិ។ កស្មា? យេ ធម្មា អបាយគមនីយា, តេសំ បហីនត្តា។ តេនាហ “អវិនិបាតធម្មោតិ ចតូសុ អបាយេសុ អបតនសភាវោ”តិ។ តត្ថ អបតនសភាវោតិ អនុប្បជ្ជនសភាវោ។ សោតាបត្តិមគ្គនិយាមេន និយតោតិ ឧបរិមគ្គាធិគមស្ស អវស្សំភាវិភាវតោ និយតោ។ តេនេវាហ “សម្ពោធិបរាយណោ”តិ។ ហេដ្ឋិមន្តតោ សត្តមភវតោ ឧបរិ អនុប្បជ្ជនធម្មតាយ វា និយតោ។ សម្ពុជ្ឈតីតិ សម្ពោធិ, អរិយមគ្គោ។ សោ បន បឋមមគ្គស្ស អធិគតត្តា អវសិដ្ឋោ ច អធិគន្តព្វភាវេន ឥច្ឆិតព្វោតិ ឧបរិមគ្គត្តយសង្ខាតា សម្ពោធិ បរំ អយនំ បរា គតិ អស្សាតិ សម្ពោធិបរាយណោ។ តេនាហ “ឧបរិមគ្គត្តយសម្ពោធិបរាយណោ”តិ។

តនុភាវាតិ បរិយុដ្ឋានមន្ទតាយ ច កទាចិ ករហចិ ឧប្បត្តិយា ច តនុភាវេន។ តនុត្តមិធ ទ្វីហិ ការណេហិ វេទិតព្វំ អធិច្ចុប្បត្តិយា ច បរិយុដ្ឋានមន្ទតាយ ច។ សកទាគាមិស្ស ហិ វដ្ដានុសារិមហាជនស្ស វិយ កិលេសា អភិណ្ហំ ឧប្បជ្ជន្តិ, កទាចិ ករហចិ ឧប្បជ្ជន្តិ វិរឡាការា ហុត្វា វិរឡវាបិតេ ខេត្តេ អង្កុរា វិយ។ ឧប្បជ្ជមានាបិ ច វដ្ដានុសារិមហាជនស្សេវ មទ្ទន្តា ផរន្តា ឆាទេន្តា អន្ធការំ ករោន្តា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, មន្ទមន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ តនុកាការា ហុត្វា អព្ភបដលមិវ មក្ខិកាបត្តមិវ ច។ តត្ថ កេចិ ថេរា វទន្តិ “សកទាគាមិស្ស កិលេសា កិញ្ចាបិ ចិរេន ឧប្បជ្ជន្តិ, ពហលាវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ តថា ហិស្ស បុត្តា ច ធីតរោ ច ទិស្សន្តី”តិ។ ឯតំ បន អប្បមាណំ។ បុត្តធីតរោ ហិ អង្គបច្ចង្គបរាមសនមត្តេនបិ ហោន្តីតិ។ ទ្វីហិយេវ ការណេហិ កិលេសានំ តនុត្តំ វេទិតព្វំ អធិច្ចុប្បត្តិយា ច បរិយុដ្ឋានមន្ទតាយ ចាតិ។

ហេដ្ឋាភាគិយានន្តិ ឯត្ថ ហេដ្ឋាតិ មហគ្គតភូមិតោ ហេដ្ឋា, កាមភូមិយន្តិ អត្ថោ។ តេសំ បច្ចយភាវេន ហេដ្ឋាភាគស្ស ហិតាតិ ហេដ្ឋាភាគិយា, តេសំ ហេដ្ឋាភាគិយានំ, ហេដ្ឋាភាគស្ស កាមភវស្ស បច្ចយភាវេន គហិតានន្តិ អត្ថោ។ សំយោជេន្តិ ពន្ធន្តិ ខន្ធគតិកវាទីហិ ខន្ធគតិកវាទយោ, កម្មំ វា ផលេនាតិ សំយោជនានីតិ អាហ “សំយោជនានន្តិ ពន្ធនាន”ន្តិ។ អសមុច្ឆិន្នរាគាទិកស្ស ហិ ឯតរហិ ខន្ធាទីនំ អាយតិំ ខន្ធាទីហិ សម្ពន្ធោ, សមុច្ឆិន្នរាគាទិកស្ស បន តំ នត្ថិ, កតានម្បិ កម្មានំ អសមត្ថភាវាបត្តិតោ រាគាទីនំ អន្វយតោ ព្យតិរេកតោ ច សំយោជនត្ថោ សិទ្ធោ។ បរិក្ខយេនាតិ សមុច្ឆេទេន។

ឱបបាតិកោតិ ឧបបាតិកយោនិកោ ឧបបតនេ សាធុការី។ សេសយោនិបដិក្ខេបវចនមេតំ។ តេន គព្ភវាសទុក្ខាភាវមាហ។ តត្ថ បរិនិព្វាយីតិ ឋយិតា សេសទុក្ខាភាវំ។ តត្ថ បរិនិព្វាយិតា វស្ស កាមលោកេ ខន្ធពីជស្ស អបុនាគមនវសេនាតិ ទស្សេតុំ “អនាវត្តិធម្មោ”តិ វុត្តំ។ ឧបរិយេវាតិ ព្រហ្មលោកេយេវ។ អនាវត្តិធម្មោតិ តតោ ព្រហ្មលោកា បុនប្បុនំ បដិសន្ធិវសេន ន អាវត្តនធម្មោ។ តេនាហ “យោនិគតិវសេន អនាគមនធម្មោ”តិ។

បទេសំបទេសការី អារាធេតីតិ សីលក្ខន្ធាទីនំ បរិបូរិយា ឯកទេសភូតំ ហេដ្ឋិមមគ្គត្តយំ បទេសោ, តំ ករោន្តោ បទេសំ ឯកទេសភូតំ

ទេហ្គិយំ ផលត្តឃមេច អារារេឆតិ, តិបទ្បារេឆតីតិ អទេត្ថា៍ ខេតភាហ “បទេភសកាទី បុគ្គលេរី ភាយ ខេសាតាបន្នោ”តិអាឌិ៍ បរិបុទ្ទំ បរិបុទ្ទកាទីតិ សីលក្ខុត្តាឌីហិ សង្គ្រិយាឌីហិ ច បរិទេតា បុទ្ទលោត បរិបុទ្ទសង្ខាតំ អទេហត្តមក្គំ កាទេរារេត្តា តិដ្ឋាទេត្តទេត្តា បរិបុទ្ទំ អទេហត្តផលំ អារារេឆតិ, តិបទ្បារេឆតីតិ អទេត្ថា៍ ខេតភាហ “បរិបុទ្ទកាទី ភាយ អទេហា”តិអាឌិ៍

បធមសិក្ខាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ល៊-១០៍ ទុតិយសិក្ខាសុត្តាឌិចណ្ណតា

ប៉ប៉-ដ៍១៍ សត្តទេយ ក្យលី ក្យលំ កាយតទេកាតិ ក្យលទេតា ក្យលំ កន្ធទេត្តា៍ ទេក្ខ ចា តទេយា ចា កទេចតិ ទេឆចយត្ថុស្សចទេសត ទេក្ខ ចា តទេយា ចា កទេច៍ មិស្សកាកចចទេសត ទេហតំ ចុត្តា៍ ទេឆសភាយត្តមេច ទេចតំ “ទេក្ខ ចា តីលិ ចា”តិ៍ ឃាច លេដ្ឋកចា សំសទេត្តាបិ ទេកាលំទេកាទេលិច ទេហាតិ៍ ខេតទេតចាហ “អយត្យាទេក្ខ ចា កទេច…ទេប… ទុចទេមត្ត ចិកទេបា្យ ឌដ្ឋទេត្តា”តិ៍ ដ្ឋឲ្យអារក្យលចឆទេតា ចា ទុត្ត ក្យលសទេង្គ, ក្យលទេតា ក្យលំ កន្ធតីតិ ទេកាលំទេកាទេលិ៍ ខេសាតាបត្តិផលសន្ធិកិទិយទេតា បដ្ឋាឃ ហិ តិចក្យទេល ដ្ឋបុត្តិ ភាយ តត្តិ, មហាទេកាកក្យទេលសុ ទុច តិដ្ឋាត្តតីតិ អទេត្ថា៍ ទេកចទេលិ ហិ ក្យលសទេង្គ មហាក្យលទេមច ចឆតិ “ក្យលបុទេត្តា”តិអាឌិសុ ចិឃ៍ ទុកាតីឌីតិ ទុត្ត លត្តតីឌំ ភាយ កាឆិតំ, លត្តតីឌត្តិ ច បដិសត្តិចិញ្ញាណំ ចុត្តតិ៍ ឃស្ស ហិ ខេសាតាបត្តស្ស ទុកំ លត្តតីឌំ អត្តិ, ទុកំ កចក្គហណំ, ទេសា ទុកាតីឌី ភាយ៍ ខេតភាហ “ទុកទេស្សច កចស្ស តីឌំ ទុតស្ស អត្តីតិ ទុកាតីឌី”តិ៍ “មាត្យសកំ កច”ត្តិ ឃ្ពឌំ បទេតត្ត ទេឆសភាយត្តមេច, “ទេឆចកចំ តិដ្ឋាទេត្តតី”តិបិ បត ចត្តុំ ចដ្ឋតិទេឃច៍

ដ្ឋង្គិចាហិកាទេចត ដ្ឋង្គមស្ស តណ្យាខេសាតំ ចដ្ឋខេសាតំ ចាតិ ដ្ឋង្គិខេសាទេតា, ដ្ឋង្គិ ចា កត្វា បដិលកិតព្ពទេតា ដ្ឋង្គមស្ស មក្គខេសាតត្តិ ដ្ឋង្គិខេសាទេតា៍ បដិសត្តិចទេសត អកតិដ្ឋកចំ កន្ធតីតិ អកតិដ្ឋកាឃី៍ ឃត្ត កត្តឌីតិ អចិហាឌីសុ ឃត្ត កត្តចិ៍ សបទេឃាទេកតាតិ ចិបស្សតាតាលាកិសង្ខាទេសង្ខាទេតត បទេឃាទេកត សហ, មហតា ចិបស្សតាបទេឃាទេកតាតិ អទេត្ថា៍ ដ្ឋបហច្ចាតិ ទុតស្ស ដ្ឋបកត្វាតិ អទេត្ថា៍ ខេតត ទេចមព្ពាតិក្កទេយា កាលកិទិឃាបកមតត្ថា សក្កហិតំ ទេហាតិ, តស្មា អាឃុទេចមព្ពអតិក្កមិត្វា បរិតិដ្ឋាឃទេត្តា ដ្ឋបហច្ចបរិតិដ្ឋាឃី ភាយ ទេហាតីតិ អាហ “ទេឃា បត កប្បសហស្សាឃុទេកាសុ អចិទេហសុ”តិអាឌិ៍ ទេសា តិចិទេឆា ទេហាតីតិ ទោាលស្ស តិក្ខមន្ត្យមុទ្ទកាទេចត តិចិទេឆា ទេហាតិ៍ ខេតភាហ “កប្បសហស្សាឃុទេកាសុ”តិអាឌិ៍

សង្ខាទុទេតអកិតិចិសិត្វាតិ “សទេច សង្ខាឃ សក្កា តិដ្ឋាទេត្តតុំ, តិដ្ឋាទេត្តស្សាមិ ទេលិកុត្តទេមក្គ”ត្តិ ទុចំ សង្ខាទុចទេសត អកិតិចិសិត្វា ចិបស្សតំ បដ្ឋទេបត្វា៍ បញ្ញាទុទេត អកិតិចិដ្ឋោតិ “សទេច បញ្ញាឃ សក្កា, តិដ្ឋាទេត្តស្សាមិ ទេលិកុត្តទេមក្គ”ត្តិ ទុចំ បញ្ញាទុទំ កត្វា អកិតិចិដ្ឋោ៍ ឃឆាចុត្តទេមច អដ្ឋចិឆត្តំ ទេកាលំទេកាលសត្តក្ខត្តុបទេមសុ អតិឌីសទេត្តា “តថា ទេកាលំទេកាលី សត្តក្ខត្តុបទេមា ចា”តិ អាហ៍ ចុត្តតទេយទេតច អដ្ឋ ទេកាលំទេកាលី, អដ្ឋ សត្តក្ខត្តុបទេមាតិ ចុត្តំ ទេហាតិ៍

តត្ត សត្តក្ខត្តុំ បទេមា កច្ចុបបត្តិ អត្តកាចក្គហណំ អស្ស, តទេតា បទំ អដ្ឋមំ កចំ ភាឌិយតីតិ សត្តក្ខត្តុបទេមា៍ កកចតា កហិតភាយចទេសទេតច

ເຈຕາຕິ ອຣິຢາຍ ຊາຕິຢາ ຊາຕາຕັ ເຕນັ ສາຍາຕິ ຊາຕາຕິ ກຸຢາຣາຕັ ຢາຕາປິຕູຫິ ກຫິຕສາຍາຕິ ອິຍ ໍ ຈຸຕູກຕິງຈາຕັ ກເຕາ ຈຸກພີຊີ

ສາຍ ເຫາຕິ, ຈຸຕູກັ ເກາລັເກາເລີ, ຈຸຕູກັ ນຕູກູຕູປຣເຢາຕິ ກກຈຕາ ຈຸເຕນັ ສາຍັ ກຫິຕັ ໍ ສິຍເຕາ ປຄ ອຍັ ຈຸກພີຊີ, ອຍັ

ເກາລັເກາເລີ, ອຍັ ນຕູກູຕູປຣເຢາຕິ ສຕິ ໍ ເກາ ປຄ ເຄນັ ຈຸຕັ ປເກຜັ ສິຍເຢຕີຕິ? ເກຈິ ຕາຈ ເຈຣາ "ປຸຕູເຫຕຸ ສິຍເຢຕີ"ຕິ ຈຣຕູິ,

ເກຈິ ປຊຍຍເກູາ, ເກຈິ ວູປຣິ ຕເຍາ ຍກູາ, ເກຈິ ຕິນູາ ຍກູາຕັ ອິປນູາສາຕິ ໍ

ຕຕູ "ປຸຕູເຫຕຸ ສິຍເຢຕີ"ຕິ ຈາເຈ ປຊຍຍກູນູ ວູປສິນູເຍາ ກເຕາ ສາຍ ເຫາຕິ, "ວູປຣິ ຕເຍາ ຍກູາ ສິຣຸປສິນູຍາ ວູປຸຕູາ"ຕິ ຈຈຕັ

ອາປຊູຕິ ໍ "ປຊຍຍເກູາ ສິຍເຢຫີ"ຕິ ຈາເຈ ວູປຣິ ຕິນູາ ຍກູາຕັ ສິຣຕູກຕາ ອາປຊູຕິ ໍ "ວູປຣິ ຕເຍາ ຍກູາ ສິຍເຢຕູີ"ຕິ ຈາເຈ ປຊຍຍເກູ

ອຕຸປຸເຕູເຍຈ ວູປຣິ ຕເຍາ ຍກູາ ວູປຸຕູາຕິ ອາປຊູຕີຕິ ໍ "ຕິນູາ ຍກູາຕັ ອິປນູາສາ ສິຍເຢຕີ"ຕິ ຈາເຈາ ປຄ ຍຸຊູຕິ ໍ ນເຈ ຫິ ວູປຣິ ຕິນູາ

ຍກູາຕັ ອິປນູາສາ ຕລຈຕີ ເຫາຕິ, ຈຸກພີຊີ ສາຍ ເຫາຕິ, ຕເຕາ ຍຕູຕຣາຍ ເກາລັເກາເລີ, ຕເຕາ ຍຕູຕຣາຍ ນຕູກູຕູປຣເຢາຕິ ໍ

ຈຸກເຖູາ ຫິ ເນາຕາປເຕູາ ຈວູນູາເນເຍາ ເຫາຕິ ຈວູາກິຣເຕາ, ປຸຄປຸຕັ ຈວູນູິເຍຈ ຈຣຕິ ນຕູິນູຕິ ໍ ອຄາຈປິຕູິເກາ ເນວູີ, ອິນາຕາ

ວູປິນິກາ, ຖູຢູອຣຈຍທາຣຈາ ເຈຈປຸຕູາ, ອເຄກຈເຕູາ ເຈຈປຸເຕູາ, ນເກູາ ເຈຈຣາຊາ, ສາກເຈເຕູາ ເຈຈປຸເຕູາຕິ ຕູເຍ ຫິ ຈຸຕູກາ ຊສາ

ຈວູນູາເນຍາ ຈວູາກິຣຕາ ອາຂິເຕາ ປວູາຍ ໙ ເຈຈເລີເກ ເນາເຈຕູາ ອກສິເວູ ຈຕູາ ປຣິສິຕູາຍິນູຕິ, ຕູເຍ ຕູລ ຄ ກຫິຕາ ໍ ຄ

ເກຈລຖູິເຍຈ, ເຍາປິ ຍຄຸເນູນຸເຍຈ ນຕູກູຕູັ ນັນຣິຕູາ ອຣຫຕູັ ປາປຸຓາຕິ, ເຍາປິ ເຈຈເລີເກ ສິຕູເຕູາ ເຈເຈນຸເຍຈ ນຕູກູຕູັ

ອປຣາປຣັ ນັນຣິຕູາ ອຣຫຕູັ ປາປຸຓາຕິ ໍ ຕູເຍປິ ຕູລ ຄ ກຫິຕາ, ກາເລຄ ເຈເຈ, ກາເລຄ ຍຄຸເນູ ນັນຣິຕູາ ປຄ ອຣຫຕູັ ປາປຸຓເຕູາຈ

ຕູລ ກຫິເຕາ, ຕນູາ "ນຕູກູຕູປຣເຢາ"ຕິ ຕູຜັ ຕູລວູກເຈາກິນູກຖູປປຕູິກນຸກູອິປນູາກນູ ສາຍັ ກຊິຕຕູິ ເຈຂິຕຕູາ ໍ

"ນກິເຈຈ ຕູຍັ ເລີກັ ອາກຕູາ"ຕິ (ປຸ ໍ ປ ໍ ໑໓) ຈຈຄເຕາ ປຕູານຸ ນກຈາກາຍີນຸ ຈຕູາເຣາ ຈເຊູຕູາ ຈຸເກາຈ ກຫິເຕາ ໍ ຈຸກເຖູາ ຫິ ຕູລ

ນກຈາກາຍິຜລັ ປຕູາ ຕູເລຈ ປຣິສິຕູາຍຕິ, ຈຸກເຖູາ ຕູລ ປຕູາ ເຈຈເລີເກ ປຣິສິຕູາຍຕິ , ຈຸກເຖູາ ເຈຈເລີເກ ປຕູາ ຕເຕູຈ

ປຣິສິຕູາຍຕິ, ຈຸກເຖູາ ເຈຈເລີເກ ປຕູາ ຕູຖູປປຊູິຕູາ ປຣິສິຕູາຍຕິ ໍ ຕູເຍ ຈຕູາເຣາປິ ຕູລ ຄ ກຫິຕາ ໍ ເຍາ ປຄ ຕູລ ປຕູາ

ເຈຈເລີເກ ຍາຈຕາຍຸກັ ຈນິຕູາ ປຸຄ ຕູຖູປປຊູິຕູາ ປຣິສິຕູາຍິນູຕິ, ອຍັ ຈຸເກາຈ ຕູລ ກຫິເຕາຕິ ເຈຂິຕເຕູາ ໍ

ຕູຈາຕິ ຕນູ ປເກຜັ ຈເນູເຕູາ "ຕີນຸ ປຄ ອິເຍາເຣກູນູ"ຕິອາຂິຍາຫ ໍ ຕູຍນູ ປຄ ນກຈາກາຍິເຄາ ຈຸກພີຊິຄາ ນຊິ ກິ ສາສາກເຣຓາຕູິ?

ຈຸກພີຊິນູ ຈຸກາຈ ປຊິນຕູິ, ນກຈາກາຍິນູ ເຈູ ປຊິນຕູິເຍາ, ຕູຜັ ເຕນັ ສາສາກເຣຓັ ໍ ນຸຕູາຕອິເຍາເຣກູຄ ອິຍຸຕູຕີຓາຍເຈາ

ປຊິປຈາຈເນຄ ຈຕຸຕູິເຈາ ເຫາຕິ, ຕຈາ ອສິຍິຕູອປຸລິຫິຕອິເຍາເຣກູຫີຕິ ຈຸຈັ ຕູາເຈນ ອຣຫຕູາ ເຫາຕູິຕິ ອາຫ "ຍຈາ ປຄ

ນກຈາກາຍິເຄາ, ຕເຈຈ ອຣຫເຕູາ ຕູາເຈນ ເຈຂິຕຕູາ"ຕິ ໍ ອວູຍຄຈຍເຈນຍາຕິ ວູຕູາຄຕູາເຄຈ ໍ

ຖູຕິຍນິກູາຖຸຕູາຂິຈຓູຄາ ສິວູິຕາ ໍ

១០. សង្កវាសុត្តវណ្ណនា

៩២. ឯកាវាសេម វិហារបដិពទ្ធនវកម្មាទិការំ ហរតិ បវត្តេតីតិ ការហារោ។ តេនេវាហ “នវេ អាវាសេ សមុដ្ឋាបេតិ, បុរាណេ បដិជគ្គតី”តិ។ សិក្ខិតព្ពតោ សិក្ខា, បជ្ជិតព្ពតោ, បជ្ជន្តិ ឯតេហីតិ វា បទានិ, សិក្ខាយេវ បទានិ សិក្ខាបទានីតិ អាហ “សិក្ខាសង្ខាតេហិ បទេហី”តិ។ ទស្សេតីតិ បច្ចក្ខតោ ទស្សេតិ, ហត្ថាមលកំ វិយ បាកដំ វិភត្តំ កត្វា វិភាវេតិ។ គណ្ហាបេតីតិ តេ ធម្មេ មនសា អនុបក្ខិតេ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធេ ការេត្វា ឧគ្គណ្ហាបេតិ។ សមុស្សាហេតីតិ សមាទិន្នុស្សាហំ ជនេតិ។ បដិលទ្ធគុណេហីតិ តាយ ទេសនាយ តត្ថស្សមបច្ចត្តបុរិសការេន ច តេសំ បដិវិទ្ធគុណេហិ។ វោទាបេតីតិ តេសំ ចិត្តសន្តានំ អស្សទ្ធិយាទិកិលេសមលវិគមេន បភស្សរំ ករោតិ។ សល្លិខសល្លិខការោធតីតិ អតិវិយ សុខុមំ កត្វា កថេតិ។

អច្ចយនំ សាធុបរិយាទំ យក្ខិត្វា វីតិក្កមនំ អច្ចយោតិ អាហ “អបរាធោ”តិ។ អច្ចេតិ អតិក្កមតិ ឯតេនាតិ វា អច្ចយោ, វីតិក្កមស្ស បវត្តនកោ អកុសលធម្មោ។ សោ ឯវ អបរជ្ឈតិ ឯតេនាតិ អបរាធោ។ សោ ហិ អបរជ្ឈន្តំ បុរិសំ អភិភវិត្វា បវត្តតិ។ តេនាហ “អតិក្កម្ម អភិភវិត្វា បវត្តោ”តិ។ បដិគ្គណ្ហាតូតិ អធិវាសនវសេន សម្បដិច្ឆតូតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ខមតូ”តិ។ សន្ធិវសេន សោតាបន្នា និស្សរណត្ថិ អរហីមតោ អរិយោ, តថាគតោតិ អាហ “អរិយស្ស វិនយេតិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ សាសនេ”តិ។ បុគ្គលាធិដ្ឋានំ ករោន្តោតិ កាយំ “វុឌ្ឍិ ហេសា”តិ ធម្មាធិដ្ឋានទេសេន វាក្យំ អារទ្ធំ, តថាបិ ទេសនំ បន បុគ្គលាធិដ្ឋានំ ករោន្តោ “សំវរំ អាបជ្ជតី”តិ អាហាតិ យោជនា។

សង្កវាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សមណវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪑᪐) ᪕. ᩃᩮᩣᨱᨠᨸᩃ᩠ᩃᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑. ᩋᨧ᩠ᨧᩣᨿᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪓. ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩋᨲᩥᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᩦᨥᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨧ᩠ᨧᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩈᩮᩅᨲᨠ᩠ᨠᩩᨴᩣᨲᩦᨲᩥ ᨩᩅᩮᨶ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩈᩮᩅᨲᨠ᩠ᨠᩩᨴᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᩋᨧ᩠ᨧᩣᨿᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒. ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪔. ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩈᩣᨱᩮᩉᩥ ᩅᩣᨠᩮᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᩣᨱᩣᨶᩥ᪨ ᨾᩥᩔᩈᩣᨱᩣᨶᩥ ᨾᩈᩣᨱᩣᨶᩥ ᨶ ᨠᨸ᩠ᨸᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩁᨠᨲᩥᨱᩣᨴᩦᨶᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᨠ᩠ᨠᨧᩥᩅᩣᨠᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩁᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨨᩅᩣᨶᩥ ᩃᩣᨾᨠᩣᨶᩥ ᨴᩩᩔᩣᨶᩦᨲᩥ “ᨨᩅᨴᩩᩔᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨶᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨲᩪᩃᨷᩦᨩᩣᨴᩦᨶᩥ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᩔᩦᩃᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᩥᩊᩣᨲᩥᨸᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ ᩋᩣᩈᩅᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩣᩈᩅᩣᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ ᩋᩣᩈᩅᩣ᪨ ᨾᩃᨠᩩᨸ᩠ᨸᩮᩅᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨾᩦᩃᩮᨶ, ᨾᩦᩃᩔ ᩅᩣ ᩋᨠᩩᨸ᩠ᨸᩮᩅᨲ᩠ᨳᩣ᪨

ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓. ᩈᩁᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪕. ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᨲᩥ ᩏᨻ᩠ᨻᩥᨴ᩠ᨵᩮ᪨ ᩏᨻ᩠ᨻᩮᨵᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᨠᩣᩈᩔ ᩅᩃᩣᩉᨠᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩃᩣᩉᨠᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩏᨻ᩠ᨻᩥᨴ᩠ᨵᩮ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩮᨲᩥ ᩉᩥ “ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᩅᩥᨣᨲᩅᩃᩣᩉᨠᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᨽᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᩔᨠ᩠ᨠᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨽᩥᩃᨦ᩠ᨥᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩏᨴᩥᨲᩮᩣ ᨲᩁᩩᨱᩈᩪᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᨣᨾᨶᩣᨴᩦᨶᩮᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨲᩁᩩᨱᩈᩪᩁᩥᨿᨽᩣᩅᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᩅᩥᨣᨲᨾᩃᩮᨶ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨽᩥᩅᩥᩉᨧ᩠ᨧ ᨲᨾᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᨴᩮᨶ ᨲᨾᨣᨲᩴ ᩋᩔ ᨸᨮᨾᨠᩣᩃᩮ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩔ ᨲᨾᩴ᪨ ᨠᩣᨿᩣ ᨸᨶᩔ ᩅᩃᩣᩉᨠᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᨾᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩃᩣᩉᨠᩅᩥᨣᨾᩮᨶᩣᨲᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩉᩣᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᨾᨣᨲᩴ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ, ᨲᨾᨣᨲᩴ ᩅᩃᩣᩉᨠᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᨷᩩᨶ ᨲᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩥ ᩋᩣᩅᩁᨱᩴ ᩋᨽᩥᩅᩥᩉᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨴᩔᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩅᩮᩉᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨷᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨩᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ ᨿᩮᨶ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨷᩉᩦᨶᩣᨶᩥ ᨶ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ᪨

សរភសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ បរិសាសុត្តវណ្ណនា

៥៩។ ចតុត្ថេ បច្ចយពាហុល្លិកាតិ ចីវរាទិពាហុល្លាយ បដិបន្នា។ អចិតតណ្ហាយ ហិ តំ តំ បរិក្ខារជាតំ ពហុំ លន្តិ អាទិយន្តីតិ ពហុលា, តេ ឯវ ពាហុលិកា យថា “វេនយិកោ”តិ (ម។ និ។ ១។២៣៩; អ។ និ។ ៨។១១; បារា។ ៨)។ តេ បច្ចយពាហុល្លាយ យុត្តប្បយុត្តា ហោន្តីតិ ចីវរាទិពាហុល្លាយ បដិបន្នា តាយ ហោន្តិ។ សិក្ខាយ អគារវភាវតោ សិថិលំ អគាឡ្ហំ គណ្ហន្តីតិ សាថលិកា។ សិថិលន្តិ ច ភាវនបុំសកនិទ្ទេសោ។ សិថិលសទ្ទេន សមានត្ថស្ស សថលសទ្ទស្ស វសេន សាថលិកាតិ បទសិទ្ធិ វេទិតព្វា។ អវគមនដ្ឋេនាតិ អធោគមនដ្ឋេន, ឱរម្ភាគិយភាវេនាតិ អត្ថោ។ និក្ខិត្តធុរាតិ ឱរោបិតធុរា ឧជ្ឈិតុស្សាហា។ ឧបធិវិវេកោ និព្ពានំ។ ទុវិធម្បិ វីរិយន្តិ កាយិកំ ចេតសិកញ្ច វីរិយំ។

ភទ្ទំ ជាតំ ឯតេសន្តិ ភទ្ទជាតា។ វិសេសស្ស បទតិបិតវសេន ចេតំ វុត្តំ។ អដ្ឋកថាយំ បន វិសេសស្ស បុព្ពតិបិតវសេនេវ អត្ថំ ទស្សេន្តោ “ជាតភទ្ទា”តិ អាហ។ គលហោ ជាតោ ឯតេសន្តិ គលហជាតាតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ គលហស្ស បុព្ពភាគោតិ គលហស្ស ហេតុភូតោ បដិភាគោ តំសទិសោ ច អត្តទណ្ឌិយោ។ ហត្ថបរាមាសាទិវសេនាតិ គហិតហត្ថា អញ្ញមញ្ញស្ស ហត្ថេ គហេត្វា បលាបនអជ្ឈោត្ថរណាទិវសេន។ “អយំ ធម្មោ, នាយំ ធម្មោ”តិអាទិនា វិរុទ្ធវាទភូតំ វិវាទំ អាបន្នាតិ វិវាទាបន្នា។ តេនាហ “វិរុទ្ធវាទំ អាបន្នា”តិ។ មុខសត្តីហីតិ តាយ វាចា ឯវ “មុខ”ន្តិ អធិប្បេតាតិ អាហ “ផរុសា វាចា មុខសត្តិយោ”តិ។

សតិបិ ឧភយេសំ គលិបរិតំ បរេហិ ចេតោ ភេទេ បច្ចន្តេហិ បន ទុវិធេន្យាភិវិត្តំ សីលាទិគុណខេមេន្តំ អច្ចន្តមេវ វិភជ្ជ វិយ ហុត្វា ឋិតាតិ អាហ “សីលាទីហិ វិយ ភូតា”តិ។ យថា សីលម្ពា ឧទកម្ពា អញ្ញមញ្ញំ វិភត្តិ, ឯវំ ន ហោតិ, ឯកត្តំ វិយ ឧបេតិ, ឯវំ សាមគ្គិវសេន ឯកត្តុបគតចិត្តុប្បាទាតិ អត្ថោ។ ខីរោទកំ ខីរំ វិយ ខីរំ វិយ ភាវាតិ អាហ “ឧបរិភេទ្ធហិ ខីរចក្ខូហិ”តិ។ បិយភាវទីបកានិ ហិ ចក្ខូនិ បិយចក្ខូនិ។ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតីតិ បមោជបច្ចយពលវបីតិមាហ។ បញ្ចវណ្ណា បីតិ ឧប្បជ្ជតីតិ ខុទ្ទិកាទិភេទេន បញ្ចប្បការា បីតិ ឧប្បជ្ជតិ។ បីតិមនស្សាតិ តាយ បីតិយា បីណិតមនស្ស, បស្សទ្ធិអាវហេហិ ឧព្វេគាវហេហិ បីតិវេគេហិ តិត្តចិត្តស្សាតិ អត្ថោ។ ចិកតនុភោតិ កិលេសបរិឡាហាភាវេន ទុវិធកាយេន វូបសន្តទរថោ។

ទេវោ ឧទកេ ធារិតោ បវត្តប្បទេសេសាតិ គត្វា អាហ “គន្ធព្វា តាយា”តិអាទិ។ ឧទកស្ស យថានិន្នំ បវត្តិយា តនិនិន្នត្តភាវេន “តនិន្នា ពា”តិបិ វុច្ចតិ។ សាខា តនិនិយោ បទរា។ អដ្ឋ យាទេតិ ហេដ្ឋាភិមុខ្យាតិចេន អដ្ឋ យាទេ។ មុទ្ធកា ឧទកធារាហិ តនិយោ សាខា វិយាតិ សាខា។ មុទ្ធកសោណ្ណា កុសុព្ភា ខុទ្ទកាវាដស្ស ឧទកំ គត្វា យត្ថ ឧបរិ ឧទ្ធគតប្បទេសតោ ឧទកំ អាគន្ត្វា តិដ្ឋតិ ចេវ សន្ទតិ ច, តេ កុសុព្ភា មុទ្ធកអាវាដា។ មុទ្ធកតនិយោតិ បត្តបរិវាទិតោ និក្ខន្តា មុទ្ធកា តនិយោ។

ᨻᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅-᪇᪨ ᨸᨮᨾᩋᩣᨩᩣᨶᩦᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪈᪇-᪈᪈᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩣᨴᩥᩋᨦ᩠ᨣᩈᨾᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩣᨴᩥᩋᩅᨿᩅᩈᨾᨲᩣᨿ, ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨽᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᨽᩪᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩩᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩩᨶᩴ, ᩋᩣᩉᩩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩣᩉᩩᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨶᩥᨴᩔᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩩᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ ᩋᩣᩉᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᨽᩣᩅᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩩᩴ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩮᩣ᪨

ᨸᩣᩉᩩᨶᨠᨽᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩥᩈᩅᩥᨴᩥᩈᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨸᩥᨿᨾᨶᩣᨸᩣᨶᩴ ᨬᩣᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᨽᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮ ᨸᩣᩉᩩᨶᨠᩮ ᩈᨦ᩠ᨥᩔᩮᩅ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣᩅ ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᩣᩉᩩᨶᨠᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩮᩈ ᩑᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩅᩦᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨠᨴᩣᨧᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩮᨸᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᩅᩦᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮ᪨ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᩥᨿᨾᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᨠᩁᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩣᩉᩩᨶᨾᩔ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩣᩉᩩᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ “ᨬᩣᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩈᨾᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩥᨿᨲᩣ ᨧ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᩥᨿᨾᨶᩣᨸᨲᩣ, ᨶ ᩑᩅᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣᩅ ᨸᩣᩉᩩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩣᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣ, ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨴᩣᨶᩴ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᩋᩁᩉᨲᩥ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿ ᩅᩣ ᩉᩥᨲᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᨠᩁᨱᨲᩣᨿ ᩅᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨

ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩥᨠᩮᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ᪨ ᩏᨽᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩥᩁᩈᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩮᨶ ᨠᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩁᩉᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨸᨣ᩠ᨣᩉᨱᩔ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨿᨴᩥᨸᩥ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ “ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᩈᨴᩥᩈᩔ ᨸᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᩈᨴᩥᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩦᨩᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᨽᩣᩅᨠᩁᨱᩮᨶ ᨲᩣᨿᨲᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨻᩦᨩᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩮᨴᩣᩁᩣᨴᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩔ ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩦᨶᩴ ᩅᩣ ᨿᩅᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩪᩉᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ “ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᩣᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩅᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩔ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩅᩥᩁᩪᩉᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩅᩥᩁᩪᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

បឋមអាឃាតវិនយសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. ទេវត្តាវគ្គវណ្ណនា

១០០. អដ្ឋមេ ភចចាតិ ភចចាយិយោ។ ពេតាហ “ករលំ រូបិកាយ ចុដ្ឋតី”តិ។ ចាកមយចត្តុតិ ឋាណាទិចាកឋានក់។ ជុត្តាឡណ្ណាតិ ចិចណ្ណា។ ជុក្ខឋយទ្ធេយ្យាតិ ឈេឋយទ្ធេយ្យា។ អបរំ អញ្ញីតិតិ អបរណ្ណោ។ អតិពាហុំ អញ្ញត្ថា កតាបណាញ្ញុកោ ហោតិ។ បរិភោកយញ្ញាយោតិ បរិភោកកាលចឋេត យញ្ញាយោ។ សោ ហិ ភចកាច អតិក្កមិត្វា ខិណ្ណកាច អបរិតេត្វា យញ្ញបរិភោកការលបិ ជុត្តាឡណ្ណា ច ជុក្ខឋយទ្ធេយ្យា ច អបរណ្ណោយេច ហោតិ។ អតិពាហុំ អញ្ញត្ថា អដ្ឋ អញ្ញតិ, ខិណ្ណការល បត អដ្ឋមាឋក់ ចា កាកលិក់ ចា អញ្ញតិ។ រូក្ខលិបរិបុជ្ជាតត្តិ កាឡរូក្ខលិបរិបុជ្ជាត់។ ភចចាតិបិ រូបឋយកាយ បញ្ចចឃ្យកាលតោ ហេដ្ឋា ឧាតិយា ឋដ្ឋិចឃ្យាបិ ភចចាយេច។ ជុត្តាណ្ណតាយាតិ ឋទិទចណ្ណតបិ ព្យាចណ្ណតបិ ជុត្តាណ្ណតាយ។ ជុឃ្យិលឃ្យ ហិ បរិឋយឡ្បេតិទ្ធតតាយ ឋទិទចណ្ណាបិ ត ឋយដ្ឋតិ, ព្យាចណ្ណត ចត្តុត្តាយេច តត្វិ។ អដ្ឋកចាយំ បត ឋទិទចណ្ណត ជុត្តាណ្ណតាបិ ព្យាចណ្ណឃ្យ អភាចេត ជុត្តាណ្ណតាយាតិ ចុត្តំ។

ឆេយ ទោ បតឃ្យាតិ ឆេយ ទោ បត តឃ្យ រូបដ្ឋកា ចា ឧាតិមិត្តាឆេយា ចា ៦តំ បុក្កលំ ឋេចត្តិ។ តេឋត្តិ តេឋំ បុក្កលិតំ ៧ ឋត្វាទេ ឋេចត្តាតំ មិត្តាឧិដ្ឋិកាតំ ចិយ។ ឆេចឆេត្វា ឋេចត្តាតំ កោកាលិកាឌិតំ ចិយ ច តំ ឋេចតំ ឌីឈទត្តំ អហិតាយ ជុក្ខាយ ហោតិ។ យញ្ញាយោតិ បញ្ចចឃ្យកាលតោ បដ្ឋាយ ឃាច ភចចឃ្យកាលំ យញ្ញាយោ ភាយ។ ឆេទោតិ ឆឋចឃ្យតោ បដ្ឋាយ ឆេទោ ភាយ។ ៦ចយាហំឃ្វតិ ៦ចំ ចឆត្តិ។ កំ តុ ទោ ព្យឃ្យត្តិ ព្យឃំជាលិឃ្យ កលិំតោត កោ អតេ្វាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ តចាទុបត្តិ តចាឧាតិក់ តចាឋកាច រូពេក្ខបតិយកម្មឃ្យ កាទលក្ខតំ។

តីហិ កប្យាឋអំឃ្វហិ ឃុត្តំ កត្តិត្វា កាចចត្តុតិ តឆេយា កប្យាឋអំឃ្វ កហេត្វា កត្តិតឃុទ្ធត ចាយិតំ ឃុព្យុយចត្វំ, តំ ភចចាយិមំ អភញ្ញោហោតិ, បរិភោកយញ្ញាយំ ឌីឋយំ តិឋយំ ឋហឃ្យាតិ អញ្ញតិ, ខិណ្ណការល, អដ្ឋបិ ឆឋបិ ឋហឃ្យាតិ អញ្ញតិ។

តេឋំតំ ហោតីតិ តេឋំ ឋម្មាឋម្មឌ្ឋាឆេយា ឋេចត្តា ចិយ តំ ឋេចតំ ឌីឈទត្តំ ហិតាយ ឃុតាយ ហោតិ។ ឋម្មាឋម្មឌ្ឋាឃ្វ៦ក់ តិឃ្យាយ ឃាចឌ្ឌកាលំ ឃុដ្ឋតកាឋត្វាតំ បយាហំ តត្វិ, តចា ឋាទិបុត្តទ្វេទយហាទោយាក្កល្ហាភទ្វេទ អចឋេឋ ច អឃីតិ យហាឋាចកោ តិឃ្យាយ ឋក្កាតឋត្វាតំ បយាហំ តត្វិ, ឃាចឌ្ឌកាលំ តេឋំ ឌិដ្ឋាក្យាតិ បដិបត្តឋត្វាតយំ បយាហំ តត្វិយេច។ អាទេឆម្យំ កដ្ឋីតិ តឃ្យ យហាទេឆទឃ្យ តំ អត្តិឃ្យិតំ ចចតំ ឃចា កន្តាទល្ពទោ កាឋិកចត្វំ អាឆាតទ្ធាតំ ឆេបតទ្ធាតំ កដ្ឋតិ, ៦ចំ រូត្តយត្ថ ឋិទម្ព៌ ហឆេយ ច អាឆាតទ្ធាតំ ឆេបតទ្ធាតំ កដ្ឋតិ។

ទេវត្តាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. លោណកបល្លសុត្តវណ្ណនា

១០១. នវមេ យថា យថា កម្មំ ករោតីតិ យេន យេន បការេន បាណឃាតាទិបាបកម្មំ ករោតិ។ វិបាកំ បដិសំវេទិយតេវាតិ អវធារណេន កម្មសិទ្ធិយំ តព្ពិបាកស្ស អប្បវត្តិ នាម នត្ថីតិ ទីបេតិ។ តេនេវាហ “ន ហិ សក្កា”តិអាទិ។ ឯវំ សន្តន្តិ ភុម្មេត្ថ ឧបយោគវចនន្តិ អាហ “ឯវំ សន្តេ”តិ។ អភិសង្ខារវិញ្ញាណានិរោធតោតិ កម្មវិញ្ញាណស្ស អាយតិំ អនុប្បត្តិធម្មតាបជ្ជនេន។

“អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភាវី ឯវំអនតីតោ”តិអាទិនា កាយស្ស អសុភានិច្ចាទិអាការអនុបស្សនា កាយភាវនាតិ អាហ “កាយានុបស្សនាសង្ខាតាយ តាយ ភាវនាយា”តិ។ រាគាទីនន្តិ អាទិ-សទ្ទេន ទោសមោហានំ សង្គហោ ទដ្ឋព្ពោ។ “រាគោ ខោ, អាវុសោ, បមាណករណោ, ទោសោ បមាណករណោ, មោហោ បមាណករណោ, តេ ខីណាសវស្ស ភិក្ខុនោ បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា”តិ (ម. និ. ១.៣៣៩) ហិ វុត្តំ។

យថា ហិ បត្តបាធេ បុតិបណ្ណស្ស ឧទកំ នាម ហោតិ, កាឡអវណ្ណំ ញ្ញលោកត្វាន ព្យាមមត្តំ កម្មំ វិយ តាយតិ, ឯវមេវ ឯកច្ចស្ស យាវ រាគាទយោ នុប្បជ្ជន្តិ, តាវ តំ បុគ្គលំ សញ្ជានិតុំ ន សក្កា ហោតិ, សោតាបន្នោ វិយ សកទាគាមី វិយ អនាគាមី វិយ ច តាយតិ។ យទា បនស្ស រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, តទា រត្តោ ទុដ្ឋោ មូឡ្ហោតិ បញ្ញាយតិ។ ឥតិ តេ រាគាទយោ “ឯត្តកោ អយ”ន្តិ បុគ្គលស្ស បមាណំ ទស្សេន្តាវ ឧប្បជ្ជន្តីតិ បមាណករណា នាម វុត្តា។

ធារេបត្តិ ឱនធំ កាតុំ។ សោតិ រាជា, មហាមត្តោ វា។ អស្សាតិ អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា យាចន្តស្ស។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

លោណកបល្លសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. បំសុធោវកសុត្តវណ្ណនា

១០២. ទសមេ អនីហតទោសន្តិ អនបនីតមលកាឡកំ។ អនបនីតកសាវន្តិ អនបគតសុខុមកាឡកំ។ បហាតព្ពន្តិ អាហាតព្ពំ។

ទសកុសលកម្មបថវសេន ឧប្បន្នំ ចិត្តំ ចិត្តមេវ, វិបស្សនាបាទកអដ្ឋសមាបត្តិចិត្តំ វិបស្សនាចិត្តញ្ច តតោ ចិត្តតោ អធិកំ ចិត្តន្តិ អធិចិត្តន្តិ អាហ “អធិចិត្តន្តិ សមថវិបស្សនាចិត្ត”ន្តិ។ អនុយុត្តស្សាតិ អនុប្បន្នស្ស ឧប្បាទនវសេន ឧប្បន្នស្ស បដិព្រូហនវសេន អនុ អនុ យុត្តស្ស, តត្ថ យុត្តប្បយុត្តស្សាតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ច បុរេភត្តំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ និសីទនំ អាទាយ “អមុកស្មិំ រុក្ខមូលេ វា វនសណ្ឌេ វា បព្ភារេ វា សមណធម្មំ ករិស្សាមី”តិ និក្ខមន្តោបិ តត្ថ គន្ត្វា ហត្ថេហិ វា បាទេហិ វា និសជ្ជដ្ឋានតោ តិណបណ្ណានិ អបនេន្តោបិ អធិចិត្តំ អនុយុត្តោយេវ។ និសីទិត្វា បន ហត្ថបាទេ ធោវិត្វា មូលកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ភាវនំ អនុយុញ្ជន្តោ

ភាវនាយ អប្បត្តំ អប្បត្តាយបិ អនិវត្តិត្វា យុត្តប្បយុត្តោយេវ តទត្ថម្បិ តំសន្ធេវាហារតោ។ ចិត្តសម្បត្តោតិ ឆន្ទចិត្តស្ស សមន្នាគតត្តា សម្បន្នចិត្តោ។ បណ្ឌិតជាតិកោតិ បណ្ឌិតសភាវោ។

កាយេ អារទ្ធាតិ ចតុកាយេ អារទ្ធា។ កាយរាគសង្ខាតេន វា កាយេន បដិសំយុត្តា ចិតេក្គា កាយចិតេក្គា។ ញ្ញាបជ្ជតិ ចិត្តំ ឧបេតាតិ ញ្ញាបិតោ, តោសោ។ ចិហិំសន្តិ ឧបាយ សតោ, ចិហិំសតិ វា តេសំ ឧបន្តិ ចិហិំសា, បរេសំ ចិហេឋនាការេន បវត្តស្ស ករុណាបដិបក្ខស្ស បាបធម្មស្សេតំ អធិវចនំ។ ខាទតេក អារទ្ធ ឧប្បន្នោ ចិតេក្កាតិ ខាទតេក អារទ្ធ គេហស្សិតបេមវសេន ឧប្បន្នោ ចិតេក្កា។ ឌនបទយារទ្ធ ឧប្បន្នោ ចិតេក្កាតិ ឧត្តាបិ ឧបេន ននោយ។ អហោ វត យំ...បេ... ឧប្បន្នោ ចិតេក្កាតិ “អហោ វត យំ បរេ ន អជានេយ្យុំ, ន ហេដ្ឋា គន្ត្វា បនេដ្ឋាយ្យុំ, បិសាចាទ្ធត្តំ ចិយ ករុំ ករេយ្យុ”ន្តិ ឧចំ ឧប្បន្នចិតេក្កា។ ឥសចិបស្សនុបក្កិលេសចិតក្កាតិ ឋការសាធិកឥសចិបស្សនុបក្កិលេសេ អារទ្ធ ឧប្បន្នចិតក្កា។

អចសិដ្ឋា ឆន្ទចិតក្កា ឧតស្សាតិ អចសិដ្ឋឆន្ទចិតេក្កា, ចិបស្សនាសមាធិ។ ន ឧតក្កកាចប្បតោ្ត ន ឧតក្កំ បត្តោ។ ឧតំ ឧចេតិតិ ហិ ឧតោតិ, បដិបក្ខេហិ អនភិភូតត្តា អក្កំ សេដ្ឋំ ហុត្វា ឧចេតិតិ អត្ថោ។ សេដ្ឋោបិ ហិ លោកេ ឧតោតិ វុច្ចតិ, ឧតំ អារម្មណេ សមាធានចសេន បវត្តចិត្តស្សេតំ អធិវចនំ។ ឧតោតិស្ស ភាវោ ឧតោតិភាវោ, ឧតក្កតាយេតំ អធិវចនំ។

និយកជ្ឈត្តន្តិ អត្តសន្តានស្សេតំ អធិវចនំ។ គោចរជ្ឈត្តន្តិ ឥទំ និព្ពានំ អធិប្បេតំ។ តេនាហ “ឧតក្កំ និព្ពានគោចរេ ឧបេតិ”តិ។ សុដ្ឋុ និសីទតីតិ សមាធិបដិបក្ខេ កិលេសេ សន្និសីទន្តោ សុដ្ឋុ និសីទតិ។ ឧតក្កំ ហោតីតិ អញ្ញក្កកាចប្បត្តិយា ឧតក្កំ ហោតិ។ សម្មា អាធិយតីតិ យថា អារម្មណេ សុដ្ឋុ អប្បិតំ ហោតិ, ឧចំ សម្មា សម្មទេវ អាធិយតិ។

អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្សាតិ ឯត្ថ “អភិញ្ញាយ សច្ឆិករណីយស្សា”តិ វត្តព្វេ “អភិញ្ញា”តិ យ-ការលោបេន បន ឬន ការលក្ខណានុរូបេន ការេតាតិ អាហ “អភិជានិត្វា បច្ចក្ខំ កាតព្ពស្សា”តិ។ អភិញ្ញាយ ញាណចិសេសេន ឥមាណេន សច្ឆិកិរិយំ ញាណចិសេសបច្ចក្ខករណនំ អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយន្តិ ឧចំ វា ឯត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតីតិ ឯត្ថ បន យស្ស បច្ចក្ខំ អត្ថិ, សោ សក្ខិ, សក្ខិនោ ភព្វតា សក្ខិភព្វតា, សក្ខិភវនត្តំ វុត្តំ ហោតិ។ សក្ខិ ច សោ ភព្វោ វាតិ សក្ខិភព្វោ។ អយញ្ហិ ញាណចិសេសេហិ ភព្វោ តត្ថ ច សក្ខីតិ សក្ខិភព្វោ, តស្ស ភាវោ សក្ខិភព្វតា, តំ បាបុណាតីតិ អត្ថោ។

អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានាទិភេទេតិ ឯត្ថ អភិញ្ញាបាទា ច អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានញ្ច អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានានិ។ អាទិ-សទ្ទេន អរហត្តញ្ច អរហត្តស្ស វិបស្សនា ច សង្គហិតាតិ ទដ្ឋព្វំ។ តេនេវ បញ្ចកនិបាតដ្ឋកថាយំ (ឥ. តិ. អដ្ឋ. ១.១៨៥) –

“សតិ សតិអាយតនេតិ សតិ សតិការណេ។ កិញ្ចេត្ថ ការណំ? អភិញ្ញា វា អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានំ វា, អវសានេ បន អរហត្តំ វា ការណំ អរហត្តស្ស វិបស្សនា វាតិ វេទិតព្វ”ន្តិ វុត្តំ។

យទិច្ឆិតំ តត្រ តត្រ សក្ខិភព្វតាសង្ខាតំ ឥទ្ធិវិធបច្ចក្ខភវនាទិ, តស្ស អភិញ្ញា ការណំ។ អថ ឥទ្ធិវិធបច្ចក្ខភវនាទិ អភិញ្ញា, ឯវំ សតិ អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានំ ការណំ។ អវសានេ ឆដ្ឋាភិញ្ញាយ បន អរហត្តំ, អរហត្តស្ស វិបស្សនា វា ការណំ។ អរហត្តម្បិ “កុទាស្សុ នាមាហំ តទាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមិ, យទរិយា ឯតរហិ ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តី”តិ (ម។ និ។ ១.៤៦៥; ៣.៣០៧) អនុត្តរេសុ វិមោក្ខេសុ បិហំ ឧបដ្ឋបេត្វា អភិញ្ញា និព្វត្តេន្តស្ស ការណំ ឥទ្ធា សាធារណំ ន ហោតិ, សាធារណវសេន បន អរហត្តស្ស វិបស្សនា ការណំ ឧភយម្បិ សុត្តេ អរហត្តផលវសេន ឆដ្ឋាភិញ្ញា វុត្តា។ តេនេវាហ “អាសវានំ ខយាតិអាទិ ចេត្ថ ផលសមាបត្តិវសេន វុត្តន្តិ វេទិតព្ព”ន្តិ។

បំសុធោវកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ និមិត្តសុត្តវណ្ណនា

១០៣។ ឯកាទសមេ យេហិ ផលំ និមីយតិ, ឧប្បជ្ជនដ្ឋានេ បក្ខិបយានំ វិយ ហោតិ, តានិ និមិត្តានិ។ តេនាហ “តីណិ ការណានី”តិ។ កាលេន កាលន្តិ ឯត្ថ កាលេនាតិ ភុម្មេ ករណវចនំ។ កាលន្តិ ច ឧបយោគវចនន្តិ អាហ “កាលេ កាលេ”តិ។ មនសិ កាតព្វាតិ ចិត្តេ កាតព្វា, ឧប្បាទេតព្វាតិ អត្ថោ។ ឧបលក្ខិតសមាធានាការោ សមាធិមេវ ឥធ សមាធិនិមិត្តន្តិ អាហ “ឯកគ្គតា ហិ ឥធ សមាធិនិមិត្តន្តិ វុត្តា”តិ។ ឋានំ តំ ចិត្តំ កោសជ្ជាយ សំវត្តេយ្យាតិ ឯត្ថ ឋានំ អត្ថីតិ វចនសេសោ។ តំ ភាវនាចិត្តំ កោសជ្ជាយ សំវត្តេយ្យ, តស្ស សំវត្តនស្ស ការណំ អត្ថីតិ អត្ថោ។ តំ វា មនសិករណំ ចិត្តំ កោសជ្ជាយ សំវត្តេយ្យ, ឯតស្ស ឋានំ ការណំ អត្ថីតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ការណំ វិជ្ជតី”តិអាទិ។ ញាណជវន្តិ សង្ខារេសុ អនិច្ចាទិវសេន បវត្តយានំ បញ្ញាជវំ។

យំ កិញ្ចិ សុវណ្ណតាបនយោគ្គអង្គារភាជនំ ឥធ “ឧក្កា”តិ អធិប្បេតន្តិ អាហ “អង្គារកបល្ល”ន្តិ។ សជ្ជេយ្យាតិ យថា តត្ថ បក្ខិត្តំ សុវណ្ណំ តប្បតិ, ឯវំ បដិយាទេយ្យ។ អាលិម្បេយ្យាតិ អាទីបេយ្យ, ជលេយ្យាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “តត្ថ អង្គារេ...បេ... គាហាបេយ្យា”តិ។ មូសាយ វា បក្ខិបេយ្យាតិ តត្តកេ វា បក្ខិបេយ្យ។ ឧបធារេតីតិ សល្លក្ខេតិ។

និមិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

លោណកបល្លវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុតិយបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ។

៣។ តតិយបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១. ឧេប្ពាឆចេក្កា

១-ɑ. បុព្ពេចឧេប្ពាឆឧុត្តាឌិចណ្ណតា

១០ɜ-១០៩. តតិយស្ស បឋមេ ឧេប្ពាឆិតោ បុព្ពេចាតិ ឧេប្ពាឆោ ចុច្ចតិ ចតូឧុ យេក្កឧុ ឆាលំ "ឧាយំ ឧយុា ញ្ញ្ញុទោតា"តិ កត្វា, តតោ បុព្ពេឃចាតិ អត្ថោ. តេតាហ "អរិយមគ្គុប្បត្តិតោ អបរភាគេឃចា"តិ. ឆោធិឧត្តស្សេច ឧតោតិ ឧត្ត ឃចា ឧ្តកតោ

...

អចស្ស អតត្តរាឃេត បិរេបិឃោ ...

បុព្ពេចឧេប្ពាឆឧុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

ɜ-៥. ឧយលព្រាហ្មលឧុត្តាឌិចណ្ណតា

១០ល-១០៨. ...

ឧយលព្រាហ្មលឧុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

᪁᪀᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩥᨴᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪁᪃᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨣᩣᨾᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨴᨽᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩴ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨾᩈᨶᩔ ᩅᩥᨸᩣᨠᩔ ᨸᩁᩣᨿᨱᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦ”ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩔᩮᩅ ᨸᩁᩣᨿᨱᩮᩣ ᨲᩴ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨲᨻ᩠ᨻᩥᨸᩣᨠᩔ ᨧ ᨸᩁᩣᨿᨱᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨿᨴᩣ ᨧᩣ ᨲᩮᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᩮ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨲᩮ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᩪᨲᩴ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩥᨴᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪑᪒) ᪒᪨ ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪔᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩋᨸᩣᨿᩮᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨶᩈᩦᩃᨲᩣᨿ ᩋᨸᩣᨿᩪᨸᨣᩣ ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨸᩣᨿᩴ ᨣᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩈᩩᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩩᨸᩣᩁᩩᨲᩮ ᩈᩩᨾᨭ᩠ᨮᨸᨲ᩠ᨲᨵᩁᩮ ᨣᩣᨾᨶᩥᨣᨾᩁᩣᨩᨵᩣᨶᩦᩈᩩ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᩥᨠᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᨶ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᨳᩣᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ “ᩋᩉᩴ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨸᨭᩥᩁᩪᨸᨠᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᨣ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ, ᨲᨳᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩴ ᩃᩣᨽᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩣ...ᨸᩮ... ᩅᨧᩥᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩦᨲᩥ “ᩋᩔᨾᨱᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨾᨱᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩦᨲᩥ “ᩈᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ‘ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨾᩩᨱ᩠ᨯᨠᩈᨾᨱᩮᩣ ᩋᩉ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᩮ ᩋᩔᨾᨱᨽᩣᩅᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩥ᪨

ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᩣᨸᩥ ᩋᩔᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᩮᩣᨿᩮᩅ, ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩔᩣᨴᨶᩴ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩁᨱᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩔᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᨿᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩮᩣ, ᨲᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨶ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨸᩣᨲᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶᨠᨲᩴ ᩏᨸᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩈᩣᨵᨶᩮᩣ ᨧ ᨲᨻ᩠ᨻ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩁᩩᨧᩥ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩥᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨸᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᩈᩣᨵᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪕᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨸᩁᩮᨶ ᨠᨲᩔ ᩏᨸᨠᩣᩁᩔ ᩋᨶᩩᩁᩪᨸᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᨲᩴ ᩏᨸᨠᩣᩁᩴ ᩏᨸᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨠᨲᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨽᩪᨾᩥᨲᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪖᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨴᨠᩔ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ “ᩏᨴ᩠ᨵᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ

អក្យលរេក្កហិ សយត្ថាកតស្ស ស្ទរេលត បយាល៌ា កឃ្យាតិតិ, ស្ទរេលត រេយតរេត្ថាៈ ក្ទរេក្លត រេយតរេត្ថាតិ ឃឆា យហាសយ្ទ្រស្ស ក្ទរេក្លត បយាល៌ា កឃ្យាតិ, ៩ចរេយច “អត្ទុដ្ឋរេតា”តិអាឌិតា ងស្សិរេតហិ ក្យលរេក្កហិ សយត្ថាកតស្ស ក្ទរេក្លត បយាល៌ា កឃ្យាតិ, “អតាកាយឹ ត្ទ រេលា លឹណាសរេចា ត្ទ រេលា”តិ ចត្តុត្ថាតំ កន្ថតិ, រេតរេតស ក្ទរេក្លត រេយតរេត្ថាៈ បរេយតុំ ត សរេក្កាតីតិ ឃឆា អាកាសស្ស ត សក្កា បយាល៌ា ករេហតុំ, ៩ចំ លឹណាសចស្ស, រេតរេតស បរេយតុំ ត សក្កាតិ អប្យរេយរេឃ្យាៈ

សារាការេចត ព្យុន្ធត្តា តឡ្ហុ ចិឃ តឡ្ហុ, យារេតាតិ អាហ “ក្តក្តឡ្ហុតិ ក្កកតតឡ្ហុ”តិ, ក្ដុំតព្យន្ធយារេតាតិ ក្ទត្តុំ រេហាតិៈ រេតតាហ “ព្យន្ធយាតំ ក្តក្លិបិត្ទា ជិរេតាតិ អរេត្ថាៈ”តិៈ យរេតា ហិ រេសឃ្យស្ស រេសរេឃ្យាតិ សឌិរេសាតិ ឥ បចត្តិឃា ចិរេសសរេតា ព្យុរេន្ធាៈ ចាបរេល្លតាតិ ចបលការេចត, តណ្យារេលិល្យរេប្យតាតិ អរេត្ថាៈ យុលរេរាតិ យ្ទរេលត ឞ្ទរេសា, ឞ្ទសចារេចាតិ អរេត្ថាៈ ចិកិណ្ហចារេចាតិ ចិសដចរេតា សយ្យប្យលិបិតាឃ អបរិឃត្តចរេតាៈ រេតតាហ “អសដ្ឋាតចរេតា”តិ, ឌិចសយ្បិ តិរេត្ទកចចតំ បលិប៊ីតិ ក្ទត្តុំ រេហាតិៈ ចិរេត្តកក្កតារេហិរេតាតិ ក្តបចារប្យតាសយាឆិរេហិរេតា ចល្ដរេសារេត ពាទ្ធតាចា ចិឃ អតចដ្ឋុំតកិរិរេឃាៈ កត្តចិរេត្តាតិ អតចដ្ឋុំតចិរេត្តា បណ្ណាទ្យឡហចាលយិកសឌិរេសាៈ ចិចជិត្រ្ដិរេឃាតិ សំចរាការេចត កិហិការេល ចិឃ អសំក្ទតចក្លាជិត្តត្រ្ដិរេឃាៈ

អប្យរេយឃ្យស្ទត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៣ៈ អារេតឌ្ឍាស្ទត្តចណ្ណតា

១៧ល៌ៈ ចព្យរេត្ថ សហ ឡ្យឃតិ កន្ថតីតិ សហរេឡ្យា, សហបចត្តតរេកាៈ តស្ស ការេចា សហឡ្យតា, សហបចត្តិតិ អាហ “សហកាចំ ក្តបបឌ្ឍតី”តិៈ “ឃាចតក់ រេតសំ រេឌចាតំ អាឃ្ទប្យយាល៌ា, តំ សត្ថុំ រេលរេបត្ថា តិរេឃយ្បិ កន្ថតី”តិអាឌិចចតរេតា អទ្ទបកចរេតា ក្ទតស្ស អបិឃ្ទបបត្តិ ក្ទត្តា ចិឃ ឌិស្សតីតិ តត្តុចត្តតត្ថុ កកចរេតា អឆិប្យាឃំ ចិចររេត្តា “សត្ថាឃកាសិតបិជំ ចចត”ត្តិ ឌឹរេបតិ “តិរេឃាឌីហិ អចិប្យយុត្តត្តា”តិអាឌិតាៈ ត ហិ តស្ស ក្តបចារេត្ថាតរេតា ពាលចតរំ អក្យសល់ អត្ថុំតិៈ ត្ថយិតា តរេតា ចចត្តាតំ ក្តបចារេត្ថាតរេយច បដិសត្តិឌតក់ កយុត្តិ ឌឹរេបតិៈ អឆិក់ បឃសតិ បឃ្ទឌ្ឍតិ ៩រេតតាតិ អឆិប្យឃារេសា, សចិរេសំ ត្ថុតិកត្តុត្ថាកិរិឃាៈ រេតតាហ “អឆិកប្យរេឃារេកា”តិៈ រេសសរេយត្ថុ ក្តត្តាតរេយចៈ

អារេតឌ្ឍាស្ទត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៤ៈ ចិបត្តិសយ្យដាស្ទត្តចណ្ណតា

១៧៥ៈ បត្ថារេយ ឌិត្តត្តិ រេឌឃ្យឆយុឹរេសត ឌាតំ ក្ទត្តត្តិ អាហ “ឌិត្តស្ស ឞលិកាចំ សត្ថាឃ ចឌតី”តិៈ ឌិត្តុំ បត អត្តាឌិចត្តុំ កធំ បដិក្លិបតិៈ ៩ស តរេឃា “ឃិដ្ឋុំ ហ្យត”ត្តិ ៩ត្ថាបិៈ យហាឃារេកាតិ សត្ថសាឆារល៌ា យហាឌាតំៈ បរេហណាកសក្ការេរាតិ បិហ្យតកាតំ កាតត្ថុសក្ការេរាៈ ឞលត្តិ អាតិសំសឞលំ តិស្សត្តឞលត្ថាៈ ចិបិរេកាតិ សឌិសឞលំៈ បររេលិរេក ជិតស្ស អឃំ រេលិរេកា តត្ថុំតិ បររេលិរេក ជិតស្ស កយុតា លទ្ធរេត្ថា អឃំ

ទលិទកា ត ទោតិ។ ឰឆទលិទក ឋិតស្សបិ បទទលិទកា តត្ថីតិ ឰឆទលិទក ឋិតស្ស ពឡុតា លទ្ធទឡ្ហា បទទលិទកា ត ទោតិ។ តត្ថ ពារលាយាហ “សទ្ធោ តត្ថ តទត្ថច វ្ហិដ្ឋត្តី”តិ។ ឰទេ សត្វា ឃត្ថ ឃត្ថ កចទឃាតិកាតិអាឌីសុ ឋិតា, តត្ថ តទត្ថច វ្ហិដ្ឋត្តិ, ក្ខឃចិតានេសត ចិតស្សត្តិ។

ចលិកាចចនេសតាតិ មាតាបិតូសុ សម្មាបដិបត្តិមិច្ឆាបដិបត្តីតំ ចលស្ស អកាចចនេសត “តត្ថិ មាតា, តត្ថិ បិតា”តិ ចឥតិ, ត មាតាបិតូតំ, តាបិ ទោសុ សម្មាបដិបត្តិមិច្ឆាបដិបត្តីតំ អកាចចនេសត ទោសំ ទលិកបច្ចក្ខតា។ បុត្តាឡអកស្ស ចិឃ ឰទេសំ សត្តាតំ វ្ហប្បារេជា តាម ទោចទលិ, ត ច លតបុត្តាទោកាតិ ឥស្សតត្ថំ “តត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា”តិ ទុត្តត្តិ អាហ “ចចិត្វា វ្ហប្បដ្ឋតកា សត្តា តាម តត្ថីតិ ចឥតី”តិ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បទេចឥត្តីតិ ទេឃ ឰមច្ចា ទលិកំ បទច្ចា ទលិកំ អភិចិមិដ្ឋាឃ បញ្ញាឃ សយំ បច្ចក្ខំ កត្វា បទេចឥត្តិ, ទោ តត្ថីតិ សព្ពញ្ញុពុទ្ធាតំ អភាវំ ឌីទេបតិ។

ចិបត្តិសម្បាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩-លំ។ អបណ្ណកសុត្តាឌិចណ្ណតា

១១៥-១១០។ លទ្ធេ លហិ តទលហិ សមត្ថាកទោតា បិសពោតិ ចត្ដុសុ បទស្សុសុ ចត្តារិ តលិតិ, ក្ខិសុ ពោដីសុ ទេ្វ តលិតីតិ ឲចំ លហិ តទលហិ សមត្ថាកទោតា បិសកកិច្ចអាបសុតាតំ មលិសឌីទេសា បិសកចិទេសទេសា។ សត្តមំ វ្ហត្តាតទេច។

អបណ្ណកសុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ប័។ បឋមទសាទចយ្យសុត្តចណ្ណតា

១១១។ អដ្ឋេម សុចិការេចាតិ កិលេសាសុចិចិកទេមត សុទ្ធការេចា អសំកិលិដ្ឋការេចា, អត្ថទោតា កាឃសុចរិតាឌីតិ។

បឋមទសាទចយ្យសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៥។ ទុតិយទសាទចយ្យសុត្តចណ្ណតា

១១១។ តចទេ សម្មទ្ធេឥចទេសត បហីតសទ្ទ្ធកាឃទុច្ចរិតតាឃ ពារេឃ, ពារេឃត ចា សុចិ កាឃសុចិ។ ទេតាហ “កាឃទ្វារេទ”តិអាឌិ។ ទេសាទចយ្យសម្បត្តិ បដិប្បស្សទ្ធកិលេសត្តា បរិសុទ្ធាឃ ទេសាទចយ្យសម្បត្តិយា វ្ហទេបតំ។ តិត្យាតា អក្កមក្កសលិលេត ចិក្ខាលិតា បាបា

ឲតេភាតិ គិត្យាហបិបកោ, លីណាឃចោៈ តេភាហ “លីណាឃចោច គឌិតោ”តិៈ

ក្សតិឃសោចេឃ្យសុត្តចណ្ណតា គិដ្ឋិតាៈ

១០ៈ យោតេឃ្យសុត្តចណ្ណតា

១៦៧ៈ ឥសេយ យុតិតោ កាចា យោតេឃ្យាតិ, ឃេហិ ឆេយ្ខហិ ក្តកឃហិតយុតតតោ យុតិ តាយ ហោតិ, តោ យុតិកាចករា យោតេឃ្យា បដិបកា ឆយ្ខា ឲច ក្សត្តាៈ យុតិតោ ចា ឲតាតិ យោតេឃ្យាតិ, ឃធាក្សត្តឆយ្ខា ឲចៈ តត្ថ ឃយ្ខា កាឃេត អកត្តន្តាស្ស អករលំ, កត្តន្តាស្ស ច ករលំ , “អត្ថិ ព្ពយ្ខិំ កាឃេ កោឃា”តិអាឌិតា (ឌីៈ តិៈ ៦ៈ៦លិលិ; យៈ តិៈ ១ៈ១១០; ឃំៈ តិៈ ៣ៈ១៦លិ; ញុៈ បិៈ ៦ៈ៥ត្តិឃាកាន) កាឃឃន្លាតស្ស អានយ្ខលាស្ស ខាតតំ, កាឃស្ស ច ឃយុគ្ឃតោ អត្តក្កយតោ អស្សាគតោ អាឌីតចតោ តិស្សរលតោ ច ឃាធាចតោ បរិខាតតតា, តធា បរិខាតតចសេត បត បចត្តោ ចិបស្សតាយក្កេ, តេត ច កាឃេ លក្ខរាកស្ស បខហតំ, កាឃឃន្លានំ តិរោឆត្តោ បត្តន្តាឃយាបត្តិ ចា, ឃន្តេ ឲតេ កាឃយុលេត បចត្តា យោតេឃ្យបដិបកា ឆយ្ខា កាឃយោតេឃ្យំ តាយៈ តយ្ខា តយត្ថំ គស្សេត្តំ “កតយំ កាឃយោតេឃ្យំ? តិចិឆកាឃក្សច្ចុរិតស្ស បហាតំ កាឃយោតេឃ្យំ, តិចិឆកាឃសុចរិតយ្យិ កាឃយោតេឃ្យ”ត្តិអាឌិតា (យហាតិៈ ១៣) បិឡុត្ត អាកតាៈ ព្ពឆាបិ តេតេច បិឡុត្តតយេត អត្ថំ គស្សេត្តា “តិចិឆកាឃក្សច្ចុរិតប្បហាតំ កាឃយោតេឃ្យំ តាយា”តិអាឌិយាហៈ

ព្ពគាតិ “កតយំ ចឌីយោតេឃ្យំ? ចត្យុន្តិឆចឌីក្សច្ចុរិតស្ស បហាតំ ចឌីយោតេឃ្យំ, ចត្យុន្តិធំ ចឌីសុចរិតំ, ចាចានយ្ខលោ ញាណំ, ចាចាបរិញ្ញា, បរិញ្ញាឃហកតោ យក្កេ, ចាចាយ លក្ខរាកស្ស បហាតំ, ចឌីឃន្លានំតិរោឆា ក្សតិយញ្ញាតឃយាបត្តិ ចឌីយោតេឃ្យ”ត្តិ ព្ពយាយ បិឡុត្តយា ក្សត្តយត្ថំ អតិឌីបេត្តា “ចឌីយោតេឃ្យបិ ឲសេច តយោ”តិអាឌិយាហៈ តត្ថ ចោបតចាចេច្ចុច ឃក្ខចាច្ចុ អានន្ត បចត្តា បញ្ញា ចាចានយ្ខលោ ញាណំៈ តស្សា ចាចាយ ឃយុគ្ឃាឌិតោ បរិខាតតំ ចាចាបរិញ្ញាៈ

“កតយំ យតោយោតេឃ្យំ? តិចិឆយតោក្សច្ចុរិតស្ស បហាតំ យតោយោតេឃ្យំ, តិចិធំ យតោសុច្ចុរិតំ, យតានយ្ខលោ ញាណំ, យតបរិញ្ញា, បរិញ្ញាឃហកតោ យក្កេ, យតស្មិំ លក្ខរាកស្ស បហាតំ, ចិត្តឃន្លានំតិរោឆា ឃញ្ញាចេគឃិតតិរោឆឃយាបត្តិ យតោយោតេឃ្យ”ត្តិ ព្ពយាយ បិឡុត្តយា អាកតតយេត អត្ថំ ចិការេចត្តា “យតោយោតេឃ្យបិ ព្ពយិតាច តយេត អត្ថំ ញាតត្វា”តិអាឌិយាហៈ តត្ថ ច ឲកាឃីតិចិធំ លេកិកឃចិត្តំ អានន្ត បចត្តញាណំ យតានយ្ខលោ ញាណំៈ តស្ស ឃយុគ្ឃាឌិតោ បរិខាតតំ យតបរិញ្ញាតិ អឃំ ចិសេសោៈ

យោតេឃ្យសុត្តចណ្ណតា គិដ្ឋិតាៈ

អាបិឃិកចក្កចណ្ណតា គិដ្ឋិតាៈ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៣) ៣។ កុសិនារវគ្គោ

១-២។ កុសិនារសុត្តាទិវណ្ណនា

១២៤-១២៥។ តតិយស្ស បឋមេ តណ្ហាគេធេន គធិតោតិ តណ្ហាពន្ធេន ពន្ធោ។ តណ្ហាមុច្ឆាយាតិ តណ្ហាយ ចេតស មុច្ឆាបត្តិយា មុច្ឆិតោតិ មុច្ឆំ មោហំ បមាទំ អាបន្នា។ អជ្ឈោបន្នាតិ អធិឱបន្នា។ តណ្ហាយ អធិភវិត្វា អជ្ឈោត្ថដា គិលិត្វា បរិនិដ្ឋបេត្វា វិយ ឋិតោ។ តេនាហ “អជ្ឈោបន្នាតិ តណ្ហាយ គិលិត្វា បរិនិដ្ឋបេត្វា បវត្តា”តិ។ អនាទីនវទស្សាវីតិ គធិតាទិភាវេន បរិភោគេ អាទីនវមត្តម្បិ ន បស្សតិ។ និស្សរណបញ្ញោតិ អមមេត្វា អាហារបរិភោគេតិ តត្ថ បយោជនបរិច្ឆេទិកា “យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា”តិអាទិកា (ម។ និ។ ១។២៣; ២។២៤; ៣។៧៥; សំ។ និ។ ៤។១២០; អ។ និ។ ៦។៥៨; ៨។៩) បវត្តា អាហារបដិពទ្ធឆន្ទរាគនិស្សរណភូតា បញ្ញា អស្ស អត្ថីតិ និស្សរណបញ្ញោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ទុតិយេ នត្ថិ វត្តព្វំ។

កុសិនារសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ គោតមកចេតិយសុត្តវណ្ណនា

១២៦។ តតិយេ សម្ពហុលាតិ បញ្ចសតមត្តា។ បញ្ចសតា កិរ ព្រាហ្មណា តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ អបរភាគេ ភគវតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា កាមេសុ អាទីនវំ នេក្ខម្មេ ច អានិសំសំ បស្សមានា ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា ន ចិរស្សេវ សព្ពំ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហិត្វា បរិយត្តិំ និស្សាយ មានំ ឧប្បាទេសុំ – “យំ យំ ភគវា កថេតិ, តំ តំ មយំ ខិប្បមេវ ជានាម។ ភគវា ហិ បុល្លិង្គាទីនិ តីណិ លិង្គានិ, នាមាទីនិ ចត្តារិ បទានិ, បឋមាទយោ សត្ត វិភត្តិយោ មុញ្ចិត្វា ន កិញ្ចិ កថេតិ, ឯវំ កថិតេ ច អម្ហាកំ គណ្ឋិបទំ នាម នត្ថី”តិ, តេ ភគវតិ អគារវា ហុត្វា តតោ បដ្ឋាយ ភគវតោ ឧបដ្ឋានម្បិ ធម្មស្សវនម្បិ អភិណ្ហំ ន គច្ឆន្តិ។ តេ សន្ធាយ វុត្តំ “សម្ពហុលា កិរ ព្រាហ្មណបព្ពជិតា...បេ... ធម្មស្សវនំ ន គច្ឆន្តី”តិ។ មូលបដិញ្ញា គហេត្វាតិ “សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ”តិអាទិកា តមត្ថំ បដិបុច្ឆិត្វា “សច្ចំ ភគវា”តិ តេហិ ភិក្ខូហិ វុត្តំ បដិវចនំ គហេត្វា។ តញ្ហិ អត្តនោ មុខេនេវ បដិញ្ញាតត្តា “មូលបដិញ្ញា”តិ វុច្ចតិ។

នេវអាគតដ្ឋានំ ន គតដ្ឋានំ អទ្ទសំសុ។ កុតោ? អញ្ញាណតោ។ តេ កិរ តស្ស សុត្តស្ស អត្ថំ ន ជានិំសុ។ តេនេតស្មិំ សមយេ វិចិត្រនយំ ទេសនាវិលាសយុត្តម្បិ តំ សុត្តំ ឃនបុថុលេន ទុស្សបដ្ដេន មុខំ ពន្ធិត្វា បុរតោ ឋបិតមនុញ្ញភោជនំ វិយ អហោសិ។ តត្ថ ច ភគវា អត្តនា ទេសិតំ ធម្មំ បរេ ញាបេតុំ កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ បារមិយោ បូរេត្វា សព្វញ្ញុតំ បត្តោ, សោ កស្មា យថា តេ ន ជានន្តិ, តថា ទេសេតីតិ? តេសំ មានភញ្ជនត្ថំ។ ភគវា ហិ “អភព្វា ឥមេ ឥមំ មានខិលំ អនុបហច្ច មគ្គំ វា ផលំ វា សច្ឆិកាតុ”ន្តិ តេសំ សុតបរិយត្តិំ និស្សាយ ឧប្បន្នំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ទេសនាកុសលោ មានភញ្ជនត្ថំ “សព្វធម្មមូលបរិយាយ”ន្តិអាទិនា មូលបរិយាយសុត្តំ

(ย˘ ฑิ˘ ๑˘๑) អការិ˘

សម្មាសម្ពុទ្ធេ“យឃិរាកធា តិឃ្យាតី”តិ ម្យុលសម្យត្តូមេច កាេឆតីតិ ចិត្តឃិស្វតិ ញ្ញាង់ អក្កុតូទកាលាកាត់ ចឡអញ្ញាតកាពត្តិតិហារេត ចុត្តិ˘ មន្ថិ៍យកាលាកា បត ឲុចំ ចងត្តិ – ឲុចំ យាតកញ្ញាតតុំ ឆេសិតញ្ញា បត តំ ស្វុត្តំ ស្វុត្វា ទេតា កិក្ខុ “តំឆេយច កិទ បឆចិ ឌិដ្ឋិកាតិកោ សញ្ញាតាតិ, សេលោបិ អទហាបិ តធាកាេតាបិ អភិឌាតាតិ, កិ តាយិង់ កាឆំ តាយិង”ត្តិ ចិទេត្តត្តា “បុទ្ធេ យឃំ កាចតា កាឆិតំ ឃិកិត្តិ លិប្បមេច ឌាតាយ, ញ្ញាងាតិ បតិយស្ស ម្យុលបរិឃាឃស្ស អត្តិ ចា កោដិ ចា ត ឌាតាយ ត បស្សាយ, អហោ ញុទ្ធា តាយ អប្បមេឃ្យា អតុលិ”តិ ក្ខុតងាធា ចិឃ សប្បា តិមុតា ហុត្វា ញុទ្ធប្បដ្ឋាតញ្ញា ឆមុស្សចតញ្ញា សក្កុឆ្ជំ អកាម់ស្ុ˘ តេត សមេឃត ឆមុសកាឃំ សត្ថិសិត្វា កិក្ខុ “អហោ ញុទ្ធាត់ អាតុកាទេចា, ទេត តាយព្រាហ្មុលាបត្តខិតា តធា យាតយឆមត្តា កាចតា ម្យុលបរិឃាឃឆេសតាឃ តិហតយាតា កាតា”តិ កាឆំ សមុដ្ឋាបេស្ុ˘ តំ ស្វុត្វា កាចធា “ត, កិក្ខុទេច, ញ្ញាងាតេច, បុទ្ធេបិ អហំ ឲុចំ ញ្ញាមេ យាតបក្កុតិតសីទេ ចទទេត្ត តិហតយាតេ អកាសិ”ត្តិ ចត្វា អតីតំ អាហទេត្តា “ភូតបុព្វំ, កិក្ខុទេច, អញ្ញាតទេ ឌិតាបីទេយាទេត្តា ព្រាហ្មុទោ ឆាទាលាសិឃំ បដិចសតិ តិណ្ណំ មេចងាត់ បិទេក្ខុ សតិឃាណ្ឌេកាតុកាត់ សាក្កុទប្បកេងាត់ ញ្ញាតិហាសបញ្ញាយាត់ បងេកោ មេឃ្យាកាទេលា ទេលកាឃតមហាបុទិសលក្ខុណេស្ អតចមេឃា, សោ បញ្ញាយត្តាតិ យាលាចកាសតាតិ មទេត្ត ចាមេចតិ˘ បណ្តិតយាលាចកា ឆាហុញ្ញា កាណ្ឌិត្តិ លហុញ្ញា, ស្វុដ្ឋ ច ក្ខុបឆាទេត្តិ”តិអាឌិតា ឌាតកំ កាឆេសិ˘

តំ ស្វុត្វា ទេតា កិក្ខុ “បុទ្ធេបិ យឃំ យាទេតេច ក្ខុបហតា”តិ កិទេឃ្យាសេយាយត្តាឃ តិហតយាតា ហុត្វា អត្តុទេតា ក្ខុបកាទកាម្ពដ្ឋាតបទាឃលា អហេស្ុ˘ តទេតា កាចធា ឲុកំ សមយំ ឌតបឆចាទិកំ ចទេត្តា ចេចសាលិ បត្វា កោតមកេ ចេតិយេ ចិហទេត្តា ញ្ញាមេសំ បញ្ញាសតាត់ កិក្ខុត់ ញាលាបទិបាកំ ចិឌិត្វា ញ្ញាងំ កោតមកស្វុត្តំ កាឆេសិ˘ ញ្ញាងញ្ញា ស្វុត្តំ ស្វុត្វា ទេតា បញ្ញាសតា កិក្ខុ តស្មិំមេយច អាសទេត សហ បដិសម្ភិទាហិ អទហត្តំ បិបុណិំស្វុតិ˘

អភិញ្ញាឃាតិ កាុសលិឌិកេង់ លក្ខាឌិកេងញ្ញា ឆេទសតត្តំ ឆមុំ, ចេចតេឃ្យាតញ្ញា អាសឃាតុសឃចទិឃាឆិមុត្តិអាឌិកេង់, តស្ស ច តេសំ ឆេទសតត្តប្បកាទំ ឃាធាចទេតា អភិឌាតិត្វាតិ អទេត្វ˘ ញ្ញាមេ បញ្ញាក្ខុត្តា ក្ខុាងសាឃតាតាតិតិអាឌិ បតេត្វ តិងស្សតយត្តំ ចុត្តត្តិ ចេចឌិតត្តំ˘ សប្បដ្ឋឃត្តិ សកាទណំ, ចេចតេឃ្យាត់ អញ្ញាសមេឃត ចា បុឆ្ឆាឃ ចា អដ្ឋុប្បត្តិឃា ចា សតិមិត្តំ ទេហតុងាហទលាសហិតញ្ញាតិ អទេត្វ˘ ទាកាឌិត់ បដិហទណំ បដិហារិឃំ, តទេច បិដិហារិឃំ, សហ បិដិហារិទេឃតាតិ សប្បាដិហារិឃំ˘ ទាកាឌិប្បដិទេឆឆតចទេសតេច ហិ សត្វា ឆមុំ ឆេទេសតិ˘ ទេតាហ “បច្ចតីកបដិហទណេត សប្បាដិហារិឃមេច កាត្វា”តិ˘ អបទេ បត “ឃធាទហំ ញ្ញាទ្ធិអាឆេសតាតុសាសតិបិដិហារិឃសហិត”ត្តិ ចងត្តិ អតុសាសតិបិដិហារិឃទហិតា ឆេសតា តត្ថីតិ កាត្វា˘ សេសមេត្វ ក្ខុត្តាតមេច˘

កោតមកាឆេតិឃស្វុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា˘

៩˘ កទណ្ឌុកាលិមស្វុត្តចណ្ណតា

១៦៤. ចតុត្ថេ អាច្យអារកាលិយការេលតិ អាច្យអារកាលិយាតំ ឆរេយាតការេល. បរិញ្ញាត្តិ បហាតបរិញ្ញា. ឞា ហិ ឞយតិក្កេយា, ត ព្ពតរា. តេតាហ “បរិញ្ញា តាយ ឞយតិក្កេយា”តិ. ឲត្ថ ច បផេយា ឞត្ថា រូបិចចរេឞយាបត្តិលិកឹ ឪដ្ឋេព្ពា, ក្ញុតិយោ អរូបិចចរេឞយាបត្តិលិកឹ, តតិយោ ឞព្វាឞព្ឆេន្ថា ឪដ្ឋេព្ពា. ចុត្តញ្ចេត បុក្កលបញ្ញាត្តិយំ (បុ. ប. ១៦០) –

“ឃ្វាឃំ ឞត្ថា កាយាតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, ត រូបិតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, ត ខេចតាតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, រូបិចចរេឞយាបត្តិយា លិកឹ ឞត្ថា តេត ឪដ្ឋេព្ពា. ឃ្វាឃំ ឞត្ថា កាយាតញ្ចា បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, រូបិតញ្ចា បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, ត ខេចតាតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, អរូបិចចរេឞយាបត្តិយា លិកឹ ឞត្ថា តេត ឪដ្ឋេព្ពា. ឃ្វាឃំ ឞត្ថា កាយាតញ្ចា បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, រូបិតញ្ចា បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, ខេចតាតញ្ចា បរិញ្ញា បញ្ញារេបតិ, ឞព្វាឞព្ឆេន្ថា ឞត្ថា តេត ឪដ្ឋេព្ពា”តិ.

តត្ថ តិត្តិយា ឞយំ ឌាតត្តា កាយាតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបឃ្យុំ បផយព្ឈាតំ ចឥយាតា. រូបិតំ បរិញ្ញា បញ្ញារេបឃ្យុំ អរូបរាក់ ចឥយាតា. ខេចតាបរិញ្ញា បញ្ញារេបឃ្យុំ អឞញ្ញារាក់ ចឥយាតា. តេ បត “ព្ពជំ តាយ បផយព្ឈាតំ, អយំ រូបករេចា, អយំ អឞញ្ញាករេចា”តិបិ ត ឌាតត្តិ. តេ បញ្ញារេបតុំ អឞក្កោត្តាបិ កេចលំ “បញ្ញារេបយា”តិ ចឥត្តិ. តឆាកេតា បត កាយាតំ បរិញ្ញា អតាកាយិយក្កេត បញ្ញារេបតិ, រូបខេចតាតំ អរហត្តយក្កេត. ឲចេយត្ថ ឥក្វ ឌតា ឥាហិរកា, ឲកោ ឞព្វាឞព្ឆេន្ថាតិ ព្ពយស្ថិ លេរិក តយោ ឞត្ថារោ តាយ.

ករណ្យកាលិយឞុត្តចណ្ណូតា តិដ្ឋិតា.

៥. ហត្ថកឞុត្តចណ្ណូតា

១៦៥. បញ្ចមេ អភិក្កន្តាតិ អតិក្កន្តា, ចិពតាតិ អត្ថោតិ អាហ “លយេ ជិឞ្សតី”តិ. តេតេច ហិ “តិក្កន្តា បផេយា ឃាមេយា”តិ អត្ថត្វំ ចុត្តំ. អភិក្កន្តតរោតិ អតិចិយ កត្តតរោ. តាជិយោ ច ឞុត្តរោ កដ្ឋកោ តាយ ហោតីតិ អាហ “ឞុត្តរេ ជិឞ្សតី”តិ. កោតិ ឥចតាកឃព្ពាកណ្ណាជិឞុ កោ កតយោ? យេតិ យយ. បិគាតីតិ បិគេ. ព្ពឌ្ឋិយាតិ ព្ពយាឃ ឲចរូបិឃ ឥចិដ្ឋិយា. ឃឞឞាតិ ព្ពយិតា ឲជិឞេត បរិចារេត បរិច្ឆេឥត. ឌលត្តិ ចិឌ្ឍាតយាតោ. អភិក្កន្តតាតិ អតិចិយ កត្តេត កយតីឃេត អភិរូបេត. ចណ្ណូតាតិ ឈចិចណ្ណូត ឞទីរចណ្ណូតិកាយ. ឞព្វា ឌ្ឍកាឞយំ ជិឞាតិ ឥឞ ជិឞា បការេឞន្តា, ចន្ទា ចិឃ ឞូរិយោ ចិឃ ច ឲកោកាឞំ ឲការេលិកំ កេរារន្តាតិ កាឆាឃ អត្ថោ. អភិរូបេតិ ជួឞអាររូបេ ឞយ្យត្ថរូបេ. អត្តាភូយោតេតិ ឞយ្យឞាឞេត. ព្ពឆ បតាតិ “អភិក្កន្តាឃ ខត្តិយា”តិ ឲតស្មិ បឥេ. តេតាតិ ឞុត្តរបរិឃាឃត្តា. លយេ ចា ព្ពឆ អភិក្កន្តឞទ្ធោ ឪដ្ឋេព្ពា, តេត “អភិក្កន្តាឃ បរិក្ខិណាឃ ខត្តិយា”តិ ចុត្តំ ហោតិ.

រូបិឃតតាជិឞូតិ អាជិឞទ្ធេត អក្ខរាជិតំ ឞក្កេហា ឪដ្ឋេព្ពា. ឞុចណ្ណចណ្ណោតិ ឞុចណ្ណច្ឆិតិ អឃយេត្ថ អត្ថោតិ អាហ “ឈចិឃ”ត្តិ. តឆា ហិ ចុត្តំ “កញ្ចាតឞត្តិកត្តចេចា”តិ (ឃ. តិ. ១.១៤៤; ឞុ. តិ. ៥៥៩). ឞព្ពាឃូហាតិ ឞព្ពត្ថិតា, កត្តិតាតិ អត្ថោ. ចណ្ណាតិ ក្យលចណ្ណាតិ អាហ “ឆុតិឃ”ត្តិ, ឆោយតាឃត្តិ អត្ថោ. ក្យលចក្កេតិ លត្តិឃាជិក្យលកោដ្ឋាឞេ. តត្ថ “អឆ្នា ចិប្យឞន្តា”តិអាជិតា ចល្លិតព្ពាឪ្តេត ចណ្ណា, ឈចិ.

ចណ្ណកេន្ទ អភិក្ខចេន្ទ ចណ្ណោ, ឆុតិ៓ អញ្ញាយញ្ញា អសព្ភរតោ ចណ្ណតន្តតោ ឈេបតន្តតោ ចណ្ណោ, ឈត្តិយាទិក្កុលចេក្កោ៓ ចណ្ណីយតិ ញាបីយតិ ឯតេនាតិ ចណ្ណោ, ញាបកការណំ៓ ចណ្ណនតោ ទូសទស្សាទិកាវេន ឋបន្ទានតោ ចណ្ណោ, សណ្ឋានំ៓ យហត្ថំ លុទ្ធកំ យន្ថីយតិ ចណ្ណតន្តតោ បរិតន្តតោ ចណ្ណោ, បមាណំ៓ ចណ្ណីយតិ ចក្ខុនា បស្សីយតីតិ ចណ្ណោ, រូបាយតនត្ថិ ឯចំ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថេ ចណ្ណសទ្ទស្ស បចត្តិ ទេទិតន្តោ៓ ហោតិ ចណ្ណសទ្ទោ៓ លចិយា ឥដ្ឋន្តា រូបាយតនេ កយញ្ញាតស្សបិ លចិបុទលនេច កទេហតន្តតោ៓ លចិកតា បន ចណ្ណសាមញ្ញ ឯច “សុចណ្ណចណ្ណោ”តិ ឯត្ថ ចណ្ណគ្គហណេន គហិតាតិ អបរេ៓

ខោចលបរិបុណ្ណត្ថិ ឯកទេសេបិ អសេសេតូ្វា តិរចសេសទោច បរិបុណ្ណត្ថិ អយមេត្ថ អត្ថោតិ អាហ “អតចសេសតា អត្ថោ”តិ៓ ខោចលកប្បាតិ កប្ប-សទ្ទោ តិបិតោ បឥប្បុណយត្ថំ, “ខោចលំ”ឃ្លទេ្ទច អត្ថោ៓ ខោចលសទ្ទោ ច ពាហុលចានីតិ អាហ “ខេយភុយ្យតា អត្ថោ”តិ៓ ខោទិ បន “ខ្ទោសកំ អសយត្ថំ ខោចលំ ខោចលកប្ប”ត្ថិ ចឥត្ថិ៓ អតចសេសសត្ថោ ឯត្ថ ខោចលសទ្ទោ សិយា, អតត្ថត្ថទេត បន កប្បសទ្ទេន បឥចឌ្ឍតំ កតំ “ខោចលំ ឯច ខោចលកប្បា”តិ៓ តថា ចា កប្បតីយត្ថា បញ្ញាបេតន្តត្ថា ខោចលកប្បា៓ អញ្ញាបិស្សតា ចិឌាតិសេយត អសព្ភទោ សុទ្ធតា៓ អតតិទេកតា តំបទេយតា ចិសេសសាការចា៓ ខោចលកប្បត្ថិ ខោចលំ ឥញ្ញហំ កត្វាតិ អត្ថោ៓ ខោចលំ ចុទ្ធតិ តិន្នាតំ សន្តសន្ធតចិចិត្តត្តា, តំ ឯតស្ស អឥកតំ អត្ថិតិ ខោចលី, សទ្ធិកតតិទោរសា លីលាសចា៓

កប្ប-សទ្ទោ បតាយំ ទិសាបសក្កោ អតុបសក្កោ ចាតិ អឥប្បាយេត ឆ្វកប្បតិយបឥ លក្ខយាតំ ឆ្វកប្បសទ្ទយត្ថំ តិឥស្សតិ, អញ្ញាថា កប្បសទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធាទេ ឆ្វកប្បតិយបឥ អតិឥស្សតយេច សិយា៓ សយលាកប្បហីតិ ចិតយសិទ្ធហិ សយលាទោចាហាទេហិ៓ តិច្ចកប្បត្ថិ តិច្ចកាលំ៓ បញ្ញត្តីតិ តាយំ៓ តាយទោញ្ញាំ តស្ស អាយុទោតា, យឥឥំ កទប្បាតិ៓ កប្បិតទកសយស្សតិ កត្តុរិយា ទលឥតទកសយស្ស៓ ឥក្កុលកទប្បាតិ យន្ថីត្យិទោចលិយ ឋីតិក្កត្តាយ ឥក្កុលតាចិកទប្បា៓ ទលទសាតិ អបទឥទសា៓ អតចសេសំ ចរិតុំ សយត្ថស្ស ឆ្វការស្ស ខោតទិ កាទទលាត ឯកទេសចទលាបិ សិយា, អយំ បន សន្តទស្សច ចរតីតិ ឥទស្សតុំ សយត្តទេត្ថា កប្បសទ្ទោ គហិទតាតិ អាហ “អតចសេសំ សយត្តទតា”តិ៓

អាកាយ ចរិត្វាតិ ចត្ថយាលិលក្ករសរីរសយឌ្ឍិតាយ អាកាយ ចរិត្វា៓ ទេចតាតឥញ្ញាសរីទោកាសំ ឥ្វាឥសទោយាឌតយត្ថំ ឋាតំ៓ តទតា ភិទយ្យាបិ ចរិត្វា តិឌ្ឍិតិ, តថា ចត្វាភរលាឌិសយឌ្ឍិតា បភា៓

ហត្ថកវុត្ថុចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៓

៩៓ កក្ខុចិយវុត្ថុចណ្ណនា

១២៨៓ លេ្ឌ កាចីតំ កយចិក្កយចរេសត ខោយារេកា ឯត្ថាតិ ខោការោយារេកា, កយចិក្កយំ កទេរាទេន្តា កាចីហិ យុជ្ឈត្ថិ ឯត្ថាតិ ចា ខោការោយារេកា, កាចីតំ ចិក្កយឌ្ឍាតំ៓ តត្ថ ឌាទេតា បិលក្ខុរេក្ខា ខោការោយាកបិលក្ខោ, តស្មិំ៓ សបីបត្ថេ ខេចតំ ភុម្មចចតំ៓ ទេតភាហ “កាចីតំ ចិក្កយឌ្ឍាទេត ឌ្ឍិតបិលក្ខុស្ស សត្តិកេ”តិ៓ រិទេត្វា អស្សាទេភា ឯតស្សាតិ រិត្តស្សាទេភា៓ ទេតភាហ “ឈាតសុលាការចេត រិត្តស្សាទេភ”ត្ថិ៓ ទេសសយេត្ថ

ឧត្តានមេវ។

កដុវិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ទុតិយអនុរុទ្ធសុត្តវណ្ណនា

១២១។ អដ្ឋមេ ឋានំ តេ មានស្មិន្តិ ឯត្ថ មានស្មិន្តិ បច្ចត្តេ ភុម្មវចនំ។ ឋានន្តិ ច លិង្គវិបល្លាសេន នបុំសកនិទ្ទេសោ កតោតិ អាហ “អយំ តេ នវវិធេន វឌ្ឍិតមានោ”តិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។

ទុតិយអនុរុទ្ធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ បដិច្ឆន្នសុត្តវណ្ណនា

១២២។ នវមេ អសាធារណសិក្ខាបទន្តិ ភិក្ខុនីនំ អសាធារណំ ភិក្ខូនំយេវ បញ្ញត្តសិក្ខាបទំ។ សាធារណសិក្ខាបទន្តិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច សាធារណំ ឧភតោបញ្ញត្តិសិក្ខាបទំ។

បដិច្ឆន្នសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ លេខសុត្តវណ្ណនា

១២៣។ ទសមេ ចិរដ្ឋានតោតិ ចិរដ្ឋានតោ ច។ បាសាណេ លេខសទិសា បរាបរានុវត្តិត្តា កោធលេខា យស្ស សោ បាសាណលេខូបមសមន្នាគតោ បាសាណលេខូបមោតិ វុត្តោ។ ឯវំ ឧត្តរេបិ។ អនុសេតីតិ អប្បហីនតាយ អនុសេតិ។ ន ខិប្បំ លុជ្ជតីតិ ន អន្តរា នស្សតិ កាលដ្ឋានេនេវ នស្សតោ។ ឯវមេវន្តិ ឯវំ តស្សបិ បុគ្គលស្ស កោធោ ន អន្តរា បុនទិវសេ វា អបរទិវសេ វា និដ្ឋាតិ, អទ្ធនិយោ បន ហោតិ, មរណេនេវ និដ្ឋាតីតិ អត្ថោ។ កក្ខឡេនាតិ អតិកក្ខឡេន មម្មច្ឆេទកេន វចនេន។ សន្ធិយតីតិ ឃដីយតិ។ សម្មោទតីតិ និរន្តរោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

អថ វា សន្ធិយតីតិ ឋានគមនាទីសុ កាយកិរិយាសុ កាយេន សមោធានំ គច្ឆតិ, តិលតណ្ឌុលា វិយ មិស្សីភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ សំសន្ទតីតិ ចិត្តកិរិយាសុ ចិត្តេន សមោធានំ គច្ឆតិ, ខីរោទកំ វិយ ឯកីភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ សម្មោទតីតិ ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាទីសុ វចីកិរិយាសុ វាចាយ សមោធានំ គច្ឆតិ, ចិរប្បវាសាគតោបិ បិយសហាយកោ វិយ បិយតរភាវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ អបិច កិច្ចករណីយេសុ តេហិ សទ្ធិំ

អាឌីតាច ឲ្យកកិរិយាកាចំ ក្ដបកឆ្លត្តា សត្តិឃតិ, ឃាច យញ្ញា បចត្តត្តា សំសត្ថតិ, ឃាច បរិឃោសាភា អតិចត្តត្តា សយ្យាឌតិតិ

ចេឌិតត្តា៍

លេលស្សត្តចណ្ហភា តិដ្ឋិតា៍

ក្យសិភារចក្កចណ្ហភា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៣) ៣។ យោធាជីវវគ្គោ

១។ យោធាជីវសុត្តវណ្ណនា

១៣៣។ ចតុត្ថស្ស បឋមេ យុជ្ឈនន្តិ យោធោ, សោ អាជីវោ ឯតស្សាតិ យោធាជីវោ។ យុទ្ធូបជីវតីតិ វា ឯតស្មិំ អត្ថេ យោធាជីវោតិ និរុត្តិនយេន បទសិទ្ធិ វេទិតព្ពា។ តេនាហ “យុទ្ធំ ឧបជីវតីតិ យោធាជីវោ”តិ។ សហ...បេ... បស្សតីតិ បុព្ពភាគេ វិបស្សនាបញ្ញាយ សម្មសនវសេន, មគ្គក្ខណេ អភិសមយវសេន អត្តបច្ចក្ខេន ញាណេន បស្សតិ។

យោធាជីវសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ បរិសាសុត្តវណ្ណនា

១៣៤។ ទុតិយេ អប្បដិបុច្ឆិត្វា វិនីតាតិ “តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វា”តិអាទិនា អប្បដិបុច្ឆិត្វា កេវលំ ធម្មទេសនាវសេនេវ វិនីតបរិសា។ ទុព្ពិនីតបរិសាតិ ទុក្ខេន វិនីតបរិសា។ បុច្ឆិត្វា វិនីតាតិ “តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ”តិអាទិនា បុច្ឆិត្វា អនុមតិគ្គហណវសេន វិនីតា។ សុវិនីតបរិសាតិ សុខេន វិនីតបរិសា។ អនុមតិគ្គហណវសេន វិនយនត្ថេន ទុក្ករំ ហោតិ។

បរិសាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ឧប្បាទាសុត្តវណ្ណនា

១៣៥។ ចតុត្ថេ ឧប្បាទា វា តថាគតានន្តិ តថាគតានំ ឧប្បាទេបិ វេនេយ្យបុគ្គលានំ មគ្គផលុប្បត្តិ វិយ សង្ខារានំ អនិច្ចាទិសភាវោ ន តថាគតុប្បាទាយត្តោ, អថ ខោ តថាគតានំ ឧប្បាទេបិ អនុប្បាទេបិ ហោតិយេវាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឋិតាវ សា ធាតូតិ ឋិតោ ឯវ សោ អនិច្ចសភាវោ ញុភិវារាភាវតោ ន កទាចិ សង្ខារា អនិច្ចា ន ហោតិ។ កាមំ អសង្ខតា វិយ ធាតុ ន និច្ចា សោ សភាវោ, តថាបិ សព្ពកាលិកោយេវាតិ អធិប្បាយោ។

អបរោ នយោ – ឋិតាវ សា ធាតូតិ “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិ ឯសា ធាតុ ឯស សភាវោ តថាគតានំ ឧប្បាទតោ បុព្ពេ ឧទ្ធ អប្បដិវិជ្ឈិយមានោ ន តថាគតេហិ ឧប្បាទិតោ, អថ ខោ សព្ពកាលំ សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា, ឋិតាវ សា ធាតុ, កេវលំ បន សយម្ភុញាណេន អភិសម្ពុទ្ធតោ “អយំ ធម្មោ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ”តិ បវេទនតោ ច តថាគតោ ធម្មស្សាមីតិ វុច្ចតិ អបុព្ពស្ស

ᨲᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨮᩥᨲᩣᩅ ᩈᩣ ᨵᩣᨲᩩ"ᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩋᨽᩥᩈᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᨽᩥᩈᨾᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᨠᨳᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᨾᩩᨡᩮ ᨮᨸᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᩁᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨽᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᩮᨶ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨿᩣᨳᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᨽᩥᩈᨾᩮᨲᩥ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨾᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨾᩮᩅ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩈᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨬᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩅᩁᨲᩥ ᩅᩥᨽᨩᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᨭᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩉᩮᨲᩩᨴᩣᩉᩁᨱᨴᩔᨶᩮᩉᩥ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙-᪑᪐. ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪘-᪑᪓᪒. ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨲᨶ᩠ᨲᩣᩅᩩᨲᩣᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩉᩩᩴ "ᨿᩣᨶᩥ ᨠᩣᨶᩥᨧᩦ"ᨲᩥ ᨻᩩᨿᩥᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᩉ "ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩣᨿᩥᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩦᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩃᩥᨾᨠᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩉᩦᨶᩮᩣ, ᨾᨠ᩠ᨡᩃᩥ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᨠ᩠ᨡᩃᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩁ ᩈᨠᨴ᩠ᨴᨾᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥᨿᩣ ᨲᩮᩃᨥᨭᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ, "ᨲᩣᨲ, ᨾᩣ ᨡᩃᩦ"ᨲᩥ ᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨾᩣᨴᩮᨶ ᨡᩃᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᨽᨿᩮᨶ ᨸᩃᩣᨿᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ ᩏᨸᨵᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨴᩩᩔᨠᨱ᩠ᨱᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᩣᨭᨠᩴ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨧᩮᩃᨠᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩃᩣᨿᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᨲᩥᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩮᨶᩮᩅ ᩑᨠᩴ ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ "ᩋᨿᩴ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ"ᨲᩥ ᨸᩪᩅᨽᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ "ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩣᨭᨠᩴ ᩋᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩍᨴᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩣᨭᨠᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨶ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩈᩥ, ᨲᨴᩮᩅ ᨧ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨸᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ "ᨾᨠ᩠ᨡᩃᩥ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩑᩅ᪨

ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪑-᪑᪒. ᨸᨮᨾᨾᩮᩣᩁᨶᩥᩅᩣᨸᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪓-᪑᪓᪙. ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩮ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨡᨿᩅᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩣ, ᩑᨲᩴ ᩋᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶᩈᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ

អដ្ឋត្តិដ្ឋោ៍ តេតាហ “អត្ថិ អតិក្កត្តិដ្ឋោ”តិអាឌិ៍ ត ហិ បដិចិន្តស្ស លោក្យត្តុរឆយ្យស្ស ឆស្សត៌ ក្យប្យត៌ តាយ អត្ថិ៍ ស្ទចតិដ្ឋោតិ សតតតិដ្ឋោ៍ អដ្ឋត្តបេច ចត្ញហិ ឃោកេហិ លេយោ ខុតស្ស អត្ថីតិ អដ្ឋត្តឃោកក្លេយឹ, តិដ្ឋឃោកក្លេយឹតិ អត្ថោ៍ យក្កព្រាហូចទិយស្ស ចុសិតត្តា តស្ស អចិហាឃតសកាចត្តា អដ្ឋត្តិ ព្រាហូចារឹតិ អដ្ឋត្តព្រាហូចារឹ, តិដ្ឋព្រាហូចារឹតិ អត្ថោ៍ បរិឃោសាតត្តិ ព្រាហូចរិឃបរិឃោសាត៌ ចដ្ឋក្លបរិឃោសាតញ្ញុ៍ អដ្ឋត្តិ បរិឃោសាតយស្សាតិ អដ្ឋត្តបរិឃោសាតោ៍ ក្លាឆសបតេសយាតិ ក្តត្តាតត្ថោតច៍

បចបេយាទតិចាបរុត្តាឌិចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៍

ឃោឆាឌឹចចក្កចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៍

១៦៧-១៦៩៍ បក្កលចក្កេ ក្តត្តាតត្ថេឃច៍

តតិឃបណ្ហាសក៏ តិដ្ឋិត៏

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៩) ៩. អនេលកេចក្កនល្ហតា

១៩៥-១៩៦. ឋានតោ បនេសុ បន សុត្តបទេសុ “កាមហា”តិ ទុត្តបទំ ឋិតនេត្តា “កាមត្ថមអា”តិ អាហ. កាមត្ថមអចារោ ចស្សា ន លុទ្ធសការេចា. អថ តោ តណ្ហាចវេសន ឋិនក្កហណត្តិ អាហ “លោកចវេសន ឋិនក្កហណា”តិ. អកាមហា បដិបជ្ជតិ ចា កាយាតំ ឍកាហតំ បដិបត្តិ, កាយសុចរិតាទិវសេនាតិ អត្ថោ. តិន្នំ បដិបជ្ជតិ កាយស្ស តិន្នំបនចវេសន វចបនចវេសន បចត្តា បដិបត្តិ, អត្តកិលមថានុយោគោតិ អត្ថោ. តិកច្ឆលោតិ តិស្សដ្ឋចេលោ សន្តេន សន្តំ បដិក្លិត្តចេលោ. នក្កិយចតសយាគោតេន នក្កោ. ឋិតកោច ដ្ឋានំ កោរាតីតិអាទិ តិឝស្សតយត្តំ ចយិត្វា យុលចិក្លាលតាទិអាចារស្សបិ តេន ឋិស្សដ្ឋត្តា. ឧច្ចារ ហត្ថំ អបលេខតិ អចលេខតិ ដ្ឋកោន អនោចនតោ. ទុតិយចិកប្បេបិ ឯសេវ នយោ. “ឯហិ, ភទន្តេ”តិ ទុតេ្តដ្ឋបាយនសន្ធារតោ ចិធិ ឯហិភទន្តោ, តំ ធរតីតិ ឯហិភទន្តិកោ, តប្បដិក្ខេបេន ន ឯហិភទន្តិកោ. ន ករោតីតិ “សមណេន នាម បរស្ស ចចនករេន ន ភចិតព្ពំ”តិ អធិប្បាយេន.

បុរេតរន្តិ តំ ឆាតំ អត្ថតោ ដ្ឋបាយនតោ បុរេតរំ. តំ កិរ សោ “កិច្ចតា នាម យធិដ្ឋកា ឯច កិច្ចា ករហិតព្ពា”តិ អធិប្បាយេន ន គណ្ហាតិ. ដ្ឋទិស្ស គតំ យម និមិត្តការេចន ឧហ្ម ល្ខុក្កា បិណ្ឌា សញ្ញាតំ អាបាទិតាតិ ន គណ្ហាតិ. និមន្តនំ ន សាទិយតិ ឯចំ តេសំ ចចនំ គតំ ភចិស្សតីតិ. កុម្ភិ អាទីសុបិ សោ សត្តសញ្ញាតិ អាហ “កុម្ភិ-កឡោបិយោ”តិអាទិ. កឡោបអន្តរាយោ ហោតីតិ ដ្ឋិតស្ស ឃិត្តយំ កឡោបអន្តរាយោ ហោតិ. កាយសកាកាទិចវេសន សក្កុម កិនេត្តត្តិ ឯតិស្សាតិ សង្កិត្តិ, យថាសំហតតណ្ឌុលាទិសម្ពារយោ. ធាតុសកាតីតិ ចេឃ្យាចច្ចកនោ យតុស្សា.

សុរាបិតយេចាតិ យដ្ឋលក្ខណប្បត្តាយ សុរាយ បិតយេច. សុរាលហណោតចេត្ត យេនយេបិ សក្កហិតំ. ឯកាការយេច ដ្ឋញ្ញតីតិ ឯកាការិកោ. ឯកាលោបេនតេច ចត្តតីតិ ឯកាលោបិកោ. ទីឃតិ ឯតាយាតិ ទត្តិ, ទ្វត្តិអាលោបយត្តក្កាហិ ខុទ្ទកំ កិក្ខាឆាតកាឌតំ. តេនាហ “ខុទ្ទកបាតី”តិ. អក្ខញ្ញានចវេសន ឯកោ អហោ ឯតស្ស អត្ថីតិ ឯកាហិកោ, អាហារោ, តំ ឯកាហិកំ. សោ បន អត្ថតោ ឯកទិចសំ លញ្ឈកោ ហោតីតិ អាហ “ឯកាទិចសន្តរិក”ន្តិ. ទ្វាហិកន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឯកាហំ អក្ខញ្ញិត្វា ឯកាហំ ក្ខញ្ញតំ ឯកាហចារោ, តំ ឯកាហិកយេច អត្ថតោ. ទ្វីហំ អក្ខញ្ញិត្វា ទ្វីហំ ក្ខញ្ញតំ ទ្វីហចារោ. សេសបទទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ. ដ្ឋក្កដ្ឋោ បន បរិយាយកត្តកោឌតិកោ ទ្វីហំ អក្ខញ្ញិត្វា ឯកាហយេច ក្ខញ្ញតិ. សេសទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ.

យិន្ធាចាយាយចវេសតេច ដ្ឋក្កុដិកចតានុយោគោតិ អាហ “ដ្ឋក្កុដិកចីរិយតុយុត្តោ”តិ. អត្តកិលមថានុយោគន្តិ អត្តតោ កិលមថានុយោគំ, សរីរទុក្ខការណន្តិ អត្ថោ. សរីរបរិយាយោ ហិ ឯត្ថ អត្តសទ្ទោ “អត្តន្តបោ”តិអាទីសុ (ម. និ. ១.៣១៦) ចិយ. ទ្វេ អន្តេតិ ដ្ឋកោ កោដិយោ, ដ្ឋកោ លាមកបដិបត្តិយោតិ អត្ថោ. លាមកម្បិ ហិ អន្តោតិ វុច្ចតិ “អន្តមិទំ, កិក្ខចេ, ជីចិកានំ (សំ. និ. ៣.៨០; ឥតិវុ. ៩១), កោដ្ឋកោ អន្តោ”តិ ឯចមាទីសុ. យន្និយបដិបជ្ជាយ ដ្ឋប្បឆការេចន អមតិយា គត្តព្ពា ឋានតព្ពាតិ អន្តា. តតោ ឯច លាមកា.

អេឌលពដ្កដ្មភា នំដ្ឋំតា៌

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

បេឃ្យាលចក្កចណ្ណនា

១៤៣-១៦៣. សមត្ថេញ្ញាតិ សម្ពេន្ធ គតាត្ថេញ្ញា. តេភាហ “សមាត្ថញ្ញាសមោ”តិ. សេសមេត្ថ ឞ្ញាតមេវ.

ញ្ញាតិ មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

តិកនិបាតវណ្ណនាយ អត្ថានុសន្ធិទីបនា សមត្តា.

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អង្គុត្តរនិកាយេ

ចតុក្កនិបាត-ដីកា

១. បឋមបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

๑` หฏฺฐกายธเกฺกา

๑-๑` อตฺถุทฺธุปฺปตฺตาธิจณฺณฑา

๑-๑` ธตฺกฺกติปิตสฺส ปธเย อตฺเถเสา ปุฏฺกากิฆํ ธาเกํ, ปฏิเธเสา อตฺเถเสต อหิสยเยา` ตตฺถ ฆปฺธา อตฺเถเสปุฏฺเกา ปฏิเธเสา อตฺเถเสต ชิตา ต เหาติ` อตฺเถเสา หิ ๆกเธฺยา ปฏิเธสสปฺปเธฺถา, ตทุหฆากาธเหตฺกเฐา ธเฐ ยิเสเรํ, ตปฺธา ธุตฺติ ปิฏฺฐฆํ “อตตฺเถเสา...เป... ตฺยฺถาเฐา”ติ` ปฏิสฺถิกฺกหเหธเสต หธเตา หธตฺถฺธปกยติ สฺตฺถาธติ, อปราปเร ธธทฺธปปฏฺฐตธเสต สฺธาเรํ ยิเสเหตฺถิ อาห “หธเตา”ติอาธิ` สฺตฺถาธิตยิสริตปธาติ กยฺยาสตติ สฺตฺถาฆาห “ยฆา ธ ตฺยฺตฺติ ธา”ติ ปธยธิกเปฺย` ธุติฆธิกเปฺย ปต หาธยาสตติ หธเย กตฺวา “ยเยธฺธ ตฺยฺถาเฐา”ติ ฆธาธฺตธเสเตธ ธุตฺติ ` ธีเฆธฺฐฺตา ฑาธฺธสกฺเกํ ชิฆ ธฺฐหเตฺว ปุริเสา เสสตฺถฺธิ ตเฑฺถธฺฐตา ฑาธฺธิ สตฺถสตฺถาติ อหิสฺถาเธา หธตฺถฺธิ เตติ ๆตาฆาติ หธเตตฺติ` เตตาห “หธธฺฐ”ติอาธิ`

ธฐฺธกฺกสฺส อตฺถเธาติ สกเลธฐฺธกฺกสฺส สกสตฺถาเต ปธสตฺถาเต ธ ชิตาสเกธา อหาธเกธา` ฑาธฺธธกฺกสฺธกฺกฐิฏฺฐธกฺกยิสธกฺกสยตฺตธกฺกสฺถาเตติ ปฺธาหิ ธกฺกหิ ธกฺกยา` สธาสตาติ กิเลสาติ สยฺฐิตฺตา สาติสฆํ กิเลสสปริติฏฺฐาเตต ปริติฏฺฐเตา` ธุติฆํ ฐตฺถาตเยธ`

อตฺถุทฺธุปฺปตฺตาธิจณฺณฑา ติฏฺฐิตา`

๑-๓` ปธยพตปฺปตฺตาธิจณฺณฑา

๑-๓` ตติเฆ กลิตฺถิ อปราธิ` ชิธิตาตีติ อาธิเตาติ ปสธติ` เตต ธ กลิตา สุข ต ปฏิลหตีติ เตต อปราเสต สุข ต ชิตฺถิ` ติตฺถิฆปฺปยิสาฆ หิ ปยิสิฆติฺถาฆ ธ สยเกาธ ชิปิเกา` ปยิสิฆติฺถาติ ธ สยฺตฺถาฺตปริสิสตธเสต ปธตฺติฆา ยหาสาธฐฺฐตาฆ กธุกตธชิปิกา` ติตฺถิฆปฺปยิสา ปต กธิ ตาฆ สยธชิปิกาติ เธ? ตสฺมิ อธิฐฺฐยาตกฺกาสยาเราปเตต อตฺถเตา ปเธสเฐา ยิฐาปฏิปตฺติเหตฺหาธเตา ปยิสิเฆต ตสฺส สฐฺหธกเรเตา ธ` เลิเกปิ หิ อสฺธิ สฺธเรต สยิ กเธาเตฺถา การเยฺยา เหาติ, ปเกธ ธุปฺปฏิปตฺติ สุปฺปฏิปเตฺตต สยิ กเธาเตฺถาติ` สเกต ฆเตตาติ อตฺถเตา สาปเตเยฺยต` อปฺปยตฺถเกาธ กลีติ ธิฏฺฐฆยิกตฺตา สยฺปฏิการตฺตา ธ อปฺปยตฺถเกา อปราเสา` อฆํ...เป... ยหตฺถตเรา กลิ กตฺธธิตตฺตา สยฺราฆิกตฺตา อปฺปฏิการตฺตา ธ`

ติรตฺถเฐาติ กาหตาธิเสเยา ๆเสาติ อาห “ติรตฺถเฐาหตาฆา”ติ, สตสหสฺส ติรตฺถเฐาติ อเตฺว` ติรตฺถเฐปริยาเฆํ ปต

វស្សគណនាយ ឯវំ វេទិតព្ពា. យថេវ ហិ សតំ សតសហស្សានំ កោដិ ហោតិ, ឯវំ សតំ សតសហស្សានំ កោដិយោ បកោដិ នាម ហោតិ, សតំ សតសហស្សានំ បកោដិយោ កោដិប្បកោដិ, សតំ សតសហស្សកោដិប្បកោដិយោ នហុតំ, សតំ សតសហស្សនហុតានិ និន្នហុតំ, សតំ សតសហស្សនិន្នហុតានិ ឯកំ អព្ពុទំ, តតោ វីសតិគុណិតំ និរព្ពុទំ. យំ អរិយេ គរហេត្វា និរយំ ឧបបជ្ជតីតិ អរិយេ គរហេត្វា យំ និរព្ពុទសង្ខាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ, និរព្ពុទគោតិ ច បាឋិយេវណ្ណា និរយោ នាម, តត្ថ អបិចិមិយ្យាយេន បន និរព្ពុទគណនាយ បច្ចិតព្ពុទ្ធានស្សេតំ នាមំ. ចតុត្ថំ ឧត្តានត្ថមេវ.

បឋមខតសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៥. អនុសោតសុត្តវណ្ណនា

៥. បញ្ចមេ អនុសោតំ គច្ឆតីតិ វដ្ដសោតស្ស អនុកូលភាវេន គច្ឆតិ. បច្ចនីកបដិបត្តិយាតិ វដ្ដសោតស្ស បដិកូលវសេន បវត្តនិព្ពានានុបស្សនាទិបដិបត្តិយា. ឋិតសភាវោតិ អចលប្បសាទាទិសមន្នាគតេន ឋិតសភាវោ. អនាគាមី ហិ អស្សទ្ធិយេហិ កាមរាគព្យាបាទេហិ អកម្បនីយចិត្តតាយ ឋិតប្បកតិកោ អនាវត្តិធម្មតាយ ច ឋិតសភាវោ នាម. ឱឃំ តរិត្វាតិ កាមោឃាទិចតុព្ពិធំ ឱឃំ អតិក្កមិត្វា. បារង្គតោតិ និព្ពានបារំ គតោ. ព្រាហ្មណោតិ ពាហិតបាបតាយ ព្រាហ្មណោតិ សង្ខំ គតោ ខីណាសវោ. តេនាហ “សេដ្ឋោ និដ្ឋោសោ”តិ. បញ្ចវេរភយត្តិ បាណាតិបាតាទិបញ្ចទុច្ចរិតំ. សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេនាតិ កិលេសបរិយុដ្ឋានេន សហាបិ ឧប្បន្នេន ទុក្ខទោមនស្សេន សទ្ធិម្បិ. បរិបុណ្ណន្តិ តិស្សន្នំ សិក្ខានំ ឯកាយបិ អនូនំ. បរិសុទ្ធន្តិ និរុបក្កិលេសំ. ព្រហ្មចរិយន្តិ សេដ្ឋចរិយំ. ឥមិនា ចាវេត សោតាបន្នសកទាគាមិនោ កថិតា. កិំ បន តេ រុទន្តា ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តីតិ? អាម, កិលេសរោទនេន រោទន្តា ចរន្តិ នាម, សីលសម្បន្នា បុថុជ្ជនភិក្ខូ ឯត្ថេវ សង្គហិតា.

ចេតោវិមុត្តិន្តិ ផលសមាធិំ. បញ្ញាវិមុត្តិន្តិ ផលញាណំ. ឆហាការេហិ បារគតោតិ អភិញ្ញាបារគូ, បរិញ្ញាបារគូ, ភាវនាបារគូ, បហានបារគូ, សច្ឆិកិរិយាបារគូ, សមាបត្តិបារគូតិ ឯវំ ឆហិ អាការេហិ សព្ពធម្មានំ បារំ បរិយោសានំ គតោ. សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ.

អនុសោតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៦. អប្បស្សុតសុត្តវណ្ណនា

៦. ឆដ្ឋេ អប្បកំ សុតំ ហោតីតិ នវង្គសត្ថុសាសនេ កិញ្ចិទេវ សុតំ ហោតិ. តេនេវ នវង្គសត្ថុសាសនេ ឯកស្សតំ “សុត្តំ គេយ្យ”ន្តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ សុត្តាទីនិ វិភជិត្វា ទស្សេន្តោ “ឧភតោវិភង្គនិទ្ទេសខន្ធកបរិវារា”តិអាទិមាហ. ឥធ បនាយំ វិភាគោ វេទិតព្ពោ. សកលម្បិ សុត្ត

គេយ្យំ, និគ្គាថកំ សុត្តំ វេយ្យាករណំ. តទុភយវិនិមុត្តញ្ច សុត្តំ ឧទានាទិវិសេសសញ្ញារហិតំ នត្ថិ, យំ សុត្តង្គំ សិយា. មង្គលសុត្តាទីនញ្ច (ខុ. បា. ៥.១ អាទយោ; សុ. និ. ២៦១ អាទយោ) សុត្តង្គសង្គហោ ន សិយា គាថាភាវតោ ធម្មបទាទីនំ វិយ. គេយ្យង្គសង្គហោ វា សិយា សគាថកត្តា សគាថាវគ្គស្ស វិយ. តថា ឧភតោវិភង្គាទីសុ សគាថកប្បទេសានន្តិ? វុច្ចតេ –

“សុត្តន្តិ សាមញ្ញវិធិ, វិសេសវិធយោ បរេ;

សនិមិត្តា និរុឡ្ហត្តា, សហតាញ្ញេន នាមតោ”. (នេត្តិ. អដ្ឋ. សង្គហវារវណ្ណនា; ទី. និ. ដី. ១.បឋមមហាសង្គីតិកថាវណ្ណនា; សារត្ថ. ដី. ១.បឋមមហាសង្គីតិកថាវណ្ណនា)

សព្ពស្សបិ ហិ ពុទ្ធវចនស្ស សុត្តន្តិ អយំ សាមញ្ញវិធិ. តេនេវាហ អាយស្មា មហាកច្ចានោ នេត្តិយំ (នេត្តិ. សង្គហវារ) “នវវិធសុត្តន្តបរិយេដ្ឋី”តិ. ឯត្តកំ តស្ស កថេតា សុត្តាគតំ សុត្តបរិយាបន្នំ (បាចិ. ៦៥៥, ១២៤២) សកវាទេ បញ្ច សុត្តសតានីតិ (ធ. ស. អដ្ឋ. និទានកថា; កថា. អដ្ឋ. និទានកថា) ឯវមាទិ ច ឯតស្ស អត្ថស្ស សាធកំ. វិសេសវិធយោ បរេ សនិមិត្តា តទេកទេសេសុ គេយ្យាទយោ វិសេសវិធយោ តេន តេន និមិត្តេន បតិដ្ឋិតា. តថា ហិ គេយ្យស្ស សគាថកត្តំ តព្ភាវនិមិត្តំ. លោកេបិ ហិ សសិលោកំ សគាថកំ វា ចុណ្ណិយគន្ថំ “គេយ្យ”ន្តិ វទន្តិ. គាថាវិរហេ បន សតិ បុច្ឆំ កត្វា វិស្សជ្ជនភាវោ វេយ្យាករណស្ស តព្ភាវនិមិត្តំ. បុច្ឆាវិស្សជ្ជនញ្ហិ “ព្យាករណ”ន្តិ វុច្ចតិ. ព្យាករណមេវ វេយ្យាករណំ. ឯវំ សន្តេ សគាថកាទីនម្បិ បុច្ឆំ កត្វា វិស្សជ្ជនវសេន បវត្តានំ វេយ្យាករណភាវោ អាបជ្ជតីតិ? នាបជ្ជតិ គេយ្យាទិសញ្ញានំ អនោកាសភាវតោ, “គាថាវិរហេ សតី”តិ វិសេសិតត្តា ច. តថា ហិ ធម្មបទាទីសុ កេវលំ គាថាពន្ធេសុ សគាថកត្តេបិ សោមនស្សញាណមយិកគាថាយុត្តេសុ “វុត្តំ ហេត”ន្តិអាទិវចនសម្ពន្ធេសុ អព្ភុតធម្មប្បដិសំយុត្តេសុ ច សុត្តវិសេសេសុ យថាក្កមំ គាថុទានិតិវុត្តកអព្ភុតធម្មសញ្ញា បតិដ្ឋិតា, តថា សតិបិ គាថាពន្ធភាវេ ភគវតោ អតីតាសុ ជាតីសុ ចរិយានុភាវប្បកាសកេសុ ជាតកសញ្ញា, សតិបិ បញ្ហាវិស្សជ្ជនភាវេ សគាថកត្តេ ច កេសុចិ សុត្តន្តេសុ វេទស្ស លភាបនតោ វេទល្លសញ្ញា បតិដ្ឋិតាតិ ឯវំ តេន តេន សគាថកត្តាទិនា និមិត្តេន តេសុ តេសុ សុត្តវិសេសេសុ គេយ្យាទិសញ្ញា បតិដ្ឋិតាតិ វិសេសវិធយោ សុត្តង្គតោ បរេ គេយ្យាទយោ. យំ បនេត្ថ គេយ្យង្គាទិនិមិត្តរហិតំ, តំ សុត្តង្គំ វិសេសសញ្ញាបរិហារេន សាមញ្ញសញ្ញាយ បវត្តនតោ. ននុ ច សគាថកំ សុត្តំ គេយ្យំ, និគ្គាថកំ សុត្តំ វេយ្យាករណន្តិ សុត្តង្គំ ន សម្ភវតីតិ ចោទនា តទវត្ថាវាតិ? ន តទវត្ថា សោធិតត្តា. សោធិតញ្ហិ បុព្ពេ “គាថាវិរហេ សតិ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនភាវោ វេយ្យាករណស្ស តព្ភាវនិមិត្ត”ន្តិ.

យញ្ច វុត្តំ – “គាថាភាវតោ មង្គលសុត្តាទីនំ សុត្តង្គសង្គហោ ន សិយា”តិ, តំ ន, និរុឡ្ហត្តា. និរុឡ្ហោ ហិ មង្គលសុត្តាទីនំ សុត្តភាវោ. ន ហិ តានិ ធម្មបទពុទ្ធវំសាទយោ វិយ គាថាភាវេន បញ្ញាតានិ, អថ ខោ សុត្តភាវេនេវ, តេនេវ ហិ អដ្ឋកថាយំ “សុត្តនាមក”ន្តិ នាមគ្គហណំ កតំ. យំ បន វុត្តំ “សគាថកត្តា គេយ្យង្គសង្គហោ សិយា”តិ, តទបិ នត្ថិ, យស្មា សហតាញ្ញេន. សហ គាថាហីតិ ហិ សគាថកំ. សហភាវោ ច នាម អត្តតោ អញ្ញេន ហោតិ, ន ច មង្គលសុត្តាទីសុ គាថាវិនិមុត្តោ កោចិ សុត្តប្បទេសោ អត្ថិ, យោ “សហ គាថាហី”តិ វុច្ចេយ្យ, ន ច សមុទាយោ នាម កោចិ អត្ថិ. យទបិ វុត្តំ – “ឧភតោវិភង្គាទីសុ សគាថកប្បទេសានំ គេយ្យង្គសង្គហោ សិយា”តិ, តទបិ

ន, អញ្ញតោ។ អញ្ញា ឯវ ហិ តា គាថា ជាតកាទិបរិយាបន្នត្តា។ អតោ ន តាហិ ឧភតោវិភង្គាទីនំ គេយ្យង្គភាវោតិ។ ឯវំ សុត្តាទីនំ អង្គានំ អញ្ញមញ្ញំ សង្ករាភាវោ វេទិតព្ពោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន សមន្តបាសាទិកាយ វិនយសំវណ្ណនាយ សារត្ថទីបនិយា (សារត្ថ។ ដី។ ១។បឋមមហាសង្គីតិកថាវណ្ណនា) អម្ហេហិ បកាសិតោ, ឥច្ឆន្តេហិ តតោ យេវ គហេតព្ពោ។

ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតីតិ អដ្ឋកថញ្ច បាឡិញ្ច ជានិត្វា លោកុត្តរធម្មស្ស អនុរូបធម្មំ បុព្ពភាគប្បដិបទំ បដិបន្នោ ន ហោតីតិ ឯវមេត្ថ សម្ពន្ធោ វេទិតព្ពោ។ តេនេវាហ "ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយាតិ អដ្ឋកថញ្ច បាឡិញ្ច ជានិត្វា...បេ... ន បដិបន្នោ ហោតី"តិ។

អប្បស្សុតសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. សោភនសុត្តវណ្ណនា

៧. សត្តមេ បញ្ញាវេយ្យត្តិយេនាតិ សច្ចបដិវេធាទិបញ្ញាវេយ្យត្តិយេន។ វិនយំ ឧបេតាតិ តទង្គាទិវសេន កិលេសានំ វិនយំ ឧបេតា។ វេសារជ្ជេនាតិ សារជ្ជករានំ ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាទិបាបធម្មានំ វិគមនតោ វេសារជ្ជេន, សារជ្ជរហិតេនាតិ អត្ថោ។ តេបិដកវសេន ពហុ សុតំ ឯតេសន្តិ ពហុស្សុតា។ តមេវ បរិយត្តិធម្មំ ធារេន្តិ សុវណ្ណភាជនេ បក្ខិត្តសីហវសំ វិយ វិនស្សន្តំ អកត្វា សុប្បគុណសុប្បវត្តិភាវេន ហទយេ ឋបេន្តីតិ ធម្មធរា។ ឯទិសា ច អត្តនា សុតស្ស ធម្មស្ស អាធារភូតា នាម ហោន្តីតិ អាហ "សុតធម្មានំ អាធារភូតា"តិ។

សោភនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. វេសារជ្ជសុត្តវណ្ណនា

៨. អដ្ឋមេ ព្យាមោហវសេន សរណបរិយេសនំ សារជ្ជនំ សារទោ, ព្យាមោហភយំ។ វិគតោ សារទោ ឯតស្សាតិ វិសារទោ, តស្ស ភាវោ វេសារជ្ជំ។ តំ បន ញាណសម្បទំ, បហានសម្បទំ, ទេសនាវិសេសសម្បទំ ខេមញ្ច និស្សាយ បវត្តំ ចតុព្ពិធបច្ចវេក្ខណញាណំ។ តេនាហ "ចតូសុ ឋានេសូ"តិអាទិ។ ឧសភស្ស ឥទន្តិ អាសភំ, សេដ្ឋដ្ឋានំ។ សព្ពញ្ញុតបដិជាននវសេន អភិមុខំ គច្ឆន្តិ, អដ្ឋ វា បរិសា ឧបសង្កមន្តីតិ អាសភា, បុព្ពពុទ្ធា។ ឥទំ បនាតិ ពុទ្ធានំ ឋានំ សព្ពញ្ញុតមេវ វទតិ។ តិដ្ឋមានោវាតិ អវទន្តោបិ តិដ្ឋមានោវ បដិជានាតិ ញាយតីតិ អត្ថោ។ ឧបគច្ឆតីតិ អនុជានាតិ។

អដ្ឋសុ បរិសាសូតិ "អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, អនេកសតំ ខត្តិយបរិសំ ឧបសង្កមិតា...បេ... ព្រាហ្មណបរិសំ គហបតិបរិសំ,

សមណបរិសំ, ចាតុមហារាជិកបរិសំ, តាវតិំសបរិសំ, មារបរិសំ, ព្រហ្មបរិសំ ឧបសង្កមិតា, តត្រាបិ មយា សន្និសិន្នបុព្វញ្ចេវ សល្លបិតបុព្វញ្ច សាកច្ឆា ច សមាបជ្ជិតបុព្វា· តត្រ វត មំ ‘ភយំ វា សារជ្ជំ វា ឱក្កមិស្សតី’តិ និមិត្តមេតំ, សារិបុត្ត, ន សមនុបស្សាមី”តិ (ម· និ· ១·១៥១) ឯវំ វុត្តបរិសាសុ អភីតភាវំ ភជតីតិ បរេហិ ព្រហ្មនាទោ ឃោសេន វិសារទោ អហន្តិ អភីតភាវំ ភជតិ· សីហនាទសុត្តន្តាតិ លក្ខណេក អាការេន សីហនាទសុត្តន្ត·

“ទេវមនុស្សានំ ចតុចក្កំ វត្តតី”តិ (អ· និ· ៤·៣១) វុត្តនយេន សប្បុរិសូបនិស្សយាទិផលសម្បត្តិបវត្តិ វុត្តា, បុរិមសប្បុរិសូបនិស្សយាទិរូបនិស្សយា បច្ឆិមសប្បុរិសូបនិស្សយាទិសម្បត្តិបវត្តិ វា វុត្តា· អាទិ-សទ្ទេន តត្ថ ច ចក្កសទ្ទស្ស គហណំ វេទិតព្វំ· វិចក្កសណ្ឋានា អសនិ ឯវ អសនិវិចក្កំ· ឧរចក្កាទីសុបិ អាទិ-សទ្ទេន អាណាសម្មាទីសុបិ ចក្កសទ្ទស្ស បវត្តិ វេទិតព្វា· “សជ្ឈុកតំ ករិស្សាម ចក្កកេន”ន្តិអាទីសុ (បារា· ៣០៥; ខុអដ្ឋ· ១៣១) ហិ អាណា “ចក្ក”ន្តិ វុត្តា· “ទេវចក្កំ អសុរចក្ក”ន្តិអាទីសុ សមូហោតិ·

បដិវេធនិដ្ឋត្តា អរហត្តមគ្គញាណំ បដិវេធោតិ “ផលក្ខណេ ឧប្បន្នំ នាម”តិ វុត្តំ· តេន បដិលទ្ធស្សាបិ ទេសនាញាណស្ស កិច្ចនិប្ផត្តិ បរស្ស ពុជ្ឈនមត្តេន ហោតីតិ “អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញស្ស សោតាបត្តិ...បេ... ផលក្ខណេ បវត្តំ នាម”តិ វុត្តំ· តតោ បរំ បន យាវ បរិនិព្ពានា ទេសនាញាណបវត្តិ តស្សេវ បវត្តិតស្ស ធម្មចក្កស្ស ឋានន្តិ វេទិតព្វំ·

ព្រហ្មចក្កន្តិ វុត្តធម្មចក្កំ· ធម្មរតនមេវ ហិ សេដ្ឋំ, ន បន ព្រហ្មំ តាទិសស្សេវ ធម្មស្ស អភាវតោ· ភវតោ ឯវ វា “ព្រហ្ម ធម្មោ អតិសប្បុរិសោ”តិ បរស្ស វចនេន ព្រហ្មចក្កំ· “ធម្មបដិសម្ភិទា”តិអាទីសុ (វិភ· ៧១៨-៧១៩) វិយ ធម្ម-សទ្ទោ ហេតុបរិយាយោតិ អាហ “សហេតុកាតិ សហេតុកា”តិ· ហេតូតិ ច ឧប្បត្តិសាធកហេតុ វេទិតព្វោ, ន ការកោ, សម្បាបកោ វា· និមិត្តន្តិ ចោទនាយ ការណំ· តត្ថ ចោទកោ ចោទនំ ករោតីតិ ការណំ, ធម្មោ ចោទនំ ករោតិ ឯតេនាតិ ការណំ· តេនាហ “បុគ្គលោបី”តិអាទិ· វេមត្តិ គោចរំ អប្បដិឃាតិយភាវេន អនុបគ្គំ·

អន្តរាយោ ឯតេសំ អត្ថិ, អន្តរាយេ វា និយុត្តាតិ អន្តរាយិកា· ឯវំភូតា បន តេ យស្មា អន្តរាយករា នាម ហោន្តិ, តស្មា អាហ “អន្តរាយំ ករោន្តីតិ អន្តរាយិកា”តិ· អយញ្ហិ សញ្ចិច្ច វីតិក្កមេ នាតិសាវជ្ជាតិ កត្វា វុត្តំ “សញ្ចិច្ច វីតិក្កន្តា”តិ· សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធាតិអាទិ និស្សរណមត្តំ ពុទ្ធវេនេយ្យ វត្ថុ “អន្តរាយិកា”តិ វុត្តធម្មានំ តស្សាភេទ ញាណិវារាភាវតោ· ពុទ្ធ បន មេថុនធម្មោ អតិវេលតោតិ ពុទ្ធំ អជ្ឈត្តិកវសេន វុត្តំ អរិដ្ឋសិក្ខាបទំ (បាចិ· ៤១៧) វិយ· យស្មា តំតំសម្បិ កាយានំ អាទីនវំ ទិស្វា វិរតោ ហោតិ វេ, វិរមណំ អតិក្កន្តិ, ន ការេមុ អារមិត្វា, តស្មា វុត្តំ “មេថុន...បេ...អន្តរាយោ ហោតី”តិ· តត្ថ យស្ស ការស្សីតិ ន កោចិ បញ្ញាបិតស្សេវ, អថ ខោ យស្ស ការស្សិ· តថា ហិ វុត្តំ “មេថុនមនុយុត្តស្ស, មុស្សតេវាបិ សាសន”ន្តិ (សុ· និ· ៨១០)·

តស្មិំ អនិយ្យានិកធម្មេតិ តស្មិំ បរេហិ បរិកប្បិតអនិយ្យានិកធម្មនិមិត្តំ· និមិត្តត្ថេ ហិ ឥទំ ភុម្មវចនំ ទដ្ឋព្វំ·

ក្ខបតិតាន្ទាតិ ចិវចិតា៍ ខេតភាហ "អភិសន្ថតា"តិ៍ បុគ្កកាចត្តិ តាហុកាចំ៍ បុគ្ធហិ ចា សិតាតិ តាហ្ធហិ សយណ(តាហូណេហិ សិតា ក្ខបតិតាន្ទា៍

ខេចសារេជ្ជុស្តុចណ្ហភា គិដ្ឋិតា៍

៥៍ តណ្ហុយ្យាងស្តុចណ្ហភា

៥៍ តចេយ កចតិ ឲខេត អារេទាត្បត្តិ កខេចា, កិលិតបច្ចយេយា៍ បរិច្ចុន្ទា កខេចា អកខេចា៍ ចុទ្ធិអខេត្តា ហិ អឃយការេទា ឃចា "សិចទាសិចខេទា, ចលិចល"ត្តិ ច៍ សប្បិតចតិតាឌិតិតិ អាឌិ-សខេទ្ទត ខេតលយគ្ខឋាលិតាឌិតំ ពហលំ៍ សប្បិតចតិតាឌិក្កហណេទ្ទាត្ត តិឌស្សតយត្តំ, សន្តស្សបិ កិលិតបច្ចយស្ស សក្កខេហា ងដ្ឋខេត្តា៍ កចាកខេចាតិ ចា លុទ្ធខេកា ខេចច យហខេត្តា ច ក្ខបបត្តិកខេចា ខេចឌិតខេត្តា៍ ខេតខេតចាហ "សយត្តិកខេចស្ធ"តិអាឌិ៍ កខេចាតិ ចា សយត្តិ, អកខេចាតិ ចិបត្តិ៍ កខេចាតិ ចុទ្ធិ, អកខេចាតិ ហាតិ៍ តំតិយិត្តច្ឆា តណ្ហា ក្ខយ្យជ្ជតិតិ ចុត្តំ "កចាកចខេហតុ ចា"តិ៍

តណ្ហាគុតិខេឃាតិ តណ្ហាសហាខេឃា៍ តណ្ហា ហិ តិទ្ធគកកត្តាខេទ យទិចិកាឃ ក្ខគកសន្តា ចិឃ បិបិសាភិក្ធតំ តសិតំ សត្តំ អស្សាសគស្សតចេសត សហាឃកិច្ចំ កខេទាត្តិ កចាឌិសុ អតិគ្គិតិ្ត កត្តា បរិគ្គយាខេបតិ៍ តគា ហិ តំ បបិតកំ អចិខេត្តត្តា យគ្ខក្កណ្ហកាលុទ្ធកា ចិឃ អខេតកាឌិតចាក្សុខេលស្ស កខេចស្ស អាតិសំសខេយច ងខេស្សត្តិ អតត្តឌាខេល សា បរិគ្គយាខេបតិ, តស្វា តណ្ហា "បុរិសស្ស គុតិយា"តិ ចុត្តា៍ តត្ថ ច អខេត្តាបិ កិខេលសាងខេឃា កចតិត្តតិបច្ចយាតិ? សច្ចខេយតំ, ត បត តគា ចិខេសសបច្ចខេយា, ឃគា តណ្ហា៍ តគា ហិ សា ក្សុខេលហិ ចិតា អក្សុខេលហិ, កាយាចចទាឌិក្សុខេលហិ ច ចិតា ទ្វបិចចទាឌិក្សុខេលហិ កចតិត្តតិយា ចិខេសសបច្ចខេយា៍ ឃខេតា សយុគឃសច្ចត្តិ ចុច្ចតិតិ៍ គ្គត្តកាចគ្គាគាកាចត្តិ គ្គត្តកាខេចា ច អគ្គាគាកាខេចា ច គ្គត្តកាចគ្គាគាកាខេចា, ខេសា ឲតស្ស អត្តិតិ គ្គត្តកាចគ្គាគាកាខេចា, សិសាខេទា, តំ គ្គត្តកាចគ្គាគាកាចំ៍ តត្ត គ្គត្តកាខេចា យតុស្សត្តំ, អគ្គាគាកាខេចា តខេតា អចសិដ្ឋសត្តាចាសា៍ គ្គត្តកាខេចា ចា ខេតសំ ខេតសំ សត្តាតំ បច្ចុប្បខេត្តា អត្តកាខេចា, អគ្គាគាកាខេចា អតាកតត្តកាខេចា៍ ឲចទ្វខេបិ ចា អខេត្តាបិ អត្តកាខេចា គ្គត្តកាខេចា, ត ឲចទ្វខេបិ អគ្គាគាកាខេចា៍ ខេតខេតចាហ "គ្គត្តកាចគ្គាគាកាចត្តិ ឲត្ត គ្គត្តកាខេចា តាយ អឃំ អត្តកាខេចា"តិអាឌិ៍ សិសខេណំ សិសាខេទា៍

"លត្តាតច្ឆា បដិបិដិ, ឆាតុអាឃតតាត ច;

អខេត្តាគ្ខិត្តំ ចត្តយាតា, សិសាខេទាតិ បចុច្ចតិ"៍ (ចិស្តុទ្ធិ៍ ១៍៩១៥; ឌិ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍៥៥ អបសាគតាចណ្ហភា; សំ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៍៩០; អ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍៣៍១៥៥; ឆ៍ ស៍ អដ្ឋ៍ តិគាតកចា; ចិក៍ អដ្ឋ៍ ១១៩ សន្ថារបគតិខេទ្ទខេសា; ស្តុ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍៥១១; ក្ខគា៍ អដ្ឋ៍ ១៥; គ្គតិចុ៍ អដ្ឋ៍ ១៣);

តេនាហ “ខន្ធធាតុអាយតនានិ បដិបាដី”តិ, ខន្ធធាតុអាយតនានិ ហេតុផលភាវេន អបរាបរុប្បត្តីតិ អត្ថោ។

ឯវយាគឹតចំ ញាតត្តាតិ ឯត្ថ ឯតយាគឹតចំ ញាតត្តាតិបិ បឋន្តិ, ឯតំ សកលចន្ទក្កស្ស សម្មុខំ សមុទយំ តណ្ហាអាគឹតចំ ញាតត្តាតិ អត្ថោ។ អថ វា ឯវយាគឹតចំ ញាតត្តាតិ ឯតំ យថាវុត្តំ សំសារវត្តិចក្កអាគឹតចំ ទេសំ ញាតត្តា។ និគ្គហណោតិ ចតុរុបាទានសង្ខាតស្ស សព្ពស្ស គហណស្ស បដិនិស្សជ្ជនេន និគ្គហណោ, ខន្ធបរិនិដ្ឋានេន សង្ខារុប្បត្តិតោ អបគច្ឆេយ្យាតិ ឯវំ វា ឯត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

តណ្ហុប្បាទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. យោគសុត្តវណ្ណនា

១០. ទសមេ យោជេន្តីតិ កម្មំ វិបាកេន ភវាទិំ, ភវន្តរាទីហិ ទុក្ខេន សត្តេ យោជេន្តីតិ យោគា។ កាមនន្ទេន កាមេ ច សោ យថាវុត្តេនត្ថេន យោគោ ចាតិ កាមយោគោ។ ភវយោគោ ភវរាគោតិ ទស្សេតុំ “រូបារូបភវេសុ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ បឋមោ រូបារូបភវេសុ រាគោ, ទុតិយោ កម្មភវេសុ, តតិយោ ភវទិដ្ឋិសហគតោ យថា រជ្ជនដ្ឋេន រាគោ, ឯវំ យុជ្ជនដ្ឋេន យោគោតិ វុត្តោ។ ចតូសុ សច្ចេសុ អញ្ញាណន្តិ ឥទំ សុត្តន្តនយំ និស្សាយ វុត្តំ។ សុត្តន្តសំវណ្ណនា ហេសាតិ, តទន្តោគធា វា បុព្ពន្តាទីនិ។

សមុទយន្តិ ទ្វេ សមុទយា ខណិកសមុទយោ បច្ចយសមុទយោ ច។ ឧប្បាទក្ខណោ ខណិកសមុទយោ, បច្ចយោ ច បច្ចយសមុទយោ។ សមុទយតេ សមុទយន្តិ សមុទយោ, សមុទេតិ ឯតស្មាតិ សមុទយោតិ ឯវំ ឧភិន្នំ សមុទយានំ សទ្ទត្ថតោបិ ភេទោ វេទិតព្វោ។ បច្ចយសមុទយំ បជានន្តោបិ កិច្ច ខណិកសមុទយំ បជានាតិ, ខណិកសមុទយំ បជានន្តោបិ បច្ចយសមុទយំ បជានាតិ។ បច្ចយតោ ហិ សង្ខារានំ ឧទយំ បស្សតោ ខណតោ ច តេសំ ឧទយទស្សនំ សុខំ ហោតិ, ខណតោ ច តេសំ ឧទយំ បស្សតោ បរេន បច្ចយានំ សុគ្គហិតត្តា បច្ចយតោ ទស្សនំ សុខេន ហោតិ។ តេន បន ខណិកសមុទយំ ទស្សេន្តោ អាហ “សមុទយន្តិ ឧប្បត្តិ”ន្តិ។

អត្ថង្គមោបិ ទុវិធោ អច្ចន្តត្ថង្គមោ, ភេទត្ថង្គមោតិ។ អច្ចន្តត្ថង្គមោ អប្បវត្តិនិរោធោ, និព្ពានន្តិ កេចិ។ ភេទត្ថង្គមោ ខណិកនិរោធោ។ តទុភយំ បុព្ពភាគេ រូគ្គហបរិវុឌ្ឍាទិនយេន បស្សតោ អញ្ញតរទស្សនេន ឥតរទស្សនម្បិ សិទ្ធមេវ ហោតិ។ បុព្ពភាគេ បន អារម្មណវសេន ខយតោ វយតោ សម្មសនាទិកាលេ ភេទត្ថង្គមំ បស្សន្តោ ញាណមគ្គចេតសា អធិគមវសេន អច្ចន្តត្ថង្គមំ បស្សតិ, មគ្គក្ខណេ បន អារម្មណតោ អច្ចន្តត្ថង្គមំ បស្សន្តោ អសម្មោហតោ ឥតរម្បិ បស្សតិ។ តេន បន ភេទត្ថង្គមំ ទស្សេន្តោ អាហ “អត្ថង្គមន្តិ ភេទ”ន្តិ។ កាយានំ ឧប្បត្តិភេទគ្គហណេនេវ ចេត្ថ យថា កាយានំ បដិច្ចសមុប្បន្នតា ចិការិតា, ឯវំ កាយចតុក្កតោបីតិ ឧភយេសម្បិ អនិច្ចតា ទុក្ខតា អនត្តតា ច ចិការិតាតិ វេទិតព្វា។ យស្មាការោតិ ទលិតា កាយសត្តិស្សិតំ សុខំ សោមនស្សំ ទស្សេតិ។ “យំ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥមំ កាយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ, អយំ កាយានំ អស្សាទោ”តិ (ម· និ· ១·១៩៩) ហិ វុត្តំ។ អយថាការចត្តិ ខលិតា បន កាយទោសត្តំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ ទស្សេតិ។

ផស្សាយតនានន្តិ ឆដ្ឋាទិកស្ស ផស្សស្ស ការណភូតានំ ចក្ខាទិអាយតនានំ។ តេនាហ “ចក្ខាទីនំ ចក្ខុសម្ផស្សាទិការណាន”ន្តិ។ បុត្តក្កវការណំ បុតោកវោ វុត្តប្បការសេវិនោ, យតោ-សង្ឃស្ស ចិឃ ច បុរិមបទស្ស ផលការត្តតា ជដ្ឋិតា។ បុតោកវោ ឋិលមេតេសន្តិ ឋបិតោកវិកា។ អថ វា ឋិលវេទ្ធត ទ្ទាកសេទ្ធត កបិតត្តត្តា កិរិយាបាវកសង្ឃស្ស អជ្ឈត្តំ ជដ្ឋត្តំ យថា អបុបកក្កតឋិលេ អាបុបិកោ។ អថ វា បុត្តក្កំ ជេត្តិ, បុត្តក្កវាយ សិចត្តតិ, បុតប្បុត្តក្កវេ តិដ្ឋវេត្តត្តិតិ ឋបិតោកវិកា។ “តណ្ហិតា”តិ ហិ ពាហុចនតិសេទ្ធមា ចិចិត្តត្តា វា តណ្ហិតានំ អភិធានលក្ខណត្តា វា “បុត្តក្កំ ជេត្តិ”តិអាទីសុបិ អវេទ្ធសុ ឋបិតោកវិកសង្ឃិត្តិ ជដ្ឋិតា។

ចិរំឃោរេត្តិ បដិបត្តិ បុគ្គលំ កាមឃោកាទិតោ ចិឃោរេត្តីតិ ចិរំឃោកា, អសុភញ្ញាតាទីតិ ចិរំឃោរភការណានិ។ តេនាហ “ចិរំឃោកាតិ ចិរំឃោរភការណានី”តិអាទិ។

លោកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

កល្លកាយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒. ຈຣວເຄ຺ຄາ

໑. ຈຣສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໑໑. ທຸຕິຍສ຺ສ ປຐເມ ຈຣເຕາຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ, ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ວາ. ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕເກ຺ກາ ວາຕິ ວຕ຺ຖຸກາເມສຸ ອວີຕຣາຄຕາຍ ຕາທິເສ ປຈ຺ຈເຍ ກາມປຏິສໍຍຸເຕ຺ຕາ ວາ ວິຕເກ຺ກາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຈ , ຍທິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ພ຺ຍາປາທວິຕເກ຺ກາ ວາ ວິຫິໍສາວິຕເກ຺ກາ ວາຕິ ອາຆາຕວິນເຍ ວິເສເສນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອວິນີຕຕ຺ຕາ ອາຆາຕນິມິເຕ຺ຕ ພ຺ຍາປາທປຏິສໍຍຸເຕ຺ຕາ ວາ ວິຕເກ຺ກາ, ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທີຫິ ປຣຫິໍສນວເສນ ວິຫິໍສາປຏິສໍຍຸເຕ຺ຕາ ວາ ວິຕເກ຺ກາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຈຕິ ສມ຺ພເນ຺ຘາ. ຕໍ ເຈ ຠິກ຺ຂຸ ອຘິວາເສຕີຕິ ຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກາມວິຕກ຺ກາທິໍ ຍຖາປຈ຺ຈຍໍ ອຕ຺ຕເນາ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ “ອິຕິປາຍໍ ວິຕເກ຺ກາ ປາປເກາ, ອິຕິປິ ອກຸສເລາ, ອິຕິປິ ສາວເຊ຺ຊາ, ເສາ ຈ ເຂາ ອຕ຺ຕພ຺ຍາພາຘາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາຍ ອຠາວເຕາ ອຘິວາເສຕິ ອຕ຺ຕເນາ ຈິຕ຺ເຕ ອາເຣາເປຕ຺ວາ ວາເສຕິ. ອຘິວາເສນ຺ເຕາເຍວ ຈ ນປ຺ປຊຫຕິ ຕທງ຺ຄາທິປ຺ປຫານວເສນ ນ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ. ຕເຕາ ເອວ ຈ ນ ວິເນາເທຕິ ອຕ຺ຕເນາ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານເຕາ ນ ນຸທຕິ ນ ນີຫຣຕິ. ຕຖາ ອວິເນາເທເນ຺ຕາ ນ ພ຺ຍນ຺ຕີກເຣາຕິ ນ ວິຄຕນ຺ຕໍ ກເຣາຕິ. ອາຕາປີ ປຫິເຕ຺ຕາ ຍຖາ ເຕສໍ ອເນ຺ຕາປິ ນາວສິສ຺ສຕິ ອນ຺ຕມເສາ ຠງ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປິ, ເອວໍ ກເຣາຕິ, ອຍໍ ປນ ຕຖາ ນ ກເຣາຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຕຖາຠູເຕາ ປນ ນ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ ອນຸ ອນຸ ອຠາວໍ ນ ຄເມຕິ. ນ ປຊຫຕິ ເຈ, ນ ວິເນາເທຕິ ເຈຕິ ອິຕິອາທິນາ ເຈ-ສເທ຺ທາ ເຍາເຊຕເພ຺ພາ ອເຕ຺ຖາ ເວທິຕເພ຺ພາ.

ເອວໍຠູເຕາຕິ ເອວໍ ກາມວິຕກ຺ກາທີຫິ ປາປວິຕເກ຺ກຫິ ສມງ຺ຄີຠູເຕາ. ອນາຕາປີຕິ ກິເລສານໍ ອາຕາປຍິກສ຺ສ ວີຣິຍສ຺ສ ອຠາເວນ ອນາຕາປີ. ປາປຸຕ຺ຕາສລກ຺ຂຓສ຺ສ ໂອຕ຺ຕປ຺ປສ຺ສ ອຠາເວນ ອເນາຕ຺ຕປ຺ປີ. ສຕຕໍ ສມິຕໍ ສພ຺ພກາລໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ. ກຸສີເຕາ ຫີນວີຣິເຍາຕິ ກຸສເລຫິ ຘເມ຺ມຫິ ປຣິຫາຍິຕ຺ວາ ອກຸສລປເກ຺ຂ ກຸຈ຺ຉິຕໍ ສີທນເຕາ ເກາສຊ຺ຊສມນ຺ນາຄເມນ ຈ ກຸສີເຕາ, ສມຸປ຺ປາທວີຣິຍາຠາເວນ ຫີນວີຣິເຍາ. ວີຣິຍວິຣຫິເຕາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຐິຕສ຺ສາຕິ ຄມນໍ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐເຕາ. ສຍນິຣິຍາປຖສ຺ສ ວິເສສເຕາ ເກາສຊ຺ຊປກ຺ຂິກຕ຺ຕາ ຍຖາ ຕໍສມງ຺ຄິເນາ ຠາວິຕຕ຺ຕາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ຕໍ ທເສ຺ສຕຸໍ “ຊາຄຣສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ສຸກ຺ກປເກ຺ຂ ຕເຈ຺ຈາ ຠິກ຺ຂຸ ນາຘິວາເສຕີຕິ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍສ຺ສປິ ວິຫຣເຕາ ອນາທິມຕິ ສໍສາເຣ ຈິຣກາລຠາວິຕຕ຺ຕາ ຕຖາຣູປປຈ຺ຈຍສມາເຍາເຄ ສຕິສເມ຺ມາເສນ ວາ ກາມວິຕກ຺ກາທິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຈ, ຕໍ ຠິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕເນາ ຈິຕ຺ເຕ ອາເຣາເປຕ຺ວາ ນ ວາເສຕິ, ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ນ ວາເສຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ອນຘິວາເສເນ຺ຕາ ກິໍ ກເຣາຕິ? ປຊຫຕິ ຉເຑ຺ຑຕິ. ກິໍ ກຈວຣໍ ວິຍ ປິຏເກນາຕິ? ນ, ອປິຈ ເຂາ ຕໍ ວິເນາເທຕິ ນຸທຕິ ນີຫຣຕິ. ກິໍ ພລິພທ຺ທໍ ວິຍ ປເຕາເທນາຕິ? ນ, ອຖ ເຂາ ພ຺ຍນ຺ຕີກເຣາຕິ ວິຄຕນ຺ຕໍ ກເຣາຕິ, ຍຖາ ເຕສໍ ອເນ຺ຕາປິ ນາວສິສ຺ສຕິ ອນ຺ຕມເສາ ຠງ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປິ, ຕຖາ ເຕ ກເຣາຕິ. ກຖໍ ປນ ເຕ ຕຖາ ກເຣາຕີຕິ? ອນຠາວໍ ຄເມຕິ ອນຸ ອນຸ ອຠາວໍ ຄເມຕິ, ວິກ຺ຂມ຺ຠນປ຺ປຫາເນນ ຍຖາ ສຸວິກ຺ຂມ຺ຠິຕາ ເຫານ຺ຕິ, ຕຖາ ເຕ ກເຣາຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ.

ឯវំភូតោតិអាទីសុ ឯវំ កាយចិត្តក្ខាទិកំ អនតិចារេន សុវិសុទ្ធាសយោ សមាតោ ញាយ ច អាសយសម្បត្តិយា ទិដ្ឋិយិត្វាយ ច បយោគសម្បត្តិយា បរិសុទ្ធសីលោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ភោជនេ មត្តញ្ញូ សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ និទ្ទាទិវសេន កិលេសានំ អាតាបនលក្ខណេន វីរិយេន សមន្នាគតត្តា អាតាបី. សន្តោសោ បិបុព្វានេន សមន្នាគតត្តា ឱត្តាបី សតតំ និច្ចកាលំ. សមិតំ និរន្តរំ សមធិបរិត្តានុយោគវសេន វត្តព្វសម្បជានសិទ្ធិយា អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោ. និព្ពានំ បតិ បេសិតចិត្តោតិ វុច្ចតិ កថីយតីតិ អត្ថោ.

គាថាសុ គេហនិស្សិតន្តិ ឯត្ថ គេហវាសីហិ អបរិច្ចត្តត្តា គេហវាសីនំ អាវត្តា គេហសម្បត្តា វា គេហំ វុច្ចតិ វត្ថុកាមា. អថ វា គេហប្បដិពទ្ធភាវតោ, កិលេសកាមានំ និវាសដ្ឋានភាវតោ វា គេហាតិ វុច្ចន្តិ, តំ វត្ថុកាមា កាមវិតក្កាទិ គេហនិស្សិតំ នាម. កុម្មគ្គបដិបន្នោតិ យស្មា អរិយមគ្គស្ស បច្ចនីកភាវតោ អភិជ្ឈាទយោ ឧទេកដ្ឋសមា ច កុម្មគ្គា, តស្មា កាមវិតក្កាទិពាហុលេ កុម្មគ្គបដិបន្នោ. មោហនេយ្យេសុ មុច្ឆិតោតិ មោហសំវត្តនិយេសុ រូបាទីសុ មុច្ឆិតោ សម្មត្តោ អជ្ឈោបន្នោ. សម្ពោធិន្តិ អរិយមគ្គញាណំ. ផុដ្ឋុន្តិ ផុសិតុំ បត្តុំ. វិនេបិ សោ តាទិសោ មិច្ឆាសង្កប្បគោចរោ បុគ្គលោ អភព្ពោ, ន ភាជនំ តំ បាបុណាតីតិ អត្ថោ.

វិតក្កំ សមយិត្វានាតិ យថាវុត្តំ មិច្ឆាវិតក្កំ បដិសង្ខានភាវនាពលេន វូបសមេត្វា. វិតក្កូបសមេ រតោតិ នវន្នម្បិ មហាវិតក្កានំ អច្ចន្តូបសមភូតេ អរហត្តេ, និព្ពានេ ឯវ វា អភិរតោ. នវន្នំ អភិរតោ. ភព្ពោ សោតិ សោ យថាវុត្តោ សម្មាបដិបត្តិយុត្តោ បុគ្គលោ បុព្ពភាគេ សមថវិបស្សនាពលេន សព្ពវិតក្កេ យថារហំ តទង្គាទិវសេន វូបសមេត្វា ឋិតោ វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា មគ្គបដិបាដិយា អរហត្តមគ្គញាណសង្ខាតំ និព្ពានសង្ខាតញ្ច អនុត្តរំ សម្ពោធិំ ផុដ្ឋុំ អធិគន្តុំ ភព្ពោ អរហា. ឯវមេត្ថ បឋមចរសុត្តវណ្ណនា
វេទិតព្ពា.

ចរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. សីលសុត្តវណ្ណនា

១២. ទុតិយេ សម្បន្នសីលាតិ ឯត្ថ តិវិធំ សម្បន្នំ បរិបុណ្ណសមង្គិមធុរវសេន. តត្ថ –

“សម្បន្នំ សាលិកេទារំ, សុវា ភុញ្ជន្តិ កោសិយ;

បដិវេទេមិ តេ ព្រហ្មេ, ន នេ វារេតុមុស្សហេ”តិ. (ជា. ១.១៤.១) –

ឥទំ បរិបុណ្ណសម្បន្នំ នាម. “ឥមិនា បាតិមោក្ខសំវរេន ឧបេតោ ហោតិ សមុបេតោ ឧបាគតោ សមុបាគតោ ឧបបន្នោ សម្បន្នោ

ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪕᪑᪑) ᩍᨴᩴ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ “ᩍᨾᩥᩔᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᨸᨳᩅᩥᨿᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨲᩃᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨾᨵᩩᩴ ᩋᨶᩦᩃᨠᩴ, ᩑᩅᨾᩔᩣᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪑᪗) ᩍᨴᩴ ᨾᨵᩩᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨵ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨩᨲᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩃᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥᨸᩥ ᩈᩦᩃᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥᨸᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩦᩃᩔ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩮᨶ ᩋᨡᨱ᩠ᨯᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩃᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣ ᩈᩦᩃᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩅᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩅᩥᨴᩮᩣᩈᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩦᩃᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨧᩮᨲᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᩦᩃᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨾᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᨴᩮᩣᩈᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩥᨿ ᩈᩦᩃᨴᩮᩣᩈᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩈᩦᩃᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩦᨩᨡᨱ᩠ᨯᩴ, ᩅᨸ᩠ᨸᨡᨱ᩠ᨯᩴ, ᩏᨴᨠᨡᨱ᩠ᨯᩴ, ᩐᩈᨡᨱ᩠ᨯᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨴᩮᩣᩈᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩋᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩦᨩᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨻᩦᨩᩣᨶᩥ ᨡᨱ᩠ᨯᩣᨶᩥ ᨧ ᨸᩪᨲᩦᨶᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩔᩴ ᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᨸ᩠ᨸᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨻᩦᨩᩣᨶᩥ ᩅᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩈᩔᩴ ᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨴᨠᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨲᩥᨻᩉᩩᩴ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩈᩔᩣᨶᩥ ᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩐᩈᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩔᨠᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᨴᩮᩈᩴ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩮᨶ ᨽᩪᨾᩥᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩣᩁᩮ ᨠᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲᩥᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩐᩈᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩈᩔᩴ ᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᨻᩉᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩴ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨣᨾᩣ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᨱ᩠ᨯᩴ, ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩴ, ᩈᨻᩃᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨴᩮᩣᩈᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᩋᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨶ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨣᨾᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ᪨

“ᩈᩦᩃᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩣ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᨣᨲᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳᩣᨲᩥ ᩍᨴᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩅᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᨴᩔᨶᩮᨶ, ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨴᩔᨶᩮᨶ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪓) ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᩴ ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨧ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᩣ ᨧᨲᩩᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᩦᩃᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩣ’ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩈᩦᩃᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩦᨸᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩦ ᩈᩩᨾᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᨲᩮᨸᩥᨭᨠᨧᩪᩊᨶᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩏᨽᨿᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩴ, ᩍᨲᩁᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩋᨶᨶᩩᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨨᨴ᩠ᩅᩣᩁᩁᨠ᩠ᨡᩣᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ, ᩋᩣᨩᩦᩅᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨾᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩍᨴᨾᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶᨾᨲ᩠ᨲᨠᩴ᪨ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣᩅ ᩈᩦᩃᩴ᪨ ᨿᩔ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩈᩦᩈᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩮ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᩋᩁᩮᩣᨣᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩈᩦᩈᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨸᩩᨶ ᨸᩣᨠᨲᩥᨠᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ‘ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᩣ’ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣ’ᨲᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩣ’ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉᩣ”ᨲᩥ᪨

បាតិមោក្ខសំវរសីលេន សំវុតាតិ យោ នំ បាតិ រក្ខតិ, តំ មោក្ខេតិ មោចេតិ អាបាយិកាទីហិ ទុក្ខេហីតិ បាតិមោក្ខន្តិ លទ្ធនាមេន សិក្ខាបទសីលេន បិហិតកាយវចីទ្វារា។ យុត្តា ច តេន ឧបេតា សមន្នាគតា តាយ ហោន្តីតិ អាហ “ឧបេតា ហុត្វា”តិ។ អាចារេន ច គោចរេន ច សម្បន្នាតិ កាយិកវាចសិកអវីតិក្កមសង្ខាតេន អាចារេន, ន-វេសិយគោចរតាទិសង្ខាតេន គោចរេន ច សម្បន្នា, សម្បន្នអាចារគោចរាតិ អត្ថោ។ អណុប្បមាណេសូតិ អតិបរិត្តកេសុ អនាបត្តិគមនីយេសុ។ ទុក្កដទុព្ភាសិតមត្តេសូតិ អបរេ។ ទោសេសូតិ គារយ្ហេសុ អកុសលធម្មេសុ។ ភយតោ ទស្សនសីលីតិ បរមាណុមត្តម្បិ វជ្ជំ សិនេរុប្បមាណំ វិយ កត្វា ភាយនសីលី។ សព្វសិក្ខាកោដ្ឋាសេសូតិ មូលបណ្ណត្តិអនុបណ្ណត្តិសព្វត្ថបណ្ណត្តិបទេសបណ្ណត្តិអាទិភេទេសុ។ តំ តំ សមាទាតព្វំ សមាទាយាតិ យំ កិញ្ចិ សិក្ខាកោដ្ឋាសេសុ មូលបណ្ណត្តិអាទិភេទេសុ សិក្ខិតព្វំ បដិបជ្ជិតព្វំ បូរិតព្វំ កាយិកំ វាចសិកំ វា សីលំ, តំ សព្វំ សម្មា អាទាយ, សម្មទេវ សក្កច្ចំ សព្វសោ ច អាទិយិត្វាតិ អត្ថោ។

ឧទយំ បស្សន្តោ បញ្ចវីសតិ លក្ខណានិ បស្សតីតិ “អវិជ្ជាសមុទយា រូបសមុទយោតិ បច្ចយសមុទយដ្ឋេន រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ តណ្ហាសមុទយា...បេ... កម្មសមុទយា...បេ... អាហារសមុទយា រូបសមុទយោតិ បច្ចយសមុទយដ្ឋេន រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ និព្ពត្តិលក្ខណំ បស្សន្តោបិ រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សន្តោ ឥមានិ បញ្ច លក្ខណានិ បស្សតិ។ តថា អវិជ្ជាសមុទយា វេទនាសមុទយោតិ បច្ចយសមុទយដ្ឋេន វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ តណ្ហាសមុទយា...បេ... កម្មសមុទយា...បេ... ផស្សសមុទយា វេទនាសមុទយោតិ បច្ចយសមុទយដ្ឋេន វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ និព្ពត្តិលក្ខណំ បស្សន្តោបិ វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ។ វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សន្តោ ឥមានិ បញ្ច លក្ខណានិ បស្សតី”តិអាទិនា នយេន ឯកេកស្មិំ ខន្ធេ បញ្ច បញ្ច កត្វា វុត្តានិ បញ្ចវីសតិ ឧទយលក្ខណានិ បស្សតិ។

វយំ បស្សន្តោ បញ្ចវីសតិ លក្ខណានិ បស្សតីតិ “អវិជ្ជានិរោធា រូបនិរោធោតិ បច្ចយនិរោធដ្ឋេន រូបក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ។ តណ្ហានិរោធា...បេ... កម្មនិរោធា...បេ... អាហារនិរោធា រូបនិរោធោតិ បច្ចយនិរោធដ្ឋេន រូបក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ។ វិបរិណាមលក្ខណំ បស្សន្តោបិ រូបក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ។ រូបក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សន្តោ ឥមានិ បញ្ច លក្ខណានិ បស្សតិ។ អវិជ្ជានិរោធា...បេ... តណ្ហានិរោធា...បេ... ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោតិ បច្ចយនិរោធដ្ឋេន វេទនាក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ។ វិបរិណាមលក្ខណំ បស្សន្តោបិ វេទនាក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ។ វេទនាក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សន្តោ ឥមានិ បញ្ច លក្ខណានិ បស្សតី”តិអាទិនា នយេន ឯកេកស្មិំ ខន្ធេ បញ្ច បញ្ច កត្វា វុត្តានិ បញ្ចវីសតិ វយលក្ខណានិ បស្សតិ។ បេសិតត្តាតិ និព្ពានំ បតិ បេសិតចិត្តតា។ គច្ឆន្តីតិ តថាវិធំ កិច្ចំ ញាណ្ឌនយា អរិយា អាចិណ្ណន្តិ។

យំ វទេតិ វាយមាតោ វទេយ្យ, ចង្កមនាទិវសេន កាយំ កេបយន្តោបិ “អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតី”តិអាទិនា (វិភ។ ៣១១) នយេន វុត្តប្បធានវីរិយំ ករោន្តោ ឃដេន្តោ វាយមន្តោ យថា អកុសលធម្មា បហីយន្តិ, កុសលធម្មា ភាវនាបារិបូរិំ គច្ឆន្តិ, ឯវំ ករេយ្យ ឃដេយ្យាតិ អត្ថោ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ យតេយ្យំ បវារេយ្យាតិ ឯតំ បវារេតព្វំ ហត្ថបាទាទិ យំ យតមានោ យថាវុត្តវីរិយសមង្គី ហុត្វា បវារេយ្យ, សព្វត្ថ បធានំ ន ជហេយ្យាតិ អធិប្បាយោ។

ញ្ញាណាតិ យថា បដិបជ្ជន្តា យតំ យតន្តា នាម ហោតិ, តំ បដិបទំ ទស្សេតុំ “ចរ”ន្តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ចរន្តិ ចរតិ។ ឥរិយន្តិ បវត្តោ,

បុរត្ថិមទិសាទីសុ ទសសុ ទិសាសុ ឧទ្ធំ អធោតិ អត្ថោ។ អបិចិនន្តិ ហេដ្ឋា។ យាវតា ជគតោ គតីតិ យត្តកា សត្តសង្ខារលោកស្ស

លោកស្ស បវត្តិ, តត្ថ សព្ពត្ថាតិ អត្ថោ។ ឧត្តានតា អត្ថេសុ សមុទយធាតុស្ស ចិន្តំ សក្កុណោតា ទស្សេតិ។ សមវេក្ខិតាតិ សមា

ហេតុនា ញាណេន អវេក្ខិតា, អនិច្ចាទិវសេន វិបស្សិតាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ សត្តិ សត្តសុញ្ញានំ។ ឧទ្ធំ សន្តិ រូបាទីនំ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ។

ឧទយព្វយន្តិ ឧទយញ្ច វយញ្ច។ ញាណំ វុត្តំ ហោតិ – ឧបរិ វីរិយំ អនោតិ វិនា សក្កុណេន សព្ពស្មិំ លោកេ អតីតាទិភេទភិន្នានំ

បញ្ចូបាទានក្ខន្ធសង្ខាតានំ សព្ពេសំ រូបារូបធម្មានំ អនិច្ចាទិសមុទយធាតុកេនេវ ឧទយព្វយញាណេន បញ្ចវីសតិយា អាការេហិ ឧទយំ,

បញ្ចវីសតិយា អាការេហិ វយំ សមវេក្ខិតា សមនុបស្សិតា ភវេយ្យាតិ។

ចេតោសមថសាមីចិន្តិ ចិត្តសំកិលេសានំ អច្ចន្តវូបសមនតោ ចេតោសមថសង្ខាតស្ស អរិយមគ្គស្ស អនុច្ឆវិកំ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិំ

សិក្ខមានន្តិ បដិបជ្ជមានំ ការេន្តំ ញាណបរិយោទា និព្ពានំ តត្ថ។ សទាតិ សព្ពកាលំ ទត្តិយេច ទិតា ច។ សតន្តិ ចតុសម្បជញ្ញសមន្នាគតាយ

សតិយា សតោការី។ ឧចចេយ្យ៍ កាមាវណ្ណនា ទដ្ឋព្ពា។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

សីលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. បធានសុត្តវណ្ណនា

១៣. តតិយេ សម្មប្បធានានីតិ សេដ្ឋវីរិយានិ វីរិយស្ស អត្ថស្ស សាធកតោ។ មារទោ ធិយ្យតិ ឧត្តាតិ មារធេយ្យំ, កិលេសមារស្ស

បវត្តិដ្ឋានភូតំ, តំ តេភូមកវដ្ដន្តិ អាហ “តេភូមកវដ្ដសង្ខាតំ មារធេយ្យ”ន្តិ។ ជាតិមរណតោ ជាតំ ភយំ ជាតិមរណភយំ, ជាតិមរណមេវ

វា ភយហេតុតោ ភយន្តិ ជាតិមរណភយំ។ តេនាហ “ជាតិញ្ច មរណញ្ច...បេ... ភយស្សា”តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បធានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. សំវរសុត្តវណ្ណនា

១៤. ចតុត្ថេ សំវរាទីនិ សាធកវសេន បទហតិ ឧទេហីតិ បធានានិ។ សំវរន្តស្ស ឧប្បន្នវីរិយន្តិ យថា អកុសលា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវំ

សតិយា ឧបដ្ឋានេ វត្តនាទីនំ បិទហនេ អភិលសស្ស ឧប្បន្នវីរិយំ។ បជហន្តស្សាតិ វិនោទេន្តស្ស។ ឧប្បន្នវីរិយន្តិ តស្សេវ បហានស្ស

សាធកវសេន បវត្តវីរិយំ។ ភាវេន្តស្ស ឧប្បន្នវីរិយន្តិ ឧត្តាបិ ឧសេច ភយោ។ សមាធិនិមិត្តន្តិ សមាធិ ឯវ។ បុរិមុប្បន្នសមាធិ ហិ បរតោ

ឧប្បជ្ជនកសមាធិស្ស ការណំ ហោតីតិ “សមាធិនិមិត្ត”ន្តិ វុត្តំ។

ឫបធិចិទេចកត្តាតិ ពន្ធុបធិអាទិឫបធីហិ ចិចិត្តត្តា ចិតិស្សដត្តា។ តំ អាកម្មាតិ តំ តិព្វាតំ មកេក្កត អធិកមទេហត្យ។ រាកាភទេយា ចិទេដ្ឋត្តិ ឲត្ត, ឲទេតភាតិ ចិរាទេកា។ ឲចំ តិទេរាទេឆាបិ ភដ្ធទេព្វា។ យស្មា ព្ពឆ ទេពាិជ្ញាយិស្សពចទេសត ព្ពន្ធិតា, តស្មា “អារម្មណចទេសត ចា អធិកត្តព្វចទេសត ចា”តិ ទុត្តំ។ តត្ថ អធិកត្តព្វចទេសតាតិ តត្ថិត្តតាចទេសត។ ទេចាស្សក្កបរិណាមិត្តិ ទេចាស្សក្កចទេសត បរិណាមិតំ បរិច្ឆេទតចទេសត ទេចច បញ្ញត្តចទេសត ច បរិណាមតសីលំ។ ទេតភាហ “ទេត្វ ទេចាស្សក្កា”តិអាទិំ។ ពន្ធាតំ បរិច្ឆេទតំ តាយ តប្បដិពន្ធកិលេសប្បហានចទេសតាតិ ទេយភាកាទេរត ចិបស្សនា កិលេសេ បជហតិ, ទេពទេតចាកាទេរត តត្ថិមិត្តក្កទេន្ធ ច បជហតីតិ ចត្តព្វតំ អទេហតីតិ អាហ “ចិបស្សនា…ទេប… បរិច្ឆេទតី”តិ។ យស្មា ចិបស្សនា ចុដ្ធាតកាមិនិកាចំ បិបុលត្តិ តិត្ថិបាលបញ្ញារកាចេត ឲកំសេតា តិព្វាតំ បញ្ញត្តីតិ ចត្តព្វតំ លភតិ, មទេក្កា ច សមុទេច្ឆទចទេសត កិលេសេ ពទេន្ធ ច រាកំ បរិច្ឆេទតិ, តស្មា យចាក្កមំ ចិបស្សនាមក្កានំ ចទេសត បញ្ញត្តបរិច្ឆាកទេចាស្សក្កា ទេចដិតព្វា។ ទេចាសក្កត្វាយាតិ បរិច្ឆាកទេចាស្សក្កត្វាយ ទេចច បញ្ញត្តទេចាស្សក្កត្វាយ ច។ បរិណមតីតិ បរិច្ឆេទតិ។ តំ បត បរិណាមតំ ចុដ្ធាតកាមិនិកាចប្បត្តិយា ទេចច អរិយមក្កភាចប្បត្តិយា ច ព្ពន្ធិតត្តិ អាហ “ចិបស្សនាភាចទេព្វា មក្កភាចទេព្វា បិបុណាតី”តិ។ ទេសសបទេស្វតិ “ឆម្មចិចយសទេម្ពាជ្ឈង្គំ ភាទេចតី”តិអាទីស្វ ទេសសសទេម្ពាជ្ឈង្គទេពាដ្ធាទេសស្វ។

កដ្ធកត្តិ អកដ្ធកាតំ តីចទេណាទិបិបឆម្មាតំ ចិក្កប្បទេតត រាកចិកមទេតត ឲកត្តហិតត្វា ទ្វល្លកត្វា ច កដ្ធកំ ស្វត្ថទំ ត ហិ អញ្ញា សមាធិនិមិត្តំ ឲចំ ទ្វល្លកំ រាកស្ស ឫទុចិបច្ចតីកត្វំ អត្ថិ។ អត្ថុរក្កតីតិ ឲត្ត អត្ថុរក្កភា តាយ អធិកតសមាធិទេតា មឆា បរិហានិ ត ទេហាតិ, ឲចំ បដិបត្តិសាសត-តប្បដិបក្ខចិកមទេតតាតិ អាហ “សមាធី”តិអាទិំ។ អដ្ធិកសញ្ញាធិកាតិ អដ្ធិកញ្ញាតាធិកា។ សញ្ញាសីទេសត ហិ ឈាតំ ចុត្តំ។ ទេសសទេមត្ថ ឫត្តាតទេមច។

ឆិចរប្បត្តចណ្ណនា និដ្ធិតា។

ង៍ បញ្ញាតិប្បត្តចណ្ណនា

១៣៉ បញ្ហេរទេម អត្តភាទេចា ឲទេតសំ អត្ថីតិ អត្តភាចិទេតា, ទេតសំ អត្តភាចិតំ។ ទេតភាហ “អត្តភាចចត្តាត”ត្តិ។ មាច ពត្តិសាយ ព្ពត្ថាតំ អាយុប្បមាណំ, តាច បហីទេត ភាទេម បរិក្ខីណីតិ មន្ធាតុរាជា កិរ ឲកទិចសំ អត្តទេភា បរិណាមកទេតតំ ប្វច្ឆិ – “អត្ថិ តុ ទេលា មតុស្សទេលិកទេតា រមណីមតទេរ ជាត”ត្តិ។ កស្មា ទេចច ឲចំ កលាសិ, កិំ ត បស្សសិ ចត្តិមស្វរិយាតំ អាតុភាចំ, តត្ថ ឲទេតសំ ជាតំ ព្ពទេតា រមណីមតរត្តិ? រាជា ចក្ករតតំ ប្វរក្កត្វា តត្ថ អកមាសិ។

ចត្តារោ មហារាជានោ “មន្ធាតុមហារាជា អាកទេតា”តិ ស្វត្វា “តាចមហិទ្ធិទេកា មហារាជា ត សក្កា យុទ្ធេត បដិពាហិតុ”ត្តិ សកទេដ្ឋ តិយ្យាទេតសុំ។ ទេសា តំ កទេហត្វា បុត បុច្ឆិ – “អត្ថិ តុ ទេលា ព្ពទេតា រមណីមតរ ជាត”ត្តិ។ អថស្ស តាចតិំសភចតំ កថយិំសុ “តាចតិំសភចតំ, ទេចច, រមណីយំ, តត្ថ សក្កស្ស ទេចចរទេញ្ញា ព្ពទេម ចត្តារោ មហារាជានោ បរិចារិកា ទោចារិកភ្វមិយំ តិដ្ធត្តិ។ សទេក្កា ទេចចរាជា

មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ។ តស្សិមានិ រូបកោដ្ឋាសានិ – យោជនសហស្សុព្ពេធោ វេជយន្តបាសាទោ, បញ្ចយោជនសតុព្ពេធា សុធម្មទេវសភា, ទិយឌ្ឍយោជនសតិកោ វេជយន្តរថោ, តថា ឯរាវណោ ហត្ថី, ទិព្ពរុក្ខសហស្សប្បដិមណ្ឌិតំ នន្ទនវនំ, ចិត្តលតាវនំ, ផារុសកវនំ, យោជនសតុព្ពេធោ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ, តស្ស ហេដ្ឋា សដ្ឋិយោជនាយាមា បណ្ណាសយោជនវិត្ថារា បញ្ចទសយោជនុព្ពេធា ជយសុមនបុប្ផវណ្ណា បណ្ឌុកម្ពលសិលា, យស្សា មុទុតាយ សក្កស្ស និសីទតោ ឧបឌ្ឍកាយោ អនុបវិសតី"តិ។

តំ សុត្វា រាជា តត្ថ គន្តុកាមោ ចក្ករតនំ អព្ភុក្កិរិ។ តំ អាកាសេ ឧដ្ឋហិ សទ្ធិំ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ។ អថ ទ្វិន្នំ ទេវលោកានំ វេមជ្ឈតោ ចក្ករតនំ ឱតរិត្វា បថវិយា អាសន្នេ ឋានេ អដ្ឋាសិ សទ្ធិំ បរិណាយករតនប្បមុខាយ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ។ រាជា ឯកកោវ អត្តនោ អានុភាវេន តាវតិំសភវនំ អគមាសិ។ សក្កោ "មន្ធាតា អាគតោ"តិ សុត្វា តស្ស បច្ចុគ្គមនំ កត្វា "ស្វាគតំ, មហារាជ, សកំ, តេ មហារាជ, អនុសាស មហារាជា"តិ វត្វា សទ្ធិំ នាដកេហិ រជ្ជំ ទ្វេ ភាគេ កត្វា ឯកំ ភាគមទាសិ។ រញ្ញោ តាវតិំសភវនេ បតិដ្ឋិតមត្តស្សេវ មនុស្សគន្ធសរីរនិស្សន្ទាទិមនុស្សភាវោ វិគច្ឆិ, ទេវលោកេ បវត្តិវិបាកទាយិនោ អបរបរិយាយវេទនីយស្ស កម្មស្ស កតោកាសត្តា សព្ពង្គ សោឡសវស្សុទ្ទេសិកតាមាលាមិលាយតាទិទេវភាវោ បាតុរហោសិ។ តស្ស សក្កេន សទ្ធិំ បណ្ឌុកម្ពលសិលាយ និសិន្នស្ស អក្ខិនិមិសមត្តេន នានត្តំ បញ្ញាយតិ។ តំ អសល្លក្ខេន្តា ទេវា សក្កស្ស ច តស្ស ច នានត្តេ មុយ្ហន្តិ។ សោ តត្ថ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវមានោ តទា មនុស្សានំ អសង្ខេយ្យាយុកតាយ យាវ ឆត្តិំស សក្កា ឧប្បជ្ជិត្វា ចុតា, តាវ រជ្ជំ ការេត្វា "កិំ មេ ឥមិនា ឧបឌ្ឍរជ្ជេនា"តិ អតិត្តោវ កាមេហិ តតោ ចវិត្វា អត្តនោ ឧយ្យានេ បតិតោ មនុស្សលោកេ ឧតុកក្ខឡតាយ វាតាតបេន ផុសិតគត្តោ កាលមកាសិ។ តេន វុត្តំ "ទេវលោកេ បន យាវ ឆត្តិំសាយ សក្កានំ អាយុប្បមាណំ, តាវ បណីតេ កាមេ បរិភុញ្ជី"តិ។

បញ្ញត្តិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. សោខុម្មសុត្តវណ្ណនា

១៦. ឆដ្ឋេ សុខុមលក្ខណប្បដិវិជ្ឈនកាតីតិ អនិច្ចាទិសុខុមលក្ខណានំ បដិវិជ្ឈនកានិ។ សុខុមលក្ខណបរិគ្គាហកញាណេនាតិ សុខុមលក្ខណបរិគ្គាហកេន ញាណេន។ បរតោ ជានិត្វាតិ អវសវត្តនតោ អញ្ញតោ ជានិត្វា។ សង្ខារា ហិ "មា ភិជ្ជន្តូ"តិ ឥច្ឆិតាបិ ភិជ្ជន្តេវ, តស្មា តេ អវសវត្តិតាយ បរេ នាម។ សា ច នេសំ បរតា អនិច្ចទស្សនេ បាកដា ហោតីតិ វុត្តំ "ឥមិនា ហិ បទេន អនិច្ចានុបស្សនា កថិតា"តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

សោខុម្មសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧-១០. បឋមអគតិសុត្តាទិវណ្ណនា

១៤៩-១៥០. សត្តមេ លក្ខណាទិត្តិ ១៥៣ សត្តិចសេត សទ្ទលិទ្ធេបិតិ ឥស្សេត្វា អាហ “លេត្តត អកតិ”ត្តិ. លក្ខណាតិ ហេតុយិត្រិស្សក្កចឥតត្តិ អាហ “លេត្តតា”តិ, ទេបេយតាតិ អតេ្វា. លត្តសេត្តា ហេតុ តញ្ញាបរិយាយោ, អក្សលត្ថត្តបរិយាយោ ចា. សេសេស្វតិ “ទោសាកតិ កត្តតិ”តិអាទីសុ.

១៥៣ ច យោ “អយំ មេ មិតោ្តតិ វា, សន្ទិដ្ឋោតិ វា, ញាតកោតិ វា, លត្វា វា បន មេ ហោតី”តិ លត្តចេសេត អប្បាយិកំ សាយិកំ ករោតិ, អយំ លេត្តត អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម. យោ “អយំ មេ ចេតី”តិ ជិទកាលិត្ថាភ្គុទចេចេសេត ចា, តង្គុល្យបុត្តកោឆចេសេត ចា សាយិកំ អប្បាយិកំ ករោតិ, អយំ ទោសេសេត អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម. យោ បន យត្តត្វា យោយ្ហុតត្វា យំ ចា តំ ចា អឃុត្តំ អការលំ ចត្វា អប្បាយិកំ សាយិកំ ករោតិ, អយំ ទោយេហត អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម. យោ បន “អយំ ទាឌចល្លកោតិ ចា ជិសេយ ទេចទាឌិកោ ជិសេយាតិ ចា កាឃត្ថុទ្ធិតាឌីតិ សយាឥាឃ ចត្តេតត ជិសេយតិស្សិតោ ចា, អតត្តយិ មេ ករេយ្យា”តិ ភីតោ អប្បាយិកំ សាយិកំ ករោតិ, អយំ ភេយេត អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម.

យោ បន កិញ្ចិ ការេឌត្វា “អយំ មេ សត្តិដ្ឋោ ចា សម្ពត្តោ ចា”តិ ទេបេចេសេត អតិទេកំ ទេតិ, “អយំ មេ ចេតី”តិ ទោសចេសេត ទ្ធាតកំ ទេតិ. យោ យុឃ្សុត្វា ជិត្តាជិត្តំ អឌាតយាតោ កស្សចិ ទ្វាតំ, កស្សចិ អធិកំ ទេតិ, “អយំ ត្តយល្អុំ អតិឃយាតេ យឃុំអតត្តយិ ករេយ្យា”តិ ភីតោ កស្សចិ អតិទេកំ ទេតិ, ទេសា ចតុត្ថិឆោបិ ឃចាត្តក្កទេយត លក្ខណាតិអាទីតិ កត្តត្វា អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម.

តិហិឃតិ តស្ស ឃសោតិ តស្ស អកតិការិទោ កិត្តិឃសោបិ បរិចារឃសោបិ តិហិឃតិ បរិហាយតិ. ឃស្សតិ ទេតត កិត្តិឃតីតិ ហិ ឃសោ, កិត្តិ ទុតិឈោសោ. ឃស្សតិ ទេតត បុទេចទាតុចកាទេត បរិចារឃតីតិ ឃសោ, បរិចារោ. អដ្ឋយតចយឥសយាតិ ទ្វត្តាតត្វាតេច.

ចទចក្កោ ទុតិយោ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪒᪨ ᩏᩁᩩᩅᩮᩃᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᨷᨮᨾᩏᩁᩩᩅᩮᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪑᪨ ᨲᨲᩥᨿᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᨾᩉᩣᩅᩮᩃᩣ ᩅᩥᨿ ᨾᩉᩣᩅᩮᩃᩣ, ᩅᩥᨷᩩᩃᩅᩣᩃᩥᨠᨷᩩᨬ᩠ᨩᨲᩣᨿ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᩃᩣᨲᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨾᩉᩣᩅᩣᩃᩥᨠᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩏᩁᩩ, ᨾᩁᩩ, ᩈᩥᨠᨲᩣ, ᩅᩣᩃᩩᨠᩣ, ᩅᨱ᩠ᨱᩩ, ᩅᩣᩃᩥᨠᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨾᩮᩅ ᨶᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩏᩁᩪᨲᩥ ᩅᩣᩃᩥᨠᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨶᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨶᨴᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨴᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨶᨴᩦ, ᨲᩔᩣ ᨶᨩ᩠ᨩᩣ, ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨶᩥᨶ᩠ᨶᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩮᩁᨬ᩠ᨩᩁᩣᨿᩣᨲᩥ “ᨶᩮᩃᨬ᩠ᨩᩃᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᩃ-ᨠᩣᩁᩔ ᩁ-ᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᨶᩮᩁᨬ᩠ᨩᩁᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᨴ᩠ᨴᨾᩈᩮᩅᩣᩃᨷᨱᨠᩣᨴᩥᨴᩮᩣᩈᩁᩉᩥᨲᩈᩃᩥᩃᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩮᨧᩥ “ᨶᩦᩃ-ᨩᩃᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨶᩮᩁᨬ᩠ᨩᩁᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨾᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᩑᨲᩴ ᨲᩔᩣ ᨶᨴᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩔᩣ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩋᨩᨷᩣᩃᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᩋᨩᨷᩣᩃᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨷᨶ “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨴᩮ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᨷᩣᨠᩣᩁᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩈᩥᩴᩈᩩ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣᩔ ᩋᨩᨷᩣᩃᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩅᨧᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨶ ᨩᨷᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨩᨷᩣ, ᨾᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶᨩ᩠ᨫᩣᨿᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨩᨷᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨩᨷᩣᩃᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩁᩮ ᨷᨶ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᩉᩥᨠᩈᨾᨿᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᨩᨠᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨨᩣᨿᩣᨿ ᨷᩣᩃᩮᨲᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ‘ᩋᨩᨷᩣᩃᩮᩣ’ᨲᩥᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᩁᩪᩊ᩠ᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣᨷᩥ ᨶᩣᨾᨾᩮᨲᩴ ᨲᩔ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩔ᪨

ᨷᨮᨾᩣᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᨮᨾᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᨶᩩᨶᩣᩈᩥᨠᩃᩮᩣᨷᩮᨶᩣᨿᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨮᨾᨾᩮᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨷᨮᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨽᩣᩅᨶᨷᩩᩴᩈᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᩋᨩᨷᩣᩃᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩮ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ “ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩩ ᨡ᩠ᩅᩣᩉᩴ...ᨷᩮ... ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᨧ ᩅᩣᨶᩁᩮᩣ ᨧ ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᩁᩮᩣ ᨧ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩅᩣᨶᩁᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᩁᩣ᪨

ᨿᩮ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨾᨷᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᩅᨿᩮᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ, ᨣᩩᨱᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨩᩣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩅᨿᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩅᨿᩮᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨣᩩᨱᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᨿᩮᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨷᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᨧᩣᨿᩥᨠᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩣᨲᩥ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᨧᩣᨿᨶᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ᪨ ᨷᩣᩈᩴᩈᩣᨲᩥ ᨷᩈᩴᩈᩣᩁᩉᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩮ ᨧ ᩈᩩᨣ᩠ᨣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩮᨷᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩩᨣᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩅᩣ ᩅᩮᩔᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨴᩣ ᩅᩣ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ ᩅᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨣᨲᩣ ᩅᩣ, ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᨧᩥᨲᩥᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩅᨿᩮᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩣᨶᩴ ᩋᨷᨧᩥᨲᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᨧᩥᨲᩥᨠᩣᩁᨠᩣᨲᩥ ᨷᩈᩴᩈᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᨿᩔ ᨧ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨

អញ្ញស្សិន្តិ បទស្ស។ អត្ថោ ន ហោតីតិ អញ្ញោ, បទោ។ សោ បទេត្ថ ន សោ កោចិ អសិប្បេតោ, អថ វោ គរុដ្ឋានិយោ។ តេនាហ “កញ្ចិ គរុដ្ឋានេ អដ្ឋបេត្វា”តិ។ បតិស្សតិ គរុនោ អាណំ សម្បដិច្ឆតីតិ បតិស្សោ, ន បតិស្សោ អប្បតិស្សោ, បតិស្សយរហិតោ, គរុបស្សយរហិតោតិ អត្ថោ។

សំវច្ឆរេតិ អថយវេច ចិក្កេហា សមុទ្ទយោ សយាសេត្វា។ សំវច្ឆកក្កហលោន បញ្ញកាយាចនរសំវច្ឆក្កហណំ បរិវេសសជាតេយន ប្តុតនេសំ បតត្តនេហិ សក្កហិតត្វា។ សយារកក្កហលោន លដ្ឋកាយាចនរសំវច្ឆក្កហណំ បច្ចាសត្តិញាតេយន។ តត្ថ ហិ យានេរា ឌានេតា តត្តិចាសិ ច ហោតិ។ សព្រាហ្មកចចនេតន ព្រាហ្មកាឃិកាខិព្រាហ្មក្កហណំ បច្ចាសត្តិញាតេយនេតច។ សស្សមលព្រាហ្មលិយា បឌាឃាតិ សាសតស្ស បច្ចត្តិកសមលព្រាហ្មលក្កហណំ។ តិងស្សតយត្តនេញ្ញតំ អបច្ចត្តិកាតំ អសមិតាឌាហិតបរិបិតញ្ញ សមលព្រាហ្មលាតំ តេនេតច ចនេតន កហិតត្វា។ កាមំ “សំវច្ឆរេ”តិអាទិចិនេសសតាតំ ចនេសត សត្តចិសេយា លោកសន្តោតិ ចិញ្ញាឃតិ តុល្យយោកចិសឃត្វា តេសំ, “សលោមកោ សបក្ខកោ”តិអាទីសុ បត អតុល្យយោគេ អយំ សយាសោ លព្ភតីតិ ញរកិចារងស្សតេតា បឌាកហលត្តិ បឌាចនេតន សត្តលោកក្កហណំ។

សំចកាចសាយញ្ញោត យានព្រាហ្មសុ កហិតេសុបិ ប្តុតនេហិ តេសំ លព្ភយាតចិនេសសងស្សតត្ថំ ចិសុំ កហលត្តិ ងស្សន្តោ “យានេរា តាយា”តិអាទិយាហ។ យានេរា ព្រាហ្មាតយ្យិ ចិចក្ខកម្មាឃ បហោតីតិ អាហ “សនេត្តុស”ត្តិ។ ក្ខបរីតិ ក្ខបរិកាគេ។ ព្រាហ្មាតិ ងសសហស្សិព្រាហ្មាតំ សន្តាឃាហ។ តថា ចាហ “ងសហិ អង្គុលីហិ”តិអាទិ។ ប្តុឆ ឌីឈតិកាឃាងយោ ចិឃ ឌាហិរកាតយ្យិ កត្តិកាយោ លព្ភតីតិ អាហ “ឲកតិកាឃាខិចនេសតា”តិ។ ចត្តុចិញ្ញាឌីតិ អាទិ-សន្ទេត ចិញ្ញាណ្ណាតាតិ សក្កឃត្តិ។ ឃឆាសក់ កមុកិលេសហិ បឌាតត្វា តិញ្ញាតត្វា បឌា, សត្តតិកាយោ, តស្សា បឌាឃ។ សំវច្ឆតុស្សាឃាតិ ចា ប្តុមិតា សមុតិសំវច្ឆក្កហណំ តងចសិណ្ណុមតុស្សលោកក្កហលញ្ញ ងណ្ណាត្វា។

ឲចំ កាកសោ លោកំ គហេត្វា យោឌតំ ងស្សេត្វា ប្តុងាតិ អកាកសោ លោកំ គហេត្វា យោឌតំ ងស្សតុំ “អបិចេត្វា”តិអាទិ ចុត្តំ។ លោកចនេសត ចុត្តាតិ “លោកឹយត្តិ ឲត្ត កមុំ កមុឋលិតី”តិ កត្វា។ បឌាចនេសត “ហេតុបច្ចយេហិ បឌាតា”តិ កត្វា។ សីលសមុត្តាទត្តិ ឲត្ត បរិបុណ្ណសមុត្តាតា អធិប្បេតា “សមុត្តំ សាលិកេងារ”ត្តិអាទីសុ (ខា. ១.១៣.១) ចិឃ។ តេនាហ “អធិកតេនត្តិ អត្ថោ”តិ។ បរិបុណ្ណញ្ញោ អធិកតេនត្តិ ចត្តុំ អរហតិ។ ការលត្តិ ឃុត្តំ។ អត្តត្តិ អចិបរីតត្តំ។ ចណ្ណត្តិ អតិចណ្ណត្តិបិត្តំ។

ប្តុមិតាចនេតតាតិ ប្តុមស្សិ សុត្ត អតត្តរំ ចុត្តចនេតត។ ន កោចលំ ប្តុមិតាច, សុត្តត្តរយ្យិ អានេត្វា បដិញាហិតញ្ញាតិ ងស្សន្តោ “ន មេ អាចរិយោ អត្ថិ”តិអាទិយាហ។ តត្ថ ន មេ អាចរិយោ អត្ថីតិ លោកុត្តរធម្មេ យយំព្យាអាចរិយោ នាម នត្ថិ។ កិញ្ចាបិ លោកិយធម្មាតយ្យិ ឃាខិសោ លោកនាថស្ស អធិកមោ, ន តាខិសោ អធិកមោ បរុបងេសោ អត្ថិ។ លោកុត្តរធម្មេ បតស្ស លេសោបិ នត្ថិ។ នត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោតិ យយំព្យាសីលាទីហិ គុណេហិ បដិនិធិភូតោ បុគ្គលោ នាម នត្ថិ។ សទត្តិ ករណេ ឲតំ បច្ចត្តចនេតត្តិ អាហ “សនេត្តតា”តិ, សទត្តិ ចា សរណេហេតុ ចាតិ អត្ថោ។

យតោតិ យស្មា ទេត្ថ ពោធោតិ អាហ “យស្មិំ កាលេ”តិ។ រត្តិយា ជាគត្តីតិ រត្តញ្ញា, អត្ថតោ បច្ចវេក្ខណេ បដិបាទ រត្តិយា ជាគត្តិ, និរុបច្ចវេតាតិ វុត្តំ ហោតិ។ រត្តញ្ញាតំ យថាវុត្តការេន រត្តញ្ញាយថត្តំ។ កាយប្បសាទោ ទុស និទ្ទេសោ។ “រត្តញ្ញាយថត្ត”ន្តិ ចា បរិយោ។

ទុស គយា សេសេសុបិ។ ទោរតចបទ្ធិយាតំ ចេសត ចិបុលការេន វេបុល្លយថត្តំ។ សិក្ខត្តយសង្គហិតស្ស សាសនព្រហ្មចរិយស្ស

ឃសាគាកិន្នាទិចេសត ចិបុលការេន ព្រហ្មចរិយយថត្តំ។ ចិសិដ្ឋស្ស បច្ចយលាភស្ស ចិបុលការេន លាភគ្គយថត្តំ។ ទត្ថុត្តិរេសត យថទេត្តតាតិ

ទត្ថុត្តិរេសត យថត្តការេន។ យថាបជាបតិយា ទុស្សយុកជាតការេលតិ កពទេតា សេដ្ឋការេទស្ស បរិពជកាលទស្សនយត្តំ។ ត ហិ កពចា

តទេតា បុទេត្ត សេដ្ឋការេទហិទេតា ចិហាសិ។

បធេរិយារុទេលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. ទុតិយរុទេលសុត្តវណ្ណនា

១១. ទុតិយេ ហុហុង្កជាតិកោតាតិ សោ កិរ ទិដ្ឋមង្គលិកោ មានថទ្ធោ មានទោសវសេន ច “ហុហុ”ន្តិ ករោន្តោ វិចរតិ, តស្មា ហុហុង្កជាតិកោតិ វុច្ចតិ។ “ហុហុក្កជាតិកោ”តិបិ បឋន្តិ, តេត សទ្ធិំ អាគតាតិ អទេត្វា។ ជទាខិណ្ណាតិ ជរាយ ឍណ្ឌទន្តបលិតកោសាទិកាចំ

អាបាទិតា។ ចទេយាវុទ្ធាតិ អង្គបច្ចង្គានំ វុទ្ធិយទិយាគប្បត្តា។ ជាតិយមហល្លកាតិ ឧបបត្តិយា យថល្លកការេន សយត្តាគតា។ យថត្តំ លត្តិ

កាលគ្គតិ យថល្លកា, ជាតិយា យថល្លកា, ត ចិកចាខិតាតិ ជាតិយមហល្លកា។ ចទេយាអនុប្បត្តាតិ បច្ឆិមវយំ សម្បត្តា, បច្ឆិមវយោ នាម

ចស្សសតស្ស បច្ឆិមោ តតិយោ ភាគោ។ ខិណ្ណាតិ ចា បរិទាណា, ខិរកាលប្បចត្តកុលទ្ធយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ វុទ្ធាតិ

សីលិចារាទិគុណវុទ្ធិយុត្តា។ យហល្លកាតិ ចិកចយហត្តតាយ សយត្តាគតា។ យហទ្ធតាតិ យហារកាគា។ អទ្ធគតាតិ យគ្គប្បដិបត្តា ព្រហ្មណានំ

ចតចទិយាខិយទិយាចំ អតីតិក្កម្ម ចរយាតា។ ចទេយាអនុប្បត្តាតិ ជាតិវុទ្ធកាចំ អន្តិមវយំ អនុប្បត្តា។ សុតំ នេតត្តិ ទុត្ត សុតំ នេតា ទុតត្តិ

បទេច្ឆទោ។ នេតាតិ ច ករណេត្ត សាមិចចនំ។ តេនាហ “អយេត្វា សុត”ន្តិ។

អការេលតិ អយុត្តការេល។ អសកាចំ ចទតីតិ យំ តត្វិ, តំ ចទតិ។ អភត្វំ ចទតីតិ អការណតិស្សិតំ ចទតិ។ អការណតិស្សិតន្តិ ច តិបុលន្តិ

អទេត្វា។ ឫលទិក្កការណតិស្សិតំ។ អការណតិស្សិតតា ច តទចិតាកាចទេតា អការេណា តិស្សិតំ, តិបុលំ សយត្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អចិតយំ

ចទតីតិ ត សំចទចិតយប្បដិសំយុត្តំ ចទតិ, អត្ថតោ សុណន្តស្ស ច ត សំចទចិតយាចថំ ចទតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ត ហទេយ តិទេតាត្ថយុត្តកន្តិ

អហិតសំហិតត្តា ចិត្តំ អនុប្បទេចសេត្វា តិទេតំ អយុត្តំ។ កទេតំ អយុត្តការេលតាតិ ឆយំ កទេទត្តត យោ អទេត្វា យស្មិំ កាលេ ចត្តទេត្តា,

តទេតា បុទេត្ត បច្ឆា ច តស្ស អការេលា, តស្មិំ អយុត្តការេល ចត្តា។ អបទេសទហិតន្តិ សុត្តាបទេសទហិតំ។ សាបទេសំ សការណំ កត្វា ត

កទេតីតិ “ភគចតា អសុកោ សុទេត្ត ទុចំ វុត្ត”ន្តិ ទុចំ សាបទេសំ ការណសហិតំ កត្វា ត កទេតិ។

បរិយន្តទហិតន្តិ បរិច្ឆេទរហិតំ, សុត្តំ ចា ជាតកំ ចា តិក្ខិបិត្វា តស្ស អនុយោគំ ឧបមំ ចា ចត្ថុំ ចា អាហរិត្វា យំ សុត្តំ ជាតកំ ចា តិក្ខិបិតំ,

តស្ស សទីរក្ខតំ កចំ អភាយសិត្វា ជាហិរកចំខេយច កេឆតិ, គិក្លិត្តំ គិក្លិត្តមត្តមេវ ហោតិ, “ស្វត្តំ ត្ ខោ កេឆតិ ឧាតកំ ត្ ខោ, តាស្ស អត្ថិ ចា កោចិ ចា បរ្យាយោ”តិ ចត្តន្តំ អាបជ្ជតិ៍ យថា ចតុរក្ខសាលានំ កតកតដ្ឋានេ បរិទោហា ឧូតទត្តិ, ឧូតិណ្ហោ-តិណ្ហដ្ឋានេ ចិរញ្ចិ អាបជ្ជិត្វា បុត ចណ្ណិត្តិខេយច, ឯចំ អដ្ឋខោលានយ្យិ ខោលានយ្យិ កន្ធិតិខេយច៍ កន្ធន្ត កន្ធន្ត បត យួលរុណ្ណោ ចិតស្សតិ, អត្សាតបរិទោហយួលិតិខេយច តិដ្ឋត្តិ, ឯចំ អយយ្យិ តិព្រោណលយូកធិកោ តាយ ហោតិ៍ គិក្លិត្តំ គិក្លិត្តខេយច កត្វា បទេស្សតេច បរិហរន្តោ កន្ធតិ៍ ខោ បត ពាហុយ្យិ ករលន្តោ “ឯតឥត្វយិដំ ចុត្តំ”ត្តិ គិក្លិត្តសុត្តខេតា អញ្ញាយ្យិ អតុខោលាប្បយាចត្វចខេសត តក្សុបខោសឹតំ អាហរិត្វា អាហរិត្វា ឌាតាខេបតំ សរណ្ណាតិ, តធាត្វបស្ស ឈយូកធិកស្ស ពាហុយ្យិ កេឆតំ ចដ្ឋតិ៍ ត ខេលិកិយខេលិក្យត្តទអត្វិតិស្សិតត្តិ អត្តខេតា បខេទសង្ខោ ត ខេលិកិយខេលិក្យត្តទហិតាចហំ៍

បកដ្ឋានំ ស្កណ្ណដ្ឋានំ ឞឹលិខិអត្ថានំ ខេពាឈតខេតា សកាចតិរុត្តិចខេសត ច ញុដ្ឋាឌីហិ កាសិតត្តា បកដ្ឋានំ ចចតប្បពត្ថានំ អាញ្ញ្រូតិ បិញ្ញត្តិ, បរិយត្តិឈខេយ្យា៍ បុរិយស្ស អត្វស្ស បន្ធិខេយត អខេត្វត អត្សន្ធានំ អត្សន្ធិ, អត្វយុខេលត បត បិញ្ញត្តិប្បខេឈសាតយ្យិ អត្សន្ធិ ខេហាតិខេយច៍ ស្វាយំ អត្សន្ធិ បុច្ឆាត្សន្ធិអជ្ឈាសយាត្សន្ធិយថាត្សន្ធិអាឌិចខេសត ចត្យុត្តិឈោ, តំតំខេឈសតានំ បត បុត្តាបរបិញ្ញត្តិចខេសត អត្សន្ធិចខេសត បុត្តាបរចខេសតាតិ បខេច្ចកំ ខោលខេឌតត្តា៍ ស្កកហិតត្តិ ញុញ្ញាតខេសា អត្វខេសា ច ស្កន្ធិ ស្កន្ធិ កហិតំ, បរិយាបុណាតចខេសត ខេចច បរិបុច្ឆាចខេសត ច ហឥខេយត កហិតត្តិ អខេត្វា៍ ចដ្ឋក្លូតិស្សរលត្វិកោហិ ខេសាតត្តខេតា សុតំ, បរិយត្តិឈខេយ្យា៍ តំ ឈាខេរតីតិ សុតឈខេរា៍ ខោ ហិ សុតឈខេរា, សុតំ តស្មិំ បតិដ្ឋិតំ ហោតិ សុប្បតិដ្ឋិតំ អខេរាកិតំ, តស្មា ចុត្តំ “សុតស្ស អាឈារក្ខតោ”តិ៍ ខេតតាហ “យស្ស ហិ”តិអាឌិ៍ ឯកំ បឌំ ឯកក្ខរយ្យិ អចិតដ្ឋំ ហុត្វា សន្តិឌិយតីតិ សន្តិចខេយា, សុតំ សន្តិចខេយា ឯតស្មិំត្តិ សុតសន្តិចខេយា៍ អខេញ្ញាសាយាតិ អត្សប្បចិសិត្វា៍ តិដ្ឋតីតិ ត សយូស្សតិ៍

បក្ខាតិ ចាចក្កតា៍ តិច្ចលិកត្តិ អចិបរិចត្តំ៍ សំសត្តិត្វាតិ អខេញ្ញាហិ សំសត្តិត្វា៍ សយតុក្កាហិត្វាតិ បរិបុច្ឆាចខេសត អត្វំ ឧូកាហិត្វា៍ បតត្ថស្ស ចិខេច្ឆកាភាចខេតា កក្កាខេសាតសឌិសំ៍ “ភចក្កខេសាតសឌិស”ត្តិ ចា បាខេឋា, អកិត្តិយំ សុលប្បចត្តិតិ អខេត្វា៍ សុខេត្តកាខេឈសស្ស សុត្តយត្តស្ស ច ចខេសា បរិចខេយា ត្ថឈ តាឈិខេប្បខេតា, ចក្កាឌិចខេសត បត អឈិខេប្បខេតាតិ អាហ “សុត្តឈសក...ខេប... សញ្ញាយិតា”តិ, “ឈសសុត្តានិ កតានិ, ឈសចក្កានិ កតានី”តិអាឌិតា សល្លខេក្ខត្វា ចាចាយ សញ្ញាយិតាតិ អខេត្វា៍ យតសា អត្ អត្ ខេបក្ខិតា ភាកខេសា តិញ្ញាយិតា ចិត្តិតា យតសាត្ខេបក្ខិតា៍ រូបកតំ ចិយ បញ្ញាយតីតិ រូបកតំ ចិយ ចក្ខុស្ស ចិក្ខតំ ហុត្វា បញ្ញាយតិ៍ សុប្បដិចិទ្ធាតិ តិជ្ជដំ តិក្កុដ្ឋំ កត្វា សុដ្ឋុ យាថាចខេតា បដិចិទ្ធា៍

អឈិកំ ខេចខេតាតិ អភិខេចខេតា, ឧបចារជ្ឈានចិត្តំ៍ តស្ស បត អឈិកតា បាកតិកកាយាចចរចិខេត្តហិ សុត្តរតាយ, សា បដិបក្ខខេតា សុទ្ធិយាតិ អាហ “អភិក្កន្តំ ចិសុទ្ធំ ចិត្ត”ត្តិ៍ អឈិចិត្តត្តិ សយាឈិយាហ៍ ខេសាបិ ឧបចារសយាឈិ ឌដ្ឋខេព្វា៍ ចិខេចកដ់ បីតិសុខំ, សយាឈិជំ បីតិសុខំ, អបីតិជំ កាយសុខំ, សតិបារិសុទ្ធិជំ ឧាកាលសុខត្តិ ចត្យុត្តិឈយ្យិ ឈាតសុខំ បដិបក្ខខេតា តិក្ខត្តំ ឧបិតាយ ខេតក្ខយូសុខត្តិ ចុច្ចតីតិ អាហ “ខេតក្ខយូសុខំ ចិត្ថតី”តិ៍ ឧាន្ធិតិន្ធិតក្ខខេណ សយាបជ្ជិត្វា សយខេត្វាតិ ឧាយិតា ខេតសុ ឈាខេតសុ សយាបជ្ជតចសឹកាចយាហ៍ តិកាយលិកីតិ បត ចចតខេតា អាចជ្ជតាឈិដ្ឋាតបច្ចខេចក្ខណចសិខេយាបិ ចុត្តា ឯចាតិ ខេចឌិតត្តា៍ សុខេលតេច បច្ចតឹកឈខេយូ ចិក្ខយូខេត្វាតិ ឯខេតត ខេតសំ ឈាតានំ សុលប្បដិបឈតំ លិប្បាភិញ្ញាតត្ថា ឌខេស្សតិ៍

វិបុលន្តិ វេបុល្លំ បាបិតានំ ធម្មានំ។ វិបុលតា កាយ សុខាទិតាការេន វិទេសប្បវត្តិយា, សា ច បរិច្ឆេទានុរូបេន វុឌ្ឍិតព្ពាតិ “វិបុលន្”តិ វត្វា “យថាបរិច្ឆេទេន វុដ្ឋាតុំ សមត្ថោតិ វុត្តំ ហោតី”តិ អាហ។ បរិច្ឆេទកាលស្មិញ្ហិ អប្បត្វាវ វុដ្ឋហន្តោ អកោសល្លំ ន ហោតិ យាវទិច្ឆិតំ បវត្តេតុំ អសមត្ថត្តា។ ពហុកានិ យថាវុត្តេ សមាបជ្ជនាទិវសីការេ ព្យតិរេកវសេន វិភាវេតុំ “ឯកច្ចា ហិ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ លីនេយេវ ហោតីតិ ពហុំ បដិលទ្ធមត្តស្ស ឈានស្ស វសេន វុត្តំ។ តថាតិ ពហុដ្ឋិតិដ្ឋិតក្កមោ។ បរិបក្កោតិ វសីភាវស្ស បច្ចនីកធម្មេ ឈានានិកាយស្ស បន បច្ចនីកធម្មា បរតោ វិក្ខម្ភិតា, អញ្ញថា ឈានានិកាយោ ឯវ ន សិយា។ កិច្ឆេន វិក្ខម្ភេតីតិ កិច្ឆេន វិសោធេតិ។ កាយាទីនវបច្ចវេក្ខណាទីហិ កាយទុដ្ឋុល្លានំ វិយ អញ្ញេសម្បិ សមាធិបរិបន្ថកានំ ទុស្សមុស្សារណំ ពហុន វិក្ខម្ភនំ វិសោធនន្តិ វេទិតព្ពំ។ នាតិទីឃកាលត្តិ កាលយានតាតិទីឃកាលត្តយាហ។

អដ្ឋបិតសង្កប្បោតិ ន សណ្ឋាបិតសង្កប្បោ។ អភិញ្ញាបារិបូរីតិ សព្ពេសំ លោកិយលោកុត្តរធម្មានំ អភិញ្ញាយ បារិបូរឹ គតា, សព្ពធម្មេ អភិវិសិដ្ឋាយ អគ្គមគ្គបញ្ញាយ ជានិត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ បរិញ្ញាបារិបូរីតិ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ បរិញ្ញាយ បារិបូរឹ គតា, បញ្ចក្ខន្ធេ បរិជានិត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ ភាវនាបារិបូរីតិ ចតុន្នំ មគ្គានំ ភាវនាយ បារិបូរឹ គតា, ចត្តារោ មគ្គេ ភាវេត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ បហានបារិបូរីតិ សព្ពកិលេសានំ បហានេន បារិបូរឹ គតា, សព្ពកិលេសេ បជហិត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ សច្ឆិកិរិយាបារិបូរីតិ និរោធសច្ឆិកិរិយាយ បារិបូរឹ គតា, និរោធំ សច្ឆិកត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ សមាបត្តិបារិបូរីតិ សព្ពសមាបត្តីនំ សមាបជ្ជនេន បារិបូរឹ គតា, សព្ពា សមាបត្តិយោ សមាបជ្ជិត្វា ឋិតាតិ អត្ថោ។ ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលីតិ ឥមំ ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលំ សកលការោ, តេន សមន្នាគតា, សកលចតុមគ្គព្រហ្មចរិយធារោតិ អត្ថោ។ តេនាហ “សកលព្រហ្មចរិយោ”តិ, បរិបុណ្ណមគ្គព្រហ្មចរិយោតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ទុតិយវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ លោកសុត្តវណ្ណនា

១៣។ តតិយេ លោកោតិ លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន លោកោ។ អត្ថតោ បុរិមំ អរិយសច្ចំ, ឥធ បន ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ វេទិតព្ពំ។ តេនាហ “លោកោតិ ទុក្ខសច្ច”ន្តិ។ វិសំយុត្តោតិ វិសំសដ្ឋោ ន បដិពទ្ធោ, សព្ពសោ សំយោជនានំ សមុច្ឆិន្នត្តា តតោ វិប្បមុត្តោតិ អត្ថោ។ លោកសមុទយោតិ សមុទយសច្ចំ តណ្ហា, អភិនន្ទនដ្ឋេន បន អភិសង្ខារេហិ សទ្ធិំ ពហុសង្កិលេសសមុទយស្ស។ លោកនិរោធោតិ និព្ពានំ សច្ឆិកតោតិ អត្តបច្ចក្ខោ កតោ។ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ សីលាទិក្ខន្ធត្តយសង្គហោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ។ សោ ហិ លោកនិរោធំ និព្ពានំ គច្ឆតិ អធិគច្ឆតិ, តញ្ច អរិយេហិ បដិបជ្ជីយតិ ចាតិ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ វុច្ចតិ។

ឯត្តាវតា តថានិ អភិសម្ពុទ្ធោ យាថាវតោ គតោតិ តថាគតោតិ អយមេត្ថ សង្ខេបោ ហោតិ។ ចត្តារិ ហិ អរិយសច្ចានិ តថានិ នាម។

យថាហ –

"ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? ឥទំ ទុក្ខន្តិ, ភិក្ខវេ, តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេត"ន្តិ (សំ។ និ។ ៥។១០៩០; បដិ។ ម។ ២។៨) វិត្ថារោ។

អបិច តថាយ គតោតិ តថាគតោ, គតោតិ ច អវគតោ អតីតោ បត្តោ បដិបន្នោតិ អត្ថោ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យស្មា ភគវា សកលលោកំ តីរណបរិញ្ញាយ តថាយ អវិបរីតាយ គតោ អវគតោ, តស្មា លោកោ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ។ លោកសមុទយំ បហានបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អតីតោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធំ សច្ឆិកិរិយាយ តថាយ គតោ បត្តោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ តថំ អវិបរីតំ គតោ បដិបន្នោតិ តថាគតោតិ។ ឯវំ ឥមិស្សា បាឡិយា តថាគតភាវទីបនេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឥតិ ភគវា ចតុសច្ចាភិសម្ពោធនេន អត្ថតោ តថាគតភាវំ បកាសេត្វា ឥទានិ តត្ថ ទិដ្ឋាទិអភិសម្ពោធនេនបិ តំ ទស្សេតុំ "យំ, ភិក្ខវេ"តិអាទិមាហ។ អដ្ឋកថាយំ បន "ចតូហិ សច្ចេហិ អត្ថតោ ពុទ្ធភាវំ គហេត្វា"តិ វុត្តំ, តំ តថាគតសទ្ទពុទ្ធសទ្ទានំ អត្ថតោ និន្នានាករណតំ ទស្សេតុំ វុត្តំ។ តថា ចេវ ហិ ពុទ្ធោ បវត្តាតិ។ ទិដ្ឋន្តិ រូបាយតនំ ទដ្ឋព្ពតោ។ តេន យំ ទិដ្ឋំ យំ ទិស្សតិ, យំ ទក្ខតិ, យំ សមវាយេ បស្សេយ្យ, តំ សព្ពំ ទិដ្ឋន្តេវ គហិតំ កាលវិសេសស្ស អនាមដ្ឋភាវតោ យថា "ទុទ្ធ"ន្តិ ទស្សេតិ។ សុតន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ សុតន្តិ សទ្ទាយតនំ សោតព្ពតោ។ មុតន្តិ សកវិសយេ ឥន្ទ្រិយេ វិសយំ មុញ្ចិត្វា បិមុលិត្វា គហេតព្ពំ។ តេនាហ "បត្វា គហេតព្ពតោ"តិ។ វិញ្ញាតន្តិ វិជានិតព្ពំ។ តំ បន ទិដ្ឋាទិវិនិមុត្តំ វិញ្ញេយ្យន្តិ អាហ "សុខទុក្ខាទិ ធម្មារម្មណ"ន្តិ។ បត្តន្តិ យថា តថា បត្វា ហត្ថគតំ, អធិគតន្តិ អត្ថោ។ តេនាហ "បរិយេសិត្វា វា អបរិយេសិត្វា វា"តិ។ បរិយេសិតន្តិ បត្តិយា អត្ថំ បរិយិដ្ឋំ។ តំ បន បត្តំ វា សិយា អប្បត្តំ វា, ឧភយថាបិ បរិយេសិតមេវាតិ អាហ "បត្តំ វា អប្បត្តំ វា"តិ។ ឧភយេនបិ ទ្វិប្បការម្បិ បត្តំ ទ្វិប្បការម្បិ បរិយេសិតំ តេន តេន បការេន តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធន្តិ ទស្សេតិ។ ចិត្តេន អនុសញ្ចរិតន្តិ តំ បន អបត្វា ចិត្តេនេវ អនុ អនុ សញ្ចរិតំ, វិចរិតន្តិ អត្ថោ។

បីតកន្តិអាទីតិ អាទិសទ្ទេន លោហិតោទាតាទិសង្គហំ រូបារម្មណភាវំ សង្គណ្ហាតិ។ សុខតោតិ រាគវសេន លោភវសេន សទ្ធាទិវសេន ច សុខតោ។ ទុក្ខតោតិ ព្យាបាទវិតក្កវសេន ច វិហិំសាវិតក្កវសេន ច ទុក្ខតោ។ មជ្ឈត្តតោតិ អញ្ញាណវសេន, ញាណវសេន ច មជ្ឈត្តតោ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។ តត្ថ អាទិសទ្ទេន សង្ខសទ្ទោ, បណវសទ្ទោ, បត្តគន្ធោ, បុប្ផគន្ធោ, បុប្ផរសោ, ផលរសោ, ឧបាទិន្នំ, អនុបាទិន្នំ, មជ្ឈត្តចេតនា កុសលកម្មំ អកុសលកម្មន្តិ ឯវមាទីនំ សង្គហោ ទដ្ឋព្ពោ។ អប្បត្តន្តិ ញាណេន អសម្បត្តំ, អវិទិតន្តិ អត្ថោ។ តេនាហ "ញាណេន អសច្ឆិកត"ន្តិ។ លោកេន គតន្តិ លោកេន ញាតំ។ តទេវ គតត្តាតិ តទេវ ញាតត្តា អភិសម្ពុទ្ធត្តា, គតសទ្ទេន ឯកត្ថំ ពុទ្ធិអត្ថន្តិ អត្ថោ។ គតិអត្ថា ហិ ធាតវោ ពុទ្ធិអត្ថា ភវន្តីតិ អក្ខរចិន្តកា។

ᨿᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᨿᩔᩴ ᩅᩥᩈᩣᨡᨷᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨲᨳᩣᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮ ᩋᨷᩁᩣᨩᩥᨲᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᩣᩁᩣᨶᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩌᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨿᨬ᩠ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨿᩔᩴ ᩅᩥᩈᩣᨡᨷᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴᨿᩮᩅ ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᩣᨿᩴ ᩏᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮ ᨾᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ ᩈᩣᩃᩅᨶᩮ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣᨶᨾᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮᨲᩥ ᩍᨾᩣᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩏᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨷᨬ᩠ᨧᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩅᩔᨷᩁᩥᨾᩣᨱᨠᩣᩃᩮ ᨷᨮᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨿᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨣᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩈᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔᨶᩅᩈᩮᨶ, ᩃᨷᨲᩥ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ ᨷᨭᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨶᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩑᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨣᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨶᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᩪᨶᩴ ᩋᨶᨵᩥᨠᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩁᩣᨣᨾᨴᨶᩥᨾ᩠ᨾᨴᨶᩴ ᨴᩮᩣᩈᨾᨴᨶᩥᨾ᩠ᨾᨴᨶᩴ ᨾᩮᩣᩉᨾᨴᨶᩥᨾ᩠ᨾᨴᨶᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩣᩃᨣ᩠ᨣᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩅᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᩴ, ᩑᨠᨾᩩᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣᨿ ᩃᨬ᩠ᨨᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩑᨠᩣᨿ ᨶᩣᩊᩥᨿᩣ ᨾᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩑᨠᨲᩩᩃᩣᨿ ᨲᩩᩃᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨲᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᩔ ᩈᩣᨵᨠᨲᩮᩣ, ᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩴ ᩋᩅᩥᨲᨳᩴ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨳᩴ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨣᨴᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨣᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨴ-ᨠᩣᩁᩔ ᨲ-ᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩴ ᨣᨴᨲᩦᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨴᨶᩴ ᩋᩣᨣᨴᩮᩣ, ᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩮᩣ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨴᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴ-ᨠᩣᩁᩔ ᨲ-ᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦᨲᩥ ᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨽᨣᩅᩣ "ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨣᩁᩉᩥᨲᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᨴᨲᩥ, ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨿᩴ ᨷᩉᩣᩈᩥ᪨ ᨿᩮ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨽᨣᩅᩣ – "ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨷ᩠ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ, ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨿᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨭᩥᨷᨴᩣᨿᩴ ᨿᨳᩣᨠᩣᩁᩦ ᨽᨣᩅᩣ, ᨲᨳᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᩅᩈᩮᨶ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩦ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨠᩣᨿᩔᨷᩥ ᩅᩣᨧᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩦ, ᨿᨳᩣᨠᩣᩁᩦ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴᨽᩪᨲᩔ ᨧ ᨿᨳᩣ ᩅᩣᨧᩣ, ᨠᩣᨿᩮᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩅᩣᨧᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᨽᩥᨽᩪ ᩋᨶᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᩁᩥ ᨽᩅᨣ᩠ᨣᩴ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩅᩦᨧᩥᨶᩥᩁᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩋᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩣᩈᩩ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩪᩈᩩ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩥ ᩈᩦᩃᩮᨶᨷᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨷᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨷᩥ, ᨶ ᨲᩔ ᨲᩩᩃᩣ ᩅᩣ ᨷᨾᩣᨱᩴ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᩈᨾᩮᩣ ᩋᩈᨾᩈᨾᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨾᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲᩩᩃᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᨿᩴ ᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᩮᩈᩅᨧᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᨷᩥ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩅᩥᩈᨿᩮᩣ ᨴᩈᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨶᩣᨾ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩃᩮ ᩌᨾᩃᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᨷᩔᨲᩦᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩴ ᩌᩈᨿᩣᨴᩥᩋᩅᨻᩮᩣᨵᩮᨶ ᩉᩥᨲᩪᨷᩈᩴᩉᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩣ ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ, ᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᩅᩣᨷᨶᨿᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩁᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᩩᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩥᨲᩣᨿ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᩈᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ចិនំឃុរេត្តាតិ ឆព្វហិ ឈោរេកហិ ចិនំឃុរេត្តា· េតភាហ “ឆព្វត្ថ ឈោកាគំ បហានេតត ចិនំឃុរេត្តា”តិ· តណ្ឌាឌិដ្ឋិប្លបឈេហិ ចិទហិតោតិ សន្តាស្ស៊ិឃ្យិ លេរិក តណ្ឌាឌិដ្ឋិសន្លាតេហិ ប្លបឈេហិ ចិទហិតោ·

អភិកចិត្វា ដិតោតិ តទ្ធិសឃកិលេសប្បហានេតត អភិកុឃ្ឍ អតិក្កមិត្វា ដិតោ· ឆត្តារេទាបិ ករេន្ទ រយាឆេត្វា ដិតោតិ សន្តា អភិន្លាកាឃកត្វាឌិរេក សកសន្តាតេតា រយាឆេត្វា ដិតោ· រចតេឃ្យសន្តារេត ចា អត្តតោ ឌេសតាចិលិរេសត តោនំ បរយាឆតោតិ សន្តាកត្វប្បយាឆតោ· ឲ្យដ្ឋស្ស បទយា សត្តីតិ អស្ស អរេតត លិណាសេចេត ឰរេន្ត បទយា សត្តិ ខាកាលឲ្យសេតត ឲ្យដ្ឋាតិ ឲចរេយត្វ សប្បន្តោ រេចដិតេន្តា· េតភាហ “ឲ្យដ្ឋស្សា”តិអាឌិ· តិន្លារេត ព្យតោឆិ កឃំ តត្តីតិ ព្យតោឆិ កឃការណេតា តិន្លារេត កឃំ តត្តិ អសន្លតការេចត សន្តារេសា រេលយត្តា· េតភាហ កកចា – “រេលយទ្យា រេចា, កិក្កូរេច, ឆឃ្ចុំ ឌេសេសស្សាយិ រេលយកាយិតិទ្យា បដិបជ”ត្តិអាឌិ (សំ· តិ· ៣·១៦ល៏ដ-៣០ប៉)· តិន្លាតប្បត្តស្ស ចា ព្យតោឆិ កឃំ តត្តីតិ តិន្លាតំ អព្យតោកឃត្តិ ឲចរេយត្វ អរេត្វា ឌដ្ឋរេន្តា, ត ព្យតោឆិ កឃំ ឲត្វ ឲតស៊ិ អធិកេតតិ អព្យតោកឃំ, តិន្លាតត្តិ ឲចរេយត្វ តិន្លាចតទ្យា ឌដ្ឋន្តាំ·

អតិឈោ តិទ្ធរេក្លា· សន្តាកឃូក្លឃំ បរេត្តាតិ សន្តោនំ កឃ្ញាតំ លឃំ បទិរឈោសាតំ អទ្ធត្តកាចំ បរេត្តា· ប្លបឌី សឃូឌេច លឹឃត្តិ ឲត្វាតិ ប្លបឌិសន្លរឈោ, តិន្លាតត្តិ អាហ “ប្លបឌិសន្លឃសន្លារេត តិន្លារេត”តិ· ឆក្កត្តិ ឆឃូឆក្កា· បចត្តឃីតិ តោបទិចដ្ឋិ ក្ខាឌសាការំ បចរេត្តសិ· យហរេត្តហិ ឃឹលិឌិព្យណោហិ សឃត្តាកតត្តា យហត្តា· ចីតសារឌត្តិ ឆព្យចសារឌ្ឋឈោរេកត ចីតសារេឌ· រេសនំ ប្លត្តាតរេយច·

រេលិកស្យត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

៣· កាឡ្យអការាយស្យត្តចណ្ណតា

៦៣· ឆព្យរេត្វ ឌាឡ្យហំ រេលា រេត បរនំសឹតិ រេត សយរេណ ឌាឡ្យហំ កត្វា បរនំសិ ចណ្ណឃសិ· កិឌិនំ ឃឹលំ ឲតោសត្តិ កិឃឹលិ· រេកា សយាឆារេទា ឲតោសត្តិ កិសយាឆារេទា· ព្យណយក្កសណ្ឋិតាតិ ព្យណក្កសណ្ឋិតា· យ-ការេទា បឌសន្ធិករេទា, អក្កព្យរេណ បតិដ្ឋិតាតិ ទុត្តំ រេហាតិ· សត្តិគ្រឹយា សត្តយាតសា, “សត្តំ តោនំ កតំ ដិត”ត្តិបិ បឆត្តិ· ឲកកិឃាតិ ឲកកា, ឆព្យស្ស ខ្លទិឃាបរេឆស្ស ឲកកា ហុត្វា ចិហរត្តីតិ អធិប្បារេឃា· េតរេតចាហ “អទ្យតិឃា”តិ· តាឌិសា សយណា យយាតីតិ ឲត្វ ខ្លតិ-សរេទ្ធា អាឌិអរេត្វា· េតត –

“កាឃកម្ម៉ សុចិ រេតនំ, ចាចាកម្ម៉ អតាចិលំ;

យតោកម្ម៉ សុចិសុទ្ធិ, តាឌិសា សយណា យយ·

“ចិយលិ សន្លយុត្តាកា, សុទ្ធា អត្ថទាហិទា;

បុណ្ណា សុទ្ធេហិ ធម្មេហិ, តាទិសា សមណា មយំ

“លាភេន ឧន្នតា លោកា, អលាភេន ច ឱនតា;

លាភាលាភេន ឯកដ្ឋា, តាទិសា សមណា មយំ

“យសេន ឧន្នតា លោកា, អយសេន ច ឱនតា;

យសាយសេន ឯកដ្ឋា, តាទិសា សមណា មយំ

“បសំសាយុន្នតា លោកា, និន្ទាយបិ ច ឱនតា;

សមា និន្ទាបសំសាសុ, តាទិសា សមណា មយំ

“សុខេន ឧន្នតា លោកា, ទុក្ខេនបិ ច ឱនតា;

អកម្បា សុខទុក្ខេសុ, តាទិសា សមណា មយា”តិ (ធ. ប. អដ្ឋ. ១.១០១ ធម្មអនុកម្បាវត្ថុ) –

ឯវមាទិ វណ្ណនាតិ

“ឥធេវ សន្តោ”តិអាទិកាថាយ អយមត្ថោ – សន្តោតិ រាគាទីនំ សន្តតាយ ពុទ្ធាទយោ សន្តោ នាម, តេសុ បន ពុទ្ធាទីនំ កតាធិការា ឧបនិស្សយសម្បន្នា កាចិតកាចនា សត្តា សន្តោតិ អធិប្បេតា. បកាសន្តីតិ ឥធេវ ឋិតាបិ ពុទ្ធានំ ទានាទិបដំ អាកាសេ បរិបុណ្ណចន្ទោ វិយ ហិមវន្តោ វិយ ច បកាសន្តិ, យថា ហិមវន្តបព្វតស្ស ចិត្តកូដបព្វតេ បព្វតមធ្យេ ចតុរាសីតិយា កូដសហស្សេហិ បដិមណ្ឌិតោ ហិមវន្តបព្វតោ ឥធេវ ឋិតានម្បិ អភិមុខេ ឋិតោ វិយ បកាសតិ, ឯវំ បកាសន្តីតិ អត្ថោ. អសន្តេត្ថ ន ទិស្សន្តីតិ លោភាទយោ, ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកា, អាមិសចក្ខុកា, ខីណកិច្ចាយ បដ្ឋិតា, ពាលបុគ្គលា អសន្តោ នាម. តេ ឯត្ថ ពុទ្ធានំ ទក្ខិណស្ស ជាណុមណ្ឌលស្ស សន្តិកេ និសិន្នាបិ ន ទិស្សន្តិ ន បញ្ញាយន្តិ. រត្តិំ ខិត្តា យថា សរាតិ រត្តិំ ចតុរង្គសមន្នាគតេ អន្ធការេ ខិត្តា សរា វិយ តថារូបស្ស ឧបនិស្សយភូតស្ស បុព្ពហេតុនោ អភាវេន ន បញ្ញាយន្តីតិ អត្ថោ.

ព្រហ្មទេយ្យន្តិ សេដ្ឋទេយ្យំ, យថា ទិន្នំ ន បុន គហេតព្ពំ ហោតិ និស្សដ្ឋំ បរិច្ចត្តំ, ឯវំ ទិន្នន្តិ អត្ថោ។

ទិដ្ឋំ ន មញ្ញតីតិ ឯត្ថ ទិដ្ឋន្តិ មំសចក្ខុនាបិ ទិដ្ឋំ, ទិព្វចក្ខុនាបិ ទិដ្ឋំ, រូបាយតនស្សេតំ អធិវចនំ។ យញ្ហិ ចក្ខុមេន
កតទស្សនកិរិយាសមាបន្នំ, យំ ចក្ខុមំ បស្សតិ អបស្សិ បស្សិស្សតិ, សមវាយេ បស្សេយ្យ, តំ សត្ថា កាលវិសេសវចនត្ថាយ អកាវតោ
“ទិដ្ឋ”ន្តេវ វុត្តំ យថា “សុទ្ធ”ន្តិ។ តេនេវាហ “ទិដ្ឋំ រូបាយតន”ន្តិ។ ឯវរូបានិ ហិ វចនានីតិ “ទដ្ឋព្ពំ សោតព្ព”ន្តិអាទីនិ។

លាភេបិ តាទី, អលាភេបិ តាទីតិ យថា អលាភកាលេ លាភស្ស លទ្ធកាលេបិ តថេវាតិ តាទិសោ។ យសេបីតិ យសេ សតិបិ
មហាបរិវារកាលេបិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

កាឡអការាមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ព្រហ្មចរិយសុត្តវណ្ណនា

២៥. បញ្ចមេ នយិទន្តិ ឯត្ថ ន-ឥតិ បដិសេធេ និបាតោ, តស្ស “វុស្សតី”តិ ឥមិនា សម្ពន្ធោ “ន វុស្សតី”តិ, យ-ការោ បទសន្ធិករោ។ ឥទំ-សទ្ទោ “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរាមិ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ២។៩១; ម។ និ។ ១។៥០១) និបាតមត្តំ, “ឥទំ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, អប្បមត្តកំ សីលមត្តក”ន្តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។៧) យថាធិប្បេតេ អាសន្នបច្ចក្ខេ អាគតោ។

“ឥទញ្ហិ តំ ជេតវនំ, ឥសិសង្ឃនិសេវិតំ;

អាវុត្ថំ ធម្មរាជេន, បីតិសញ្ជននំ មមា”តិ។ (ម។ និ។ ៣។៣៨៧-៣៨៨; សំ។ និ។ ១។៤៨, ១០១) –

អាទីសុ វក្ខមានេ អាសន្នបច្ចក្ខេ។ ឥធាបិ វក្ខមានេយេវ អាសន្នបច្ចក្ខេ ទដ្ឋព្ពំ។

ព្រហ្មចរិយ-សទ្ទោ –

“កិំ តេ វតំ កិំ បន ព្រហ្មចរិយំ,

កិស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិបាកោ;

ឥទ្ធី ជុតី ពលវីរិយូបបត្តិ,

ឥទញ្ច តេ នាគ មហាវិមានំ

“អហញ្ច ភរិយា ច មនុស្សលោកេ,

សទ្ធា ឧភោ ទានបតី អហុម្ហា;

ឱបានភូតំ ឃរំ តទាសិ,

សន្តប្បិតា សមណព្រាហ្មណា ច

“តំ មេ វតំ តំ បន ព្រហ្មចរិយំ,

តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិបាកោ;

ឥទ្ធី ជុតី ពលវីរិយូបបត្តិ,

ឥទញ្ច មេ ធីរ មហាវិមាន”ន្តិ –

ឥមស្មិំ បុណ្ណកជាតកេ (ជា॰ ២.២២.១៥៥) ទានំ អាគតំ

“កេន បាណិ កាមទទោ, កេន បាណិ មធុស្សវោ;

កេន តេ ព្រហ្មចរិយេន, បុញ្ញំ បាណិម្ហិ ឥជ្ឈតី”តិ –

ឥមស្មិំ អង្កុរបេតវត្ថុម្ហិ (បេ॰ វ॰ ២៧៥, ២៧៧) វេយ្យាវច្ចំ

“ឥទំ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, តិត្តិរិយំ នាម ព្រហ្មចរិយំ អហោសី”តិ ឥមស្មិំ តិត្តិរជាតកេ (ចូឡវ॰ ២១១) បញ្ចសិក្ខាបទសីលេ

“តំ ខោ បត ខេ, បញ្ចសិខ, ព្រហ្មចរិយំ ខេច តិព្ពិទាយ ត ចិរាកាយ...ខេប... យាចខេច ព្រហ្មលោកូបបត្តិយា”តិ ត្ថូបស្មិំ យហាខោកាចិត្តសុខេត្ត (ឌី៉ តិ៉ ១៉១១៥) ព្រហ្មចិហាខេ៉

“បខេ អព្រហ្មចារី កចិស្សន្តិ, យឃខេត្វ ព្រហ្មចារី កចិស្សាមា”តិ ត្ថូបស្មិំ សខេល្លខសុខេត្ត (យ៉ តិ៉ ៧៉ប័១) ខេចត្ថុតចិរតិយំ៉

“យឃព្ញា ករិយា តាតិក្កយាយ,

អខេយ្យុត ករិយា តាតិក្កយត្តិ;

អញ្ញត្រ តាហិ ព្រហ្មចរិយំ ចរាយ,

តស្មា ហិ អយំ្យុកហរា ត យីឃខេ”តិ៉ –

ត្ថូបស្មិំ យហាឆយូបិលឌាតខេក (ឌា៉ ៧៉១០៉ង៍លិ) សខាខេសខេត្តាខេ៉

“អភិឌាតាយិ ខោ បតាហំ, សារិបុត្ត, ចតុរង្គសយត្តាកតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតា, តបស្សី សុទំ ខោហាយិ”តិ ខេលិមហំសសុខេត្ត (យ៉ តិ៉ ៧៉៧៥៥) ចិរិខេយ៉

“ហិខេតត ព្រហ្មចរិខេយត, ខត្តិខេយ ភូបបជ្ជតិ;

យជ្ឈិខេមត ច ខេទចត្តំ, ភូត្តខេមត ចិសុជ្ឈតី”តិ៉ –

តិមិឌាតខេក (ឌា៉ ១៉១១៉១១៥) អត្តខេមតចខេសត កខេត អដ្ឋក្កខេក ភូខេបិសខេថា៉

“ត្ថូទំ ខោ បត ខេ, បញ្ចសិខ, ព្រហ្មចរិយំ ខុកត្តតិព្ពិទាយ ចិរាកាយ...ខេប... អឃខេមច អរិខេយា អដ្ឋក្កិខេកា យខេក្កា”តិ យហាខោកាចិត្តសុខេត្តខេយច (ឌី៉ តិ៉ ១៉១១៥) អរិយមខេក្កា៉

“តយិទំ ព្រហ្មចរិយំ ត្ថូទ្ធខេញ្ចច ផីតញ្ច ចិត្ថារិកំ ពាហុឌញ្ញំ បុថុភូតំ យាច ខេទចតុស្សហិ សុប្បកាសិត”ន្តិ បាសាទិកសុខេត្ត (ឌី៉ តិ៉ ១៉

១៤៣) និគ្គហិតយន្តហិតេ នកលស្មិំ នាមនោ ពួឆាបិ អទិយរេក្ក នាមនេត ច ចត្តតិ៍

ចុស្សតីតិ ចុសិយតិ, ចទិយតីតិ អទេត្ថា៍ ឌតក្យហតត្តិ “អេហា អឃ្យោ សីលចា ចត្តនយ្យត្តោ អប្បិន្ទា នត្តុដ្ឋា យហិគ្គិកោ យហាត្មុការចោ”តិអាគិតា ឌតស្ស នត្តលោកស្ស ចិយ្យាបតត្ថំ៍ រកចិ បត “ក្យហតត្តិ បិបិដ្ឋស្ស ពួឆ្ឋាបកតស្ស នតោ នាយត្តឌប្បទិតទិយាបឆតិស្សិតបច្ចយបដិនេចតនត្លារតាត តិចិរឆត ក្យហតចត្តុតា ក្យហកការចត ឌតស្ស ចិយ្យាបតត្ថ”ត្តិ ចងត្តិ៍ ពួឆាបិ អយរេយចទេត្ថា ងស្សិតោ៍ រតតេចាហ “តីហិ ក្យហតចត្តុហិ ឌតស្ស ក្យហតត្ថាយា”តិ, ឌតស្ស ចិយ្យាបតត្ថាយាតិ អទេត្ថា៍ ឌតលិបតត្តិ “ឲចទ្ទបស្ស តាយ អឃ្យស្ស ជិត្តំ យហបព្វល់ កចិស្សតី”តិ បនត្ថចិទេត្តហិ “រកតទេត្ថា, កិំ អាហទិយត្យុ”តិ ចងាបតត្ថំ៍ “ឌតលបតត្ថ”ត្តិបិ បឆត្តិ, តស្ស បិបិដ្ឋស្ស នតោ បច្ចយត្ថំ បទិកទោការនាគិចនេត លបតការចត ដ្តបលិបកការចត ឌតស្ស លបតត្តិ អទេត្ថា៍ រតតេចាហ “ត ឌតលបតត្តិ ត ឌតស្ស ដ្តបលិបតត្ថ”ត្តិ៍

ត ពួតិចាងប្បយោគ្លាតិងំនត្តិ ឲត្ថ “ត លិកនក្លារនិលោកាតិងំនត្ថ”ត្តិបិ បឆត្តិ៍ តត្ថ ឃ្យាយំ “អាកទេត្តឃ្យ រច, កិក្លុរច, កិក្ល ‘លិកិ អស្សំ ឌិចរបិឡបិតេនតាមតកិលិតបច្ចយរកនឌ្ឍបទិក្លារាត’ត្តិ, សិរលស្វចស្ស បទិប្បុរការី”តិ (យ៍ តិ៍ ១៍៩៣) សិលិតិងំនការចត ចុទេត្តា ចត្យបច្ចយលិកា ច៍ ចត្យត្តំ បច្ចយាតំ នក្កច្ចងាតនត្លារតោ អាគទពាហ្យាតកក្ទរលាននា្លរតោ ច នក្លារទា, រយា ច “សីលនយ្យត្តោ ពាហុស្សុតោ ស្មុតឆទោ អារទ្ធចិទិយោ”តិអាគិតា តរយត ដ្តក្ខត្តកត្ចុតិឃោយនត្លារតោ និលោកោ (ពាហុចទិយំ ចនត្តាតំ ជិដ្ឋឆយ្មិកោ អាតិងំនេយ, តងត្តិ អទេត្ថា៍ រកចិ បត “លិកនក្លារនិលោកាតិងំនត្តិ បិបិដ្ឋនេស្សច នតោ លិកាគិកក្ទតាយ លិកនក្លារនិលោកនត្លាតស្ស អាតិងំនស្ស ដ្តឯយស្ស តិបព្វាងតត្ថ”ត្តិ ឲចយត្ថំ ចងត្តិ៍

ទិតតិ យំ ឌរតា ឌាតាត្យុតិ ឲចំ (ពាហុចទិយចាមេ នតិ “សីលចា កល្យាណឆយោ”តិអាគិតា យំ លោកោ ឌាតាត្យ នយ្មារចត្យុតិ អត្តតោ នត្តក្យលាចនេត នយ្មាចតត្ថយ្យិ ត ពួងំ (ពាហុចទិយំ ចុស្សតីតិ នយ្ឋទេត្លា៍ រកចិ បត “បិបិដ្ឋស្ស នតោ អនត្តក្យលាននយ្មាចតាឆិប្បាយេត ‘ពួតិ ឲចំក្យណោតិ យំ លោកោ ឌាតាត្យុ’តិ ត ពួងំ (ពាហុចទិយំ ចុស្សតី”តិ ឲចរេយត្ថ អត្ថំ ចងត្តិ៍ នឋាត្ថាបិ បតេត្ថ បុទិយោ បុទិយោរេយច អត្ថចិកោប្បា ស្មុត្តរតទោ៍

អឆ រលាតិ ឲត្ថ អឆាតិ អញ្ញារេត្ថ តិបិរតោ, រលាតិ អចឆាររណ៍ រតត ក្យហតាគិតោ អញ្ញាងត្ថំរយច ពួងំ, កិក្លុរច, (ពាហុចទិយំ ចុស្សតីតិ ងរស្សតិ៍ ពួងាតិ តំ បរយាឌតំ ងរស្សត្តោ “សំចទត្ថំ បហាតត្ថ”ត្តិ អាហ៍ តត្ថ បញ្ចចិឆោ សំចទោ – បិតិរយាគ្លសំចទោ, នតិសំចទោ, ញាណសំចទោ, លត្តិសំចទោ, ចិទិយសំចទោតិ៍ “ពួតិ ពួយិតា បិតិរយាគ្លសំចទេត ដ្តរបតោ រហាតិ នយុរបតោ”តិអាគិតា (ចិក៍ ៦១១) តរយត អាកតោ អយំ បិតិរយាគ្លសំចទោ, សីលសំចទោតិបិ ចុច្ចតិ៍ “ទក្លុតិ ចក្លុត្តិយំ, ចក្លុត្តិរយ សំចទំ អាបជ្ជតី”តិ (យ៍ តិ៍ ១៍២៨៣; សំ៍ តិ៍ ៣៍១១៨; អ៍ តិ៍ ១៍១៩) អាកតោ អយំ នតិសំចទោ៍

“យាតិ នោតាតិ លោកស្មិំ, នតិ តេសំ តិចារណំ;

សោតានំ សំវរំ ព្រូមិ, បញ្ញាយេតេ បិធីយរេ”តិ (សុ។ និ។ ១០៤១; ចូឡនិ។ អជិតមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៤; នេត្តិ។ ៤។១១, ៤៥) –

អាកតោ អយំ ញាណសំវរោ។ “ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្សា”តិអាទិនា (ម។ និ។ ១។២៤; អ។ និ។ ៤។១១៤; ៦។៥៨) នយេន អាកតោ អយំ ខន្តិសំវរោ។

“ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតី”តិអាទិនា (ម។ និ។ ១។២៦; អ។ និ។ ៤។១១៤; ៦។៥៨) នយេន អាកតោ អយំ វីរិយសំវរោ។

អត្ថតោ បន បាណាតិបាតាទីនំ បជហនវសេន វត្តប្បដិវត្តានំ បូរណវសេន ច បវត្តា ចេតនា ចេវ វិរតិ ច។ សង្ខេបតោ សន្ធា កាយវចីសំយមោ, វិត្ថារតោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ អវីតិក្កមោ សីលសំវរោ។ សតិ ឯវ សតិសំវរោ, សតិប្បធានា វា កុសលា ខន្ធា។ ញាណមេវ ញាណសំវរោ។ អធិវាសនវសេន អទោសោ, អទោសប្បធានា វា តថាបវត្តា កុសលា ខន្ធា ខន្តិសំវរោ, បញ្ញាតិ ឯកេ។ កាយចិត្តានំ អភិក្កមនវសេន បវត្តំ វីរិយមេវ វីរិយសំវរោ។ តេសុ បឋមោ កាយទុច្ចរិតាទីសុ ទុស្សីល្យស្ស សំវរណតោ សំវរោ, ទុតិយោ មុដ្ឋស្សច្ចស្ស, តតិយោ អញ្ញាណស្ស, ចតុត្ថោ អក្ខន្តិយា, បញ្ចមោ កោសជ្ជស្ស សំវរណតោ បិទហនតោ សំវរោតិ វេទិតព្ពោ។ ឯវមេតស្ស សំវរស្ស អត្ថាយ សំវរត្តំ សំវរនិប្ផាទកត្តំ អត្ថោ។

តីហិ បហានេហីតិ តទង្គវិក្ខម្ភនសមុច្ឆេទប្បហានេហិ។ តីហិ បហានេហិ។ បញ្ចវិធប្បហានេស្វបិ ទ្វាន វត្តុំ វដ្ដតិយេវ។ បញ្ចវិធញ្ហិ បហានំ តទង្គវិក្ខម្ភនសមុច្ឆេទប្បដិប្បស្សទ្ធិនិស្សរណវសេន។ តត្ថ យំ ទីបាលោកេនេវ តមស្ស បដិបក្ខភាវតោ អលោភាទីហិ លោភាទិកស្ស នាមរូបបរិច្ឆេទាទិវិបស្សនាញាណេហិ តស្ស តស្ស អនត្ថស្ស បហានំ, សេយ្យថិទំ – បរិច្ចាគេន លោភាទិមលស្ស, សីលេន បាណាតិបាតាទិទុស្សីល្យស្ស, សទ្ធាទីហិ អស្សទ្ធិយាទិកស្ស, នាមរូបវវត្ថានេន សក្កាយទិដ្ឋិយា, បច្ចយបរិគ្គហេន អហេតុវិសមហេតុទិដ្ឋីនំ, តស្សេវ អបរភាគេន កង្ខាវិតរណេន កថំកថីភាវស្ស, កលាបសម្មសនេន អហំមមាតិ គាហស្ស, មគ្គាមគ្គវវត្ថានេន អមគ្គេ មគ្គសញ្ញាយ, ឧទយទស្សនេន ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា, វយទស្សនេន សស្សតទិដ្ឋិយា, ភយទស្សនេន សភយេ អភយសញ្ញាយ, អាទីនវទស្សនេន អស្សាទសញ្ញាយ, និព្ពិទានុបស្សនេន អភិរតិសញ្ញាយ, មុច្ចិតុកម្យតាញាណេន អមុច្ចិតុកម្យតាយ, ឧបេក្ខាញាណេន អនុបេក្ខាយ, អនុលោមេន ធម្មដ្ឋិតិយំ និព្ពានេ ច បដិលោមភាវស្ស, គោត្រភុនា សង្ខារនិមិត្តគ្គាហស្ស បហានំ, ឯតំ តទង្គប្បហានំ នាម។

យំ បន ឧបចារប្បនាភេទេន សមាធិនា បវត្តិនិវារណតោ ឃដប្បហារេនេវ ឧទកបិដ្ឋេ សេវាលស្ស, តេសំ តេសំ នីវរណាទិធម្មានំ បហានំ, ឯតំ វិក្ខម្ភនប្បហានំ នាម។ យំ ចតុន្នំ អរិយមគ្គានំ ភាវិតត្តា តំតំមគ្គវតោ អត្តនោ សន្តានេ “ទិដ្ឋិគតានំ បហានាយា”តិអាទិនា (ធ។ ស។ ២៧៧; វិភ។ ៦២៨) នយេន វុត្តស្ស សមុទយបក្ខិយស្ស កិលេសគហនស្ស អច្ចន្តំ អប្បវត្តិភាវេន សមុច្ឆិន្ទនំ, ឯតំ សមុច្ឆេទប្បហានំ នាម។ យំ បន ផលក្ខណេ បដិប្បស្សទ្ធត្តំ កិលេសានំ, ឯតំ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានំ នាម។ យំ សព្ពសង្ខតនិស្សដត្តា បហីនសព្ពសង្ខតំ និព្ពានំ, ឯតំ និស្សរណប្បហានំ នាម។ តស្ស បញ្ចវិធស្សាបិ តថា តថា រាគាទិកិលេសានំ

ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊເນນ ສມຕິກ຺ກມເນນ ຈ ປຫານສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍ, ປຫານາຍຖຕ຺ຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ·

ຕຕ຺ຖ ສໍວເຣນ ກິເລສານໍ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາເນ ປເວສນິວາຣຓໍ ປຫາເນນ ຈ ປເວສນິວາຣເຓເຍວ ສມຸຄ຺ຆາໂຕ ຈາຕິ ວທນ຺ຕິ· ໂກເຍຕປິ ປນ ຍຖາຣຫໍ ໂກຍໍ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ· ສີລາທິເພທາ ເອວ ຫິ ສໍວຣໂຕ ສໍວຣໍ, ປຊຫນໂຕ ປຫານນ຺ຕິ·

ອນີຕິຫນ຺ຕິ ອີຕິໂຍ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ອຸປທ຺ທວາ ທິຏ຺ຐທມ຺ມິກາ ສມ຺ປຣາຍິກາ ຈ· ອີຕິໂຍ ຫນ຺ຕີຕິ ອີຕິຫໍ, ອຕ຺ຖ ອີຕິຫນ຺ຕິ ອນີຕິຫໍ, ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍຍ຺ຈ· ອຖ ວາ ອີຕີຫິ ອນຕ຺ໂຖ ອິທ຺ທິ ຫນ຺ຕີ ກນ຺ຕີ ປວຕ຺ຕີຕິ ອີຕິຫາ, ຕຓ຺ຫາທິຏ຺ຐຸປກ຺ກິເລສາ· ນຕ຺ຖິ ເອຕ຺ຖ ອີຕິຫາຕິ ອນີຕິຫໍ· ອີຕິຫາ ຈ ຍຖາຣຸຈ຺ຈິຕເຈ຺ຕ ທິຕິ຺ຍເສຍ຺ຍາ, ຕຍ຺ຍິປຣຸປໂຕ ຏຸຫໍ ອນີຕິຫໍ· "ອີຕິຫີ"ຕິປິ ປາໂຖ· ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – "ຏາຕິຫາຍ"ຕ຺ຕິ ທຍຸສຸ ອເນກາສຸ ຕາຫກາທິໂຕ ວິວິກິຈ຺ຈາ ຏາຕິຫໍ ນາມ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕານໍ ກິຄ຺ຄຸກາທິສາຍໂຕ ຈ ຕຕ຺ຖ ເອວ ຏາຕິຫນ຺ຕິ ອນີຕິຫໍ, ອປຣປຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ· ວຸຕ຺ຕເຍ຺ຍວ "ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ໂພ ວິຍ຺ຍູຫີ"ຕິ, "ອຕັກ຺ກາວຈເຣາ"ຕິ (ທີ· ນິ· ໒·໙ລິ; ມ· ນິ· ໑·໒ປັລ; ໒·໒໒ລິ; ສໍ· ນິ· ໑·໑ລິ໒; ມຫາວ· ລິ-ປັ) ຈ· ກາຖາພນ຺ທຸສຸ ປນ "ອນີຕິຫ"ນ຺ຕິ ທີຍໍ ກຕ຺ວາ ປຖນ຺ຕິ· ປຫ຺ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິກາມ຺ເຍ ທເສ຺ສນ຺ຕໍ "ຏາຕິຫປຣິວຊ຺ຊິຕ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ·

ນິພ຺ພານສຄ຺ຄາຕໍ ຖຸການໍ ປຕິຏ຺ຓໍ ປາເທ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ນິພ຺ພານໂຄຄນາຄາມີ, ວິສຸທ຺ທິເສຕ຺ຕາ ເອກນ຺ຕເຕນ ນິພ຺ພານສມ຺ປາປເກາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕໍ ນິພ຺ພານໂຄຄນາຄາມິນໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ· ນິພ຺ພານໂຄຄເຄາຕິ ຈ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ວຸຈ຺ຈຕິ ເຕນ ຈິນາ ນິພ຺ພານຕຈກາຫສ຺ສ ອສມ຺ພວໂຕ ຕສ຺ສ ຈ ນິພ຺ພານໍ ອຕາລຍິ຺ຕ຺ວາ ອປ຺ປວຕ຺ຕນໂຕ, ຕເສ຺ວໍ ເອກຕ຺ຕສມ຺ປາຍເນນ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ນິພ຺ພານໂຄຄນາມີ· ອຖ ວາ ນິພ຺ພານໂຄຄນາມິນນ຺ຕິ ນິພ຺ພານສ຺ສ ອນ຺ຕາຄາມິນໍ· ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍເຕ຺ຖາຕິ ນິພ຺ພານໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອນ຺ຕາ ເອວ ປວຕ຺ຕີຕິ· ຏາຍເຕ຺ຈ ຈ ອຕ຺ຖິກາມ຺ເຍ ທເສ຺ສນ຺ຕໍ "ນິພ຺ພານສ຺ສ ອນ຺ຕາຄາມິນ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ· ເສາຕິ ໂຍ ເສາ ສມຕິສ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພກິເລເສ ຫນ຺ຕ຺ວາ ອສຸຕ຺ຕາຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທ຺ທິ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂທ, ເສາ ຫກຈາ ອເນໂສຍີ ເນເສສີ ໍ ພຫເວຕ຺ຕາຕີຕິ ພຫາອາຍເຕຫິ ກຸຍ຺ຍາຣຸຍ຺ຍາສເຍຫິ· ພຫຕ຺ຕໍ ນິພ຺ພານໍ, ພຫເວຕ຺ຕ ຈ ສີລກ຺ຂນ຺ຫາທິເກ ວສນ຺ຕີຕິ ຄເຈສນ຺ຕີຕິ ພເຫສິເນາ, ພຸທ຺ທາທເຍາ ອຣິຍາ· ເຕຫິ ອນຸຍາໂຕ ປຏິປນ຺ໂນ·

ຍຖາ ພຸທ຺ເທນ ເທສິຕນ຺ຕິ ຍຖາ ອພິຍ຺ຍາຍປາທິກາເຣນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທນ ມຍາ ເທສິຕໍ, ເອວໍ ເຍ ເອຕໍ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຕທຕ຺ເຖ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍຍ຺ຈ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕິ· ເຕ ທິຏ຺ຐທມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກປຣເຕ຺ຖຫິ ຍຖາຣຫໍ ອນຸສາສກສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ມໂຍ຺ຫວາສນກາຣິເນາ ທຸກ຺ຂາຕປ຺ປຏິກາຣາ ສກລສ຺ສ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ປຣິຍນ຺ຕໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຈາ ອນ຺ຕໍ ນິພ຺ພານໍ ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສນ຺ຕີຕິ·

ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ·

໙· ກຸຫສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

១៩. ឆដ្ឋេ គហកាតិ សារត្ថប្បកាសិកា គហភូតា គហកា, អសន្តគ្គហសម្ពន្ធតិដ្ឋាយ កោហញ្ញំ កត្វា បនេវំ ឧទ្ទិសកាតិ អត្ថោ. ឆន្ទាតិ “កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ, អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតី”តិ (អ. និ. ១.១៩៣, ១៩៦) ឯវំ វុត្តេន កោធេន ច, “ទុដ្ឋោ ហោតិ ទោសទស្សកទោសេហិ ទោសេហិ សមន្នាគតោ អក្ខមោ អប្បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនី”ន្តិ (ម. និ. ១.១៨១; បរិ. ३១៩). ឯវំ វុត្តេន ទោសទោសេន ច, “ជាតិមទោ, គោត្តមទោ, អារោគ្យមទោ, យោព្ពនមទោ, ជីវិតមទោ”តិ (វិភ. ៨៣២) ឯវំ វុត្តជាតិមទាទិភេទេន មានេន ច កុក្កុច្ចេន កុក្កុច្ចំ និប្ផាទេតិ អត្ថោ អយោនិសោមនសិការេន កិលិដ្ឋា ឧបាទ អនុគាមិតា ហុត្វា ឧទ្ទេសកា. តេនាហ “កោធេន ចា”តិអាទិ.

ឧបលិបកាតិ មិច្ឆាជីវេន កុលទូសកេ លបតិ បរិយត្តិ បរិយត្តិធាតុវេន និប្ផន្នតាយ លបកាតិ អត្ថោ. និក្ខិត្តិ និក្ខិត្តា ចត្តារោ ឧបលព្ភ ចិត្តសភាវេ សុទ្ធ អារម្មណតាយ សីលេ បរិក្ខិត្តំ សុគិជ្ជន្តំ ឧទ្ទិស្ស ចរន្តា ច និក្ខិ ឧបាទិ និក្ខិ, នានាវិធាការបវត្តស្ស កិលេសនិក្ខេបស្ស នាមំ. និក្ខានការេន និក្ខានតា, និក្ខានបវត្តអាការោ ចា. ធាតុការេន ធាតុតា. តថា ធាតុរិយំ. បរិក្ខិត្តការេន បរិក្ខិត្តតា, បរិវត្តិត្វា ឧបវិតស្ស ឧព្ពហនិក្ខានស្សំ នាមំ. ឋិតស្ស តស្ស ទេសនំ. ឯវំ សន្តេហិ នានេហិ កិលេសនិក្ខានតាយ គហិតា.

ឧក្កាតគ្គអាតិ តត្ថអាសន្នំ តុច្ឆបាតំ ឧក្ខិបិត្វា ឧទ្ទេសកា. តេនាហ “តុច្ឆបាតំ ឧក្ខិបិត្វា ឋិតា”តិ. យស្មា តេ គហភាវេនាកុតោ ន សម្បាបជ្ជន្តា, តស្មា “មម សន្តកា ន ហោន្តី”តិ វុត្តំ. អបចាតិ មជ្ឈិ តេ មម សាមនេ បទ្ធជិតា, មនាភូមិជ្ជ បទ អប្បជ្ជិតា អបចា ឯវ ធាមស្មា ឧប្បជ្ជមា, ធាតោ តេ សុជិន្នេ ឋិតាតិ ឧទ្ទស្សិតំ. វុត្តញ្ហេតំ –

“តកក្ខា ក្នុង បឆមី ច ក្នុង,

បាទំ សមុដ្ឋស្ស តនោហុ ក្នុង;

តនោ ហនេច ក្នុងតន្តំ ចជន្តិ,

សមក្ខា ឆមេ អសមក្ខា នាជា”តិ. (ជា. ១.១៦.៣៦៣);

សព្ពត្ថុបត្ថនតាយ ទេវបុស្ស បិបុណត្តិតិ សព្ពត្ថ បត្ថនការេន សីលាទិឆមួពុទ្ធបរិរុទ្ធិយា ទេវបុស្ស បិបុណត្តិ.

គហវុត្តចណ្ណកា គិជ្ជិតា.

៧. សត្តមសុត្តវណ្ណនា

១៧. សត្តមេ និទ្ទាសាតីតិ អចន្ទុទហិតាតិ អាគមនសុទ្ធិតោ កាឃយល្លតាទិកិលេសចត្តុការចាការចតោ ច។ តត្ថ សុភរតាយ បរិយេសនទុក្ខស្ស អភាវតោ ទស្សិតោ, អប្បតាយ បរិហរណទុក្ខស្សបិ អភាវតោ ទស្សិតោ, អនវជ្ជតាយ អារោហិតព្ពតាយ កិលេសាបចយការណតោ ទស្សិតោ ហោតិ។ អប្បតាយ ច បរិគ្គហស្ស អភាវោ, សុភរតាយ គេធាទីនំ អភាវោ, អនវជ្ជតាយ អាទីនវទស្សនតិស្សរណបញ្ញានំ អត្ថិតា ទស្សិតា ហោតិ។ អប្បតាយ ច លាភេន ន សោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ, អលាភេន ន ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ, អនវជ្ជតាយ ចិត្តុប្បាទនិមិត្តំ អញ្ញាណុបេក្ខា ន ឧប្បជ្ជតិ អចិត្តុប្បាទការណតោ។

បំសុកូលន្តិ សង្ការកូដាទីសុ យត្ថ កត្ថចិ បំសូនំ ឧបរិ ឋិតត្តា អព្ភុគ្គតដ្ឋេន បំសុកូលំ វិយាតិ បំសុកូលំ, បំសុ វិយ កុច្ឆិតភាវំ ឧលតិ គច្ឆតីតិ បំសុកូលន្តិ ឯវំ លទ្ធនាមំ តេវីសតិខេត្តេសុ បតិតនន្តកានិ ឧច្ចិនិត្វា កតចីវរំ។ រុក្ខមូលន្តិ វិវេកានុរូបំ យំ កិញ្ចិ រុក្ខសមីបំ។ យំ កិញ្ចិ មុត្តន្តិ យំ កិញ្ចិ គោមុត្តំ។ គោមុ បនេត្ថ “គោមុត្តបរិភាវិតហរីតកខណ្ឌំ បូតិមុត្ត”ន្តិ វទន្តិ។ “បូតិភាវេន អាបណ្ណាទីតោ វិសុទ្ធំ ឆឌ្ឌិតំ អបរិគ្គហិតំ យំ កិញ្ចិ គេហំ បូតិមុត្តន្តិ អធិប្បេត”ន្តិ អបរេ។

យតោ ចោតិ បច្ចត្តេ និស្សក្កវចនំ, យំ ចោតិ វុត្តំ ហោតិ។ តេន តុដ្ឋោ ហោតីតិ វុត្តកិរិយំ បរាមសតិ។ តុដ្ឋោតិ សន្តុដ្ឋោ។ ឥតរីតរេន សាមញ្ញការណភាវំ សន្ធាយ សាមញ្ញង្គន្តិ វុត្តំ។ សាមញ្ញស្ស ហិ អង្គំ, កាយចិត្តវិវេកាធិគមស្ស ហិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ បរិបុណ្ណំ ហោតិ, សមាធិបស្សនា ច ភាវនាបារិបូរិំ គច្ឆន្តិ។ អថ ចា សាមញ្ញំ នាម អរិយមគ្គោ, តស្ស សល្លេខតោ ឯកំ អង្គំ ទីបេតិ អង្គត្តិកន្តិ។ តត្ថ ទីបេតិ សប្បុរិសូបនិស្សយោ សទ្ធម្មស្សវនញ្ច៉ អង្គត្តិកំ បន យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ច។ តេសុ យស្មា យថារហំ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិភូតា តស្ស មូលភូតា ចេតេ ធម្មា, យទិទំ អប្បិច្ឆតា សន្តុដ្ឋិតា បវិវិត្តតា អសំសដ្ឋតា អារទ្ធវីរិយតាតិ ឯវមាទយោ, តស្មា វុត្តំ “សាមញ្ញស្សាហំ អញ្ញតរំ សាមញ្ញង្គន្តិ វទាមី”តិ។

សេនាសនបរិយន្តាតិ វិហារាទិ យត្ថ វីចាទិត្វា សេនាសនំ និស្សាយ។ ឥធបិ បិណ្ឌបាតគោចរន្តិ និវាសនាទីឥធបិ អត្ថបិណ្ឌកាទិបិណ្ឌំ ភាជនីយគោចរនីយាទិក្រុដ្ឋិតព្ពវត្ថូ អារក្ខាតិ សព្ពត្ថ។ វិឃាតោតាតិ វិឃាតការោ, ចិត្តស្ស ទុក្ខំ ន ហោតីតិ ឃោសនា។ អយមេវត្ថោ សល្លេបតោ – “អមុត្រាសិំ នាម អាវាសេ បច្ចយា សុលភា”តិ លភិតព្ពដ្ឋានាគមនេន ច “យង្ហិ ឯបុណាតិ, ន តុយ្ហន្តិ វិវាទាបជ្ជនេន ច នវកម្មករណាទិវសេន ច សេនាសនាទីនិ បរិយេសន្តានំ អសន្តុដ្ឋានំ ឧប្បន្នាលិការាទិភា ហោ វិឃាតោ ចិត្តស្ស ហោតិ, សោ តត្ថ សន្តុដ្ឋស្ស ន ហោតិ។ ទិសា នប្បដិហញ្ញតីតិ សន្តុដ្ឋិយា ចាតុទ្ទិសភាវេន ទិសា ន បដិហនតិ។ វុត្តម្បិ “ចាតុទ្ទិសោ អប្បដិឃោ ច ហោតិ, សន្តុស្សមានោ ឥតរីតរេនា”តិ (សុ. និ. ៤២)។

ភាវនារាមស្ស អនុលោមិយាតិ ភាវនារាមស្ស សមថវិបស្សនាភាវនាយ, អរិយវំសស្ស ចា អនុច្ឆវិកា អប្បិច្ឆតាទយោ។ តង្ខណំ ចិត្តស្ស

កិលិដ្ឋាតិ តង្គេ ចិត្តេន កិលិដ្ឋា. អជ្ឈុគ្គហិតា ហោន្តីតិ បដិបក្ខេហិ អភិភវិត្វា គហិតា ហោន្តិ. អន្វាគតាតិ អព្ភន្តរគតា. ន បរិពាហិរាតិ ន ពាហិរា គតា.

សន្តុដ្ឋិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៨. អរិយវំសសុត្តវណ្ណនា

២៨. អដ្ឋមេ វំស-សទ្ទោ “បិដ្ឋិវំសំ អតិក្កមិត្វា តិដ្ឋតី”តិអាទីសុ ទិដ្ឋំ គោបានសីតំ សណ្ឋានដ្ឋានេ ឧបត្ថម្ភដ្ឋានេ អាគតោ.

“វំសោ វិសាលោវ យថា វិសត្តោ,

បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា;

វំសក្កឡីរោវ អសជ្ជមានោ,

ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ”តិ –

អាទីសុ កដ្ឋេ. “ភេរិសទ្ទោ មុទិង្គសទ្ទោ វំសតាលសទ្ទោ”តិអាទីសុ តុរិយវិសេសេ, វេឡូតិបិ វុច្ចតិ. “កិន្តេន បិដ្ឋិវំសេន យេតា ហត្ថី”តិអាទីសុ ហត្ថិអាទីនំ បិដ្ឋិវេមជ្ឈប្បទេសេ. “កុលវំសំ ឋបេស្សាមី”តិអាទីសុ កុលន្តរេ. “វំសានុរក្ខកា បវេណីបាលកា”តិអាទីសុ គោត្តានុបុព្ពិយំ គោត្តំ បវេណិប្បវត្តិយំ. ឥធ បន ចតុបច្ចយសន្តោសភាវនារាមតាសង្ខាតគោត្តានំ បវេណី អធិប្បេតា. តស្ស បន វំសស្ស កុលទ្វយំ គោត្តទ្វយញ្ច តិដ្ឋនវសេន ទស្សេតុំ “យថា ហី”តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ ខត្តិយវំសោតិ ខត្តិយកុលវំសោ. ឯវំ សេសេសុបិ. សមណវំសោ បន សមណតន្តិ សមណបវេណី. មូលគន្ធាទីនន្តិ អាទិ-សទ្ទេន យថា សារគន្ធាទីនំ សង្គហោ, ឯវមេត្ថ គោរសាទីនម្បិ សង្គហោ ទដ្ឋព្ពោ, គោតមេន បន អាទិ-សទ្ទេន កាសិកវត្ថសប្បិមណ្ឌាទីនំ.

អរិយ-សទ្ទោ អមិលក្ខេសុបិ មនុស្សេសុ បវត្តតិ, យេសំ និវាសដ្ឋានំ អរិយំ អាយតនន្តិ វុច្ចតិ. យថាហ “យាវតា, អានន្ទ, អរិយំ អាយតន”ន្តិ (ទី. និ. ២.១៥២; ឧទា. ៧៦). លោកិយមហាជនេនាបិ “ឯតេ ហិ ទេវា អរិយា បរិសុទ្ធកាយសមាចារា, ទេវានំ អហំ អញ្ញតរោ”តិអាទីសុ (ម. និ. ១.២៥៥). ឥធ បន យេ “អារកា កិលេសេហី”តិអាទិនា លទ្ធនិព្វចនា បដិវិទ្ធអរិយសច្ចា, តេ ឯវ អធិប្បេតាតិ ទស្សេតុំ “កេ បន តេ អរិយា”តិ បុច្ឆំ កត្វា “អរិយា វុច្ចន្តី”តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ យេ មហាបណិធានកប្បតោ បដ្ឋាយ យាវាយំ កប្បោ, ឯត្ថន្តរេ ឧប្បន្នា សម្មាសម្ពុទ្ធា, តេ តាវ សព្ពបឋមំ ទស្សេត្វា តទញ្ញេបិ សម្មាសម្ពុទ្ធេ បច្ចេកពុទ្ធេ ពុទ្ធសាវកេ ច

សង្កហេត្វា អតចេរសេសតោ អរិយេ ឥទស្សេត្វំ “អបិចា”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ តត្ថ ឃាច សាសតំ អត្តរឆាយតិ, តាច សត្វា ឆរតិ ឲុច តាយាតិ ញូយយេច ករចត្តំ៉ ឃេ ចេតរហិ ព្យុឌ្ឍសាចកា, តេ ច សន្ធាឃ បច្ចុប្បន្នក្កហណំ៉ តស្មិំ តស្មិំ កាលេ តេ តេ បច្ចុប្បន្នាតិ ចេ, អតីតានាគតក្កហណំ ត កត្តព្ពំ សិឃា៉

ញូឆាតិ ឃឆា ករចា “ឆម្មុំ ចោ, ភិក្ខចេ, ឆេសេស្សាមិ អាឌិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិឃោសាតកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជតំ កេចលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិឃំ បកាសេស្សាមិ, ឃឌិទំ ឆ ឆក្កាតី”តិ ឆឆក្កសេសតាឃ (ម៉ តិ៉ ៣៉៤២០) អដ្ឋហិ បទេហិ ចណ្ណំ អការិ៉ ឲុចំ មហាអរិឃចំសសេសតាឃ អរិឃាតំ ចំសំ “ចត្តារោមេ, ភិក្ខចេ, អរិឃចំសា អគ្គញ្ញា រត្តញ្ញា ចំសញ្ញា បោរាណា, អសំកិណ្ណា អសំកិណ្ណបុព្ពា ត សំកីឃត្តិ ត សំកីឃិស្សត្តិ, អប្បដិក្កុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ ចិញ្ញូហី”តិ ឃេហិ តចហិ បទេហិ ចណ្ណំ អការិ, តាតិ តាច អាតេត្វា ឆោឃតាចសេតច ចលេ្ណត្វា “តេ តោ បតេតេ”តិអាឌិមាហ៉ អគ្គាតិ ញាតិតព្ពា សព្ពចំសេហិ សេដ្ឋតាចតោ សេដ្ឋតាចសាឆតតោ ច៉

រត្តញ្ញា ចិររត្តាតិ ញាតិតព្ពា រត្តញ្ញូហិ ព្យុឌ្ឍាឌីហិ តេហិ ច តថា អតុដ្ឋិតត្តា៉ ចំសាតិ ញាតិតព្ពាតិ ព្យុឌ្ឍាឌីតំ អរិឃាតំ ចំសាតិ ញាតិតព្ពា៉ បោរាណាតិ បុរាតតា៉ ត អឆុតប្បត្តិកាតិ ត អឆុតាតតា៉ អចិកិណ្ណាតិ ត ខិត្តា ត ឆឌ្ឍិតា៉ តេតាហ “អតបតីតា”តិ៉ ត អបតីតបុព្ពាតិ ត ឆឌ្ឍិតបុព្ពា, តិស្សត្ថប្បិ សិក្ខាតំ បរិប្បុរណ្យុបិឃកាចតោ ត បរិច្ចត្តបុព្ពា៉ តតោ ឲុច ញូឆាតិបិ ត អបតីឃត្តិ, អតាគតេបិ ត អបតីឃិស្សត្តិយេច៉ ឆម្មុសកាចស្ស ចិញាតតេត ចិញ្ញូ៉ សមិតបាបិ សមណា តេច ពាហិតបាបិ ព្រាហ្មណា ច៉ តេហិ អប្បដិក្កុដ្ឋា អប្បដិក្កុដ្ឋា៉ ឃេ ហិ ត បដិក្កោសិតព្ពា, តេ អតិក្កុដ្ឋព្ពា៉ អតរហិតព្ពា អបរិច្ចជិតព្ពាតាឃ អប្បដិក្កុបិតព្ពា ហោត្តីតិ៉

សត្ថុដ្ឋាតិ ឲុត្ថ ឃឆាឆិបេ្យតសន្តោសេត ឥទេស្សត្តេ បច្ចឃសន្តោសចសេត សត្ថុដ្ឋាតិ ចុត្តំ, ឥឆាតចិបស្សាឌិចសេតបិ ញូឆ ភិក្ខុតោ សត្ថុដ្ឋតា ហោតីតិ៉ ញូតរីតរេតាតិ ញូតរេត ញូតរេត៉ ញូតរសត្តោ អតិឃមចតេតា ថ្មិល្លត្តំ ចុច្ចឃាតោ ឃំ-កិញ្ចិសត្តោហិ សយាតត្វោ ហោតីតិ ចុត្តំ “ឃេត កេតចី”តិ៉ ឬាឃំ អតិឃមចាចិតាឃ ឲុច ឃឆា ថ្នូលឌីតំ អញ្ញាតរចចតោ, ឲុចំ ឃឆាលទ្ធាឌីតប្បិ អញ្ញាតរចចតោតិ៉ តត្ថ ទុតិឃបក្ខស្សេច ញូឆ ញូឆ្វិតកាចំ ឥទេស្សត្តេ “អឆ តោ”តិអាឌិមាហ៉ តត្រ ច ឃឆាលទ្ធាឥឃោបិ ថ្នូលឥឃោ ឲុច? សច្ចយេតំ, តថាបិ អត្ថិ ចិសេសោ៉ ឃោ ហិ ឃឆាលទ្ធេសុ ថ្នូលឌីសុ សត្តោសោ, សោ ឃឆាលិកសត្តោសោច, ត ញូតរោ៉ ត ហិ សោ បច្ចឃបត្តសត្តិស្សឃោ ញូឆ្វិតោ, អឆ តោ អត្តតោ កាឃពលសារូប្បកាចសត្តិស្សឃោបិ៉ ថ្នូលត្យាគឃោ តឃោបិ ចិចរេ លទ្ធត្តិ, ឃញ្ញិស្សា ចត្យបច្ចឃសាឆាររណោ, បឋ្ញិយោ បត ចិចរេ សេតាសតេ ច លទ្ធតីតិ ឥដ្ឋត្តំ៉ ញូយេ តឃោ សត្តោសេតិ ញូឌំ សព្ពសក្កាហិកតយេត ចុត្តំ៉ ឃេ ហិ បរតោ កិលិតបច្ចយំ បិណ្ឌបាតេ ឲុច បក្កិបិត្វា ចិចរេ ចិសតិ, បិណ្ឌបាតេ បត្តរស, សេតាសតេ បត្តរសាតិ សយបញ្ញាស សត្តោសា ចច្ចត្តិ, តេ សព្ពេបិ ឃឆារហំ ញូយេសុ ឲុច តីសុ សត្តោសេសុ សង្គហំ សយោសរណំ កច្ឆត្តីតិ៉

ចិចរំ ញាតិតព្ពន្តិ “ញូឌំ តាយ ចិចរំ កប្បិយ”ត្តិ ញាតិតោ ចិចរំ ញាតិតព្ពំ៉ ចិចរេបេតត្តិ ចិចរស្ស ឧប្បត្តិក្កេត្តំ៉ បំសុក្ខូលត្តិ បំសុក្ខូលចិចរំ, បំសុក្ខូលលក្ខណប្បត្តំ ចិចរំ ញាតិតព្ពត្តិ អត្ថោ៉ ចិចរសត្តោសោតិ ចិចរេ លទ្ធយាតោ សត្តោ សត្តោសោ ញាតិតព្ពោ៉

ឌិចរប្យដិសំឃុត្តាតិ ឌុតក្កាតិ ឌាតិតន្តាតិ, ឃាតិ ពោរេបត្តោ ឌិចរបត្តោរេបត ឋឃុឌេច បត្តុដ្ឋោ ហោតីតិ។

លោយកប្បាសិកពោរេបឃ្យកប្ពលសាលាកក្កាតិ លោយាឌីតិ។ តត្ថ លោយំ ភាយ លោយសុរេត្តហិ ចាឃិតំ លោយបដូឌិចរ៑។ តឆា សេសាតិបិ។

សាលាត្តិ សាលាចាកសុរេត្តហិ កតឌិចរ៑។ កក្កត្តិ បត លោយសុត្តាឌីតិ បន្តាតិ, ឲកក្ខាតិ ចា យិស្សេត្វា កតឌិចរ៑។ កក្កយ្យិ ចាកយឃរេយចាតិ

ពេឆិ។ ឈាតិ កលាតបរិច្ឆេនោ។ ឃឌិ ឲចំ ព្ពតោ អន្ញ្ញា ចត្វឌាតិ តត្វីតិ? តោ តត្វិ។ សា បត ឲតោសំ អត្ថុលិយាតិ ឌេស្សតុំ

“ក្រុក្បុលិឌីតិ”តិអាឌិ ចុត្តុ។ អាឌិ-សទ្ទេត បត្តុលិ, សេយាយារបដ្ឋិ, ឌិតបដ្ឋិ, ព្ពន្ថិឌិ, ឆេចឌិត្វត្តិ តោសំ សក្កហោ។ តត្ថ ក្រុក្បុលំ សាលាស្ស អត្ថុលិយំ

ចាកយឃត្តា។ បត្តុលិឆេសេ សញ្ញាតចត្វំ បត្តុលិ។ “ពោរេសឃ្យចិសេសោ”តិ ហិ អភិធានពោរេ ចុត្តុ។ សេយាយារឆេសេ ឌិតឆេសេ ច

ឌាតចត្វាតិ សេយាយារឌិតបដ្ឋាតិ។ បត្តុលាឌីតិ តីលិ ពោរេសឃ្យស្ស អត្ថុលិយាតិ បិលាពេហិ កតសុត្តយឃត្តា។ ព្ពន្ថិឌិ ឲហិកិក្លតំ បុព្ញ្ញាន្ថិឃា

តិព្ពាត្តឌិចរំ, តំ លោយាឌីតំ អញ្ញាតរ៑ ហោតីតិ តោសំ ឲច អត្ថុលិយំ។ ឆេចតាហិ ឌិត្វឌិចរំ ឆេចឌិត្វំ, តំ កប្បុរក្លេ តិព្ពាត្តំ ឌាលិតិឃា

ឆេចកញ្ញ្ញាឃ អត្ថុរន្ថិរេត្វស្ស ឌិត្វចត្វសឌិសំ, តយ្យិ លោយាឌីតំយេច អត្ថុលិយំ ហោតិ តោសុ អញ្ញាតរកាចតោ។

ព្ពយាតីតិ អតេត្តាកធាចធារលាចចតំ, ព្ពយាតិ ឲចាតិ អតេត្វា។ ព្យុន្ថិឌីតំ បរិភោកយោក្កតាឃ កប្បិឃឌិចរាតិ។ ព្ពឌាតិ អចធារលោត

តិចត្តិតាតិ ឲកឆេសេត ឌេស្សតុំ “ក្យុសឌិរ”ត្តិអាឌិ ចុត្តុ។ តត្ថ ក្យុសតិលោហិ អតេញ្ញ្ញាហិ ចា តាឌិសេហិ តិលោហិ កតឌិចរំ ក្យុសឌិរ៑។

អក្កចាកាឌីហិ ចាពេហិ កតឌិចរំ ចាកឌិរ៑។ ចត្យុក្កោរលាហិ តិពោរលាហិ ចា ឋលពេហិ កតឌិចរំ ឋលកឌិរ៑។ យត្ថុស្សាតំ ពេសហិ

កតកប្ពលំ ពេសកប្ពលំ។ ចាយទិចាលអស្សចាលិឌីហិ កតំ ចាលកប្ពលំ។ យកឌិតត្វហិ ចាឃិតោ បេរិត្វពោ។ ចយ្ឋត្តិ យិកចយ្យាឌិ ឃំ កិញ្ចិ ចយ្យំ។

ក្លុក្បកបក្លេហិ កត្តិត្វា កតឌិចរំ ក្លុក្បកបក្លិ។ ក្យុឌបត្តតចាឌិយំ រុក្លក្យុស្សំ។ តីរិដកត្តិ អតេត្វា។ សុលុយតរាហិ លតាហិ លតាចាពេហិ ចា

ចាឃិតំ លតាក្យុស្សំ។ ឲរកចាពេហិ កតំ ឲរកក្យុស្សំ។ តឆា កឌលិក្យុស្សំ។ សុលុរេយហិ ចេព្យុក្រុចិលីចេហិ កតំ ចេព្យុក្រុក្យុស្សំ។ អាឌិ-សទ្ទេត

ចក្កលិឌីតំ សក្កហោ។ អកប្បិឃឌិចរាតិ តិត្វិឃន្ថិឌកាចតោ។

អដ្ឋត្ថំ យាតិកាតំ ចសេតាតិ “សិយាឃ ឆេតិ, កតិកាឃ ឆេតី”តិអាឌិតា (យហាច។ ៦លិ៥) អាកតាតំ អដ្ឋត្ថំ ឌិចរុប្បត្តិយាតិកាតំ ចសេត។

ឌិចរាតំ បដិលិកេក្លត្តតស្សតត្វញ្ញាកកចតា “អដ្ឋិយា, កិក្លេច, យាតិកា”តិអាឌិតា យាតិកា ឋបិតា។ យាតិកាតិ ហិ យាតេរា

ឌិចរុប្បត្តិឌតិកាតិ។

សោសាតិកត្តិ សុសាពេត បតិតំ។ បិបលិកត្តិ អាបលាន្វារេរ បតិតំ។ រឆិឃត្តិ បុញ្ញាតិ្វពេហិ ចាតបិភត្តរេត រឆិកាឃ លដ្ឋិតចោត្យអកំ។

សក្កាក្បុដកត្តិ សក្កាដ្ឋារេត លដ្ឋិតចោត្យអកំ។ សិតាតត្តិ តហាតចោត្យអកំ, ឃំ ក្មុតចេឌ្ឋហិ សសីសំ តហាឃិត្វា កាលកល្លិចោត្យអត្តិ

លឆេដ្ឋត្វា កន្តិ។ តិត្តត្តិ តិត្វចោត្យអំ, សិតាតតិច្ចេ លដ្ឋិតបិលេតិកា។ អក្កិឌេឌ្ឋត្តិ អក្កិតា ឌេឌ្ឋប្បឆេសំ។ តញ្ញាយត្ថុស្សា លឆេឌ្ឋត្តិ។

ពោលាឃិតាឌីតិ បិពដិរេតច។ តាតិបិ ហិ យត្ថុស្សា លឆេឌ្ឋត្តិ។ ឆឌំ ក្លុស្សារេបត្វាតិ តាចំ អារោហេត្តហិ ចា ឃុទ្ធិ បចិសេត្តហិ ចា ឆឌឃដ្ឋិ

ក្លុស្សារេបត្វា, តត្ថ ពន្ថិ ចារេតត អាតីតំ តេហិ លដ្ឋិតត្តិ អឆិប្បាយោ។

សាឌកកិក្លុតាតិ កហបតិឌិចរស្ស សាឌិឃតកិក្លុតា។ ឲកយាសយត្តត្តិ ឌិចរយាសសញ្ញាតំ ឲកយាសយត្តំ ចិតរក្កតុំ ចដ្ឋតិ, ត តតោ បរត្តិ

អធិប្បាយោ។ សព្ពស្សបិ ហិ ពល្យាតិក្កមត្ថា សាវកេ បដិបត្តីតិ។ បំសុក្ខុលិកោ អដ្ឋមាមេសតេច ពនេនាតិ អបរប្បដិពទ្ធត្ថា បដិលិកស្ស,

ឱ្ខតស្ស បន បរប្បដិពទ្ធត្ថា មាសមត្តំ អត្ថញ្ញាតំ។ ឱ្ខទំ មាសទ្ធមាសមត្តំ...បេ... ចិតក្កសត្តានសា ចិតក្កត្តស្ស បរិមិតកាលិកត្តា។

មហានេទំ តត្ថ អត្ថតោ សហាយំ ឱ្ខដ្ឋេត្តាបិ ករុការេចេត "កាយទ្វារំ, កតេត្ត, កមិស្សាមិ"ឱ្ខខេច្ចាហ។ តេឆេទាបិ តស្ស អញ្ញាសយំ ញាត្វា

"អហម្បាចុនេសា, កមិស្សាមី"តិ អាហ។ "ឱ្ខមស្ស កិក្ខុនោ ចិតក្កស្ស អចសទោ មា ហោតុ"តិ បញ្ញាបុច្ឆមានោ កាមំ បរិចិចិំ

ឧច្ឆាទបលិពុទ្ធោតិ ឧច្ឆាទេត បីឡឱ្ខតោ។ តថា កកចតោ ឧក្កទកិរិយាតុស្សុទលមុទេត តឆាកតេ ឧប្បត្តស្ស បីតិសោមនស្សចេកស្ស

ពលចការចេត កិលេសានំ ចិក្ខម្ភិតត្តា តស្មិំ មេច...បេ... តីហិ ចលិតិ បនេត្តា។

ពត្ថ លកិស្សាមីតិ ចិត្តតាបិ លិការសាបុត្តិកាតិ តថា "អចិន្តេត្វា"តិ ចុត្តំ។ "សុត្តំ លកិស្សាមិ, មនាបំ លកិស្សាមី"តិឲ្យមាទិចិត្តតាយ កា

តាយ ពថា, ពថំ បន ពត្ថញ្ញាតិ អាហ "កមដ្ឋានសីសេនេច កមត"ន្តិ។ តេត ចីចទំ បដិច្ច កិញ្ចិបិ ន ចិន្តេតព្ពមេចាតិ ឧស្សេតិ។ អបេសលោ

អប្បតិរូបិយមបិ បរិមេយតាយ បច្ចយោ កទេយ្យាតិ "បេសលំ កិក្ខុំ កហេត្វា"តិ ចុត្តំ។ អាហរិមមាតន្តិ សុសាតាមីសុ បតិតំ ចត្ថំ "ឱ្ខមេ

កិក្ខុ បំសុកូលបរិមេយសំ ចរន្តី"តិ ញាត្វា កោតចិ បុរិសេត តទោ អាតីមមាតំ។ ឲ្យចំ លទ្ធំ កហេត្តស្សបីតិ ឲ្យចំ បដិលិកសត្តានំ

អនោកាសបត្វា លទ្ធំ កហេត្តស្សបិ។ អត្តនោបហោតកមេត្តនេចាតិ មថាលទ្ធានំ បំសុកូលានំ ឲ្យកបដ្ដទុបដ្ដានំ អត្ថាយ អត្តនោ

បហោតកប្បមាណេតេច។ អចឆាទេណេត ឧបរិ បច្ចានំ តិចទេត្តតិ។ កាមេ កិក្ខាយ អាហិណ្ឌេត្តេន សបទាតចារិនា ចិយ ទ្វារប្បដិបាដិយា

ចទលំ សោលុប្បចិចទ្ទុនំ តាយ សោលុប្បស្ស ឧក្កសមុស្សារិតត្តា។

មាសេបត្តិ អត្ថកាចំ បចទេត្តតំ។ ឆោចតុបនេកតាតិ ឆោចតមោតេក្កត។ បណ្ណាតីតិ អម្ពជម្ពាទិបណ្ណានិ។ អនោកាសបត្វាតិ សទេត្តានំ

អនោកាសបត្វា។ បហោតកតីហារនេតចាតិ អត្តទចាសកាទីសុ មំ កាតុការមា, តស្ស បហោតកតិមានមេតេច មថាលទ្ធំ ធូលសុលុមាទិំ

កហេត្វា ករណំ។ តិមណ្ឌលប្បដិច្ឆាទនមត្តស្សេចាតិ តិចាសតំ ខេន តាភិមណ្ឌលំ, ជាណុមណ្ឌលំ, ឱ្ខតទេខ្ញោ កលចាដមណ្ឌលំ, ជាណុមណ្ឌលន្តិ

តិមណ្ឌលប្បដិច្ឆាទនមត្តស្សេច ករណំ។ តំ បន អត្ថតោ តិណ្ណំ ចីចរានំ មេជ្ជិមត្តេត ចុត្តបរិមាណំ មេច ហោតិ។ អចិចារេត្វា ត

ចិចារេត្វា។

កុសិចាទ្ធកការេលតិ មណ្ឌលិកំ មោរេជត្វា សិព្វតការេល។ សត្ត ចាទេតិ សត្ត សិព្វតចារេ។ កប្បចិត្វអបនេឧសេត កស្សចិ ចិការស្ស អករណំ

កប្បសត្តានសា។

សីតប្បដិឃាតតាទិ អត្ថាបត្តិតោ សិក្ខាតិ មុញ្ញមេច ចីចរបរិកោកេ បមោជនំ ឧស្សេតុំ "ហិរិកោបីនប្បដិច្ឆាទនមត្តចទេសនា"តិ ចុត្តំ។

តេតាហ កកចា "មាចទេច ហិរិកោបីនប្បដិច្ឆាទនត្ថ"ន្តិ (ម॰ និ॰ ១.១៣; អ॰ និ॰ ៩.៣៥; មហានិ॰ ១០៩)។ ចតុតិ, ន តាចតា សត្តានសា

កុប្បតិ សម្ភារានំ ឧក្កិលោហម្យានំ អលិកនោ។ សារណីយធម្មំ ឧត្វាតិ សីលចត្តេហិ កិក្ខុហិ សាធារណកោកិតាចេ ឧត្វា។ ឱ្ខតីតិអាទិតា

បធមស្សេច អរិយចំសស្ស បំសុកូលិកង្គតោចិចរិកង្គានំ តោសង្គស្ស បច្ចយតំ ឧស្សេត្តា "ឱ្ខតិ ឱ្ខមេ ធម្មា អញ្ញមញ្ញស្ស សមុដ្ឋាបកា

ឧបត្ថម្ភកា ចា"តិ ទីបេតិ។ ឲ្យស តមោ ឱ្ខតោ បនេសុ។

សត្តុវេ្ឌា ហោតិ ចណ្ណចាឌីតិ ឲត្ត ចត្យេក្កាឌិក៌ សប្ភចតិ៍ តត្ត ចត្យេត្តាវេឃច បវេក្លា ចណ្ហិតវេឆាមិវេតាតិ តឆា វេឥសតា ពតា៍ ឲវេកា សត្តុវេ្ឌា ហោតិ, សវេត្តាសឃ្ស ចណ្ហិ ត ពវេឆតិ វេសឃ្យឆាបិ វេឆវេទា តាឡអវេកា៍ ឲវេកា ត សត្តុវេ្ឌា ហោតិ, សវេត្តាសឃ្ស ចណ្ហិ ពវេឆតិ វេសឃ្យឆាបិ ្វបតវេត្ថា សព្យបុវេត្តា៍ ឲវេកា វេតច សត្តុវេ្ឌា ហោតិ, ត សវេត្តាសឃ្ស ចណ្ហិ ពវេឆតិ វេសឃ្យឆាបិ វេឆវេទា លិឡ្វភាឃិ ៍ ឲវេកា សត្តុវេ្ឌា វេឥច ហោតិ, សវេត្តាសឃ្ស ឥ ចណ្ហិ ពវេឆតិ វេសឃ្យឆាបិ វេឆវេទា យហាពឃ្សវេបិ៍

អវេតសតត្តិ អឃុត្តិ ឲសត៌ វេតតាហ "អប្យតិទ្វប"ត្តិ, សាសវេត ជិតាត៌ អប្យតិទ្វប៌ អវេឃាក្កិ៍ វេកាហឡ្កា ពវេទាវេត្តាតិ ឌីចទ្វប្យាឥតតិមិត្តិ បវេទស៌ ក្យហត៌ ចិមៀបត៌ ពវេទាវេត្តា៍ ្វត្តសតីតិ តញ្យាសត្តាវេសត ្វបទ្វបទិ តសតិ៍ បទិតឃ្សតីតិ បទិវេតា តឃ្សតិ៍ ឃឆា សវេត្ត កាឃចចិប្យវេឃាកា តឥត្វា ឲច ឌាឃត្តិ, ឲចិ សត្តាការវេកហិ តសតិ៍ កឆិត៌ ចុក្ខតិ កិវេត្ត, វេសា វេឥត្ត អកិត្តាលក្លវេលា អឆិវេប្យវេតា៍ កឆិត៌ ឲតឃ្ស តត្តិតិ អកឆិវេតាតិ អាហ "ចិកតវេលិកកិវេត្ត"តិ៍ ឃុត្តិ តញ្យាចវេសត ឃុឃ្យត៌ តឃ្ស សឃុឃ្សឃឃ្ស អឆិកត៌ អតាបវេត្តា អត្យបកវេតា៍ អវេតាត្តវេតា អតវេញ្ញាត្តវេតា៍ អបទិវេឃាតវេត្តាតិ តញ្ញ្ញ្ចវេតត អត្តាឌិវេតា៍ អាឌីតចិ បឃ្សយាវេតាតិ ជិវ្ឌឆមិក៌ សយ្យទាឃិកក្ខា វេឆាស៌ បឃ្សវេត្តា៍ កឆិតបទិវេកាកវេតា តិឃ្សវេតិ ឲវេតតាតិ តិឃ្សវេលា , ត្លឥយ្ចឹកតា៍ ត៌ បឌាតាតីតិ តិឃ្សវេលាបវេត្តា៍ វេតតាហ "ឃាចវេឥច...វេប... ឌាតវេត្តា"តិ៍

វេតចត្តាត្យក្កិវេសតីតិ អត្តាត៌ វេតច ្វក្កិវេសតិ ត ្វក្លិបតិ ត ្វក្កុវេតា ឥហតិ៍ អហត្តិអាឌិ ្វក្កិសតាកាទឥឃ្សត៌ ត ចប្ភវេតិ ត ហឹឡឲតិ ត តិហិតវេតា ឥហតិ៍ តស្មិ ឌីចវេសវេត្តាវេសតិ តស្មិ ឃឆាចុវេត្ត ចិសតិចិវេឆ ឌីចវេសវេត្តាវេស៍ កាឃវេត្តាត្ត ចុត្តប្យកាទសវេត្តាសក្កហវេលាវេតច ឌីចវេហេត្យ អវេតសតាបឌ្ជតាឌិបិ កហិតវេយច តស្មិ សតិ តឃ្ស កាចវេតា, អសតិ ឥ អកាចវេតា៍ ចណ្ហចាឌិតាអត្យក្កិសតបទចប្ភតាតិ បត កហិតាតិ ត វេហាត្តិតិ "ចណ្ហចាឥាឌីស្វ ចា"តិ ចិកវេប្យា ចុវេត្តា៍ ឲត្ត ឥ ឥវេក្លាតិអាឌិ វេឃស៌ ឆយ្វាត៌ ចវេសតឃ្ស ឃឆាចុត្តសវេត្តាសាឌី ត្លុឌ្ញ្ញត្តិ, ត៌ឥឃ្សត៌ តត្ត ឥវេក្លាតិ ត្លមិតា វេតស៌ សប្ឌាបតបឡ្កា ឥវេឃ្សតិ៍ អតលវេសាតិ ត្លមិតា បក្កញ្យតចីទិឃ៌, សយ្យឌាវេតាតិ ត្លមិតា បិទិហាទិឃបឡ្កា, បជិឃ្សវេតាតិ ត្លមិតា តត្ត អសវេម្វាសចុត្តិ ឥវេឃ្សតិ៍

បិណ្ឌបិវេតា ឌាតិតវេត្តាតិ បវេកឥវេតា បិណ្ឌបិវេតា ឌាតិតវេត្តា៍ បិណ្ឌបិតវេក្លតត្តិ បិណ្ឌបិតឃ្ស ្វប្យត្តិវ្ឌាត៌ បិណ្ឌបិតសវេត្តាវេសា ឌាតិតវេត្តាតិ បិណ្ឌបិតសវេត្តាសប្យវេកវេឥា ឌាតិតវេត្តា៍ ត្លឆ វេកសឌ្ជមិ បិណ្ឌបិតាកតិកវេយច៍ អាហទិតត្តវេតា ហិ សប្បិអាឌីតមិ កហលំ ពត៌

បិណ្ឌបិតវេក្លត្តិ បិណ្ឌបិតឃ្ស ្វប្យត្តិវ្ឌាត៌ វេលត្តិ ចិឃ វេលត្តិ៍ ្វប្យឌ្ជតិ ឲត្ត, ឲវេតតាតិ ឥ ្វប្យត្តិវ្ឌាត៌ សញ្ញ្ញវេតា ចា ហិ កិក្លុវេតា បិណ្ឌបិវេតា ្វប្យឌ្ជតិ ្វឌ្ឍិឃ្សចវេសត ចា៍ តត្ត សកលឃ្ស សញ្ញ្ញ្ស ឥាតត្តាកត្តិ សញ្ញ្ញកត្តិ៍ កតិបវេឃ កិក្លុ ្វឌ្ឍិសិត្វា ្វវេឌ្ឍវេសត ឥាតត្តាកត្តិ ្វវេឌ្ឍសកត្តិ៍ តិមវេត្តត្វា ឥាតត្តាកត្តិ តិមត្តត៌ សលិកាឃ ឥាតត្តាកត្តិ សលិកកត្តិ៍ ឲកស្មិ បវេក្ល ឲកឌិចស៌ ឥាតត្តាកត្តិ បក្លិក៌ ្វវេបិសវេឆ ្វវេបិសវេឆ ឥាតត្តាកត្តិ ្វវេបិសឆិក៌ បិឌិបឥឌិចវេស ឥាតត្តាកត្តិ បិឌិបឌិក៌ អាកត្យកាត៌ ឥាតត្តាកត្តិ អាកត្យកកត្តិ៍ ត្លុទវេកវេហ ឲច ឥវេបត្វា ឥាតត្តាកត្តិ

ធុរភត្តំ។ កុដិំ ឧទ្ទិស្ស ទាតព្ពភត្តំ កុដិភត្តំ។ គាមវាសិអាទីហិ វារេន ទាតព្ពភត្តំ វារភត្តំ។ វិហារំ ឧទ្ទិស្ស ទាតព្ពភត្តំ វិហារភត្តំ។ សេសានិ បាកដានេវ។

វិតក្កេតិ “កត្ថ នុ ខោ អហំ អជ្ជ បិណ្ឌាយ ចរិស្សាមី”តិ។ “ស្វេ កត្ថ បិណ្ឌាយ ចរិស្សាមា”តិ ថេរេន ពុដ្ឋេ “អសុកគាមេ, ភន្តេ”តិ កាយេយនំ បដិវចនទានំ, យេន បន វិត្តេន វិត្តេត្វា តំ វុត្តំ, តំ សន្ធាយាហ “ឯត្តកំ វិត្តេត្វា”តិ។ តតោ បដ្ឋាយាតិ វិតក្កយាញ្ញអនេក ឆត្វា វិតក្កិតកាលតោ បដ្ឋាយ។ តតោ បរំ វិតក្កេន្តោ អរិយវំសា ចុតោ ហោតីតិ ឥទំ តិណ្ណម្បិ អរិយវំសិកានំ វសេន គហេតព្ពំ, ន ឯកចារិកស្សេវ។ សព្ពោបិ ហិ អរិយវំសិកោ ឯកវារេនេវ វិតក្កំ លភតិ, ន តតោ បរំ។ បរិហីនោតិ អរិយវំសិកភាវតោ ពាហិរតោ។ ស្វាយំ វិតក្កសន្តោសោ កម្មដ្ឋានមនសិការេន ន កុប្បតិ វិសុជ្ឈតិ ច។ ឥតោ បរេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តេនេវាហ “កម្មដ្ឋានសីសេន គន្តព្ពា”តិ។ គហេតព្ពមេវាតិ អដ្ឋានប្បយុត្តោ ឯវ-សន្តោ។ យាបនមត្តេវ គហេតព្ពន្តិ យោជេតព្ពំ។

ឯត្ថាតិ ឯតស្មិំ បិណ្ឌបាតប្បដិគ្គហណេ។ អប្បន្តិ អត្តនោ យាបនប្បមាណតោបិ អប្បំ គហេតព្ពំ ទាយកស្ស ចិត្តារាធនត្ថំ។ បមាណេនេវាតិ អត្តនោ បមាណេនេវ អប្បំ គហេតព្ពំ។ បមាណេន គហេតព្ពន្តិ ឯត្ថ ការណំ ទស្សេតុំ “បដិគ្គហណម្បិនី”តិអាទិ វុត្តំ។ យេក្លូតីតិ វិក្ខិបតិ អបនេតិ។ វិនិបាតេតិ វិនាសេតិ អដ្ឋានចិកិយោគេន។ សាសន្តិ សត្ថុសាសនំ អនុសិដ្ឋិំ ន ករោតិ ន បដិបជ្ជតិ។ សបទានចារិតា វិយ ទ្វារបដិបាដិយា ចរណំ លោលុប្បវិវជ្ជនសន្តោសោតិ អាហ “ទ្វារបដិបាដិយា គន្តព្ពា”តិ។

ហរាបេត្វាតិ អធិកំ អបនេត្វា។ អាហារគេធតោ និស្សរតិ ឯតេនាតិ និស្សរណំ។ ជិឃច្ឆាយ បដិវិនោទនត្ថំ គតា, កាយស្ស ឋិតិអាទិបយោជនំ បន អត្ថាបត្តិតោ អាគតមេវាតិ អាហ “ជិឃច្ឆាយ...បេ... សន្តោសោ នាមា”តិ។ និគ្គហិត្វា ន បរិភុញ្ជិតព្ពន្តិ តណ្ហាបីតិ អធិប្បាយោ។ អត្តេ បន និក្ខិបនេនេវ វារិតំ។ សារណីយធម្មេ សីលវន្តេហិ កិញ្ចិ សាធារណភោគីភាវេន ទីនេន។

សេនាសនេនាតិ សយនេន អាសនេន ច។ យត្ថ យត្ថ ហិ មញ្ចាទិកេ វិហារាទិកេ ច សេតិ, តំ សេនំ។ យត្ថ យត្ថ បីឋាទិកេ អាសតិ, តំ អាសនំ។ តទុភយំ ឯកតោ កត្វា “សេនាសន”ន្តិ វុត្តំ។ តេនាហ “មញ្ចោ”តិអាទិ។ តត្ថ មញ្ចោ មសារកាទិ។ តថា បីឋំ។ មញ្ចភិសិ, បីឋភិសីតិ ទុវិធោ ភិសិ។ វិហារោ បាការបរិច្ឆិន្នោ សកលោ អាវាសោ, “ទីឃមុខបាសាទោ”តិ កេចិ។ អឌ្ឍយោគោ ទីឃបាសាទោ, “ឯកបស្សច្ឆទនកសេនាសន”ន្តិ កេចិ។ បាសាទោតិ ចតុរស្សបាសាទោ, “អាយតចតុរស្សបាសាទោ”តិ កេចិ។ ហម្មិយន្តិ មុណ្ឌច្ឆទនបាសាទោ។ គុហាតិ កេវលា បព្ពតគុហា។ លេណំ ទ្វារពទ្ធំ។ អដ្ដោ ពហលភិត្តិកគេហំ, យស្ស គោបានសិយោ អគ្គហេត្វា ឥដ្ឋកាហិ ឯវ ឆទនំ ហោតិ, “អដ្ឋលិកាការេន ករីយតី”តិបិ វទន្តិ។ មាឡោ ឯកកូដសង្គហិតោ អនេកកោណោ បតិស្សយវិសេសោ, “វដ្ដាការេន កតសេនាសន”ន្តិ កេចិ។

បិណ្ឌបាតេ វុត្តនយេនេវាតិ “សាធកោ ភិក្ខុ ‘អហំ កត្ថ វសិស្សាមី’តិ វិតក្កេតី”តិអាទិនា យថារហំ បិណ្ឌបាតេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។

“តតោ បរំ វិតក្កេត្វា អរិយវំសា ចុតោ ហោតិ បរិពាហិរោ, សេនាសនំ កុហិំ លភិស្សាមីតិ អចិន្តេត្វា កម្មដ្ឋានសីសេនេវ គន្តព្ព”ន្តិ ច ឯវមាទិ សត្ថុ បុរិមនយេនេវ។

កស្មា បនេត្ថ បច្ចយសន្តោសំ ទស្សេន្តេន គហិតា កិលេសបច្ចយសន្តោសោ ន គហិតោតិ? ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្ពន្តិ ទស្សេន្តោ “កិលេសបច្ចយោ បន បិណ្ឌបាតោ ឯវ បវិដ្ឋោ”តិ អាហ, អាហរិតព្ពតាសាមញ្ញតោតិ អធិប្បាយោ។ យទិ ឯវំ តត្ថាបិ បិណ្ឌបាតេ វិយ វិតក្កសន្តោសាទយោបិ បន្នរស សន្តោសា ឆឌ្ឌិតព្ពាតិ? នោតិ ទស្សេន្តោ អាហ “តត្ថា”តិអាទិ។ ននុ ចេត្ថ ទ្វាទសេវ ធុតង្គានិ វិតិយោគំ គតានិ, ឯកំ បន នេសជ្ជិកង្គំ ន កត្ថចិ វិនិមុត្តន្តិ អាហ “នេសជ្ជិកង្គំ ភាវនារាមអរិយវំសំ ភជតី”តិ។ អយញ្ច អត្ថោ អដ្ឋកថារុឡ្ហោ ឯវាតិ ទស្សេន្តោ “វុត្តម្បិ ចេត”ន្តិអាទិមាហ។

បឋវិំ បត្ថរមានោ វិយាតិអាទិ អរិយវំសទេសនាយ សុទុក្ករភាវទស្សនំ មហាវិសយត្តា តស្សា ទេសនាយ។ យស្មា នយសហស្សបដិមណ្ឌិតំ ហោតិ, អរិយមគ្គាធិគមាយ វិត្ថារតោ បវត្តិយមានា ទេសនា វិត្យប្បាគកណ្ឌ អយញ្ច ភាវនារាមអរិយវំសកថា អរិយមគ្គាធិគមាយ វិត្ថារតោ បវត្តិយមានា ឯវ ហោតីតិ វុត្តំ “នយសហស្សបដិមណ្ឌិតំ...បេ... ទេសនំ អារុឡ្ហី”តិ។

បដិបក្ខវិធមនតោ អភិមុខភាវេន រមណំ អារមណំ អារាមោតិ អាហ “អភិរតីតិ អត្ថោ”តិ។ ព្យធិករណានម្បិ បទានំ វសេន ភវតិ ពាហិរត្ថសមាសោ យថា “ឧរសិលោមោ កណ្ឋេកាឡោ”តិ អាហ “ភាវនាយ អារាមោ អស្សាតិ ភាវនារាមោ”តិ។ អភិរមិតព្ពដ្ឋេន វា អារាមោ, ភាវនា អារាមោ អស្សាតិ ភាវនារាមោតិ ឯវមេត្ថ សមាសយោជនា វេទិតព្ពា។ ភាវេន្តោ រមតីតិ ឯតេន ភាវនារាមសទ្ទានំ កត្តុសាធនតំ កម្មធារយសមាសតញ្ច ទស្សេតិ។ “បជហន្តោ រមតី”តិ វុត្តត្តា បហានារាមោតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។

កាមំ “នេសជ្ជិកង្គំ ភាវនារាមអរិយវំសំ ភជតី”តិ វុត្តំ ភាវនានុយោគស្ស អនុច្ឆវិកត្តា, នេសជ្ជិកង្គវសេន បន នេសជ្ជិកស្ស កិច្ចតោ ឯកច្ចាហិ អាបត្តីហិ អនាបត្តិភាវោតិ តម្បិ សង្គណ្ហន្តោ “តេរសន្នំ ធុតង្គាន”ន្តិ វត្វា វិនយំ បត្វា គរុកា ឋាតព្ពន្តិ ឆឌ្ឌិត្វា សល្លេខស្ស អបរិច្ចជនវសេន បដិបត្តិ នាម វិនយេ ឋិតស្សេវាតិ អាហ “តេរសន្ន...បេ... គមិតំ ហោតី”តិ។ កាមំ សុត្តាភិធម្មបិដកេសុបិ តត្ថ តត្ថ សីលកថា អាគតាយេវ, យេហិ បន គុណេហិ សីលស្ស វោទានំ ហោតិ, តេសុ គមិតេសុ យថា សីលកថាពាហុល្លំ វិនយបិដកំ គមិតំ ហោតិ, ឯវំ ភាវនាកថាពាហុល្លំ សុត្តបិដកំ អភិធម្មបិដកញ្ច ចតុត្ថេន អរិយវំសេន គមិតេន គមិតមេវ ហោតីតិ វុត្តំ “ភាវនារាមេន អវសេសំ បិដកទ្វយំ គមិត”ន្តិ។ “សោ នេក្ខម្មំ ភាវេន្តោ រមតី”តិ នេក្ខម្មបទំ អាទិំ កត្វា តត្ថ ទេសនាយ បវត្តត្តា សន្តោសម្បិ វា សមថវិបស្សនាមគ្គផលានំ យថារហំ បដិបក្ខតោ និក្ខមនតោ នេក្ខម្មសញ្ញិតានំ តត្ថ អាគតត្តា សោ បនេសោ នេក្ខម្មបញ្ញត្តីតិ វុច្ចតីតិ អាហ “នេក្ខម្មបញ្ញត្តិយា គោចរត្តា”តិ។ តេនាហ អដ្ឋកថាយំ “សព្ពេបិ កុសលា ធម្មា, នេក្ខម្មន្តិ បវុច្ចរេ”តិ។ ទសុត្តរសុត្តន្តបរិយាយេនាតិ ទសុត្តរសុត្តន្តធម្មេន (ទី. និ. ៣.៣៦០ អាទយោ) ទសុត្តរសុត្តន្តេ អាគតនយេនាតិ វា អត្ថោ។

សេសបទេស្វបិ ឯសេវ នយោ

សោតិ ខាការិយំ អនុយុត្តោ កិច្ច· នេក្ខម្មន្តិ កាមេហិ និក្ខន្តភាវតោ នេក្ខម្មសង្ខាតំ បឋមជ្ឈានុបចារំ, សោ “អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយា”តិអាទិនា (វិភ· ៥០៨) អាគតោ· បឋមជ្ឈានស្ស បុព្វភាគភាវនា ហិ ឥធាធិប្បេតា, តស្មា “អព្យាបាទ”ន្តិអាទីសុបិ ឯវមេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ· ទិសាបិយានញ្ហិ អដ្ឋន្នំ សមាបត្តីនំ អដ្ឋារសន្នំ មហាវិបស្សនានំ ចតុន្នំ អរិយមគ្គានំ វសេនេត្ថ ទេសនា បវត្តាតិ· តត្ថ អព្យាបាទន្តិ មេត្តា· អាលោកសញ្ញន្តិ វិភូតំ កត្វា មនសិការេន ឧបដ្ឋិតអាលោកសញ្ជាននំ· អវិក្ខេបន្តិ សមាធិ· ធម្មវវត្ថានន្តិ កុសលាទិធម្មានំ យាថាវនិច្ឆយំ, “សបច្ចយនាមវវត្ថាន”ន្តិបិ វទន្តិ· ឯវំ កាមច្ឆន្ទាទិនីវរណប្បហានេន “អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយា”តិអាទិនា វុត្តស្ស បឋមជ្ឈានស្ស បុព្វភាគបដិបទាយ ភាវនារាមតំ បហានារាមតញ្ច ទស្សេត្វា ឥទានិ សហ ឧបាយេន អដ្ឋ សមាបត្តីហិ អដ្ឋារសហិ ច មហាវិបស្សនាហិ តំ ទស្សេតុំ “ឋានា”ន្តិអាទិមាហ· នាមរូបបរិគ្គហលក្ខាវិតរណេហិ ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស មោហស្ស ទុក្ខការណេន ញាតបរិញ្ញាយ ឋិតស្ស អនិច្ចសញ្ញាទយោ សិជ្ឈន្តិ· តថា ធម្មសមាបត្តីសុ អនុលោមបដិលោមតោ បរិយាយេន តត្ថ អនុលោមិយា វិនោទិតាយ ធម្មាទីនំ សមធិកមោតិ សមាបត្តិវិបស្សនំ អនុវិសេសាធិដ្ឋានបរិវត្តនាបរិយោ· ឧប្បាទិបាទិនិទ្ទេសោ បន និច្ចលសភាវាយ អធិដ្ឋានាយ ហេដ្ឋានិច្ចលេសុ សង្ខតស្សន្តត្តិ ឥដ្ឋំ· កិញ្ចាបិ បឋមជ្ឈានុបចារេយេវ ទុក្ខំ, ចតុត្ថជ្ឈានុបចារេយេវ សុខំ បហីយតិ, អតិសយប្បហានំ បន សន្ធាយាហ “ចតុត្ថជ្ឈានំ សុខទុក្ខ”ន្តិ·

អនិច្ចស្ស , អនិច្ចន្តិ ច អនុបស្សនា អនិច្ចានុបស្សនា, តេភូមកធម្មានំ អនិច្ចតំ គហេត្វា បវត្តាយ អនុបស្សនាយេតំ នាមំ· និច្ចសញ្ញន្តិ សង្ខតធម្មេសុ និច្ចា សស្សតាតិ បវត្តំ មិច្ឆាសញ្ញំ· សញ្ញាសីសេន ទិដ្ឋិចិត្តានម្បិ គហណំ ទដ្ឋព្វំ· ឯស នយោ ឥតោ បរេសុបិ· និព្ពិទានុបស្សនន្តិ សង្ខារេសុ និព្ពិន្ទនាការេន បវត្តំ អនុបស្សនំ· នន្ទិន្តិ សប្បីតិកតណ្ហំ· វិរាគានុបស្សនន្តិ វិរជ្ជនាការេន បវត្តំ អនុបស្សនំ· និរោធានុបស្សនន្តិ សង្ខារានំ និរោធស្ស អនុបស្សនំ· “តេ សង្ខារា និរុជ្ឈន្តិយេវ, អាយតិំ សមុទយវសេន ន ឧប្បជ្ជន្តី”តិ ឯវំ វា អនុបស្សនា និរោធានុបស្សនា· តេនេវាហ “និរោធានុបស្សនាយ និរោធេតិ, នោ សមុទេតី”តិ· មុញ្ចិតុកាមតា ហិ អយំ ពលប្បត្តាតិ· បដិនិស្សជ្ជនាការេន បវត្តា អនុបស្សនា បដិនិស្សគ្គានុបស្សនា· បដិសង្ខា សន្តិដ្ឋនា ហិ អយំ· អាទានន្តិ និច្ចាទិវសេន គហណំ· សន្តតិសមូហកិច្ចារម្មណានំ វសេន ឯកត្តគហណំ ឃនសញ្ញំ· អាយូហនន្តិ អភិសង្ខរណំ· អវត្ថាវិសេសាបត្តិ វិបរិណាមោ· ធុវសញ្ញន្តិ ថិរភាវគហណំ·

និមិត្តន្តិ សមូហឃនវសេន, សកិច្ចបរិច្ឆេទតាយ ច សង្ខារានំ សវិគ្គហំ· បណិធិន្តិ រាគាទិបណិធិំ· សា បនត្ថតោ តណ្ហាវសេន សង្ខារេសុ និន្នតា· អភិនិវេសន្តិ អត្តានុទិដ្ឋិំ· អនិច្ចទុក្ខាទិវសេន សព្ពធម្មតីរណំ អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនា· សារាទានាភិនិវេសន្តិ អសារេ សារន្តិ គហណវិបល្លាសំ· “ឥស្សរកុត្តាទិវសេន លោកោ សមុប្បន្នោ”តិ អភិនិវេសោ សម្មោហាភិនិវេសោ· កេចិ បន “អហោសិំ នុ ខោ អហមតីតមទ្ធាន”ន្តិអាទិនា (ម· និ· ១·១៨; សំ· និ· ២·២០) បវត្តំ សំសយាបត្តិំ សម្មោហាភិនិវេសោ”តិ វទន្តិ· សង្ខារេសុ តាណលេណភាវគ្គហណំ អាលយាភិនិវេសោ· “អាលយរតា អាលយសម្មុទិតា”តិ (ទី· និ· ២·៦៤, ៦៧; ម· និ· ១·២៨១; ២·៣៣៧; សំ· និ· ១·១៧២; មហាវ· ៧, ៨) ច វចនតោ អាលយោ តណ្ហា, សាយេវ ចក្ខាទីសុ រូបាទីសុ ច អភិនិវេសវសេន បវត្តិយា

អាលយាភិនិវេសោតិ កេចិ។ ឯវំ ឋិតា តេ សង្ខារា បដិនិស្សជ្ជិយន្តីតិ បវត្តំ ញាណំ បដិសង្ខានុបស្សនា។ វដ្ដតោ វិគតត្តា វិវដ្ដំ និព្វានំ, តត្ថ អារម្មណករណេន អនុបស្សនេន បវត្តិយា វិវដ្ដានុបស្សនា គោត្រភុ។ សំយោគាភិនិវេសោតិ សំយុជ្ជនវសេន សង្ខារេសុ និវេសនំ។ ទិដ្ឋេកដ្ឋេតិ ទិដ្ឋិយា សហជាតេកដ្ឋេ បហានេកដ្ឋេ ច។ ឱឡារិកេតិ ថូលបរិយុដ្ឋានកិលេសេ អបេក្ខិត្វា វុត្តំ, អញ្ញថា ទស្សនបហាតព្វាបិ ទុតិយមគ្គវជ្ឈេហិបិ ឱឡារិកាតិ។ អណុសហគតេតិ អណុភូតេ។ ឥទំ តតិយមគ្គវជ្ឈេ អបេក្ខិត្វា វុត្តំ។ សព្វកិលេសេតិ អវសិដ្ឋសព្វកិលេសេ។ ន ហិ បឋមាទិមគ្គេហិបិ បហីនា កិលេសា បុន បហីយន្តីតិ។

ឯវន្តិ បដិសម្ភិទាមគ្គេ (បដិ។ ម។ ១។៣១, ៥៩) តេកកបាឡិយា យោជេតុំ និគមេត្វា ទីឃនិកាយេតិអាទិនា ទសុត្តរបរិយាយេន (ទី។ និ។ ២។២៩០ អាទយោ) យោជេតុំ ទស្សេតិ។ ឯកំ ធម្មំ ភាវេត្វា រមតិ, ឯកំ ធម្មំ បជហិត្វា រមតីតិ ច តយិទំ ទសុត្តរេ (ទី។ និ។ ២។២៩០ អាទយោ) អាគតនយេន វុត្តំ, តត្ថ បន “ឯកោ ធម្មោ ភាវេតព្វោ, ឯកោ ធម្មោ បហាតព្វោ”តិ ទេសនា អាគតា។ ឯវំ សន្តេបិ យស្មា អត្ថតោ ភេទោ នត្ថិ, តស្មា បដិសម្ភិទាមគ្គេ (បដិ។ ម។ ១។៣១, ៥៩) តេកកបាឡិយំ អាគតនិយាមេន “ឯកំ ធម្មំ ភាវេត្វា រមតិ, ឯកំ ធម្មំ បជហិត្វា រមតី”តិ វុត្តំ។ ឯស នយោ សេសទ្វារេសុបិ។

ឯវន្តិអាទិនា ទសុត្តរបរិយាយេន (ទី។ និ។ ២។២៩០ អាទយោ) យោជេត្វា និគមេត្វា ពុជាតិ សតិបដ្ឋានសុត្តន្តបរិយាយេន (ម។ និ។ ១។ ១០៥ អាទយោ) យោជេតុំ ទស្សេតុំ “មង្គលប្បតិការេម”តិអាទិ អារទ្ធំ។ កាយេទ្ធត្ថ កាយានុបស្សនាទយោ សំខិបិត្វា យោជនា កតា, ឯកវីសតិយា បន ឋានានំ វសេនបិ យោជនា កាតព្វា។ ពុជាតិ អភិធម្មនិទ្ទេសបរិយាយេន ទស្សេតុំ “អភិធម្ម និទ្ទេសបរិយាយេនា”តិអាទិ អារទ្ធំ។ អភិធម្មោតិអាទីសុ យំ វត្តព្វំ, តំ វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាសុ (វិសុទ្ធិ។ ២។៨៩៦; វិសុទ្ធិ។ មហាដី។ ២។៨៩៦) វុត្តនយេន វេទិតព្វំ។

សណ្ឋិតត្តិ អធិគមវសេសុ ធម្មេសុ បត្តវសនាវសេសុ ច សណ្ឋានាទិវា, អភតុយោកាតិ អភេត្វា។ អរិយវំសប្បវេណិ ជីវេរា សីលវា កិច្ច អរិយវំសបរិប្បវេណិស្ស ភេទំ អតិក្កន្តា សមាហិតោ វិបស្សកោ ច បច្ចយឈានេន អនុតិយា នតិយា ច សហិតា អភិភវិតា ហោតីតិ វុត្តំ “អនុតិនតិសហោ, កិច្ចេច, ជីវេរោ”តិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អរិយវំសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ ធម្មបទសុត្តវណ្ណនា

២៩។ តទេវ ជាតាទិភេទោ ធម្មោ បជ្ជតិ ឧទេតាតិ ធម្មបទំ, អនភិជ្ឈា ធម្មបទំ អនភិជ្ឈាធម្មបទំ, អនភិជ្ឈាបធានោ វា ធម្មកោដ្ឋាសោ អនភិជ្ឈាធម្មបទំ។ ឯវំ សេសេសុបិ។ អត្ថតោ បន អនភិជ្ឈាធម្មបទំ នាម អលោភោ វា អលោភសីសេន អធិគតជ្ឈានវិបស្សនាមគ្គផលនិព្វានានិ វា។ អព្យាបាទោ ធម្មបទំ នាម មេត្តា វា មេត្តាសីសេន អធិគតជ្ឈានាទីនិ វា។ សម្មាសតិធម្មបទំ

តាយ ឞុបដ្ឋិតស្សាតិ ចា សតិឞិសេត អធិកតន្លាតាឌីតិ ចា៑ សមុ្ាសមាធិឆមុបង៑ តាយ អដ្ឋ សមាបត្តិ ចា អដ្ឋ សមាបត្តិឞិសេត អធិកតន្លាតចិបស្សតាយក្កុចលតិន្តាតាតិ ចា៑ ឥសអសុ្កចសេត ចា អធិកតន្លាតាឌីតិ អតកិន្ថា ឆមុបង៑ ចត្យ្រាហុ្ចិហារចសេត អធិកតាតិ អព្យាបិតោ ឆមុបង៑ ឥសាត្យស្សតិ អាហារេបដិក្ខលសន្ញាចសេត អធិកតាតិ សមុ្ាសតិឆមុបង៑ ឥសពសិលអាតាបិតចសេត អធិកតាតិ សមុ្ាសមាធិឆមុបង៑ អតកិន្លាល្ងតិ អតកិន្លាឃតឞីលេ៑ អកិបុន្ចោ លេសន្ទោ អកិន្លាឃតន្ទោ៑ តេតចាហ "តិត្តល្យា ហុ្តា"តិ៑ បពតិកាចំ អចិឌហន្តតាតិ បតិសុ្ធកាចំ សកាចសព្ឋាតអតចន្ទសព្ឋាតំ បពតិកាចំ អចិឌហន្តត៑ សាចន្ទឆមុសមុប្បត្តិឃា ហិ ចិត្តស្ស អតចន្ទការចា ឌហិតោ ហោតីតិ៑

ឆមុបឥសុ្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

១០៑ បរិន្ញាឌពសុ្តចណ្ណតា

១០៑ ឥសេយ អកិន្ញាតាតិ ឲឌិសោ ច ឲឌិសោ ចាតិ អកិលក្ខណចសេត ញាតា៑ តេតាហ "ញាតា បិពដិ"តិ៑ បដិសល្លាតា ចុដ្ឋិតោតិ ឲត្ត បដិសល្លាតត្តិ តេហិ តេហិ សន្តិចិហារិពអត្តចាសិរិកាបិសពាឌិសេត្តហិ តេច ទុ្បិរេមុណាឌិសព្ឋារេហិ ច បដិតិចត្តិត្វា អបសក្កិត្វា សល្លិតំ តិលីឃតំ, ឲកីការចា បចិចេពាតិ ចុត្ត ហោតិ៑ ឃោ តតោ ចុដ្ឋិតោ, សោ បដិសល្លាតា ចុដ្ឋិតោ តាយ ហោតិ៑ កកចា បត ឃម្ហា បដិសល្លាតា វុត្តយតោ ផលសមាបត្តិតោ ចុដ្ឋាសិ, តម្ហា ចុត្ត "បដិសល្លាតា ចុដ្ឋិតោតិ ផលសមាបត្តិតោ ចុដ្ឋិតោ"តិ៑ ចត្តកាយេស្ងតិ ទុ្បិឌីសុ កិលេសកាយស្ស ចត្តុ្គតេសុ កាយេសុ៑ ឌាហលរោកត្តិ ឌិមុ្ទលក្ខមុ្ាចតិឃតាហិ អន្តោ្សាតេត ឌាហលក្ខំ កិលេសកាយំ ៑ សការណាតិ ឃេហិ ការណេហិ បនេសំ ចាគេ គោសំ ឥស្សត្តិ, តេហិ ការណេហិ សការណា៑ ត ហិ លក្ខណឃុតេ្តត ហេត្យតា ចិតា បរចាឥសុ គោសំ ឥស្សត្យំ សក្កា៑

ឲចយាឌីតិ ឲត្ត អាឌិសន្ទេត "តត្តិ ហេត្យ តត្តិ បច្ចយោ សត្តាតំ សំកិលេសាយា"តិ (ឌី៑ តិ៑ ១៑១៩៥) ឲចយាឌិ សក្កណ្យាតិ, តម្ហា ឲចយាឌិចាឌិតោ ឲចំ ហេត្យប្បដិពេល្លបចាឌិតោតិ អតេ្ថា៑ ឲត្ត ច តត្តិពឌិដ្ឋិ ចិបិពំ បដិពាហតិ, អកិរិឃឌិដ្ឋិ ពម្មំ បដិពាហតិ, អហេត្យពឌិដ្ឋិ វុកឃំ បដិពាហតិ៑ តត្ត ពម្មំ បដិពាហតេ្តត ចិបិពោ បដិពាហិតោ ហោតិ, ចិបិពំ បដិពាហតេ្តតបិ ពម្មំ បដិពាហិតំ៑ ន្តតិ សព្ឋេបេត អត្តតោ វុកឃបដិពាហកា អហេត្យចាឌា ចេច អកិរិឃចាឌា ច តត្តិពចាឌា ច ហោត្តិ៑

ឌុក្កត្តតិឃយាតិ ឌុកាឡហយិន្ធត្តតិឃយា៑ សន្លាឃតីតិ តំ ឌិដ្ឋិឌីបពំ ពត្តំ វុក្កុហេត្វា បឥតិ៑ ឌីយំសតីតិ តស្ស អត្តំ ចិចារេតិ៑ តស្សាតិអាឌិ ឌីយំសតាការឥស្សតំ៑ តម្ហិអារម្មេណាតិ ឃថាបរិកប្បិតហេត្យបច្ចយាកាចាឌិពេ តត្តិ ហេត្យតិអាឌិតយប្បចត្តាឃ លទ្ធិឃា អារម្មេណា៑ យិន្ធាសតិ សត្តិដ្ឋតីតិ "តត្តិ ហេត្យ"តិអាឌិចសេត អត្យស្សចុ្បលទ្ធេ អតេ្ថ តគាការបរិចិតក្កតេហិ សចិក្កហេ ចិឃ សទ្ធបតោ ចិត្តស្ស បច្ចុបដ្ឋិតោ ចិរកាលបរិចយេត ឲចយេតត្តិ តិន្លាតក្កុយកាច្ចបពយតេត តិន្លាតក្ខត្តិឃា តឆាពហិតោ បុតប្បុនំ តេឆច អាសេចត្តស្ស ឌាហុលីពរោត្តស្ស យិន្ធាចិតក្កេត សយាតិឃយាតា យិន្ធាចាឃារេមាបត្វយុ្ហិតា អតំសកាចំ តំសកាចត្តិ ពណ្ហីតិ យិន្ធាសតីតិ លទ្ធតាយា

តំលង្ខិសហកតា តណ្យា សត្តិដ្ឋតិ៍ ចិត្តុ ឲកក្កុ ហោតីតិ យឆាចុត្តចិតក្កាឌិបច្ចយលិទេកត តស្សិ៍ អារេឌុលោ អចដ្ឋិតតាយ អទេតកក្កុតំ បហាយ ចិត្តុ ឲកក្កុ អប្បិតំ ចិយ ហោតិ យិច្ឆាសយាឌិតា៍ សោបិ ហិ បច្ចយចិសេសេត លង្ខកាចតាពលេរិ កោធិ សយាឆាតបដិទ្វុបកិច្ចកទោ ហោតិយេច បហរេលាចិន្តូតាឌិស្នុ ចិយាតិ ដដ្ឋត្ថា៍

ឌចតាតិ ឌចត្តីតិ អទេតកក្កុត្តុ តោតាកាទេត បុត្តកាកិយេស្នុ ឌចតចាទេស្នុ បចទេត្តស្នុ សត្តបច្ឆិយេ ឌចតចាទេ សត្ត ឌចតាតិ ឌចត្តិ៍ បឆយឌចទេត សតោកិច្ឆោ ហោតិ, តឆា ក្ងុតិយាឌីស្នុតិ ឆយុសកាចងស្សុតយេតំ, ត បត តស្សិ៍ លលោ តោសំ សតោកិច្ឆកាចាបិឌតំ កោតចិ សក្កា កាតុំ៍ តត្វាតិ តោស្នុ តីស្នុ យិច្ឆាងស្សុតេស្នុ៍ កោាចិ ឲកំ ងស្សុតំ ឌ្ហក្កុយតីតិ យស្ស ឲកស្សិយេច អកិតិទេចសោ អារេសចតា បចត្តា, សោ ឲកំយេច ងស្សុតំ ឌ្ហក្កុយតិ៍ យស្ស ទ្វិស្នុ តីស្នុបិ ចា អកិតិទេចសោ អារេសចតា បចត្តា, សោ ទ្វេ តីលិ ឌ្ហក្កុយតិ៍ ឲទោត យា បុទ្ធោ ក្ខកយបដិពាហិកតាយុទេលត បចត្តា អត្វសិទ្ធា សត្តដិដ្ឋិកា, សា បុត្តកាកិយា, យិច្ឆាតិយាទេយាក្កុត្តិយា បត យឆាសកំ បច្ចយសយុកាកយដិដ្ឋិតោ កិត្តារេឌុលាតំ ចិយ ចិទេសសាឌិកយាតំ ឲកន្តុអតុប្បត្តិយា អកិកិណ្ណា ឲចាតិ ងស្សុតិ៍ ឲកស្សិ ឌ្ហក្កុទេត្តបិ ទ្វិស្នុ តីស្នុ ឌ្ហក្កុទេត្តស្នុបិ តិយតយិច្ឆាដិដ្ឋិកោាច ហោតីតិ ព្ទុយិតា តិស្សុត្តុយ្យិ ដិដ្ឋិតំ សយាតផលតំ សយាតពាលច្ចា ងស្សុតិ៍ តស្វា តិស្សុាបិ ទេចតា ឲកស្ស ក្ខប្បត្តា អន្តាយន្តា អតុពាលប្បកាឃិកា ហោត្តិ៍

កិំ បទេតស ឲតស្សិទេន្តាច អត្តកាទេច តិយទេតា, ក្ខកាហុ អន្តាស្សិយ្យិតិ? ឲតស្សិទេន្តាច តិយទេតា៍ អកុសលតិក្បាតាទេយតំ អពាលំ, ត កុសលំ ចិយ យហាពាលំ៍ អន្តាឆា សយ្យត្តតិយាទេយា ចិយ អច្ចត្តិទេកា សិយា, អារេសចតចទេសត បត កចត្តទេរបិ តំ តំ ដិដ្ឋិ៍ ទេរាទេចតិយេច៍ តោទេតចាហ “ចដ្ឋលាល្យុទេកា តាទេយស សទេត្តា”តិ៍ តស្វា “សកិ តិយុទេក្កា តិយុទេក្កា ឲច ពាទេលិ”តិ ចិយ ចដ្ឋលាល្យុទេឌាតតា, យាឌិទេសហិ បត បច្ចទេយហិ អឃំ តំ ងស្សុតំ ឌ្ហក្កុទេត្តា បុត កកាចិ យិច្ឆត្តតិយាទេយា តប្បដិទេក្ខបបច្ចទេយ បដិច្ច តទេតា សឹស្នុទេក្ខបតយស្ស ត ហោតីតិ ត ចត្តត្ថា៍ តោត ចុត្តុ “ទេយកុទេឃ្យុតា”តិ៍ ឲឌិសាតិ “ពុទ្ធាតយ្យិ អទេតកិច្ឆា”តិអាឌិតា ចុត្តសឌិសា៍

អត្តទេតាតិត្ថាកទេយតាតិ “សយ្យា ដិដ្ឋិច្ចា តាយ ទេត កទេហត្តិ”តិអាឌិតា អត្តទេតា ក្ខបទិ បទេទហិ ចត្តត្ថតិត្ថាកទេយត៍ ឈដ្ឋតកទេយតាតិ តឆា បទេទសំ អបសាឌតកទេយត៍ សហឆទេយុត បទេទត អត្តទេតា ក្ខបទិ កាតត្ថតិក្កុទេហា ក្ខបិទេយ្កុឆា, តទេតា បទិត្តាទេសា ក្ខបិទេយ្កុកឃំ៍ តំ បត អត្វទេតា ក្ខបចាឌកឃំ ហោតីតិ អាហ “ក្ខបចាឌកទេយតា”តិ៍ បដិប្បស្សទ្ធិចទេសត អកិន្តា ចិតយតិ ឲទេតាតិ អកិន្តាចិតទេយា, អទេហត្តផលំ៍ តោតាហ “អកិន្តាចិតទេយា ចុច្ចតិ អទេហត្ត”ត្តិ៍

បទិត្តាឌកស្នុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ក្ខទ្វុទេចលចក្កុចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪔᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪑᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨴᩣᩁᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᨧᨠ᩠ᨠᩴ, ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨿᩴ ᨷᨶᩥᨴᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾ, ᩁᨳᨠᩣᩁᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨨᩉᩥ ᨾᩣᩈᩮᩉᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨨᩣᩁᨲ᩠ᨲᩪᨶᩮᩉᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪕) ᩍᨴᩴ ᨴᩣᩁᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ “ᨷᩥᨲᩁᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪑᪕) ᩍᨴᩴ ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ “ᨾᨿᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪖᪒; ᨳᩮ᪨ ᨣᩤ᪨ ᪒᪙᪨᪑᪙; ᨴᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪑᪐᪔; ᪑᪨᪕᪨᪑᪐᪐, ᪑᪐᪒) ᩍᨴᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ “ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩅᨴ᩠ᩅᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙, ᪑᪐᪗) ᩍᨴᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪓᪑) ᩍᨴᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᨠ᩠ᨠᩴ᪨ ᩍᨵᩣᨷᩥ ᩑᨲᨴᩮᩅ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩮ ᨴᩮᩈᩮ ᩅᩈᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷᨴᩮᩈᩮ᪨ ᩈᩮᩅᨶᩴ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶᩴ᪨ ᨽᨩᨶᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨿᩥᩁᩩᨷᩣᩈᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨮᨷᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩔ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨮᨷᨶᩴ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨧᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩍᨴᩴᩅᩮ ᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨿᩮᩣᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴᩅᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩑᨠᩴ ᩑᨲᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᨠ᩠ᨠᩮᩈᩩ ᨷᨵᩣᨶᨽᩪᨲᩴ ᩍᨴᨾᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨿᩮᨶ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲ ᨧ ᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨮᨷᩮᨲᩥ ᩋᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩔ ᨲᨴᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨

ᨧᨠ᩠ᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨲᩔ ᨴᩣᨶᩮᨶ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩔ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩥᩴ, ᨣᩥᩉᩥᨶᩮᩣ ᨣᩥᩉᩥᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᨿᩣᨶᩈᨿᨶᩣᨴᩥᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨷᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᩥᨿᩅᨧᨶᩴ ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨧᩥᨿ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩮᩅᩮᨲᩮ ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᨧᩥᨿ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩉᩥᨲᩣᨧᩁᨱᩴ᪨ ᨠᩁᩣᨽᩁᨱᨴᩣᨶᩮᨶ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᩁᩔ ᩉᩥᨲᩣᨧᩁᨱᩴ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩁᨱᩴ ᨷᩁ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᨲᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨶᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨮᨷᨶᩴ, ᨲᩴ ᨷᨶᩔ ᩈᨾᩣᨶᨮᨷᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾᨲᩣᨠᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨣᨲᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩩᨡᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨲᩔ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᨠᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨾᩣᨶᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨧ ᩈᨾᩣᨶᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᩣᨠᨭᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᨠᩣᩈᨶᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩉᩦᨶᩮᩣ ᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᩋᨵᩥᨠᩮᩣ ᨴᩩᩔᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ ᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᩋᨵᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᩔᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨ ᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᩉᩦᨶᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩋᨵᩥᨠᩮᩣᨷᩥ ᨴᩩᩔᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ “ᩋᩉᩴ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᨽᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨠᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩏᨽᨲᩮᩣᩉᩥᨷᩥ ᩉᩦᨶᩮᩣ ᩈᩩᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ

ហិ សោ ពុត្តរេន សទ្ធិំ ឧក្កបរិភោគំ ពុទ្ធោតិ ជាតិយា ហីនកាចតោ, ន អកិរិយវាទោ គណ្ហាតិ ភោគេន ហីនកាចតោ។ វុត្តោហិ សមិសោបិ

សុសង្គហោយេវ។ សមិសការេតេន ពុត្តរេន សហ ឧក្កបរិភោគស្ស បច្ចាសីសាយ, អគារេណ ច តស្ស គណ្ឌកស្ស អការេតោ។ កិញ្ចិ ទុស្សីលោ

ទុស្សង្គហោ ហោតិ។ ន ហិ សក្កា តេន សទ្ធិំ ឧក្កបរិភោគំ កាតុំ, អកិរិយវាទេ ច គណ្ឌតិ។ សីលវា បន សុសង្គហោ ហោតិ។ សីលវា ហិ

អធិមានេបិ កិញ្ចិ អាមិសេ អកិរិយវាទេបិ សង្គហេ ន គណ្ឌតិ, អញ្ញំ អត្តនា សទ្ធិំ បរិភោគំ អការេត្វាបិ ន បិបាសេន ចិត្តេន បស្សតិ

បេមលការេតោ។ តតោ ឧច បរិភោគោបិ អនេន សទ្ធិំ សុករោ ហោតិ, តស្មា កិំហិ ចេ, វុត្តោហិ សមិសោ។ បញ្ញវិតោ ចេ, សីលវា

សុក្ករោ ។ ឧចំ សមានត្តតាយ សង្គហេតព្វោ។ តេនេវាហ “សោ សចេ គហដ្ឋស្ស ជាតិយា បញ្ញវិតស្ស សីលេន សមិសោ ហោតិ,

តស្សាយំ សមានត្តតា កាតព្វា”តិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

សង្គហសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. សីហសុត្តវណ្ណនា

៣៣. តតិយេ សីហោតិ បរិស្សយសហនតោ បដិបក្ខហននតោ ច “សីហោ”តិ លទ្ធនាមោ មិគាធិបតិ។ ចត្តារោតិ សមានេបិ

សីហជាតិកាយេ វណ្ណវិសេសាទិសិទ្ធេន វិសេសេន ចត្តារោ សីហា។ តេ ពុទ្ធាតិ កាយតោ វណ្ណតោ អាហារតោ ឧសុស្សក្កា

ពូសាទិប្បេតសីហំ ភាគប្បការតោ វិភាគេតុំ “តិណសីហោ”តិអាទិ អារទ្ធំ។ តិណភក្ខោ សីហោ តិណសីហោ។ បុរិមបទេ វុត្តរបទលោបេន

យថា “សាកបត្ថិវោ”តិ (បាលិកិ ១.៣.៩០)។ កាឡអវណ្ណតាយ កាឡអសីហោ។ តថា បណ្ឌុសីហោ។ តេនាហ “កាឡអកាវិសទិសោ,

បណ្ឌុបលាសវណ្ណកាវិសទិសោ”តិ ច។ រត្តកម្ពលស្ស វិយ កេសរោ កេសរកលាបោ ឧតស្ស អត្ថីតិ កេសរី។ លាខាបរិកម្មកតេហិ វិយ

បាទបរិយន្តេហីតិ ច យោជនា។

កម្មានុភាវសិទ្ធអធិបច្ចមហេសក្ខតាហិ សព្វមិគគណស្ស រាជា។ សុវណ្ណគុហតោ វាតិអាទិ “សីហស្ស វិហារតោ កិរិយា ឧចំ ហោតី”តិ កត្វា

វុត្តំ។

សមំ បតិដ្ឋាបេត្វាតិ សព្វកាយេហិ សមមេវ ភូមិយំ បតិដ្ឋាបេត្វា។ អាកឌ្ឍិត្វាតិ បុរតោ អាកឌ្ឍិត្វា។ អភិហរិត្វាតិ អភិមុខំ ហរិត្វា។

សញ្ជាតត្ថិ វិតាមំ។ វិសតិយដ្ឋិកំ ឋានំ វុសភំ។

សមសីហោតិ សមជាតិកោ សមប្បការោ ច សីហោ។ សមានោស្មីតិ ឧណ្ណតាមត្ត, សមប្បការតាយ ឧច ន ភាយតិ។

សក្កាយទិដ្ឋិពលវតាយាតិ “កោ អញ្ញោ អមេហិ វុត្តរិតរោ, អថ ខោ មយមេវ មហាពលា”តិ ឧចំ ពលវតិមានតិមិត្តាយ

អហំការហេតុភូតាយ សក្កាយទិដ្ឋិយា ពលវការេន។ សក្កាយទិដ្ឋិយា បហីនត្តាតិ និរហំការត្តា អត្តសិនេហស្ស សុដ្ឋុ សមុច្ឆិន្នត្តា ន

ភាយតិ។

តថាតថាតិ សីហនទិនតាទិកា តេន តេន បការេន អត្តានំ កថេសីតិ វត្វា តមត្ថំ វិវរិត្វា ទស្សេតុំ “សីហោតិ ខោ”តិអាទិ វុត្តំ។

កតមហាភិនីហារស្ស លោកនាថស្ស ធោរិយា និយតកាលប្បត្តិយា ឧក្កដ្ឋភាវី ពុទ្ធការធម្មាតិ វត្វា “តីសុ បរិសាសុ និវាសការេហិ, មហាសេរញ្ញា បដិញ្ញាតាការេហិ, បរិសាយស្ស បរិក្ខត្តការេហិ”តិអាទិនា អភិសម្ពោធិតោ បុរិមតរាវត្វាបិ សីហនទិនា គហេត្វា ទស្សិតា។ ភាវិនី ក្ខន្ធធាតុរោបិ ហិ លោកធោហារោ វិញ្ញាភាវសាមញ្ញតោ ខ្វិវិញ្ញូ ពុទ្ធេវិញ្ញូហិ ឧក្កដ្ឋេហត្វា បដិច្ចសមុប្បាទសមុទាតតោ តំ បុនេទេវសិទ្ធំ វិយ គហេត្វា អាហ “តិរស្សា វិញ្ញា សោរេធត្វា”តិ។ អនុលោមបដិលោមតោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មេន “យមកញាណមន្ធនេនា”តិ វុត្តំ។

តត្ថ វិហរត្តស្សាតិ អជបាលនិគ្រោធមូលេ វិហរត្តស្ស។ ឧការេសមេ និវេសតិ សត្តសត្តាហតោ បរំ ឧការេសមេ និវេសេ។ អចលបល្លង្កេតិ ពុទ្ធសិបតនេ ធម្មចក្កប្បវត្តនតំ និសិន្នបល្លង្កេ។ តម្បិ ហិ កេនចិ អប្បដិវត្តិយំ ធម្មចក្កប្បវត្តនតំ និសជ្ជាតិ វត្វា វជិរាសនំ វិយ អចលបល្លង្កំ វុច្ចតិ។ ពុទ្ធវិស្សុតា បន បនេតិ “សេដ្ឋេ, វិក្កមេ, អគ្គា”តិអាទិនយប្បវត្តេ ច ពុទ្ធវិម្ហិ សន្ទស្សកោដ្ឋារេ។ ធម្មេឈារេសា...បេ...

ទសសហស្សិលោកធាតុំ បដិវ្វានេទិ “សត្ថត្ថេ ជិតា វុលត្ថា”តិ អធិដ្ឋានតោ។ សោឡសអាការេហីតិ ទុក្ខបរិញ្ញា, សមុទយប្បហានំ, និរោធសច្ឆិកិរិយា, មគ្គភាវនាតិ ឧកេកស្មិំ មគ្គេ វត្តារិ វត្តារិ កត្វា សោឡសហិ អាការេហិ។

បឋមេន នយេន អភិសម្ពោធិតោ បុរិមតរាវត្វាបិ អវស្សំភាវិតាយ គហេត្វា សីហនទិនតំ ទស្សេត្វា ពុទ្ធានិ អភិសម្ពុទ្ធាវត្វាសុ ឧវ សីហនទិនតំ ទស្សេតុំ “អបរោ នយោ”តិអាទិ អារទ្ធំ។ អដ្ឋហិ ការណេហីតិ “តថា អាគតោតិ តថាគតោ, តថា គតោតិ តថាគតោ, តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ, តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ, តថទស្សិតាយ តថាគតោ, តថវាទិតាយ តថាគតោ, តថាការិតាយ តថាគតោ, អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ”តិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.៧; ម. និ. អដ្ឋ. ១.១២; សំ. និ. អដ្ឋ. ២.២.២១; អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.១៧០; ខុទ្ទក. អដ្ឋ. ៥; ឧទាន. អដ្ឋ. ១៨; ឥតិវុ. អដ្ឋ. ៣៨; ថេរគា. អដ្ឋ. ១.១ និទានវណ្ណនា; មហានិ. អដ្ឋ. ១៤; បដិ. ម. ១.៣៧) ឯវំ វុត្តេហិ អដ្ឋហិ តថាគតសាធកេហិ ការណេហិ។ យទិបិ ភគវា ពោធិបល្លង្កេ និសិន្នមត្តោវ អភិសម្ពុទ្ធោ ន ជាតោ, តថាបិ តាយ និសជ្ជាយ និសិន្នោវ បច្ចូសេ សព្ពំ បរិយ្យុយំ អភិសម្ពុទ្ធោ ជាតោ។ តថា ហិ តំ “អបរាជិតបល្លង្ក”ន្តិ វុច្ចតិ, តស្មា “យាវ ពោធិបល្លង្កា វា”តិ វត្វា តេន អបរិតុស្សន្តោ “យាវ អរហត្តមគ្គញាណា វា”តិ អាហ។

ពុទ្ធិសក្ការេយាតិ ឧត្តំ ពុទ្ធិសន្ធោ និទស្សនត្វា។ តេន សក្ការេយា សរូបតោ បរិមាណតោ បរិច្ឆេទតោ ច ទស្សិតោតិ អាហ “អយំ សក្ការេយា”តិអាទិំ។ “អយំ សក្ការេយា”តិ ពុទ្ធិនា បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា សរូបតោ ទស្សិតា។ “ឯត្តកោ សក្ការេយា”តិ ពុទ្ធិនា តេ បរិមាណតោ ទស្សិតា។ តស្ស ច បរិមាណស្ស ឧក្កដ្ឋភាវំ ទស្សេន្តេន “ន ពុទ្ធោ កិញ្ចិ សក្ការេយា អត្ថី”តិ វុត្តំ។ សភាវតោតិ សលក្ខណតោ។ សរសតោតិ សកិច្ចតោ។ បរិយន្តតោតិ បរិមាណបរិយន្តតោ។ បរិច្ឆេទតោតិ យត្តកោ ឋានេ តស្ស បវត្តិតស្ស បរិច្ឆិន្នតោ។ បរិវដុមតោតិ បរិយោសានប្បវត្តិតោ។ សព្ពេបិ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ទស្សិតា ហោន្តិ យថាវុត្តេន វិភាគេន។ អយំ សក្កាយស្ស សមុទយោ

ឥាយាតិ អយំ អាហារានីសក្កាយស្ស សមុទយោ ឥាយ៎ ខេតាហ “ឲត្តាចតា”តិអាទិ៎ អត្តក្ខេយាតិ តិខោរលោ៎ “អាហារសមុទយា អាហារតិខោរលា”តិ ច អសារលារលោខច ឋំ កេហត្វា ខេសខេស្ស អាទិ-សខេត្ត សក្កល្បាតិ៎

បណ្ណាសលក្ខណបដិមណ្ឌិតត្តិ បណ្ណាទិសាគឃចឃលក្ខណចិក្ខេខិឋំ សមុទយត្តក្ខេយក្កហលខេតា៎ ឝិលាសចត្តាតិ អតចខេសំ សាចខេសឝ្នា អាសចាត៌ បរិត្តិលាត្តា៎ អតាកាយឺតយ្បិ ហិ កឃំ ចិត្តញ្ញាសឝ្នា ត ខេហាតីតិ៎ ខាលាសំខេចខេកា កឃព្យបដ្ឋាតបន្តា៎ ក្ខតោរាសំ បត ខេចចតាតត្តិ អឝិលាសចខេចខេច សន្តាឃ ចខតិ៎ ខេកាតិ ឆយ្យាលបតយត្តត្តិ សកាចកាចតយត្តិ៎

ចក្កត្តិ សត្វ អាលាចក្កិ៎ ឋំ បត ឆយ្យខេតា អាកាតត្តិ ឆយ្យចក្កិ៎ តត្វ អរិយសាចកាត៌ បដិខេចឆឆយ្យខេតា អាកាតត្តិ ឆយ្យចក្កិ៎ ក្ខតោខេរសំ ខេចសតាឆយ្យខេតា អាកាតត្តិ ឆយ្យចក្កិ៎ ក្សិខេឆបិ ខាលាំ បឆាតត្តិ ខាលាឝីខេសត ក្យត្តំ “បដិខេចឆខាលាលយ្បិ ខេចសតាខាលាលយ្បី”តិ៎ ក្ខតាតិ ឋំ ខាលាំ សទ្វូបខេតា ចខេយ្យតំ “បដិខេចឆខាលាំ ឥាយា”តិអាទិ ក្យត្តិ៎ ឃត្វា តស្ស ខាលាស្ស បដិចិត្តត្តា កកចា តាតិ សត្តិ តឃសហស្សាតិ ខេចខេតយ្បាត៌ ចខេយ្យតំ សយខេតា្វ អខេហាសិ, តត្វា តាតិ សត្តិ តឃសហស្សាតិ ខេតាត ខាខេរលាត សន្តិខេយច សិត្តាតីតិ កត្វា ចខេយ្យខេត្តា “សត្តិយា ច តឃសហខេយ្យហិ បដិចិត្តិ”តិ អាហ៎ តិបរិចខេត្តិ “ក្ខត៌ ក្យក្ល”ត្តិ ច “បរិខេញ្ញយ្យ”ត្តិ ច “បរិខេញ្ញាត”ត្តិ ច ឲចំ តិបរិចខេតំ, ឋំខេយច ក្ខាគសាកាទិ៎ តត្តិ ខេចសតាខាលាំ ឲស កកចា អប្បដិបុក្កលោតិ បដិតិឆិត្វតបុក្កលខេហិខេតា ឲកាសតិសយ្យាតិ តិត្តិការស្ស៎

ឝីហសុត្តចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៎

៣៓ អក្កុបសាគសុត្តចណ្ណនា

ឲ្យ៣៓ ចត្យខេត្វ អខេក្កស្ស បសាគាតិ ខេសខេដ្ឋស្ស បសាគា៎ អក្កា ចា បសាគាតិ ខេសដ្ឋក្វតា បសាគា៎ ខេសដ្ឋចខេតា ខេហត្វ អក្កសខេក្ខា៎ បុរិមស្មិំ អត្តចិកប្បេ អក្កសខេក្ខត តុត្តាទិខេតតត្តយំ ក្យត្តិ៎ ខេតស្ស កកចា តាច អសទិសខេដ្ឋត, កុលចិសិដ្ឋខេដ្ឋត, អសយសយខេដ្ឋត ច អខេក្កា៎ ខេសា ហិ យហាកិតីហាទិ គសត្ត បារមីត៌ បចិចយត្វា អាទិ៍ កត្វា ខេតាឝិសម្ពារក្យលាហិ ខេចច តុត្តក្យលាហិ ច បខេយាគខេតហិ ច ខេសសតខេតហិ អសទិខេសាតិ អសទិសខេដ្ឋតបិ អខេក្កា៎ ខេឃ ចស្ស ខេត ក្យលា យហាករុណាគខេយា, ខេតហិ ខេសសសត្តាត៌ ក្យលាហិ ចិសិដ្ឋខេដ្ឋតបិ សន្តាសត្តត្តយតាឃ អខេក្កា៎ ខេឃ បត បុរិមកា សម្មាសម្ពុទ្ធា សន្តាសខេត្តហិ អសយា, ខេតហិ សត្តិ អយខេយច ខ្វបកាឃក្យលាហិ ខេចច ឆយ្យកាឃក្យលាហិ ច សខេយាតិ អសយសយខេដ្ឋតបិ អខេក្កា៎ តឆា ក្សល្លកបិត្យកាចខេតា អច្ឆរិយតុស្សកាចខេតា ខាហុខតហិតស្សលាចហខេតា អក្យតិឃអសហាយាទិកាចខេតា ច កកចា ខេលាខេក អខេក្កាតិ ក្យត្តិ៎ ឃឆាហ –

“ឲកបុក្កលស្ស, កិក្ខខេច, បាតុកាខេចា ក្សល្លខេកា ខេលាកស្មិំ៎ កតមស្ស ឲកបុក្កលស្ស? តឆាកតស្ស អរហខេតា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៎ ឲកបុក្កលោ, កិក្ខខេច, ខេលាខេក ឧប្បជ្ជមាខេតា ឧប្បជ្ជតិ អច្ឆរិយតុស្សោ៎ ឲកបុក្កលោ, កិក្ខខេច, ខេលាខេក ឧប្បជ្ជមាខេតា ឧប្បជ្ជតិ ខាហុខត…ខេប… សម្មាសម្ពុទ្ធោ៎ ឲកបុក្កលោ, កិក្ខខេច, ខេលាខេក ឧប្បជ្ជមាខេតា ឧប្បជ្ជតិ អក្យតិខេយា អសហាខេយា អប្បដិខេមា អប្បដិកាខេកា អប្បដិបុក្កលោ

អសេយា អសេយសេយា ខ្ចិបកាតំ អកេក្កា៑ កាតេយា ឲកាបុក្កេលិ? តគាកេតា អនេហំ សយ្ខាសយ្ហូន្ខា”តិ (អ៑ និ៑ ១.១៤៧-១៤៨)៑

ឆយ្ខសញ្ញា អញ្ញាឆយ្ខសញ្ញហិ អសឌិសេដ្ឋេត ចិសិដ្ឋក្វហតាយ ទុល្លកបិតុកាចាឌិតា ច អក្កា៑ តគា ហិ តេនំ ឋ្វាក្កាតតាឌិសុប្បុបិបត្តតាឌិក្វហចិសេសេហិ អញ្ញោ ឆយ្ខសញ្ញសឌិសា អប្បតនំ គិហិតា ចា តត្ថិ, ក្វុតេតា សេដ្ឋា៑ សឃេយច តេតហិ ចិសិដ្ឋក្វហតាយ សេដ្ឋា៑ តគា ទុល្លកុប្បាកអដ្ឋនិយកាចពាហុឌតហិតសុតាចហអត្តិយាសហាយាឌិសកាចា ច តេ៑ យគេក្កេត ហិ កកចា ទុល្លកបិតុកាចេចា, តគេក្កេត ឆយ្ខសញ្ញាបីតិ៑ អដ្ឋនិយាឌិសុបិ ឲេសេច គេយា៑ ឲចំ អកេក្កសុ សេដ្ឋេសុ ខ្លត្តយេសុ បចេនេសុ ក្វហចិសិដ្ឋេសុ បសាគាតិ អក្កប្បសគា៑

ទុតិយស្មិំ បគេត្វ យគាទុតេត្តសុ អកេក្កសុ ញុន្ខាឌិសុ ខ្លប្បត្តិយា អក្កក្វតា បសាគា អក្កប្បសាគា៑ តេយ បគ អនិយយកេក្កេត អាកតា អចេច្ចប្បសាគា, តេត ឲកាតត្តេតេច អក្កក្វតា បសាគាតិ អក្កប្បសាគា៑ យគាហ – “ញ្ញាឆ, គិក្លូចេច, អនិយសាចកោ ញុន្ខេ អចេច្ចប្បសាគេគេត សយត្ថាកេតា តេហាតី”តិអាឌិ (ឆំ៑ និ៑ ៥.១០១៣-១០១៥)៑ អក្កចិបិាកត្តាបិ គេគេត អក្កប្បសាគា៑ ទុត្តប្បិ គេចតំ – “អកេក្ក តោ បគ បសត្ថាតំ អកេក្កា ចិបិកោ”តិ (អ៑ និ៑ ៣.១៣; ញ្ញាតិទុ៑ ៤០)៑

អបកា ចាតិអាឌិសុ ចា-សន្ខា សយុច្ចយត្វា, គ ចិកប្បេត្វា៑ យគា “អត្តប្បត្តោ ចា កាយាសចេចា ខ្លប្បគ្គូតិ, ខ្លប្បត្តោ ចា កាយាសចេចា បចន្ខុតី”តិ (យ៑ និ៑ ១.១៤ស៑) ឲត្វ អត្តប្បត្តោ ច ខ្លប្បត្តោ ចាតិ អត្វា៑ យគា ច “ក្វតាតំ ចា សត្តាតំ ជិតិយា សយុគ្គចសឹតំ ចា អត្តក្កហាយា”តិ ឲត្វ ក្វតាគុត្តា សយុគ្គចសឹគុត្តាតិ អត្វា៑ យគា ច “អក្កិតេតា ចា ខ្លកាតេតា ចា យិត្តុគេគេតា ចា”តិ (ឌិ៑ និ៑ ១.១៥១)៑ ឲត្វ អក្កិតេតា ច ខ្លកាតេតា ច យិត្តុគេគេតា ចាតិ អត្វា, ឲចំ “អបកា ចា…បេ… អក្កយក្កាយតី”តិ (អ៑ និ៑ ៣.១៣; ញ្ញាតិទុ៑ ៤០) ឲត្វាបិ អបកា ច ខ្ចិបកា ចាតិ សយុម្ហូត្តចេសេត អត្វា គដ្ឋេញ្ញា៑ តេតគ ទុត្តំ “ចា-សន្ខា សយុច្ចយត្វា, គ ចិកប្បេត្វា”តិ៑

ទ្វបិតោតិ ទ្វបចេត្តា៑ គ ទ្វបិតោតិ អទ្វបិតោ៑ សញ្ញិតោតិ សញ្ញាចេត្តា៑ គ សញ្ញិតោតិ អសញ្ញិតោ៑ “អបកា ចា”តិអាឌិសញ្ញាបកេហិ កាយកចេចា, ទ្វបកចេចា, អទ្វបកចេចា, ឲកាចេចាកាកគចេចា, ចតុចេចាកាកគចេចា, បញ្ចចេចាកាកគចេចា, សញ្ញិកចេចា, អសញ្ញិកចេចា, តេចសញ្ញិតាសញ្ញិកចេចាតិ តចចិតេឆបិ កចេច សត្តេបិ អគចេសេសតោ បនិយាឌិយិត្វា គស្ស្បតិ៑ ឲត្វ ហិ ទ្វបិក្កហតោត កាយកចេចា, ទ្វបកចេចា, បញ្ចចេចាកាកគចេចា, ឲកាចេចាកាកគចេចា ច គស្ស្បិតោ, អទ្វបិក្កហតោត អទ្វបកចេចា, ចតុចេចាកាកគចេចា ច គស្ស្បិតោ, សញ្ញិកចាគេយា បគ សទ្វបេតេច គស្ស្បិតា៑ អបកាឌិក្កហតោត កាយកចបញ្ចចេចាកាកគចសញ្ញិកចាតំ ឲកាគេសាច គស្ស្បិតោ៑

កស្មា បគេត្វ យគា អត្តិយសុត្តេ “ខ្ចិបកាតំ អកេក្កា”តិ ខ្ចិបកា ឲច កហិតា, ឲចំ ខ្ចិបកក្កហណេយច អកត្វា អបកាឌិក្កហណំ កតត្ថិ? ទុច្ចេត – អត្តិយសុត្តេ តាច សេដ្ឋតនចេសេត ខ្ចិបកក្កហណេយច កតំ៑ ញ្ញាយម្ហិញ្ញាលេកេ សេដ្ឋា គាយ ខ្លប្បគ្គយាគេតា អបកចតុប្បកពាហុបកេសុ គ ខ្លប្បគ្គតិ, ខ្ចិបកេសុយេច ខ្លប្បគ្គតិ៑ កតេនេសុ ខ្ចិបកេសុ? យត្តស្ស្បសុ គេច គេចេសុ ច៑ យត្តស្ស្បសុ ខ្លប្បគ្គយាគេតា សកាលលេលិកំ ចេស ចតេត្តតុំ សយេត្វា ញុន្ខា ហុត្វា ខ្លប្បគ្គតិ, គេចេសុ ខ្លប្បគ្គយាគេតា គសសហស្សិលេកឆាតុំ ចេស ចត្តគកោ យហាព្រហ្មា

ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ, យោ តស្ស កប្បិយការកោ វា អារាមិកោ វា ឧប្បជ្ជតិ។ ឥតិ តេនាបិ សេដ្ឋតរវសេនេវ ឋបនាតិ អគ្គាតិ តត្ថ វុត្តំ។ ឥធ បន អនវសេសបរិយាទានវសេន ឥទំ វុត្តំ “យាវតា, ភិក្ខវេ, សត្តា អបទា វា...បេ... នេវសញ្ញីនាសញ្ញិនោ វា, តថាគតោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតី”តិ។ និទ្ធារណេ ចេតំ សាមិវចនំ។ យ-ការោ បទសន្ធិករោ, អគ្គោ អក្ខាយតីតិ បទវិភាគោ។ តេនេវាហ “គុណេហិ អគ្គោ”តិអាទិ។

អគ្គោ វិបាកោ ហោតីតិ អគ្គេ សម្មាសម្ពុទ្ធេ បសន្នានំ យោ បសាទោ អគ្គោ សេដ្ឋោ ឧត្តមកោដិភូតោ ច, តស្មា តស្ស វិបាកោបិ អគ្គោ សេដ្ឋោ ឧត្តមកោដិភូតោ ឧឡារតមោ បណីតតមោ ហោតិ។ យោ បន បសាទោ ទុវិធោ លោកិយលោកុត្តរភេទតោ។ តេសុ លោកិយស្ស តាវ –

“យេ កេចិ ពុទ្ធំ សរណំ គតាសេ,

ន តេ គមិស្សន្តិ អបាយភូមិំ;

បហាយ មានុសំ ទេហំ,

ទេវកាយំ បរិបូរេស្សន្តិ។ (ទី॰ និ॰ ២॰៣៣២; ឥតិវុ॰ អដ្ឋ॰ ៤០; សំ॰ និ॰ ១॰៣៧);

“ពុទ្ធោតិ កិត្តយន្តស្ស, កាយេ ភវតិ យា បីតិ;

វរមេវ ហិ សា បីតិ, កសិណេនបិ ជម្ពុទីបស្ស។ (ទី॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ១॰៩; ឥតិវុ॰ អដ្ឋ॰ ៤០);

“សតំ ហត្ថី សតំ អស្សា, សតំ អស្សតរីរថា;

សតំ កញ្ញាសហស្សានិ, អាមុក្កមណិកុណ្ឌលា;

ឯកស្ស បទវីតិហារស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ”។ (ចូឡវ॰ ៣០៥);

“សាធុ ខោ, ទេវានមិន្ទ, ពុទ្ធំ សរណគមនំ ហោតិ, ពុទ្ធំ សរណគមនហេតុ ខោ, ទេវានមិន្ទ, ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ។ តេ អញ្ញេ ទេវេ ទសហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហន្តិ ទិព្វេន អាយុនា, ទិព្វេន វណ្ណេន, ទិព្វេន សុខេន,

ទិព្វេន យសេន, ទិព្វេន អាធិបតេយ្យេន, ទិព្វេហិ រូបេហិ, ទិព្វេហិ សទ្ទេហិ, ទិព្វេហិ គន្ធេហិ, ទិព្វេហិ រសេហិ, ទិព្វេហិ ផោដ្ឋព្វេហី”តិ (សំ។ និ។ ៤.៣៤១) –

ឯវមាទីនំ សុត្តបទានំ វសេន បសាទផលវិសេសយោគោ វេទិតព្វោ, តស្មា សោ អបាយទុក្ខវិនិវត្តនេន សព្វ សម្បត្តិករណេន សុខវិសេសទាយកោវ ទដ្ឋព្វោ។

លោកុត្តរោ បន សាមញ្ញផលវិបាកទាយកោ វដ្ដទុក្ខវិនិវត្តកោ។ សព្វោបិ ចាយំ បសាទោ បរិយាយេន វដ្ដទុក្ខំ វិនិវត្តេតិយេវ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“យស្មិំ សមយេ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ អត្តនោ សទ្ធំ អនុស្សរតិ, នេវស្ស តស្មិំ សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ...បេ... ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ, ឧជុគតមេវស្ស តស្មិំ សមយេ ចិត្តំ ហោតិ, ឧជុគតចិត្តស្ស បាមោជ្ជំ ជាយតិ, បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ...បេ... នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតី”តិ។

ធម្មាតិ សភាវធម្មា។ សង្ខតាតិ សមេច្ច សម្ភុយ្យ បច្ចយេហិ កតាតិ សង្ខតា, សប្បច្ចយា ធម្មា។ ហេតូហិ បច្ចយេហិ ច ន កេហិចិ កតា សង្ខតាតិ អសង្ខតា, អប្បច្ចយា និព្ពានំ។ សង្ខតានំ បរិយោសិតភាវេន “អសង្ខតា”តិ ពហុវចនំ។ វិរាគោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតីតិ តេសំ សង្ខតាសង្ខតធម្មានំ យោ វិរាគសង្ខាតោ អសង្ខតធម្មោ, សោ សភាវេនេវ សណ្ហសុខុមភាវតោ សន្តតរបណីតតរភាវតោ គម្ភីរាទិភាវតោ មទនិម្មទនាទិភាវតោ អគ្គំ សេដ្ឋំ ឧត្តមំ បវរន្តិ វុច្ចតិ។ យទិទន្តិ និបាតោ, យោ អយន្តិ អត្ថោ។ មទនិម្មទនោតិអាទីនិ សព្វានិ និព្ពានវេវចនានិ។ តេនេវាហ “វិរាគោតិអាទីនិ និព្ពានស្សេវ នាមានី”តិ។ រាគមទាទយោតិ អាទិ-សទ្ទេន មានមទបុរិសមទាទីនំ សង្គណ្ហាតិ។ សព្វា បិបាសាតិ កាមបិបាសាទិកា សព្វា បិបាសា។ សព្វេ អាលយា សមុគ្ឃាតំ គច្ឆន្តីតិ កាមាលយាទិកា សព្វេបិ អាលយា សមុគ្ឃាតំ យន្តិ។ វដ្ដានីតិ កម្មវដ្ដវិបាកវដ្ដានិ។ តណ្ហាតិ អដ្ឋសតប្បភេទា សព្វាបិ តណ្ហា។

អគ្គោ វិបាកោ ហោតីតិ ឯត្ថាបិ –

“យេ កេចិ ធម្មំ សរណំ គតាសេ...បេ...”។ (ទី។ និ។ ២.៣៣២; សំ។ និ។ ១.៣៧);

“ធម្មោតិ កិត្តយន្តស្ស, កាយេ ភវតិ យា បីតិ...បេ...”។ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១.៩; ឥតិវុ។ អដ្ឋ។ ៥០);

“សាធុ ខោ, ទេវានមិន្ទ, ធម្មំ សរណគមនំ ហោតិ, ធម្មំ សរណគមនហេតុ ខោ, ទេវានមិន្ទ, ឯវមិធេកច្ចេ...បេ... ទិព្វេហិ ផោដ្ឋព្វេហី”តិ (សំ។ និ។ ៤.៣៤១) –

ឯវមាទីនំ សុត្តបទានំ វសេន ធម្មេ បសាទស្ស ផលវិសេសយោគោ វេទិតព្វោ។

សង្ឃា វា គណា វាតិ ជនសមូហសង្ខាតា យាវតា លោកេ សង្ឃា វា គណា វា។ តថាគតសាវកសង្ឃោតិ អដ្ឋអរិយបុគ្គលសមូហសង្ខាតោ ទិដ្ឋិសីលសាមញ្ញេន សំហតោ តថាគតស្ស សាវកសង្ឃោ។ អគ្គមក្ខាយតីតិ អត្តនោ សីលសមាធិបញ្ញាវិមុត្តិអាទិគុណវិសេសេន តេសំ សង្ឃានំ អគ្គោ សេដ្ឋោ ឧត្តមោ បវរោតិ វុច្ចតិ។ យទិទន្តិ យានិ ឥមានិ។ ចត្តារិ បុរិសយុគានីតិ យុគឡវសេន, បឋមមគ្គដ្ឋោ បឋមផលដ្ឋោតិ ឥទមេកំ យុគឡំ, យាវ ចតុត្ថមគ្គដ្ឋោ ចតុត្ថផលដ្ឋោតិ ឥទមេកំ យុគឡន្តិ ឯវំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ។ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលាតិ បុរិសបុគ្គលវសេន ឯកោ បឋមមគ្គដ្ឋោ, ឯកោ បឋមផលដ្ឋោតិ ឥមិនា នយេន អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា។ ឯត្ថ ច បុរិសោតិ វា បុគ្គលោតិ វា ឯកត្ថានិ ឯតានិ បទានិ, វេនេយ្យវសេន បនេតំ វុត្តំ។ ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោតិ យានិមានិ យុគឡវសេន ចត្តារិ យុគានិ បាដិយេក្កតោ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា, ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ។ អាហុនេយ្យាតិអាទីនិ វុត្តត្ថានេវ។ ឥធាបិ –

“យេ កេចិ សង្ឃំ សរណំ គតាសេ...បេ...”។ (ទី។ និ។ ២។៣៣២; សំ។ និ។ ១។៣៧);

“សង្ឃោតិ កិត្តយន្តស្ស, កាយេ ភវតិ យា បីតិ...បេ...”។ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៤; ឥតិវុ។ អដ្ឋ។ ៥០);

“សាធុ ខោ, ទេវានមិន្ទ, សង្ឃសរណគមនំ ហោតិ, សង្ឃសរណគមនហេតុ ខោ, ទេវានមិន្ទ...បេ... ទិព្វេហិ ផោដ្ឋព្វេហី”តិ (សំ។ និ។ ៤។ ៣៤១) –

អាទីនំ សុត្តបទានំ វសេន សង្ឃេ បសាទស្ស ផលវិសេសយោគោ តស្ស អគ្គវិបាកតា ច វេទិតព្វា។ តថា អនុត្តរិយបដិលាភោ សត្តមភវាទិតោ បដ្ឋាយ វដ្ដទុក្ខសមុច្ឆេទោ អនុត្តរសុខាធិគមោតិ ឯវមាទិឧឡារផលនិប្ផាទនវសេន អគ្គវិបាកតា វេទិតព្វា។

គាថាសុ អគ្គតោតិ អគ្គេ រតនត្តយេ, អគ្គភាវតោ វា បសន្នានំ។ អគ្គំ ធម្មន្តិ អគ្គសភាវំ ពុទ្ធសុពោធិំ ធម្មសុធម្មតំ សង្ឃសុប្បដិបត្តិំ, រតនត្តយស្ស អនញ្ញសាធារណំ ឧត្តមសភាវំ, ទសពលាទិស្វាក្ខាតតាទិសុប្បដិបន្នតាទិគុណសភាវំ វា។ វិជានតន្តិ វិជានន្តានំ។ ឯវំ សាធារណតោ អគ្គប្បសាទវត្ថុំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អសាធារណតោ តំ វិភាវេន្តោ ទស្សេតុំ “អគ្គេ ពុទ្ធេ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ បសន្នានន្តិ អវេច្ចប្បសាទេន ច ឥតរប្បសាទេន ច បសន្នានំ អធិមុត្តានំ។ វិរាគូបសមេតិ វិរាគេ ឧបសមេ ច, សព្ពស្ស រាគស្ស សព្ពេសំ កិលេសានំ អច្ចន្តវិរាគហេតុភូតេ អច្ចន្តូបសមហេតុភូតេ ចាតិ អត្ថោ។ សុខេតិ វដ្ដទុក្ខក្ខយការណេ សង្ខារូបសមសុខការណេ សុខេ។

អគ្គស្មិំ ទានំ ទទតន្តិ អគ្គេ រតនត្តយេ ទានំ ទទន្តានំ ទេយ្យធម្មំ បរិច្ចជន្តានំ។ តត្ថ ធរមានំ ភគវន្តំ ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហន្តា បូជេន្តា

ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᩁᩥᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨠᩅᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᩔ ᨵᩣᨲᩩᨧᩮᨲᩥᨿᩣᨴᩥᨠᩮ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨣᩣᩁᩅᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨲᩣᨿ᪨ “ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᩪᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩣ”ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩁᩮ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᩪ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨣᩣᩁᩅᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨲᩣᨿ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᩔ ᨻᩉᩩᨾᩣᨶᩥᨿ᩠ᨿ ᨲᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᨣᩣᩁᩅᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨲᩣᨿ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᩪᨩᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩏᨷᨧᩦᨿᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩅᩥᨷᩣᨠᨲᩣᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨿᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᩪᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩣ ᨾᩣᨶᩩᩈᩴ ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᨷᩁᨾᩴ ᩋᩣᨿᩩ ᨷᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ᪨ ᨿᩈᩮᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨳᩩᨲᩥᨥᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨡᩴ᪨ ᨻᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨬᩣᨱᨻᩃᨬ᩠ᨧ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᩔ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩔ ᨴᩣᨲᩣ ᨴᩣᨲᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩔ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨴᩣᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩈᩅᨲᩣ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨷᩈᩣᨴᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨧ ᩈᩉᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨧᩃᨷ᩠ᨸᩈᩣᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᨧ ᩅᩥᨷᩣᨠᨽᩪᨲᩮᩉᩥ ᨻᩉᩩᨩᨶᩔ ᨷᩥᨿᨾᨶᩣᨷᨲᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨾᩮᩣᨴᨲᩦᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩴ ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᨷᨾᩮᩣᨴᨲᩥ ᩋᨽᩥᩁᨾᨲᩥ ᨷᩁᩥᨲᩩᩔᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨸᩈᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕. ᩅᩔᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪕. ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩋᩁᩥᨿᩮ ᨵᩣᩁᨿᨲᩥ ᨶᩥᨠᩥᩃᩮᩈᨲᩣ ᩋᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩮ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᨽᩣᩅᩮᨶ ᨵᩣᩁᩮᨿ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨵᩣᩁᨿᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩴ, ᨲᩴ ᩅᩣ ᨵᩣᩁᨿᨲᩥ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨷᩥ ᨵᩣᩁᨱᩣ, ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨷᨠᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨵ ᨷᨶ ᩈᩉ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩉᩅᩥᨷᩔᨶᨠᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ”ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩣᩈᩩ “ᨵᩣᩁᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩅᩔᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖. ᨴᩮᩣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖. ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᩉᩥ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩣᩉᩦᨲᩥ ᨶᩮᨾᩥᨠᩣᩉᩥ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩣᩉᩥ, ᨶᩮᨾᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩥᨠᩣᩈᩩ ᩋᩁᩮᩈᩩ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩣᩈᩩ ᨿᩣᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨿᨦ᩠ᨠᩃᨴᩮᩅᩈ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩃ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩦ”ᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩣᨶᩥ ᨿᩣᨷᩥᨲᩴ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᨦ᩠ᨠᩣ, ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᩅᩥᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᨲᨿᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᨾᩪᩃᩅᩥᨽᩪᨲᩣᨴᩥᨷᩮᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮ (ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᪑.᪑᪕) ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᨿᩮᨶ ᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲᩣ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᨦ᩠ᨠᩣ᪨

អបរេ បន ភណន្តិ “ក្ខយិកាកុសលចិត្តិយា យតុស្សុសលចិត្តិយា ឧបកាសលាសលចិត្តិយា ច សា ភកាឱ ឧណ្ណ្ហក្ខណេយាកេតា ឧណ្ណ្ហាតិ ភាយំ លភតី”តិ៑ សេតញ្ញត្តិ តស្ស ភកាសស្ស ភាយំ៑ តំ បន កស្សបឥសតាលស្ស ឌាតភកាសត្តិ អាហ “អតីតេ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឌាតភកាស”ត្តិ៑

ចិត្តត្ថិកាយាតិ ចិត្តិឋ្ឋសលាក្ខលោ៑ អត្ថររេតាតិ ហឥរេយ៑ អត្ថរាតិ អាសម្ភត្តិក្ខាតិតំ រេចយឡ្ឋា អត្ថិកាយាតិ អត្ថរាញុល៑ លុត្ត ច “តឥត្ថរំ រេកា ឌារេភយ្យ (អ៑ និ៑ ៤៑៣៣; ១០៑លិរ៑), លុរេតស៑ អត្ថរា កប្បា កលភរេតា អសរេក្ខ្យ្យា (ញុ៑ ចំ៑ ១ប័៑១), អត្ថរត្ថរា កធំ ឌួបបិរេតតី”តិ (ម៑ និ៑ ១៑៣១៩) ច អាឌីសុ ចិឃ ការលារេចយរេឡ្យុ វត្តយាភា អត្ថរាសង្គា លុច ឧឥាហទិតព្ពា សិយំ, ភ បន ចិត្តក្កលាចិចរេសុ វត្តយាភា អត្ថរអត្ថិកាសង្គា៑ អត្ថរាសង្គស្ស ហិ អឃយត្ថុឌ្ឍរេរាតិ៑

អយំ បរេត្ថ អធិប្បាយោ សិយា – រេយសុ អត្ថរាសង្គោ ចត្តតិ, រេតសុ អត្ថរសង្គោបិ ចត្តតីតិ សយាភត្ថត្តា អត្ថរាសង្គេត្ថ ចត្តយារេភា អត្ថរសង្គោ ឧឥាហរេបិ៑ អត្ថរាសង្គោ លុច ចា “ឃស្សត្ថររេតា”តិ លុត្ត កាចាសុលគ្គំ រេស្សំ កត្វា ទុរេត្តាតិ ឥដ្ឋព្ពំ៑ អត្ថរាសង្គោ លុច បន ព្តាកសង្គេន បធំ ចរេឌ្ឋា “អត្ថិកា”តិ ទុរេត្តាតិ លុចរេយត្ត ឧឥាហរណោឥាហទិតព្ពាតំ ចិរេរាធាការេចា ឥដ្ឋព្ពា៑ អរេយាឌិឃយារេត ឧបរេយាកចចតំ ភ បិសុលាតិ សាយិចចភស្ស បសរេក្ក អត្ថរាសង្គរេយារេកត ឧបរេយាកចចតស្ស ព្ភថ្វិតត្តា៑ រេតរេតចាហ “អត្ថរាសង្គេត បត ឃុត្តត្តា ឧបរេយាកចចតំ កត”ត្តិ៑

សកលឌម្ពុឌីរេប ឧប្បត្តិ យហាកលហំ ទុបសរេយត្វាតិ បទិតិព្ពរេត ភកចតិ ឆាត្ចុតំ អត្តាឃ ក្យុសិភាសភកាសំ បទិចាររេត្វា ជិរេតហិ សេយសាឌ្ហិ “អយ្យាកំ ឆាតុរេយា ចា ឥេត្តុ ឃុទ្ធិ ចា”តិអាឌិភា រេកាសិភាសរេកហិ យស្លេហិ សទ្ធិំ កតំ ចិចាឌំ ទុបសរេយត្វា៑ រេសា កិស (ញាហុណោ រេតស ចិចាឌំ សុត្វា “លុរេត រាឌារេភា ភកចរេតា បទិតិព្ពតឌ្ឍារេត ចិចាឌំ ករោត្តិ, ភ រេលា បរេតតំ បតិរុបំ, អលំ ព្តាបិភា កលរេហត, ទុបសរេយស្សាមិ ត”ត្តិ កត្វា ឧត្ថរេត បរេឥរេស ឥត្វា រេឌ្ឋកាលចាសបរិយាលំ រេឥាលាកឌ្ឋិតំ ភាយ អរេចាឥ៑ តត្ថ បឥយកាលចារេស តាច លុកបឥយ្យិ រេត ភ ឌាតិសុ៑ ត្យុតិឃកាលចាសបរិរេយាសារេត ច “អាចរិយស្ស ចិឃ រេកា សរេទ្ធា, អាចរិយស្ស ចិឃ រេកា សរេទ្ធា”តិ សរេព្តា តិសចា អរេហសុំ៑ ឌម្ពុឌីបតរេល កិស ក្យុលឈរេស ឌារេតា រេឃក្យុរេឃ្យត តស្ស ភ-អរេត្តចាសិរេកា ភាយ ភត្តិ, អឆ រេលា រេសា អត្តរេភា ចចតំ សុត្វា តិសរេច ត្យលិក្សរេត ចិឌិត្វា សុត –

“សុលត្ថុ រេភារេត្ថា យយ លុកចាធំ,

អយ្យាកា ញុរេទ្ធា អហុ លត្ថិចាររេឥា;

ភ ហិ សារេឌ្ធយំ ឧត្តយសុក្កលស្ស,

សរីរភារេក សិយា សយ្យហារេរា៑

“សន្ទេច ភោន្តោ សហិតា សមគ្គា,

សម្មោទមានា ពទោមឌ្ឍភាគេគ;

ចិត្តារិកា ហោន្តុ ជិសាស្ស ច្ឆបិ,

ពាហុ ជនា ចក្ខុមតោ បសន្នា”តិ. (ទី. និ. ៣.២២៥) –

ឃ្លាយំ កាចាន្ទ្ធយំ ចត្វា តំ គលហំ ចុបសមេត្វា ឆាតុយោ អដ្ឋឆា ភាវេត្វា អកាសិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ “សគលជញ្ញឹបេ វុប្បត្តិ យហាគលហំ ចុបសមេត្វា ឆាតុយោ ភាវេស្សតី”តិ. លក្ខណចក្កានីតិ ទ្វីសុ បាទតលេសុ ទ្វេ លក្ខណចក្កានិ.

អាសវេតាតិ គព្ភកិលេសការណេន អាសវេន. ឧត្ត ហិ តេក្ខមគ្គា គម្ពំ, អចេតសា ច អក្ខុសលា ធម្មា “អាសវា”តិ វុត្តា. ទេវូបបត្តីតិ ទេវេសុ ឧប្បត្តិ និព្វត្តិ. ឧត្ត ច យក្ខគន្ធព្វតាយ ចិតិយុត្តា សន្តោ ទេវា ទេវគ្គហណេន គហិតា. គន្ធព្វា ច ចិហង្គមោ អាកាសចារី. អហត្ថិ ចិកត្តិចិបរិណាមេន ហោវេជត្ថា.

ទោណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៧. អបរិហានិយសុត្តវណ្ណនា

៣៧. សត្តមេ និព្ពានសន្តិកេយេវ ចរតីតិ កិលេសនិព្ពានស្ស អនុបាទាបរិនិព្ពានស្ស ច សន្តិកេយេវ ចរតិ “ន ចិរស្សេវ អធិគមិស្សតី”តិ កត្វា. គាថាយ អប្បមាទរតោតិ សមថវិបស្សនាយ អប្បមជ្ជនេ រតោ អភិរតោ, អប្បមាទេនេវ រត្តិន្ទិវំ វីតិនាមេន្តោតិ អត្ថោ. បមាទំ ភយតោ បស្សន្តោតិ និរយូបបត្តិអាទិភយហេតុតោ បមាទំ ភយតោ បស្សន្តោ. អភព្ពោ បរិហានាយាតិ សោ ឧភយេនាបិ សមថវិបស្សនាធម្មេហិ មគ្គផលេហិ វា បរិហានាយ អភព្ពោ. សមថវិបស្សនាតោ ហិ សម្បត្តតោ ន បរិហាយតិ, បត្តានិ ច អប្បត្តានិ បាបុណាតីតិ.

ឲ្យប៉ៈ អដ្ឋមេ អត្តចា លោកោតិ ឲ្យកបស្សេត ចស្ថិតំ កសិលាតិបិត្តំ “លោកោ”តិ កាហេត ចា តក្កេត ចា ខ្ញុប្បត្តិដ្ឋិៈ លិកឺ ហិ ឥសាតចក្កុតា បស្សិត្វា កណ្ហាតិ, ខ្ពួតទោ តក្កយទត្តតៈ អតត្តចាតិ សយត្តទោតា ចស្ថិតំ អប្បយាលំ កសិលាតិបិត្តំ “លោកោ”តិ កាហេត ចា តក្កេត ចា ខ្ញុប្បត្តិដ្ឋិៈ តំ ឌីចំ តំ សទិរត្តិ ឌីទចា សទិរត្ថា ឲ្យកយេច ចត្វុតិ ខ្ញុប្បត្តិដ្ឋិៈ ចិស្សុដ្ឋាតីតិ សកបទិច្ចេឌតចសេត តិស្សុដ្ឋាតិៈ ចត្តាតីតិ ខ្ពួជំ បុត អតាឌិឃតកាចដស្សុតចសេត ចុត្តំៈ ចត្តុយ្យិ ហិ កោធិ កណ្ហត្តុំ, តឃិដយេចត្តិ ដស្សុតត្តំ “ចត្តាតី”តិ ចុត្តំៈ ត ហិ ឃំ ឃេត ចត្តំ, ត សោ តំ បុត អាឌីឃតិៈ ចត្តុយ្យិ កិត្តិ៍ សសត្តតិលក្កុ សិឃា, តឃិដយេចត្តិ ដស្សុតត្តំ “យុត្តាតី”តិ ចុត្តំៈ តេតតចាហ “លិត្តុតត្តុតាតិ កតាតី”តិ, សត្តុតិទោតា ចិតិយោចតចសេត លិត្តុតត្តុតាតិ កតាតីតិ អទត្វាៈ យុត្តុយ្យិ កិត្តិ៍ យុត្តុតត្តុតំ ចិឃ ឋលំ ក្យុហិត្តិ៍ តិដ្ឋតិ, ត ឲ្យចយិដត្តិ ដស្សុតត្តំ “បហឹតាតី”តិ ចុត្តំៈ ឃឆា កិត្តិ៍ ចុត្តិស្សុដ្ឋំ បុត អាដាឃ សយុទេច តិស្សុដ្ឋំ “បដិតិស្សុដ្ឋ”ត្តិ ចុច្ចតិ, ឲ្យចំ ចិបស្សុតាឃ តិស្សុដ្ឋាតិ អាឌិត្តុសឌិសាតិ យក្កេត បហឹតាតិ បដិតិស្សុដ្ឋាតិ តាយ ហោត្តីតិ ដស្សុតត្តំ “បដិតិស្សុដ្ឋាតី”តិ ចុត្តំៈ តេតតចាហ “ឃឆា ត បុត ចិត្តំ អាទោហត្តិ, ឲ្យចំ បដិតិស្សុដ្ឋិតាតី”តិៈ

ការេយសតាតិ កាយាតំ ឲ្យសតា, កាយសន្លាតា ចា ឲ្យសតា ការេយសតាៈ ចុត្តទោញ្ញំ “តត្វ កតយា ការេយសតា? ឃោ ការេយសុ កាយដ្ឋុទត្តុ កាយទារកោ កាយតត្តិ កាយបិបិសា កាយយុដ្ឋា កាយទន្លោសាតំ, អយំ ចុច្ចតិ ការេយសតា”តិ, តស្មា កាយទារកោ “ការេយសតា”តិ ចេឌិតទត្ថាៈ តេតតចាហ “ការេយសតា...បេ... អតាកាយិយក្កេត បហឹតា”តិៈ កចាតំ ឲ្យសតា កទេចសតាៈ ចុត្តុយ្យិ ទេចតំ “តត្វ កតយា កទេចសតា? ឃោ កទេចសុ កចដ្ឋុទត្តុ...បេ... កចទន្លោសាតំ, អយំ ចុច្ចតិ កទេចសតា”តិ, តស្មា កទេចសតទារកោ ទ្វុបិទ្វុបកចបត្វុតាតិ ចេឌិតទត្ថាៈ តេតតចាហ “កទេចសតា បត អទហត្តុយក្កេត បហឹឃតី”តិៈ

ព្រាហ្មចរិយស្ស ឲ្យសតា ព្រាហ្មចរិយសតាៈ សា ច យក្កព្រាហ្មចរិយស្ស, ឌិដ្ឋិកតិកសយុតព្រាហ្មចរិយស្ស ច កទេចសតចសេត ខ្លិប្បកាទាតិ អាហ “ព្រាហ្មចរិយំ ឲ្យសិស្សាយី”តិអាឌិៈ ឌិដ្ឋិកតិកសយុតស្ស ព្រាហ្មចរិយស្ស ឲ្យសតាបិ ហិ ព្រាហ្មចរិយសតាតិ ចុច្ចតិៈ ចុត្តុយ្យិ ទេចតំ –

“តត្វ កតយា ព្រាហ្មចរិយសតា? សស្សតោ លោកោតិ ចា, អសស្សតោ លោកោតិ ចា, អត្តចា លោកោតិ ចា, អតត្តចា លោកោតិ ចា, តំ ឌីចំ តំ សទិរត្តិ ចា, អដ្ឋំ ឌីចំ អដ្ឋំ សទិរត្តិ ចា, ហោតិ តឆាកតោ បរំ យរណាតិ ចា, ត ហោតិ តឆាកតោ បរំ យរណាតិ ចា, ហោតិ ច ត ច ហោតិ តឆាកតោ បរំ យរណាតិ ចា, តេច ហោតិ ត ត ហោតិ តឆាកតោ បរំ យរណាតិ ចា, ឃា ឲ្យចទ្វុបិ ឌិដ្ឋិ ឌិដ្ឋិកតំ ឌិដ្ឋិកហតំ ឌិដ្ឋិកត្តារំ ឌិដ្ឋិចិស្វុកាឃិកំ ឌិដ្ឋិចិប្បត្តិតំ ឌិដ្ឋិសំយោឌតំ កាហោ បតិដ្ឋាហោ អភិតិទេចសោ បរាយាសោ ក្យុម្មុក្កោ យិច្ឆាបឆោ យិច្ឆត្តំ តិត្វាឃតតំ ចិបរិយេសក្កាហោ, អយំ ចុច្ចតិ ព្រាហ្មចរិយសតា”តិ (ចិកៈ ៥១៥)ៈ

តស្មា ឌិដ្ឋិកតិកសយុតស្ស ព្រាហ្មចរិយស្ស ឲ្យសតា ឌិដ្ឋព្រាហ្មចរិយសតាតិ ចេឌិតត្ថាៈ តេតតចាហ “ឌិដ្ឋិព្រាហ្មចរិយសតា បត សោតាបត្តិយក្កេតច បដិប្បស្សុយ្ភតី”តិៈ ឲ្យត្តាចតា ច ទាកឌិដ្ឋិយោ ឲ្យសតាតិ ដស្សិតំ ហោតិៈ ត កោចលត្ថា ទាកឌិដ្ឋិយោ ឲ្យច ឲ្យសតា, តដេកដ្ឋំ កយុយ្យិៈ ចុត្តុយ្យិ ទេចតំ –

“តត្ថ កតមា ការេយសតា? កាយទារេកា តេឆកដ្ឋ អក្សុលំ កាឃកម្មំ ចឌីកម្មំ យេតាកម្មំ, អយំ ចុច្ចតិ ការេយសតា។ តត្ថ កតមា កេចសតា? កចទារេកា តេឆកដ្ឋ អក្សុលំ កាឃកម្មំ ចឌីកម្មំ យេតាកម្មំ, អយំ ចុច្ចតិ កេចសតា។ តត្ថ កតមា ព្រាហ្មចរិយេឃសតា? អត្តគ្គាហិកា ឌិដ្ឋិ តេឆកដ្ឋ អក្សុលំ កាឃកម្មំ ចឌីកម្មំ យេតាកម្មំ, អយំ ចុច្ចតិ ព្រាហ្មចរិយេឃសតា”តិ (ចិក៑ ៥១៥)៑

តចចិឆយាេតាតិ “េសឃ្យុស្ស េសេឃ្យាហមស្មិ”តិអាឌិតា (ឞំ៑ តិ៑ ៣៑១០ប័; ឆ៑ ឞ៑ ១១៦១; ចិក៑ ប័៩៩; យហាតិ៑ ៦១) អាកេតា តចចិឆយាេតា៑

“ការេយសតា”តិអាឌិកាឆាឃ បត ព្រាហ្មចរិយេឃសតា ឞហាតិ ព្រាហ្មចរិយេឃសតាឃ ឞង្គិ៑ ចិកត្តិេលិេបត ហិ អយំ តិេទ្ទេឞា៑ កេលេត្ថ ចា ឲុតំ បច្ចត្តចចត់៑ ឰត់ ចុត្តំ េហាតិ “ព្រាហ្មចរិយេឃសតាឃ ឞង្គិ ការេយសតា កេចសតាតិ តិេស្សា ឲសតា”តិ៑ តាឞុ ព្រាហ្មចរិយេឃសត់ ឞទ្ធបេតា ឌេស្សាតុំ “ឰតិឞច្ចបរាយាេឞា, ឌិដ្ឋិដ្ឋាតា ឞមុស្សឃា”តិ ចុត្តំ៑ តស្សេត្ថា – ឰតិ ឲចំ ឞច្ចត្តិ បរាយាេឞា ឰតិឞច្ចបរាយាេឞា៑ ឰឌេយច ឞច្ចំ េយាឈយញ្ញាត្តិ ឌិដ្ឋិឃា បចត្តិអាកាេរ ឌេស្សតិ៑ ឌិដ្ឋិេឃា ឲច ឞដ្ឋាតត្តេហត្យកាចេតា ឌិដ្ឋិដ្ឋាតា៑ ចុត្តេញ្ញាតំ – “មិច្ឆាឌិដ្ឋិបរយាហំ, កិក្ខេច, ចឌ្ឍ ចឌាមិ”តិ (អ៑ តិ៑ ១៑៦១០)៑ តា ឲច ច ប្លបទ្ធបរិ ចុឌ្ឍិឃា យាតេលិកាឌិកិេលឞឞមុស្សឃេតត ចដ្ឋក្ខុឞមុស្សឃេតត ច ឞមុស្សឃា, “ឰឌេយច ឞច្ចំ េយាឈយញ្ញា”ត្តិ មិច្ឆាកិតិចិឞយាតា ឞដ្ឋាតត្តេហត្យកា កិេលឞឌុក្ខបចឃេតា េហត្យក្ខតា ច ឌិដ្ឋិេឃា ព្រាហ្មចរិយេឃសតាតិ ចុត្តំ េហាតិ៑ ឲេតត បចត្តិអាការេតា តិដ្ឋត្តិេតា ច ព្រាហ្មចរិយេឃសតា ឌេស្សិតាតិ េចឌិតព្ពា៑

ឞព្ពទាកចិទត្តស្សាតិ ឞេព្ពហិ កាយកចទារេកហិ ចិទត្តស្ស៑ តេតា ឲច តល្យាក្ខឃឞដ្ឋាេត តិដ្ឋាេត ចិម្ុត្តត្តា តល្យាក្ខឃចិម្ុត្តិេតា អទហេតា៑ ឲឞតា បដិតិស្សដ្ឋាតិ ការេយសតា, កេចសតា ឞព្ពេឞា តិស្សដ្ឋា បហីតា៑ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតា ឞមុហតាតិ ព្រាហ្មចរិយេឃសតាឞដ្ឋាតា ឌិដ្ឋិដ្ឋាតា ច បឆយមេក្កតេច ឞមុគ្ឃតិតា៑ ឲចម្បិ ឰមិស្សា កាឆាឃ អត្ថចណ្ណតា េចឌិតព្ពា៑ េឞឞំ ឞុចិេញ្ញាឃ្យេមច៑

បតិលីតឞុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៥៑ ប្លជ្ឈឃឞុត្តចណ្ណតា

៦៥៑ តចេម អត្យក្សលឃញ្ញាត្តិ អត្យក្សលំ ក្សលិត្យក្កមំ ប្លបិឌាឃ ឌាតព្ពឌាត់៑ េតតាហ “អមញ្ញាតំ…េប… ក្សលិត្យក្សលចេឞត ឃឌិតព្ពា”ត្តិ៑ ចំឞបេម្យទាឃ បច្ឆា ឌក្កតបុទិេឞហិ បឌាតព្ពឌាត់៑ ឲចទ្ធបំ ក្សលំ ឃីលចេត្ត ប្លឌ្ឍិស្ស តិពាទ្ធឌាត់, តស្មិំ ក្សេល ឌលិទ្ធាតិបិ ត ប្លបឆ្នឹត្តិ៑ តត្រិឌំ ចត្ថុ – អតាឆបិណ្ឌិកស្ស ឈេទ បច្ចា ឞលិកកត្តឞតាតិ ឌីឃិឞុ៑ ឌត្តមឃឞលិកាត់ បច្ចាឞតាតិ អេហឞុំ៑ អឆ តំ ក្សលំ អត្យក្កេមត ឌាលិទ្ធិេឃត អភិក្ខតំ៑ ឲកា តស្មិំ ក្សេល ឌាទិកា ឲកឞលិកេតា ប្លឌ្ឍំ ឌាតុំ តាឞក្កិ៑ ឞាបិ បច្ឆា ឞាតចាហត់ ទេដ្ឋ កត្ត្វា ពលំ េឞាេឆត្វា

លទ្ធសញ្ញោ តំ មល្លិកំ អទាសិ។ ឧក្កា ចោរោ រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា តំ អានេត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ។ សា តតោ បដ្ឋាយ បុត្ត បច្ចាបិ មល្លិកាទេវីតិ បញ្ញាយិត្ថ។

អស្សមេធន្តិអាទីសុ បោរាណករាជកាលេ កិរ សស្សមេធំ, បុរិសមេធំ, សម្មាបាសំ, វាចាបេយ្យន្តិ ចត្តារិ សង្គហវត្ថូនិ អហេសុំ, យេហិ រាជានោ លោកំ សង្គណ្ហិំសុ។ តត្ថ និប្ផន្នសស្សតោ ទសភាគគ្គហណំ សស្សមេធំ នាម, សស្សសម្បាទនេ មេធាវិតាតិ អត្ថោ។ មហាយោធានំ ឆមាសិកំ ភត្តវេតនានុប្បទានំ បុរិសមេធំ នាម, បុរិសសង្គណ្ហនេ មេធាវិតាតិ អត្ថោ។ ទលិទ្ទមនុស្សានំ ហត្ថតោ លេខំ គហេត្វា តីណិ វស្សានិ វិនា វឌ្ឍិយា សហស្សទ្វិសហស្សមត្តធនានុប្បទានំ សម្មាបាសំ នាម។ តញ្ហិ សម្មា មនុស្សេ បាសេតិ ហទយេ ពន្ធិត្វា វិយ ឋបេតិ, តស្មា សម្មាបាសន្តិ វុច្ចតិ។ “តាត, មាតុលា”តិអាទិនា បន សណ្ហវាចាភណនំ វាចាបេយ្យំ នាម, បេយ្យវជ្ជំ បិយវចនតាតិ អត្ថោ។ ឯវំ ចតូហិ សង្គហវត្ថូហិ សង្គហិតំ រដ្ឋំ ឥទ្ធញ្ចេវ ហោតិ ផីតញ្ច បហូតអន្នបានំ ខេមំ និរព្ពុទំ, មនុស្សា មុទា មោទមានា ឧរេ បុត្តេ នច្ចេន្តា អបារុតឃរទ្វារា វិហរន្តិ។ ឥទំ ឃរទ្វារេសុ អគ្គឡានំ អភាវតោ និរគ្គឡន្តិ វុច្ចតិ។ អយំ បោរាណិកា បវេណី។ អបរភាគេ បន ឱក្កាករាជកាលេ ព្រាហ្មណា ឥមានិ ចត្តារិ សង្គហវត្ថូនិ ឥមញ្ច រដ្ឋសម្បត្តិំ បរិវត្តេត្វា ឧទ្ធមូលំ កត្វា អស្សមេធំ បុរិសមេធន្តិអាទិកេ បញ្ច យញ្ញេ នាម អកំសុ។ វុត្តញ្ចេតំ ភគវតា ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តេ –

“តេសំ អាសិ វិបល្លាសោ, ទិស្វាន អណុតោ អណុំ…បេ…;

តេ តត្ថ មន្តេ គន្ថេត្វា, ឱក្កាកំ តទុបាគមុ”ន្តិ។ (សុ. និ. ៣០១-៣០៣);

ឥទានិ តេហិ បរិវត្តេត្វា ឋបិតយញ្ញេ ទស្សេន្តោ “អស្សមេធ”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ មេធន្តីតិ វធន្តិ។ ទ្វីហិ បរិយញ្ញេហីតិ មហាយញ្ញស្ស បុព្ពភាគេ បច្ឆា ច បវត្តេតព្ពេហិ ទ្វីហិ បរិវារយញ្ញេហិ។ សត្តនវុតិបញ្ចបសុសតឃាតភីសនស្សាតិ សត្តនវុតាធិកានំ បញ្ចន្នំ បសុសតានំ មារណេន ភេរវស្ស បាបកិរិយានំ ភយានកស្ស។ វុត្តំ ហិ ចេតំ –

“ឆសតានិ និយុជ្ជន្តិ, បសូនំ មជ្ឈិមេ ហនិ;

អស្សមេធស្ស យញ្ញស្ស, ឩនានិ បសុហិ តីហី”តិ។ (ជា. អដ្ឋ. ៧.៧.១១០);

សម្មន្តិ យុគច្ឆិទ្ទេ បក្ខិបិតព្ពទណ្ឌកំ។ បាសន្តីតិ ខិបន្តិ។ សំហារិមេហីតិ សកដេហិ វហិតព្ពេហិ។ បុព្ពេ កិរ ឯកោ រាជា សម្មាបាសំ យជន្តោ សរស្សតីនទីតីរេ បថវិយា វិវរេ ទិន្នេ និមុគ្គោ ឯវ អហោសិ, អន្ធពាលព្រាហ្មណា គតានុគតិកតាយ “អយំ តស្ស សគ្គគមនមគ្គោ”តិ សញ្ញាយ តត្ថ សម្មាបាសយញ្ញំ បដ្ឋបេន្តិ។ តេន វុត្តំ “និមុគ្គោកាសតោ បភុតី”តិ។ អញ្ញេបិ អប្បកទិវសា យាគា, សព្វេបិ ពហុទិវសំ គតេយ្យា សត្តយាគោតិ។ មត្តបដាកសន្ធិបាតំ សប្បិមធុំ វាជមិតិ សមញ្ញា។ ហិរញ្ញសុវណ្ណគោមហិំសាទិ សត្តរសកទក្ខិណស្ស។

សារគព្ភកោដ្ឋាគារាទីសុ នត្ថិ ឯត្ថ អគ្គឡអត្ថិ និរគ្គឡំ។ តត្ថ កិរ យញ្ញេ អត្តនោ សាបតេយ្យំ អនវសេសតោ អនិគូហិត្វា និយ្យាតីយតិ។

មហារម្ភាតិ ពហុបសុឃាតកម្មា។ អដ្ឋកថាយំ បន “វិវិធា យត្ថ ហញ្ញរេ”តិ វក្ខមានត្តា “មហាកិច្ចា មហាករណីយា”តិ បធេយា អត្ថវិកប្បោ វុត្តោ។ ទុតិយោ បន អត្ថវិកប្បោ “មហារម្ភាតិ បបញ្ចសេន អនេកធាអកា”តិអាទិ វុត្តន្តិ អភិប្បាយេន “អបិចា”តិអាទិនា អារទ្ធោ។ និរារម្ភាតិ ឯត្ថាបិ វុត្តនយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ននុ ច បាណាតិបាតាទិអកុសលកម្មស្ស អប្បមត្តកម្បិ ផលំ នុបលព្ភតិ, តស្មា តស្ស និប្ផលភាវំ អវត្វា “ន តេ ហោន្តិ មហប្ផលា”តិ កស្មា វុត្តន្តិ អាហ “និរវសេសតោ”តិអាទិ។ អនុកុលំ កុលន្តិ អនុកុលំ, កុលានុកុលន្តិ អត្ថោ។ យេ និច្ចភត្តាទិ បុព្វបុរិសេហិ បដ្ឋបិតំ អបរាបរំ អនុបច្ឆិន្នត្តា មនុស្សា ទទន្តិ, តេ អនុកុលំ យជន្តិ នាម។ តេនេវាហ “យេ អញ្ញេ អនុកុលំ យជន្តី”តិអាទិ។

ឧជ្ជយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ឧទាយិសុត្តវណ្ណនា

៤០. ទសមេ បាណសមារម្ភរហិតន្តិ បាណឃាតរហិតំ។ អព្យាពជ្ឈសុខំ លោកំ, បណ្ឌិតោ ឧបបជ្ជតីតិ កាយទុក្ខាទិព្យាបាទវិរហិតត្តា អព្យាពជ្ឈំ និទ្ទុក្ខំ បរិសុទ្ធអាការេន បន វត្តន្តំ នត្ថិ។ ឈានសមាបត្តិវសេន សុខពហុលត្តា សុខំ ឯកន្តសុខំ ព្រហ្មលោកំ ឈានបុញ្ញេន, ពលវបុញ្ញេន បន តទញ្ញសម្បត្តិភវសង្ខាតំ សុខំ លោកំ បណ្ឌិតោ សប្បញ្ញោ ឧបេតិ។ សេសំ ឧត្តានមេវ។

ឧទាយិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ចក្កវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥។ ឧទាហិតស្សចេក្កា

១។ នយាឆិកាចតាស្វត្តចណ្ហតា

៤១។ បញ្ចាយស្ស បចេយ ឌិដ្ឋិឆន្ទុប្បត្តិហារាឃាតិ ត្ថាយស្វិ ឃេច អត្តការេច សុតចិហារេត្វាឃ, តិក្កិលេសតាឃ តិរាយិសេត សុរេលត ចិហរេណត្វាឃាតិ អទេត្វា។ ត្ថាយិតា ចត្តារិ ផលសយាបត្តិញ្ញាតាតិ ចិលាសចស្ស អាសចក្ខុយាឆិកាយទេតា អបរការេក អឆិកាត្វាបិទ្វាបញ្ញាតាតិ ច ពចិតាតិ។ ឌិដ្ឋាចក្ខុធាណាណស្សតប្បដិលិកាឃាតិ ឌិដ្ឋាចក្ខុធាណាណប្បដិលិកត្វាឃ។ ឌិដ្ឋាចក្ខុធាណាញាណទ្វារុបាកតស្ស ឌិដ្ឋាស្ស ត្ថាតរស្ស ច ឥស្សតរេដ្ឋត ត្ថាឆ “ធាណាណស្សត”ត្តិ អឆិបេយ្យតំ។ អារេលិកសញ្ញា យតសិ កទេរាតីតិ ឌិចា ចា ទត្តិ ចា ស្វុទិឃឌីបចក្ខុយលិក្ខក្កាចិឌ្ឍលតាឌីតំ អារេលិកោ ឌិចា ទត្តិញ្ញា ស្តុបលេដ្ឋា, ឃចាលឌ្ឍចសេតេច អារេលិកំ យតសិ កទេរាតិ ចិទេត្ត ធេបតិ, តចា ច តំ យតសិ កទេរាតិ, ឃចាស្ស សុកាចិតារេលិកកសិណាស្ស ចិឃ កសិណារេលិកោ ឃចិន្ទកំ ឃាចឌិន្ទកញ្ញា សេរា អារេលិកោ ទត្តិឃំ ស្តុបតិដ្ឋតិ , ឃេត តត្វ ឌិចាសញ្ញា ធេបតិ, ឌិចា ចិឃ ចិកាតចិតយិឌ្ឍា ហោតិ។ តេតាហ “ឃចា ឌិចា តចា ទត្តិ”ត្តិ។

ឃចា ឌិចា អារេលិកសញ្ញា យតសិ កតា, តទេចច តំ ទត្តិយ្យិ យតសិ កទេរាតីតិ ឃចា ឌិចា ឌិដ្ឋា អារេលិកោ, តទេចច តំ ទត្តិ យតសិ កទេរាតិ។ ទុតិឃបទេធតិ “ឃចា ទត្តិ តចា ឌិចា”តិ ត្ថាយស្វិ ចារេញ្ញ។ ឲុស តេឃាតិ ត្ថាយិតា ឃចា ទត្តិឃំ ចក្ខុរេលិកាឌិ អារេលិកោ ឌិដ្ឋា, ឲុចយេច ទត្តិ ឌិដ្ឋាការេតេច ឌិចា តំ អារេលិកំ យតសិ កទេរាតិ ចិទេត្ត ធេបតីតិ ត្ថាយយត្វំ អតិឌិសតិ។ ត្ថតិ ចិចេដេត ចេតសាតិ ឲុចំ អបិហិតេតត ចិទេត្តត, ចិតយិឌ្ឍាបិឆារេតត អបិហិតចិទេត្តតាតិ ទុត្តំ ហោតិ។ អបរិឃោតេឌ្ឍតាតិ សយត្តទេតា អតេឌ្ឍត អសញ្ញាឌិទេតត។ កិញ្ញាបឹតិអាឌិតា អត្តតា ទុត្តយេចត្វំ សយទេត្វតិ។ អារេលិកសឌិសំ កតំ “ឃចា ឌិចា តចា ទត្តិ”ត្តិអាឌិតា។

សត្តដ្ឋាតិកស្សាតិ “អកិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតី”តិអាឌិតា (ឌី។ និ។ ១.២១៤; ២.៣៧៦; ម។ និ។ ១.១០៩) ទុត្តស្ស សត្តដ្ឋាតិកស្ស សតិសម្បជញ្ញស្ស អត្វាឃ។ បរិក្កហិតចត្វារម្មណតាឃាតិ ចត្វេតា អារម្មណស្ស ច ឃាចាចទេតា ចិឌិតការេចត។ ឃចា ហិ សប្បំ បរិឃេសទេត្តត តស្ស អាសទេឃ ចិឌិទេត ទេសាបិ ចិឌិទេតា កហិទេតា ឲុច ច ហោតិ យត្តាកធាលេត តស្ស កហណស្ស សុកទេត្តា, ឲុចំ ចេចតាឃ អាសឃក្ខទេត ចត្វុយិ អារម្មណោ ច ចិឌិទេត អាឌិកយ្យិកស្សបិ ចេចតា ចិឌិតា កហិតា ឲុច ហោតិ សលក្ខណទេតា សាមញ្ញលក្ខណទេតា ច តស្សា កហណស្ស សុកទេត្តា។ បទេច បរិញ្ញាតចត្វុកស្ស ចិលាសចស្ស។ តស្ស ហិ ស្តុប្បាធក្ខណេបិ ឌិតិក្ខណេបិ កង្គក្ខណេបិ ចេចតា ចិឌិតា បិកដៃ ហោត្តិ “តា ចេចតា ឲុចំ ស្តុប្បជ្ជិត្វា”តិអាឌិតា។ ត ទេកចលញ្ញា ចេចតា ឲុច, ត្ថាឆ ទុត្តា សញ្ញាធឃោបិ អទុត្តា ចេតតាធឃោបិ ចិឌិតាច ស្តុប្បជ្ជត្តិ ចេច តិដ្ឋត្តិ ច តិរុជ្ឈត្តិ ច។ តិធស្សតយត្តចេញ្ចំ, ឃឌិធំ បិញ្ញត្ថាឃំ ចេចតាសញ្ញាចិតក្កកហណំ។ តេត អតចេសសទេតា សត្តាឆយ្យាតយ្យិ ស្តុប្បាធាឌិទេតា ចិឌិតកាចំ ធស្សតិ។

អបិច ចេចតាឃ ស្តុប្បាទោ ចិឌិទេតា ហោតិ, ស្តុបដ្ឋាតំ ចិឌិតំ ហោតិ, អត្ថង្គមោ ចិឌិទេតា ហោតិ។ កចំ ចេចតាឃ ស្តុប្បាទោ ចិឌិទេតា

ហោតិ ? អចិន្ដ្រាសម្បយុត្តា ចេតនាសម្បយុត្តា, តណ្ហាសម្បយុត្តា កាយូសម្បយុត្តា, ឋស្សសម្បយុត្តា ចេតនាសម្បយុត្តាតិ តិន្នាត្តិលក្ខណំ បស្សន្តោបិ ចេតនាក្ខន្ធស្ស សម្បយុត្តំ បស្សតិ។ ឯចំ ចេតនាយ ង្គប្បានោ ចិជិតោ ហោតិ។ កថំ ចេតនាយ ង្គបដ្ឋានំ ចិជិតំ ហោតិ? អតិច្ចតោ ឃតសិកនោរាតោ លឃតុបដ្ឋានំ ចិជិតំ ហោតិ, ទុក្ខតោ ឃតសិកនោរាតោ កឃតុបដ្ឋានំ ចិជិតំ ហោតិ, អតត្តតោ ឃតសិកនោរាតោ សុញ្ញតុបដ្ឋានំ ចិជិតំ ហោតិ។ ឯចំ ចេតនាយ ង្គបដ្ឋានំ ចិជិតំ ហោតិ។ ឮតិ លឃតោ កឃតោ សុញ្ញតោ ជាតាតិ។ កថំ ចេតនាយ អត្ថង្គមោ ចិជិតោ ហោតិ? អចិន្ដ្រានិរោធា ចេតនានិរោធោ...បេ... ឯចំ ចេតនាយ អត្ថង្គមោ ចិជិតោ ហោតិ។ ឮមិតាបិ តយេតត្ថ អត្ថោ ចេជិតព្វោ។

ឮតិ ទុបត្តិ ឯត្ថ ឮតិសន្ធោ អតចសេសតោ ទុបស្ស សទ្ទុបតិជ្ឈត្តត្ថាតិ តស្ស ឮជំ ទុបត្តិ ឯតោត សាធារណតោ សទ្ទុបតិជ្ឈតយាហ, ឯត្តកំ ទុបត្តិ ឯតោត អតចសេសតោ, ត ឮតោ បរំ ទុបំ អត្ថីតិ តត្ថិតិម្បត្តស្ស អត្ថាស្ស អកាចំ។ ឮតិ ចេតនាតិអាឌីសុបិ អយំ ចេតនា, ឯត្តកា ចេតនា, ឮតោ បរំ ចេតនា តត្ថិ។ អយំ សញ្ញា...បេ... ឮមេ សង្ខារា...បេ... ឮជំ ចិញ្ញាណំ, ឯត្តកំ ចិញ្ញាណំ, ឮតោ បរំ ចិញ្ញាណំ តត្ថីតិ ឯចមេត្ថ ងត្ថោ ចេជិតព្វោតិ អាហ "ចេតនាឌីសុបិ ឯសេច តយោ"តិ។

ឌាណេលាត ជាតិត្វា បរោបរាតិ។ បរោបរាតីតិ បរាតិ ច ឱបរាតិ ច។ ង្គត្តយាឆយាតីតិ បរត្តកាចសកត្តកាចាឌីតិ ង្គត្តយាឆយាតិ។ ចលិតត្តិ តណ្ហាឌិដ្ឋិចិប្បត្តិតំ។ អតីឈោតិ រាកាឌិច្រាឈរហិតោ។ អតារិ សោតិ សោ ឯចរូបេបិ អរហា ជាតិជរំ អតរិ។

សយាឌិកាចតាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១-៣។ បញ្ហាព្យាករណសុត្តាឌិចណ្ណតា

៣១-៣៣។ ទុតិយេ ឯតោសំ បញ្ហាតត្តិ ឯកំសព្យាករណាឌីតំ ចតុត្តំ បញ្ហាតំ។ តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ ព្យាករណំ ជាតាតីតិ "ចក្ខុ អតិច្ចន្តិ បុដ្ឋេ "អតិច្ចន្តិ ឯកំសេនេច ព្យាកាតព្វំ។ "អតិច្ចា តាម ចក្ខូន្តិ បុដ្ឋេ បត "ត កេចលំ ចក្ខុមេច, សោតម្បិ អតិច្ចន្តិ ឯចំ ចិកជិត្វា ព្យាកាតព្វំ។ "យថា ចក្ខុ តថា សោតំ, យថា សោតំ តថា ចក្ខូន្តិ បុដ្ឋេ "កេតដ្ឋេត បុច្ឆសី"តិ បដិបុច្ឆិត្វា "ឌស្សតដ្ឋេត បុច្ឆាមី"តិ ចុត្តេ "ត ហី"តិ ព្យាកាតព្វំ។ "អតិច្ចដ្ឋេត បុច្ឆាមី"តិ ចុត្តេ "អាមា"តិ ព្យាកាតព្វំ។ "តំ ជីចំ តំ សរីរ"ន្តិអាឌីតិ បុដ្ឋេត បត "អព្យាកតមេតំ ភកចតា"តិ ឋបេតព្វោ, ឯស បញ្ហោ ត ព្យាកាតព្វោតិ ឯចំ ជាតាតីតិ អត្ថោ។ អត្ថសយាកយេតាតិ អត្ថស្ស បដិលាភេត លទ្ធព្វេត។ សម៌តិ សង្កតិ សយោឆាតត្តិ សមយោ, បដិលាភោ។ សមយោ ឯច អភិសមយោ, អភិមុខភាចេត ចា សមយោ អភិសមយោតិ ឯចមេត្ថ បទត្ថោ ចេជិតព្វោ។ សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេច។ តតិយាឌីតុ ត្តាតិ ង្គត្តាតត្ថមេច។

បញ្ហាព្យាករណសុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៥-៦. រោហិតស្សសុត្តាទិវណ្ណនា

៤៥-៤៦. បញ្ចមេ (សំ. និ. ១.១០៧) ឧកាសាកាសេតិ ចក្កវាឡស្ស បរិយន្តុបន្តិកោ ឱកាសោ ឧកាសេ កុល្លត្តិ "យត្ថ"តិ ឥទំ កុម្ពុទនំ សាមញ្ញតោ វុត្តម្បិ "សោ លោកស្ស អន្តោ"តិ ទនុតោ ឱសិដ្ឋសិយមេន ហោតិ។ "ន ជាយតិ, ន ជីយតី"តិ ទត្វា បុន "ន ចវតិ, ន ឧបបជ្ជតី"តិ កស្មា វុត្តន្តិ អាហ "ឋានំ អបរាបរំ...ចុតិ... ឧហិត"ន្តិ។ បទកាយទេសនាតិ បទសា កាយទេសនា។ សត្វា សត្តានលោកស្ស អន្តំ សន្តាយ ទនតិ ឧបរិ សន្តានំ បការេសក្រការេយា។ សត្តានលោកស្ស ហិ អន្តោ គិន្តានំ។

ទឡ្ហំ ធិរំ ធនុ ឲតស្សាតិ ទឡ្ហធន្វា, សោ ឲទ "ទឡ្ហធម្មោ"តិ វុត្តោ។ តេនាហ "ទឡ្ហធន្វ"តិ។ ឧត្តមប្បមាណំ នាម សហស្សថាមធនុ ធនុគ្គហោបិ ឧច្ចតិ។ ធនុគ្គហោ, ន ធនុគ្គហមត្តេនាតិ អាហ "ធនុគ្គហោតិ ធនុអាចរិយោ"តិ។ "ធនុគ្គហោ"តិ ចត្វា "សិក្ខិតោ"តិ វុត្តំ ធនុសិក្ខាយ សិក្ខិតោតិ ទិដ្ឋោ ឃតិ។ សិក្ខា ច ឲត្តកោន ការេន សិក្ខត្តស្ស ឧក្កំសគតា ហោតីតិ អាហ "ទ្វាទស ចស្សានិ ធនុសិប្បំ សិក្ខិតោ"តិ។ ឧសភប្បមាណេតិ ឋិតេ យដ្ឋិយោ ឧសភំ, តស្មិំ ឧសភប្បមាណេ បទេសេ។ ចាលក្ខត្តិ ចាលទោណិ។ កតហត្ថោតិ បរិចិតហត្ថោ។ កតសរក្ខេបោតិ ធិរលក្ខេ ច ចលលក្ខេ ច បទេសំ ធស្សិតទេសេន សរក្ខេបស្ស កតាបិ។ តេនាហ "ធស្សិតសិប្បោ"តិ, "កតុបាសនោ"តិ ពោធិ។ អសន្តិ ឲទេតាតិ អសនំ, កណ្ឌំ។ តាលច្ឆាទិន្តិ តាលច្ឆាយំ។ សា បន ទតភយត្ថា ទិទត្ថិចតុរង្គុលា។

បុរត្ថិមា សមុទ្ទាតិ ឲកស្មិំ ចក្កវាឡេ បុរត្ថិមា សមុទ្ទា។ សមុទ្ទសីសេន បុរត្ថិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ ទនតិ។ បច្ឆិមសមុទ្ទោតិ ឲត្ថាបិ ឲសេវ នយោ។ តិប្បបញ្ហាតត្តិ អជត្តការិតំ។ សមុទ្ទេត្តិ តាទិសេន ជវេន គច្ឆន្តេន សមុទ្ទេ។ អតោគតេត្តិ ឲត្វាបិ "សមុទ្ទេ"តិ បទំ អានេត្វា សម្ពន្ធោ, តទា "តាកលតាដក្កដ្ឋ"ន្តិ ឲត្វាបិ។ តដាតិ ឃដា សោ លោកន្តគមនោ អហោសិ, តដា។ ឌីឃាយុកការលោតិ អតេកចស្សសហស្សាយុកការលោ។ ចក្កវាឡលោកស្សាតិ សាមញ្ញចសេន ឲកចនំ, ចក្កវាឡលោកាតន្តិ អត្ថោ។ ឧលយម្ពិសេច ចក្កវាឡំ តិដ្ឋតិបុទ្ធបរិទយសិទ្ធាយ គិកត្តិយា។

សសន្តិមិប្បសយតកោតិ ន ទុបដម្ពយត្តកោ, អទ ខោ បញ្ញាពលសមុទាយេតិ ទស្សេតិ។ សមិតបាបោតិ សមុត្ថិតុស៎កិលេសទស្សោ។ ឲដ្ឋំ វុត្តាតយេច។

រោហិតស្សសុត្តាទិវណ្ណនា គិដ្ឋិតា។

៧. សុចិរុទ្ធសុត្តវណ្ណនា

៤៧. សត្តមេ សុចិរុទ្ធចិរុទ្ធ-សន្តាតំ សយាតត្វាតំសេយទ ឲកត្វ ឧហលំ ឋានំ តិទ្ទេសោ រុទ្ធាយត្តកាទស្ស អបេក្ខាសិទ្ធត្វា ឋានាទិបេយ្យតស្ស រុទ្ធកាទស្ស ពោតធិ បរិយារេយត អតាយត្តកាទស្សតត្វំ ឧតត្តិ អាហ "ពោតធិ បរិយារេយត អតាយត្តាតិ ហុត្វា"តិអាទិ។ សេសទេយត្វ

ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᩈᩩᩅᩥᨴᩪᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪈᪨ ᩅᩥᩈᩣᨡᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪈᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᩃᩥᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᨿᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩮᩣᩁᩥᨿᩣ ᨸᩮᩣᩁᩦ, ᨸᩮᩣᩁᩥᨿᩴ ᨽᩅᩣᨲᩥ ᨸᩮᩣᩁᩦ, ᨲᩣᨿ ᨸᩮᩣᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩅᩣᨧᩣᨿᩣ”ᨲᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩁᨸᨴᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿ ᩅᩣᨧᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶ ᩅᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨶᨻᨴ᩠ᨵᩥᨲᩣᨿ᪨ ᩋᨶᩮᩊᨣᩊᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨶᩮᩊᩣᨿ ᩋᨣᩊᩣᨿ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩣᨿ ᩋᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿ ᨧ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᨠᨳᨿᨲᩮᩣ ᨸᨴᩴ ᩅᩤ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩤ ᨶ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨶᩮᩊᨣᩊᩣᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩣᨿ ᨧᩮᩅ ᩋᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᩣᨿ ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨧ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨣᨲᨴᩮᩣᩈᩣᨿ᪨ ᩋᨸᨲᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᩁᩉᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᩋᨶᩮᩊᨣᩊᩣᨿᩣᨲᩥ ᨶ ᩑᩊᩴ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨣᩊᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩮᩊᨣᩊᩣ᪨ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩅᩣᨧᩣᨿ ᩋᨶᩮᩊᨣᩊᩣᨿ ᨿᨳᩣ ᨾᨶ᩠ᨴᨾᨶᩩᩔᩣ ᨾᩩᨡᩮᨶ ᨡᩮᩊᩴ ᨣᩊᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩑᩅᩁᩪᨸᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᩣᨿ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩅᩣᨧᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩥᨿᩣ ᩅᩣᨧᩣ ᨶ ᨣᨶ᩠ᨳᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩥᨿᩣ”ᨲᩥ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩥᨿᩣ ᩉᩥ ᩅᩣᨧᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩣᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨶᩅᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩮ ᨧ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩅᩥᩈᩣᨡᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪉᪨ ᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪉᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩥᨸᩁᩦᨲᨲᩮᩣ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨸᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩈᩩᨽᩮ ᩈᩩᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩣ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᨶᩩᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨸᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨸᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪁᪀᪨ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

๖๐˙ ตสเย รูปกฺกิลิฏฺฐกาจกรเลาภาติ ยลิภกาจกรเลาภ˙ ปญฺจธิฌาย สุราย จตุกฺกฺถิฌสฺส จ เยรยสฺสาติ ๑ตฺถ ปูจสุรา, ปิฏฺฐสุรา, ฃฺฉภสุรา, กิณฺณปกฺขิตฺตา, สมฺภารสํยุตฺตาติ ปญฺจ สุรา˙ ปุปฺผาสเจา, ผลาสเจา, มธฺวาสเจา, คุฬอาสเจาติ จตฺตาเร อาสจา,

จตุกฺกฺถิฌํ เยรยํ ภาย˙ ตตฺถ ปูเจ กาฃเภ ปกฺขิปิตฺวา ตชฺชํ รูฅกํ ฅตฺวา ยทฺทิตฺวา กตา ปูจสุรา˙ ๑จํ เสสสุราปิ˙ กิณฺณาติ ปภ ตสฺสา สุราย พีชํ จุจฺจติ˙ เย สุรา "เยาฅกา"ติปิ จุจฺจติ, เต ปกฺขิปิตฺวา กตา กิณฺณปกฺขิตฺตา˙ ฌาตกิอาสจาทิภาภาสมฺภาเรหิ สํเยาชิตา สมฺภารสํยุตฺตา˙ยจุกตาลภาญฺชเกราทิปุปฺผเยา ธิรปริจาสิเตา ปุปฺผาสเจา˙ ปภสาทิผลเยา ผลาสเจา˙ ยทฺธิกาเยา ยจฺฉาสเจา˙ รูจฺฉุเยา คุฬอาสเจา˙

รูปกฺกิเลสจุตฺตจณฺณภา ทิฏฺฐิตา˙

เราหิตสฺสจกฺกจณฺณภา ทิฏฺฐิตา˙

ปจยปณฺณาสกํ ทิฏฺฐิตํ˙

๑˙ จุติยปณฺณาสกํ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៦) ១. បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ

១. បឋមបុញ្ញាភិសន្ទសុត្តវណ្ណនា

៥១. ទុតិយស្ស បឋមេ បុញ្ញាភិសន្ទាតិ វា បុញ្ញនទិយោ. អវិច្ឆេទេន និន្នំ បវត្តិយមានានិ ហិ បុញ្ញានិ អភិសន្ទនដ្ឋេន “បុញ្ញាភិសន្ទា”តិ វុត្តា. អបរិមិតត្តា អាយូហនកាលតោ អបរិមិតំ, វិបាកវសេន បនស្ស បរិយន្តំ អត្ថិ. តថា ហិ ហេដ្ឋា យថាបច្ចយា រូបាទិអាការេន បវត្តា ចក្កវាឡបព្ពតេន សន្ធិតត្ថ តត្ថ ឋិតេហិ ទីបបព្ពតបរិយន្តេហិ បរិច្ឆិន្នត្តា វិបាកតោ សក្កា បរិយន្តំ កាតុំ. កេរវារយុណេហីតិ សវិញ្ញាណកាវិញ្ញាណកេហិ កេរវារយុណេហិ. តថា ហិ តំ យថាសរីរេ ឋិតលោមកូបកូបយថាភាគាទិភាគវាទីនំ សវិញ្ញាណកានំ វាឡអវាយុតបរិតាលិខិតំ អវិញ្ញាណកានញ្ច កេរវារយុណានំ វសេន “ពហុកេរវ”ន្តិ វុត្តំ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ.

បឋមបុញ្ញាភិសន្ទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ទុតិយបុញ្ញាភិសន្ទសុត្តវណ្ណនា

៥២. ទុតិយេ សោតាបន្នស្ស សទ្ធា អធិប្បេតាតិ សោតាបន្នស្ស យេកាកតា សទ្ធា អធិប្បេតា.

ទុតិយបុញ្ញាភិសន្ទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣-៤. បឋមសំវាសសុត្តាទិវណ្ណនា

៥៣-៥៤. តតិយេ យថាកម្មំ តា តា គតិយោ អរន្តិ ឧបគច្ឆន្តីតិ អរិយា, សត្តា. ឯតេ បន គុច្ឆិតា អរិយាតិ ឆវិយា. ឆន្ទយន្តីតេតា, ឆន្ទេន យន្ធេន សមន្នាគតាតិ អត្ថោ. ឆន្ទយន្តិយសមិទ្ធិសមិទ្ធិកុច្ឆិតំ សព្ពរា និហីនំ តត្ថ សព្ពគុណានំ អាទិភូតស្ស កោសលយុត្តិអាទិសព្ពសយុត្តីនំ មូលភូតស្ស ទានស្ស និវេសនតោ. តេនាហ “ឆវិយាតិ ឆន្ទយន្តិតោ”តិ. ឯកច្ចោ ហិ អត្តនោ វសនដ្ឋានេ កិញ្ចិ ហត្ថំ បសារេត្វាបិ ន វទតិ. អញ្ញត្ថ គតោ ចិហារំ បវិសិត្វា សព្ពំ វត្វា យថុរប្បវិសន្តានំ គេហាទិ “កិំ, ភន្តេ, អយ្យានំ វសនដ្ឋានំ នាគច្ឆថ, សយ្ហន្តោ បទេសោ, បដិពាហិតំ អយ្យានំ យាគុភត្តាទីហិ ឧបដ្ឋានំ កាតុ”ន្តិ. កិញ្ចិ “សន្ទេ អយំ ឧបាសកោ”តិ យាគុភត្តាទីហិ សង្គណ្ហាតិ.

អនេកោ ទេវោ តស្ស កាយំ កត្វា បិណ្ឌាយ ចរតិ. សោ តំ ទិស្វា អនញ្ញេន ច គច្ឆតិ, សវេ ច បវិសតិ. សចេបិ សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆតិ,

ຫເຕູກ ຈຄິຕ຺ວາ "ອຍ຺ຍສ຺ສ ກິກ຺ລ ເຄຊ, ອຫໍ ໆເກກ ກເຍູກ ກຊ຺ຊາຍີ"ຕິ ປກ຺ກຍຕິ. ເຄເຣາ ສກລກາຍໍ ຄຣິຕ຺ວາ ທຊ຺ຊປເຕ຺ວາຄ ກິກ຺ລຍຕິ. ຊ຺ລຊໍ ຕາຄ ຍຸຕ຺ຍຊ຺ຊຣິຍໍ ກາຍ. ເຍກ ອຄາຍເກາປິ ຄາຍເກາ ຈິຍ ປຊ຺ຊາຍຕິ. ຊ຺ລຊ ປກ ຄຊ຺ລຍຊ຺ຊຣິຍໍ ອຊິເປຍ຺ຕໍ. ເຍກ ສຍຕ຺ກາເກາ ກິກ຺ລສ຺ ປິລ຺ລາຍ

ປຈິເຊ຺ຊສ຺ "ເຄຣາ ຊິຕາ"ຕິ ຈຸເຕ຺ຕ "ກິ ຍຍໍ຺ຍາປິຄາ ຣຸຊ຺ຊຕ຺ຕິ"ຕິອາຊີຄິ ຈຕ຺ວາ ສິລິຄຍ຺ກາ ຈິຍ ຕາລຸເກາ ຈິຍ ຈ ຄເຊ຺ລ ທຸຕ຺ວາ ຕິຊ຺ຊຕິ, ສາຍີຊິຍິ ກ ກເຣາຕິ, ກຸເຕາ ຄາຄິ. ອຍຍິຊ ອຊິເປຍ຺ເຕາ. ເຕກ ຈຸຕ຺ຕໍ "ຄຊ຺ລຍຊ຺ຊຣິເກາຕິ ຄເຊ຺ລກ ຍຊ຺ຊເຣກ ສຍຕ຺ກາກຕາຕິ ອເຕ຺ວາ"ຕິ. ຍຊ຺ຊຣິ ຍເຊ຺ຊຣິ

ຍຊ຺ຊຣິຍຕ຺ຕິ ອຕ຺ເຕາ ໆກິ.

ປຣິການສາຕິ ກິກ຺ລ ຍາເຊ຺ລາເຣ ຊິເຕ ຊິສ຺ວາ "ກິ ຕຸເຍ຺ຍາສິຕ຺ວາ ອາການ ຈປິຕ຺ວາ ລິຍິຕ຺ວາ, ຍໍ ອຕ຺ຕເຕາປິ ກ ລການ, ກຸເຕາ ຕຸຍ຺ຍາກໍ, ຊີຍ ຕິກ຺ລຍຄາ"ຕິອາຊີຫິ ສຕ຺ຕຊ຺ຊກາ. ຍາຄກາຕິ ຈຄກສ຺ສ ອຕ຺ຕ ຊາກຕ຺ຕີຕິ ໆຕ຺ຕ ກິຊ຺ຊາປິ ກິກ຺ລ ຍາເຊ຺ລາເຣ ຊິຕາ ຕຸລີ຺ຍເຫາຕ຺ຕິ, ອຕ຺ເຕາ ປກ "ກິກ຺ລ

ເຄຄາ"ຕິ ຈຄຕ຺ຕິ ການ ອຣິຍາຍ ຍາຈກາຍ. ຈຸຕ຺ເຕຍ຺ຍ "ຊຸຊ຺ຊິສ຺ສ ອຣິຍາ ຕິຊ຺ຊຕ຺ຕິ, ໆສາ ອຣິຍາກ ຍາຈກາ"ຕິ (ຍິ. ປ. ໓.໓໒໔). ຕ(ຕ ເຍ

"ຍໍ ປຄາຍ, ຊ຺ລເຍ ກ ປຄຕ຺ຕິ, ປຄຍາເກ ປຕ຺ວາ ອລກຕ຺ຕາ ກຸຫິ ລກິສ຺ສຕີ"ຕິ ເຄຍ຺ຍຊຍໍ ສໍຈິກຊຕ຺ຕິ, ເຕ ຈຄຊ຺ຊາ ຍາຈກາຕິ ຈຄກສ຺ສ ອຕ຺ຕ

ຊາກຕ຺ຕິ ການ ຊາຕ຺ວາ ກຕ຺ຕຊ຺ຊາກເຣາເຕາ. ຈຕຸຕ຺ຕໍ ຊຸຕ຺ຕາກເຍຈ.

ປຘຍສໍຈາສຸຕ຺ຕາກິຈລ຺ລກາ ຄິຊິຕາ.

໓-໙. ສຍຊີຊີສຸຕ຺ຕາກິຈລ຺ລກາ

໓໓-໓໙. ປຊ຺ຊາເຍ ອກຸກຸລຸກຕ຺ຕິ ກກຸລຍາຕາ ກກຸລປິຕາຕິ ຊ຺ລເຍໍ ຊິກ຺ກ ສຊ຺ກທຕ຺ວາຍ. ກກຸລສ຺ສ ຄາເຣກສ຺ສ ປິຕາ ກກຸລປິຕາ.

ກກຸລຍາຕາຕິ ໆຕ຺ວາປິ ໆເສຈ ກເຍາ. ເສສເຍຕ຺ ຊຸຕ຺ຕາກເຍຈ. ຕເຊ຺ຊ ກຕ຺ຕິ ຈຕ຺ຕຊ຺ຊາ.

ສຍຊີຊີສຸຕ຺ຕາກິຈລ຺ລກາ ຄິຊິຕາ.

ໜ-໑໐. ຮຸປ຺ຍຈາສາສຸຕ຺ຕາກິຈລ຺ລກາ

໓ໜ-໙໐. ສຕ຺ເຕຍ ອາຍຸກາປຊິລິກີຄິ ເຫາຕີຕິ ອາຍຸເກາຊ຺ຊາສສ຺ສ ປຊິລິກີຄິ ເຫາຕີ. ຕິຈິຊເລິກຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕສຊ຺ລາຣກາຊຕສຊ຺ລາຕໍ ຕິຈິຊໍ

ເລິກໍ. ຈິຊິຕໍ ກຕ຺ວາຕິ ຈິກ຺ຍຕໍ ກຕ຺ວາ. ເລິກຈິຊ຺ຍຕຕ຺ຕິ ກເຣາເຕ຺ຕ ສາຍິຈຄຕ຺ຕິ ອາຫ "ຕຸເຊ຺ລຫິ ປສຕ຺ວາ"ຕິ. ອຊ຺ຊຍຕຈຍຊສຍາຕິ ຊຸຕ຺ຕາກຕ຺ເຕເກຈ.

ຮຸປ຺ຍຈາສາສຸຕ຺ຕາກິຈລ຺ລກາ ຄິຊິຕາ.

ປຸຊ຺ຊາກິສຕ຺ຄຈກຸຈລ຺ລກາ ຄິຊິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(សិ) ៧. បត្តកម្មចក្កា

១-៣. បត្តកម្មសុត្តាទិវណ្ណនា

៩១-៩៣. ទុតិយស្ស បឋមេ ឆេ អតិដ្ឋា ត ហោន្តិ, តេ ឍ្ដដ្ឋាតិ អធិប្បេតាតិ អាហ “អតិដ្ឋបដិក្កូលត ឍ្ដដ្ឋា”តិ. ឍ្ដដ្ឋាតិ ច បរិយិដ្ឋា ចា ហោតុ យា ចា, ឍ្ដដ្ឋារម្មណភូតាតិ អត្ថោ. កទេចិ តយិ ហិ ឍ្ដដ្ឋន្តិ ទុទ្ធតិ, តំ ឍ្ដឆ តាធិប្បេតំ. យតតិ យតម្ភិ. កត្តាតិ ចា កយតីយា,

កាយេបត្តាតិ អត្ថោ. យតិ អប្បាឃត្តីតិ ឍ្ដដ្ឋការេចត យតិ ចត្នេត្តិ. កម្មមាឆតោ ឍ្ដឆ តោកា-ឞន្តោតិ អាហ “តោកាកាតិ ភុឡិតន្តា”តិអាទិ.

ឆម្មបឍាតំ កត្វា ក្បឞលឆម្ម ចិតោនោឆត្វា. ឃ្ញបតិន្តាឃឹឃត្តីតិ ឃ្ញបន្ញាឃាតិ អាហ “ឞុលទុក្កូសុ ឃ្ញបតិន្តាឃិតន្តត្តា”តិ, ឞុលទុក្កូសុ ឃ្ញប្បត្តសុ

អត្តុឞ្សុទិតន្តត្តាតិ អត្ថោ. ឞត្តិដ្ឋ ឞម្មតន្តហឹតិ ឧត្ត តត្វ តត្វ ឞដ្ឋម្ម ខិដ្ឋយត្តា តាតិឆឡហយិត្តា ឞត្តិដ្ឋា, ឞុដ្ឋ កត្តា ឞិតេហចត្តោ ឆឡហយិត្តា

ឞម្មត្តា.

ចិឞយលេិកត្តិ ពាលចលេិកិ. ឞុតិតត្តិ ឞញ្ញាតឞុតំ. បឹហិតត្តិ ឆាតំ ឞុហិតំ. តឆាភុតោ បត ឃម្មា ពាលឞប្បត្តោ ហោតិ, តម្មា

“ពាលឞប្បត្តិ កទោតិ”តិ ទុត្តំ.

ឞោកនោ កាឃិកចាឆឞិកកម្ម ទតោតិ ឞុទតោ ឃ្លាទស្ស ឌីឈំ កត្វា, តស្ស ការចោ ឞោទត្ថំ, កាឃិកចាឆឞិកោ អឌីតិក្កមោ. ឞោ

បត អត្ថតោ ឞុឞីលភាវោចាតិ អាហ “ឈត្តិឞោទត្ថ តិចិដ្ឋាតិ អធិចារឞតណ្ណត្តិយច្ចា ឞុឞីលតាឃ ច តិចិដ្ឋា”តិ. ឧកមត្តាភត្តិ ឧកំ ចិត្តត្តិ

អត្ថោ. ទាកាឌីតញ្ញាបុព្ពកាកិឃំ ឆយតាឌី បចេ្ចកំ ឍ្ដដ្ឋិតត្តំ, ត យក្កូលោ ចិឃ ឧកញ្ញ្បដិឞញ្ញាតម្មលេត បឌហតោតា. ឧកមត្តាភត្តិ ចា

ចិចេចកចឞេត ឧកំ ឧកាកិតំ អត្តាតិ. តេតេតចាហ “ឧកំ អត្តនោច អត្តកាច”ត្តិអាទិ. ឃ្លបទុបទិភ្សឹឞុតិ ឈកាឃឞក្កឞញ្ញាតាឞុ

ឃ្លបទុបទិកាឃភ្សឹឞុ. កម្មស្ស ឞលំ អក្កិ តាយ. តំ បតេត្វ ឃ្ញ្ចកាឃីតិ អាហ “ឃ្ញ្ឈយក្កយឞ្សា”តិ. ឞុចក្កិ តិឃុត្តា, ឞុចក្កប្បឃោឌតាតិ ចា

ឞោចក្កិកា ឆឞន្តិ ចិឞេឞាតត្តិ ខិដ្ឋាអាឃុចណ្ណឃឞឞុលអាធិបតេឃ្យាភេទ្វាច ឍ្ដដ្ឋទុបិឌីតច្ចា ឞលចិឞេឞាតំ. ចណ្ណក្កហលោត ចេត្វ

ឞតោ អត្តកាចចណ្ណោ កហិតោ, ទុបក្កហលោត ពាហិន្ត្រ ទុបិទម្មហំ. ទុតិយតតិយចតុត្ថាតិ ឃ្តាតត្ថាតេច.

បត្តកម្មសុត្តាទិវណ្ណនា តិដ្ឋិតា.

៥. ទុបឞុត្តវណ្ណនា

៩៥. បញ្ចមេ បយិតោតិ ឃ្ញអាទតាឌិចិឞេឞំ ឧតេតាតិ បយាណំ, ទុបកាឞោ បយាណំ ឧតស្សាតិ ទុបប្បយាណោ. តតោ ឧច ទុបេ

បឞត្តោតិ ទុបប្បឞត្តោ. ឈោឞោតិ ចេត្វ ឍុតិឈោឞោ. ល្ងុលត្តិ បច្ចឃល្ងុលតា. ឆម្មាតិ ឞីលាទយោ. ក្បហឆម្មា អធិប្បេតា. ឍ្ដយេឞំ

បន ចតុត្ថបុគ្គលំ នានាការេន វិភជ្ជមានេវ អាគតំ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“កតមោ ច បុគ្គលោ រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ? ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារោហំ វា បស្សិត្វា បរិណាហំ វា បស្សិត្វា សណ្ឋានំ វា បស្សិត្វា បារិបូរឹ វា បស្សិត្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ។

“កតមោ ច បុគ្គលោ ឃោសប្បមាណោ ឃោសប្បសន្នោ? ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បរវណ្ណនាយ បរថោមនាយ បរបសំសនាយ បរវណ្ណហារិកាយ តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឃោសប្បមាណោ ឃោសប្បសន្នោ។

“កតមោ ច បុគ្គលោ លូខប្បមាណោ លូខប្បសន្នោ? ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ចីវរលូខំ វា បស្សិត្វា បត្តលូខំ វា បស្សិត្វា សេនាសនលូខំ វា បស្សិត្វា វិវិធំ វា ទុក្ករការិកំ បស្សិត្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ លូខប្បមាណោ លូខប្បសន្នោ។

“កតមោ ច បុគ្គលោ ធម្មប្បមាណោ ធម្មប្បសន្នោ? ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលំ វា បស្សិត្វា សមាធិំ វា បស្សិត្វា បញ្ញំ វា បស្សិត្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ធម្មប្បមាណោ ធម្មប្បសន្នោ”តិ (បុ។ ប។ ១៥១-១៥៣)។

តត្ថ អារោហន្តិ ឧច្ចត្តំ។ សា ច ខោ តស្មិំ តស្មិំ កាលេ បមាណយុត្តា ទដ្ឋព្វា។ បរិណាហន្តិ នាតិកិសថូលតាវសេន បីណតំ។ សណ្ឋានន្តិ តេសំ តេសំ អង្គបច្ចង្គានំ សុសណ្ឋិតតំ ទីឃរស្សវដ្ដាទិយុត្តដ្ឋានេសុ តថាការោ។ បារិបូរីតិ សព្ពេសំ សរីរាវយវានំ បរិបុណ្ណតំ អវិកលតំ។ តត្ថ បមាណំ គហេត្វាតិ តស្មិំ រូបេ រូបសម្បត្តិយំ បមាណការំ ឧបាទាយ។ បសាទំ ជនេតីតិ អធិមោក្ខំ ជនេតិ ឧប្បាទេតិ។

បរវណ្ណនាយាតិ “អយ្យោ ឧទិតោ ច ឧទិតោ វា”តិ បរស្ស គុណវចនេន។ បរថោមនាយាតិ បរម្មុខា បរស្ស សិលោកុប្បាទនេន អភិត្ថវនេន បរេន ថុតិវសេន, គាថាទិប្បតិពទ្ធេន វុត្តាយ ថោមនាយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ បរបសំសនាយាតិ បរម្មុខា បរស្ស គុណសំកិត្តនេន។ បរវណ្ណហារិកាយាតិ បរម្បរវណ្ណហារិកាយ បរម្បរាយ បរស្ស កិត្តិសទ្ទស្ស ឧបសំហារេន។ តត្ថាតិ តស្មិំ ថុតិឃោសេ។

ចីវរលូខន្តិ ថូលជិណ្ណពហុតុន្នកតាទិចីវរស្ស លូខភាវំ។ បត្តលូខន្តិ អនេកគណ្ឋិកាហតតាទិបត្តស្ស លូខភាវំ។ វិវិធំ វា ទុក្ករការិកន្តិ ធុតង្គាទិវសេន បវត្តនានាវិធំ ទុក្ករចរិយំ។ សីលំ វា បស្សិត្វាតិ សីលបារិបូរិវសេន វិសុទ្ធំ កាយវចីសុចរិតំ ទោសាភាវលក្ខណំ បស្សិត្វា, ឈានាទិអធិកាយវុឌ្ឍិសមាធិំ វា វិបស្សនាភិញ្ញាសង្ខាតំ បញ្ញំ វា បស្សិត្វាតិ អត្ថោ។

ឯវមេតស្មិំ ចតុប្បមាណេ លោកសន្និវាសេ ពុទ្ធេសុ អប្បសន្នា មន្ទា, បសន្នា ពហុកា។ រូបប្បមាណស្ស ហិ ពុទ្ធរូបតោ ឧត្តរិ បសាទាវហំ រូបំ នាម នត្ថិ។ ឃោសប្បមាណស្ស ពុទ្ធានំ កិត្តិឃោសតោ ឧត្តរិ បសាទាវហោ ឃោសោ នាម នត្ថិ។ លូខប្បមាណស្ស កាសិកានិ វត្ថានិ មហារហានិ គន្ធភកាជនានិ ហិត្វា ឧត្វាំ អនុច្ចិតេន សត្ថុសប្បត្តិយុត្តេ បំសុកូលចីវរេ បហាយ

បំសុកូលចីវរសេលមយបត្តរុក្ខមូលសេនាសនសេវិនោ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ លូខតោ ឧត្តរិ បសាទាវហំ អញ្ញំ លូខំ នាម នត្ថិ។ ធម្មប្បមាណស្ស សទេវកេ លោកេ អសាធារណសីលាទិគុណស្ស តថាគតស្ស សីលាទិគុណតោ ឧត្តរិ បសាទាវហោ អញ្ញោ សីលាទិគុណោ នាម នត្ថិ។ ឥតិ ភគវា ឥមំ ចតុប្បមាណិកំ លោកសន្និវាសំ មុដ្ឋិនា គហេត្វា វិយ ឋិតោតិ។

បមាណិកាតិ បមាណំ អគ្គហេសុំ។ និយកជ្ឈត្ត តស្ស រូបំ ន ជានាតីតិ តស្ស អព្ភន្តរេ បវត្តមានំ សីលាទិគុណំ ន ជានាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

រូបសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. អហិរាជសុត្តវណ្ណនា

៦៧. សត្តមេ ទដ្ឋវិសានេវាតិ អវធារណេន ទិដ្ឋវិសាទយោ និវត្តេតិ។ កដ្ឋមុខាទយោ ហិ ចត្តារោ អាសីវិសា ទដ្ឋវិសោ, ទិដ្ឋវិសោ, ផុដ្ឋវិសោ, វាតវិសោតិ បច្ចេកំ ចតុព្ពិធា ហោន្តីតិ វិសវេគវិការវសេន សោឡស វុត្តា។ តេសុ ទដ្ឋវិសានំយេវ ឥធ គហណំ, ន ឥតរេសន្តិ ទស្សេតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អហិរាជសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. ទេវទត្តសុត្តវណ្ណនា

៦៨. អដ្ឋមេ កាលេ សម្បត្តេតិ គព្ភស្ស បរិបាកគតត្តា វិជាយនកាលេ សម្បត្តេ។ បេតាកត្តិ អស្សតរិយា វុត្តំ។ “ផលំ វេ កទលិំ ហន្តិ”តិអាទិគាថាយ កុក្កុដកេនេវ បត្តវឌ្ឍិបសវស្ស និដ្ឋិតត្តា ផលុប្បត្តិ កទលិយា បរាភវាយ ហោតីតិ អាហ “ផលំ វេ កទលិំ ហន្តិ”តិ។ កុក្កុដកំ នាម កទលិយា បុប្ផនាឡំ។ តថា ផលបាកបរិយោសានត្តា ខលនីតំ “ផលំ វេឡុំ នឡំ”ន្តិ វុត្តំ។ អយំ បនេត្ថ បិណ្ឌត្ថោ – យថា អត្តនោ ផលំ កទលិវេឡុនឡេ វិនាសេតិ, គព្ភោ ច អស្សតរិំ, ឯវំ អត្តនោ កមុខតោ សក្ការោ អសប្បុរិសំ វិនាសេតីតិ។

ទេវទត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. បធានសុត្តវណ្ណនា

៦៩. នវមេ បជហតិ ឧតេហិតិ បធានានិ។ ឧត្តមវីរិយានិ សេដ្ឋវីរិយានិ វិសិដ្ឋស្ស អត្ថស្ស សាធនតោ។ កិលេសានំ សំវរត្ថាយាតិ យថា អភិជ្ឈាទយោ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវំ សតិយា ឧបដ្ឋានេន កិលេសានំ សំវរណត្ថាយ។ បជហនត្ថាយាតិ កាមវិតក្កាទីនំ វិនោទនត្ថាយ។ បធានន្តិ តេស្វេវ បជហនស្ស សាធនតោ បវត្តវីរិយំ។ កុសលានំ ធម្មានំ ព្រូហនត្ថាយាតិ តេវិជ្ជសម្បាទានំ កុសលធម្មានំ វឌ្ឍនត្ថាយ។ បធានន្តិ តេស្វេវ វឌ្ឍនស្ស សាធនតោ បវត្តវីរិយំ។

បធានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. អធម្មិកសុត្តវណ្ណនា

៧០. ទសមេ វិសមន្តិ ភាវនប្បិសកមេតិ។ តេនាហ “វិសមា ហុត្វា”តិ។ អសមយេនាតិ អកាលេ។ ក្រុមេទ្វ ហេមំ ករណវនំ។ បកដ្ឋំ បធានំ អញ្ញំ ឧតោនន្តិ បញ្ញាសា, អញ្ញំ បកតា បដិបន្នាតិ ជា បញ្ញាសា, បកតិមក្កាយមិតោ។ ន បញ្ញាសា អបញ្ញាសា, អមក្កប្បដិបន្នា។ តោ បន យស្មា មក្កេតា អបកតា នាម ហោន្តិ, តស្មា វុត្តំ “មក្កេតា អបកតា”តិអាទិ។

កាលាសុ បន ឧវេមេត្វ សម្មោន្ទ វេដិតព្វោ។ កុន្តិ វេ តមេនានន្តិ កាវីសុ មេហោឈ តន្ត្តីសុ។ ដីមព្រានន្តិ បុក្ខេវាតិ យដី យុធបតិ ឧសេភា កុដិលំ កន្តិ។ សព្វា តា ដីមព្រានន្តីតិ សព្វា តា កាវិយោ កុដិលមេវ កន្តិ។ កស្មា? នេតព្វ ដីមព្រានេត សតិ តស្ស កុដិលកតត្តា។ សោ ហិ តានំ បច្ចយិកោ ឧបនិវហេទោ ច។ ឧវេមេវត្តិ យថា វេតំ, ឧវេមេវ យោ មនុស្សេសុ បធានសម្មតោ, យដី សោ អធម្មចារី សិយា, យេ តស្ស អនុជីវិនោ, សព្វេបិ អធម្មិកា ហោន្តិ។ សាមិសម្បទា ហិ បកតិសម្បទំ សម្បាទេតិ។ យស្មា ឧតោវេវំ, តស្មា សព្វំ រដ្ឋំ ទុក្ខំ សេតិ, រាជា ចេ ហោតិ អធម្មិកោ។

អធម្មិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បត្តកម្មវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪈) ᪃. ᩋᨸᨱ᩠ᨱᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪂. ᨸᨵᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪁-᪇᪂. ᨲᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᨿᩅᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨹᩃᩴ ᨾᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨶᩥ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ᪨ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᨠᩃᩴ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩴ᪨ ᩋᩣᩈᩅᩮ ᨡᩮᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩴ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨸᨵᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪃-᪅. ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪃-᪇᪅. ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨸᨬ᩠ᩉᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨽᩥᨶᩦᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᨶᩦᨲᩮᩣ᪨ ᩋᩃᨾ᩠ᨻᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᩃᨾ᩠ᨻᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨸᩤᨮᩮᩣ, ᩅᩥᨸᩃᨾ᩠ᨻᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᩅᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩅᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩥᨶ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪆. ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪆. ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᨣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᨲᩮᩣ ᩏᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩏᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩴ᪨ ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᨠᩃᨾ᩠ᨻᨶᨴᩦᨲᩦᩁᨲᩮᩣ ᩁᩣᨩᨾᩣᨲᩩᩅᩥᩉᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨳᩪᨸᩤᩁᩣᨾᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩉᩥᩁᨬ᩠ᨬᩅᨲᩥᨠᩣᨿ ᨸᩤᩁᩥᨾᨲᩦᩁᨲᩮᩣ ᩈᩣᩃᩅᨶᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ, ᨿᨳᩣ ᩋᨶᩩᩁᩣᨵᨸᩩᩁᩔ ᨳᩪᨸᩤᩁᩣᨾᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨴᩥᩈᩣᨿ, ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᩣᨿ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨴᩥᩈᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨳᩪᨸᩤᩁᩣᨾᨲᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨶᨣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨸᩤᨧᩦᨶᨾᩩᨡᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᩣᩃᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩤᨧᩦᨶᨾᩩᨡᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ “ᩏᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩣᩃᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥᨿᨾᩣᨶᩔ ᨾᨬ᩠ᨧᩔ ᩑᨠᩣ ᩈᩣᩃᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩈᨽᩣᨣᩮ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᩣ ᨸᩤᨴᨽᩣᨣᩮ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨸᩥ ᩑᨠᩮᩣ ᨲᩁᩩᨱᩈᩣᩃᩮᩣ ᩈᩦᩈᨽᩣᨣᩔ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨸᩤᨴᨽᩣᨣᩔ᪨ ᩋᨸᩥᨧ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᩪᩃᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨭᨸᨸᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩴᩈᩥᨻ᩠ᨻᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩈᩣᩃᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩮᩊ᩠ᩉᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨣᩣᩉᩮᩣ, ᩋᨶᩮᨠᩴᩈᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨾᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᩈᨿᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩅᩮᩣ ᩅᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᨲᩴ

សំសយចត្តំ កិញ្ចិ សន្ធាយ ទេចា ពុទេយ្យទេវាយីតិ៍ តិក្កដ្ឋកាចបច្ចក្ខករេលត្តិ ពុទ្ធាឌីសុ ទេតសំ កិញ្ចត៌ តិក្កដ្ឋកាចស្ស បច្ចក្ខការិយា យាឆាចទេតា តយត្ថំ បដិចិឌ្ឋិច្ឆា ជិតំ សន្តាញាតព្ញាលាទេយច៍ ឲត្ថាតិ ឲតស្ថិ អទេត្ថ៍

ពុសិតារសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

លិ៍ អចិទេត្តឃ្យសុត្តចណ្ណតា

លិលិ៍ សត្តទេយ ទេលិកចិត្តាតិ ទេលិកសត្តិទេចសប្បដិសំឃុត្តា ចីមំសា៍ ទេតភាហ “ទេកត តុ ទេលា ចត្តិយឃ្ញុទិយា”តិអាឌិ៍ តាញ្ញូទេកទាឌទេយាតិ អាឌិ-សទេ្ទត អចុត្តាតំ ឱ្យសឆិតិលាចតប្បតិអាឌីតំ សក្ខុទេហា៍ ឲចទ្សុបិ ទេលិកចិត្តាតិ ឲឌិសា ចុត្តសឌិសា អញ្ញាបិ សា ទេលិកចិត្តា៍

អចិទេត្តឃ្យសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ប៉៍ ឥក្ខិលាសុត្តចណ្ណតា

លិប៉៍ អដ្ឋទេយ ឌាតសព្ហាតាយ ឥក្ខិលាយាតិ ទេឃ្យឆយ្ខសព្ហាតាយ ឥក្ខិលាយ៍ ចិសុទ្ធិ តាយ យហាឌុតិកតា៍ សា បត យហប្បុលតាយ ទេចឌិតព្ហាតិ អាហ “យហប្បុលការទេចតា”តិ៍ ចិសុឌ្ឍិ៍តិ ត កិលិស្សតិ, អយលិតា យហាឌុតិកា យហាចិប្បារា ទេហាតីតិ អទេត្ថ៍ សុចិឆទេយ្ខាតិ ទាកាឌិអសុចិចិឆយទេតត សុចិសការទេចា៍ លិយកឆទេយ្ខាតិ ហឹតសការទេចា បិបកិទិយាយ៍ អក្សលឆយ្ខា ហិ ឲកត្តតិហឹតា៍ ឌុឌទេកា សឹលចា កល្យាលាឆទេយ្ខា ត ទេហាតិ, តស្ស យហាទេពាឌិសត្តស្ស អត្តទេតា បុត្តឌាតំ ឌាតបិទេយិយា យត្តកំ កលា្ហត្តិ យហាបឆចិកប្បតសយត្ថំ ឌាតំ៍ ប្ខាយំ ឌាយកក្ខុទេលាតិ អាហ “ទេចស្សត្តទេយហាទាឌា កទេឆតទេព្ហា”តិអាឌិ៍ ប្ខត្តទេតីតិ ពហុលំ បិបកយ្ខចទេសត លដ្ឋាចិតិបិតទេតា ប្ខត្តទេតិ, តស្មា តត្ថំ យឃ្យាកិច្ឆាំ ចិត្តស្ស អញ្ញាត្តតត្តិ អឆិប្បាទេយា៍

ទេបតឥក្ខិលាត្តិ ទេបទេត ប្ខិទ្ធិស្ស ឌាតព្ហាឥក្ខិលាំ បិបិតកាទេលទេយចាតិ “ព្ខាឌំ ឌាតំ អសុកស្ស ទេបតស្ស ទេហាតុ”តិ តំប្ខិទ្ធិសតចទេសត បត្តិយា បិបិតកាទេលទេយច៍ អស្សាតិ ទេបតស្ស៍ បិបុលំតិ ឲលសយត្តិលកាបតចទេសត បិបុលំ៍ អយតិ្បាទេបទេត ប្ខិទ្ធិស្ស ឌាទេត ឆយ្ខតា៍ តឌា ទេកាឃលទេព្ហា បទិច្ចាកចទេសត អតិចិយ ឌាតព្ហាសយតំ ពុទ្ធប្បយុតស្ស ច សឈ្ឈស្ស ប្ខក្កិសកាតក្ខុលាចិសិដ្ឋតំ សន្ធាយាហ “អសចិសឌាតំ កទេឆតព្ហា”ត្តិ៍

ឥក្ខិលាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៤-១០៍ ចលិឌ្ឍសុត្តាឌិចណ្ណតា

លិង-ប័០។ នវេជ តំសធិសាតិ យាធិសា វលិដ្ឋា បយុត្តា អយថាធិប្បាយា អញ្ញា វា សយ្យដ្ឋតិ, តាធិសាវាតិ អត្ថោ។ ឯតំ គណ្ហីតីតិ វិនាសំ បាបុណាតិ។ អធិប្បាយតោ បរា វិសិដ្ឋាតិ បរាធិប្បាយោ។ តេនេវាហ “អជ្ឈាសយតោ អធិកតរផលិ ហោតី”តិ។ ឱវរាធិកា បច្ចយេន វទេយ្យាសីតិ ឱវរាធិបច្ចយហេតុ យំ វទេយ្យាសិ បត្ថេយ្យាសិ។ អថ វា យទា ឱវរាធិកា បច្ចយេន អត្ថោ ហោតិ, តទា យំ យាទេយ្យាសីតិ អត្ថោ។ ឯវំ សុចិណ្ណេយ្យេវ។ ទសយំ វុត្តានយេវ។

វលិដ្ឋសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អបណ្ណកវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(ង) ៣។ យចលចក្កោ

១-៩។ ឋិលាតិឋិតឃុត្តាឪចល្អកា

ប៉១-ប៉៩។ ចត្យត្តុស្ស បឆេយាឌីតិ ក្តុត្តាភត្តាគេចោ។ បក្ខេយ (ឃ៉។ តិ។ ឌី។ ១។១។១១១) “តិចេ ក្យេល បក្ខាឌាគេតា”តិអាឪគេកភ អប្យកាឞកាឥចត តយតីតិ តគេយា, គេតភ តគេយត ឃុគេត្តាតិ តគេយា ប្យក្កេលិ ចុក្ខតិ។ តឆា ហិ តំគេឃាកគេតា ប្យក្កលស្ស តគេញ្ញាហាគេរា ឃឆា “យគេឆ្លរគេឃាកគេតា យឆ្លគេរា”តិ, តឃ្នា តគេយាតិ អប្យកាឞកាឥចត តគេយា តយក្ខុគេតា អគ្គកាទិ ចិឃ ឌាគេតា, អគ្គកាទត្តិ ចា បគេត្តាតិ អគេត្វា។ ចុត្តលក្ខហំ តយគេយច បគេយ្យគេតា អឃត់ កតិ តិដ្ឋា ឲតស្សាតិ តយបរាឃគេណា។ ក្កគេឃតបិ តយក្កហគេណភ លគ្គតគេយា កឆិគេតា, ភ អគ្គការតគេយា។ លគ្គតគេយាតិ ច ឞយ្យត្តិរហិតា លគ្គបចត្តិគេឃច ចដ្ឋញ្ញា។ “ក្កគេក្ខ ក្យេល បក្ខាឌាគេតា”តិអាឪគេកភ បកាឞកាឥចត គេឌាគេតតីតិ គេឌាតិ, គេតភ គេឌាតិភាឃុគេត្តាតិអាឪ ឞញ្ញុំ ចុត្តភគេឃភ គេចឪតញ្ញុំ។ ញ្ញតគេរ គេក្ខតិ គេឌាតិតយបរាឃគេណា, គេឌាតិគេឌាតិបរាឃគេណាតិ ញ្ញតគេរ គេក្ខ ប្យក្កេល។

គេចល្យគេចត្តាឪចិលិគេចហិ គេបត្យអកាឌភាឪកាគេកា ចិលិចកាគេកា។ យិកយឆ្លាឪតិ តិឞាឥភគេតា គេភឞាឥា, យាកចិកយឆ្លាត្តាឥគេឃា។ ររេឆស្ល ចគេយ្លុត ភហណករណគេតា រឆការា, ចយ្លការា។ ប្យត្តាតិ កទិឞស្ស ភាយំ, តំ ក្យេឞត្តិ អបគេភត្តិតិ ប្យក្កឞា, ប្យប្យលឆ្លកា។ ក្យញ្ញាគេណ្ហាតិ ចិក្ខុគេបិ។ ឈ្លគេកាឌិយគេកាតិ អាគេរាហាកាឥចត គេហដ្ឋិយគេកា, រស្សកាគេឃាតិ អគេត្វា។ គេតភាហ “លក្យល្អគេកា”តិ។ លក្យ ចិឃ ឈឌិកា ចិឃ គេឆតិ បចត្តតីតិ លក្យល្អគេកា, រគេស្សា។ កណតិ តិយិលតីតិ កាគេណា។ តំ បភស្ស តិយិលតំ ឲគេកភ អក្ខិភា ក្តិហិបិ ចាតិ អាហ “ឲកឆ្លិកាគេណា ចា ក្កគេឃឆ្លិកាគេណា ចា”តិ។ ក្យណត់ ក្យគេណា, ហត្វគេចកល្ល, គេឞា ឲតស្ស អត្តិតិ ក្យហិ។ លគេញ្ញា ចុក្ខតិ ឋិឥចិកគេលិ។ គេហដ្ឋិយកាឃឞញ្ញាគេតា ឞទិរស្ស បគេក្ខា បគេឆគេឞា ហគេតា អស្សាតិ បក្ខហគេតា។ គេតភាហ “បិឆឞប្យិ”តិ។ បឌិគេប បឌិបគេភ ឲតញ្ញុំ គេភតញ្ញត្តិ បឌិគេបឃ្យំ, គេតលកឋិលិឪក្កបកគេហំ។ ចុត្តត្តិ អដ្ឋកឆាឃំ ចុត្តំ។

អាកយភចិបត្តិតិ អាកយភដ្ឋាភចគេឞភ ចិបត្តិ “អាកគេយា ឲត្វា”តិ កត្វា។ ប្យញ្ញប្យត្តបក្ខយចិបត្តិតិ បឆេយ្យប្យត្តបក្ខយចគេឞភ ចិបរាចត្តិ។ ចល្អាលិឪឞកាចា ហិស្ស យាតាបិតគេរា បឆេយ្យប្យត្តបក្ខគេឃា។ បចត្តបក្ខយចិបត្តិតិ បចគេត្ត ស្យលបក្ខយចិបត្តិ។ តាឪគេឞ តិហិតក្យេល ក្កប្យគេត្តាបិ គេកាឆិ ចិកចឞយ្យគេត្តា ឞិឃា, អឃំ បត ក្យក្កគេតា ក្យក្ខុគេបិ។ អាឌីចុបិឃចិបត្តិតិ អាឌីចតុបិឃចគេឞភ ចិបត្តិ។ ស្យគេលភ ហិ ឌីចិកំ បចគេត្តាតុំ ក្កបិឃក្ខុតា ហត្តិឞិប្យាឥគេឃា ញ្ញយស្ស ភត្តិ, ប្យប្យលឆ្លភឞិលិគេកាដ្ឋភាឪកយ្លំ បត កត្វា ឌីចិកំ បចគេត្តាតិ។ គេតភាហ “កឞិរចុត្តិគេក”តិ។ អត្តកាចចិបត្តិតិ ក្កបឆិចិបត្តិ។ ក្យក្ខការណឞយាគេឃាគេកាតិ កាឃិកគេចតឞិកក្យក្ខប្យត្តិឃា បក្ខយឞគេយាឆាត់។ ស្យលការណចិបត្តិតិ ស្យលបក្ខយបរិហាតិ។ ក្កបគេភាកចិបត្តិតិ ក្កបគេភាកស្យលស្ស ចិភាគេឞា អត្យបលឆ្លិ។ គេឌាតិ គេចច គេឌាតិបរាឃណកាគេចា ច ស្យក្កបគេក្ខា។ លដ្ឋំ ក្កត្តាភគេយច។

បិឡាតិបិតវុត្តាឌិចណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

លិ៍ បុត្តវុត្តចណ្ណនា

ប៍លិ៍ វត្ថុយេ យ-កានេរា បងវត្ថិកនេរា “អទ្ធាយទ្ធា”ត្ថិអាឌឹវុ ចិឃ៍ តិច្ឆលវយលោតិ ឆិរវយលោ៍ អកិវិច្ឆិតេឡាតិ អកិវេរោកាតិ កយ្ពូឃាឈេតា អកិវេរកវេដ្ឋា៍ ពេតាហ “អកិវេកំ កាតុំ ឃុវេត្ថា”តិ៍

ឥាកុលេត្តេរា ចិឃាតិ រេឆេរា ហិ យហាឃវយ្សិ, តយ្ស បុត្តឆិតេរា តត្តុបតត្តកា វុលុយវាងេកហិ ឌឹចរាតិ កានេរត្វា រេឌាបេត្វា វយុរេក្ក បក្កិបិត្វា បហិលត្ថិ៍ រេឆេរស្ស តហាតកានេល តហាតកោដ្ឋេក ឩរេបត្ថិ៍ រេឆេរា តាតិ តិចារេវតិ រេចច បិរុបតិ ច៍ ពេតេចតំ ចុត្តិ៍

ឈឌិរចតយរេក្ក ឃឹចលិរេត្តេរា ចិឃាតិ វត្តិរិ កិរ តំ យក្កិ បឌិបរេត្ត រេងចតា “អយ្យាកំ អឃ្យុយ្ស ឃឹចលិរេត្តេរស្ស វក្កាទំ កទិយ្សាយា”តិ ចិរេត្តត្វា ឲរេកករយាឌេត ចិហាទំ កានេរត្វា ឲកេឃាឌតេតា ដ្ឋិ កត្តុំ អងត្វា បិរេតាច ដ្ឋាឃ ជិឡាតិ ឃាក្យអាឌឹតិ កហេត្វា “អយ្យាកំ អឃ្យា ឃឹចលិរេត្តេរា កហំ តិវិរេត្តា”តិ ចិងរត្តិ៍ រេឆេរា អត្តតោ អកិហដំ ឭុដ្ឋប្យយុឈស្ស កិក្កុបឈ្ឈស្ស ឌារេបសិ៍ ឲចំ វត្វា វបរិចារេរា តិវេឃាឌតិកំ កត្តាទំ ឃឹចលិរេត្តេរស្ស បុឡ្ឆាឃលំ អតុកចយារេតាច អកយាសិ៍ ពេតេចតំ ចុត្តិ៍

អដ្ឋកតាការវុរេត្ត អាតត្ថុរេត្តេរា ចិឃាតិ អដ្ឋកតាការកោ កិរ កហបតិ រេឆេរស្ស ឈយ្ពូងវតាឃ បឃឹជិត្វា បញ្ញាវតឈ្ឈុតំ ចិហាទំ កានេរត្វា អងាសិ៍ តំ វត្តារេយតំ ចុត្តិ៍

បិលិត្តចច្ឆរេត្តេរា ចិឃាតិ រេឆេរស្ស កិរ ឡដ្ឋាត្យការេចត បវត្តា យតុស្សា វប្បិអាឌឹតិ ឭហុតិ គេវឌ្ឍាតិ អកិហទិវុ៍ បកតិឃាបិ ច អាឃយ្ពា បិលិត្តចច្ឆា លកឹ ហោតិ បញ្ញាត្ត គេវឌ្ឍាតំ, លទ្ធំ លទ្ធំ បរិវាឃ ចិយ្សជ្ជតិ៍ ពេតេតំ ចុត្តិ “កិលាតបច្ឆយំ បិលិត្តចច្ឆរេត្តេរា ចិឃា”តិ៍

តិណ្ហយ្បិ វត្ថុបិរេតាត តិឡាត្តាតឹតិ បិត្តាឌឹតំ តិណ្ហយ្បិ ចិវយាតំ វត្ថុបិរេតាត ឌាតាតិ៍ អតិឃឹតាឌិការេចត ដ្ឋាតុំ បរិណាមេយាតិ អាហ “អតិឃឹតអតិដ្ឋរិណ្យាតុរេតា ឌាតាតិ”តិ៍ បុរិរិយាតុរេតា ចិវឌិរេវា ដ្ឋាតុ ដ្ឋាតុបរិណាមេយា, តរេតា ឌាតាតិ ដ្ឋាតុបរិណាយឌាតិ, ចិវការិកាតុរេតា ឌាតាតិតិ អរេត្វា៍ ឌក្កលរេងវចាឃឹតញ្ជាអត្ថុបរេងរេវ ចវត្តាតំ ចិវការេកាច ដ្ឋាតុ ដ្ឋប្បជ្ជតិ, អត្ថុបរេងវចាឃឹតញ្ញា ឌក្កលរេងរេវតិ៍ ឲចំ យលឃវយ្ពដ្ឋតឹរាឌិចរេវតបិ ដ្ឋាតុចិវកាកតា ដ្ឋប្បជ្ជតិរេយច៍ តរេតា ឌាតាតិ ដ្ឋាតុបរិណាយឌាតិ តាយ៍

អត្តតោ បកតិចរិឃាតំ ចិវយំ កាឃស្ស បរិហរណចរេវត ចិវយបរិហារឌាតិ៍ តាតិ បត អច្ឆាវតអតិដ្ឋាតាឌិតា រេចឌិតឡាតិតិ អាហ “អច្ឆាវតអតិដ្ឋាតាឌិកា”តិ៍ អាឌិ-វទ្ទេត យហាការចហណវុឈារេកាដ្ឋតអរេងវកាលចរណាឌិតិ វក្កញ្ញាតិ៍ បរស្ស ដ្ឋបក្កយតោ តិឡាត្តាតិ ឡបក្កយិកាតិ, អយំ ចោរោតិ ចា បិរទារិកោតិ ចា កហេត្វា ឌណ្ហុកកប្បរយុក្ករាឌឹហិ តិរេប្បាឆទ៌តាបក្កយំ បច្ឆយំ កត្វា ដ្ឋប្បត្តាតិតិ

ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨧᨯᨻᨲ᩠ᨴᩣᨴᩥᨷ᩠ᨷᨠ᩠ᨠᩮᨿᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩁᨠᨧᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᩉᩥᩁᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩴ ᩋᨶᩮᨷᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨳᩣ ᩁᨠᨧᩃᩴ, ᨲᩮᨶ ᨧᩥᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᨠᨲᨠᨿ᩠ᨿᨧᩥᨷᩥᨠᨧᩈᩮᨶᨧ ᨡᩣᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨷᩢ-᪑᪐᪨ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨷᩢᨷᩢ-᪘᪐᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩮᨿ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨧᩣᨲᩮᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᩃᩥ ᩅᩥᨿ ᨷᩁᨷ᩠ᨿᨧᩣᨩᩮᩉᩥ ᩋᨠᨿ᩠ᨿᩮᨿᩣ ᩋᨧᩃᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᨿᨲ᩠ᨲᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᨷ᩠ᨿᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨿᨱᨿᨧᩮᩃᩥ ᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᨷ᩠ᨿᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨧᨴ᩠ᨵᩣᨧᨠᩁᩣᨴᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩥ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᩈᩣ ᩈᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᨿ ᨧᨴ᩠ᨵᩣᨧᨠᩁᩣᨴᩥ ᨴᩮᩣᨴ᩠ᨵᨿᩣᨠᩥᨿᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩥ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᩈᩣ ᩋᨠᩣᨧᩣ ᩈᨿᨱᩈᩩᩈᩩᨿᩣᩃᩥ ᨶᩣᨿ ᩈᩩᩈᩩᨿᩣᩃᨠᩣᨧᨷ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ᪨ ᨶᨧᨿᨩᩈᨿᩣᨶᩥ ᩈᩩᨧᩥᨭ᩠ᨮᨿ᩠ᨿᩣᨶᨧ᪨

ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨿᨩᩃᩅᨠ᩠ᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១០) ៥. អសុរវគ្គោ

១-២. អសុរសុត្តាទិវណ្ណនា

៩១-៩២. បញ្ចមស្ស បឋមទុតិយានិ ឧត្តានត្ថានេវ.

អសុរសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. ទុតិយសមាធិសុត្តវណ្ណនា

៩៣. តតិយេ អប្បដិវានីតិ ភាវប្បធានោ និទ្ទេសោតិ អាហ “អនិវត្តនតា”តិ. “អប្បដិវានិតា”តិ វត្តព្ពេ “អប្បដិវានី”តិ វុត្តំ. តថា ហិ វីរិយប្បវាហេ វត្តមានេ អន្តរា ឯវ បដិគមនំ និវត្តនំ បដិវានំ, តំ អស្ស អត្ថីតិ បដិវានី, ន បដិវានី អប្បដិវានី, តស្ស ភាវោ អប្បដិវានិតា, អនិវត្តនតាតិ អត្ថោ. អប្បដិវានីតិ វា ឥត្ថិលិង្គវសេនាយំ និទ្ទេសោ. អន្តរាយេវ បដិគមនំ និវត្តនំ បដិវានី, ន បដិវានី អប្បដិវានី, អនិវត្តនតាតិ អត្ថោ.

ទុតិយសមាធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤. តតិយសមាធិសុត្តវណ្ណនា

៩៤. ចតុត្ថេ សណ្ឋបេតព្ពន្តិ សម្មទេវ ឋបេតព្ពំ. យថា បន ឋបិតំ សណ្ឋបិតំ ហោតិ, តំ ទស្សេតុំ “សន្និសាទេតព្ព”ន្តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ សន្និសាទេតព្ពន្តិ សមាធិប្បដិបក្ខេ កិលេសេ សន្និសីទាបេន្តេន ចិត្តំ គោចរជ្ឈត្តេ សន្និសីទាបេតព្ពន្តិ. ឯកោទិ កាតព្ពន្តិ អព្យគ្គភាវាបាទនេន ឯកគ្គំ កាតព្ពំ. សមាទហិតព្ពន្តិ យថា អារម្មណេ សុដ្ឋុ អប្បិតំ ហោតិ, ឯវំ សម្មា សម្មទេវ អាទហិតព្ពំ, សុដ្ឋុ អារោបេតព្ពំ សមាហិតំ កាតព្ពន្តិ អត្ថោ.

តតិយសមាធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៥-៩. ឆវាលាតសុត្តាទិវណ្ណនា

៩៨-៩៩។ បញ្ចមេ លចាលិតត្តិ លចាត៌ ឥដ្ឋដ្ឋានេត អលិតំ។ តេនេតចាហ “ស្វសានេត អលិត”ត្តិ។ យដ្ឋដ្ឋានេត ក្វចយក្លិតត្តិ បយាលេាត អដ្ឋក្វលយត្តំ ត្ថិស្វ ផានេតស្វ អាឌិត្តំ យន្ត្បក្វចយក្លិតំ។ កដ្ឋត្តត្តិ កនេដ្ឋត កាតត្តាកិត្ថំ។ សេសមេត្ត ស្តុត្តាតេយច។ លដ្ឋំ ស្តុត្តាតេយច។

លចាលិតស្វត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

លិ-១០។ ចិប្បតិសត្តិស្វត្តាឌិចណ្ណតា

៩លិ-១០០។ សត្តមេ ចិប្បតិសត្តីតិ ចិប្បបន្នោ។ តេតាហ “ចិប្បតិសាមនោ”តិអាឌិ។ អត្តូបឆយុត្តិ លេកៀត្តនាឌិកយស្ស អត្ថច្ចិកសកាច។ កល្យាណា ស្វត្តនា បរិយណ្ឌលបតព្យញ្ជនតា ចាចា អស្សាតិ កល្យាណចានចា។ តេតាហ “ស្វត្តនចចនតា”តិ។ កល្យាណំ យឆុទំ ចាក្កនណំ ស្ដាហានឈានសា អស្សាតិ កល្យាណចាក្កនណា។ ក្វណបរិបុណ្ណកានចេត បុទេន បុណ្ណកានេច កចាតិ បេរិទី, តាឃ បេរិទិឃា។ តេតាហ “ក្វណបរិបុណ្ណាឃា”តិ។ បុទេន កចត្តា បេរិទិឃា តាកទិកិត្តិឃា ស្វកុយាលត្តនេតត សឌិសាតិ បេរិទី, តាឃ បេរិទិឃា។ “ស្វកុយាលត្តនេតតា”តិ ត្តយិតា តស្សា ចាចាឃ យុក្សណ្យកានចា ចុនត្តា។ អបលិត្យត្ថាឃាតិ បិត្តសេយ្យឌិហិ ត បលិតេចឌិតាឃ។ អនេកាសាឃាតិ សត្តិត្ថចិលប្តិតាឌិនោសទហិតាឃ អកត្យត្តតបតព្យញ្ជនតាឃាតិ អបតិតបតព្យញ្ជនតាឃ អចិទហិតបតព្យញ្ជនតាឃ។ ស្តកឃមេតំ អនេតលកលិឃាតិ ត្តយស្សេច អត្តចចត៌។ អនេតលកលិឃាតិ ហិ អនេតលិឃ ចេច អកលិឃ ចាតិ អនេត្តា។ អត្តំ ចិញ្ញាបេតុំ សមត្តាឃាតិ អាឌិយន្តុបរិនេឃាសាត៌ បិកដ៌ កត្តា កាសិតត្តស្ស ចិញ្ញាបតសត្តាឃ។ អដ្ឋយតចយឥសយាតិ ស្តុត្តាតត្តានេតច។

ចិប្បតិសត្តិស្វត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អស្វនចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ឌុតិឃបណ្ណាសកំ តិដ្ឋិតំ។

១. តតិឃបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១. ចលិហកចក្កោ

១-១. ចលិហកស្វត្ថក្ខឃចណ្ណតា

១០១-១. ពតិឃបណ្ណាឃកស្ស បជេយ កឌ្ឍិតាតិ ឆតិតា. ពត្ថ កឌ្ឍិត្វា ធោចស្សតការេចា ភាយ បិបកោ. យត្យស្សា ហិ ឃកា ជេចា កឌ្ឍតិ, ពកា "ស្វច្ឆិតា កចិស្សតី"តិ ពីឌាតិ តីហទិត្វា ចបត្តិ. អឆ ជេចេ អចស្សេត្ត ខេលត្ត ពីឌាតិ ខេលត្តឃេច តស្សត្តិ, ពេហ ពីឌាតិ ពេហឃេច តស្សត្តីតិ ក្សត្តិក្លូ ហោតិ. ធោកឌ្ឍិត្វា ចស្សតការេចាបិ បិបកោ. យត្យស្សា ហិ ត្ចយស្ថិ កាលេ "ក្សត្តិកា កចិស្សតី"តិ តិត្ឆ្ការតេស្វឃេច ចប្បំ កទោត្តិ. អឆ ជេចា ចស្សិត្វា សត្តពីឌាតិ យហាសយ្ឆ្កំ បិបេតិ, ក្សត្តិក្លូយេច ហោតិ. កឌ្ឍិត្វា ចស្សតការេចា បត កក្ខេកា. ពកា ហិ ស្វកិក្លូ ហោតិ. ធោកឌ្ឍិត្វា ធោចស្សតការេចា ឲ្យកត្តបិបកោច. ការិតា ហោតិ ធោ កត្តាតិ "ត្ចកាតិ កត្តស្វទំ ប្វទស្សាយិ, ចាសស្វទំ ប្វទស្សាយី"តិ កឆតិឃេច, ត ក្ខេក្ខសំ កណ្ឌាតិ, ត កយ្ឆ្ការ៉ា ការេចតិ.

កត្តា ហោតិ ធោ ការិតាតិ "កត្តស្វទំ ប្វទស្សាយិ, ចាសស្វទំ ចា"តិ ត ការសតិ, សយ្ឆត្ត បត កាលេ សយត្តិ សយ្ឆាខេតិ. ត្ចយិភា តឃេត ត្ចតេទបិ ចេឌិតត្តា. អឆ ចា សត្តា បតេតំ បក្ខឃកាឃកេហេច កឆិតំ. ឲ្យកា ហិ "អស្វកឌិចេស ភាយ កាតំ កស្សាយី"តិ សញ្ឈតិយត្តតិ, សយ្ឆត្ត កាលេ ធោ កទោតិ. អយំ បុក្កលោ ប្វត្តាត បរិហាឃតិ, កិក្កូសញ្ឈា បត លិគេត បរិហាឃតិ. អបទោ សញ្ឈអតិយត្តត្វា សក្កាទំ កត្វា "កិក្កូ អាគេតស្សាយី"តិ ត លកិ, សត្តា អត្តាត្ត តិយត្តិតា ហោត្តិ. អឃយ្ឆិ ប្វត្តាត បរិហាឃតិ, សញ្ឈាបិ លិគេត បរិហាឃតិ. អបទោ បជេយំ សញ្ឈតិយត្តត្វា បត្ថា សក្កាទំ កត្វា កាតំ ជេតិ, អយំ កិច្ចការី ហោតិ. អបទោ តេច សញ្ឈតិយត្តតិ, ត កាតំ ជេតិ, អយំ បិបបុក្កលោតិ ចេឌិតត្តា. ក្សតិយំ ក្ខត្តាតយេច.

ចលិហកស្វត្ថក្ខឃចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

១. កុម្ភស្វត្តចណ្ណតា

១០១. ពតិឃ ទិត្តកោតិ អត្តា ទិត្តា. បិហិតមុខោតិ បិឌហិត្វា ជបិតោ. អបិវុតមុខោតិ ចិចទិត្វា ជបិតោ, ក្ខបយិតបុក្កលេស្វ បតេត្ត អត្តាកុលាសារចិទហិតោ ច ចុត្ថា, តាហិទសោកតតាឃ បិហិតោ បុក្កលោតិ ចេឌិតត្តា. សេសេស្វបិ ឲ្យសេច តយោ.

កុម្ភស្វត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

៣. ក្ខកាទហកស្វត្តចណ្ណតា

១០៣. ចត្យេត្ថ ក្ខេកាទេហនេ ឌណ្ណកាយេត្តបិ ក្ខេកេព សតិ បណ្ណាទេសសម្មិត្តចណ្ណត្តា ចា ពាហលត្តា ចា ក្ខេកាស្ស អបន្តាឃយាភតទេលិ ក្ខត្តាទេភា កម្ពីទោរាការេសា ភាយ ទេហាតីតិ អាហ “បុរាណបណ្ណាទេស...ទេប... កម្ពីទោរាការេសា ភាយា”តិ. តិទេបរិទិសចត្យេបរិទិសេ បភ ក្ខេកេព សតិ អន្តត្តា ក្ខេកាស្ស បន្តាឃយាភតទេលិ កម្ពីទោរា ក្ខត្តាទេភាការេសា ភាយ ទេហាតីតិ អាហ “អន្តចិប្បសត្តយហិចទ័ណ្ណាទេកា ក្ខត្តាទេភាការេសា ភាយា”តិ. ក្ខកឃកាទេហាសម្ពុចទេតា បភ ក្ខុតទេទ ទេខ្ច ទេចដីតព្ពា. បុក្កេលបិ កិទេលស្សុស្សឌកាចទេតា ក្យាណកម្ពីទតាឃ ច អកាចទេតា ក្យាណកម្ពីទាតំ សជិទេសហិ អកិក្កយតាឌីហិ ឃុទេត្តា ក្ខត្តាទេភា កម្ពីទោរាការេសា ភាយ. ក្ខុយិភា ភទេឃភ ទេសសា ទេចដីតព្ពា.

ក្ខេកាទេហកស្យុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា.

ǯ-៩. អប្បស្យត្តាឌីចណ្ណភា

១០ǯ-៩. បប្ចាទេយ អាយកំ ហ្យត្វាតិ អទេត្តា អាយំ ហ្យត្វា. បក្កំ អាយចណ្ណីតិ អទេត្តា បក្កំ ពាហិ អាយសជិសំ. តត្វ ឃឆា អទេប្ប អបក្កការេចា អាយតា ទេហាតិ, ឲុចំ បុក្កេលបិ បុថុជ្ជកតា. ឃឆា ច តត្វ បក្កសជិសតា បក្កចណ្ណីតា, ឲុចំ បុក្កេលបិ អរិឃាតំ អកិក្កយតាឌីសជិសតា បក្កចណ្ណីតាតិ ក្ខុយិភា ភទេឃភ ទេសសា ទេចដីតព្ពា. លដ្ឋិ ក្ខត្តាភទេយច.

អប្បស្យត្តាឌីចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា.

លិ. ឬ្សិកស្យត្តចណ្ណភា

១០លិ. សត្តទេយ អាចាដំ លភតីតិ អត្តទេភា អាសយំ តិលក្សុំ លភតិ. ភ ច តត្វ ចសតីតិ តត្វ អចសិត្វា កិម្ពិទ្ឋិទេឌច ជាទេភ ចសតិ, ឲុចំ តិត្យអារាឌីអយិត្តចសំ កច្ឆតិ. ចសិតា ទេភា កាឆំ កត្តាតិ សឃំ ភ លភតិ, បទេទភ កទេត តិទេល ចសតិ, ឲុចំ ឌីចិតំ ទក្ខតិ. តតិឃា ទេខ្វបិ កទេរាត្តី ឌីចិតំ ទក្ខតិ. ចត្យត្ថី ទេខ្វបិ អកទេរាត្តី អយិត្តចសំ កច្ឆតិ. ក្ខុយាឃ បភ ក្ខុបយាឃ ក្ខុបយិទេតស្យ បុក្កេលស្យ បឆទេយា ឃឆា សា ឬ្សិកា កាឆំ លភតិ, ឲុចំ ភចដ្កំ សត្វ្យសាសភំ ក្ខក្កណ្យាតិ. ឃឆា បភ សា តត្វ ភ ចសតិ, កិម្ពិទ្ឋិទេឌច ជាទេភ ចសត្តី អយិត្តចសំ កច្ឆតិ, តឆា អឃយ្យិ បរិឃត្តិចទេសភ ពាហ៍ ទេបទេសត្វា ចត្យសច្ចឆយ្យំ ភ បដិចិជ្ឈតិ, ទេលិកាយិសដ្ឋាទេភស្យ ចិឆទេទត្តា យច្ចយាទកិទេលសយាទទេឌចបុត្តយាទសន្តាតាតំ ចសំ កច្ឆតិ. ទុតិយោ ឃឆា ឬ្សិកា កាឆំ ភ លភតិ, ឲុចំ ភចដ្កំ សត្វ្យសាសភំ ភ ក្ខក្កណ្យាតិ. ឃឆា បភ បទេទភ លភិទេត តិទេល ចសត្តី ឌីចិតំ ទក្ខតិ, ឲុចំ បទេស្ស ពាឆំ ស្យត្វា ចត្យសច្ចឆយ្យំ បដិចិជ្ឈិត្វា តិណ្ណំ យាទាតំ ចសំ អតិក្កយតិ. ក្ខុយិភា ភទេឃភ តតិឃចត្យេត្ថស្យបិ ឱ្យបយ្យំសភ្ជុតំ ទេចដីតព្ពា.

ឬ្សិកស្យត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា.

ប័ៈ ពលិពទ្ទសុត្តចណ្ណភា

១០ប័ៈ អដ្ឋមេ ពលិពទ្ទោ តាច មេឃា អត្តនោ គោកណំ ឈរេដ្ឋតិ ក្ខេត្តខេតិ, បរគោមោ បត ឃ្វរេតា ឃ្វលឃីមេលិ មោហតិ, អឃំ ឃកចចណ្ឌោ មោ បរកចចណ្ឌោ ភាយៈ ប្វក្កុមេលិបិ អត្តនោ បរិឃំ ឈរេដ្ឋត្តោ ចិន្នត្តោ ឋវ្វមេ ឃយុគាចរត្តោ, បរបរិឃាឃ បត មេឃារច្ឆំ តិចាតចុត្តិតំ អាបន្នត្តោ ឃកចចណ្ឌោ ភាយាតិ ទ្ទុយិភា ភមេឃត មេឃឃាបិ មេចឌិតព្ពាៈ

ពលិពទ្ទសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

៥៍ៈ រុក្ខសុត្តចណ្ណភា

១០៥៍ៈភចមេ រុក្ខោ តាច មេឋក្កុ ឃារបរិចារោតិ ចភខេដ្ឋកហ្វុក្ខោ ឃឃំ មេឋក្កុ មោហតិ, បរិចារហ្វុក្ខោ បភឃ្ស ឃារា មោហត្តិៈ ទ្ទុយិភា ភមេឃត មេឃឃា មេចឌិតព្ពាៈ ប្វក្កុមេលស្វ បត ឃីលឃារចិរហិតមេតា មេឋក្កុតា, ឃីលិចារឃយត្ថាកមេយត ច ឃារតា មេចឌិតព្ពាៈ

រុក្ខសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

១០ៈ អាឃីចិឃសុត្តចណ្ណភា

១១០ៈ ឝឃមេយ ឃឃ្ស ចិឃំ បដ្ឋលិតតិហ្វក្កាឃ អក្កិ ចិឃ ឃីឈំ អកិរ្វហិត្វា អក្លិតិ គមេហត្វា ឈត្ថំ គមេហត្វា ឃីឃំ គមេហត្វា ឌិតត្តិ ចត្តព្ពតំ អាបន្នតិ យលិឃប្បាឌីតំ ចិឃំ ចិឃ, យត្តំ បត បរិចមេត្តត្វា កណ្ណចាតំ ឝត្វា ឝណ្ឌមេកភ បហខេយមេត្ត ឌ្វតរិត្វា ឝដ្ឋដ្ឋាមេភមេឃច តិដ្ឋតិ, អឃំ អាកតចិមេឃា ភ មេឈារចិមេឃា ភាយៈ ឃឃ្ស បត ចិឃំ ឃលិកំ អកិរ្វហតិ, អារុញហារុញហដ្ឋាមេភ បត អាឃិទ័ត្តាឝកំ ចិឃ មោហតិ ក្ខឝកឃប្បាឌីតំ ចិឃ, ក្លាឝឃចឃ្សច្ចមេឃភបិ កណ្ណចិក្ខលក្ខបិដ្ឋិកាឌីស្វ បណ្ណាឃតិ, យត្តបរិចត្តភាឌីស្វ ច ករិឃយាមេភស្វ ឃីឈំ ភ ឌ្វតរតិ, អឃំ មេឈារចិមេឃា ភ អាកតចិមេឃា ភាយៈ ឃឃ្ស បត ចិឃំ ឃីឈំ អកិរ្វហតិ, ភ ឃីឈំ ឌ្វតរតិ អមេភញអកឃប្បាឌីតំ ចិឃំ ចិឃ, អឃំ អាកតចិមេឃា ច មេឈារចិមេឃា ចៈ អមេភញអកឃមេប្បា ភាយ យហាអាឃីចិមេឃាៈ ឃឃ្ស ចិឃំ យត្ថំ មោហតិ, ឌ្វហារិឃយាភយ្បិ ឃុមេលមេភច ឌ្វតរតិ តិលឃប្បឝយតិឃប្បាឌីតំ ចិឃំ ចិឃ, អឃំ មេភច អាកតចិមេឃា ភ មេឈារចិមេឃាៈ តិលឃមេប្បា ភាយ ឃាលចណ្ណោ រុក្ខកាឌីស្វ ចិឝរលាឃមេប្បាៈ

អាឃីចិឃសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

ចលាហកចក្កចឃ្លាភា តិដ្ឋិ ៣ា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១. ពោធិវគ្គោ

១-៤. ពោធិសុត្តាទិវណ្ណនា

១១១-១១៤. ទុតិយស្ស បឋមេ អស្សាទេមុតិ ទមុនយោក្កេ អមេស្ស. សាទេតីតិ សិក្ខាបេតិ បវត្តេតិ. សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ. ទុតិយាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ.

ពោធិសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៥-១០. និព្វេធិយសុត្តាទិវណ្ណនា

១១៥-១២០. អដ្ឋមេ សទ្ធស្សាតិ ពុទ្ធាទីសុ បសន្នចិត្តស្ស វត្តសម្បន្នស្ស, យស្ស បិនេតា ទុដ្ឋាយ ចេតិយង្គណវត្តាទីនិ សព្ពវត្តានិ កតានេវ បញ្ញាយន្តិ. ទស្សនីយានីតិ ទស្សនារហានិ. និព្វេធោ នាម សមោធានប្បវត្តិ ពោធាល៍. អភិញ្ញាទិដ្ឋានាទីនិបិ តស្ស ឧប្បត្តិហេតូតិ កថន្តិ សិក្ខាបេត្វា អាហ “និព្វេធភាគិនី”តិ. ឋានានីតិ ការណានិ, បទដ្ឋានានិ វា. នវមទសមានិ ឧត្តានត្ថានិ.

និព្វេធិយសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ពោធិវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១។ ករចរក្កា

១។ អត្ថាត្ចាតវត្តចណ្ណតា

១១១។ ពតិយស្ស បចរេប អត្ថាគំ អត្ថចគត្តស្ស ជុបរុឌ្ឍតពករយត្តិ អត្ថាគំ អត្ថចគត្តស្ស បិបពយ៉ូតោ ជុបរុឌ្ឍតពករយំ។ ភ្ញត្តិងពយូការនេលា បដិក្ខុ ជុបរុឌ្ឍតពករយត្តិ អការិកាគំ ចរេត ចុត្តំ, អតការិកាគំ បត ចិតយតណ្ឌំ បដិក្ខុ ជុបរុឌ្ឍតពករយឿ តណ្ឌករេត្តច ឃដ្ឋិ ពស្ថតិ។ រេវត់ ឃុចិរេឡាឃ្យរេបច។

អត្ថាត្ចាតវត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១។ ភ្ញាយិករយត្តចណ្ណតា

១១១។ ទុតិរេប រេកាឆ្វបិឃាឃរេឃ្យតំ អឌិចចតត្តិ ៤ត្ត ពុឈ្នតរេដ្ឋត រេការេឆា, រេឃ្វច ចិត្តស្ស កាឃស្ស ច អតិប្យបក្កតបចត្ចប្បាតរេតហិ តញ្ញហអាឃាឃរេដ្ឋត ភ្ញបិឃារេឃា។ អរេតកចារំ បចត្តិត្វា អត្ថតា ឃបរេចតំ ឃត្តំ អរេញ្ញាត្តិត្វា ឃិឃំ ភ្ញត្តិបិតំ អតត្វា ភ្ញាយិឃដិឃតា តដ្ឋដ្ឋា។ ឃឆា ហិ ឆាហិរំ ភ្ញតក់ ឌ្ឍតិរេណ្ណា ភ្ញាឃិឃុ ឌ្ឍឃិតិត្វា យរេតិ, ៤ចំ ត្តបយ្យ៉ិ ឃាឃរេត រេកាឆ្វបិឃារេឃ ឌ្ឍឃិតិត្វា ចិត្តយតិ, តស្មា រេកាឆ្វបិឃារេឃា "ភ្ញាយិករយ"ត្តិ ចុរេត្តា។ ឌ្ឍតទិកត្តរេឃ្យតំ អឌិចចតត្តិ ឃឆា ហិ ឆាហិរំ ភ្ញតក់ ឌ្ឍតិរេណ្ណា ពុឃ្យឹរេលត ពាឌិរេតា យរេតិ, ៤ចំ ត្តបយ្យ៉ិ ឃាឃរេត ឌ្ឍតទិករេត្តត ឌ្ឍតទិកការេចត អាយិឃរេពរេឆត យិន្ធាឌឹរេចត ឌឹចិកពប្យរេតត តាឃិតឃឹលិឌិព្យលាតាឃ ពាឌិតឆយូឃទឹរេទា ចិត្តយតិ, តស្មា ឌ្ឍតទិកត្តំ "ពុឃ្យឹលករយ"ត្តិ ចុត្តំ។

អត្ថបដ្ឋិតាឃ ឃតិឃាតិ កាឃកតំ ឃតិ អត្ថដ្ឋារេបត្វា។ អឃំចុរេតហិតិ អបិហិរេតហិ។ បញ្ចារេត្តតំ កាយព្យលាគំ អឌិចចតត្តិ ឃឆា ហិ ឆាហិរំ ភ្ញតក់ ឌ្ឍតិរេណ្ណា អាចរេដ្ឋ តិប្បឌ្ឍិត្វា យរេតិ, ៤ចំ ត្តបយ្យ៉ិ ឃាឃរេត បញ្ចាឌិរេតា បញ្ចាកាយព្យលាចរេដ្ឋ តិប្បឌ្ឍិត្វា ចិត្តយតិ។ កាយទាកាតិក្សរេតា ហិ ឃរេត្តា ត្តរេតា ច ៤រេត្តា, ៤រេត្តា ច ត្តរេតាតិ ៤ចំ យតាបិឃទ្វបិឌិចិឃឃឃព្វារេត អាចរេដ្ឋ អត្ថាគំ ឃំឃារេទត្វា ឃឆា តរេតា ឆាហិក្សរេត រេតក្ខរេយូ ចិត្តយឿ ត ភ្ញប្យារេតតិ, ៤ចំ អាចរេដ្ឋត្វា ញ្ញឃតាបិតរេតត កាយព្យលាគំ អាចដ្ឋឃដិឃតា តដ្ឋដ្ឋា។

អត្ថដ្ឋិរេឃតឹតិ កិលរេយតិ ចិរេលិលតិ។ ទាកាត្ថដ្ឋិឃិរេតតាតិ ទារេកត អត្ថដ្ឋិឃិរេតត។ យាត្យកាយរេឃ្យតំ អឌិចចតត្តិ។ ឃឆា ហិ ឆាហិរំ ភ្ញតក់ ឌ្ឍតិរេណ្ណា ចណ្ឌយត្ថិ អាកយូ លដ្ឋប្បហារេទា យរេតិ, ៤ចំ ត្តបយ្យ៉ិ ឃាឃរេត យាត្យកាយំ អារេត្តដ្ឋ ភ្ញប្យត្តកាយទារេកា ចិត្តយតិ, តស្មា យាត្យការេយា "ឃុឃុកាករយ"ត្តិ ចុរេត្តា។ យាត្យការេយា ហិ រេឃាតិរេឃាយតឃិការេទហិតំ អឌឹរបុទិឃំ ត្តត្តិព្យត្តក្សរេតហិ អត្តរេតា ហាឃកាចចិលិរេឃហិ អតិក្យឃ្យ ករេហត្វា ឌឹរេឌាតិកឿ អត្តរេតា ទ្វបិឌឹហិ ឃប្យរេលិកតចរេឃត អតចរេឃឃំ អត្តរេតា ភ្ញបការេឆរេយូ ឃឹលិឌិរេក ឃប្យារេតតំ អឃយត្តំ ករេទារេត្តា

អគឃញ្ញសត ប៉ិរេបតិ៍

ឡ្ហយាតិ បត ចត្តារិ កឃាតិ កាយិត្វា យថា វុតក៌ អនេតារោហត្តស្ស វុតក៌ តិស្សាយ វុតកបិបិយាចិតយត៌ សទ្ទិរសុទ្ធិបទិញអាហុបសយោ ពាទិ៍យាត្យក្កាហាបតត្តិ, ខុចយាឌិ អាតិសំយោ តត្ថិ, ខុចេយចំ ឡ្ហយាតិ ចត្តារិ កឃាតិ កាយិត្វា សាសេត អបព្ពាដត្តស្សបិ ឡ្ហយំ សាសត៌ តិស្សាយ សទ្ទេបទោ ចុដ្ឋក្កូបសយោ, ចិត្តារេទោ បត សឹលិតិសំសាឌិចេសត អនេតកចិឆោ អាតិសំយោ តត្ថិ៍ យថា បត ឡ្ហយាតិ ចត្តារិ កឃាតិ អកាយិត្វា វុតក៌ ឌ្ហរោហត្តស្ស ចុត្តប្យការោ អាតិសំយោ ហោតិ, ខុចំ ឡ្ហយាតិ អកាយិត្វា សាសេត បព្ពាដត្តស្សបិ ចុត្តប្យការោ អាតិសំយោ ហោតិ៍ យហាឆ្ហុទក្កិតទេត្តរោ បតាហ "ចត្តារិ កឃាតិ កាយិត្វា វុតក៌ អនេតាតរេត្តា សោតំ លិគ្គិត្វា បទតឹទំ បិប្ហុលិតុំ ត សក្កោតិ, អកាយិត្វា ឌ្ហតរេត្តា សក្កោតិ, ខុចេយចំ កាយិត្វា សាសេត អបព្ពាដេត្តាបិ តញ្ញាសោតំ លិគ្គិត្វា តិព្ពាតបិទំ ចុជ្ជុំ ត សក្កោតិ, អកាយិត្វា បព្ពាដេត្តា សក្កោតី"តិ៍

វ្កាយិកឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៍ បឆយតាភាកទលសុត្តចណ្ណតា

១១១៍ តតិយេ ព្រាហ្មកាយិកាត៌ ទេចាតត្តិ ខុត្ត ព្រាហ្មាត៌ កាយោ សមុហោតិ ព្រាហ្មកាយោ, តប្បទិ៍យាបត្តាយ តត្ត កតាតិ ព្រាហ្មកាយិកា៍ ខុតាយ ច សព្ពស្សបិ ព្រាហ្មកាយស្ស សយព្ពាយ កចិតព្ពំ៍ អាកស្សរាត៌ ទេចាតត្តិអាឌិតា បត ចុតិយព្ឈាតក្សុយិកាឌិត៌ វុបទិ កហិតត្តា ទោកាតលិតដ្ឋព្ពាទេយត តដចសិដ្ឋាត៌ អយំ សយព្ពា, តស្មា "ព្រាហ្មកាយិកាត៌ ទេចាត"ត្តិ បឆយព្ឈាតក្សុយិកាត៌ទេយច កហណំ ទេចឌិតព្ពំ៍ សហ ញ្ញយតិ កច្ឆតីតិ សហទេញ្យា, សហចត្តតកោ៍ តស្ស កាទេចា សហញ្យតា, សហបចត្តីតិ អាហ "សហកាចំ វុបកច្ឆតី"តិ៍ កាទេប្យា អាឃុប្បយាលត្តិ ខុត្ត យឌិបិ ព្រាហ្មបិរិសដ្ឋាឌិត៌ អាឃុទេតា អត្តទំ អត្ថិ, វុក្កដ្ឋបរិច្ឆេទេត បទេតំ ចុត្តត្តិ ឌទេស្សទេត្តា "បឆយព្ឈាត៌ អត្ថិ ហឹត"ត្តិអាឌិយាហ៍

ទេក្ខ កាប្យា អាឃុប្បយាលត្តិ ខុត្ត បត ហឹតព្ឈាទេតត តិព្ពត្តាត៌ ចទេសត អយំ បរិច្ឆេទោ កទេតាតិ ឌទេស្សតុំ "ចុតិយព្ឈាត៌ ចុត្តតទេយទេច តិចិធំ ហោតី"តិអាឌិ អារទ្ធំ៍ ចត្តារោ កាប្យាតិ ខុត្ត បត វុក្កដ្ឋបរិច្ឆេទេត ចត្យសដ្ឋិ កាប្យា ចត្តព្ពាតិ ឌទេស្សទេត្តា "យំ ហេដ្ឋា ចុត្តំ 'កទេប្យា ទេក្ខ កាប្យា'តិ , កាប្យិ អាហទិត្វា អទេត្ត ទេចឌិតទេព្ពា"តិ អាហ៍ កត់ បទេតត្ត អយយទេត្ត លព្ភតីតិ អាហ "កាទេប្យាតិ ច ក្យុលស្សបិ តាយ"ត្តិ៍ តត្ត បឆយំ ចុទេត្តា កាទេប្យា, តទេតា ខុទេកត ក្យុលត, ខុកស្មិំ ចាទេទ កលតាយាតិ អទេត្ត៍ ទេក្ខ កាប្យា ហោត្តីតិ ខុកចារកលតាយ កាប្យស្ស ត្តិក្យុលិតត្តា ទេក្ខ យហាកាប្យា ហោត្តីតិ អទេត្ត៍ ចុតិទេយតាតិ ចុតិយចារកលតាយ៍ ចត្តារោតិ ចុតិយចារកលតាយ ត្តិស្ស កាប្យស្ស ត្តិក្យុលិទេតស្ស ចត្តារោ យហាកាប្យា ហោត្តីតិ អទេត្ត៍ បុត ទេត ចត្តារោ កាប្យាតិ ចុត្តតទេយត ទេក្ខ ចាទេទ ក្យុទេលត្វា ទេយ ចត្តារោ កាប្យា ឌស្សិតា, បុត ទេត ចត្តារោ កាប្យា ចត្យក្កលា ហោត្តីតិ អទេត្ត៍ ឡ្ហតំ ចុត្តំ ហោតិ – ទេក្ខ ចាទេទ ក្យុទេលត្វា ទេយ ចត្តារោ កាប្យា ឌស្សិតា, ទេតស្ស ចត្យក្កត្តំ ក្យុលិទេតស្ស ចត្យសដ្ឋិ កាប្យា សយ្យដ្ឋត្តីតិ៍ តថា ហិ ចត្តារោ ខុកស្មិំ ចាទេទ ក្យុលិតា អដ្ឋ ហោត្តិ, បុត ទេត អដ្ឋ ចុតិយចាទេទ

ຄຸຫິຕາ ເສາຢຼອນ ເຫາຕິ, ປຸນ ເຕ ເສາຢຼອນ ຕຕິຍຕາເຣ ຄຸຫິຕາ ຂຼຸຕຼິນ ເຫາຕິ, ປຸນ ເຕ ຂຼຸຕຼິນ ຈຕຸຕຼຕາເຣ ຄຸຫິຕາ ຈຕຸນຊິ ເຫາຕິ

ເຕເນຕາຫ “ຍຼເຍຫິ ຈຕຸຫິ ຄຸເລຫິ ຄຸຫິຕາ ໂຄເລນ ຄຸເລນ ອຊຼ ເຫາຕິ”ຕິອາຂິ ໂຍຕຼ ຈ ເທຊຼາ ຂຼເປນສສຸເຕຼ (ອ· ນິ· ໑·໒໑) –

“ຍາຕິ ຍານຸນກາຕິ ປຊຼານ ຈສຸາຕິ, ຈາຕຸປທາຣາຂິກາຕິ ເຂຈາຕິ ໂຄເສາ ໂຄເກາ ຣຕິຕຼິເຈາ”ຕິ –

ອາຂິສາ ກາຍາຈຈເຣເຂຈາເນເປຈ ອາຍຸປຢາຍາຕິ ຂສຸຶຕິ· ເທຊຼາເຍຈ –

“ຕເຍາເຍ, ກິກຼເຈ, ປຸກຼລິ ນເຕຼາ ນິຈິຊຼຍາສາ ເລິກສຸຶ ກຕເຍ ຕເຍາ? ຍຼຂ, ກິກຼເຈ, ໂຄເຊຼາ ປຸກຼເລິ ນຊຼເສາ ຣຸປນຊຼາຕິ ນຍຕິກຼຍາ...ເປ... ອາກາສາຍຊຼາຍຕນຸປກາຕິ ເຂຈາຕິ ນທຕຸຕິ ຂຼປປຊຼຕິ· ອາກາສາຍຊຼາຍຕນຸປກາຕິ, ກິກຼເຈ, ເຂຈາຕິ ຂີນຕິ ກປຸນທສຸາຕິ ອາຍຸປຢາຍາຕ”ຕິ (ອ· ນິ· ໑·໑໑ລິ) –

ອາຂິສາ ອຣຸປິຈຈຣາຕິເຍຈ ອາຍຸປຢາຍາຕິ ຈຸຕຼິ· ຍຼຂ ປນ ຣຸປິຈຈຣາຕເປຈ ອາຍຸປຢາຍາຕິ ຂສຸຶຕິ· ຈິກຊຼປິຕຸຊຼທິ (ຈິກ· ໑໐໑໑) ປນ “ຍນຸສຸາຕິ ກິຕຼກິ ອາຍຸປຢາຍາຕິ, ຈສຸນຕິ ອປຸ ຈາ ກິເຍຸ”ຕິອາຂິສາ ເຂຈຍນຸສຸາຕເຊຼຈ ຣຸປິຣຸປິຈຈເຣນຕຼາຕຊຼ ອາຍຸປຢາຍາຕິ ຂສຸຶຕິ·

ຕຕຼ ນຍຼານຍຼຊຼນ ຍນຸສຸາຕິ ເຂຈາຕຊຼ ອາຍຸ ປຣິຊຼິຊຼຍາເນນ ຈຕຸສຸ ອປາເຍສຸ ກຸຍຼເຂເຈສຸ ຈ ອາຍຸ ນ ປຣິຊຼິຊຼ· ຕິ ກສຸາຕິ? ກິເຣເຍ ຕາຈ ກຍຼເປຈ ປຍາຕິ· ຍາຈ ກປຸ ນ ສີຍຕິ, ຕາຈ ປຈຊຼິ· ຕຈາ ເນນອປາເຍສຸ· ກຸຍຼເຂຈາຕຍຸ ກຍຼເປຈ ປຍາຕິ· ຕຕຼ ກິຊຼຕຼາ ຫິ ເກຈິ ນຕຼາຫຍຕຼ ຕິຊຼຕິ, ເກຈິ ອຊຼຍານິ, ກປຸ ຕິຊຼຍາສາປິ ອຕຼິເຍຈ· ຕຕຼ ຍນຸເສຸສຸ ກິທິກາເຈ ຊິຕາເຍຈ ເສາຕາປນຼາປິ ເຫາຕິ, ນກຂາກາຍິຕລິ ອສາກາຍິຕລິ ອເຣທຕຼຍຸ ປິປຸລຕິ, ເຕສຸ ເສາຕາປນຼາຂເຍາ ຍາຈຊີຈ ຕິຊຼຕິ, ສີລານຈາ ປນ ປຣິຕິຊຼາຍຕິ ຈາ ປຊຼຂຕິ ຈາ· ກສຸາ? ອເຣທຕຼ ສາຍ ເນຊຼຄຸລ, ກິທິລິຊຼ ທີສ, ຕິ ທີສຕາຍ ຂຼຕຼປ ຄຸລ ຂາເຣຕຸ ນ ນເຊຼາຕິ, ຕສຸາ ເຕ ປຣິຕິຊຼາຕຸກາຍາ ຈາ ເຫາຕິ ປຊຼຂິຕຸກາຍາ ຈາ· ກຸຍຼເຂຈາ ປນ ອເຣທຕຼ ປຕຼາປິ ຍາຈຊີຈ ຕິຊຼຕິ, ລສຸ ກາຍາຈຈເຣສຸ ເຂເຈສຸ ເສາຕາປນຼນກຂາກາຍິເກາ ຍາຈຊີຈ ຕິຊຼຕິ, ອສາກາຍິສາ ຣຸປກຈ ກຕຼ ຈຊຼຕິ ສີລາກເຈນ ປຣິຕິຊຼາຕຸ· ກສຸາ? ກິສີຍເກາການສຸ ອກາຈາ· ຣຸປິຈຈຣາຣຸປິຈຈເຣສຸ ນເຊຼປິ ຍາຈຊີຈ ຕິຊຼຕິ, ຕຕຼ ຣຸປິຈຈເຣ ກິຊຼຕຼາ ເສາຕາປນຼນກຂາກາຍິເກາ ນ ປຸນ ຍຼຂາກຊຼຕິ, ຕເຕຼຈ ປຣິຕິຊຼາຍຕິ· ໂຄເຕ ຫິ ຄສານອສາກາຍິເກາ ສາຍ·

ອຊຼ ນຍາປຕຼິລິກິຕິ ປນ ກິ ກິຍເຍຕິ? ປຄຸລຊຼາຕິ· ຍເຂຈສຸ ປຄຸລຕິ ເຫາຕິ, ເຕນ ຂຼປປຊຼຕິ· ນຊຼສຸ ປຄຸເລສຸ ກິ ກິຍເຍຕິ? ເນຈນຊຼາສານຊຼາຍຕນນຍາປຕຼິ· ໂຄກິນເນຈ ຫິ ເສາ ເນຈນຊຼາສານຊຼາຍຕເນ ຂຼປປຊຼຕິ· ນຈສຸ ຍຼຫຸເລິເກສຸ ກິຊຼຕຼອຣິຍສາຈກາຕິ ຕຍຸປປຕຼິປິ ຂຼປຣຸປປຕຼິປິ, ນ ເທຊຼປປຕຼິ· ປຸຈຊຼນາຕິ ປນ ຕຍຸປປຕຼິປິ ເຫາຕິ, ຂຼປຣຸປປຕຼິປິ, ເທຊຼປປຕຼິປິ· ປຊຼາສຸ ສຸຊຼາຈາເຣສຸ ຈຕຸສຸ ຈ ອຣຸເປສຸ ອຣິຍສາຈກາຕິ ຕຍຸປປຕຼິປິ ເຫາຕິ ຂຼປຣຸປປຕຼິປິ· ປຂຍຊຼາຕກຸປິທິ ກິຊຼເຕຼາ ອສາກາຍີ ນຈ

ព្រាហ្មណេហិ សោធេត្វា យត្ថកេ ជិតោ បរិតិដ្ឋាតិ ចេហប្យេ, អកតិដ្ឋំ, គេចបណ្ណាតាបណ្ណាឃតត្តិ ព្ពយ តឃោ ឌេចលោកា សេដ្ឋកចា តាយ ព្ពយស្ប ពឹស្ប ផាគេស្ប តិដ្ឋត្តអភាកាយិតោ គេច ខ្ពិ្ធ កដ្ឋត្តិ, ត អធោ, ពត្ថ ពតេត្ថច បរិតិដ្ឋាឃត្តិតិ ព្ពគំ បកិណ្ណកំ ចេជិតដ្ឋា

បដមភាភាកលាស្យត្តចណ្ណកា តិដ្ឋិតា

៣-៩ ទ្យតិឃភាភាកលាស្យត្តាជិចណ្ណកា

១៦៣-៩ ចត្យេត្ថ េត ឆយេ្ហតិ េត “ទ្សបកត”ត្តិអាជិកា ភេឃភ ចុេត្ត ទ្សបិធឃោ ឆយេ្ហ អតិច្ចេតាតិ ព្ពយិកា តិច្ចប្យជិេក្លបេតា េតរំ អតិច្ចតយាហ, តេតា ឲុច ច ខ្ពឃចឃចត្តេតា ចិបរិណាយេតា តាចកាលិកេតា ច េត អតិច្ចាតិ េឌាតិតំ េហាតិ ឃព្យាតិដ្ឋត្តំ េហាតិ, តំ ខ្ពឃចឃបរិច្ឆិត្តំ ឌោយ យេណភ ច តេឌច ចិបរឹតំ, ព្ពត្តរក្ខណយេច ច េហាតីតិ ទ្យក្ខេតាតិ ព្ពយិកា ស្យលប្យជិេក្លបេតា េតរំ ទ្យក្ខតយាហ តេតា ឲុច ច អភិណ្យប្យជិបឹព្យអភេតា ទ្យក្ខចត្ថេតា ច េត ទ្យក្ខាតិ េឌាតិតំ េហាតិ ខ្ពឃចឃចត្តាតាឃ ហិ េត អភិណ្យប្យជិបឹព្យអភេតា តិរត្តទ្យក្ខតាឃ ទ្យក្ខេស្យច ច អឌិដ្ឋាភក្យតា បច្ចឃឃាបតឹឃតាឃ េរាកម្យលតាឃ ច េរាកេតា ទ្យក្ខតាស្វលេឃាកេតា កិលេសាស្យចិបណ្ណូរណេតា ខ្ពប្យាកឌេរាភេក្កហិ ខ្ពុយាតបរិបក្កបភិត្តេតា ច កណ្ឌេតា បឹព្យអាឌភភេតា, អេត្តាត្យគភេតា, ទ្យត្តឹហរណេតា ច សល្លេតា អចដ្ឋិអាចហភេតា អឃចត្ថេតា ច អឃេតា អេសរិភាចឌភភេតា អាពាធបដ្ឋាភតាឃ ច អាពាធេតា អចសចត្តភេតា អចិឆេឃ្យតាឃ ច បេរតា ព្យាឌិឌេរាយេណហិ បល្យខ្ជឹឃតាឃ បលោកេតា សាមិតិចាសិការេកេចគកអឌិដ្ឋាឃកចិរហេតា ស្យញ្ញេតា អត្តប្យជិេក្លបេដ្ឋត អភត្តេតា ទ្សបិជិឆេ្ហា ហិ ត ឲុត្ថ អត្តា អត្ថិតិ អភត្តា ឲុចំ សឃេ្យ អត្តា ត េហាត្តិតិ អភត្តា េតភ អព្យាបិរេតា តិរឹហេតា ត្យច្ឆេតា អភត្តាតិ ជិបិតំ េហាតិ លក្ខណត្តយេច ស្យតាចេពាធតត្ថំ ឲកាគេសហិ បេគហិ ចិភជិត្វា កហិតត្តិ គេស្សេតំ “តត្ថ”តិអាជិ ចុត្តំ បញ្ចយលដ្ឋាតិ ខ្ពត្តាភត្ថាគេច

ទ្យតិឃភាភាកលាស្យត្តាជិចណ្ណកា តិដ្ឋិតា

៤ បដមតធាកតអច្ឆរិឃស្យត្តចណ្ណកា

១៦៤ សត្តេយ ចត្តយាភសយឹេប ចត្តយាេភ ចិឃ េចាហរិតដ្ឋត្តិ “ឌក្កយតី”តិ អាហ “ឌក្កេត្តា េហាតីតិ អេត្ថា”តិ ធសសហស្សចក្កចាឡអបត្ថេណោ សម្យខ្ជលភាេចគ ខ្ពព្យអាេរា ឌេចាត្យភាចត្តិ ឌេចាតំ បភាត្យភាចំ ឌេចាតព្យាបភំ េសា ឌកាេសា អឌិភចតិ, ត ឌេេច េតភាហ “ឌេចាត”ត្តិអាជិ ទ្សក្ខកច្ឆាជិតា េកភចិ ត ហញ្ញាតីតិ អឃោ, អសម្ពាធោ េតភាហ “តិច្ចចិចេរា”តិ អសំចុតាតិ េហដ្ឋា ខ្ពបរិ េកភចិ អបិហិតា េតភាហ “េហដ្ឋាបិ អប្យតិដ្ឋា”តិ តត្ថ បិ-សេទ្ទត ឃថា េហដ្ឋា ខ្ពគកស្ស បិធាឃិកា សន្ធាទិកា បធថី តត្ថិ អសំចុតា េលាកត្តរិកា, ឲុចំ ខ្ពបរិបិ ចក្កចាឡឲស្ស ឌេចចិយាភាតំ អភាចេតា អសំចុតា អប្យតិដ្ឋាតិ គេស្សេតិ

ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᨩᩣᨿᨲᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ “ᨲᩮᨶᩣᨠᩣᩈᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨷᩮ ᨮᩥᨲᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᩉᩥᨠᩅᩮᩃᩣᨿ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩅᩥᨴᩮᩉᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᨶᩅᩮᩃᩣ ᩏᨷᨯ᩠ᨰᩴ ᩈᩩᩁᩥᨿᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩋᨷᩁᨣᩮᩣᨿᩣᨶᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨾᨶᩅᩮᩃᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩈᨴᩦᨷᩮᩈᩩᨷᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩑᨠᨷ᩠ᨷᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᨲᩦᩈᩩ ᨴᩦᨷᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᩑᩅ ᨴᩦᨷᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩮᨠᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨶᩅᨶᩅᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᩥᨵᨾᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣᩅ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᨽᩣᨿ ᨶᨷ᩠ᨷᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᨽᩣᨿ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩩᩴ ᨶᩣᨽᩥᩈᨾ᩠ᨽᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩩᨣᨶ᩠ᨵᩁᨷᨻ᩠ᨻᨲᨾᨲ᩠ᨳᨠᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᨷᨻ᩠ᨻᨲᩔ ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᩮᨶ ᨧᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨴ᩠ᩅᩣᩅᨭᩦᨲᩥ ᩃᩣᨽᩥᨲᩴ ᨣᩊᩥᨲᩴ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨠᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩥᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩥᨲᩣ᪨ ᩃᩥᨡᩥᨲᩣᨲᩥ ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩣᨶᨲᩮᩣ ᨾᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᨷᨭ᩠ᨭᨣ᩠ᨣᩃᩮᨡᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩃᩥᨡᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨭᩃᩣᩁᩮᨲᩥ ᩋᩣᨲᨷᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲᩥᩈᩦᨲᨠᩣᩃᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨭᩃᩣᩁᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨲᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨠᩣᩃᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩁᨾᩉᩣᨾᩮᨥᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᨷ᩠ᨷᩅᩥᨶᩣᩈᨠᩣᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᩃᩣᨽᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲᩩᩴᩁᩉᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩈᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨷᩥ ᩅᩥᩃᩦᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩮᨶᩴ ᨧ ᨷᩥᨷᨠᨷ᩠ᨷᨭᩃᩮᨶ ᨷᩮᨲᩣᨶᩴ ᨷᨠᨲᩥᨽᩣᨣᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᩋᨽᩣᩅᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨿ ᨲᩔ ᨽᩣᨣᩔ ᩃᩣᩁᨽᩣᩅᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨭ᩠ᨭᩃᩣᩁᩮ ᨽᩣᨣᩮ”ᨲᩥ᪨

ᨷᨮᨾᨲᨳᩣᨣᨲᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪈᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨳᩣᨣᨲᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪂᪈᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩋᩣᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩈᩮᩅᩥᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᨿᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣ᪨ ᩋᩣᩁᨾᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩁᨲᩥ ᩅᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩦᩊᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩊᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩥᩁᨾᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᨿᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᩃᨿᩮᩉᩥ ᩁᨾᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᨿᩣᩁᩣᨾᩣ᪨ ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᩩᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨹᩃᨽᩁᩥᨲᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩁᨾᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨷᩉᩴᩈᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᨲᩥ, ᩈᩣᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩥᨾᩮᩉᩥᨷᩥ ᨠᩣᨾᩣᩃᨿᨲᨱ᩠ᩉᩣᩃᨿᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩴᩈᩣᩁᩅᨭ᩠ᨭᩮ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩃᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᩣᩃᨿᩣᩁᩣᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨳᩣᨣᨲᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪉-᪁᪀᪨ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪂᪉-᪁᪃᪀᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨠᨲᩥᨧᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩁᩪᨷᨣᨲᩴ ᨷᨶ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩦᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩁᩩᨧᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨿᨳᩣᨠᩣᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥᨿᩮᩅ, ᩁᩪᨷᩥᩈᩮᨠᩣᨷᩥᩈᩥᨠᩣᨲᩴ ᨷᨶ ᩁᩪᨷᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᩣᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨴᩈᨾᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

អាភក្ខអច្ឆរិយស្សព្ពាទិចណ្ណភា ភិដ្ឋិពា៍

កឃចក្កចណ្ណភា ភិដ្ឋិពា៍

(១៣) ៣. បុក្កលចរក្កា

១. និឥយាឌភសុត្តចណ្ណតា

១១១. ចត្ថស្ស បឋមេ ជ្ជបបត្តិប្បដិលិកំ និចត្តតិកាតីតិ ជ្ជបបត្តិបដិលិកិយាតិ. កចបដិលិកិយាតីតិ ឲត្តាបិ ឲមេច ភយោ. យេហីតិ យេហិ និយោឌភេហិ ទេហត្ថេតហិ, កទោក្ខេតហិ ចា. ភត្វ ច សោតាបត្ថស្សបិ ឱ្ចរម្ពាកិយាតិ និយោឌភាតិ អប្បហីភាតិ, កស្មា បត សកដាកាយីយេច ឮឧ កហិតោតិ អាហ "សកដាកាយិស្សាតិ ឮឆំ អប្បហីភនិយោឌភេសុ អទិយេសុ ជ្ជត្តយកោដិយា កហិត"ត្តិ. តត្ថ អប្បហីភនិយោឌភេសូតិ អប្បហីភឱ្ចរម្ពាកិយនិយោឌភេសុ. ជ្ជត្តយកោដិយា កហិតត្តិ ជ្ជក្ពដ្ឋបរិច្ឆេតេភ កហិតំ. សកដាកាយិតោ បទញ្ញា អប្បហីភឱ្ចរម្ពាកិយនិយោឌភោ អទិយោ ភាយ ភត្តិ. ភត្វ ច សកដាកាយិស្ស បហីភាតិបិ ឱ្ចរម្ពាកិយាតិ និយោឌភាតិ អត្ថិ ឌិដ្ឋិឌិកិច្ឆាសីលព្វតបរាមាសនិយោឌភាតំ បហីភត្តា, តស្មា "ឱ្ចរម្ពាកិយាតិ និយោឌភាតិ អប្បហីភាតី"តិ កស្មា ទុត្តត្តិ អាហ "ឱ្ចរម្ពាកិយេសុ ច អប្បហីតំ ជ្ជបិដាយា"តិអាឌិ. យស្មា កាយរាកព្យាបាឌនិយោឌភាតិ សកដាកាយិស្ស អប្បហីភាតិ, តស្មា តាតិ អប្បហីភាតិ ជ្ជបិដាយ "ឱ្ចរម្ពាកិយាតិ និយោឌភាតិ អប្បហីភាតី"តិ ទុត្តំ, ភ សព្ពេសំ អប្បហីភត្តាតិ អធិប្បាយោ.

និយោឌភសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

២. បដិកាភសុត្តចណ្ណតា

១១២. ទុតិយេ បដិកាភំ ទុច្ចតិ តោកាលយិ តោកាលស្ស ជ្ជបដ្ឋិតចតភយិ, ចំ ឮឆ អធិប្បេតំ, អត្ថយុត្តិ កាទោលយុត្តញ្ញា បដិកាភយស្សាតិ យុត្តប្បដិកាភោ. បុច្ឆាភត្តរមេច សីឃំ ព្យាកាតុំ អសមត្ថតាយ ភោត្យុត្តប្បដិកាភយស្សាតិ ភោត្យុត្តប្បដិកាភោ. ឮយិតា ភយេភ មេសា ទេធិតត្តា. ឲត្ថ បត បឋមោ កញ្ហុំ កាលំ ឌីឃំ និត្វា យុត្តមេច ទេព្លតិ តិបិដកច្ចុឲអភាកាទត្ថទោ ឱយ. សោ បត បញ្ញាបុដ្ឋោ បរិក្កហេត្វា យុត្តប្បត្តកាទោមេច កទេតិ. ទុតិយោ បុច្ឆាភត្តរមេច យេភ ចា តេភ ចា ចធតេភ បដិធាវតិ, ឌីឃំ និត្វាបិ ច យុត្តំ ភ បទេព្លតិ ចតុតិកាយិកបិល្លតិស្សត្ថេទោ ឱយ. សោ បត បញ្ញាបុដ្ឋោ បញ្ញបរិយោសាភយិ តាកមេតិ, ឃំ ចា ចំ ចា កទេតិយេច, ចធតត្តំ បភស្ស ឌីឃំនិយយាភំ កត្វិ ភ លកតិ. តតិយោ បុច្ឆាសយកាលមេច យុត្តំ ទេព្លតិ, ចំលហំយេច ច ភំ ព្យាកទោតិ តិបិដកច្ចុឲអាកយត្ថទោ ឱយ. សោ បត បញ្ញាបុដ្ឋោ សីឃមេច កទេតិ, យុត្តប្បត្តកាទោ ច ហោតិ. ចតុត្ថោ បុដ្ឋោ សយាភោ ភេច យុត្តំ ទេព្លតិ, ភ យេភ ចា តេភ ចា បដិធាវតិចំ សព្វាតិ, តិព្ពត្តកាទកិយុក្កា ឱយ ហោតិ លាឡុឧឌាយីត្ថេទោ ឱយ.

បដិកាភសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

᪑-᪓᪨ ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪑-᪓᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨬᩣᨱᩩᨣ᩠ᨥᨭᨶᩴ, ᨬᩣᨱᩮ ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩉ ᩏᨴᩤᩉᨭᩅᩮᩃᩣᨿᩣᨲᩥ ᩏᨴᩤᩉᩣᩁᩮ ᩏᨴᩤᩉᨭᨾᨲ᩠ᨲᩮᨿᩮᩅ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ "ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪑᪔᪔) ᨶᨿᩮᨶ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨮᨸᩥᨿᨾᩣᨶᩣᨿ ᨴᩮᩈᨶᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᨬᩣᨱᩴ ᨸᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ "ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨸᨬ᩠ᨧᩥᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨸᨬ᩠ᨧᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨽᩣᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ "ᩅᩥᨸᨬ᩠ᨧᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨸᨴᨾᩮᩅ ᨸᩁᨾᩴ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᨴᨸᩁᨾᩮᩣ᪨ ᨶ ᨲᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨫᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᩏᨣ᩠ᨥᨭᩥᨲᨬ᩠ᨬᩪᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔-᪕᪨ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪔-᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥ ᩈᨴᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩥᨶᩣ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨲᩦᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩈᨴᩮᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩪᨳᨠᩩᨱᨸᩣᨴᩥᨽᩁᩥᨲᩮᩣ ᨸᨴᩮᩈᩮᩣ ᩅᩥᨿ "ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨻᩉᩩᩃᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩔ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᨾᩮᩅ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨸ᩠ᨸᩴ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᩈᩮᩣ "ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩴ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ? ᨿᩮᩣ ᨣᩤᨾᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨾᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨠᨴᩤᨧᩥ ᨠᩁᩉᨧᩥ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᨸᩪᩁᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨲᩦᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩔᩮᩅ ᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨿ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩣᨿ "ᩅᨩ᩠ᨩᨻᩉᩩᩃᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᨣᩪᨳᩣᨶᩥ ᨠᩩᨱᨸᩣᨶᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩁᩣᩈᩥᨠᨲᩣᨶᩔᩩ, ᨲᩮᩈᩴ ᩏᨸᩁᩥ ᨲᩉᩴ ᨲᩉᩴ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨠᩅᩔᩥᨠᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᩦᨶᩥ ᨸᨲᩥᨲᩣᨶᩥ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨠᩅᩔᩥᨠᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᩦᨶᩥ ᩁᩣᩈᩥᨠᨲᩣᨶᩔᩩ, ᨲᩮᩈᩴ ᩏᨸᩁᩥ ᨲᩉᩴ ᨲᩉᩴ ᨠᩩᨱᨸᩣᨶᩥ ᨻᨠᩁᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨶᩥ ᨸᨲᩥᨲᩣᨶᩥ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩦᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨧᨲᩩᨾᨵᩩᩁᨽᩁᩥᨲᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨧᩣᨭᩥ ᩅᩥᨿ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖-᪑᪐᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១២៩-១៣០៍ តចេយ អប្យញ្ញា កាយតីតិ យយ្យត្តបរិយាយ េឆាកេយច កេឆតី៍ អយហិតញ្ញាតិ កេឆេត្តា ច បត ត អត្ថយុត្តំ កាលយុត្តំ កេឆតី៍ បរិយា ចស្ស ត កុយលិ េហាតីតិ េយាតុំ តិយិត្តបរិយា ចស្ស យុត្តាយុត្តំ ការណាការណំ យិលិដ្ឋាយិលិដ្ឋំ ត ឌាតាតីតិ អេត្ថា៍ ឲចន្ទេបិតិ អយំ ឲចំឌាតិេកា ចាលឆយុកឆិេកា ឲចំឌាតិកាយ ចាលបរិយាយ ឆយុកឆិេកាេត្ថច តាយំ លកតី៍ ត្ថយិតា តេយត យន្តត្ថ អេត្ថា េចឌិតេត្តា៍ ឲត្ថ ច េត្ថេយច ឌតា យកាចឆយុកឆិកា, ត ត្ថតេទ៍ ត្ថតេទ បត ឆយុកឆិកាតំ អេត្តា បចិដ្ឋត្តា ឲចំ ចុត្តា៍ ចយយំ ដ្ឋត្តាតេយច៍

ឆយុកឆិកយុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

បុក្កលចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪑᪕) ᪕. ᩋᩣᨽᩣᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑-᪖. ᩋᩣᨽᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪔᪑-᪑᪔᪖. ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨷᨮᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ.

ᩋᩣᨽᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

᪗-᪑᪐. ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪔᪗-᪑᪕᪐. ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩈᨽᩣᩅᩔ ᨠᩣᩃᩔ ᨽᩣᩅᨶᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨠᩣᩃᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ. ᨠᩣᩃᩈᩉᨧᩁᩥᨲᩣ ᩉᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩍᨵ ᨠᩣᩃ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩣ ᩋᨷᩁᩔ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ. ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ.

ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᩋᩣᨽᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᨲᨲᩥᨿᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ.

᪔. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៩) ១. ឥន្ទ្រិយវគ្គោ

១-៦. ឥន្ទ្រិយសុត្តាទិវណ្ណនា

១៥១-១៥៥. វត្ថុស្ស បទយានីតិ វុត្តានានេវ.

ឥន្ទ្រិយសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៩-ប៉. ពយ្យសុត្តាទិវណ្ណនា

១៥៩-១៥ប៉. ឈេ្ថ និចន្ទំ ចិតស្សត់ និចនេ្ទា, និចន្ទេតា វុឌ្ឍិ តទា ផាឃិ និចន្ទេ្ទាឃិ. ចិចន្ទំ តិដ្ឋត្តត់, ចឆ្ឆត់ ចា ចិចនេ្ទា. “ទេតខោនិចនេ្ទា, អារេបិនិចនេ្ទា, ចារេឃានិចនេ្ទាតិ ឧចំ និចន្ទឃិយាត្កូយេត និចនេ្ទសុ ចត្តុទេ្ធសុ តទា អចត្វា អារេបិនិចនេ្ទា, ទេតខោនិចនេ្ទា, ចារេឃានិចនេ្ទាតិ ចចត់ និចន្ទយហាក្ខតគេសតាត្វបុត្តិឃា”តិ ពេកចិ. “ភាចិនិចនេ្ទាត្វបុត្តិឃា”តិ អបទេ. អារេបត និចនេ្ទា អារេបិនិចនេ្ទា. និចន្ទឃិយាតិ និចន្ទគយរិឃាគា. និចន្ទតីតិ ចិតស្សតិ. សគាតិ សត្ថកាលំ, តិស្សបិ និចន្ទការេលស្មតិ អទេ្វា. ឧក់ ញុទ្ធទេ្កត្តំ ចិតស្សតីតិ ឧត្វ ញុទ្ធទេ្កត្តំ តាយ តិចិឆំ ទេហាតិ ខាតិទេ្កត្តំ, អាលារទេ្កត្តំ, ចិរយទេ្កត្តត្ថា.

តត្វ ខាតិទេ្កត្តំ គសសហស្សចក្កចាត្វអបរិឃត្តំ ទេហាតិ, តទាកតស្ស បដិសត្តិក្កហណាឌិស្ស ពយ្យតិ. អាលារទេ្កត្តំ ទេកាខិសតសហស្សចក្កចាត្វអបរិឃត្តំ, ឃត្វ ទតតស្វត្តំ (ញ. បិ. ៩.១ អាគេឃា; ស្ស. តិ. ១១៣ អាគេឃា) លត្ថបរិត្តំ (អ. តិ. ៣.៩លិ; ក្ខត្វអច. ១៥១) ឆខក្កបរិត្តំ (និ. តិ. ១.១៣ឆ) អាខាតាខិឃបរិត្តំ (ឌី. តិ. ១.១លិលិ-១លិប៉) ទេយាទបរិត្តត្តិ (ខា. ១.១.១លិ-១ប៉) ញ្ញទេយនំ បរិត្តាត់ អាត្វការេចា ចត្តតិ. ចិរឃទេ្កត្តំ អតត្តាបរិយាលំ, ឃំ “ឃាចតា ចា បតាកទេ្លឃ្យា”តិ (អ. តិ. ១.ប៉១) ច្វត្តំ. តត្វ ឃំ ឃំ តទាកទេតា អាកន្លតិ, តំ តំ ខាតាតិ. ឧចទេយទេតស្ស តិស្ស ញុទ្ធទេ្កត្តស្ស ឧក់ អាលារទេ្កត្តំ ចិតស្សតិ, តស្មិំ បត ចិតស្សទេ្ត ខាតិទេ្កត្តំ ចិតទ្ធទេយច ទេហាតិ, ចិតស្សត្តត្ថា ឧកទេតាច ចិតស្សតិ, សណ្ហហត្តត្ថា ឧកទេតាច សណ្ហហតិ. ទេសសទេយត្វ ចិស្សទ្ធិយក្កនិចណ្ណតាស្វ (ចិស្សទ្ធិ. យហាឌិ. ១.៣០៣) ច្វត្តតទេឃទេតច. កទេហតត្ថិ. សត្តយទ្ធយាតិ វុត្តាតត្វាទេតច.

ពយ្យសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៨. កិក្កតិសុត្តវណ្ណនា

១៨៩៖ តចយេ ឲចំ បចត្តិ បច្ចុប្បត្តតល៉្យាតិឃ្យាយាតិ “ក្យុងាឃ្យុ តាយាហយ្យិ អាឃចាត់ លយា”តិអាឌិតា តយេត អត្យត្តទេ ចិយោក្លេ បិហំ ក្ខប្បាងេត្តឃ្យ ក្ខប្បត្តតល៉្យាតិឃ្យាយ៖ ពធំ បត លេិក្យត្តទឆេម្ពេ អាទេក្ក អាឃា ក្ខប្បជ្ជតីតិ? ត លោ បតេតំ ឲចំ ងង្គ្តា, ត អាទេម្ពុលាពទលាចឃេត តត្ត្វ បិហា បចត្តតិ អចិឃយត្តា ឋ្យក្កលឃ្យ ច អតឆិពតកាចតោ៖ អត្យឃ្យច្ចុបលឆេ្ល បត អត្យត្តទេចិយោក្លេ ក្ខឹឃ្យ បិហំ ក្ខប្បាងេត្តោ តត្ត្វ បិហំ ក្ខប្បាងេតិ តាយ៖ តាពឆ្លតីតិ ពម្ពុបឆកាធំ អប្បត្តតាយ បឌិឃន្តិ ត ងេតិ៖ ឃេឃំ ឃ្យុចិញ្ញោឃ្យុមេច៖

កិក្លតីឃ្យុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

១០៖ ឃ្យុពតចិតយឃ្យុត្តចណ្ណតា

១៩០៖ ងឃយេ ចឡអញ្ញោត្តីតិ ឃញ្ញាយត្តិ ចេច ចាក្យុក្កតំ ពទោត្តា ឆាទេត្តិ ច៖ អចិពតតល៉្យាយ តំ តំ បរិក្លាទឌាតំ ពាហុយ្យិ អាឌិយត្តីតិ ពាហុលិ, តេ ឲច ពាហុលិកា យធា “ចេតឃិកោ”តិ (ឋ៖ តិ៖ ១.១៣៩; អ៖ តិ៖ ប៉.១១; ឋិរា៖ ប៉)៖ តេ បត យឃ្វា បច្ចុយពាហុលកាចា ឃ្យុត្តប្បឃ្យុត្តា តាយ ហោត្តិ, តឃ្វា អាហ “បច្ចុយពាហុល្លាយ បឌិបត្តា”តិ៖ ឃិធិលំ ពល៉ាត្តីតិ ឃាឆលិកា, ឃិក្លាយ អាងទោការចាកាចេត ឃិធិលំ អងឡហំ ពល៉ាត្តីតិ អត្ថោ៖ ឃិធិលត្តិ ច កាចតប្បុំឃពតិង្គឃោ, ឃិធិល-ឃង្គេត ចា ឃយាតត្វឃ្យ ឃាឆលឃង្គឃ្យ ចឃេត ឃាឆលិកាតិ បងឃិន្តិ ចេឌិតត្តា៖ អចពយតតោតិ អឆោពយតតោ, ជួទម្ពាកិយកាចតោតិ អត្ថោ៖ តិត្ថីទិយាតិ ក្ខឹក្ញុប្បឃ្យុាហា តងឆិពយាយ អាទម្ពុយ្យិ អក្យុយាតា៖

ឃ្យុពតចិតយឃ្យុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

ក្តត្រីយចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៖

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៧) ២។ បដិបទាវគ្គោ

១។ សំខិត្តសុត្តវណ្ណនា

១៦១។ ទុតិយស្ស បឋមេ ទុក្ខាបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញាតិអាទីសុ បាឡិយា អាគតនយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ តត្រ ហិ –

“តត្ថ កតមា ទុក្ខបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា បញ្ញា? កិច្ឆេន កសិរេន សមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្ស ទន្ធំ តំ ឋានំ អភិជានន្តស្ស យា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញា បជាននា...បេ... អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ, អយំ វុច្ចតិ ទុក្ខបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា បញ្ញា។ តត្ថ កតមា ទុក្ខបដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា បញ្ញា? កិច្ឆេន កសិរេន សមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្ស ខិប្បំ តំ ឋានំ អភិជានន្តស្ស យា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញា បជាននា...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ, អយំ វុច្ចតិ ទុក្ខបដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា បញ្ញា។ តត្ថ កតមា សុខបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា បញ្ញា? អកិច្ឆេន អកសិរេន សមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្ស ទន្ធំ តំ ឋានំ អភិជានន្តស្ស យា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញា បជាននា...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ, អយំ វុច្ចតិ សុខបដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា បញ្ញា។ តត្ថ កតមា សុខបដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា បញ្ញា? អកិច្ឆេន អកសិរេន សមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្ស ខិប្បំ តំ ឋានំ អភិជានន្តស្ស យា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញា បជាននា...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ, អយំ វុច្ចតិ សុខបដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា បញ្ញា”តិ (វិភ។ ៨០១) – អយមេត្ថ បាឡិ។

តត្ថ កិច្ឆេន កសិរេន សមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្សាតិ បុព្ពភាគេ អាគមនកាលេ កិច្ឆេន កសិរេន ទុក្ខេន សសង្ខារេន សប្បយោគេន កិលេសេ វិក្ខម្ភេត្វា លោកុត្តរសមាធិំ ឧប្បាទេន្តស្ស។ ទន្ធំ តំ ឋានំ អភិជានន្តស្សាតិ វិក្ខម្ភិតេសុ កិលេសេសុ វិបស្សនាបរិវាសេ ចិរំ វសិត្វា តំ លោកុត្តរសមាធិសង្ខាតំ ឋានំ ទន្ធំ សណិកំ អភិជានន្តស្ស បដិវិជ្ឈន្តស្ស, បាបុណន្តស្សាតិ អត្ថោ។ អយំ វុច្ចតីតិ យា ឯសា ឯវំ ឧប្បជ្ជតិ, អយំ កិលេសវិក្ខម្ភនប្បដិបទាយ ទុក្ខត្តា, វិបស្សនាបរិវាសបញ្ញាយ ច ទន្ធត្តា មគ្គកាលេ ឯកចិត្តក្ខណេ ឧប្បន្នាបិ បញ្ញា អាគមនវសេន “ទុក្ខបដិបទាទន្ធាភិញ្ញា នាមា”តិ វុច្ចតិ។ ឧបរិ តីសុ បទេសុបិ ឥមិនា នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។

សំខិត្តសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ វិត្ថារសុត្តវណ្ណនា

១៦២។ ទុតិយេ អកតាភិនិវេសោតិ អកតាធិការោ។ រូបានំ លក្ខណាទីហិ បរិច្ឆិន្ទិត្វា គហណំ រូបបរិគ្គហោ។ តីសុ អទ្ធាសុ កិលមតីតិ បុព្ពន្តេ អបរន្តេ បុព្ពន្តាបរន្តេតិ ឯវំ តីសុ បទេសុ កិលមតិ។ បញ្ចសុ ញាណេសូតិ រូបបរិគ្គហាទីសុ បញ្ចសុ ញាណេសុ។ នវសុ វិបស្សនាញាណេសូតិ ឧទយព្ពយាទីនវវិបស្សនាញាណេសុ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

ចិត្តារុប្បទណ្ណភា តិដ្ឋិតា៎

១៎ អរុករុប្បទណ្ណភា

១៩១៎ តតិរេឃ “ឃឆា ខុតំ, តឆា ខ្លួន”ត្តិ ខ្លួយិភា ភរេឃភាតិ ខុរេតភ –

“ឃឆា ខ្លួឌំ តឆា ខុតំ, ឃឆា ខុតំ តឆា ខ្លួឌំ;

អជ្ឈត្តញ្ច ពាហិទ្ធា ច, កាយេ ឆន្ទំ ចិរាជយេ”តិ៎ (ស៎ តិ៎ ១០៥); –

ខ្លួយំ ខេសភាភឃំ សក្កណ្យាតិ៎ តស្សេត្តា – ឃឆា ខ្លួឌំ សចិញ្ញាណកាយរុកំ អាយុស្សូ្មាចិញ្ញាណាតំ អភបកយា ចរតិ តិដ្ឋតិ តិសីឌតិ សឃតិ, តឆា ខុតំ ខុតរហិ រុសារេភ សឃិតំ អចិញ្ញាណកយ្បិ បុរេ្ញា ខេតសំ ឆយ្ងាតំ អភបកយា អហោសិ៎ ឃឆា ច ខុតំ ខុតរហិ យតសិរិរំ ខេតសំ ឆយ្ងាតំ អបកយា ភ ចរតិ ភ តិដ្ឋតិ ភ តិសីឌតិ ភ សេឃ្យ កេបេ្យតិ, តឆា ខ្លួឌំ សចិញ្ញាណកយ្បិ ខេតសំ ឆយ្ងាតំ អបកយា កចិស្សតិ៎ ឃឆា ច ខ្លួឌំ សចិញ្ញាណកំ ខេតរហិ រុសារេភ យតំ សេតិ ភ ឧទ្ធុមាតកាតិភាចរុបកតំ, តឆា ខុតំ ខុតរហិ យតសិរិយ្បិ បុរេ្ញា អហោសិ៎ ឃឆា បខេតំ ខុតរហិ អចិញ្ញាណកាយរុកំ យតករុសារេភ សេតិ ឧទ្ធុមាតកាតិភាចត្តា ឧបកតំ, តឆា ខ្លួឌំ សចិញ្ញាណកយ្បិ កចិស្សតីតិ៎ តត្ថ ឃឆា ខ្លួឌំ តឆា ខុតត្តិ អត្តភា យតសិរិស្ស សយាភកាចំ កេរារត្តា ពាហិរេ ខោរាសំ បដហតិ៎ ឃឆា ខុតំ តឆា ខ្លួឌត្តិ យតសិរិរេភ អត្តនោ សយាភកាចំ កេរារត្តា អជ្ឈត្តិកេ រាកំ បដហតិ៎ ឃេតាកាកេរេភ ឧកឃំ សយំ កេរាតិ, តំ សយ្យជាភត្តា ឧកឃត្ត ខេយាហំ បដហតិ៎

ពាហិទ្ធា ជិដ្ឋាភត្តិ ពាហិទ្ធា រុសាភាតិរុ ជិដ្ឋាតំ ឧទ្ធុមាតកាតិឌសត្ត អរុកាតំ៎ “ភចត្ត បរិកូលេ្យាតំ ចរេសភា”តិ កស្សា ចុត្តំ, ភត្ត អត្តិយតិចិកាភាចេតា បិណ្ឌបាតស្ស អលិកលិកេរុ បរិតស្សភេកឆាតិសយុប្បត្តិតេតា កត្តស្ស សយ្ងជភភេតា កិយិកូលសំចន្ទភេតាតិ ខុចយាតីហិបិ អាកាកេរហិ អាហារេបដិកូលតា បច្ចវេក្ខិតព្វា៎ ចុត្តេញ្យតំ – “អត្តយិឌំ, ភិក្ខវេ, តិចិកាតំ ឃតិឌំ បិណ្ឌោល្យំ អតិបារេបាឃំ លេកិស្មឹ ឃតិឌំ បិណ្ឌោលេ្យា ចិចរតិ បត្តបាណីតិ (សំ៎ តិ៎ ១៎៥០; ខ្លួតិចុ៎ ៩១)៎ អលទ្ធា ច បិណ្ឌបាតំ បរិតស្សតិ, លទ្ធា ច បិណ្ឌបាតំ កឃិេតា យុច្ឆិេតា អជ្ឈោបន្ទោ អភាតីភចឌស្សាចី អតិស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតីតិ (អ៎ តិ៎ ១៎១១៣)៎ ភុេត្តា ច អាហារោ កាយ្សចិ កគាចិ យរណំ ចា យរណមត្តំ ចា ទុក្ខំ អាចហតី”តិ៎

កទុកឹដកាឌឃោ ខ្វត្តិសកូលបុេភគា កិយិឃោ តំ ឧបតិស្សាឃ ជីចត្តីតិ? ចុច្ចេត – អត្តិយតិចិកាភារេចា តាច ចិត្តសំកិលេសចិេសាឆភត្តំ កឃ្ជដ្ឋាភាកិភិេចសភេតា បរេកច យភសិ កាតេព្វា “យាហំ ឈចាលិតសឌិេសា ភេចឃ្យ”ត្តិ៎ តឆា បិណ្ឌបាតស្ស អលិកលិកេរុ បរិតស្សភេកឆាតិសយុប្បត្តិភិចារណំ បរេកច អត្ថដ្ឋាតព្វំ រុបរិរុទ្ធសីលស្ស បដិសព្ពាភចេតា តឌកាចេតា៎ កត្តសយ្ងេគា អនេកក្តិកោ បរិេភាេក អភេត្តាកេឆាចាតិ ខេចឌិតព្វា៎ កិយិកូលសំចន្ទតំ បភ សក្ករហតព្វំ, សក្កហិតរេយច ចា “ភចត្ត បរិកូលេ្យាតំ ចរេសភា”តិ ខុត្ត

ᨶᩥᨿᨾᩔ ᩋᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨧ ᨶᨿᩮᨶ ᩍᨲᩁᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩤ ᨿᨳᩣᩈᨾ᩠ᨽᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲᩣᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪁.᪂᪉᪄-᪂᪉᪕) ᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨣᨾᨶᨲᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᨲᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᩈᨿᨲᩮᩣ, ᨶᩥᨵᩣᨶᨲᩮᩣ, ᩋᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ, ᨹᩃᨲᩮᩣ, ᨶᩥᩔᨶ᩠ᨴᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨶᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃ᩠ᨿᩅᨧᨶᩮᨶᨸᩥ ᩍᨵ “ᨶᩅᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᨶ ᩅᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨶᩔ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨴᩦᩈᩩ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᨽᩣᩅᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪁.᪂᪀᪄) ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨶᩴ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨴᩦᩈᩩ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩥᩔᨶ᩠ᨴᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣ᪨

ᨠᨳᩥᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩩ ᨠᩮᩈᩩᨧᩥ ᩋᩈᩩᨽᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨴᩣᨶᩩᨸᩔᨶᩣ ᩉᩮᩈᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᩋᩈᩩᨽᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪄-᪆᪨ ᨸᨮᨾᨡᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪆᪄-᪁᪆᪆᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᨵᩣᨶᨠᩁᨱᨠᩣᩃᩮ ᩈᩦᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶᨠ᩠ᨡᨾᨲᩥ ᨶ ᩈᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᨾᩣ᪨ ᨡᨾᨲᩥ ᩈᩉᨲᩥ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩦᨲᩥ ᨡᨾᩣ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨴᨾᨶᩴ ᨴᨾᩣ᪨ “ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩣᨾᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁.᪂᪆; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪄.᪁᪄; ᪆.᪕᪘) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᨾᨶᩴ ᩈᨾᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᨶᨸᨭᩥᨸᨴᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨴᩔᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩈᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣ ᩈᨾᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᨸᨮᨾᨡᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪇-᪈᪨ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪆᪇-᪁᪆᪈᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᨾᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨴᨶ᩠ᨵᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᨶ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣᨶᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨴᨶ᩠ᨵᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᨶ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨧ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪂.᪈᪀᪁) “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨲᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᩔ᪨ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᩮᩣ ᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩏᨸᩁᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨿᨬ᩠ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩣᩃᩥᨶᩥᨿᩴ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪄᪇᪆) “ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩉᩥ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᩮᩣ ᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩏᨸᩁᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᨭᩥᨸᨴᨡᩥᨸ᩠ᨸᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩣᨿ ᨸᩣᩊᩥᨿᩣ ᩍᨾᩣᨿ ᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᨶ ᩈᨾᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ

ចិបសិតព្ពេយតំ៉ តំតំកាលកាត់ ចា យេតត តត្ថ តត្ថ តធា តធា ចុត្តត្តិ ពេហតព្ពំ៉

យហាេយាក្កល្លាភសុត្តាឌិចណ្ណភា និដ្ឋិតា៉

៨៉ សសង្ខារសុត្តចណ្ណភា

១៩៨៉ តចេយ សសង្ខារេន ទុក្ខេន ពសិរេន អធិយត្តបយោពំ ពត្វាច ពិលេសបរិតិព្វាភេឌយ្យោតិ សសង្ខារបរិតិព្វាយី៉ អសង្ខារេន អប្បយោពេន អធិយត្តបយោពំ អពត្វាច ពិលេសបរិតិព្វាភេឌយ្យោតិ អសង្ខារបរិតិព្វាយី៉ ឌយ្យាត្យសារី បុគ្គលោ ហិ អាពយតយ្យិពិលេសេ ចិក្ខម្ភេត្វា អប្បទុក្ខេន អពសិរេន អពិលមេត្វាច ចិក្ខម្ភេតុំ សក្កោតិ៉ សទ្ធាត្យសារី បុគ្គលោ បត ទុក្ខេន ពសិរេន ពិលមេត្វា ហុត្វា ចិក្ខម្ភេតុំ, តស្មា ឌយ្យាត្យសារិស្ស បុព្វភាពយគ្គក្ខណេ ពិលេសេឆ្ឆេទកំ ញាណំ អទត្ថំ តិពិណំ សុទំ ហុត្វា ចហតិ៉ យថា ភាយ តិពិណេន អសិតា ពទលិ លិត្តគ្គស្ស លិត្តដ្ឋាត់ មដ្ឋំ ហោតិ, អតិយឹឈំ ចហតិ, សទ្ទោ ត សុយ្យតិ, ពាលចថាយាមពិច្ចំ ត ហោតិ, ឯចរូបិ ឌយ្យាត្យសារិនោ បុព្វភាពភាចតា ហោតិ៉ សទ្ធាត្យសារិនោ បត បុព្វភាពក្ខណេ ពិលេសេឆ្ឆេទកំ ញាណំ ទត្ថំ អតិពិណំ អសុទំ ហុត្វា ចហតិ៉ យថា ភាយ ពុណ្ឋេន អសិតា ពទលិ លិត្តគ្គស្ស លិត្តដ្ឋាត់ ត មដ្ឋំ ហោតិ, អតិយឹឈំ ត ចហតិ, សទ្ទោ សុយ្យតិ, ពាលចថាយាមពិច្ចំ ព្ពដ្ឋិតព្ពំ ហោតិ, ឯចរូបិ សទ្ធាត្យសារិនោ បុព្វភាពភាចតា ហោតិ៉ ឯចំ សន្តេបិ តេសំ ពិលេសក្ខយេ ភាតត្តំ តត្ថិ, អតចសេសាច ពិលេសា ខីយត្តិ៉

សសង្ខារសុត្តចណ្ណភា និដ្ឋិតា៉

១០៉ ឃុគនទ្ធសុត្តចណ្ណភា

១៧០៉ ទសមេ សមថបុព្វង្គមំ ចិបស្សតំ ភាវេតីតិ ព្វាតំ សមថំ បុព្វង្គមំ បុរេចារិកំ កត្វា ចិបស្សតំ ភាវេតិ៉ សោ ហិ បឋមំ ឧបចារសមាធឹ ចា អប្បនាសមាធឹ ចា ឧប្បាទេតិ, អយំ សមថោ៉ សោ តញ្ច តំសម្បយុត្តេ ច ធម្មេ អតិច្ចាទីហិ ចិបស្សតិ, អយំ ចិបស្សនា, ព្វតិ បឋមំ សមថោ, បច្ឆា ចិបស្សនា៉ តេត ចុច្ចតិ "សមថបុព្វង្គមំ ចិបស្សតំ ភាវេតី"តិ៉ ចិបស្សនាបុព្វង្គមំ សមថំ ភាវេតីតិ ព្វាតំ បត ចិបស្សនំ បុព្វង្គមំ បុរេចារិកំ កត្វា សមថំ ភាវេតិ៉ សោ តំ ចុត្តប្បការំ សមថំ អសម្បាទេត្វា បញ្ចុបាទាតក្ខន្ធេ អតិច្ចាទីហិ ចិបស្សតិ៉ បថយោ លោកុត្តរមគ្គោ និព្វត្តតីតិ សោតាបត្តិមគ្គំ សន្ធាយ ចទតិ, លោកិយមគ្គចសេនេច ចា ព្វយិស្សា បិញ្ញ្វាយា អនេត្វា ចេជិតព្វោ៉ ពចំ? មគ្គោ សញ្ជាយតិ, បុព្វភាពិយោ លោកិយមគ្គោ ឧប្បជ្ជតិ៉ អាសេចតិ តិព្វិទាត្យបស្សនាចសេន៉ ភាវេតិ មុទ្ធិត្យពម្មតាចសេន៉ ពាហុលីពេរោតិ បដិសង្ខាត្យបស្សនាចសេន៉ អាសេចតិ ចា គឃាត្យបដ្ឋាភាឌិញាណចសេន៉ ភាវេតិ មុទ្ធិត្យពម្មតាឌិញាណចសេន៉ ពាហុលីពេរោតិ ចុដ្ឋាតកាមិតិចិបស្សនាចសេន៉ សំយោជនាតិ បហីយត្តិ៉ អត្យសយា ព្យុត្តិ ហោត្តីតិ មគ្គប្បដិបាដិយា បហីយត្តិ ព្យុត្តិ ហោត្តិ៉

ឌយ្យុទ្ធច្ចចិគ្គហិតយាតសត្តិ ឆ្ពការាឌីសុ អរិយឌយ្យោតិ បចត្តំ ឧទ្ធច្ចំ ចិក្ខេបោ ឌយ្យុទ្ធច្ចំ, តេត ឌយ្យុទ្ធច្ចេត ចិបស្សតាចិធិតោ ឧគ្គមេតេត ចិរូបំ

ᨣᩉᩥᨲᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨿᨾᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᩣᨶᩈᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᩣᨶᩈᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩮᩣᨽᩣᩈᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᩮᩣᨽᩣᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩋᩮᩣᨽᩣᩈᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩴ, ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᨬᩣᨱᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨷᩦᨲᩥ ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩴ, ᨲᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨶᨸ᩠ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨷᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪒᪨᪖)᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨿᩩᨣᨶᨴ᩠ᨵᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨷᨭᩥᨷᨴᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៨) ៣. សញ្ចេតនិយវគ្គោ

១. ចេតនាសុត្តវណ្ណនា

១៧១. តតិយស្ស បឋមេ កាយសញ្ចេតនាហេតូតិ កាយកម្មនិមិត្តំ, កាយិកស្ស កម្មស្ស កតត្តា ឧបចិតត្តាតិ អត្ថោ. ឯស នយោ សេសសញ្ចេតនាទ្វយេបិ. ឧទ្ធច្ចសហគតចេតនា បវត្តិវិបាកំ ទេតិយេវាតិ “វីសតិវិធា”តិ វុត្តំ. តថា វចីសញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនាតិ ឯត្ថ កាមាវចរកុសលាកុសលវសេន វីសតិ ចេតនា លព្ភន្តិ. ឥទំ តថា-សទ្ទេន ឧបសំហរតិ. អបិចេត្ថ នវ មហគ្គតចេតនាបិ លព្ភន្តីតិ លោកិយា នវហិ រូបារូបកុសលចេតនាហិ សទ្ធឹ មនោទ្វារេ ឯកូនតិំសាតិ តីសុ ទ្វារេសុ ឯកូនសត្តតិ ចេតនា ហោន្តីតិ ទស្សេតិ. អវិជ្ជាបច្ចយាតិ ឥទំ តាបិ ចេតនា អវិជ្ជាបច្ចយា ហោន្តីតិ ទស្សនត្ថំ វុត្តំ. យថាវុត្តា ហិ ឯកូនសត្តតិ ចេតនា កុសលាបិ អវិជ្ជាបច្ចយា ហោន្តិ, បគេវ ឥតរា. អប្បហីនាវិជ្ជស្សេវ ឧប្បជ្ជនតោ បហីនាវិជ្ជស្ស អនុប្បជ្ជនតោ.

យស្មា យំ តំ យថាវុត្តំ ចេតនាភេទំ កាយសង្ខារញ្ច វចីសង្ខារញ្ច មនោសង្ខារញ្ច បរេហិ អនុស្សាហិតោ សាមម្បិ អសង្ខារិកចិត្តេន ករោតិ, បរេហិ ការិយមានោ សសង្ខារិកចិត្តេនបិ ករោតិ, “ឥទំ នាម កម្មំ ករោន្តោបិ តស្ស ឯវរូបោ នាម វិបាកោ ភវិស្សតី”តិ ឯវំ កម្មំ វិបាកញ្ច ជានន្តោបិ ករោតិ, មាតាបិតូសុ ចេតិយវន្ទនាទីនិ ករោន្តេសុ អនុករោន្តោ ទារកោ វិយ កេវលំ កម្មញ្ញេវ វិជានន្តោ “ឥមស្ស បន កម្មស្ស អយំ វិបាកោ”តិ វិបាកំ អជានន្តោបិ ករោតិ, តស្មា តំ ទស្សេតុំ “សាមំ វា ត”ន្តិអាទិ វុត្តំ. បរេហិ អនាណត្តោតិ សរសេនេវ វត្តមានោ. ជានន្តោតិ អនុស្សវាទិវសេន ជានន្តោ.

តត្ថ ច ខីណាសវោ ចេតិយំ វន្ទតិ, ធម្មំ សុណាតិ, កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោតិ, កថមស្ស កាយាទយោ ន ហោន្តីតិ? អវិបាកត្តា. ខីណាសវេន ហិ កតំ កម្មំ នេវ កុសលំ ហោតិ នាកុសលំ, អវិបាកំ ហុត្វា កិរិយមត្តេ តិដ្ឋតិ. តេនស្ស តេ កាយាទយោ ន ហោន្តិ. តេនេវាហ “ខីណាសវស្ស កាយេន ករណកម្មំ បញ្ញាយតី”តិអាទិ. តត្ថ កុសលាកុសលំ

ខិឌ្ឌាយ បទុស្សន្តីតិ ខិឌ្ឌាបទោសិកា, ខិឌ្ឌាបទោសិកា ឯវ ខិឌ្ឌាបទោសិកា. ខិឌ្ឌាបទោសោ វា ឯតេសំ អត្ថីតិ ខិឌ្ឌាបទោសិកា. តេ កិរ បុញ្ញវិសេសាធិគតេន មហន្តេន អត្តនោ សិរិវិភវេន នក្ខត្តំ កីឡន្តា តាយ សម្បត្តិមហន្តតាយ “អាហារំ បរិភុញ្ជិស្សាម បរិភុញ្ជិស្សាមា”តិបិ ន ជានន្តិ. អថ ឯកាហារាតិក្កមេនេវ បដ្ឋាយ និរន្តរំ ខាទន្តាបិ បិវន្តាបិ ចវន្តិយេវ ន តិដ្ឋន្តិ. កស្មា? កម្មជតេជស្ស ពលវតាយ ករជកាយស្ស មន្ទតាយ. មនុស្សានញ្ហិ កម្មជតេជោ មន្ទោ, ករជកាយោ ពលវា. តេសំ តេជស្ស មន្ទតាយ ករជកាយស្ស ពលវតាយ សត្តាហម្បិ អតិក្កមិត្វា ឧណ្ហោទកអច្ឆយាគុអាទីហិ សក្កា ករជកាយំ ឧបត្ថម្ភេតុំ. ទេវានំ បន តេជោ ពលវា ហោតិ ឧឡារបុញ្ញនិព្ពត្តត្តា ឧឡារគរុសិនិទ្ធសុធាហារជីរណតោ ច. ករជំ មន្ទំ មុទុសុខុមាលកាយតោ. តេ ឯកំ អាហារវេលំ អតិក្កមិត្វាវ សន្ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ. យថា នាម គិម្ហានំ មជ្ឈន្ហិកកាលេ តត្តបាសាណេ ឋបិតំ បទុមំ វា ឧប្បលំ វា សាយន្ហេ ឃដសតេនាបិ

សិក្ខាឃយាតំ បរិកតិតំ ត ហោតិ ចិតស្សតិយេច, ឲចយេច បន្ធា តិរត្តាំ ឈាតត្តាបិ បិចត្តាបិ ចចត្តិយេច ត តិដ្ឋត្តិ៉ កតយេ បត ទោ ទេចាតិ? “ព្ភូរេយ តាយា”តិ អដ្ឋកថាយ ចិចារណា តត្ថិ, “អាហារូបដ្ឋេត អាតរេប លិត្តយាលិ ចិឃា”តិ ចុត្តត្តា ឃេ រេកធិ កពាឡាការាហារូបឌីចិរេតា ទេចា ឲចំ កទោត្តិ, ទោ ឲចំ ចចត្ថិតិ ចេឌិតព្ពា៉ អកឃកិរិចាសិរេតា បតាហុ “តិយ្យាតរតិបរតិយ្យិតចសចត្តិរេតា ទោ ទេចា, លិទ្ធាយ បក្ស្សតយត្តេតច ហេទោ លិទ្ធាបទោសិកាតិ ចុត្តា”តិ៉ រកា បទេតត្តុ ទេចាតំ អាហារេរា, កា អាហារចេលិតិ? “សទ្ទេសយ្យិ កាយាចចររទេចាតំ សុឆា អាហារេរា, សា ហេដ្ឋិយេហិ ហេដ្ឋិយេហិ ក្តបរិយាតំ ក្តបរិយាតំ បណីតតយា ហោតិ៉ តំ ឃចាសកំ ឌិចសចរេសតេច ឌិចរេស ឌិចរេស ក្សូឌ្ឍត្តិ៉ រេកធិ បត ពាទរប្បយាណំ សុឆាហារំ បរិក្សូឌ្ឍត្តិ៉ រេសា ឌិច្យាឃំ ធបិតយត្តាយេច ឃាច រេកសក្កតលក្កា កាឃំ ឋរេតិ, ទោតំយេច ឌិចសចរេសត សត្តឌិចតំ ឃាបតសយត្តាច ហោតិ”តិ ចទត្តិ៉

ព្ភស្សាបកតត្តា បក្សដ្ឋេត យតសា បក្ស្សត្តិតិ យតោបទោសិកា៉ ក្ត្ស្ឃចរេសត ចា យតរេសា បទោរេសា យតោបទោរេសា, រេសា ឲទោតំ អត្ថិ ចិតាសហេតុក្សូទាតិ យតោបទោសិកា៉ អក្កុរេទ្ធា ទក្លុតិតិ ក្សុទ្ធស្ស រេសា រេកាឆា ព្ភតរស្មិ អក្កុឌ្ឍុត្ត អត្បិកាតោ ឲកចាររេយច ក្តប្បត្តិយា អតាសេចតោ ចារេចត្តំ ត សទក្កាតិ, ក្តតកត្តិ បត្តា អក្កិ ចិឃ តិព្ពាឃតិ, តស្មា អក្កុរេទ្ធា តំ ចចតទោតា ទក្លុតិ៉ ក្តកោស្ស បត ក្សុទ្ធស្ស កិឃ្យា កិឃ្យា អញ្ញាយញ្ញាយិប្បរិចទ្ធតចរេសត តិលិណសយុគាចារេរា តិស្សឃទហតររេសា រេកាឆា ក្តប្បឌ្ឍយាតោ ហតឃចត្តុំ តិតហរេត្តា អដ្ឋត្តស្សុយាលំ កទោកាឃំ ចិតាសេតិ, តទោ សករេលិបិ អត្តការេចា អត្តូរឆាឃតិ៉ ទោតាហ “ក្តកោស្ស បតា”តិអាធិ៉ តចា ចាហ កកចា “អញ្ញាយញ្ញាយិប្បដ្ឋចិត្តា កិលត្តកាឃ...រប... ចចត្ថិ”តិ (ឌី៉ តិ៉ ១៉៣សិ)៉

កតយេ ទោត ទេចា ឌដ្ឋព្ពាតិ ឲត្តុ ទោតាតិ បច្ចត្ត កទោណចចតត្តិ អាហ “កតយេ តាយ ទោ ទេចា ឌដ្ឋព្ពា”តិ៉ កទោណត្តុយេច ចា ឲតំ កទោណចចតត្តិ ទស្សត្តា អាហ “ទោត ចា អត្តការេចតា”តិ៉ រេសសយត្តុ ក្តត្តាតយេច៉

ននេតាសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៧៉ ចិកត្តិសុត្តចណ្ណតា

១លិ៧៉ ក្សតិរេយ អត្តប្យកេទស្ស សល្លក្ខណចិកាចតចចត្តាតកទោណសយត្តុំ អទេត្តុ បរេកទកតំ ចាកណំ អត្តបដិសម្ភិទា៉ អទេត្តាតិ ទេចត្តុ សទេល្លបទោ ហេតុឋលំ៉ តធិក្សាហេតុចរេសត អទោណិឃំ កត្តព្ពំ បត្តព្ពំ, តស្មា “អទេត្តា”តិ ចុច្ចតិ៉ បរេកទទោ បត ឃំ កិញ្ចិ បច្ចយសយុប្បត្តំ, តិព្ពាតំ, កាសិតទេត្តា, ចិបារេកា, កិរិយាតិ ព្ភូរេយ បញ្ចា ធម្មា “អទេត្តា”តិ ចេឌិតព្ពា , តំ អត្តំ បច្ចចេក្ខត្តស្ស តស្មិ អទេត្តុ បរេកទកតំ ចាកណំ អត្តបដិសម្ភិទា៉ ទោតាហ “បញ្ចាស្ស អទេត្តុស្ស បរេកទកតំ ចាកណ”ត្តិ៉ អាចិក្ខាយិតិអាធិស្ស អាធិរេតា កទោធរេត្តា អាចិក្ខតិ តាយ, ក្តន្ទិសតិតិ អទេត្តា៉ តរេយច ក្តរេទ្ធតំ បរិរេយាសារេបរេត្តា ទេសេតិ៉ ឃចាក្សន្ទិដ្ឋយត្តុំ ក្តន្ទិសតចរេសត បការេរហិ ចារេបរេត្តា ចារេបតិ៉ បការេរហិ ឲច តយត្តុំ បតិដ្ឋារេបរេត្តា បដ្ឋរេបតិ៉ ឃចាក្សន្ទិដ្ឋំ បដិតិទ្ធិសតចរេសត ចិចរតិ៉ ចិចដំ ចិកឌតិ៉ ចិកត្តអត្តំ ហេតុទាហរណទស្សតេហិ បរិកដំ កទោរេត្តា ក្តត្តាតិ កទោតិ៉

ពិរេស្សា បដិបទ្ធិក្ខាតិ ឆន្ទូនិរុទ្ធិបដិកាតបដិបទ្ធិក្ខា៍ ពត្ថ ឆន្ទូបដិបទ្ធិក្ខា តាយ ឆន្ទូប្បរេភឆស្ស បល្លក្ខលាចិកាចតចចត្វាតកាទលាបយត្វំ

ខាកលាំ៍ ឆរេខ្ទាតិ ខ បរេខ្លបរេតា បន្ទរេយា៍ រេសា ហិ ឃន្ទា ពំ ពំ ចិឆហតិ បចរេត្តតិ រេចច បិរេបតិ ខ, តន្ទា “ឆរេខ្ទា”តិ ចុន្ទតិ៍ បរេភឆរេតា

បត រេយា រេកាធិ ឋលតិន្តាត្តរេកា រេហត្យ, អរិឃបរេក្កា, ភាសិតំ, ក្យុសលំ, អក្យុបលត្តិ ខ្ទាបេ បញ្ញា ឆន្ទា “ឆរេខ្ទា”តិ រេចឌិតន្តា, ពំ ឆន្ទំ

បន្ទរេចក្ខត្តស្ស ពស្មិំ ឆរេខ្ទ បរេភឆកពំ ខាកលាំ ឆន្ទូបដិបទ្ធិក្ខា៍ និរុទ្ធិប្បរេភឆស្ស បល្លក្ខលាចិកាចតចចត្វាតកាទលាបយត្វំ និរុទ្ធាកិលិរេប

បរេភឆកពំ ខាកលាំ និរុទ្ធិបដិបទ្ធិក្ខាតិ៍ ខ្ទាឆំ ចុត្តំ រេហាតិ – អរេត្ថ ខ ឆរេខ្ទ ខ ឃា បភាចនិរុទ្ធិ, ពំ បភាចនិរុទ្ធិ បន្ថំ អាទេខ្ទលាំ កត្វា

បន្ទរេចក្ខត្តស្ស ពស្មិំ បភាចនិរុទ្ធាកិលិរេប បរេភឆកពំ ខាកលាំ និរុទ្ធិបដិបទ្ធិក្ខាតិ៍

ឲចយឃំ និរុទ្ធិបដិបទ្ធិក្ខា បដ្ឋាទេខ្ទលា តាយ ឌាតា, ត បញ្ញត្តិអាទេខ្ទលា៍ កន្ទា? ឃន្ទា បន្ថំ ឃុត្វា “អឃំ បភាចនិរុទ្ធិ”តិ ឌាតន្តិ៍

បដិបទ្ធិក្ខាប្បរេត្តា ហិ “ចរេស្សា”តិ ចុរេត្ត “អឃំ បភាចនិរុទ្ធិ”តិ ឌាតាតិ, “ចស្សា”តិ ចា “ចស្ស”ន្តិ ចា ចុរេត្ត បត “អឃំ អបភាចនិរុទ្ធិ”តិ

ឌាតាតិ៍ រេចឆតាឌិប្បិ ឲរេបច តរេយា៍ អន្តា បរេតប តាយាឮ្យារិតាបបក្កឮ្យញ្ញតបន្ថំ ឌាតាតិ ត ឌាតាតីតិ? ឃឆរេក្កត បន្ថំ ឌាតិត្វា

“អឃំ បភាចនិរុទ្ធិ, អឃំ អបភាចនិរុទ្ធិ”តិ ឌាតាតិ, ពឆរេក្កត ពយ្បិ ឌាតិស្សាតីតិ៍ ពំ បត “តឃិឆំ បដិបទ្ធិក្ខាកិន្ទ”ន្តិ បដិក្ខិបិត្វា ខ្ទាឆំ ចត្វា

កធិពំ –

ពិស្សរេឆត្តរេត្ថរេទា កិទ រេខាឌិឃរេឆ្ល ឃុចក្ខុបលិកំ ករេហត្វា “អដ្ឋាទេបឃុ ភាបាឃុ កពទេភាបាឃ ករេធយី”តិ បចាទេទសិ៍ ពំ បត រេពត អត្តរេតា

ក្កក្ខរេហ ឆត្វា បចាទិតំ, ត បដិបទ្ធិក្ខាឃ ចិរេពត៍ រេសា ហិ យហាបញ្ញតាឃ ពំ ពំ ភាសំ កធាទេបត្វា ក្កក្ខរេហត្វា ឲចំ បចាទេទសិ៍ “ភាសំ តាយ

បត្តា ក្កក្ខលាន្តី”តិ ចត្វា បរេតត្ថ ខ្ទាឆំ កធិពំ៍ យាតាបិតរេទា ហិ ឆហទកាទេល ក្យុយាទេរេកា យរេទ្បា ចា បិរេធ ចា និបន្ថាទេបត្វា ពំ ពំ កធយាតា

ពាតិ ពាតិ កិន្ទាតិ កទេទាន្តិ៍ ឌាទេកា រេពសំ ពំ ពំ ភាសំ ចចត្វាទេបន្តិ “ខ្ទាបិតា ខ្ទាឆំ ចុត្ត”ន្តិ៍ កន្ធរេត្ត កន្ធរេត្ត កាទេល បន្ទាឃ្យិ ភាសំ ឌាតន្តិ៍

យាតា ឆបិឮ្យច្រ, បិតា អន្តូរេកា៍ រេពសំ ឌាទេតា ឌាទេកា បរេច យាត្យកធំ បឆយំ ឃុលាតិ, ឆបិឮ្យអភាសំ ភាសិស្សតិ៍ បរេច បិត្យកធំ បឆយំ

ឃុលាតិ, អន្តូកភាសំ ភាសិស្សតិ៍ ក្កក្ខន្តយ្បិ បត កធំ អស្សុលាទេត្វា យាកឆភាសំ ភាសិស្សតិ៍ រេយាបិ អកាយទេកា យហាអទេញ្ញ និន្ទរេត្វា, ពត្ថ

អញ្ញា កទេធន្តា តាយ តត្ថ៍ រេសាបិ អត្តរេតា ឆន្ទូតាឃ ចចត បដ្ឋាទេបន្តា, យាកឆភាសរេបច ភាសិស្សតិ៍ និទរេយ, ពិរន្ធាតរេយាតិឃំ,

រេបត្តិចិបរេយ, យតុស្សរេលិរេកា, រេឆចរេលិរេកពិ បន្តត្ថ យាកឆភាសាច ក្កស្សន្តា, រេបសា ញ្ញត្តិកិទាពអន្តូករេយាតកឆបិឮ្យអភាសាឌិកា អដ្ឋាទេប

ភាសា បរិចត្តន្តិ, កាលន្តទេត អញ្ញាចា រេហាន្តិ ខ តស្សន្តិ ច៍

អឃរេយរេចកា ឃធាក្ខន្ទច្រាហូរេចាហាទេអរិឃរេចាហាទេបន្ថាតា យាកឆភាសា ត បរិចត្តតិ៍ សា ហិ កត្ថធិ កឆាធិ បរិចត្តន្តីបិ ត បន្តត្ថ

បន្តឌា បន្តធាច បរិចត្តតិ, កប្បចិតាបេបិ ពិដ្ឋតិរេឃច៍ បឃ្យាបឃ្យូរេន្លបិ ហិ រេពបិដកំ ឮ្យុន្ធចចតំ តន្តិ អាទេទាទេបន្តា យាកឆភាសាឃ ឲច

អាទេទាទេបសិ៍ កន្ទា? ឲចញ្ហិអាហទិត្យំ ឃុលំ រេហាតិ៍ យាកឆភាសាឃ ហិ តន្តិ អាទុឡ្យហស្ស ឮ្យុន្ធចចតស្ស បដិបទ្ធិក្ខាប្បត្តាតំ

រេសាតបចាកាយតរេយច បបរេទ្បា៍ រេពត បឃ្ឈិតយរេត្តរេតច តឃបរេពត តឃបហរេស្សុត អរេត្ថ ក្កុបដ្ឋាតិ៍ អញ្ញាឃ ភាសាឃ តន្តិ

អាទុឡ្យហកំ រេសាទេឆត្វា ក្កក្ខរេហតន្តា រេហាតិ, ឧហុយ្បិ ក្កក្ខរេហត្វា បត ឃុគុជ្ឈតស្ស បដិបទ្ធិក្ខាប្បត្តិ តាយ តត្ថ, អរិឃសាចរេកា

នោបដិសម្ភិទាប្បត្តោ នាម នត្ថិ។

បដិភានប្បភេទស្ស សល្លក្ខណវិភាវនវវត្ថានករណសមត្ថំ បដិភានេ បភេទគតំ ញាណំ បដិភានបដិសម្ភិទា។ អត្ថធម្មាទិវិសយេសុ ហិ តីសុ ញាណេសុ “ឥមានិ ញាណានិ ឥទមត្ថជោតកានី”តិ (វិភ។ ៧២៨-៧២១) ឯវំ បវត្តញាណស្សេតំ អធិវចនំ។ ឥមា បន ចតស្សោ បដិសម្ភិទា ទ្វីសុ ឋានេសុ បភេទំ គច្ឆន្តិ, បញ្ចហិ ការណេហិ វិសទា ហោន្តីតិ វេទិតព្វា។ កតមេសុ ទ្វីសុ? សេក្ខភូមិយញ្ច អសេក្ខភូមិយញ្ច, តត្ថ សារិបុត្តត្ថេរស្ស មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស មហាកស្សបត្ថេរស្ស មហាកច្ចាយនត្ថេរស្ស មហាកោដ្ឋិកត្ថេរស្សាតិ អសីតិយាបិ មហាថេរានំ បដិសម្ភិទា អសេក្ខភូមិយំ បភេទគតា។ អានន្ទត្ថេរស្ស, ចិត្តស្ស គហបតិនោ, ធម្មិកស្ស ឧបាសកស្ស, ឧបាលិស្ស គហបតិនោ, ខុជ្ជុត្តរាយ ឧបាសិកាយាតិ ឯវមាទីនំ បដិសម្ភិទា សេក្ខភូមិយំ បភេទគតាតិ ឥមាសុ ទ្វីសុ ភូមីសុ បភេទំ គច្ឆន្តិ។ បភេទោ នាម មគ្គេហិ អធិគតានំ បដិសម្ភិទានំ បភេទគមនំ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ បដិសម្ភិទា វិសទា ហោន្តីតិ? អធិគមេន, បរិយត្តិយា, សវនេន, បរិបុច្ឆាយ, បុព្វយោគេន។ តត្ថ អធិគមោ នាម អរហត្តំ។ តញ្ហិ បត្តស្ស បដិសម្ភិទា វិសទា ហោន្តិ។ សវនំ នាម ធម្មស្សវនំ។ សក្កច្ចំ សុណន្តស្ស ហិ បដិសម្ភិទា វិសទា ហោន្តិ។ បរិបុច្ឆា នាម អដ្ឋកថា។ ឧគ្គហិតបាឡិយា អត្ថំ កថេន្តស្ស ហិ បដិសម្ភិទា វិសទា ហោន្តិ។ បុព្វយោគោ នាម បុព្វយោគាវចរតា ហរណបច្ចាហរណនយេន បរិហដកម្មដ្ឋានតា។ បុព្វយោគាវចរស្ស ហិ បដិសម្ភិទា វិសទា ហោន្តិ។

ឯតេសុ បន បរិយត្តិ, សវនំ, បរិបុច្ឆាតិ ឥមានិ តីណិ បភេទស្សេវ ពលវការណានិ, បុព្វយោគោ អធិគមស្ស ពលវបច្ចយោ។ បភេទស្ស ហោតិ ន ហោតីតិ? ហោតិ, ន បន យថា អធិគមស្ស ពលវបច្ចយោ ហោតិ, តថា បភេទស្ស។ បរិយត្តិសវនបរិបុច្ឆា ហិ បុព្វេ ហោន្តុ វា មា វា, បុព្វយោគេន បន បុព្វេ ចេវ ឯតរហិ ច សង្ខារសម្មសនំ វិនា បដិសម្ភិទាធិគមោ នាម នត្ថិ។ ឥមេ បន ទ្វេបិ ឯកតោ ហុត្វា បដិសម្ភិទា ឧបត្ថម្ភេត្វា វិសទា ហោន្តីតិ។

វិភត្តិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២-៣។ មហាកោដ្ឋិកសុត្តាទិវណ្ណនា

១៧២-៣។ តតិយេ ផស្សាយតនានន្តិ ឯត្ថ អាករដ្ឋោ អាយតនសទ្ទោតិ អាហ “ផស្សាករាន”ន្តិអាទិ។ “សុវណ្ណាយតនំ, រជតាយតន”ន្តិអាទីសុ អាករោបិ “អាយតន”ន្តិ វុច្ចតិ, សញ្ជាតិសមោសរណាទិវសេនបិ អាយតនដ្ឋោ លព្ភតិយេវ។ មា-ឥតិ បដិសេធេ និបាតោ។ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ អសេសំ វិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ វចនំ កិញ្ចីតិ សន្ធាយាហាតិ អាហ “មា ភណីតិ អវោចា”តិ។ បញ្ចផស្សាយតនានិ និរុទ្ធានីតិ ចក្ខាទីនញ្ច តត្ថ អភាវំ សន្ធាយ វទតិ។ ឆដ្ឋស្សាតិ មនាយតនស្ស។ ចតុត្ថេ នត្ថិ ចត្តាំ។

ยหารกาฎิกสุตฺตาธิจณฺณฺกา ติฏฺฐิตา

๖-๙ ฐบธาฬสุตฺตาธิจณฺณฺกา

๑ลิ๖-๙ บฏฺฐเย ธิฌฺฌายาติ ธิฌฺฌกฺณฺบุรฺฌฺฌติธาษาฤสฺสุติคาษธกฺณฺฆภาฬษฺฐาตาฆ ติธิฌาฆ ธิฌฺฌาฆ, อฎฺธิฌาฆ ธา อฎฺธิฌาบิ ทิ ธิฌฺฌา ธิบสฺสุฅาภาเฬฅ ยเฅายพิฏฺฐิฆา ธ ษท อฅิฏฺฐา บริกฺกุเทตฺวา ฤตฺวา บฅฺฐุษฌยฺฺเคเฌฅ ธรเฬฅ ษยฅฺฐาเฅาติ ษิลษิธเรา, ฐาเฎฺฆสุ ฦตฺตฺฐารตา, เคาะเฅ ยตฺตฺญฺญาตา, ฆากริยาฅฺเยารกา, ษฏฺฐา, ทิริ, ษูตฺตบํ, ฌิหุษฏฺฐ, ธิริฌํ, ษติ, บฏฺฐา, ธตฺตาริ ฐุบิธธรฺฌฺฌาฅาติติ ๙ธํ บฅฺฐุษเคเฌฅ ธรฬฌยฺฅ ษยฅฺฐาเฅา ฐาเยเฆธ ทิ บฅฺฐุษ ฌยฺฺ ฆษฺฆา ๙เตทิ ธรติ อริฆษาธเกา กฐฺติ อยตํ ธิษํ, ตษฺฆา "ธรฬ"ฏฺฐิ ฤตฺวา ฬเฏฺฐ ฅติ ธตฺตฺฐา

ฐบธาฬสุตฺตาธิจณฺณฺกา ติฏฺฐิตา

ลิ ราหุลสุตฺตธณฺณฺกา

๑ลิลิ ษตฺตเย บธธิฌาฤเรธษาติ ฤธิฌาเบษา ธฏฺฐเฎฺฅ, กกฺณฺฌอเฎฺฅ, ษรุษเฎฺฅ ๙กลกฺณฺฬา บธธิฌาฤ ๙ธาติ อฏฺฐตฺติกํ ฌิทิราฆ ษฏฺฐิ เฆาะฌตฺวา ฅสฺสุติ กษฺฆา? ฌิทิราฆ บธธิฌาฤฆา อเธตฅาการธา บิกเฆิ, ฅ อฏฺฐตฺติกาฆ, ตษฺฆา ฌิทิราฆ ษฏฺฐิ ๙กษธิษา อเธตฅาเฆธาติ กฬฏฺฐสุ ษุฬบริกฺกุทา เหาติ, ฆธา กึ? ฅเฅฺฐฅ เการเฬฅ ษฏฺฐิ เฆาะธิเตา อฅเฅฺฐา กติบิเหยธ ธิษุกาฆติ ธิบฺบฺฐติ, อธ ฅ ธิรเษฺษธ ฅยธํ ฐเบติ, ๙ธํ อฏฺฐตฺติกํ ฌิทิราฆ ษฏฺฐิ ๙กษธิษาติ กฬฏฺฐสุ กติบิเหยธ อเธตฅการธฅ ฐบฏฺฐาติ, อธ ฅ ธิเรเฅธสฺสา อเธตฅการธา บิกเฆิ เหาติ ฌาฤยตฺตาฆ ฅสฺสุฅเตา เฅตํ ยย...เย... ฅฎฺฐฏฺฐติ ตํ ฐกฆยฺยิ "ฅ ๙ตํ ยย, ฅ ๙เษาหยษฺฆิ, ฅ ๙เษา เย อตฺตา"ติ ๙ธํ ฆธาฤตํ ษยฺบฺบฏฺฐาฆ ฅฎฺฐตฺติ ฆธาฤตฏฺฐิ ฆธาษการธํ ตธิฏฺฐา อฅิฏฺฐาธิษการธํ, ตษฺฆา อฅิฏฺฐ ฤกฺณฺฌฅตฺตาติ ๙ธํ ฅฎฺฐตฺติ อฅเตฺวา ฆษฺฆา "เฅตํ ยย, เฅเษาหยษฺฆิ, ฅ เยเษา อตฺตา"ติ บสฺสุเฅฺฐา เฅธ กตฺติธิ อตฺตาฅํ บสฺสุติ, ฅ ตํ บรสฺส กิฏฺฐาฅการธ ฐบเฅตตฺถํ บสฺสุติ, ฅ บรสฺส อตฺตาฅํ อตฺตเฅา กิฏฺฐาฅการธ ฐบเฅตตฺถํ บสฺสุติ, ตษฺฆา ฤตฺตํ "ธฤกาธิกสุฏฺฐาตา ฅาย กธิตา"ติ

ราหุลสุตฺตธณฺณฺกา ติฏฺฐิตา

บํ ฆฏฺฐาลิสุตฺตธณฺณฺกา

๑ลิบํ อฎฺเย ษฅฺฐตฺติ อฎฺฐษฅฺฐตาฆ เธธ อาเรยฺฬษฅฺฐตาฆ ธ กยติฌํ ยเฅาหเร เธเตาธิยุตฺตฺฐิ ฐุบิฐุบิธเธ ธิตฺฐธิยุตฺติ

តេនេវាហ “អជ្ឈត្តំ សមាបត្តីនំ អញ្ញតរំ សមាបត្តិ”ន្តិ។ លេបមក្ខិតេនាតិ លាខាមក្ខិតេន។ បរិបន្ថកេ អសោធេត្វាតិ កាមច្ឆន្ទាទិបរិបន្ថកេ អសោធេត្វា។ យោ ហិ កាមាទីនវបច្ចវេក្ខណាទីហិ កាមច្ឆន្ទំ ន សុដ្ឋុ វិក្ខម្ភេត្វា កាយប្បស្សទ្ធិវសេន ទុដ្ឋុល្លំ សុប្បដិប្បស្សទ្ធំ អកត្វា អារម្ភធាតុមនសិការាទិវសេន ថិនមិទ្ធំ ន សុដ្ឋុ បដិវិនោទេត្វា សមថនិមិត្តមនសិការាទិវសេន ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ ន សមូហតំ កត្វា អញ្ញេបិ សមាធិបរិបន្ថេ ធម្មេ ន សុដ្ឋុ សោធេត្វា ឈានំ សមាបជ្ជតិ។ សោ អសោធិតំ អាសយំ បវិដ្ឋភមរោ វិយ អសុទ្ធំ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋរាជា វិយ ច ខិប្បមេវ និក្ខមតិ។ យោ បន សមាធិបរិបន្ថេ ធម្មេ សុដ្ឋុ វិសោធេត្វា ឈានំ សមាបជ្ជតិ, សោ សុវិសោធិតំ អាសយំ បវិដ្ឋភមរោ វិយ សុបរិសុទ្ធំ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋរាជា វិយ ច សកលម្បិ ទិវសភាគំ អន្តោសមាបត្តិយំយេវ ហោតិ។

អាយមុខានីតិ នទីតឡាកកន្ទរបទរាទីនិ អាគមនមគ្គា។ តេ ច កន្ទរាទយោតិ អាហ “ចតស្សោ បទិសកន្ទរា”តិ។ អបាយមុខានីតិ អបគមនមគ្គា។ អបេន្តិ អបគច្ឆន្តិ ឯតេហីតិ ហិ អបាយា, តេ ឯវ មុខានីតិ អបាយមុខានិ។ តានិ ច ឧទកនិក្ខមនឆិទ្ទានីតិ អាហ “អបគមនឆិទ្ទានី”តិ, អបាយមគ្គានិ ឧទកនិក្ខមនឆិទ្ទានីតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ជម្ពាលីសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ និព្ពានសុត្តវណ្ណនា

១៧៩។ នវមេ អភិធម្មេ វុត្តនយេនាតិ –

“កតមា ហានភាគិនី បញ្ញា? បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិំ កាមសហគតា សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តិ ហានភាគិនី បញ្ញា, តទនុធម្មតា សតិ សន្តិដ្ឋតិ ឋិតិភាគិនី បញ្ញា។ អវិតក្កសហគតា សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តិ វិសេសភាគិនី បញ្ញា។ និព្ពិទាសហគតា សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តិ វិរាគូបសំហិតា និព្ពេធភាគិនី បញ្ញា”តិ (វិភ។ ៧៩៩) –

អាទិនា វិភង្គេ វុត្តនយេន ឧទ្ធរិត្វា វេទិតព្ពា។

តត្ថ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិន្តិ ស្វាយំ អប្បគុណស្ស បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិំ, តំ កាមសហគតាសញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តីតិ តតោ វុដ្ឋិតំ អារម្មណវសេន កាមសហគតា ហុត្វា សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តិ តុទន្តិ ចោទេន្តិ។ តស្ស កាមានុបក្ខន្ទានំ សញ្ញាមនសិការានំ វសេន សា បឋមជ្ឈានបញ្ញា ហាយតិ បរិហាយតិ, តស្មា “ហានភាគិនី បញ្ញា”តិ វុត្តា។ តទនុធម្មតាតិ តទនុរូបសភាវា។ សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ ទឡ្ហំ តិដ្ឋាយតិ សន្ថាយ វុត្តំ, ន សមាយតិ។ យស្ស ហិ បឋមជ្ឈានានុរូបសភាវា បឋមជ្ឈានំ សន្តតោ បណីតតោ ទិស្វា អស្សាទយមានា អភិនន្ទមានា និកន្តិ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស និកន្តិវសេន បឋមជ្ឈានបញ្ញា នេវ ហាយតិ ន វឌ្ឍតិ, ឋិតិកោដ្ឋាសិកា ហោតិ។ តេន វុត្តំ “ឋិតិភាគិនី បញ្ញា”តិ។ អវិតក្កសហគតាតិ អវិតក្កំ ទុតិយជ្ឈានំ សន្តតោ បណីតតោ មនសិករោតោ អារម្មណវសេន អវិតក្កសហគតា

សញ្ញាមនសិការា។ សមុទាចរន្តីតិ បគុណតោ បឋមជ្ឈានតោ វុដ្ឋិតំ ទុតិយជ្ឈានាធិគមត្ថាយ តុទន្តិ ចោទេន្តិ, តស្ស ឧបរិ ទុតិយជ្ឈានានុបក្ខន្ទានំ សញ្ញាមនសិការានំ វសេន សា បឋមជ្ឈានបញ្ញា វិសេសភូតស្ស ទុតិយជ្ឈានស្ស ឧប្បត្តិបទដ្ឋានតាយ “វិសេសភាគិនី”តិ វុត្តា។

និព្ពិទាសហគតាតិ តមេវ បឋមជ្ឈានលាភឹ ឈានតោ វុដ្ឋិតំ និព្ពិទាសង្ខាតេន វិបស្សនាញាណេន សហគតា។ វិបស្សនាញាណញ្ហិ ឈានង្គភេទេ វត្តន្តេ និព្ពិន្ទតិ ឧក្កណ្ឋតិ, តស្មា “និព្ពិទា”តិ វុច្ចតិ។ សមុទាចរន្តីតិ និព្ពានសច្ឆិកិរិយត្ថាយ តុទន្តិ ចោទេន្តិ។ វិរាគូបសញ្ហិតាតិ វិរាគសង្ខាតេន និព្ពានេន ឧបសញ្ហិតា។ វិបស្សនាញាណញ្ហិ សក្កា ឥមិនា មគ្គេន វិរាគំ និព្ពានំ សច្ឆិកាតុន្តិ បវត្តិតោ “វិរាគូបសញ្ហិត”ន្តិ វុច្ចតិ។ តំសម្បយុត្តសញ្ញាមនសិការាបិ វិរាគូបសញ្ហិតា ឯវ នាម។ តស្ស តេសំ សញ្ញាមនសិការានំ វសេន សា បឋមជ្ឈានបញ្ញា អរិយមគ្គប្បដិវេធស្ស បទដ្ឋានតាយ “និព្ពេធភាគិនី”តិ វុត្តាតិ។

និព្ពានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ មហាបទេសសុត្តវណ្ណនា

១៨០។ ទសមេ មហាឱកាសេតិ មហន្តេ ឱកាសេ មហន្តានិ ធម្មស្ស បតិដ្ឋាបនដ្ឋានានិ។ យេសុ បតិដ្ឋាបិតោ ធម្មោ និច្ឆីយតិ អសន្ទេហតោ។ កានិ បន តានិ? អាគមនវិសិដ្ឋានិ សុត្តោតរណាទីនិ។ ទុតិយវិកប្បេ អបទិសីយន្តីតិ អបទេសា, មហន្តា អបទេសា ឯតេសន្តិ មហាបទេសា។ “សម្មុខា មេតំ, អាវុសោ, ភគវតោ សុត”ន្តិអាទិនា កេនចិ អាគតស្ស ធម្មោតិ វិនិច្ឆយនេ ការណំ។ កិំ បន តន្តិ? តស្ស យថាគតស្ស សុត្តោតរណាទិ ឯវ។ យទិ ឯវំ កថំ ចត្តារោតិ? យស្មា ធម្មស្ស ទ្វេ សម្បទាយា សត្ថា សាវកោ ច។ តេសុ សាវកា សង្ឃគណបុគ្គលវសេន តិវិធា។ ឯវមិមាយ បរិយាយាយ ធម្មោ បដិគ្គហិតោតិ អបទិសិតព្ពានំ ភេទេន ចត្តារោ។ តេនាហ “សម្មុខា មេតំ, អាវុសោ, ភគវតោ សុត”ន្តិអាទិ។ តថា ច វុត្តំ នេត្តិយំ (នេត្តិ។ ៣។១៨) “ចត្តារោ មហាបទេសា ពុទ្ធាបទេសោ, សង្ឃាបទេសោ, គណាបទេសោ, បុគ្គលាបទេសោ។ ឥមេ ចត្តារោ មហាបទេសា”តិ។ ពុទ្ធោ អបទេសោ ឯតស្សាតិ ពុទ្ធាបទេសោ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ តេនាហ “ពុទ្ធាទយោ...បេ... មហាការណានី”តិ។

នេវ អភិនន្ទិតព្ពន្តិ ន សម្បដិច្ឆិតព្ពំ, គន្ថស្ស សម្បដិច្ឆនំ នាម សវនន្តិ អាហ “ន សោតព្ព”ន្តិ។ បទព្យញ្ជនានីតិ បទានិ ច ព្យញ្ជនានិ ច, អត្ថបទានិ ព្យញ្ជនបទានិ ចាតិ អត្ថោ។ បជ្ជតិ អត្ថោ ឯតេហីតិ បទានិ, អក្ខរាទីនិ ព្យញ្ជនបទានិ។ បជ្ជិតព្ពតោ បទានិ, សង្កាសនាទីនិ អត្ថបទានិ។ “អដ្ឋកថាយំ បទសង្ខាតានិ ព្យញ្ជនានីតិ ព្យញ្ជនបទានេវ វុត្តានី”តិ កេចិ។ អត្ថំ ព្យញ្ជេន្តីតិ ព្យញ្ជនានិ, ព្យញ្ជនបទានិ។ តេហិ ព្យញ្ជិតព្ពតោ ព្យញ្ជនានិ, អត្ថបទានីតិ ឯកសេសនយេន វា។ ឧភយស្មិំ ឋានេតិ តេនាគតសុត្តស្ស ឧភយស្មិំ បទេសេ។ បាឡិ វុត្តាតិ កេវលំ បាឡិធម្មោ វុត្តោ។ អត្ថោ វុត្តោតិ បាឡិយា អត្ថោ វុត្តោ និទ្ទិដ្ឋោ។ អនុសន្ធិ គមិតោតិ យថារទ្ធទេសនាយ ឧបរិទេសនាយ ច អនុសន្ធានំ គមិតំ, សម្ពន្ធោ គមិតោ។ បុព្ពាបរំ គមិតន្តិ បុព្ពេន បរំ អវិរុជ្ឈនញ្ចេវ វិសេសដ្ឋានញ្ច គមិតំ បកាសិតំ។

ᩑᩅᩴ ᨷᩣᩊᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩴ ᨷᨶ ᩒᨣᩤᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩁᨱᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩒᨲᩁᨱᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩅᩮᩈᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩒᨲᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨

“ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᨧᩣᩁᨱᩣᨿᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨾᨲᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᨾᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩪᨧᨶᨲᩮᩣ “ᩈᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᩥᨵᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨶᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ, ᨡᨶ᩠ᨵᨠᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩣ᪨ ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨶᨿᩮᩈᩩ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩈᩩ ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨲᩥ ᨷᩁᩥᩅᩣᩁᨷᩣᩊᩥᨿᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩪᨧᨶᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨶᨿᩅᩥᨽᩣᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ᪨ ᨶ ᨲᩣᩅ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᨲᩣᩅ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨧᩮᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᨠᨬ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨶᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩴ ᨩᩣᨲᨠᩣᨴᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨲᩦᨱᩥ ᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣᨴᩣᨶᩮᨲᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨴᩥ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᩴᩈᨧᩁᩥᨿᩣᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨠᩥᩴ ᩅᩣ ᩑᨲᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨶᩮᨶ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥᨿᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨶᨿᩮᩣ ᨨᩮᨴᩅᩣᨴᩔ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ “ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ “ᨲᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᩮᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩅᩥᨶᩮᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨶᨿᨶᩪᨷᩣᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨠᩣᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᩈᩁᩣᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩁᩣᨣᨽᩣᩅᩣᨿ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᨽᩅᩁᩣᨣᨷᩁᩥᨻᩕᩪᩉᨶᩣᨿ᪨ ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᨽᩅᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨿ᪨ ᩏᨷᩤᨴᩣᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᩪᨷᨴᩣᨶᩈᩴᩉᩥᨲᨲᩣᨿ᪨ ᨾᩉᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨾᩉᩥᨧ᩠ᨨᨽᩣᩅᩣᨿ᪨ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩣᨿ᪨ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩦᨲᨽᩣᩅᩣᨿ᪨ ᩈᨦ᩠ᨣᨱᩥᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᨦ᩠ᨣᨱᩥᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨿ᪨ ᩋᩣᨧᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩅᨭ᩠ᨭᩣᨧᨿᩣᨿ᪨ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨠᩃᩅᨭ᩠ᨭᨲᩮᩣ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩅᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᩈᩴᨿᩩᨩ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩋᨷᨧᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨽᩅᩔ ᩋᨷᨧᨿᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷ᩠ᨷᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩋᨷᨣᨾᩣᨿ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨽᩣᩅᩣᨿ᪨ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᩔ ᨧᩮᩅ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩔ ᨧ ᩅᩦᩁᩥᨿᩔ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩅᩥᩅᩮᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᨷᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩣᨿ ᨠᩣᨿᩅᩥᩅᩮᨠᩣᨴᩥᨲᨴᨦ᩠ᨣᩅᩥᩅᩮᨠᩣᨴᩥᩅᩥᩅᩮᨠᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨷᨧᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᨷᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᩔ ᩋᨷᨧᨿᨶᩣᨿ, ᩈᩩᨽᩁᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᨱᨵᩣᩁᨱᨷᩁᩥᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᨠᩴᩈᩮᨶ ᩑᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩑᩈᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩋᨷᩣᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨷᨲᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨵᩣᩁᨱᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᨶᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩒᩅᩣᨴᩣᨶᩩᩈᩣᩈᨶᩦᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩑᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ចត្យុសច្ចត្ថុចត៌ សុត្តន្តិ អាហ “សុតេ្តតិ តេបិដកេ ត្យុទ្ធចចតេ”តិ៑ តេបិដកេត្យ្យត្យុទ្ធចចត៌ សច្ចចិតិយុត្តំ តត្តិ៑ ទាកាឌិចិតឃកាទេណ៌ា ឃឆា

តេតត សុត្តបតេឆត បកាសិតត្តិ អាហ “ចិតតេឃតិ ៦តស្មិ ទាកាឌិចិតឃកាទេណា”តិ៑ សុតេ្ត ឌ្ធតទណាតេច្ចត្ត

តេបិដកត្យុទ្ធចចតបរិឃាបត្តតាចតេសតេតច តេចតិតត្ថំ, ត អញ្ញាឆាតិ អាហ “សុត្តប្បដិបិដិឃា កត្តចិ អតាកត្តា”តិ៑ ឈស្លិ ហ្វ្វេបត្តាតិ

អតេទាកស្ស យហតេតា ទុក្ខស្ស តិដ្ឋេតា ហ្វបក្កតេយត ឈស្លិកាឃ សកលិកាឃ បបដិកាឃ ចា ហ្វ្វាបត៌ ចិឃ អតេទាកស្ស សាសតឆយុស្ស តិដ្ឋេតា

ញ្យញ្ញូតយតេត្តត តប្យរិឃាបត្តំ ចិឃ ហុត្តា ឈស្លិសតិសំ បុញ្ញាបទចិទុទ្ធតាតិតេឆាសំ ហ្វ្វេបត្តា បរិតីតេបត្តា៑ តាតិសាតិ បត ៦កំសតេតា

ក្យញ្យហតេចស្សត្តទាតិបរិឃាបត្តាតិ តេហាត្តិតិ អាហ “ក្យញ្យហតេចស្សត្តទ...តេប... បញ្ញាឃត្តិតិ អតេត្ត”តិ៑ ទាកាឌិចិតតេឃតិ ទាកាឌិចិតឃតតេត្តត

អតឆាកាទតាឃ អបញ្ញាឃយាតាតិ ឈតេទ្ធតញ្ញាតិ ចឌិតញ្ញាតិ ត កតេហតញ្ញាតិ៑ សញ្ញត្តាតិ សញ្ញចាតេទសុ៑

យហាបតេឆសសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

សតេច្ចតតិឃចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៩) ៤. ព្រាហ្មណវគ្គោ

១-៣. យោធាជីវសុត្តាទិវណ្ណនា

១៨១-១៨៣. ចតុត្ថស្ស បឋមាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ។

៤. អភយសុត្តវណ្ណនា

១៨៤. ចតុត្ថេ សោចតីតិ ចិត្តេ ឧប្បន្នពលវសោកេន សោចតិ, ចិត្តសន្តាបេន អន្តោ និជ្ឈាយតីតិ អត្ថោ។ កិលមតីតិ តស្សេវ សោកស្ស វសេន កាយេ ច ឧប្បន្នទុក្ខេន កិលមតិ។ បរិទេវតីតិ សោកុទ្ទេហកវសេន តំ តំ វិប្បលបន្តោ វាចាយ បរិទេវតិ។ ឧរត្តាឡិន្តិ ឧរត្តាឡំ, ឧរំ តាឡេត្វាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ឧរំ តាឡេត្វា”តិ។ កង្ខាវិចិកិច្ឆាតិ ឯត្ថ “ឯកមេវិទំ បញ្ហាយំ និវេសេតិ កិំ នុ ខោ ឥទ”ន្តិ អារម្មណំ កង្ខនតោ កង្ខា, “ឥទមេវ ឥទ”ន្តិ និច្ឆេតុំ អសមត្ថភាវតោ “វិចិកិច្ឆា”តិ វុច្ចតិ – “ឆលុសភាវេ វិចិនន្តោ កិច្ឆតិ, វិកេតា វិកិច្ឆា”តិ វា វុត្តា។

អភយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ព្រាហ្មណសច្ចសុត្តវណ្ណនា

១៨៥. បញ្ចមេ ឧត្តាតិ ឧត្តម្ភិ សុប្បតិដ្ឋិតបរិព្ពាជកានំ។ ព្រាហ្មណាតិ ជាតិព្រាហ្មណំ, ពាហិតបាបំ, សមណោ វា អញ្ញោ វា ព្រាហ្មណាតិ អត្ថោ ពាហិតត្តា ច។ អត្តនោ អត្តានត្តិ ឯកច្ចានំ “អហំ ខោ, ភោ ព្រហ្មា, មហាព្រហ្មា…បេ… វសី បិតា ភូតភព្យាន”ន្តិអាទិនា (ទី. និ. ១.៤៣) បរេហិ បរិកប្បិតំ អត្តានញ្ច ព្រហ្មានំ ឯកច្ចេ ទិដ្ឋិគតិកា ន បស្សន្តីតិ វុត្តំ។ “ព្រហ្មា”តិអាទិនា បន អត្ថោ បរស្សាតិ បរេសំ បរោ បុរិសោតិ វា ឯវំ កហិតស្ស។ ន ច មម ក្វចនីតិ ឯត្ថ មម-សទ្ទោ អជ្ឈត្តប្បយុត្តោតិ អាហ “មម-សទ្ទំ ឋានេ ឋបេត្វា”តិ។ បរស្ស វាតិ អត្តនោ អញ្ញស្ស បរោ បុរិសោ នាម អត្ថិ មមត្តាយ ឋិតោ។ តស្ស វសេន មមាយិតព្ពំ វត្ថុន្តិ ឯកច្ចសស្សតិកបរិកប្បិតវសេន បរំ អត្តានំ តត្ថ អត្តនោ កិញ្ចនភូតំ ន បស្សតីតិ វុត្តន្តោ “ន ច ក្វចនី”តិអាទិនា។ ឯត្ថ ច នាហំ ក្វចនីតិ សកអត្តនោ សង្ខាតំ ន បស្សតិ, ន កត្ថចិ កិញ្ចនតា តម្ហិ សកអត្តនោ វច កត្ថចិ អត្តនិយំ ន បស្សតិ, ន ច មមាតិ វុត្តំ ចត្តាទិ សព្ពត្ថ សាធារណំ, អត្ថិ-ពហិ បរេសុ កិញ្ចិ ន ច ក្វចនិ បរស្ស អត្តា អត្ថីតិ បរស្ស អត្តនោ អភាវំ បស្សតិ, តស្ស បរស្ស អត្តនោ មម កិញ្ចនតា នត្ថីតិ បរស្ស អត្តនោ អត្តនិយំ បស្សតិ, ឯវំ អជ្ឈត្តំ ពាហិទ្ធា ចាតិ អត្តត្តនិយសុញ្ញតា-សុទ្ធសង្ខារបុញ្ជតា-ចតុកោដិកសុញ្ញតាបរិគ្គហណភាវនា និដ្ឋា ហោតិ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ព្រាហ្មណសច្ចសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. ឧម្មគ្គសុត្តវណ្ណនា

១៨៦. ឆដ្ឋេ អាកឌ្ឍិយតីតិ ចិត្តវសិកោ លោកោ តត្ថ តត្ថ ឧបកឌ្ឍិយតិ។ តេសំយេវេត្ថ គហណំ វេទិតព្ពន្តិ យេ អបរិញ្ញាតវត្ថុកា
ចិត្តស្ស វសំ គច្ឆន្តិ, តេសំយេវ គហណំ។ ន ហិ បរិញ្ញាតក្ខន្ធា បហីនកិលេសា ចិត្តស្ស វសំ គច្ឆន្តិ, ចិត្តំ បន អត្តនោ វសេ វត្តេន្តិ។ សហ
សីលេនាតិ ចារិត្តវារិត្តសីលេន សទ្ធិំ។ បុព្វភាគបដិបត្តិ ធុតង្គាទិំ កត្វា យាវ គោត្រភុញាណំ, តាវ បវត្តេតព្ពា
សមថវិបស្សនាសង្ខាតំ សម្មាបដិបទំ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ឧម្មគ្គសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. វស្សការសុត្តវណ្ណនា

១៨៧. សត្តមេ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោតិ ឯត្ថ វស្សការោតិ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស នាមំ។ មហតិយា ឥស្សរិយមត្តាយ
សមន្នាគតោ មហាមត្តោ។ ឥស្សរិយមត្តាយាតិ ច ឥស្សរិយប្បមាណេនាតិ អត្ថោ, ឥស្សរិយេន ចេវ វិត្តូបករណេន ចាតិ ឯវំ វា ឯត្ថ
អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ, ឧបភោគូបករណានិបិ ហិ លោកេ “មត្តា”តិ វុច្ចន្តិ។ មគធរញ្ញោ, មគធរដ្ឋេ វា មហាមត្តោតិ មគធមហាមត្តោ។
តុទិសញ្ញិតោ គាមោ និវាសោ ឯតស្សាតិ តោទេយ្យោ។ តេនាហ “តុទិគាមវាសិកស្សា”តិ។ តុទិគាមវាសិតា ចស្ស តត្ថ
អធិបតិភាវេនាតិ ទដ្ឋព្ពា។ សោ ហិ តំ គាមំ សោណទណ្ឌោ វិយ, ចម្បំ កូដទន្តោ វិយ, ខាណុមតំ អធិបតិភាវេន អជ្ឈាវសតិ។
មហទ្ធនោ ហោតិ បញ្ចចត្តាលីសកោដិវិភវោ។ បរិសតីតិ បរិសាយំ, ជនសមូហេតិ អត្ថោ។ តេនាហ “សន្និបតិតាយ បរិសាយា”តិ។
អភិប្បសន្នោតិ ឯត្ថ អភិក្កមនត្ថោ អភិ-សទ្ទោតិ អាហ “អតិក្កម្ម បសន្នោ”តិ, បសាទនីយំ ឋានំ អតិក្កមិត្វា អប្បសាទនីយដ្ឋានេ បសន្នោតិ
អធិប្បាយោ។ តំ តំ កិច្ចំ អត្ថំ បស្សតីតិ អត្ថទសោ, អលំ សមត្ថោ បដិពលោ អត្ថទសោ អលមត្ថទសោ, អលមត្ថទសេសុ អតិសយន្តីតិ
អលមត្ថទសតរោ។ តេនាហ “អត្ថេ បស្សិតុំ សមត្ថោ”តិអាទិ។ នេវ សប្បុរិសំ ន អសប្បុរិសំ ជានាតីតិ សប្បុរិសធម្មានំ អសប្បុរិសធម្មានញ្ច
យាថាវតោ អជាននតោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

វស្សការសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. ឧបកសុត្តវណ្ណនា

១៥៥៉ អដ្ឋមេ តិប្ពុត្តិចទេសេ តិទយំ អទហតិ, តិទយំចត្តតិទេយត ចា កេយ្យូតា តិទទេយ តិឃុទេត្តាតិ តេទយិទេកា៉ អចឹចិយិ ប្រព្យជ្ជិត្វា តត្ត្រ អាឃុកព្យសញ្ញិតំ អត្តូទកព្យំ តិដ្ឋតីតិ កព្យទេដ្ឋា៉ តិទឃ្យុបបត្តិ បរិហទលាចទេសេ តិកិច្ឆិតំ អសក្កុទេលាឃ្យាតិ អទេតាកិទេច្ឆា៉ អបរិយាឌិត្វាចាតិ អបរិក្លិលាទេយច៉ សទេច ហិ ឲទេកា កិក្លុ កាយាតុបស្សិ ឫច្ឆតិ, អទេញ្ញា ទេចឌតាតុបស្សិ...ទេប... ចិត្តាតុបស្សិ៉ "ញ្ចុយិតា ឫទេដ្ឋ អហំ ឫច្ឆាយី"តិ ឲទេកា ឲកំ ត ឌូទេលិទេកតិ, ឲចំ សទេត្តបិ ទេតសំ ចាទេទា បញ្ញាឃតិ ឲច, ឭទ្ធាតំ បត ចាទេទា ត បញ្ញាឃតិ៉ ចិឌត្តិចត្យុទក្កុលំ លាឃំ អតិក្កូយតទេតា ឫទេទតទំទេយច កកចា ឌុដ្ឋសចិទេឆត កាយាតុបស្សិ, តចចិទេឆត ទេចឌតាតុបស្សិ, ទេសាញ្ញអសចិទេឆត ចិត្តាតុបស្សិ, បញ្ចចិទេឆត ឆយ្ខាតុបស្សិ កទេឆតិ៉ តិដ្ឋត្តុ ចា ឲចំ ចត្តាទេទា៉ សទេច ហិ អទេញ្ញា ចត្តាទេទា សយូព្យឆាទេតសុ, អទេញ្ញា ញ្ចុទ្ធិបិទេឆសុ, អទេញ្ញា បញ្ចិន្ទ្រិទេយសុ , អទេញ្ញា បញ្ចឆាទេលសុ, អទេញ្ញា សត្តទេពាជ្ឈដ្គេសុ, អទេញ្ញា អដ្ឋយក្កដ្គេសុ បទេញ្ញាឫទេច្ឆយ្យំ, តយ្យិ កកចា កទេឆយ្យ៉ តិដ្ឋត្តុ ចា ឲទេត អដ្ឋ៉ សទេច អទេញ្ញា សត្តតិំស ឌតា ទេពាធិបក្លិទេយសុ បទេញ្ញាឫទេច្ឆយ្យំ, តយ្យិ កកចា តាចទេឆច កទេឆយ្យ៉ កស្មា? ឃាចតា ហិ ទេលិកិយយហាឌទេត ឲកំ បឆំ កទេឆទេត្ត តាច អាតត្តទេតូទេទា អដ្ឋ បឆាតិ កទេឆតិ៉ អាតត្តទេតូទេទ បត ឲកំ បឆំ កទេឆទេត្តទេយច កកចា ទេសាញ្ញអស បឆាតិ កទេឆតិ៉ កស្មា? កកចទេតា ហិ ឌិច្យា យុក្យ, ឌត្តាចទេលំ ឫប្ញុសិតំ, ចចតំ អកញ្ញាតំ, កចដ្កបរិចាទេសា លហុទេកា៉ ទេតត ចុត្តំ – "អបរិយាឌិត្វាចស្ស តធាកតស្ស ឆយ្ខទេឆសតា, អបរិយាឌិត្វំ ឆយ្ខបឌញ្ញាត"ត្តិ៉

តត្ត្រ ឆយ្ខទេឆសតាតិ តត្តិដ្ឋបតា៉ ឆយ្ខបឌញ្ញាតត្តិ ឲត្ត្រ ឆទេយ្ខាតិ បិញ្ញា៉ បឌ្ជតិ អទេត្វា ឲទេតតាតិ បឆំ៉ ចាព្យញ្ចា បទេឆទេតច សដ្កហិតំ៉ អត្តំ ញ្ញទេញ្ញាតីតិ ញ្ញញ្ញាតំ, អក្លុទំ៉ តទិព្យាបឌចាព្យំ បរិច្ឆិញ្ញយាតំ តំ តំ អត្តំ ញ្ញទេញ្ញាតិ បកាទេសតិ៉ ឲទេតត អបទាបទេទហិ បឌញ្ញាទេតហិ ឫចិទេយ្យិ កាលំ កទេឆត្តស្ស តធាកតស្ស ត កទាចិ ទេតសំ បរិយាឌាតំ អត្តិតិ ឌទេស្សតិ៉ ក្យលដំសីតិ ក្យលដំសតសីទេលិ៉ បកទេដ្ឋាតិ ចាចាបិកដ្ឋិទេយត សយត្វាកទេតា៉

ដ្កបកសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៦៉ សច្ឆិកទលិឃសុត្តចណ្ណតា

១៥៦៉ តចទេយ តាយកាទេឃតាតិ សហឌាតតាយកាទេឃត៉ ទេសសទេយត្ត្រ ដ្កត្តាតទេយច៉

សច្ឆិកទលិឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ ដ្កទេបិសឆសុត្តចណ្ណតា

១៦០៉ ឌសទេយ តុលិក្សាតំ តុលិក្សាតត្តិ អាទេយឌិតចចតំ ញ្ញាបតិច្ឆាចទេសត ចុត្តត្តិ អាហ "ឃទេតា ឃទេតា អតុចិទេលិទេកតី"តិ៉ អតុចិទេលិទេកត្វាតិ ឲត្ត្រ អតុ-សទ្ទោបិ ញ្ញាបតិច្ឆាចចតទេយចាតិ អតុ អតុ ចិទេលិទេកត្វាតិ អទេត្វា, បញ្ចបសាឌព្យឌិយល្លិតាតិ អក្លិតិ

ក្ខុំនលត្វា តនតា តនតា ចិនលិនកត្វាតិ ចុត្ត នហាតិ៍ អលត្តិ ឃុត្ត, ច្ចបិឃិកត្តិ អនត្វា “អលនយច តិត្តិត្តិតុ”ត្តិអាឌឹសុ (ឌឹ៍ តិ៍ ៦៍៦លិ៍៦; ឃ៍ តិ៍ ៦៍០៦៣-០៦៩) ចិឃ៍ បុដពាត្តនភភ បរិហរិត្វា អសិតត្តាំ បុនជាំ សត្តុលិ៍ អ-កានឃ្ស ច្ច-កាទ៌ កត្វា៍ នតភាហ “បិនឆឃ្យ”ត្តិ៍ នសសនយត្វ សុចិន្តេញឃ្យនយច៍

ក្ខនបិនសឆសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

(ចាហុលាចក្កុចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១០) ៥ៈ ឃហាចវគ្គា

១ៈ សោតានុគតសុត្តចណ្ណតា

១៩១ៈ បញ្ចមស្ស បឋមេ សោតានុគតានន្តិ បសាទសោតំ អនុគន្តា ឞតានំ, បរិយត្តានំ ចាចុគ្គតានន្តិ អត្ថោៈ ឲចិក្ខតា ច បសាទសោតំ ឲ្ធរិត្វា ធាតាលសោរតេន សុទ្ធ ចចត្តូបិតា តាយ ហោន្តីតិ អាហ “បសាទសោត”ន្តិអាទិៈ ឲពន្ធស្ស ហិ ស្វគ្គហិតបុព្ពចចតំ តំ តំ បរិយំ តិដ្ឋរិតំ សុទ្ធ ចចត្តបិតំ ត ហោតិៈ “អមុកំ សុត្តំ ចា ជាតកំ ចា ពចេមី”តិ ចុត្តេ “សជ្ឈាយិត្វា សំសន្ទិត្វា សមនុគ្គាហិត្វា ជានិស្សាមី”តិ ចចន្តិៈ ឲពន្ធស្ស តំ តំ បរិយំ គចក្ខសោតសដិសំ ហោតិ “អមុកំ សុត្តំ ចា ជាតកំ ចា ពចេមី”តិ ចុត្តេ ស្វដ្ឋិត្វា តយេច ពចេតិៈ តំ សន្ធាយេតំ ចុត្តំ “ធាតាលសោរតេន ចចត្តូបិតាន”ន្តិៈ ព្ពត្តិលិក្ខានីតិ តីហិ លិក្ខាតិៈ តាយានីតិ ចត្តារិ បនាតិៈ បឋយានយោ សត្ត ចិកត្តិយោៈ

ចឲ្យអវទ្ទោតីតិ បវិឲ្យត្តំ អនុសន្ធិ បុព្ពាបរចសេន ចាចុគ្គតំ ពសោន្តា ឆាសេតិៈ ចចសា បរិចិតាតិ សុត្តទសពចក្កទសពបណ្ណាសទសពចសេន ចាចាយ សជ្ឈាយិតា, “ទសសុត្តានិ ពតានិ, ទសចក្កានិ ពតានី”តិអាទិតា សល្លក្ខេត្វា ចាចាយ សជ្ឈាយិតាតិ អត្ថោៈ ចក្កាទិចសេន ហិ ព្ពឆ ចចសា បរិចយោ អធិប្បេតោ, ត បត សុត្តពទេសស្ស សុត្តមត្តស្ស ចចសា បរិចយោៈ មតសា អត្ត អត្ត បេក្ខិតា គាពសោ តិជ្ឈាយិតា ចិទិតា មនុសានុបេក្ខិតាៈ ឃស្ស ចាចាយ សជ្ឈាយិតំ ព្យុទ្ធចចតំ មតសា ចិន្តេន្តស្ស តត្ថ តត្ថ បាកដំ ហោតិ, មហាទីបំ ជាលេត្វា ថិតស្ស រូបគតំ ចិយ ចិក្ខតំ ហុត្វា បញ្ញាយតិៈ តំ សន្ធាយេតំ ចុត្តំៈ សុប្បដិចិទ្ធាតិ តិដ្ឋដំ តិគ្គុរំ ពត្វា សុទ្ធ ឃាឆាចតោ បដិចិទ្ធាៈ សេសមេត្ថ សុចិញ្ញេយ្យមេចៈ

សោតានុគតសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

២ៈ ឋានសុត្តចណ្ណតា

១៩២ៈ ទុតិយេ សំចាសេនាតិ សហចាសេនៈ សីលំ ចេទិតព្ពន្តិ “អយំ សុសីលោ ចា ទុស្សីលោ ចា”តិ សហ ចសន្តេន ស្វបសព្ហមន្តេន ជានិតព្ពៈ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុតា, ត ព្ពត្តរត្តំ តញ្ច សីលំ ទីឃេន ពាលេន ចេទិតព្ពំ, ត ព្ពត្តទេតៈ ទ្វិហតីហទិព្យាសំឃតាពាទោ ច សំចុតិន្ទ្រិយាពាទោ ច ត សក្កា ទស្សេតុំៈ មតសិ ពទោតាតិ តម្បិ “សីលមស្ស បរិគ្គហេស្សាមី”តិ មតសិពទោន្តេន បច្ចវេក្ខន្តេតេច សក្កា ជានិតុំ, ត ព្ពតទេតៈ បញ្ញចតាតិ តម្បិ សប្បញ្ញេតេច បណ្ឌិតេតៈ ពាលោ ហិ មតសិពទោន្តោបិ ជានិតុំ ត សក្កោតិៈ

សំចោហារេតាតិ អបរាបរំ ពថនេតៈ

“យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, វោហារំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, វាណិជោ សោ ន ព្រាហ្មណោ”តិ។ (ម។ និ។ ២។៤៥៧; សុ។ និ។ ៦១៨) –

ឯត្ថ ហិ ព្យវហារោ នាម។ “ចត្តារោ អរិយវោហារា, ចត្តារោ អនរិយវោហារា”តិ (ទី។ និ។ ៣។៣១៣) ឯត្ថ ចេតនា។ “សង្ខា សមញ្ញា បញ្ញត្តិ វោហារោ”តិ (ធ។ ស។ ១៣១៣-១៣១៥; មហានិ។ ៧៣) ឯត្ថ បញ្ញត្តិ។ “វោហារមត្តេន សោ វោហរេយ្យា”តិ (សំ។ និ។ ១។២៥) ឯត្ថ កថាវោហារោ។ ស្វាបិ ឯសោវ អធិប្បេតោ។ ឯកច្ចស្ស ហិ សម្មុខាកថា បរម្មុខាកថាយ ន សមេតិ បរម្មុខាកថា សម្មុខាកថាយ។ តថា បុរិមកថា បច្ឆិមកថាយ, បច្ឆិមកថា ច បុរិមកថាយ។ សោ កថេតេវ សក្កា ញាតុំ “អសុចិ ឯសោ បុគ្គលោ”តិ។ សុចិសីលស្ស បន បុរិមំ បច្ឆិមេន, បច្ឆិមញ្ច បុរិមេន សមេតិ។ សម្មុខាកថិតំ បរម្មុខាកថិតេន, បរម្មុខាកថិតញ្ច សម្មុខាកថិតេន, តស្មា កថេន្តោ សក្កា សុចិភាវោ ញាតុន្តិ បកាសេន្តោ ឯវមាហ។

ថាមោតិ ថាមថាមោ។ យស្ស ហិ ថាមថាមោ នត្ថិ, សោ ឧបដ្ឋានេសុ ឧបដ្ឋកេសុ កោឆតញ្ញំ ករណំ កត្តញ្ញំ កិច្ចំ អបស្សន្តោ អង្គារកាយំ បវិដ្ឋោ វិយ ចរតិ។ តេនាហ “អាបណាសុ, កិលមតិ, ថាមោ វេទិតព្វោ”តិ។

សាកច្ឆាយាតិ សំកថាយ។ ទុប្បញ្ញស្ស ហិ កថា ឧទកេ គេណ្ឌុ វិយ ឧប្បិលវតិ។ បញ្ញវតោ កថេន្តស្ស បដិភានំ អនន្តំ ហោតិ។ ឧទកបិប្ផលិតេនេវ ហិ មច្ឆោ ខុទ្ទកោ វា មហន្តោ វាតិ ញាយតិ។

ញាតិបិតរោយាតិ វេទវេទាគមយាទីហិ ញាតីនំ បិតរោយា។ ភោគានំ ព្យសនំ ភោគព្យសនំ, រាជចោរាទិវសេន ភោគបិតរោយាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ”តិ។ បញ្ចុប្បន្នេតិ បញ្ចុប្បន្នេវ, ញាតីនំ ព្លដ្ឋិតស្ស អត្តស្ស វិមំសនត្ថំ អត្តោ។ អតប្បកត្ថំ អតិត្តិករវេន អតប្បកំ សាធុសវេកាជនំ វិយ។ សណ្ហត្ថំ សុខុមវេការវ។

ធាតុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ កន្ទិយសុត្តវណ្ណនា

១៥៣។ តតិយេ ការណស្ស ឧត្តរំ កិរិយំ ការណុត្តរិយំ, តំ លក្ខណំ ឯតស្សាតិ ការណុត្តរិយលក្ខណោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

កន្ទិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

᪄᪨ ᩈᩣᨾᩩᨣᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪉᪄᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨸᨵᩣᨶᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨸᨵᩣᨶᩥᨿᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩈᩣᨾᩩᨣᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅᪨ ᩅᨸ᩠ᨸᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪉᪅᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨸᩥᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᨸᩅᩮᩈᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨸᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩈᩴᩅᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩋᨸᩥᩉᩥᨲᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨠᩴ ᨸᩣᨸᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩴᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨡᨿᩅᩥᩁᩣᨣᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨡᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ, ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ? ᩏᨽᨿᨾᩮᨲᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨸᩉᩣᨶᩣᨽᩥᩈᨾᨿᨽᩣᩅᨶᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩣᨶᩴ ᩑᨠᨠᩣᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨴᩦᨸᩩᨩ᩠ᨩᩃᨶᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᨹᩃᨲ᩠ᨲᩪᨸᨧᩣᩁᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨸᨴᩦᨸᩩᨩ᩠ᨩᩃᨶᩉᩮᨲᩩᨠᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᩥᨣᨾᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩉᩮᨲᩩᨠᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ᪨ ᩉᩮᨲᩩᨹᩃᨽᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᨸᨿᩮᩣᨣᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨸᩁᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᨿ ᩅᩮᩣᩉᩁᩦᨿᨲᩥ ᨿᨳᩣ “ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩁᩪᨸᩮ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁.᪄᪀᪀; ᪃.᪄᪂᪁, ᪄᪂᪅, ᪄᪂᪆; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂.᪄᪃-᪄᪄; ᪂.᪄.᪆᪀; ᨠᨳᩣ᪨ ᪄᪆᪅, ᪄᪆᪇)
ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨿᩔ ᨧ ᩅᩥᩉᨶᨶᨲᩮᩣ ᩅᩥᨥᩣᨲᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡ᪨ ᨸᩁᩥᨯᩉᨶᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩣ᪨

ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩣ᪨ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩮᩃᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩅᩮᩃᨬ᩠ᨧ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᨨᩊᨦ᩠ᨣᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩁᩪᨸᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᨶᩥᩔᨿᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᨠᨳᩣ ᩉᩮᩈᩣ ᨿᨳᩣ “ᨵᨶᩩᨶᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᩔᨿᩈᩦᩈᩮᨶ ᨶᩥᩔᩥᨲᩔ ᨣᩉᨱᩴ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩁᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨶ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨣᩮᩉᩔᩥᨲᨸᩮᨾᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩃᩮᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩥᨲᩮᩣ ᨸᩈᩣᨴᨬ᩠ᨬᩣᨳᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶᨸᩥ᪨ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᩈᨾᨸᩮᨠ᩠ᨡᨶᩮᨶ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨱᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᩉᩥ ᩍᨭ᩠ᨮᩮᨸᩥ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨸᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨿᩮᩣ ᩋᩈᨾᨸᩮᨠ᩠ᨡᨶᩮᨶ ᩈᨾᩈᨾᩣ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨣᩉᨱᩮ ᩋᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ ᨲᩔ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨥᩣᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨬᩣᨱᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧᩔ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩥᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ “ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᨨᩊᨦ᩠ᨣᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ “ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩅᩥᨶᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᨲᩣᨿ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ “ᩈᨲᨲᩅᩥᩉᩣᩁᩣ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨸᩥ ᨾᩉᩣᨠᩥᩁᩥᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨱᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩁᩉᩥᨲᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣ᪨ “ᩋᩁᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨴᩩᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩉᩈᩥᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩅᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᨶᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩈ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩩᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᩅ “ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᨨᩊᨦ᩠ᨣᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩈᩮᨶ ᨮᩣᨿᩥᨶᩴ

ᩈᨲᨲᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨽᨶᩔ ᨠᨳᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩦᨲᩥ? ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨲᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩃᩦᨶᩣᩈᩮᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨿᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲ ᩅᩥᨿ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨠᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨸ᩠ᨸᨠᨲᩥᨠᩣᨿᩣᩅᩥᩉᩣᩁᨶᨲᩮᩣ, ᨠᨳᩣᩅᩥ ᨸᨶ ᨲᨳᩣ ᨶᩮᨲᩮᩣᨠᩥᩈᩃᩣᨶᨠᩣᨶᩮᩅ ᨿᩴ ᨲᩴ ᩈᨠᩣᨧᨶᩮᨲᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᩔ ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩈᨠᩣᨿᨷ᩠ᨻᩉᩃᩅᨶᩮᩈᨲᨸᩥ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᩣᨽᨶᩔᩈᩉᨣᨲᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨲᩔᩣ ᨶᩮᩣ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩣᩁᨿᨶᨲᨶᩈᨲ᩺

ᨠᩣᨿᩮᩣᨲᩥ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᨴᩦ᩺ ᪑᪑᪓᪘) ᨸᨬ᩠ᨧᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩈᩣᨶᩴ ᨧᨲᩩᩔᨲᩥ ᨠᩣᨿᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ, ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨲ᩠ᨳᩥᨠᩴ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨿᩣᩅ ᨸᨬ᩠ᨧᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩣᨿᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᨸᩅᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨴᩦᨥᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨧᨲᩩᩈᨲ ᨶᨿᩮᩣ᩺ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨱ ᨿᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨧᨲ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩴ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ “ᨿᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩴ “ᩈᩣ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᨿᩣᩅ ᨲᩮᨲ᩠ᨲᩥᩈᨧᩔᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᩣ᩺ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨧᩔᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᨲᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨧᩔᨠᩣᩃᩮ, ᨲᩣᩅ᩺ ᨵᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨧᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩴ ᨵᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲᩥᩃᩦᨶᩣ᩺ ᨲᩣᨴᩥ ᩋᩈᩦᨲᩥᩈᨲᩥᨧᩔᨠᩣᩃᩮ ᨧᨲᩮᨲ᩠ᨲᨸᩥ ᨲᨳᩣᩅᩥᩁᨸᩁᩥᩅᩥᨲᩮᨸᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᩺ ᨠᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨲᩮᩁᩮᩣᨠᩮᨠᨧ᩠ᨧ ᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᩣ᩺ ᩉᨲᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨶᨸ᩠ᨸᩮᩅᩥᨲᩩᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᩋᨶ᩠ᨲᨠᩮᩣᨭᩥᨲᩮᩣ ᩉᨲᨿᩅᨲ᩠ᨲᩩᨿᩮᩅ᩺ ᨲᩣᩅᩣᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᨶᩮᩅᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨲᩣᩅ᩺

ᩅᩣᨸᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᨲᨳᩴᩋᩣᨠᩣᩁᩮ᩺ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᩁᩪᨸᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᨿᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨸᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩮᨶᩮᩅ ᨧᩔᨶᩮᨲ᩠ᨲᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩁᩪᨸᩣᨿᩴ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᩺ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᩮᩅᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩣᨵᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨲᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅ᩺

ᨠᩣᨿᩔ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨽᩣᨦ᩠ᨣᨲᩮᩣ᩺ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩋᨸᨦ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᨶᩮᨲ ᩋᨸᨦ᩠ᨠᩣ᩺ ᨶᩮᨶᨠᩣᨶᩴ ᨳᩥᨲᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨸᩁᩥᨿᩣᩉᩣᩁᨠᩣᩁᩮᩣ᩺ ᩈᩮᩣ ᨸᨠᩣᩁᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣᩈᨲᩥᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨠᨽᩣᩅᩮᩣ ᨠᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ᩺

ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩴ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨻᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨶᩣᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩅᩮᨣᨠᩣᩁᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᨠᩩᨭᩮᩃᩥ ᩅᩥᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ᩺ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾᩣᨴᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩅᩥᨶᩣᨭᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ᩺ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩔᩣᨿ ᨸᨶᩮᩅᨲᩮᨭ᩠ᨮᩅᩥᨸᩔᨶᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᩺

ᨾᩁᨱᩔᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩺

᪙᩺ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣᩈᨲᩥᨠᨳᩣ

᪑᪔᪙᩺ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣᩈᨲᩥᨽᩣᩅᨶᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲᩩᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ, ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ᩺ ᨲᩮᨶ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣᩈᨲᩥᨽᩣᩅᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩔ

បិបឃ្យ ឌិក្ខត្ថំ ចិរឌ្ឍំ តរបិឌិក្ខត្ថាតិ អាហ "ឥក្កការិកាមក្ខារតតា"តិអាឌិ៍ តរបិឌិក្ខត្ថចាគាតិអាឌីឃុ តរបិឌិក្ខត្ថំ ចតត្តិ, យតយាបិ តរយច យារតោ កតហត្វា ចិចរត្តិ, កាតយតបិ តរយច អល្លិតា តាតប្យការំ អត្តកិលយចាតុតយាកយតុឃុត្តា ចិហរត្តិតិ អតត្វា៍ អបរិឃុទ្ធកាឃមយាចារាតិ អបរិឃុតទ្ធត បិណាតិបិតាឌិតា កាឃមយាចាររត មយត្ថាកតា៍ អបរិឃុទ្ធចឌីមយាចារាតិ អបរិឃុតទ្ធត យុមាចាគាឌិតា ចឌីមយាចាររត មយត្ថាកតា៍ អបរិឃុទ្ធយតាមយាចារាតិ អបរិឃុតទ្ធត អភិជ្ឈាឌិតា យតាមយាចាររត មយត្ថាកតា៍ កាយំ អកុមលកាឃមយាចាររចឌីមយាចារប្យចត្តិការលបិ អភិជ្ឈាឥតយា បចត្តត្តិតយច, តគា បត តត តចតតាបក្លិកា ចា អតដ្ឋាហារិកា ចាតិ, យតាមយាចាររចារ ឲច អភិជ្ឈាឌិចរមត តយាឌតា កតា៍ អឆ ចា ក្វារត្តរ បចត្តាតំ បិណាតិបិតាឌីតំ ចឌីមយាចារាឌិកាចាការចា ចិឃ ក្វារត្តរ បចត្តាតយ្យិ អភិជ្ឈាឌីតំ កាឃមយាចារាឌិការចា អមិទ្ធោ, យតាមយាចារការចា ឲច បត មិទ្ធោតិ កត្វា យតាមយាចាររចារ ឲច អភិជ្ឈាឥតយា ប្តទ្ធដា៍ តឆា ហិ ចុត្តំ –

"ក្វារ ចរត្តិ កយ្មាតិ, ត ក្វារា ក្វារចារិតោ;

តម្ហា ក្វាររហិ កយ្មាតិ, អញ្ញមញ្ញំ ចចត្ថិតា"តិ៍ (ឆ៍ ម៍ អដ្ឋ៍ ១ កាយាចចរកុមលក្វារកថា);

អបរិឃុទ្ធាឌីចាតិ អបរិឃុតទ្ធត ចចញ្ចកម្មុក្កតកម្មុចម្លិតយាកាឌិតា ឲកាចឌីមតិអតាមតាតកតត អាឌីតចត មយត្ថាកតា៍ ត្កគត្ថោ យាមតត បត្តុឌិតាតំយច ចរមត ចុត្តំ, "តយបិ តត មយណ(ត្រា)ហូណា"តិ បត ចចតតា ឆាហិរកចរមត កហដ្ឋចរមត ច តយាឌតា តចឌិតន្តា៍ កហដ្ឋាតយ្យិ ហិ ឌាតិឆម្មុកុលឆម្មុតាមឆម្មុចិរលិមតចរមត អញ្ញាចាបិ មិទ្ធាឌីតចា លទ្ធតតច៍

ឆាកាលគឃ្យតាឃាតិ ឲត្ត ឆាកាលគឃ្យតត្តិ យក្កាកាលយ្យិ ចុច្ចតិ ឞលឆាកាលយ្យិ មគ្គញ្ញាតញ្ញាកាលយ្យិ បច្ចតច្កលាកាលយ្យិ ចិបឃ្យតាឆាកាលយ្យិ៍ "កិំ តុ តោ, អាចុតមា, ឆាកាលគឃ្យតចិឃុទ្ធត្ថំ ភកចតិ (ត្រហ្មចរិយំ ចុឃ្យតី"តិ (យ៍ តិ៍ ១៍ឰ៤លិ) ហិ ឲត្ត យក្កាកាលំ "ឆាកាលគឃ្យត"ត្តិ ចុត្តំ៍ "អឃយតត្ថា ប្តត្តរិយតុឃ្យឆតយ្មុ អលយរិឃឆាកាលគឃ្យតចិតមតមា អឌិកតតា ឞាឃុចិហាររា"តិ (យ៍ តិ៍ ១៍ឰឰប៍) ឲត្ត ឞលឆាកាលំ៍ "ភកចតតាបិ តោ ឆាកាលំ ប្តគបិឌិ មត្តាហកាលកតតា អាឡ្យអាតរា កាលិតយា"តិ (យហាច៍ ១០) ឲត្ត មគ្គញ្ញាតញ្ញាកាលំ៍ "ឆាកាលត្ថោ បត តយ គឃ្យតំ ប្តគបិឌិ, អកុប្យា តយ ចិយុត្តិ, អឃយត្តិយា ឌាតី"តិ (ម៍ តិ៍ ៤៍១០ប៍១; យហាច៍ ១៩; បដិ៍ យ៍ ឰ៍ឰ០) ឲត្ត បច្ចតច្កលាកាលំ៍ "ឆាកាលគឃ្យតាឃ ចិត្តំ អភិតីហរតី"តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍ឰឰ៣-ឰឰ៤) ឲត្ត ចិបឃ្យតាឆាកាលំ៍ ត្កឆ បត ឆាកាលគឃ្យតាឃាតិ យក្កាកាលំ "ឆាកាលគឃ្យត"ត្តិ ចុត្តំ៍ តតតាហ "យក្កាកាលមគ្គាតាឃ គឃ្យតាឃា"តិ៍ អចិរាឌិតំ ចិជ្ញាតិ អចិរាឌិតំ កត្វា ចិជ្ញាតិ៍ តមមយត្ត ឃុចិតញ្ញឃ្យតច៍

មាឡ្យហឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

លិ៍ យល្លិកាតឥចិឃុត្តចណ្ណតា

១៥៧៉ សត្តេយ អបេ្យសក្កាតិ អប្យាត្ុកាចា៉ សា បត អបេ្យសក្កតា អាឆិបតេឃ្យសេ្យត្តិឃា បរិចារសេ្យត្តិឃា ច អកាចេត បិពដិ តេហាតិ៉ តត្ថ បរិចារសេ្យត្តិឃា អកាចំ ឥតេ្យតេ្តា "អប្យបរិចារា"តិ អាហ៉ ព្ហស្សរាតិ អាឆិបតេឃ្យសំចត្តតកយ្ខពតេលត ប្រែសតសឹលៃ៉ សា បតស្សា ព្ហស្សតា ចិកចសេ្យត្តិបច្ចឃា បិពដិ ខាតាតិ អឌ្ឍតាបរិឃាឃការេចត ចឥតេ្តា "អឌ្ឍាតិ ព្ហស្សរា"តិ អាហ៉ យហត្តិ ឆតេយតិស្សា ក្ុយិពតេ្បាច ចឡអឌ្ឍាតពព្បាតិ យហឌ្ឍតា៉ ព្ហឆ បត ចឡអឌ្ឍាតេពតេតច ឆតេតត យហឌ្ឍតំ ឥតេ្យតេ្តា "ចឡអឌ្ឍាតពឆតេតត យហឌ្ឍតា"តិ អាហ៉ ប្រែសតីតិ ប្រែសា, អកិក្ុតិ អតេ្ថា៉ យហតី ប្រែសា យតេហសា, ស្ុប្យតិដ្ឋិតយតេហសតាឃ បត បតេរហិ យតេហតេសាតិ អក្កាតព្ហតាឃ យតេហសក្កា៉ ឃស្មា បត តេសា យតេហសក្កាការេចា អាឆិបតេឃ្យបរិចារសេ្យត្តិឃា ចិព្ហាឃតិ, តស្មា "យហាបរិចារា"តិ ចុត្តំ៉

សណ្ឋាតបរិរិប្ុរិឃា អឆិកំ ទ្ុបយស្សាតិ អកិទ្ុបិ៉ សណ្ឋាតបរិរិប្ុរិឃាតិ ច ហត្ថបិឥាឌិសរីរាចឃចាតំ ស្ុសណ្ឋិតតាឃាតិ អតេ្ថា៉ អចឃចបរិរិប្ុរិឃា ហិ សយ្ុកាឃបរិរិប្ុរិសិទ្ធិ៉ ទ្ុបត្តិ ច សរីរំ "ទ្ុបចតេ្តច សញ្ញាពន្ធតី"តិអាឌីស្ុ ចិឃ៉ ឥស្សតឃុត្តាតិ ស្ុទ្ុបការេចត បស្សិតព្ហឃុត្តា, ឌិស្សយាតា ចក្ខុតិ បិឃាឃតីតិ អព្ហាកិច្ចចិតេក្កប់ ហិត្ថាបិ ឥដ្ឋព្ហាតិ ចុត្តំ តេហាតិ៉ ឌិស្សយាតាច តេសាយតស្សចតេសត ចិត្តំ បសាតេឥតីតិ បិសាឌិកា៉ តេតតាហ "ឥស្សតេតត បិសាឌិកា"តិ៉ តេបិក្កូរតាតិ ចុច្ចតិ ស្ុត្ុរការេចា, ចណ្ណស្ស តេបិក្កូរតា ចណ្ណតេបិក្កូរតា, តាឃ ចណ្ណសេ្យត្តិឃាតិ អតេ្ថា៉ តេបិរាណា បត តេបិក្កូរត្តិ សរីរំ ចឥត្តិ , ចណ្ណំ ចណ្ណតេយច៉ តេពសំ យតេតត ចណ្ណព្បា តេបិក្កូរព្បា ចណ្ណតេបិក្កូរាតិ, តេពសំ ការេចា ចណ្ណតេបិក្កូរតា៉ ព្ហតិ បតេយាឃ ចណ្ណតេបិក្កូរតាឃាតិ ខ្លួតយបរិស្ុទ្ធេត ចតេណ្ណត តេចច សរីរសណ្ឋាតសេ្យត្តិឃា ចាតិ អតេ្ថា ឥដ្ឋព្ហា៉ តេពតេតចាហ "ចតេណ្ណត តេចច សរីរសណ្ឋាតេតត ចា"តិ៉ តត្ថ ចតេណ្ណតាតិ ចណ្ណធាតុឃា៉ សរីរំ តាឃ សត្ថិតេចសចិសិតេ្ឋា ពរេចរលាកិចាសឹសាឌិអចឃចសយ្ុការេឃា, តេសា ច សណ្ឋាតយ្ុតេលត ពឃ្យាតីតិ អាហ "សរីរសណ្ឋាតេតតា"តិ៉

អកិសព្ហតីតិ ពុទ្ធតចតេសតេតច ពុដិលពល្ខេពា ចិឃ តស្មិំ តស្មិំ សយដ្ឋាតេត យពរឥតេ្តា ចិឃ លពតិ៉ ឃតិព្យាតេពាឆស្ស ខ្ុប្យត្តិដ្ឋាតក្ុតេព អារយ្ខតេលា ខ្ុបតាហស្ស បច្ចឃក្ុតំ ពុទ្ធតចតេសត អកិសព្ហតំ, តំ ព្ហឆាឆិតេប្យតំ, ត លុព្ហតចតេសត៉ ពុប្យតីតិអាឌីស្ុ ប្ុព្ហប្យត្តិ តេពាតេបិ, តតេតា ពលចតតេរា ព្យាបិតេឥា លឌ្ឍាតេសចតតាឃ ចិត្តស្ស ព្យាបព្ហតតេតា៉ សាតិសយំ លឌ្ឍាតេសចតតាឃ តតេតា ព្យាបិឥតេតាបិ ពលចតរា បច្ចុត្ថិពការេចត ធាយប្យត្តិ បតិត្ថិឃតា៉ អត្ថុ បិតត្តិអាឌីស្ុ អឌឹឃតេតា អត្ថុ, ពាឥតីឃំ តេកាឌតីឃព្បា៉ បិតព្យតេតា បិតំ, ឃំកិញ្ចិ បិតំ៉ ចសិតព្ហតេតា អព្ភាឥេតព្ហតេតា ចត្ថំ, តិចារតបិចុរលំ៉ ឃត្តិ តេតតាតិ ឃាតំ, លត្តបិហតចឃ្យសិចិកាឌិ ឃំកិញ្ចិ ពយតបច្ចឃំ៉ លត្តយ្បិ ហិ ចស្សាតបក្បត្តិចារតេលាត យក្កាយតសាឆតត្តិ ពត្ថា "ឃាត"ត្តិ ចុច្ចតិ៉ យាលត្តិ ឃំកិញ្ចិ ស្ុយតយាលឹឌិប្ុប្ញំ៉ ពន្ធត្តិ ឃំកិញ្ចិ ចត្ថុតាឌិចិតេលបតំ៉

យលិ្លពាតេឌិស្ុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ប៉៉ អត្តត្តបស្ុត្តចណ្ណតា

១៥៦។ អដ្ឋមេ អាហិតោ អហំមានោ ឧត្តាតិ អត្តា, អត្តភាវោ។ ស្វាយំ បន យោ បរោ ន ហោតិ, សោ អត្តា, តំ អត្តានំ បរតិ អត្តតោ អញ្ញំ ជីវេតិ បច្ចក្ខតោ សមេតិ រូបាទិកក្ខន្ធសមយេ។ តត្ថ ហិ អត្តា ភវតិ, អត្តសញ្ញាជីវំ ភវតីតិ អត្តភាវសញ្ញា។ តេនាហ “ជីវេន សមេតិ ញាណេន អត្តភាវេន”តិ។ លោតំ វុច្ចតិ តណ្ហា ឧបាទានហេតុតាយ។ អនត្តា តាបនកិលេសានត្ថិ អត្តនោ សន្តានេ ធម្មបរិយាទានតោ សន្តាបនកិលេសានំ។

បរេសំ ហននឃាតនាទិនា ទោសាបនតោ លុទ្ទោ។ តថា ចិឃាតកការេន កាយចិត្តានំ ចិតាលនតោ ទារុណោ។ ធម្មហទយោ កក្ខឡោ។ ខន្តិការេន និច្ចតោ ខន្តិការិកោ។

ឧត្តិយាទិសេវកោតិ ឧត្តិយានំ កាយទត្តអទិសេវកោ។ សត្តាការត្ថិ សត្តានំ សេវន កតំ អភាវំ យញ្ញាការំ។ សប្បិតេលេតាតិ សប្បិមិស្សេន តេលេន។ យមកសេទ្ទហេន ហិ ឧសា តគា កាយំ អក្ខញ្ញាតិ។ ចក្ខុកាចំ តរិត្វា ជិតោ ចក្ខុតរោ។ បរិតោបកោតត្វាយាតិ នចយាលិហិ សទ្ធិំ ឧត្តហិ ចេជិយា បរិក្ខិបនត្វាយ។ យញ្ញាត្ថិយត្តិ អចសេយយញ្ញដ្ឋានេ។

ធម្មសមុស្សាទិតយានស្សេច សាសនេ សម្មាបដិបត្តិ សម្ភវតិ, ន យានឌាតិកស្សាតិ អាហ “និហតយានត្តា”តិ។ រូបស្សន្តត្តាតិ ពាហុភាចតោ។ ភោការទេវាខិចត្តិកា យគា សុប្បហិយា ហោន្តិ និមិត្តស្ស អចដ្ឋានតោ, ន តថា កុលចិន្ទាយជាតិ ឧត្តិយព្រាហ្មណកុលានំ បញ្ញខិតានម្បិ ឌាតិចិន្ទា និស្សាយ យានឌម្បនំ ទុប្បជហន្តិ អាហ “សេយ្យសេយ្យន ហិ...បេ... យានំ កទេវន្តី”តិ។ ចិជាតិតាយាតិ និហីនជាតិតាយ។ បតិដ្ឋាតុំ ន សក្កោន្តីតិ សុចិសុទ្ធំ កត្វា សីលំ រក្ខិតុំ ន សក្កោន្តិ។ សីលចសេន ហិ សាសនេ បតិដ្ឋហន្តិ។ បតិដ្ឋាតុន្តិ ចា សច្ចប្បដិវេធេន លោកុត្តរាយ បតិដ្ឋាយ បតិដ្ឋាតុំ។ សេយ្យសេយ្យន ហិ រូបនិស្សយសម្បត្តា សុឌាតានេច ហោន្តិ, ន ទុជ្ជាតា។

បរិសុទ្ធន្តិ រាគាជីនំ អច្ចន្តមេច បហានជីបនតោ និរុបក្កិលេសតាយ សព្ពសោ ចិសុទ្ធំ។ សទ្ធំ បដិលភតីតិ បេរិច្ចជ្ជនិកសទ្ធាចសេន សទ្ទហតិ។ ចិញ្ញុជាតិកានតិច្ឆសម្មសម្បត្តិកុហលបុត្តិកា សទ្ធាសិទ្ធិ សម្មប្បយាណសម្មប្បសន្នភាចតោ។ ជាយម្បតិកាតិ ឃរណិបតិកា។ កាមំ “ជាយម្បតិកា”តិ ចុត្តេ ឃរសាមិកឃរសាមិនិចសេន ទ្វិន្នំមេច គហណំ ចិញ្ញាយតិ, យស្ស បន បុរិសស្ស អនេកា បជាបតិយោ ហោន្តិ, តត្ថ កិំ ចត្តព្ពន្តិ ឲកាយបិ សំចាសោ សម្ពាសោតិ ទស្សនត្ថំ “ទ្វេ”តិ ចុត្តំ។ រាគាជីនា សកិច្ចានដ្ឋេន, ទេត្តចត្តុអាជីនា សបលិពោធដ្ឋេន រាគរជាជីនំ អាគមនបថតាបិ រូបជ្ជនដ្ឋានតា ឲចាតិ ទ្វេបិ ចណ្ណនា ឲកត្ថា, ញ្ញាណនមេច តានំ អលគ្គនដ្ឋេនាតិ អសជ្ជនដ្ឋេន អប្បដិពទ្ធភាចេន។ ឲចំ អកុសលកុសលប្បចត្តីនំ ជានភាចេន ឃរាចាសបញ្ចជានំ សម្មាឆត្តុរាកាសំ ទស្សេត្វា ព្ភដាតិ កុសលប្បចត្តិយាមេច អដ្ឋានដ្ឋានភាចេន តេសំ តំ ទស្សេតុំ “អបិចា”តិអាជិ ចុត្តំ។

សន្លេបកថាតិ ចិសុំ ចិសុំ បក្ខន្ទានំ អកត្វា សន្លេបតោ អត្តចណ្ណនា។ ឲកម្បិ ជិចសន្តំ ឲកជិចសមត្តម្បិ។ អខណ្ឌំ កត្វាតិ ទុក្កដមត្តស្សបិ អនាបជ្ជនេន អខណ្ឌិតំ កត្វា។ កិលេសមលេន អមលិនត្តំ តណ្ហាសំកិលេសាជិចសេន អសំកិលិដ្ឋំ កត្វា។ បរិទហិត្វាតិ និចាសេត្វា ចេច

ປິຣຸປິຕ຺ວາ ຮໍ ອການຣຈາເນາ ອການເຣ ໃຕ຺ຕຣປຊເລີເປຕ, ຕສ຺ສ ຈສ຺ຊອາຈທໍ ອການຣສ຺ສ ຫິຕໍ

ເກາກລ຺ເຂ຺ຕາຕິ ເກາການຣາສີ ເກາກນຍຸຊາເຍາໍ ອາຕາຕ຺ຕເຕ຺ຖຕາຕິ ປຸເຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຕາຕິອາຊິຕາ ເປຍຈເນຕ ນປຣິເຈ຺ຊຈເນຕ ຕາຕ຺ຕເຕ຺ຖຕໍ ອຍ຺ຍາເຍເຕຕິ ຕາຍສ຺ຕິຕິ ຕາຕີ, ປິຕາຍທປິທຸປຸຕ຺ຕາຊິຈເນຕ ປຣິຈຕ຺ຕເຕ຺ຖຕ ປຣິຈເຕ຺ຖໍ ນາຍເຕ຺ຕາຈາຊີປິ ນິກ຺ລາ-ນເຕ຺ຖາ ອາຊີຈນຕ຺ຖນຕ຺ຖສາຕເຕາ ໃປຣິຈຸຈ຺ຍາຕຈິເນນາເປກ຺ລາຍ ຈ ຈິເນນຕິຈິເຕ຺ຖາຈ ເຫາຕີຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ “ຍາ ກິກ຺ລຕໍ ອສິນີລນຕ຺ລາຕາ ນິກ຺ລາ”ຕິໍ ນິກ຺ລິຕຕ຺ຕເຕ຺ຖຕ ນິກ຺ລາ, ນຫ ອາຊີຈຕ຺ຕິ ໑ຕ຺ຕາຕິ ນາຊີເຈາໍ ນິກ຺ລຕການເຈຕາຕິ ນິກ຺ລາຍ ນາຊີເຈ ຈ ນິກ຺ລຕການເຈຕໍ ນິກ຺ລໍ ປຣິປຸເຣເຣຕ຺ຕາຕິ ນີລນໍຈເຣ ປຣິປຸເຣເຣຕ຺ຕາໍ ນາຊີຈຕ຺ຕາ ອຊີຕິກ຺ລຍເຣຕ຺ຕາຕິ “ຕາຍການເຍາ, ປຊການເຍາ, ຕິຣຸຕ຺ຕິການເຍາ, ຕຍ຺ຊາຕການເຍາ”ຕິ (ປາຣາໍ ອຕ຺ຖໍ ໑.໑໕)
ຈຸຕ຺ຕໍ ນິກ຺ລາປຊໍ ກກຈເຕາ ຈ ຈຈຕໍ ອຊີຕິກ຺ລຍເຣຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຕາໍ ຕ຺ລຊເຍຈ ຈ “ນິກ຺ລຕ”ຕ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຕ ນາຊີຈາຕໍ ອຊີຕິກ຺ລເຍາ ນິກ຺ລາປິຣິປຸຣິຍາ ປຈ຺ຈເຍາໍ ຕເຕາ ຫິ ຍາຈ ຍກ຺ກາ ນິກ຺ລາປິຣິປຸຣີ ເຫາຕີຕິໍ

ອຕຸປ຺ປຊາຕາຕິ ອຕຸຕາລປ຺ປຊາຕາ, ອຕຸຈຕ຺ຕຕຈເນຕ ຈາ ປຊາຕາໍ ກສ຺ສ ປຕ ອຕຸຈຕ຺ຕຕໍ ປຊາຕຕ຺ຖາຕິ? “ນຫິຕາຕ”ຕ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນຕ຺ຕາຕສ຺ສາຕິ ຈິຕ຺ຕາຍຕິໍ ເຕຕາຫ “ນຕ຺ຕາຕາຕຸປ຺ປຊາຕາ”ຕິໍ ຍສ຺ມາ ປຕ ອຕຸຈຕ຺ຕຕຈເນຕ ນຕ຺ຕາຕສ຺ສ ປຊາຕໍ ອາຊາຕໍ ອາຣກ຺ລຕໍ ຈາ ຊຍຫກາຣໍ ເຫາຕິ, ເຕຕ ຈຸຕ຺ຕໍ “ເຕ຺ຕ ຊເຕ ນເຍເກ຺ກ ຊິຕ຺ຕາ”ຕິອາຊີໍ ອາຣຍຕ຺ຕິ ໑ຕ຺ຕາຕິ ອາຣາເຍາ, ຣຍິຕຕ຺ຖາຕໍ ຍສ຺ມາ ປຕ ອາ-ການເຣຕ ຈິຕາປິ ອຍເຍເຕ຺ຕາ ລຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຈຸຕ຺ຕໍ “ນຍກ຺ກາຣເຍາຕິປິ ປາຍຕ຺ລ, ອຍເຍຈເຕ຺ຕາ”ຕິໍ

໑ຕ຺ຕາຕິ –

“ເຕລເຕ຺ກ ເນຕປຕ຺ຖາເຊາ, ໑ການເຣາ ຈຕ຺ຕີ ຣເຊາ;

ອສີຕິໍ ປສ຺ສ ອາຍຕ຺ຕໍ, ລິຕ຺ຖເນາຕໍ ອຕາຕ຺ຕຕ”ຕ຺ຕິໍ (ນໍ· ຄິ· ໓.໑໓໑ລີ; ໃຊາໍ ໑໓; ເປຊເກາໍ ໑໓) –

ຕ຺ລຍິສ຺ສາ ການາຍໍ ນີລເຕ຺ຕ຺ຕ ເຕລຊ຺ກຕ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ ເຕເຕຈາຫ – “ຊີເຕ຺ຕາ ຄຫປຕິ, ເຕລຊ຺ກຕ຺ຕິ ເລາ, ກເຕ຺ຕ, ນີລິຕເຍຕໍ ອສິຈຈຕ”ຕ຺ຕິ (ນໍ· ຄິ· ໓.໑໓໑ລີ)ໍ ນຸກ຺ຍາຣາຕິ ອປ຺ປຣຸນຕາຍ ຍຸຄ຺ການໍ ປຸຣສ຺ສ ໑ນາຕິ ໑ຕ຺ຕ ປຸຣ-ນເຕ຺ຖາ ຕຕ຺ຕິຈານິຈາຈເກາ ຊເຕ຺ຖເຕ຺ລາ – “ການເຍາ ອາການເຕາ”ຕິອາຊີນຸ ຈິຍໍ ເຕເຕຈາຫ “ຕການຈານີຕ”ຕ຺ຕິໍ ຍຕໍ ອປ຺ປາຍຕິ ຈເຕ຺ຖຕີຕິ ຍຕາເປໍ ເຕຕ ຈຸຕ຺ຕໍ “ຊິຕ຺ຕຈຸຕ຺ຖິການາ”ຕິໍ

ການລຈາຊີຕິອາຊີ ນຍຸປ຺ປລິປິ ປຊີຈິຣຕສ຺ສ ປຊີປຕ຺ຕິຊສ຺ສຕໍ ອຕ຺ຕນໍຫິຕາປິ ຫິ ຈາຈາ ອຍຸຕ຺ຕການລປ຺ປເຍາເກຕ ອຕ຺ຕາຈທາ ຕ ນິຍາຕິ ອຕຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາປຕຈາຊໍ ອຕຸເລີເຍຕິ, ຕສ຺ມາ ນຍຸປ຺ປລິປໍ ປຊຫເຕ຺ຕຕ ອການລຈາຊິຕາ ປຣິຫຣິຕຕ຺ຕາຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ “ການລຈາຊີ”ຕິໍ ການເລຕ ຈຊເຕ຺ຕຕປິ ໃກຍາຕຕ຺ຕນາຊຕເຕາ ອກ຺ຕໍ ປຣິຈເຊ຺ຕຕຕ຺ຕິ ອາຫ “ກ຺ຕຈາຊີ”ຕິໍ ກ຺ຕຕຕ຺ຖາ ຈຊເຕ຺ຕຕ ຍໍ ຕ຺ລຊເລີກປຣເລີກຫິຕນຍ຺ຍາຊກໍ, ຕເຊຈ ຈຕ຺ຕຕຕ຺ຕິ ຊເຍ຺ຍຕຸໍ “ອຕ຺ຕຈາຊີ”ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໍ ຈຊເຕ຺ຕຕປິ ເລີກິຍຊຍຸນຕ຺ຕິຍ຺ຍິຕເຍຈ ອຈຕ຺ຕາ ເລີກຸຕ຺ຕຣຊຍຸນຕ຺ຕິຍ຺ຍິຕໍ ກຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕຕຕ຺ຕິ

តស្សត្ថោ “ធម្មធាតី”តិ វុត្តំ។ យថា ច អត្តនោ លោកុត្តរធម្មសមង្គិស្សិតោ ហោតិ, តំ តស្សត្ថំ “វិរិយធាតី”តិ វុត្តំ។ បញ្ញត្តញ្ញាណំ ទេវវិរិយានំ បញ្ញត្តញ្ញា បហានវិរិយានំ ទេវេន វុទ្ធយានោ អត្តនោ និព្ពានាធិគមហេតុកានំ លោកុត្តរធម្មសមង្គិស្សិតោ ហោតីតិ។ ឥទំ ឱឡារិកេហេវ បច្ចត្តំ អត្តនោ វុទ្ធយានោ ទេវតាភាវស្ស មតិ មោហតិ, កិច្ចករោ ច ហោតិ, ន អញ្ញថាតិ តស្សត្ថំ “និធានវតី ចារិកាសិតា”តិ វុត្តំ។ ញាណានិ តំ ទេវតាភាវស្ស វិការេនតំ “ការណា”តិអាទិមាហ។ បុច្ឆាទិវេន ហិ ឧតិណ្ណចាវាទត្តស្សិ ឥកំ សាទិញ្ញាណវិការំ សល្លេក្ខិត្វា ធម្មានហេតុជាតរណមត្តស្សតាទិ តំតំកាលានុរូបំ វិការេនត្ថិយា បរិមិតបរិច្ឆិន្នរូបិយ វិបុលតរកម្មំ នាការបរមត្ថវិត្តរសង្គហិកាយ កថាយ ជានាណាលានុរូបំ បវេ យាថាវតោ ធម្មំ បតិដ្ឋាបេន្តា “ទេវតាកុសលា”តិ វុច្ចតីតិ ឥទមេត្ថ អត្ថយោជនា វេទិតព្វា។

ឥទំ បដិបាទិយា មត្ត មូលនិក្ខេបនាតិ វិកឌិត្វា អកិញ្ញាទិប្បហានំ ញាណិយសំវរនាកិរិយានុយោគហិ វិការេនតំ តយិ និហរិត្វា អាចារសីលស្សេវ វិកឌនវេន បាឡិទ្ធ បវត្តាតិ តស្ស វិវរិតុំ “ហីនកាយកម្មកាយមយាវម្ភ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ហីនានំ កាយា សមុហោ ហីនកាយោ។ កម្មានំ នាតានំ និព្ពត្តានំ រូបក្ខន្ធតាទីនំ សមុហោ កម្មកាយោ។ តត្ថ ច រូបាកាយោ វិត្តរហិតតាយ ន ទីចា, វិត្តរហិតតា ច បរិប្បត្ថាកាវតោ លិខេន្ត វិរូហនតោ វិសទិសជាតិកាវតោ វត្តយោនិអបរិយាបន្នតោ ច វេទិតព្វា, វុទ្ធិ បន បចាត្តអសិលិលវណាតយិ វិឌ្ឍតីតិ ន តេសំ ទីឃការេ ការណំ, វិសយក្កហណញ្ច តេសំ បរិកប្បតាយត្ត សុបនំ វិយ វិញ្ញាណីនំ, តថា ធោហត្តអានយោ, អថ កស្មា ហីនកាយកម្មកាយមយាវម្ភ បដិវិរតិ ញាណិតាតិ? សមណសារុប្បតោ តក្កិចាសិមត្តានុរូបណតោ ច។ តេនេវាហ – “ទីចសព្ពិនោ ហិ ពោឈបុរិស មនុស្សា រូបស្សី”ត្តិអាទិ (បាចិ· ប៥)។

មូលេន ជីខំ មូលជីខំ, មូលំ ជីខំ ឧតស្សាតិបិ មូលជីខំ។ សេសេសុបិ ឥសេវ នយោ។ ឋញ្ញជីខត្តិ បត្តជីខំ។ បច្ចយត្តសមយវាទេយ សទិសផលុប្បត្តិយា វិសេសការណកាវតោ វិរូហនសមត្ថេ សារផលេ និរូឡ្ហហា ជីខ-សន្ទោ តត្ថសំសិទ្ធិយា មូលាទីសុបិ ពោសុចិ បវត្តតីតិ មូលាទិវោតា និចត្តតត្ថំ ឥតោត ជីខ-សទ្ទេន វិសេសេត្វា វុត្តំ “ជីខជីខ”ន្តិ “រូបរូបំ, ទុក្ខទុក្ខ”ន្តិ (សំ· និ· ៣·១១៧) ច យថា។ កស្មា បនេត្ថ ជីខកាយកម្មកាយំ វុឌ្ឍិត្វា ជីខកាយោ ឥច និទ្ទិដ្ឋោតិ? ន ខោ បនេតំ ឥទំ ទដ្ឋព្វំ, តត្ថ អដ្ឋកថាយំ“មូលេន ជីខំ មូលជីខំ, មូលំ ជីខំ ឧតស្សាតិបិ មូលជីខ”ន្តិ។ តត្ថ បុរិមេន ជីខកាយោ និទ្ទិដ្ឋោ, ទុតិយេន កម្មកាយោ។ ទុវិធោបេស មូលជីខញ្ច មូលជីខញ្ច មូលជីខន្តិ សាមញ្ញនិទ្ទេសេន, ឯកសេសនយេន វា និទ្ទិដ្ឋោតិ វេទិតព្វោ។ តេនេវាហ “បញ្ចវិធស្សា”តិអាទិ។ និលតិលារូបាទិកស្សាតិ អល្លតិលស្ស ចេវ អល្លរូបាទិកស្ស ច។ អាទិ-សទ្ទេន ឧសនិរូបតាទីនំ សង្គហោ។

ឯកំ រត្តំ ឯករត្តំ, តំ អស្ស អត្ថីតិ ឯករត្តិកោ។ សោ បន រត្តិភោជនេនបិ សិយាតិ តន្និវត្តនត្ថំ អាហ “រត្តូបរតោ”តិ។ ឥទម្បិ អបរណ្ហភោជីបិ សិយា ឯករត្តិកោតិ តន្និវត្តនត្ថំ “វិរតោ វិកាលភោជនា”តិ វុត្តំ។ អរុណុគ្គមនតោ បដ្ឋាយ យាវ មជ្ឈន្តិកា អយំ ពុទ្ធានំ អរិយានំ អាចិណ្ណសមាចិណ្ណោ ភោជនស្ស កាលោ នាម, តទញ្ញោ វិកាលោ។ អដ្ឋកថាយំ បន ទុតិយបទេន រត្តិភោជនស្ស បដិក្ខិត្តត្តា “អតិក្កន្តេ មជ្ឈន្តិកេ យាវ សុរិយត្ថង្គមនា ភោជនំ វិកាលភោជនំ នាមា”តិ វុត្តំ។

ឆារុយាសកោតិ យេ វោហារេ គច្ឆន្តីតិ ឋតិ-សមេត្តន ទុចិបការេ គវេស្សតិ។ អញ្ញេហិ កាហាបេត ឧបនិក្ខិត្តសាទិយេត ច បដិគ្គហណេត្វា លព្ភតីតិ “នេវ តំ ឧគ្គណ្ហាតិ, ន ឧគ្គហាបេតិ, ន ឧបនិក្ខិត្តំ សាទិយតី”តិ វុត្តំ។ អថ វា តិវិធំ បដិគ្គហណំ កាយេន, វាចាយ, មនសាតិ។ តត្ថ កាយេន បដិគ្គហណំ ឧគ្គណ្ហនំ, វាចាយ បដិគ្គហណំ ឧគ្គហាបនំ, មនសា បដិគ្គហណំ សាទិយនន្តិ តិវិធម្បិ បដិគ្គហណំ ទុក្កញ្ញ្យកេហត្វា បដិគ្គហណាតិ វុត្តន្តិ អាហ “នេវ តំ ឧគ្គណ្ហាតី”តិអាទិ។ ឯស នយោ អាមកធញ្ញបដិគ្គហណាតិអាទីសុបិ។ នីវារាទិឧបធញ្ញស្ស សាលិអាទិមូលធញ្ញន្តោគធត្តា វុត្តំ “សត្តវិធស្សា”តិ។ “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, បញ្ច វសានិ ភេសជ្ជានិ អច្ឆវសំ, មច្ឆវសំ, សុសុកាវសំ, សូករវសំ, គទ្រភវស”ន្តិ (មហាវ· ២៦២) វុត្តត្តា ឥទំ ឪនិស្ស អនុញ្ញាតំ តាយ។ តស្ស បន “កាលេ បដិគ្គហិត”ន្តិ (មហាវ· ២៦២) វុត្តត្តា បដិគ្គហណំ វដ្ដតិ សតិ បច្ចយេតិ អាហ “អញ្ញត្រ ឪនិស្ស អនុញ្ញាតា”តិ។

សារុប្បេន ចក្ខានំ ទ្វុបក្ខំ, បតិរូបេន ចក្ខាតាតិ អត្ថោ។ អត្ថេន អត្តនោ សទិសាចយេនេន ចក្ខានំ អគ្គក្ខំ។ គណ្ហនេន ចក្ខានំ គហណក្ខំ។ បដិច្ឆន្នំ គត្វា ចក្ខានំ បដិច្ឆន្នក្ខំ។ អគ្គយតីតិ តិប្បីឡេតិ, បុព្ពការេ អគ្គយតីតិ សម្ពន្ធោ។ ហទយន្តិ តាឡុអាទិយានកាដតានំ អត្ថន្តរំ។ ទេលិទីនំ តាឡុអាទីហិ មិតកាលេ ឧស្សាបិតា សិលាវេន សិលាភេទា, តស្សា ហាបនំ។ កោទីតិ សាទសមាសានិមា ឧត្តរចិហាររវាសិតោ ច។

វេឡាតិ មុដ្ឋិប្បហារការាតាឡុអតាទីហិ ហិសនំ, ចិទេហណន្តិ អត្ថោ។ ចិទេហណេត្វាបិ ហិ វេឡ-សទ្ទោ ទិស្សតិ “អត្តានំ វេឡិត្វា វេឡិត្វា រោទតី”តិអាទីសុ។ យថា ហិ អបដិគ្គហកាចសាយន្តេ សតិបិ បត្តិតេហិ អប្បដិគ្គហិតគ្គចត្តូចិសេសកាចសន្តស្សតត្ថ ឋិតិក្យារិការិការាសេយា ចិកាតេក វុត្តា, ឯវំ បស្សហរណកាចតោ អធិដ្ឋានកាចសាយន្តេ សតិបិ តុលិក្ខុឌិងេយា អធិដ្ឋានកាចិសេសកាចស្សតត្ថ ចិកាតេក វុត្តា។ ន ឯវំ បិណ្ឌាតិបាតបរិយាយស្ស វេឡស្ស បុត គហណេ បយោជនំ អត្ថិ, តត្ថ សមំការោ, ឋានបទំការោតិ ច ន សក្កា ចត្តុំ “កាយវចីប្បយោគសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា ហេប្បយោគោ”តិ (ទី· និ· ដី· ១·១០) វចនតោ, តស្មា យថាវុត្តោ ឯវមេត្ថ អត្ថោ យុត្តោ។ អដ្ឋកថាយំ បន “វេឡាតិ មារណ”ន្តិ វុត្តំ។ តម្បិ បេឡនេន សន្តាយាតិ ន សក្កា វិញ្ញាតុំ មារណសទ្ទស្ស វិហិំសនេបិ ទិស្សនតោ។

ឌីឃរត្តីបិតានំ យថាក្កមំ កាយកម្មឋបរិហរណមត្តនេវាតិតាយំ អវិសេសនតោ អដ្ឋន្នំ បរិក្ខារានំ តប្បយោជនតោ សម្ភវតីតិ ទស្សេន្តោ “តេ សព្ពេបី”តិអាទិមាហ។ ឯតេបីតិ តេចបរិក្ខារិកាទេយាបិ អប្បិច្ឆា ច សន្តុដ្ឋា ច។ ន ហិ តត្តកេន យតិច្ឆតា អសន្តុដ្ឋិតា ហោតីតិ។

វត្ថុ ទិសាសុ សុខំ វិហរតិ, តតោ ឯវ សុខវិហារដ្ឋានភូតា វតស្សា ទិសា អស្ស សន្តីតិ វាតុទ្ទិសោ។ តត្ថ វាយំ សតេត្ត វា សគ្គារេ វា កេនេន តប្បដិហញ្ញតីតិ អប្បដិឃោ។ ឌ្ឍានសចិធស្ស សន្តោសស្ស វសេន សន្តុស្សនតោ សន្តុស្សមានោ។ ឋានីតរេតរេនាតិ ឧច្ចាវចេន បរិស្សយានំ សីហព្យគ្ឃាទីនំ, អត្តន្តរានញ្ច កាមច្ឆន្ទាទីនំ កាយចិត្តុបទ្ទវានំ អភិភវនតោ បរិស្សយានំ សហិតា។ ថទ្ធភាវការកភយាភាវេន អច្ឆម្ភី។ ឯកោ អសហាយោ។ តតោ ឯវ ខគ្គមិគសិង្គសទិសតាយ ខគ្គវិសាណកប្បោ ចរេយ្យាតិ អត្ថោ។

ឆិន្នបក្ខា, អសញ្ជាតបក្ខា ច សកុណោ គន្តុំ ន សក្កោតីតិ បក្ខ-សង្ខេន វិសេសេត្វា សកុណោ បញ្ចត្ថមំ ចុទេតាតិ អាហ “បក្ខយុត្តោ សកុណោ”តិ។ យស្ស សត្តិសិការបរិហារោ កិញ្ចិ ឧប្បតន្តំ សាបេក្ខាឧបត្ថម្ភា គតិ, តាទិសោ អយំ ភិក្ខូតិ ទស្សេន្តោ “អយមេត្ថ សន្តោបមេត្វា”តិអាទិមាហ។ អរិយន្តិ អបេន្តិ ទោសា ជោសា, ទោហិ ច អារកាតិ អរិយោតិ អាហ “អរិយេនាតិ និទ្ទោសេនា”តិ។ អជ្ឈត្តន្តិ អត្តនិ។ និទ្ទោសសុខន្តិ និរាមិសសុខំ កិលេសបជ្ជរហិតត្តា។

យថាវុត្តេ សីលសំវរេ បតិដ្ឋិតស្សេវ ឥន្ទ្រិយសំវរោ ឥច្ឆិតព្ពោ តទនន្តរតា តស្ស ច បរិបាលកភាវតោតិ វុត្តំ “សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ភិក្ខូ”តិ។ សេសបទេសូតិ “ន និមិត្តគ្គាហី ហោតី”តិអាទិបទេសុ។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – ន និមិត្តគ្គាហីតិ ឥត្ថិបុរិសនិមិត្តំ វា សុភនិមិត្តាទិកំ វា កិលេសវត្ថុភូតំ និមិត្តំ ន គណ្ហាតិ, ទិដ្ឋមត្តេយេវ សណ្ឋាតិ។ នានុព្យញ្ជនគ្គាហីតិ កិលេសានំ អនុ អនុ ព្យញ្ជនតោ បាកដភាវករណតោ អនុព្យញ្ជនន្តិលទ្ធវោហារំ ហត្ថបាទសិតហសិតកថិតវិលោកិតាទិភេទំ អាការំ ន គណ្ហាតិ។ យំ តត្ថ ភូតំ, តទេវ គណ្ហាតិ។ យត្វាធិករណមេនន្តិអាទិម្ហិ យំការណា យស្ស ចក្ខុន្ទ្រិយាសំវរស្ស ហេតុ ឯតំ បុគ្គលំ សតិកវាដេន ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ អបិហិតចក្ខុទ្វារំ ហុត្វា វិហរន្តំ ឯតេ អភិជ្ឈាទយោ ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ អនុពន្ធេយ្យុំ។ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតីតិ តស្ស ចក្ខុន្ទ្រិយស្ស សតិកវាដេន បិទហនត្ថាយ បដិបជ្ជតិ។ ឯវំ បដិបជ្ជន្តោយេវ ច “រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតី”តិ វុច្ចតិ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯវមិធ សង្ខេបតោ រូបាទីសុ កិលេសានុពន្ធនិមិត្តាទិគ្គាហបរិវជ្ជនលក្ខណោ ឥន្ទ្រិយសំវរោ សីលំ វេទិតព្ពំ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន វិសុទ្ធិមគ្គសំវណ្ណនាសុ (វិសុទ្ធិ មហាដី ១.១៣) វុត្តនយេន វេទិតព្ពោ។ កិលេសេហិ អនវសិត្តសុខន្តិអាទីសុ រូបាទីសុ និមិត្តាទិគ្គាហបរិវជ្ជនលក្ខណេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន កិលេសេហិ អនវសិត្តសុខតា អវិកិណ្ណសុខតា ចស្ស វុត្តា។

អភិក្កមតិ អភិក្កន្តោ, បុរតោ គមនំ។ បដិក្កមតិ បដិក្កន្តោ, បច្ឆាគមនំ។ តទុភយម្បិ ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ លព្ភតិ។ គមនេ តាវ បុរតោ កាយំ អភិហរន្តោ អភិក្កមតិ នាម, បដិនិវត្តេន្តោ បដិក្កមតិ នាម។ ឋានេបិ ឋិតកោវ កាយំ បុរតោ ឱណាមេន្តោ អភិក្កមតិ នាម, បច្ឆតោ អបនាមេន្តោ បដិក្កមតិ នាម។ និសជ្ជាយបិ និសិន្នកោវ អាសនស្ស បុរិមអង្គាភិមុខោ សំសរន្តោ អភិក្កមតិ នាម, បច្ឆិមំ អដ្ឋប្បទេសំ បច្ចាសំសរន្តោ បដិក្កមតិ នាម។ និបជ្ជាយបិ ឯសេវ នយោ។

សាត្ថកសម្បជញ្ញាទីសុ សមន្តតោ បការេហិ, បកដ្ឋំ វា សវិសេសំ ជានាតីតិ សម្បជានោ, សម្បជានស្ស ភាវោ សម្បជញ្ញំ, តថាបវត្តំ ញាណំ។ ធម្មតោ វឌ្ឍិសង្ខាតេន សហ អត្ថេន វត្តតីតិ សាត្ថកំ, អភិក្កន្តាទិសាត្ថកស្ស សម្បជញ្ញំ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ។ សប្បាយស្ស អត្តនោ ឧបការាវហស្ស សម្បជញ្ញំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ។ អភិក្កមាទីសុ ភិក្ខាចារគោចរេ, អញ្ញត្ថាបិ បវត្តេសុ អវិជហិតកម្មដ្ឋានសង្ខាតេ គោចរេ សម្បជញ្ញំ គោចរសម្បជញ្ញំ។ អភិក្កមាទីសុ អសម្មុយ្ហនមេវ សម្បជញ្ញំ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ។ តត្ថ (ទី. ដី. អដ្ឋ. ១.២១៤; ម. ដី. អដ្ឋ. ១.១០៨) អភិក្កមនចិត្តេ ឧប្បន្នេ ចិត្តវសេនេវ អគន្ត្វា “កិន្នុ មេ ឯត្ថ គតេន អត្ថោ អត្ថិ នត្ថី”តិ អត្ថានត្ថំ បរិគ្គហេត្វា អត្ថបរិគ្គហណំ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ។ តត្ថ ច អត្ថោតិ ចេតិយទស្សនពោធិទស្សនសង្ឃទស្សនថេរទស្សនអសុភទស្សនាទិវសេន ធម្មតោ វឌ្ឍិ។ ចេតិយំ វា ពោធឹ វា ទិស្វាបិ ហិ ពុទ្ធារម្មណំ, សង្ឃទស្សនេន សង្ឃារម្មណំ បីតិំ ឧប្បាទេត្វា តទេវ ខយវយតោ សម្មសន្តោ អរហត្តំ

បាបុណាតិ។ ថេរេ ទិស្វា តេសំ ឱវាទេ បតិដ្ឋាយ អសុភំ ទិស្វា តត្ថ បឋមជ្ឈានំ ឧប្បាទេត្វា តមេវ ខយវយតោ សម្មសន្តោ អរហត្តំ បាបុណាតិ, តស្មា ឯតេសំ ទស្សនំ "សាត្ថក"ន្តិ វុត្តំ។ កេចិ បន "អាមិសតោបិ វឌ្ឍិ អត្ថោយេវ តំ និស្សាយ ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ បដិបន្នត្តា"តិ វទន្តិ។

តស្មិំ បន គមនេ សប្បាយាសប្បាយំ បរិគ្គហេត្វា សប្បាយបរិគ្គណ្ហនំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ។ សេយ្យថិទំ – ចេតិយទស្សនំ តាវ សាត្ថំ។ សចេ បន ចេតិយស្ស មហាបូជាយ ទសទ្វាទសយោជនន្តរេ បរិសា សន្និបតន្តិ, អត្តនោ វិភវានុរូបំ ឥត្ថិយោបិ បុរិសាបិ អលង្កតបដិយត្តា ចិត្តកម្មរូបកានិ វិយ សញ្ចរន្តិ។ តត្រ ចស្ស ឥដ្ឋេ អារម្មណេ លោភោ, អនិដ្ឋេ បដិឃោ, អសមបេក្ខនេ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, កាយសំសគ្គាបត្តិំ វា អាបជ្ជតិ, ជីវិតព្រហ្មចរិយានំ វា អន្តរាយោ ហោតិ។ ឯវំ តំ ឋានំ អសប្បាយំ ហោតិ, វុត្តប្បការអន្តរាយាភាវេ សប្បាយំ។ ពោធិទស្សនេបិ ឯសេវ នយោ។ សង្ឃទស្សនម្បិ សាត្ថំ។ សចេ បន អន្តោគាមេ មហាមណ្ឌបំ ការេត្វា សព្ពរត្តិំ ធម្មស្សវនំ ការេន្តេសុ មនុស្សេសុ វុត្តប្បការេនេវ ជនសន្និបាតោ ចេវ អន្តរាយោ ច ហោតិ, ឯវំ តំ ឋានំ អសប្បាយំ, អន្តរាយាភាវេ សប្បាយំ។ មហាបរិសបរិវារានំ ថេរានំ ទស្សនេបិ ឯសេវ នយោ។ អសុភទស្សនម្បិ សាត្ថំ, មគ្គផលាធិគមហេតុភាវតោ។ ទន្តកដ្ឋត្ថាយ សាមណេរំ គហេត្វា គតទហរភិក្ខុនោ វត្ថុ ចេត្ថ កថេតព្ពំ។ ឯវំ សាត្ថម្បិ បនេតំ បុរិសស្ស មាតុគាមាសុភំ អសប្បាយំ, មាតុគាមស្ស ច បុរិសាសុភំ។ សភាគមេវ សប្បាយន្តិ ឯវំ សប្បាយបរិគ្គណ្ហនំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ នាម។

ឯវំ បរិគ្គហិតសាត្ថកសប្បាយស្ស បន អដ្ឋតិំសាយ កម្មដ្ឋានេសុ អត្តនោ ចិត្តរុចិតំ កម្មដ្ឋានសង្ខាតំ គោចរំ ឧគ្គហេត្វា ភិក្ខាចារគោចរេ តំ គហេត្វាវ គមនំ គោចរសម្បជញ្ញំ នាម។

អភិក្កមាទីសុ បន អសម្មុយ្ហនំ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ។ តំ ឯវំ វេទិតព្ពំ – ឥធ ភិក្ខុ អភិក្កមន្តោ វា បដិក្កមន្តោ វា យថា អន្ធបុថុជ្ជនា អភិក្កមាទីសុ "អត្តា អភិក្កមតិ, អត្តនា អភិក្កមោ និព្ពត្តិតោ"តិ វា, "អហំ អភិក្កមាមិ, មយា អភិក្កមោ និព្ពត្តិតោ"តិ វា សម្មុយ្ហន្តិ, តថា អសម្មុយ្ហន្តោ "អភិក្កមាមី"តិ ចិត្តេ ឧប្បជ្ជមានេ តេនេវ ចិត្តេន សទ្ធិំ ចិត្តសមុដ្ឋានា វាយោធាតុ វិញ្ញត្តិំ ជនយមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឥតិ ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារវសេន អយំ កាយសម្មតោ អដ្ឋិសង្ឃាតោ អភិក្កមតិ, តស្សេវំ អភិក្កមតោ ឯកេកបាទុទ្ធរណេ បថវីធាតុ អាបោធាតូតិ ទ្វេ ធាតុយោ ឱមត្តា ហោន្តិ មន្ទា, ឥតរា ទ្វេ អធិមត្តា ហោន្តិ ពលវតិយោ។ តថា អតិហរណវីតិហរណេសុ។ វោស្សជ្ជនេ តេជោធាតុ វាយោធាតូតិ ទ្វេ ធាតុយោ ឱមត្តា ហោន្តិ មន្ទា, ឥតរា ទ្វេ អធិមត្តា ពលវតិយោ។ តថា សន្និក្ខេបនសន្និរុម្ភនេសុ។ តត្ថ ឧទ្ធរណេ បវត្តា រូបារូបធម្មា អតិហរណំ ន បាបុណន្តិ, តថា អតិហរណេ បវត្តា វីតិហរណំ, វីតិហរណេ បវត្តា វោស្សជ្ជនំ, វោស្សជ្ជនេ បវត្តា សន្និក្ខេបនំ, សន្និក្ខេបនេ បវត្តា សន្និរុម្ភនំ ន បាបុណន្តិ។ តត្ថ តត្ថេវ បព្ពំ បព្ពំ សន្ធិ សន្ធិ ឱធិ ឱធិ ហុត្វា តត្តកបាលេ បក្ខិត្តតិលានិ វិយ បដបដាយន្តា ភិជ្ជន្តិ។ តត្ថ កោ ឯកោ អភិក្កមតិ, កស្ស វា ឯកស្ស អភិក្កមនំ? បរមត្ថតោ ហិ ធាតូនំយេវ គមនំ, ធាតូនំ ឋានំ, ធាតូនំ និសជ្ជនំ, ធាតូនំ សយនំ។ តស្មិំ តស្មិំ ហិ កោដ្ឋាសេ សទ្ធិំ រូបេន –

"អញ្ញំ ឧប្បជ្ជតេ ចិត្តំ, អញ្ញំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ;

អវិវិយត្តប្បពន្ធោ, នទីសោតោវ ចត្តារី”តិ (ទី· និ· អដ្ឋ· ១·២១៣; ម· និ· អដ្ឋ· ១·១០៦; សំ· និ· អដ្ឋ· ២·៣·២៩៥);

ឯវំ អភិញ្ញាទីសុ អសម្មុយ្ហនំ អសម្មោហសម្បជញ្ញា នាយាតិ· បច្ចយសម្បត្តិន្តិ បច្ចយបារិសុទ្ធិ· ឥមេ ចត្តារោតិ សីលសំវរោ, សន្តោសោ, ឥន្ទ្រិយសំវរោ, សតិសម្បជញ្ញន្តិ ឥមេ ចត្តារោ អរញ្ញវាសស្ស សម្ភារា· ចតុត្ថំ អាបជ្ជតីតិ “អសុកស្ស ភិក្ខុនោ អរញ្ញេ តិរច្ឆានគតានំ វិយ វនចរកានំ វិយ ច និវាសមត្តេនេវ, ន អរញ្ញវាសានុច្ឆវិកា កាចិ សម្មាបដិបត្តី”តិ អបវាទវសេន ចតុត្ថំ, អារញ្ញកេហិ វា តិរច្ឆានគតេហិ វនចរកវិសភាគេហិ វិប្បដិបត្តិវសេន ចតុត្ថំ អាបជ្ជតិ· ភេរវសទ្ទំ សាវេន្តិ, តាវតា អបលាយន្តានំ ហត្ថេហិ សីសំ…បេ… ករោន្តិ· កាឡកសទិសត្តា កាឡកំ, វីតិក្កមសង្ខាតំ ថូលវជ្ជំ· តិលកសទិសត្តា តិលកំ, មិច្ឆាវិតក្កសង្ខាតំ អណុមត្តវជ្ជំ· នត្ថិ បីតិ· វិក្ខេបការេន ឧបដ្ឋានតោ ភយតោ សម្មសន្តា·

វិវិត្តន្តិ ជនវិវិត្តំ· តេនាហ “សុញ្ញ”ន្តិ· តំ បន ជនសម្ពាធវិរហិតាការេន វេទិតព្ពំ សទ្ទកោលាហលតា ឈានស្សាតិ អាហ “អប្បសទ្ទំ អប្បនិគ្ឃោសន្តិ អត្ថោ”តិ· ឯតេនាតិ និស្សទ្ទតំយេវ· វិហារោ បាការបរិក្ខិត្តោ សកលោ អាវាសោ· អឌ្ឍយោគោ ទីឃបាសាទោ, “គរុឡអឌ្ឍយោគបាសាទោ”តិបិ វទន្តិ· បាសាទោ ចតុរស្សបាសាទោ· ហម្មិយំ មុណ្ឌច្ឆទនបាសាទោ· អដ្ដោ បដិរាជូនំ បដិពាហនយោគ្គោ ចតុប្បញ្ចភូមកោ បតិស្សយវិសេសោ· មាឡោ ឯកកូដសង្គហិតោ អនេកកោណវន្តោ បតិស្សយវិសេសោ· អបរោ នយោ – វិហារោ នាម ទីឃមុខបាសាទោ· អឌ្ឍយោគោ ឯកបស្សច្ឆទនកសេនាសនំ· តស្ស កិរ ឯកបស្សេ ភិត្តិ ឧច្ចតរា ហោតិ, ឥតរបស្សេ នីចា· តេន តំ ឯកបស្សច្ឆទនកំ ហោតិ· បាសាទោ បន អាយតចតុរស្សបាសាទោ· ហម្មិយំ មុណ្ឌច្ឆទនំ ចន្ទិកង្គណយុត្តំ· គុហា បន កេវលា បព្ពតគុហា· លេណំ ទ្វារពទ្ធំ បព្ភារំ· មណ្ឌបោតិ សាខាមណ្ឌបោ· អាវសថំ សេនាសនំ· វិហរិតព្ពដ្ឋេន វិហារសេនាសនំ· មញ្ចាទីនិ មញ្ចបីឋំ តត្ថ អត្ថរិតព្ពកិម្បិ ភិសាទិកំ មញ្ចបីឋសម្ពន្ធតោ មញ្ចបីឋសេនាសនំ· ចិមិលិកាទិ ភូមិយំ សន្ថរិតព្ពតាយ សន្ថតសេនាសនំ· អភិសង្ខតាការេន នេវ សយនស្ស និសជ្ជាយ ច ឱកាសភូតំ រុក្ខមូលាទិ បដិក្កមិតព្ពដ្ឋានំ ឱកាសសេនាសនំ· សេនាសនគ្គហណេន គហិតមេវាតិ “វិវិត្តំ សេនាសន”ន្តិ ឯតេន សេនាសនគ្គហណេន គហិតមេវ សាមញ្ញជោតនាការេន·

យទិ ឯវំ កស្មា “អរញ្ញ”ន្តិ វុត្តន្តិ អាហ “ឥមស្ស បន”តិអាទិ· ភិក្ខុនីនំ វសេន អាគតត្តា ឥទំ វិនយេ តថា អាគតំ សន្ធាយ វុត្តំ, អភិធម្មេបិ (វិភ· ៥២៩) បន “អរញ្ញន្តិ និក្ខមិត្វា ពហិ ឥន្ទខីលា សព្ពមេតំ អរញ្ញ”ន្តិ អាគតត្តា· តត្ថ ហិ យំ ន គាមប្បទេសន្តោគធំ, តំ អរញ្ញន្តិ និប្បរិយាយវសេន តថា វុត្តំ· ធុតង្គនិទ្ទេសេ (វិសុទ្ធិ· ១·៣១) យំ វុត្តំ, តំ យុត្តំ, តស្មា តត្ថ វុត្តនយេន គហេតព្ពន្តិ អធិប្បាយោ· រុក្ខមូលន្តិ រុក្ខសមីបំ· វុត្តមេវត្ថំ “យាវតា មជ្ឈន្ហិកេ កាលេ សមន្តា ឆាយា ផរតិ, និវាតេ បណ្ណានិ បតន្តិ, ឯត្តាវតា រុក្ខមូល”ន្តិ· សេល-សទ្ទោ អវិសេសតោ បព្ពតបរិយាយោតិ កត្វា វុត្តំ “បព្ពតន្តិ សេល”ន្តិ, ន សិលាមយមេវ· បំសុមយាទិកោ ហិ តិវិធោបិ បព្ពតោ ឯវាតិ· វិវរន្តិ ទ្វិន្នំ បព្ពតានំ មិថោ អាសន្នតរេ ឋិតានំ ឧមង្គសទិសំ វិវរំ ឯកស្មិំយេវ វា បព្ពតេ ឧមង្គសទិសន្តិ សុរុង្គសទិសំ· មនុស្សានំ អនុបចារដ្ឋានន្តិ បកតិសញ្ចារេន មនុស្សេហិ ន សញ្ចរិតព្ពដ្ឋានំ· អាទិ-សទ្ទេន “វនបត្ថន្តិ វនសណ្ឌានមេតំ សេនាសនានំ អធិវចនំ· វនបត្ថន្តិ ភីសនកានមេតំ· វនបត្ថន្តិ សលោមហំសានមេតំ· វនបត្ថន្តិ បរិយន្តានមេតំ·

ចតបព្ធត្តិ ត យត្ស្យុបទារាតយេតំ រសតារសតាតំ អលិចចត”ត្តិ (ចិក· ៥៦១) ភ្នួយំ បរិញ្ញប្បុរេសំ សក្កោរ្យាតិ· អន្តត្តិ រពតខិ ឈេរតត អត្តួយរសោ ទុក្ខសាលាឃបិ ត លោឌិតំ· តិក្កដ្ឋិត្វាតិ តឹហទិត្វា· បត្ថាររលោលាសឌិរសតិ បត្ថាររសឌិរស, រលោលាសឌិរស ចា·

បិណ្ឌបាតបរិរេឃសតំ បិណ្ឌបាតរតា រុត្តុរបេះរលិរបតាតិ អាហ “បិណ្ឌបាតបរិរេឃសតរតា បដិក្កុតោ្ត”តិ· បល្លក្តិ ទុត្តុ បរិ-សទ្ទោ សយត្តុរតាតិ ទុតាស្មិំ អត្ថោ, តស្មា ចារយាទុំ ឌក្ខិរលាទុញ្ញា សយំ ឌរបត្វា ខ្វុរកា បារេឌ អញ្ញាយញ្ញា សព្ពត្ថ ពត្វា តិសន្នា បល្លក្តិ អាហ “សយត្តុរតា ខ្វារទុពន្ធុរសត”ត្តិ· ខ្វាទុតំ ពាគ្គុតចរសត តិសន្នា បល្លក្កំ· អាកុជិត្វាតិ ច ឃចា បល្លក្កចរសត តិសន្នា រហោតិ, ទុចំ ខ្វុរកា បារេឌ អាកុជិរតា សយិញ្ចិរតា ពត្វា· តំ បត ខ្វុកិត្តុ បារាតំ តចារសព្ពត្ថាតារលាត្តិ អាហ “ពាត្តិត្វា”តិ· រហត្ថិយកាឃស្ស អត្ធុកំ ឌបតំ តិសន្នាចចរតតច ឧបាសិតត្តិ ខ្វត្ថុំ កាឃត្តិ ទុត្តុ កាឃ-សទ្ទោ ខ្វុបរិយកាឃចិរសរោឃាតិ អាហ “ខ្វុបរិយសរិទំ ខ្វុត្ថុកំ ឌរបត្វា”តិ· តំ បត ខ្វុត្ថុកំ ឌបតំ សទ្ទុបរតា បរោឃាឌតរតា ច ឌស្សត្តំ “អដ្ឋារសា”តិអាឌិ ចុត្តំ· ត បលាយត្តិតិ ត ឱ្យាលាយត្តិ· ត បរិបតតិតិ ត ចិរកុតិ ចិចំ ត លស្លតិ, តរតា ទុច បុរត្តុភាបទំ ចិរសសសយត្តិឃា ពយ្ពុដ្ឋាតំ ចុត្តិ ឋាតិ ពុត្តិ· បរិមុខត្តិ ទុត្តុ បរិ-សទ្ទោ អភិ-សទ្ទត សយាតរត្ថាតិ អាហ “ពយ្ពុដ្ឋាភាភិមុខ”ត្តិ, ពាហិន្ទ្រ បុត្តុត្តុរោមុលរតា តិចាររត្វា ពយ្ពុដ្ឋាតំរឃច បុរត្ថុត្វាតិ អត្ថោ· សយឹបរត្វា ចា បរិ-សទ្ទោតិ ឌស្សុត្តោ “មុខសយីប ចា ពត្វា”តិ អាហ· ទុត្តុ ច ឃចា “ចិចិត្តុ រសតារសតំ កតតិ”តិអាឌិតា កាចតាត្ថុបំ រសតារសតំ ឌស្សិតំ, ទុចំ តិសិឌតិតិ ភ្លយិតា អលិតាត្ថុត្ថុបក្ខិរឃា សត្ថោ ភ្លុទិឃាបរចា ឌស្សិរតា· “បល្លក្កំ អាកុជិត្វា”តិ ភ្លយិតា តិសន្នាឃ ឌព្ពហការចា· “បរិមុខំ សតិំ ខ្វុបដ្ឋរបត្វា”តិ ភ្លយិតា អារព្ពុលាបរិក្កហុបរោឃា·

បរីតិ បរិក្កហដ្ឋោ “បរិណាឃិកា”តិអាឌីសុ (ឆ· ឋ· ១៩, ១០) ចិឃ· មុខត្តិ តិឃ្យាតដ្ឋោ “សុញ្ញាតចិរមាក្ខមុខ”ត្តិអាឌីសុ ចិឃ· បដិបក្ខរតា តិក្កយតដ្ឋោ ហិ តិឃ្យាតដ្ឋោ, តស្មា បរិក្កហិតតិឃ្យាតំ សតិត្តិ សព្ពថា ពហិតាសរយ្យាសំ បរិច្ចត្តសរយ្យាសំ សតិ ពត្វា, បរយសតិរតបក្កំ ខ្វុបដ្ឋរបត្វាតិ អត្ថោ·

អភិជ្ឈាឃតិ ពិជ្ឈតិ អភិពង្ខតិ ទុតាឃាតិ អភិជ្ឈា, រលាភោ· លុញ្ចតដ្ឋោតាតិ កិញ្ចតដ្ឋោត, ឈលោ ឈលោ កិញ្ចតដ្ឋោតាតិ អត្ថោ· ចិក្ខម្ភចរសតាតិ ទុត្តុ ចិក្ខម្ភ អត្ថប្បាឌតំ អប្បចត្តំ បដិបក្ខក សុប្បហិតត្តា· បហិតត្តាតិ ច បហិតសឌិសតំ សន្ធាឃ ចុត្តំ ឈារតស្ស អតតិពតត្តា· តចាបិ តឃិធំ ចក្ខុចិញ្ញាណំ ចិឃ សភាចរតា ចិពតាភិជ្ឈា អច រលា កាចតាចរសត· រតតាហ “ត ចក្ខុចិញ្ញាណលាសឌិរសតា”តិ· ទុរសច តរឃាតិ ឃចា ចក្ខុចិញ្ញាណំ សភារចត ចិពតាភិជ្ឈាអព្យាបត្តុត្តា ត កាចតាឃ ចិក្ខម្ភិតត្តា, ត ទុចមិធំ· ភ្លុធំ បត ចិត្តុ កាចតាឃ បរិរសាធិតត្តា អព្យាបត្ត ចិពតចិតមិទ្ធិ អត្ថុតំ តិត្តិចិកិច្ឆាញាតិ អត្ថោ· បុរិយបពតិត្តិ បរិសុទ្ធបណ្ឌរសភាចំ· “ឃា តស្មិំ សមរយ ចិត្តស្ស អកល្យតា”តិអាឌិតា (ឆ· ឋ· ១១៩៦; ចិក· ៥៩៤) ចិតស្ស, “ឃា តស្មិំ សមរយ កាឃស្ស អកល្យតា”តិអាឌិតា (ឆ· ឋ· ១១៩៦; ចិក· ៥៩៤) ច មិទ្ធស្ស អភិឌរមុ តិទ្ទិដ្ឋត្តា ចុត្តំ “ចិតំ ចិត្តរពលញ្ញា, មិទ្ធំ រចតសិករពលញ្ញា”ត្តិ· សតិបិ ហិ អញ្ញាយញ្ញា អចិប្បរឃារពក ចិត្តកាឃលហុតាឌីតំ ចិឃ ចិត្តរចតសិកាតំ ឃចាក្កយំ តំតំចិរសសស្ស ឃា រតសំ អកល្យតាឌីតំ ចិរសសបច្ចឃតា, អឃរមរតសំ សភារចាតិ ឌដ្ឋព្វំ· អាររលិកសញ្ញីតិ ទុត្តុ អតិសឃត្តចិសិដ្ឋអត្ថុអត្ថាចរចាឌរកាឃមឹការទាតិ ឌស្សុត្តោ អាហ “ទត្តុំមុិ…រប… សយត្តាភរតា”តិ· ភ្លធំ ខ្វុកឃត្តិ សតិសយប្បជញ្ញាឃាហ·

អតិក្កមិត្វាតិ វិក្ខម្ភនវសេន បជហិត្វា. កថមិទំ កថមិទន្តិ បវត្តិយា កថំកថា, វិចិកិច្ឆា, សា ឯតស្ស អត្ថីតិ កថំកថី, ន កថំកថីតិ អកថំកថី, និព្ពិចិកិច្ឆោ. លក្ខណាទិភេទតោតិ ឯត្ថ អាទិ-សទ្ទេន បច្ចយបរិហានប្បហានុបាយាទីនម្បិ សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ. តេហិ ហិ បភេទតោ ទដ្ឋព្វាតិ. ឧប្បជ្ជិត្វា បិទេន្តីតិ ឯត្ថ ឧប្បជ្ជន្តំ បិទហន្តា តាសំ បញ្ញានំ អនុប្បន្នានំ ឧប្បជ្ជិតុំ អប្បទានវសេន. ទ្តតិ មហគ្គតានុត្តរបញ្ញានំ ឧបច្ឆេទាយ ច បរិត្តបញ្ញាយ អនុប្បត្តិហេតុភូតា នីវរណធម្មា ញាណស្ស ច សមត្ថំ វិហនន្តិយេវាតិ “បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណា”តិ វុត្តា. អនុប្បន្នាតិ និរោធេត្វា.

អដ្ឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៩-១០. តណ្ហាសុត្តាទិវណ្ណនា

១៩៩-២០០. នវមេ តេឃា កេវ អនេញ្ញាតុទិត្វា ជំតំ “អញ្ញត្តិកស្ស រូបិនោ អដ្ឋានេ តណ្ហាវិចរិតានី”តិអាទិនា វុត្តំ តំ តំ អត្ថភេទំ គោចរំ សង្គំ ជាលមេតិស្សា អត្ថីតិ ជាលិនី. តេនាហ “តេឃា វា កេវ”តិអាទិ. តត្ថ តត្ថាតិ តស្មិំ តស្មិំ ភវេ, អារម្មណេ វា. អភិនន្ទតីតិអាទិនា និទ្ទិដ្ឋវសេន វិសត្តិកាបទស្ស អត្ថំ ទស្សេន្តោ និទ្ទេសបាឡិយា ឯកទេសំ ទស្សេតិ “វិសមូលា”តិអាទិនា. អយញ្ហេត្ថ និទ្ទេសបាឡិ (មហានិ. ៣; ចូឡនិ. មេត្តគូមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ២២, ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២៤) –

“វិសត្តិកាតិ កេនដ្ឋេន វិសត្តិកា? វិសតាតិ វិសត្តិកា, វិសដាតិ វិសត្តិកា, វិសាលាតិ វិសត្តិកា, វិសក្កតីតិ វិសត្តិកា, វិសំហរតីតិ វិសត្តិកា, វិសំវាទិកាតិ វិសត្តិកា, វិសមូលាតិ វិសត្តិកា, វិសផលាតិ វិសត្តិកា, វិសបរិភោគាតិ វិសត្តិកា. វិសាលា វា បន សា តណ្ហា រូបេ សទ្ទេ គន្ធេ រសេ ផោដ្ឋព្ពេ កុលេ គណេ អាវាសេ លាភេ យសេ បសំសាយ សុខេ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេ កាមធាតុយា រូបធាតុយា អរូបធាតុយា កាមភវេ រូបភវេ អរូបភវេ សញ្ញាភវេ អសញ្ញាភវេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេ ឯកវោការភវេ ចតុវោការភវេ បញ្ចវោការភវេ អតីតេ អនាគតេ បច្ចុប្បន្នេ ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតព្ពេសុ វិសដា វិត្ថតាតិ វិសត្តិកា”តិ.

តត្ថ (មហានិ. អដ្ឋ. ៣; សំ. និ. ដី. ១.១.១ ឱឃតរណសុត្តវណ្ណនា) វិសតាតិ វិត្ថតា. រូបាទីសុ តេភូមកធម្មេសុ ព្យាបនវសេន. វិសដាតិ បុរិមវចនមេវ ត-ការស្ស ដ-ការំ កត្វា វុត្តំ. វិសាលាតិ វិបុលា. វិសក្កតីតិ បរិសហតិ. រត្តោ ហិ រាគវត្ថុនា បរេន តាឡិយមានោបិ សហតិ, វិប្ផន្ទិតំ វា “វិសក្កន”ន្តិ វទន្តិ. វិសំហរតីតិ តថា តថា កាមេសុ អានិសំសំ ទស្សេន្តី វិវិធេហិ អាការេហិ នេក្ខម្មាភិមុខប្បវត្តិតោ ចិត្តំ សំហរតិ សំខិបតិ. វិសំ វា ទុក្ខំ, តំ ហរតិ ឧបនេតីតិ អត្ថោ. អនិច្ចាទិំ និច្ចាទិតោ គណ្ហាបេន្តី វិសំវាទិកា ហោតិ. ទុក្ខនិព្ពត្តកស្ស កម្មស្ស ហេតុភាវតោ វិសមូលា, វិសំ វា ទុក្ខទុក្ខាទិភូតា វេទនា មូលំ ឯតិស្សាតិ វិសមូលា. ទុក្ខសមុទយត្តា វិសំ ផលំ ឯតិស្សាតិ វិសផលា. តណ្ហាយ រូបាទិកស្ស ទុក្ខស្ស បរិភោគោ ហោតិ, ន អមតស្សាតិ សា វិសបរិភោគា វុត្តា. សព្ពត្ថ និរុត្តិវសេន

ᨷᨴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨵᩣᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨷᩩᨶ “ᩅᩥᩈᨭᩮᩣ ᨧ ᨷᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨭᩦ᪨ ᪑᪨᪕᪕ ᩋᨷᩈᩣᨴᨶᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨭᩦ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪙᪐) ᩅᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨶ᩠ᨲᩅᩣᨿᩮᩉᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨠᩮ ᩋᩣᩈᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩈᩣᩁᩥᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨭ᩠ᨭᩥ “ᨲᨶᩦᨿᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩴ ᨷᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩣᨠᩩᩃᨲᩣᨿ ᨶᩥᨴᩔᨶᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩣᨠᩩᩃᨾᩮᩅ ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᩣᨠᩩᩃᨩᩣᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨾᩣᨶᩮᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩣᨷᩁᩴ ᩈᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨶᩮᨲᩩᩴ, ᩋᩅᩥᩈᨾᩴ ᩏᨩᩩᩴ ᨠᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨧ ᩋᩣᨠᩩᩃᩴ ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨠᩩᩃᩴ, ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨠᩩᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᨩᩣᨲᩣ ᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨠᩩᩃᨠᨩᩣᨲᩣ᪨ ᩅᩥᨶᨶᨲᩮᩣ ᨣᩩᩃᩣᨲᩥ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩔ ᨲᨶ᩠ᨲᩅᩣᨿᩔ ᨣᩩᨱ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᨠᩩᩃᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ ᨡᩃᩥᨲᨻᨶ᩠ᨵᨲᨶ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨣᩩᩃᩣᨣᩩᨱ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨷᩮᩈᨠᩣᩁᨠᨬ᩠ᨩᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨠᩩᨱᩥᨠᩣᨲᩥ ᨷᨭᨷᨴᩈᨠᩩᨱᩥᨠᩣ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩈᩣᨡᩣᩈᩩ ᩒᩃᨾ᩠ᨻᨶᨠᩩᩃᩣᩅᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩣ ᨠᩩᩃᩣᩅᨠᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩥᨱᩉᩦᩁᩣᨴᩥᨠᩮ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨶᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᨷᩮᩈᨠᩣᩁᨠᨬ᩠ᨩᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ, ᨾᩪᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᨾᩪᩃᩴ ᩈᨾᩣᨶᩮᨲᩩᩴ ᩅᩥᩅᩮᨧᩮᨲᩩᩴ ᩅᩣ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨿᨳᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨷᩥ “ᨣᩩᩃᩣᨣᩩᨱ᩠ᨮᩥᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨬ᩠ᨩᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩃᩣᩅᨠᨬ᩠ᨧ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ “ᩋᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨ ᨠᩣᨾᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨩᨷᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣᨩᩣᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᨴᩦᨥᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᨶᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᩋᩣᨠᩩᩃᨻ᩠ᨿᩣᨠᩩᩃᩣᨶᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨷᨶ ᨶ ᨲᨳᩣ ᨴᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨽᩪᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨿᨳᩣ ᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩋᨷᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩅᨯ᩠ᨰᩥᨠᩣ, ᩈᩩᨡᩮᨶ, ᩈᩩᨡᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᨧ ᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨣᨲᩥᨽᩣᩅᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨷᩣᨿᩥᨠᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩈᨾᩩᩔᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨴᨿᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨶᩥᨷᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᩈᩴ ᨶᩥᨷᩣᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᨳᩣ ᨲᩮᨶᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᩈᩩᨡᩈᨾᩩᩔᨿᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨷᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨶᨶᩩ “ᩋᨷᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮᩣ ᩑᩅᩣᨲᩥ? ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶᩥᩁᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᨶ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨷᩣᨿᩣᨴᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᨣᩮᩣᨻᩃᩦᨻᨴ᩠ᨴᨬᩣᨿᩮᨶᩣᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨷᨭᩥᨷᩣᨭᩦᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩉᩮᨲᩩᨹᩃᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨻ᩠ᨻᩮᩣᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩦᨲᩥ ᨲᩴ “ᩋᨷᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨷᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮ ᩅᩣᨲᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᩅᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨽᨾᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨽᨾᨶᩔ ᩋᨶᩅᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲᩣᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᨾᩣ᪨ ᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨣᩮᩣᨱᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᨶ ᩋᩅᩈᩦᨠᩣᩁᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

“ᩈᨻ᩠ᨻᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᨲᨻ᩠ᨽᩣᩅᨶᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨠᩣᩁᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, “ᩍᨲ᩠ᨳᩴ ᩑᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ”ᨲᩥ ᨷᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧ ᩋᨶᩩᨷᨲᩥᨳᩣᨶᩴ ᩈᨾᨿᨲᩮᩣ ᩋᩈᨾᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩏᨷᨲᩥᨳᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩍᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᨶᩩᨷᨲᩥᨳᩣᨶᩴ ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᩑᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣᨲᩥ ᨷᨶ ᩈᨾᨿᨲᩮᩣ ᩋᩈᨾᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩏᨷᨲᩥᨳᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨣᨲᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᩴ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩈᨴᩣ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩦᨴᨲᩦᨲᩥ ᨶᩔᨲᩥ᪨ ᩈᩴᩈᨿᨸᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ “ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩈᩥᨿᩴ, ᨶ ᩈᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩣᨠᨸ᩠ᨸᨶᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ “ᩋᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩣᨵᩩ ᨸᨶᩣᩉᩴ ᩈᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩣᨠᨸ᩠ᨸᨶᩅᩈᩮᨶ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩈᩣᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨾᩣᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨶᩴ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ ᩈᩦᩈᩣ᪨ “ᩍᨲ᩠ᨳᩴ ᩑᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩈᩮᩈᩔ ᩋᨶᩥᩔᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩈᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩦᩈᩮᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣᨿ ᨲᨴᩅᩥᨶᩣᨽᩣᩅᩥᨶᩦ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩈᩦᩈᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᩥ ᨧ ᩈᩦᩈᨾᩪᩃᨠᩮᩉᩥ ᨾᩣᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᩉᩥ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ...ᨸᩮ... ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶᨶᩩ ᨧ ᨾᩣᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣᨸᩥ ᩍᨵᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩣ, ᨿᨲᩮᩣ “ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨾᩣᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾᩪᩉᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨳᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩅᨧᨶᩴ? ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ – ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣᨶᩮᩈᩩᨸᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩦᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩋᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᨲᩴᨾᩪᩃᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᨲᩣᨿ ᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨴᩈᨾᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(២១) ១។ សប្បុរិសវគ្គោ

១-១០។ សិក្ខាបទសុត្តាទិវណ្ណនា

២០១-២១០។ បញ្ចមស្ស បឋមេ អសប្បុរិសោតិ លាមកបុរិសោ។ បាណំ អតិបាតេតីតិ បាណាតិបាតី។ អទិន្នំ អាទិយតីតិ អទិន្នាទាយី។ កាមេសុ មិច្ឆា ចរតីតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី។ មុសា វទតីតិ មុសាវាទី។ សុរាមេរយមជ្ជបមាទេ តិដ្ឋតីតិ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋាយី។ បាណាតិបាតេ សមាទបេតីតិ យថា បាណំ អតិបាតេតិ, តថា តំ តត្ថ គហណំ គណ្ហាបេតិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយំ វុច្ចតីតិ អយំ ឯវន្ទេបិ បុគ្គលោ យស្មា សយំកតេន ច ទុស្សីល្យេន សមន្នាគតោ, យញ្ច សមាទបិតេន កតំ, តតោ ឧបឌ្ឍស្ស ទាយាទោ, តស្មា “អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ”តិ វុច្ចតិ។ សប្បុរិសោតិ ឧត្តមបុរិសោ។ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ អត្តនា ច កតេន សុសីល្យេន សមន្នាគតត្តា យញ្ច សមាទបិតោ ករោតិ, តតោ ឧបឌ្ឍស្ស ទាយាទត្តា ឧត្តមបុរិសេន ឧត្តមបុរិសតរោ។ ឯត្ថ ច បរេន កតំ ទុស្សីល្យំ សុសីល្យំ វា អាណត្តិយា អត្តនា ច វចីបយោគេន កតត្តា អាណាបនវសេន បសុតបាបស្ស បុញ្ញស្ស វា ទាយាទោ “តតោ ឧបឌ្ឍស្ស ទាយាទោ”តិ វុត្តោ។ ទុតិយាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ។

សិក្ខាបទសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សប្បុរិសវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២១១-២២០។ ទុតិយោ បរិសាវគ្គោ ឧត្តានត្ថោយេវ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១២) ១។ ហ្ងឆ្ងទិតចក្តចណ្ឋកា

១១៨-១២៨។ តតិយស្ស បឋមាទីនិ ឆដ្ឋានាភដ្វានេភប។ ចិត្តាកពិតិអាទិស្ស ចត្វអត្ថុបត្តិកយេបច ចិរេត ចិរេត្តត្វា ការហបេសភ ចិត្តាកពិ ចេចិតេដ្ឋា។ កិច្ចិ ស្វុត្វា ស្វុតេត អស្សុតំ អត្ថុបេត្តត្វា ការហបេសភ ស្វុតាកពិ, កិច្ចិ អត្វំ ឆុបឆាវេត្វា តស្ស សក្ខិបតចិត្វាទហាទិបេសភ អត្វុកចិ ឃំកិច្ចិ បនេត កតំ កត្តំ ភាដកំ ចា ទិស្វា តំសទិសបេយច អត្ថា អត្តតោ ចាត្ថុប្បត្តិកប្បដិភាគតភ ការហបេសភ បដិភាគពិ ចេចិតេដ្ឋា។

ហ្ងឆ្ងទិតចក្តចណ្ឋកា និដ្ឋិតា។

(᪒᪔) ᪔. ᨠᨾ᩠ᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑. ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪓᪑. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᨠᩣᩊᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩃᩥᨶᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨽᩔᩁᨽᩣᩅᨠᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨴᩈᩋᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨱ᩠ᩉᩣᨽᩥᨩᩣᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨲᩣᨿ ᩅᩤ ᨠᨱ᩠ᩉᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩣᨿᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨧ ᨴᩮᩣᨽᨣ᩠ᨣᩥᨿᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ, ᨿᩴ ᨲᩔ ᨲᨾᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣᨸᨠᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨱ᩠ᨯᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩮᩣᨴᩣᨲᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨽᩔᩁᨽᩣᩅᨠᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩣᨽᩥᨩᩣᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨲᩣᨿ ᩅᩤ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩈᩮᩣᨽᨣ᩠ᨣᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ, ᨿᩴ ᨲᩔ ᨩᩮᩣᨲᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ ᨸᨶ “ᩈᩮᨠ᩠ᨠ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣᨸᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᩥᩔᨠᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᨱ᩠ᩉᩴ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨾᩥᩔᨠᩅᩈᩮᨶ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨸᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨾᩥᩔᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨱ᩠ᩉᩈᩩᨠ᩠ᨠᩈᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᨱ᩠ᩉᩈᩩᨠ᩠ᨠᩣᨽᩥᨩᩣᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨸᩁᩮ᪨ ᩋᨸᨧᨿᨣᩣᨾᩥᨲᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᨠᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨿᨠᩁᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩏᨽᨿ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣᨸᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨠᨱ᩠ᩉᩴ…ᨸᩮ… ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᨵᩥᨣᨲᩔ ᩋᨠᨱ᩠ᩉᩅᩥᨸᩣᨠᩔ᪨ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᩍᨵ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ, ᨶ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨹᩃᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ᪨

ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒. ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪓᪒. ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ ᩈᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩥᨲᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩈᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨣᩉᨱᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩣᨸᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩮᨲᨶᩣ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᩉᨶᩩᩈᨬ᩠ᨧᩮᩣᨸᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨲᩣ ᩑᩅ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩏᨽᨿᨧᩮᩣᨸᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᩅᩤ ᩁᩉᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨶᩮᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣᩅ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩤ᪨ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨿᩪᩉᨲᩥ, ᨲᩴ ᨸᨶ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨾᩅᩤᨿᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸᩣᨿᩃᩮᩣᨠᨾᩣᩉ᪨ ᩅᩥᨸᩣᨠᨹᩔᩣᨲᩥ ᨹᩔᩈᩦᩈᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨸᩣᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᨲᩣᨲᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᨲᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩈᩩᨡᩴ, ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨸᩣᨴᨶᩣᨿ᪨ ᨿᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣᨲᩥ ᨿᩣ ᩋᨸᨧᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩦᨧᩮᨲᨶᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨾᨣ᩠ᨣᨧᩮᨲᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩤ”ᨲᩥ᪨

ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

១-៨៍ សោហកាយតស្សតាចិចណ្ណតា

១១៣-១៣០៍ ពពិេឃ បុរិយាតិ, ករន្តេ, ចិចឃាតិ បុរិយពរានីតិ ឯត្ថ ហិយ្យោ ចិចឃំ បុរិយំ តាយ, ពពោ បរំ បុរិយពរន្តិ អាហ "អតីតាតន្តរចិចឃពោ បដ្ឋាយា"តិអាទិ៍ ន្តាតិ ន្តាេយស្ស ន្តិស្ស បចត្តិពោ យធាក្កយំ បុរិយបុរិយពរការេចា ដេស្សិពោ៍ ឯចំ ឃេត្តបិ យេឌត្ថ "បុរិយពរ"ន្តិ ទុត្តំ, ពពោ បរុតិ ឃំ ឃំ ឍរំ, ពំ ពំ បុរិយំ៍ ឃំ ឃំ បរំ, ពំ ពំ បុរិយពរំ ឍរបរិការចស្ស ចិឃ បុរិយពរការចស្ស ច អេបក្ខាឃិទ្ធពា៍ ឃេឃំ ទុត្តកយេចេ៍ ចត្ថាឌីតិ ឌ្វាតត្ថាតេច៍

សោហកាយតស្សតាចិចណ្ណតា តិដ្ឋិពា៍

១០-១១៍ ឃយហស្សតាចិចណ្ណតា

១៣១-១៍ ដឃេយ ឃេឃបដេស្សិតិ "ន្តាឌ ទុតិេឃា ឃយេហា"តិអាទីសុ ឃេឃបដេស្សិ៍ យធា ហិ "ចិចិេច្ឆ កាេយហី"តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១១៩; ម៍ តិ៍ ១៍១៤១, ១៥៤, ១៨៤; ឃំ៍ តិ៍ ១៍១៧១; អ៍ តិ៍ ៣៍១១១) ឯត្ថ កេពា តិឃេមា "ចិចិច្ឆ អក្កុឃលេហី"តិ ឯត្ថាបិ កេពាេឃច េហាតិ ឃាចឃារហអត្ថស្ស ន្តន្តិពន្តត្តា, ឯចមិឌាបីតិ៍ ពេតាហ "ទុតិយាដេយាបិ ហី"តិអាទិ៍ ឃាយន្តាបលិតិកយចេឃត តិប្បទិយាមពោ ឃយហការេចាតិ ពេឃំ ចេឃេតត្ថ ចត្ថាេទា ឃយហា ដេឃិពា៍ ន្តយប្ទិញ្ញាដាេត ចត្ថាេទា ចលដ្ឋកឃយហាច អឌិេប្បពា ឃមិពបិឃយហក្កហពោ៍ កត្ថា បេតត្ថ យហាបទិតិន្តាេត ចិឃ យក្កដ្ឋា ពឌត្ថាយ បដិបត្តាបិ ត កហិពាតិ? ចេចតេឃ្ឈ្លាឃេយពោ៍ ពត្ថ ហិ យក្កាឌិកយត្ថាយ ចិបឃ្សុតាបិ ន្តេពា ឌាហិន្លា តត្ថិ, កុេពា យក្កុចលិតីតិ ដេឃ្ឃេត្តត កកេចា "ឌាយឃ្ស ដម្ពស្ស បេឌឃេចត្តិ, ន្តេពា ឌាហិន្លា ឃយេហាបិ តត្ថី"តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១០៣) ទុត្តំ៍ ន្តាឌ បត តិដ្ឋាតប្បត្តេយច ពំពំឃយហកាចំ កហាប្បត្តត ចលដ្ឋកឃយហាច កហិពា, យក្កដ្ឋេពា ចលដ្ឋេ ឃចិេឃំ ដក្កិលហេឃ្យាតិ៍ ឃ្វាយេឃត្ថ ន្តិស្ស ឃុេត្តស្ស ដេឃតាេកដេតេច ចិន្តាយតីតិ៍ ទិត្តាតិ ចិចិត្តា៍ ពុទ្ធាតិ តិឃ្សាេទា បដិបត្តកឃាទាការចេពា៍

បចឌត្តិ ឯេពហីតិ បចាឌា៍ ឌិដ្ឋិកតិកាតំ តាតាឌិដ្ឋីតិបកឃយឃាតិ អាហ "ចត្ថាេទា ឃស្សុពចាឌា"តិអាទិ៍ ពត្ថ ចត្ថាេទា ឃស្សុពចាឌាតិ លិកិចេឃត ពេឃា, ពក្កិចេឃត ឯេកាតិ ឯចំ ចត្ថាេទា ឃស្សុពចាឌា៍ បុេន្តាតិចាឃចាកាហលិកិ ពិត្ថិេឃា យត្ថុបេន្តា អេតកាឌាតិឃពឃហស្សុមត្តំ អត្ថស្សុតិ, យន្តុបេន្តា ដឃ ឃំចដ្ឋចិចដ្ឋកប្បាតិ, ពិក្កបេន្តា ចត្ថាលិឃ ឃំចដ្ឋចិចដ្ឋកប្បាតិ, ត ពេពា បរំ៍ េឃា ឯចំ អត្ថស្សុតេត្តា "ឃស្សុពោ អត្តា ច េលាេកា ចា"តិ អភិចឌតិ, ពក្កិ បត ពក្កបទិឃាហពំ ចិយំឃាតុទរិពំ ឃឃំបដិកាតំ "ឃស្សុពោ អត្តា ច េលាេកា ចា"តិ អភិចឌតិ៍ ពេត ទុត្តំ "លិកិចេឃត ពេឃា, ពក្កិចេឃត ឯេកាតិ ឯចំ ចត្ថាេទា ឃស្សុពចាឌា"តិ៍

ឃេពត្ថុ ឃន្តាេទសុ ច ឯកច្ចំ ឃស្សុពន្តិ បចេពត្ថា ចាេឌា ឯកច្ចឃស្សុពចាេឌា៍ េឃា បត

ព្រហ្មកាយិកលិង្គាបទោសិកបទោសិកត្តកាចទោ ចចិត្វា ព្ថសាកតាត់ តក្កិទោ ច ក្ខុប្បជ្ជតចទេត ចត្យក្ខិទោតិ អាហ "ចត្តារោ ឲកច្ចសប្សុតចាគា"តិ។

ចត្តារោ អត្ថាតត្តិកាតិ ឲត្ថ អយតិ កច្ចតិ ឲត្ថ ទចាបាតត្តិ អទត្តា, យទិឃាគា។ តប្បដិទេសទេឆត អតទត្តា។ អទត្តា ច អតទត្តា ច អត្ថាតទត្តា បាយញ្ញាតិទេត្ថទេត, ឲកទេសទេត ចា "តាយទ្វបបច្ចយា សឡអាយតត"ត្តិអាឌឹប្ត (យ។ តិ។ ៦។១៦៩; ក្ខគា។ ១) ចិឃ។ អត្ថាតត្តសហចទិទោតា ចាទេគា អត្ថាតទត្តា ឃថា "ក្យត្តា ចទត្តិ"តិ។ អត្ថាតត្តសត្តិស្សទេឃា ចា ឃថា "យច្ចាា ទេឈាសត្តិ"តិ។ ទេសា ឲទេតសំ អត្ថិតិ អត្ថាតត្តិកា។ "អត្តចា អត្តា ច ទេលិទេកា ច, អតត្តចា អត្តា ច ទេលិទេកា ច, អត្តចា ច អតត្តចា ច អត្តា ច ទេលិទេកា ច, ទេតចត្តចា តាតត្តចា"តិ ឲចំ បចត្តចាគា ចត្តារោ។ អចដ្ឋិតកសិលាស្ស តំ កសិលំ អត្តាតិ ច ទេលិទេកាតិ ច កណ្ហត្តស្ស ចទេសត បធទេយា ចុទេត្តា, ត្ចុតិទេយា ចដ្ឋិតកសិលាស្ស ចទេសត ចុទេត្តា, តតិទេយា តិទិយំ ចទេឌ្ឋតា ក្ខឌ្ឋយទេឆា អចដ្ឋិតកសិលាស្ស, ចត្យទេត្ថ តក្កិចទេសត ចុទេត្តា។ ឲត្ថ ច ឃុត្តំ តាច បុទិយាត់ តិល្លំ ចាគាត់ អត្តច្ចា អតត្តច្ចា អត្ថាតត្តច្ចា អាទេត្ថ បចត្តចាគត្តា អត្ថាតត្តិកត្តំ, បត្ថិយស្ស បត តត្ចុកឃតិទេសឆតចទេសត បចត្តចាគត្តា កចយត្តាតត្តិកត្តត្តិ? តត្ចុកឃប្បដិទេសឆតចទេសត បចត្តចាគត្តា ឲច។ អត្ថាតត្តិកប្បដិទេសឆចាទេគាបិ ហិ អត្ថាតត្តចិសទេឃា ឲច តំ អាទេត្ថ បចត្តត្តា។

ត យទតីតិ អយទា។ កា សា? "ឲចត្តិបិ ទេយ ទេតា"តិអាឌិតា (ឌីៈ តិ។ ១។៩៦) តទេឃត បទិយត្តទហិតា ឌិដ្ឋិកតិកស្ស ឌិដ្ឋិ ទេចច ចាចា ច។ ចិចិទេឆា ទេលទេបិតិ ចិទេក្ខូទេបិ, អយទាឃ ឌិដ្ឋិឃា, ចាចាឃ ចា ចិទេក្ខូទេបិតិ អយទាចិទេក្ខូទេបិ, ទេសា ឲតស្ស អត្ថិតិ អយទាចិទេក្ខូបិទេកា។ អឆ ចា អយទា តាយ យច្ចខាតិ, សា ក្ខុប្បជ្ជតាឌិចទេសត ក្ខគទេក សត្តាចយាតា កាយំ ត កច្ចតិ, ឲចទេយចំ អឃយ្បិ ចាទេគា ព្ថទេតា ចិទេតា ច សត្តាចតិ, កាយំ ត ក្ខុបកច្ចតីតិ អយទាចិទេក្ខូទេបិតិ ចុច្ចតិ, ទេសា ឲទេតសំ អត្ថិតិ អយទាចិទេក្ខូបិកា។ ប្លាយំ ចាទេគា យុសាចាគាតុទេឃាកលត្ថទាកឃទេយាហកាចទេហត្យកតាឃ ចត្យឆា បចទេត្តាតិ អាហ "ចត្តារោ អយទាចិទេក្ខូបិកា"តិ។

អឆិច្ច ឃចិច្ចកំ ឃំ កិច្ចំ កាទេលំ កស្សចិ ត្យិទ្ធិប្បត្តំ ចា ចិតា សយុប្បទេត្តាតិ អត្តទេលិកសញ្ញាតាត់ លត្ថាត់ អឆិច្ច បចត្តិអាកាទាទេយូលំ ឌស្សត់ តគាការសត្តិស្សទេឃត បចត្តិទេតា តគាការសហចទិតតាឃ ច "អឆិច្ចសយុប្បត្ត"ត្តិ ចុច្ចតិ ឃថា "យច្ចាា ទេឈាសត្តិ", "ក្យត្តា ចទត្តិ"តិ ច។ តំ ឲទេតសំ អត្ថិតិ អឆិច្ចសយុប្បត្តិកា។ លិកិចទេសត តក្កិចទេសត ច "ទេត្ថ អឆិច្ចសយុប្បត្តិកា"តិ ចុត្តំ។

សញ្ញីតិ បចទេត្តា ចាទេគា សញ្ញីចាទេគា, ទេសា ឲទេតសំ អត្ថិតិ សញ្ញីចាគា។ ទ្វិបិចត្យក្កំ ឲកត្តប្តលចត្យក្កត្តិ ព្ថទេយសំ ចត្យត្តំ ចត្យក្កាត់ ចទេសត ទេសាឡអស សញ្ញីចាគា។ ព្ថទេយប្តទេឃច បុទិយាត់ ខ្ទិត្តំ ចត្យក្កាត់ ចទេសត អដ្ឋ សញ្ញីចាគា, អដ្ឋ ទេតចសញ្ញីតាសញ្ញីចាគា ទេចឌិតញ្ញា។ ទេកចលត្យាតត្ថ "សញ្ញី អត្តា"តិ កណ្ហត្តាត់ តា ឌិដ្ឋិទេឃា, ព្ថឆ អសញ្ញីតិ ច ទេតចសញ្ញីតាសញ្ញីតិ ច។

សត្ត ក្ខទេច្ចឆចាគាតិ យត្ស្សត្តកាទេច កាយាចចទទេឆចត្តកាទេច ទ្វិបិចចទត្តកាទេច ចត្យក្ខិឆាទ្វិបត្តកាទេច ច ឆត្វា សត្តស្ស ក្ខទេច្ចឆបញ្ញាបតចទេសត សត្ត ក្ខទេច្ចឆចាគា។

បច្ចា ឌិដ្ឋឆយុតិវិញ្ញាតចាតាតិ បច្ចាកាយក្យុរ៍ណាបគេកាចរេឃត ចត្យុញ្ញាឆ្ទុបញ្ញាតឃុលបរិគេកាចរេឃត ច ឌិដ្ឋឆរេយុ វិញ្ញាតិបញ្ញាបតចាតា៉ ឌិដ្ឋឆរេយុាតិ បច្ចក្លឆរេយុា ចុច្ចតិ, ពត្វ ពត្វ បឌិលឆ្គតកាចរេឃ្យុពំ អឈិចចតំ៉ ឌិដ្ឋឆរេយុ វិញ្ញាតំ ឌិដ្ឋឆយុតិវិញ្ញាតំ, ព្ទាយឃ្វិំរេឃច អត្តការេច ឝ្យក្លច្ទុបឃយត្តិ អរេត្វា៉ ពំ ចឆត្តិតិ ឌិដ្ឋឆយុតិវិញ្ញាតចាតា៉

ខាឃតិ ពយតិ បឌិចិញ្ញ្យាតិ ខារេឃា, រេឃា ៤ច វិញ្ញាតឃយ្យាបករេហត្យតាឃ ឆរេយុាតិ អាហ “ខាឃឃ្យ ឆយុឃ្យា”តិ៉ ព្ទរេតា ខាហិន្ទា ឃយរេណាបិ តត្តិតិអាឌីឃុ ពឃ្វា បរេតរេត អញ្ញាត្វ តត្តិតិ? អរេក្លត្តតាឃ៉ ឃថា ហិ ត អារគេក្ក ឃាឃរេបិ តិដ្ឋតិ, ត ងួកពបិដ្ឋេ អក្កិ ឌលតិ, ត បិដ្ឋិបិឃារេណ ពីខាតិ ចិរុហត្តិ, ៤ចរេយចំ ខាហិរេឃុ តិត្វាឃតរេតឃុ ត ព្ទរេយ ឃយណា ងួប្បជ្ជត្តិ, ព្ទាយឃ្វិំរេឃច ឃាឃរេត ងួប្បជ្ជត្តិ៉ ពឃ្វា? ឃុរេក្លត្តតាឃ៉ ឃា បត រេតឃំ អរេក្លត្តតា ឃុរេក្លត្តតា ច អរិឃយក្កឃ្យ អកាចរេតា កាចរេតា ច រេចឌិតត្តា៉ រេតតាហ ភកចា –

“ឃស្មិំ រេលា, ឃុកឆ្ក, ឆយុចិតរេឃ អរិរេឃា អដ្ឋក្កិរេកា យរេក្កា ត ងួបលត្តតិ, ឃយរេណាបិ តត្វ ត ងួបលត្តតិ, ឝ្យតិរេឃាបិ តត្វ ឃយរេណា ត ងួបលត្តតិ, តតិរេឃាបិ តត្វ ឃយរេណា ត ងួបលត្តតិ, ចត្យុរេត្វាបិ តត្វ ឃយរេណា ត ងួបលត្តតិ៉ ឃស្មិំញ្ច រេលា, ឃុកឆ្ក, ឆយុចិតរេឃ អរិរេឃា អដ្ឋក្កិរេកា យរេក្កា ងួបលត្តតិ, ឃយរេណាបិ តត្វ ងួបលត្តតិ, ឝ្យតិរេឃាបិ តត្វ... តតិរេឃាបិ តត្វ... ចត្យុរេត្វាបិ តត្វ ឃយរេណា ងួបលត្តតិ៉ ព្ទាយឃ្វិំ រេលា, ឃុកឆ្ក, ឆយុចិតរេឃ អរិរេឃា អដ្ឋក្កិរេកា យរេក្កា ងួបលត្តតិ៉ ព្ទរេឆច, ឃុកឆ្ក, ឃយរេណា, ព្ទឆ ឝ្យតិរេឃា ឃយរេណា, ព្ទឆ តតិរេឃា ឃយរេណា, ព្ទឆ ចត្យុរេត្វា ឃយរេណា, ឃុញ្ញា បរេប្យចាតា ឃយរេណាគិ អរេញ្ញាហី”តិ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១០៣)៉

អរិឃយក្កឃ្យ ច អការេចា ការេចា ច ឃុបរិឃុទ្ធឃ្យ ឃីលឃ្យ ឃុបរិឃុទ្ធាឃ ឃយឆចិបឃ្យតាកាចតាឃ អកាចរេតា កាចរេតា ច រេចឌិតរេត្តា៉ តឝ្យកឃច្ចា ឝ្យរេក្លាតច្វាក្លាតកាចរេហត្យកំ ៉ រេឃា ច អឃយុាឃយ្ទប្បរេចឌិតត្តា៉ ឃឃ្វា តិត្វាឃតតំ អរេក្លត្តំ, ឃាឃតំ រេលត្តំ, តឃ្វា ឃថា ឃុរេត្តហត្វបិរេតា កាឃុរេពឃរេការេរា ឃីរេហា យិករាខា ត ឃុឃារេត ចា ឃក្ការក្យុរេដ ចា បឌិចឃតិ, តិរេឃាឌតឃហឃ្យចិត្វំ បត ហិយចត្តិ អរេញ្ញាការេហត្វា យណិក្យហាឃរេយច ចឃតិ, ឃថា ច លង្ករេត្តា តាករាខា ត រេពាចរិឃហត្តិក្យលិឌីឃុ តចឃុ ក្យរេលឃុ ងួប្បជ្ជតិ, ឃថា ច ចលិហរេកា អឃ្យរាខា ត ព្រេភក្យរេល ចា រេឈាដពក្យរេល ចា ងួប្បជ្ជតិ, ឃិត្វីរេរ បត ឃិន្ទចក្យរេលរេឃច ងួប្បជ្ជតិ, ឃថា ច ឃត្តកាយឆតំ យរេតាហរ៍ យណិរេតតំ ត ឃក្ការក្យុរេដ ចា បំឃុបត្តាតាឌីឃុ ចា ងួប្បជ្ជតិ, ចិប្យលបត្តាតត្តត្តររេឃច ងួប្បជ្ជតិ, ឃថា ច តិយិរបិក្កូរេលិ យច្ឆរាខា ត ល្យកូពរេបិក្លូរណិឃុ ងួប្បជ្ជតិ, ចត្យរាឃីតិរេឃាឌតឃហឃ្យពយ្យិររេ យហាឃយុរេង្គរេឃច ងួប្បជ្ជតិ, ឃថា ច ឌិឃន្ទរេឃាឌតឃតិរេកា ឃុបណ្ណរាខា ត កាយក្វារេរ ៤រណ្ឌចតាឌីឃុ បឌិចឃតិ, យហាឃយុង្គំ បត អរេញ្ញាការេហត្វា ឃិម្ពលិឆហចរេតរេឃច បឌិចឃតិ, ឃថា ច ឆតររេដ្ឋា ឃុចណ្ណហំរេឃា ត កាយក្វារេរ អាចាដពាឌីឃុ បឌិចឃតិ, តឝ្យតិហំឃឃហឃ្យបរិចារេរា បត ហ្យត្វា ចិត្តក្យុរេដរេឃច បឌិចឃតិ, ឃថា ច ចត្យុឌ្គិបិឃ្យរេរា ចក្កចត្តិរាខា ត តីចក្យរេល ងួប្បជ្ជតិ, អឃយិក្កខាតិឃពត្តិឃក្យរេលរេឃច បត ងួប្បជ្ជតិ, ៤ចរេយចំ ព្ទរេយឃុ ឃយរេណាឃុ ៤កឃយរេណាបិ ត អញ្ញាត្វ តិត្វាឃតរេត ងួប្បជ្ជតិ, អរិឃយក្កបរិក្លរេត បត ពុទ្ធឃាឃរេតរេឃច ងួប្បជ្ជតិ៉ រេតតាហ ភកចា – “ព្ទរេឆច, គិក្លរេច, ឃយរេណា...រេប... ឃុញ្ញា បរេប្យចាតា ឃយរេណាគិ អរេញ្ញាហី”តិ (យ៉ តិ៉ ០៉១១៥-០៣០; អ៉ តិ៉ ៣៉១៣០)៉ ៤កាឆឃរេយ តត្វិ ចត្តត្តា៉

ᩈᨻᩃᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨧ᩠ᨾᨽᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩥ ᨲᩣ᩵

ᨠᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨾᨽᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩥ ᨲᩣ᩵

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(២៥) ៥។ អាបត្តិភយវគ្គោ

១។ សង្ឃភេទកសុត្តវណ្ណនា

២៤៣។ បញ្ចមស្ស បឋមេ វិវាទាធិករណាទីសូតិ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណន្តិ ឥមេសុ ចតូសុ។ តត្ថ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ វិវទន្តានំ ភិក្ខូនំ យោ វិវាទោ, ឥទំ វិវាទាធិករណំ នាម។ សីលវិបត្តិយា វា អាចារទិដ្ឋិអាជីវវិបត្តិយា វា អនុវទន្តានំ យោ អនុវាទោ ឧបវទនា ចេវ ចោទនា ច, ឥទំ អនុវាទាធិករណំ នាម។ មាតិកាយ អាគតា បញ្ច, វិភង្គេ ទ្វេតិ សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា, ឥទំ អាបត្តាធិករណំ នាម។ សង្ឃស្ស អបលោកនាទីនំ ចតុន្នំ កម្មានំ ករណំ, ឥទំ កិច្ចាធិករណំ នាម។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

សង្ឃភេទកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២-៣។ អាបត្តិភយសុត្តាទិវណ្ណនា

២៤៤-៥។ ទុតិយេ ភស្សតិ និរត្ថកការណេន លិបីយតីតិ ភស្មំ, ឆារិកា។ តស្ស បុដំ ភស្តិកា ភស្មបុដំ។ តេនាហ “ភស្មបុដន្តិ ឆារិកាភស្តិក”ន្តិ។ តតិយំ ឧត្តានត្ថមេវ។

អាបត្តិភយសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤-៦។ សេយ្យាសុត្តាទិវណ្ណនា

២៤៦-៨។ ចតុត្ថេ បេតាតិ បេច្ចភាវំ គតា។ តេ បន យស្មា ឥធ កតកាលកិរិយា កាលេន កតជីវិតុច្ឆេទា ហោន្តិ, តស្មា វុត្តំ “កាលកតា វុច្ចន្តី”តិ, មតាតិ អត្ថោ។ អថ វា បេច្ចភវំ គតា, បេត្យុបបត្តិវសេន និព្ពត្តិំ ឧបគតាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “អថ វា បេតវិសយេ និព្ពត្តា បេតា នាមា”តិ។ ឧរេន បស្សេន សយិតុំ ន សក្កោន្តិ ទុក្ខប្បត្តិតោ។

តេជុស្សទត្តាតិ ឥមិនា សីហស្ស អភីរុកភាវំ ទស្សេតិ។ ភីរុកា សេសមិគា អត្តនោ អាសយំ បវិសិត្វា សន្តាសបុព្ពកំ យថា តថា សយន្តិ, សីហោ បន អភីរុកោ សភាវតោ សតោការី ភិក្ខុ វិយ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វាវ សយតិ។ តេនាហ “ទ្វេ បុរិមបាទេ”តិអាទិ។ ទក្ខិណេ បុរិមបាទេ វាមស្ស បុរិមបាទស្ស ឋបនវសេន ទ្វេ បុរិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋានេ ឋបេត្វា។ បច្ឆិមបាទេ វុត្តនយេនេវ ឥធាបិ ឯកស្មិំ ឋានេ ឋបនំ

វេទិតព្វំ, ឋិតោកាសសល្លក្ខណំ អភីរុកភាវេនេវ។ សីសំ បន ឧក្ខិបិត្វាតិអាទិនា វុត្តសីហកិរិយា អត្រស្តប្បញ្ញត្តា វិយ អភីរុកភាវសិទ្ធប្បវត្តិវសេនាតិ វេទិតព្វា។ សីហវិជម្ភំ អតិវេលំ ឯកាការេន ឋបិតានំ សរីរាវយវានំ គមនាទិកិរិយាសុ យោគ្យភាវាបាទនត្ថំ។ តិក្ខត្តុំ សីហនាទនទនំ អប្បេសក្ខមិគាទីហិ បរិតាសបរិហរណត្ថំ។

អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, តថាគតសេយ្យាតិ ឥមិនា ចតុត្ថជ្ឈានសេយ្យា តថាគតសេយ្យា នាមាតិ ទស្សេតិ។ សេតិ អព្យាវដភាវេន បវត្តតិ ឥតិ សេយ្យា, ចតុត្ថជ្ឈានមេវ សេយ្យា ចតុត្ថជ្ឈានសេយ្យា។ កិំ បន តំ ចតុត្ថជ្ឈានន្តិ? អានាបានចតុត្ថជ្ឈានំ។ តត្ថ ហិ ឋត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា ភគវា អនុក្កមេន អគ្គមគ្គំ អធិគន្ត្វា តថាគតោ ជាតោតិ។ តយិទំ បទដ្ឋានំ នាម ន សេយ្យា, តថាបិ យស្មា “ចតុត្ថជ្ឈានសមនន្តរា ភគវា បរិនិព្ពាយី”តិ មហាបរិនិព្ពានេ (ទី។ និ។ ២។២១៩) អាគតំ, តស្មា លោកិយចតុត្ថជ្ឈានសមាបត្តិ ឯវ តថាគតសេយ្យាតិ កេចិ។ ឯវំ សតិ បរិនិព្ពានកាលិកាវ តថាគតសេយ្យា អាបជ្ជតិ, ន ច ភគវា លោកិយចតុត្ថជ្ឈានសមាបជ្ជនពហុលោ វិហាសិ។ អគ្គផលវសេន បវត្តំ បនេត្ថ ចតុត្ថជ្ឈានំ វេទិតព្វំ។ តត្ថ យថា សត្តានំ និទ្ទូបគមនលក្ខណា សេយ្យា ភវង្គចិត្តវសេន ហោតិ, សា បន តេសំ បឋមជាតិសមន្វយា យេភុយ្យវុត្តិកា, ឯវំ ភគវតោ អរិយជាតិសមន្វយំ យេភុយ្យវុត្តិកំ អគ្គផលភូតំ ចតុត្ថជ្ឈានំ តថាគតសេយ្យាតិ វេទិតព្វំ។ បញ្ចមាទីនិ ឧត្តានត្ថានិ។

សេយ្យាសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ បឋមវោហារសុត្តវណ្ណនា

២៥០-២៥៣។ អដ្ឋមេ អនរិយានន្តិ អសាធូនំ និហីនានំ។ វោហារាតិ សំវោហារា អភិលាបា វា, “ទិដ្ឋំ មយា”តិ ឯវំវាទិតា។ ឯត្ថ ច តំតំសមុដ្ឋាបកចេតនាវសេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ នវមាទីសុ នត្ថិ វត្តព្វំ។

បឋមវោហារសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អាបត្តិភយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ចមបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(២៦) ៦។ អភិញ្ញាវគ្គោ

១-២។ អភិញ្ញាសុត្តាទិវណ្ណនា

២៥៣-២៥៦។ ឆដ្ឋស្ស បឋមេ បច្ចនីកសមនតោ សមថោ, សមាធីតិ អាហ “ចិត្តេកគ្គតា”តិ។ អនិច្ចាទិនា វិវិធេនាការេន ទស្សនតោ វិបស្សនា, សង្ខារបរិគ្គាហកញាណំ។ តេនាហ “សង្ខារបរិគ្គហវិបស្សនាញាណ”ន្តិ។

ទុតិយេ អនរិយេហិ បរិយេសិតព្ពត្តា អនរិយានំ បរិយេសនាតិ អនរិយបរិយេសនា។ សយំ លាមកតាយ អនរិយានំ បរិយេសនាតិ វា អនរិយបរិយេសនា។ ជរាសភាវន្តិ ជីរណបកតិកំ។ តតិយំ ឧត្តានត្ថមេវ។

អភិញ្ញាសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣-១០។ មាលុក្យបុត្តសុត្តាទិវណ្ណនា

២៥៧-២៦២។ ចតុត្ថេ អបសាទេតីតិ និគ្គណ្ហាតិ។ ឧស្សាទេតីតិ បគ្គណ្ហាតិ។ អបសាទនាការំ ឧស្សាទនាការញ្ច វិភាវេតុំ “កថ”ន្តិអាទិ អារទ្ធំ។ បញ្ញាយាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

មាលុក្យបុត្តសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អភិញ្ញាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥតិ មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

ចតុក្កនិបាតវណ្ណនាយ អនុត្តានត្ថទីបនា សមត្តា។

ទុតិយោ ភាគោ និដ្ឋិតោ។